શ્રી લબ્ધિસૂરીશ્વરજી જૈન ગ્રન્થમાલા (૨૭)

પરોપકારકરણૈક-ધુરીણ શ્રીશાંતિનાથાય નમઃ
શ્રીઆત્મકમલલબ્ધિસૂરીશ્વરેભ્યો નમઃ

આવશ્યક મુક્તાવલી

સંપાદક
પૂ૦ આ૦ મ૦ શ્રી વિજયલબ્ધિસૂરીશ્વરજી મહારાજના
ચરણોપાસક
પૂ૦ પં૦ મ૦ શ્રી પ્રવીણવિજયજી ગણીવરના
શિષ્યરત્ન
પૂ૦ મુનિવર્ય શ્રી મહિમાવિજયજી મહારાજ

સહાયદાતા
ધર્મરસિક શેઠ છોટાલાલ મણીલાલ બકરી
(લલીત બ્રધર્સ) કોટ-મુંબઈ
વિક્રમ સંવત ૨૦૧૧ ના વૈશાખ શુદ ૬
મૂલ્ય
પઠન-પાઠન

પ્રકાશક
મહેતા કાન્તિલાલ રાયચંદભાઈ
જીલ્લા. અમદાવાદ. મુ૦ સાણંદ
(ગુજરાત) Sanand

આવૃત્તિ–બીજી

નકલ ૩૦૦૦ 卐 આત્મ સંવત ૫૯

વીર સંવત ૨૪૮૧

મુદ્રક
શા. ગુલાબચંદ લલ્લુભાઈ
મહોદય પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ
ભાવનગર

પ્રાસંગિક

આવશ્યક મુક્તાવલીની પ્રથમ આવૃત્તિની બે હજાર નકલો બે ત્રણ વર્ષ અગાઉ સાંગલીના શા માનચંદ ગુલાબચંદ, શા બાબુલાલ સ્વરૂપચંદ, શા વાડીલાલ ગુલાબચંદ તથા કેટલાક જ્ઞાન-પિપાસુ સજ્જનો તરફથી પ્રસિદ્ધ કરવામા આવી હતી પ્રસ્તુત પુસ્તકમા ક્રિયાપ્રેમીઓને હમેશા એક સરખા અત્યંત ઉપયોગી થાય તેવા અનેક વિષયો દાખલ કરેલ હોઈ તેના ખપી આત્મા-ઓને ખૂબ જ પસંદ પડવા સાથે તેનો શ્રેષ્ઠ ઉપયોગ થયો છે એ જ આ પુસ્તકની ઉપયોગિતાનો સચોટ પુરાવો છે. હજુ પણ તેવા જ પુસ્તકની માગ જિજ્ઞાસુ આત્માઓ તરફથી ચાલુ હોઇ તેની બીજી આવૃત્તિ પ્રસિદ્ધ કરવાની અતિ આવશ્યકતા હતી જે આજે ફળદ્રુપ થાય છે

દ્વિતીય આવૃત્તિમા પ્રથમ આવૃત્તિના વિષયો ઉપરાત દેવવંદનો, સાધુસાધ્વી આવશ્યક ક્રિયાના સૂત્રો, ત્રણ ભાષ્ય, છ કર્મગ્રન્થ, તત્ત્વાર્થ, મન્ત્ર જાપો, તથા સૂતક વિષે ખુલાસાઓ આદિ નવીન વિષયોનો પણ સમાવેશ કરવામા આવ્યો છે, જેથી આ પુસ્તક પ્રથમ આવૃત્તિ કરતા ચતુર્વિધ સંઘને તેમ સ્વાધ્યાયપ્રેમીઓને અતીવ ઉપયોગી થઈ પડશે એમ અમારું માનવુ છે

કોઇ વિષય કોઇ પુસ્તકમા, કોઇ વિષય અમુક પુસ્તકમા એમ જુદા જુદા વિષયો જુદા જુદા પુસ્તકોમા હોઇ દરેક પુસ્તકનો

સંગ્રહ રાખવો એ સૌ માટે મુશ્કેલ ગણાય. જ્યારે આ પુસ્તકમાં ઘણોખરો હંમેશ માટે ઉપયોગી બની શકે એવા વિષયનો સુંદર સંગ્રહ આવી જાય છે અને એ જ આ પુસ્તકની વિશિષ્ટતા છે. વળી આવા પુસ્તક તેના ખાસ ખપી આત્માઓને વિના મૂલ્યે આપવાનું અમોએ ઉચિત ધાર્યું છે પણ આમ અમો ત્યારે જ કરી શકીએ કે જ્યારે હમોને સમ્યગ્જ્ઞાનની મહત્તા સમજનારા લક્ષ્મીનંદનોનો ટેકો હોય, કારણ કે આજના જમાનામાં વિનામૂલ્યથી અગર સસ્તા ભાવથી જો સાહિત્ય પ્રગટ કરવામાં આવે તો જનતામાં જ્ઞાનનો ફેલાવો બહુ જ સુગમતાથી થઇ શકે અને સૌ કોઇ તેનો લાભ ઉઠાવી શકે, એ હેતુથી સસ્તું સાહિત્ય પ્રગટ કરવાની યોજના અતિ આવકારદાયક છે.

આ પુસ્તકના સંપાદક પૂ. મુનિરાજશ્રી મહિમાવિજયજી મહારાજે તેમાં જે સંગ્રહ કર્યો છે, તે અતિ ઉપયોગી હોઇ પ્રશંસાને પાત્ર છે. તેમણે આ કાર્ય માટે લીધેલો પરિશ્રમ અત્યંત સફળ છે.

આ પુસ્તકને પ્રસિદ્ધ કરવા માટે સઘળી આર્થિક સહાય લીમડીના દાનવીર ધર્મપ્રેમી શેઠ છોટાલાલ મણીલાલ (લલીત બ્રધર્સ) તરફથી આપવામાં આવી છે.

આ પુસ્તકની મહિમાસંપન્ન સરલાશયી પૂ. મુનિરાજશ્રી મહિમાવિજયજી મહારાજે સંવત ૨૦૧૧ના વૈ. સુ. ૬ના દીક્ષાપર્યાયના પચ્ચીશ વર્ષ પૂરા થતા હોઈ તેની ખુશાલી નિમિત્તે તેમના તરફથી સુંદર અને શ્રેષ્ઠ ભેટ ધરવામાં આવી છે.

તેમણે આ પુસ્તકને પ્રસિદ્ધ કરી જ્ઞાનની અને ગુરુની

અજબ ભક્તિ બજાવી લક્ષ્મીનો સર્વશ્રેષ્ઠ ઉપયોગ કરી અથાગ પુણ્ય ઉપાર્જિત કર્યું છે જે કાર્ય સૌ કોઈ માટે પ્રશંસનીય છે એટલુ જ નહિ પરન્તુ અનુકરણીય પણ ગણાય તેમની આ ઉદારતા માટે અમો તેમના અત્યત આભારી છીએ

પૂ. મુનિવર્યશ્રી મહિમાવિજયજી મહારાજના દીક્ષાપર્યાયની પચ્ચીશ વર્ષની પૂર્ણાહુતિની યાદગીરી ચિરસ્થાયી બનાવવાના નિમિત્તભૂત વિવિધ વિષયોથી ભરપૂર આ પુસ્તકમા દાખલ કરવામા આવેલ પચ્ચીશ ખંડોનો સૌ કોઇ અભ્યાસ કરી કરાવી સ્વપર જીવનને ઉન્નત બનાવો એ જ એક અભિલાષા

આ પુસ્તક છપાવવામા મતિમાદ્યતાથી અગર પ્રેસ દોષથી જે કાંઇ ભૂલ રહી જવા પામી હોય, અગર જિનઆજ્ઞા વિરુદ્ધ કોઇ લખાણુ હોય તો તે સર્વનો મિથ્યા દુષ્કૃત માગી તે ભૂલોને સુધારી લેવા સજ્જનોને. અમારી નમ્ર ભલામણ છે

અતમા, આ પુસ્તકમા ઉદાર સહાયકર્તા, સંગ્રહકર્તા તથા મુફ સશોધનકર્તા મહાનુભાવોનો તેમજ સુંદર છાપકામ માટે અને સમયસર પુસ્તકની પ્રસિદ્ધિ માટે લક્ષ્ય આપવા બદલ પ્રેસના માલીક ભાઇશ્રી **ગુલાબચંદ લલ્લુભાઇ**નો પણ આભાર માનવાનુ ભૂલતા નથી.

પ્રકાશક

અર્ઘ્યાંજલિ....

પૂજ્ય ગુરુદેવ ! અહિંસાવિજયજી મહારાજ

ભર યુવાવસ્થામાં વૈભવ વિલાસોના અને સ્વાધીન ભોગોનો ત્યાગ કરી ભાગવતી દીક્ષાને સ્વીકારી આપે આપના જીવનને કૃતાર્થ કર્યું છે.

સંસારચક્રમાં પરિભ્રમણ કરતા ક્વચિત જ પ્રાપ્ત થતા દેવ-દુર્લભ માનવ ભવની આપે સાચી સાર્થકતા કરી છે.

અમૂલ્ય દર્શન, જ્ઞાન અને ચારિત્રરૂપ રત્નત્રયીને પ્રાપ્ત કરી આપે આપના જીવનને ઉજ્જવલ બનાવવા સાથ આપના માતપિતા અને જન્મભૂમિની કીર્તિને પણ ઉજ્જવલ બનાવી છે.

આજ સુધી આપ આપના પૂજ્ય ગુરુદેવોની નિશ્રામાં રહી રત્નત્રયી અને તત્વત્રયીની સુંદર આરાધના કરી રહ્યા છો એ માટે આપને અનેકશઃ ધન્યવાદ ઘટે છે.

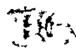
આપના સમાગમમાં આવનાર અનેક આત્માઓની આપે આપના નિખાલસ અને વૈરાગ્યવાસિત હૃદયમાંથી નીકળતી વાણીના પ્રભાવે ધર્મની લ્હાણ કરી તેમના જીવનને નિર્મળ બનાવી અથાગ પુણ્ય ઉપાર્જન કર્યું છે.

અને પણ વીતરાગ ધર્મના માર્ગનો પથિક બનાવી મારી જીવન-નૌકાને સુરક્ષિત કરવામાં આપનો સમાગમ અને વાણી જ કારણ ગણાય.

ધર્મદાતાના ઉપકારનો બદલો કેમે કરી વાળી શકાય એમ નથી, છતાં પુષ્પ નહિ તો પુષ્પ પાંખડી એ ઉક્તિ મુજબ આપની દીક્ષા-પર્યાયના પચ્ચીશ વર્ષની પૂર્ણાહૂતિ પ્રસંગની યાદગીરી કાયમ રાખતા પચ્ચીશ ખંડ યુક્ત આ પુસ્તકને પ્રસિદ્ધ કરી આપના કરકમલમાં સમર્પી કિંચિત્ કૃતાર્થતા અનુભવું છું.

આપનો ચરણકિંકર
છોટાલાલની વંદના

શ્રીયુત્ છોટાલાલભાઇના જીવનનો
સંક્ષિપ્ત પરિચય.

પ્રસ્તુત પુસ્તકની અનેક સુધારાવધારા સાથે તેની દ્વિતીય આવૃત્તિ પ્રસિદ્ધ કરવા માટે ચંચળ લક્ષ્મીની અસારતા અને સમ્યગ્ જ્ઞાનની મહત્તા સમજી ભાઈશ્રી **છોટાલાલે** તેને છપાવવા માટેનો સઘળો ખર્ચ આપવા માટે જે ઉદારતા બતાવી છે તે ખરેખર સૌ માટે અનુમોદનીય છે, એટલુ જ નહિ પરન્તુ અનુકરણીય પણ ગણાય એ શુભ નિમિત્તને પામી તેમનો ટૂક પરિચય અત્રે આલેખવામા આવે તો તે અનુચિત તો ન જ ગણાય.

લીમડી (સૌરાષ્ટ્ર) નિવાસી શેઠ **મણીલાલ** ડુગરશી મુબઇમા એક વખતના રૂના બાહોશ અને પ્રસિદ્ધ વ્યાપારી હતા. તેમનુ કુટુબ બકરીવાલાના ઉપનામથી ઓળખાતું હતુ તેઓ દીલાવર દીલના હોઇ દાનપ્રેમી હતા મણીલાલના ધર્મપત્નીનુ નામ **ચચળબેન** હતુ. તેઓ સ્વભાવે શાત અને મીલનસાર પ્રકૃતિના હતા સદાચારને જ તેઓ જીવનનો સાચો શૃગાર માનતા હતા તેમનુ નામ તેમને લક્ષ્મીની ચચળતાનુ ભાન કરાવી યથાશક્તિ દાનધર્મમા રક્ત રહેવાની પ્રેરણા આપતુ હતુ. મણીલાલ પણ તેમની પ્રત્યેક ધર્મક્રિયામા સાથ આપી પોતે પણ જેટલુ થાય એટલુ કરી લેવા કદી ચૂકતા નહિ

આ પ્રમાણે આ લોક અને પરલોકની સાધનાને કરતા ચંચળબેને વિ. સં. ૧૯૬૫ના આસો વદી ૫ના દિને એક સુપુત્રરત્નને જન્મ આપ્યો, જેમનું શુભ નામ છોટાલાલ રાખવામાં આવ્યું. માતપિતાના સુંદર લાલનપાલન અને વાત્સલ્યતાની શીતળ છાયામાં તેઓ લગભગ સાત વર્ષના થયા ત્યાં તો તેમના પિતાશ્રીએ પોતાની જીવનલીલાને સંકેલી પરલોક માટેની વિદાયગીરી લઇ લીધી.

હવે તો પતિનો સાથ ગુમાવી બેઠેલા ચંચળબેનના શીરે સંસાર-વ્યવહારનો સર્વ બોજો આવી પડ્યો. તેમની ધીરજ અને સહનશીલતાએ ચંચળબેનનો માર્ગ એટલો બધો નિષ્કંટક બનાવ્યો કે તેમણે કોઇ પણ પ્રસંગે જરા પણ નહિ મુંઝાતા સમતા અને સુખપૂર્વક ઘણો કાળ નિર્ગમન કર્યો. માતુશ્રીના શુભ આશીર્વાદથી કહો કે છોટાભાઇના પુણ્યોદયથી કહો ગમે તેમ કહો એટલે તેમના જીવનની સઘળી ચિન્તા તેમના મામા ભાઇશ્રી ખીમચંદ નાગરદાસ બહુ જ કાળજીપૂર્વક કરતા. તેમને ત્યાં જ રહી વ્યવહારીક અભ્યાસ મેટ્રિક સુધી કરી જરા પગભર થયા ત્યાં તો ચંચળબેન પણ સ્વર્ગવાસી બન્યા.

હવે તો સમયને ઓળખી શ્રીયુત્ છોટાભાઇએ પોતાનો અભ્યાસ આગળ નહિ લંબાવતા કોઇ ધંધામાં નિપુણાત બનવા માટે શરૂઆતમાં તેમણે કાગળના જથ્થાબંધ વ્યાપારીને ત્યાં સર્વીસમાં જોડાવાનું પસંદ કર્યું. થોડા જ વખતમાં તેઓ પોતાની અક્કલ હોંશિયારીથી તે વ્યાપારમાં કુશળતા પ્રાપ્ત કરી લઇ સ્વયં કાગળના વ્યાપારી બન્યા. પૂર્વકૃત પુણ્યોદયે તેઓ તેમાં સારી પ્રગતિ કરી શક્યા.

તેઓ લગભગ ૧૯ વર્ષની વયે મોગવાડ (મુવ)ના રહીશ ધર્મચુસ્ત શા. ન્યાલચંદ માણેકચંદના સુપુત્રી કાન્તાબેન સાથે લગ્નગ્રન્થીથી જોડાયા હતા. ભાઈશ્રી છોટાલાલ નાની ઉમ્મરથી જ વૈષ્ણવ કુટુંબમા ઉછરેલા હોઈ તેમનામા જૈન ધર્મના સંસ્કારો-ની અને ક્રિયાકાડની ઊણપ હોય એ સ્વાભાવિક હતું, પરન્તુ શ્રીમતી કાન્તાબેનના જીવનમા બાલ્યાવસ્થાથી જ તેમના ધર્મ-પ્રેમી પિતાશ્રીએ ધાર્મિક શિક્ષણ સાથ ક્રિયાકાડના એવા તો સુદર સસ્કારો નાખ્યા હતા કે જેના પ્રભાવે આજે તેમનામા સુશીલતા, ગભીરતા, સમતા અને તપ જપ પ્રત્યેનો રાગ આદિ અમૂલ્ય ગુણો દૃષ્ટિગોચર થાય છે તેમના સંસ્કારી જીવનની છાપ સૌ કોઈના ઉપર આજે તેમના કુટુંબમાં પડેલી માલુમ પડે છે તેમની સંતતિ દિનપ્રતિદિન ધર્મનિષ્ઠ કેમ બને તે માટે તેમની પ્રેરણા હંમેશાં ચાલુ જ હોય છે. તેઓ આજે પણ પૂજા-સામાયક-પ્રતિક્રમણ અને વિવિધ તપશ્ચર્યાઓ આદિ ક્રિયાઓ નિયમિત કરવાનુ કદી ચૂકતા નથી

શ્રી છોટુભાઈના જીવનમાં તપ, જપ અને ક્રિયાકાડના સસ્કાર ભલે ઓછા હશે પરન્તુ તેમનામા જિનપૂજાની ટેક અપૂર્વ કોટિની છે, તેમ દેવગુરુધર્મની વફાદારી સાથ ક્રિયાકાડ પ્રત્યેનું તન, મન અને ધનથી સંપૂર્ણ અનુમોદન તો છે જ.

વિ સં. ૨૦૦૨ નુ ચાતુર્માસ વ્યા૦ વા૦ સમર્થ સૂત્ર ધાર, પરમ શાસનપ્રભાવક પૂજ્ય આચાર્યદેવ શ્રી વિજય-લબ્ધિસૂરીશ્વરજી મહારાજની પુનીત આજ્ઞાને પામી દેશનાદક્ષ શિષ્યરત્ન પૂ૦ પન્યાસજી મહારાજ શ્રી પ્રવીણવિજયજી ગણીવર મહિમાસંપન્ન પૂ૦ મુનિરત્ન શ્રી મહિમાવિજયજી મહારાજ

તથા સેવાભાવી પૂ. મુનિ શ્રી સુશીલવિજય મ૦ ઠાણા ત્રણનું ચાતુર્માસ શ્રી સંઘની આગ્રહભરી વિનતિથી કોટમાં થયું હતું. તે ચાતુર્માસ અનેકવિધ ચિરસ્મરણીય ધર્મપ્રભાવના સાથે લગભગ પૂર્ણ થતાં ભવિતવ્યતાના યોગે પૂ. મુનિરાજ શ્રી મહિમાવિજયજી મહારાજનો સુંદર સમાગમ થતાં પ્રસંગોપાત તેમની અવારનવાર ધર્મ વિષયક વૈરાગ્યવર્ધક સચોટ પ્રેરણાને પામી તેઓ દેવાધિદેવની ભક્તિમાં અત્યંત તલ્લીન બનવા સાથ ગુરુભક્તિની પણ મહત્તાને સમજી શક્યા.

તેમના સમાગમ પછી આજસુધી ગુજરાત અને મહારાષ્ટ્રના અનેક ચાતુર્માસ દરમ્યાન તથા શેષ કાળમાં લગભગ પચીસેક વખત આવી, સુવિખ્યાત ગવૈયાઓ અને વિવિધ વાજિંત્રો દ્વારા પ્રભુપૂજા અને ભાવનામાં અપૂર્વ ઠાઠ જમાવવા માટે પોતાની લક્ષ્મીનો અઢળક વ્યય કરી અનેકોને સમકિતની પ્રાપ્તિ અને નિર્મળતા કરાવવામાં કારણભૂત બની અથાગ પુણ્ય ઉપાર્જન કર્યું છે. ચાર પાંચ વખત તો ઝવેરાતની આંગી કરાવી જૈન જૈનેતરોને દર્શનની અપૂર્વ તક આપી હતી. જૈનોને ધન કરતા ધર્મ ઉપર કેટલો પ્રેમ છે, તેની સૌને ઝાંખી થઈ હતી.

તેઓ પોતાની તથા પોતાની સંતતિનો જન્મદિન બની શકે ત્યાં સુધી ગુરુમહારાજની નિશ્રામાં જઈ પૂજા, આંગી, ભાવના અને સાધર્મિક વાત્સલ્ય આદિ ધાર્મિક અનુષ્ઠાનોદ્વારા જ ઉજવી દેવ, ગુરુ અને ધર્મનો મહિમા વધારવા સાથ પોતાની લક્ષ્મીનો સદ્વ્યય કરી રહ્યા છે, જે સૌ કોઇ માટે અનુમોદનીય ગણાય.

તદુપરાંત તેમના તરફથી પ્રત્યેક વર્ષે જૈન તીર્થોના બહુરંગી, દાર્શનિક ચિત્રકળાથી સુશોભિત નવાનવા કેલેન્ડરો, ફોટોઆર્ટીક કાગળ ઉપર 'સમરો મંત્ર ભલો નવકાર' 'દો દિન કા મેમાન' 'હિતશિક્ષાનો સુંદર થાળ' આદિ સુંદર ઉપદેશમય સાહિત્ય પ્રગટ કરવામાં આવે છે, જે અનેકોને તીર્થયાત્રાની પ્રેરણા અર્પે છે અને ઉપદેશામૃતનું પાન કરાવે છે આજસુધી તેમના તરફથી પાવાપુરી, રાણકપુરજી, શત્રુંજય, સમેતશિખરજી અને સરસ્વતી દેવીના ચિત્રો બહાર પડી ચુક્યા છે

આ પ્રમાણે તેમણે દેવ, ગુરુ અને ધર્મની ભક્તિમાં, સુંદર સાહિત્ય પ્રગટ કરવામાં, સમાન ધર્મીઓને ગુપ્ત મદદમાં, ધાર્મિક સંસ્થાઓમાં, આયંબીલખાતામાં, પાંજરાપોળ ખાતાખાતામાં લક્ષ્મીનો સુંદર ઉપયોગ કરી તેની સફળતા કરવા ભાગ્યશાળી થયા છે. તેમના તરફથી આજે પાંચેક વર્ષ થયા સીમડીમાં કાર્તિકી પૂર્ણિમાના દિને સકલ સંઘને ભાથું પણ આપવામાં આવે છે તદુપરાંત ઈતર ગરીબ વર્ગને પણ મીઠાઈ ગોળ વિગેરેનું અનુકંપાદાન કરી તેમને પણ જૈન ધર્મની અનુમોદના કરવાની સુંદર તક આપી છે

આ રીતે તેઓ ઇહલોકની સાધના સાથે યથાશક્તિ પર લોકની પણ સાધના કરી માનવ જીવનની યત્કિંચિત્ સફળતા કરી રહ્યા છે, જે પૂ. મુનિરાજ શ્રી મહિમાવિજયજી મહારાજના ધર્મોપદેશની પ્રેરણાને આભારી ગણાય.

જેને દુનિયા સુખો કહેવામાં આવે છે, તે સઘળા જ સુખો તેમને પૂર્વકૃત પુણ્ય પ્રતાપે મળ્યા છે તેમને સંતતિમાં પણ

શ્રીમતી સુમનબેન, ભાઇશ્રી લક્ષ્મીકાન્ત, શ્રીમતી વસુમતીબેન, ભાઇશ્રી લલીતકુમાર અને ભાઇશ્રી નરેશકુમાર એમ ત્રણ પુત્રો અને બે પુત્રીઓ છે. જેઓ સુશીલ, વિનયી, નમ્ર, સુશિક્ષિત, ઉદારચિત્ત અને ધર્મપ્રેમી છે.

અંતે તેઓ સહકુટુંબ દીર્ઘાયુષી બની ભવિષ્યમાં પણ શાસનસેવાનાં અનેક કાર્યોમાં પોતાના તન, મન, ધનનો ભોગ આપતા રહે એજ શાસનદેવ પ્રત્યે પ્રાર્થના

સંઘસેવક

પાદરાકર

અનુક્રમણિકા

ખંડ ૮ મો

ખંડ ૯ મો

ખંડ ૧૦ મો

ખંડ ૧૧ મો

ખંડ ૧૨ મો

ખંડ ૧૩ મો

ખંડ ૧૪ મો

ખડ ૧૫ મો

ખડ ૧૬ મો

ખડ ૧૭ મો

ખડ ૧૮ મો

ખડ ૧૯ મો

ખડ ૨૦ મો

દેવવંદનો

ખડ ૨૧ મો

ખડ ૨૨ મો

આવશ્યક મુક્તાવલી

સ્તુતિઓ, ચૈત્યવંદનો, સ્તવનો, સજ્ઝાયો, થોયો,
નવસ્મરણાદિ સ્તોત્રો, વિધિવિધાનો, દેવવંદનો
વિગેરે નિત્યની આવશ્યક સામગ્રી-મુક્તાઓની
મનોરમ ગૂંથણી.

સંપાદક-સંગ્રાહક
પૂ. મુનિવર્ય શ્રીમદ્ મહિમાવિજયજી મહારાજ

શ્રી ગૌતમાષ્ટકમ્.

શ્રીઇન્દ્રભૂતિં વસુભૂતિપુત્રં, પૃથ્વીભવં ગૌતમગોત્રરત્નમ્;
સ્તુવન્તિ દેવાસુરમાનવેન્દ્રાઃ, સ ગૌતમો યચ્છતુ વાંછિતં મે. ૧

શ્રીવર્ધમાનાત્ ત્રિપદીમવાપ્ય, મુહૂર્ત્તમાત્રેણ કૃતાનિ યેન;
અઙ્ગાનિ પૂર્વાણિ ચતુર્દશાપિ, સ ગૌતમો યચ્છતુ વાંછિતં મે. ૨

શ્રીવીરનાથેન પુરા પ્રણીતમ્, મન્ત્રં મહાનન્દસુખાય યસ્ય;
ધ્યાયન્ત્યમી સૂરિવરાઃ સમગ્રાઃ, સ ગૌતમો યચ્છતુ વાંછિતં મે. ૩

યસ્યાભિધાનં મુનયોઽપિ સર્વે, ગૃહ્ણન્તિ ભિક્ષાભ્રમણસ્ય કાલે;
મિષ્ટાન્નપાનામ્બરપૂર્ણકામાઃ, સ ગૌતમો યચ્છતુ વાંછિતં મે. ૪

અષ્ટાપદાદ્રૌ ગગને સ્વશક્ત્યા, યયૌ જિનાનાં પદવન્દનાય;
નિશમ્ય તીર્થાતિશયં સુરેભ્યઃ, સ ગૌતમો યચ્છતુ વાંછિતં મે. ૫

ત્રિપંચસંખ્યાશતતાપસાનાં, તપઃકૃશાનામપુનર્ભવાય;
અક્ષીણલબ્ધ્યા પરમાન્નદાતા, સ ગૌતમો યચ્છતુ વાંછિતં મે. ૬

સદક્ષિણં ભોજનમેવ દેયં, સાધર્મિકં સઙ્ઘસપર્યયેતિ;
કૈવલ્યવસ્ત્રં પ્રદદૌ મુનીનાં, સ ગૌતમો યચ્છતુ વાંછિતં મે. ૭

શિવંગતે ભર્તરિ વીરનાથે, યુગપ્રધાનત્વમિહૈવ મત્વા;
પટ્ટાભિષેકો વિદધે સુરેન્દ્રૈઃ, સ ગૌતમો યચ્છતુ વાંછિતં મે. ૮

શ્રીગૌતમસ્યાષ્ટકમાદરેણ, પ્રબોધકાલે મુનિપુઙ્ગવા યે;
પઠન્તિ તે સૂરિપદં ચ દેવાનન્દં લભન્તે સુતરાં ક્રમેણ. ૯

પ્રથમ ખંડ

પ્રભુ સન્મુખ બોલવાની સ્તુતિઓ.

૧ ત્વદ્રૂપં પરિવર્તતા હૃદિ મમ જ્યોતિસ્વરૂપં પ્રભો !,
તાવદ્ યાવદ્‌રૂપમુત્તમપદં નિષ્પાપમાવિર્ભવેત્;
યત્રાનન્દઘને સુરાસુરસુખ સમ્પિંડિતં સર્વતો,
ભાગેઽનન્તતમેઽપિ નૈતિ ઘટના કાલત્રયીસમ્ભવિ.

૨ પુણ્યાના વિપણિસ્તમોદિનમણિ કામેભકુમ્ભસૃણિં,
મોક્ષે નિ:સરણિં સુરેન્દ્રકરણિ જ્યોતિ:પ્રભાસારણિ,
દાને દેવમણિર્નતોત્તમજન-શ્રેણિ કૃપાસારણિ,
વિશ્વાનંદસુધાઘૃણિર્ભવભિદે શ્રીપાર્શ્વચિન્તામણિ:.

૩ વિશેષજ્ઞ વૈદ્ય વિમલનયનં ચન્દ્રવદનં,
મહારોગારીણા હરણવિષયે પ્રાપ્તયશસમ્,
મહાગોપં વન્દે વિતિમિરકરં ભાગ્યભવનં,
ભવાબ્ધેર્નિસ્તારે સબલતરણિં મુક્તિગમકમ્.

૪ દર્શનાદ્ દુરિતધ્વંસી, વન્દનાદ્ વાછિતપ્રદ,
પૂજનાત્ પૂરક શ્રીણાં, જિન: સાક્ષાત્ સુરદ્રુમ:.

૫ દિટ્ઠે તુહ મુહકમલે તિન્નિ વિણટ્ઠાઇં નિરવસેસાઇં,
દારિદ્દં દોહગ્ગં જમ્મંતરસંચિયં પાવં.

૬ ધન્યોઽહં કૃતપુણ્યોઽહં, નિસ્તીર્ણોઽહં ભવાર્ણવાત્;
અનાદિભવકાન્તારે, દૃષ્ટો યેન શ્રુતો મયા.

૭ અન્યથા શરણં નાસ્તિ, ત્વમેવ શરણં મમ;
તસ્માત્ કારુણ્યભાવેન, રક્ષ રક્ષ જિનેશ્વર!

૮ જિને ભક્તિર્જિને ભક્તિર્જિને ભક્તિર્દિને દિને;
સદા મેઽસ્તુ સદા મેઽસ્તુ સદા મેઽસ્તુ ભવે ભવે.

૯ અર્હન્તો ભગવન્ત ઇન્દ્રમહિતાઃ સિદ્ધાશ્ચ સિદ્ધિસ્થિતા–
આચાર્યા જિનશાસનોન્નતિકરાઃ પૂજ્યા ઉપાધ્યાયકાઃ;
શ્રીસિદ્ધાન્તસુપાઠકા મુનિવરા રત્નત્રયારાધકાઃ;
પંચૈતે પરમેષ્ઠિનઃ પ્રતિદિનં કુર્વન્તુ વો મંગલમ્.

૧૦ ઐન્દ્રશ્રેણિનતા પ્રતાપભવનં ભવ્યાઙ્ગિનેત્રામૃતં,
સિદ્ધાન્તોપનિષદ્વિચારચતુરૈઃ પ્રીત્યા પ્રમાણીકૃતા;
મૂર્તિઃ સ્ફૂર્તિમતી સદા વિજયતે જૈનેશ્વરી વિસ્ફૂરન્,
મોહોન્માદઘનપ્રમાદમદિરા–મત્તૈરનાલોકિતા.

૧૧ કલ્યાણપાદપારામં, શ્રુતગંગાહિમાચલમ્;
વિશ્વામ્ભોજરવિં દેવં, વન્દે શ્રીજ્ઞાતનન્દનમ્.

૧૨ શ્રી આદીશ્વર શાંતિ નેમિજિનને, શ્રી પાર્શ્વ વીર પ્રભો,
એ પાંચે જિનરાજ આજ પ્રણમું, હેતે કરી હે વિભો;
કલ્યાણે કમલા સદૈવ વિમલા, વૃદ્ધિ પમાડો અતિ,
એહવા ગૌતમસ્વામી લબ્ધિ ભરીયા, આપો સદા સન્મતિ.

૧૩ નિરજન યાર મોહે કૈસે મીલેંગે,
દૂર દેખું મેં દરીયા ડુંગર, ઊંચે બાદલ નીચે જમીયું તલે.
નિ૦ ૧
ધરતીમા ઢુંઢુ તો નાહિ પીછાણું, અગની સહું તો
મેરી દેહી જલે નિ૦ ૨
આનંદઘન કહે જસ સુનો બાતા, એહી મીલે તો મેરો ફેરો ટળે.
નિ૦ ૩

૧૪ જે દષ્ટિ પ્રભુ દર્શન કરે, તે દષ્ટિને પણ ધન્ય છે,
જે જીભ જિનવરને સ્તવે, તે જીભને પણ ધન્ય છે,
પીએ મુદા વાણી સુધા, તે કર્ણ-યુગને ધન્ય છે,
તુજ નામ મંત્ર વિશદ ધરે, તે હૃદયને નિત્ય ધન્ય છે.

૧૫ સુણ્યા હશે પૂજ્યા હશે, નિરખ્યા હશે પણ કો ક્ષણે,
હે જગતબધુ ! ચિત્તમા, ધાર્યા નહિ ભક્તિપણે;
જન્મ્યો પ્રભુ તે કારણે, દુખપાત્ર હુ સંસારમા,
હા ! ભક્તિ તે ફળતી નથી, જે ભાવ શૂન્યાચારમા

૧૬ ગાજે પંચમકાલમા ભવ વિષે, ભવ્યાત્મને તારવા,
મિથ્યા મોહ મહાધકાર હણવા, સન્માર્ગ સંસ્થાપવા;
વર્તે છે જયવત અંત કરવા, સંસારના ફંદને,
વદો મગલ એહ શાસનપતિ, શ્રી ત્રિશલાનદને

૧૭ જેના નામોચ્ચારથી ત્રિજગમા, કર્મો બધા ત્રાસતા,
જેના પુન્યપદે સુરેન્દ્રસરીખા, સેવા છતે રાજતા,
જેની વાણીવડે ભવિજનતણા, ઘરઆગણા છાજતા,
તે શ્રી વીરવિભુપદે નમન હો, મુક્તિપુરી આપતા.

૧૮ ભવજલધિમાંથી હે પ્રભો ! કરુણા કરીને તારજો,
ને નિર્ગુણીને શિવનગરનાં, શુભસદનમાં ધારજો;
આ ગુણી આ નિર્ગુણી, એમ ભેદ મોટા નવ કરે,
શશી સૂર્ય મેઘપરે, દયાલુ સર્વનાં દુઃખો હરે.

૧૯ હે નાથ ! આ સંસારસાગર, ડૂબતા એવા મને,
મુક્તિપુરીમાં લઇ જવાને, જહાજરૂપે છો તુમે;
શિવરમણીનાં શુભસંગથી, અભિરામ એવા હે પ્રભો !
મુજ સર્વ સુખનું મુખ્ય કારણ, છો તુમે નિત્ય વિભુ.

૨૦ તારાથી ન સમર્થ અન્ય દીનનો, ઉદ્ધારનારો પ્રભુ,
મારાથી નહીં અન્ય પાત્ર જગમાં, જોતાં જડે હે વિભુ;
મૂર્તિ મંગલસ્થાન તોય મુજને. ઇચ્છા ન લક્ષ્મીતણી,
આપો સમ્યગ્રત્ન શ્યામજીવને, તો તૃપ્તિ થાયે ઘણી.

૨૧ તું અકલંકી રૂપસરૂપી, પરમાનંદ પદ તું દાઈ,
તું શંકર બ્રહ્મા જગદીશ્વર, વીતરાગ તું નિરમાયી. ૧
અનુપમ રૂપ દેખી તુજ રીઝે, સુર નર નારીકે વૃન્દા;
નમો નિરંજન ફણિપતિ સેવિત, પાસ ગોડીચા સુખકંદા. ૨
કાને કુંડલ શિર છત્ર બિરાજે, ચક્ષુ ટીકા નિરધારી,
હસ્તબીજોરુ હાથ સોહીયે, તુમ વંદે સહુ નર નારી. ૩
અગ્નિ કાષ્ઠસે સર્પ નીકાલા, મંત્ર સુનાયા બહુ ભારી,
પૂર્વ જન્મકા વૈર ખોલાયા, જળ વરસાયા શિરધારી. ૪
જળ આવી પ્રભુ નાકે અડીયા, આસન કંપ્યા નિરધારી;
નાગ નાગણી છત્ર ધરે છે, પૂર્વ જન્મકા ઉપકારી. ૫

રૂપવિજય કહે સુણો મેરી લાવણી, ઐસી શોભા બહુ સારી;
માતપિતા બાંધવ સહુ સાથે, સંજમ લીધા નિરધારી. ૬

૨૨ આવ્યો શરણે તુમારે, જિનવર કરજો આશ પૂરી હમારી,
નાવ્યો ભવપાર મ્હારો, તુમ વિણ જગમા સાર લે કોણ મ્હારી?
ગાયો જિનરાજ આજે, હરસ અધિકથી, પરમ આનંદકારી,
પાયો તુમ દર્શ નાશે ભવ ભવ ભ્રમણા નાથ! સર્વે હમારી.

૨૩ દીક્ષા ગ્રહી પ્રથમ તીર્થ તમેજ સ્થાપ્યું,
કંઈ ભવ્યનું કઠીન દુઃખ તમેજ કાપ્યું,
એવા પ્રભુ પ્રણમીયે પ્રણયે તમોને,
મેવા પ્રભુ શિવતણા અરપો અમોને.

૨૪ પ્રણમી શ્રી પ્રભુ વીરને પ્રથમમા, માગલ્યકારી સદા,
બીજા શ્રી ગુરુ ગૌતમ ગણધરા, વંદે ટળે આપદા;
ત્રીજા શ્રી સ્થૂલભદ્રને પ્રણમીયે, કોશ્યા ગૃહે જે રહ્યા,
મૂકી તેહના ભોગ ચોગ ગ્રહીને સ્વર્ગે પછીથી ગયા

૨૫ આવ્યો દાદાને દરબાર, કરો ભવોદધિપાર,
ખરો તુ છે આધાર, મોહે તાર તાર તાર ૧
આત્મગુણનો ભંડાર, તારા મહિમાનો નહી પાર,
દેખ્યો સુંદર દેદાર, કરો પાર પાર પાર ૨
તારી મૂર્તિ મનોહાર, હરે મનના વિકાર,
ખરો હૈયાનો હાર, વંદુ વાર વાર વાર. ૩
આવ્યો દહેરાસર મોઝાર, કર્યો જિનવર જુહાર,
પ્રભુ ચરણ આધાર, ખરો સાર સાર સાર ૪

આત્મ કમલ સુધાર, તારી લબ્ધિ છે અપાર,
એની ખૂબીનો નહિ પાર, વિનતિ ધાર ધાર ધાર. ૫

૨૬ પાર્શ્વ પ્રભુ ગુણાગાર, મારા હૈયાના હાર;
શાશ્વત આનંદ દેનાર, કરો પાર પાર પાર. ૧

તારું શાસન મનોહાર, મને એનો ઉપકાર;
ભવસાગર છે અપાર, જલ્દી તાર તાર તાર. ૨

કેવળ જ્યોતિ ઝલકાર, જેનું તેજ છે અપાર;
ત્રણે જગમાં પ્રચાર, સ્તવું વાર વાર વાર. ૩

દીઠો ભાગ્યે દેદાર, થયો સફળ અવતાર;
સાચો તું છે તારણહાર, દુઃખો વાર વાર વાર. ૪

આત્મ કમલ સુધાર, લબ્ધિ પ્રવીણ આધાર;
કુમ્ભોજગિરિના શણગાર, અહિંસા કાર કાર કાર. ૫

૨૭ જે પ્રભુના અવતારથી અવનીમાં, શાંતિ બધે વ્યાપતી,
જે પ્રભુની સુપ્રસન્ન ને અમીભરી, દૃષ્ટિ દુઃખો કાપતી;
જે પ્રભુએ ભરયૌવને વ્રત ગ્રહી, ત્યાગી બધી અંગના,
તે તારક જિનદેવના ચરણમાં, હોજો સદા વંદના.

દ્વિતીય ખંડ

ચૈત્યવંદનો.

૧ બીજનું ચૈત્યવંદન.

દુવિધ બંધને ટાળીએ, જે વળી રાગ ને દ્વેષ,
આર્ત્ત રૌદ્ર દોય અશુભ ધ્યાન, નવિ કરો લવલેશ ૧
બીજ દિને વળી બોધિબીજ, ચિત્ત ઠાણે વાવો,
જેમ દુઃખ દુર્ગતિ નવિ લહો, જગમા જશ ચાવો. ૨
ભાવો રૂડી ભાવનાએ, વાધો શુભ ગુણઠાણ;
જ્ઞાનવિમલ તપ તેજથી, હોયે કોડી કલ્યાણ. ૩

૨. જ્ઞાનપંચમીનું ચૈત્યવંદન.

શ્યામલ વાન સોહામણા, શ્રી નેમિ જિનેશ્વર,
સમવસરણ બેઠા કહે, ઉપદેશ સોહંકર ૧
પંચમી તપ આરાધતા, લહે પંચમ નાણ,
પાંચ વરસ પંચ માસનો, એ છે તપ પરિમાણ. ૨
જિમ વરદત્ત ગુણમંજરીએ, આરાધ્યો તપ એહ,
જ્ઞાનવિમલ ગુરુ એમ કહે, ધન ધન જગમા તેહ ૩

૩. અષ્ટમીનું ચૈત્યવંદન.

આઠ ત્રિગુણ જિનવરતણી, નિત્ય કીજે સેવા;
વહાલી મુજ મન અતિ ઘણી, જિમ ગજ મન રેવા. ૧

પ્રતિહારજ આઠશું, ઠકુરાઈ છાજે;
આઠે મંગળ આગળે, જેહને વળી રાજે. ૨

ભાંજે ભય આઠ મોટકા એ, આઠ કર્મ કરે દૂર;
આઠમ દિન આરાધતાં, જ્ઞાનવિમળ ભરપૂર. ૩

૪. અગીઆરસનું ચૈત્યવંદન.

અંગ અગીયાર આરાધીયે, એકાદશી દિવસે;
એકાદશ પ્રતિમા વહો, સમકિત ગુણ વિકસે. ૧

એકાદશી દિવસે થયા, દીક્ષા ને નાણ;
જન્મ લહ્યા કેઈ જિનવરા, આગમ પરમાણ. ૨

જ્ઞાનવિમળ ગુણ વાધતા એ, સકળ કળા ભંડાર;
અગીઆરશ આરાધતાં, લહીએ ભવજળપાર. ૩

૫. ચૌદશનું ચૈત્યવંદન.

ચૌદ સ્વપ્ન લહે માવડી, સવિ જિનવરકેરી;
તે જિન નમતા ચૌદરાજ, લોકે ન હોય ફેરી. ૧

ચૌદ રત્નપતિ જેહના, પ્રણમે પદ આવી;
ચૌદ વિદ્યાના થયા જાણ, સંયમશ્રી ભાવી. ૨

ચૌદ રાજ શિર ઉપરે, સિદ્ધ સકળ ગુણઠાણ;
જ્ઞાનવિમળ પ્રભુ ધ્યાનથી, હોય અચળ અહિઠાણ. ૩

૬. રોહિણીતપ ચૈત્યવંદન.

વાસવપૂજિત વાસુપૂજ્ય, વર અતિશય ધારી,
કેવળ કમળા નાથ સાથ, અવિરતિ જેણે વારી. ૧.

પરમાતમ પરમેસરુ એ, ભવિજનનયનાનંદ,
શાન્ત દાન્ત ઉત્તમ ગુણી, વર જ્ઞાન દિણંદ. ૨

બેઠી બારે પર્ષદા, નિસુણે જિનની વાણ,
એક ચિત્ત લય લાઇએ, દેઈ નિજ કાન ૩

તવ જગપતિ તિહા ઉપદિશે, રોહિણીતપ સુવિચાર,
આરાધો ભવિ ભાવશુ, આતમને સુખકાર. ૪

સાત વર્ષ સાત માસની, અવધિ કહી સુપ્રમાણ,
આરાધે સુખસપદા, પામે પદ નિર્વાણ. ૫

વાચક શુભનય શિષ્યનો એ, ભક્તિવિજય ગુણ ગાય,
વાસુપૂજ્ય જિનધ્યાનથી, અનુભવ સુખ થાય. ૬

૭. શ્રી વર્ધમાનતપનું ચૈત્યવંદન.

સમવસરણમા જિનવર, વર્ધમાન તપ સાર;
વર્ણવતા ભવિ આગળે, કરવા ભવોદધિ પાર ૧

લઘુ કર્મના યોગથી, આચરીએ સુખકાર;
અધિક કર્મ હલકા કરી, પામી મજમ બાર ૨

આત્મ કમલમા પામશો, સર્વ લબ્ધિનું સ્થાન;
એ તપને આરાધના, જલદી શિવ પ્રયાણ. ૩

૮. શ્રી વીશસ્થાનકનું ચૈત્યવંદન.

પહેલે પદે ૧ અરિહંત નમું, બીજે સર્વ ૨ સિદ્ધ;
ત્રીજે ૩ પ્રવચન મન ધરો, ૪ આચાર્ય સિદ્ધ. ૧
નમો ૫ થેરાણું પાંચમે, ૬ પાઠકપદ છઠ્ઠે;
નમો લોએ સવ્વ ૭ સાહૂણું, જે છે ગુણ ગરિઠ્ઠે. ૨
નમો ૮ નાણસ્સ આઠમે, ૯ દર્શન મન ભાવો;
૧૦ વિનય કરો ગુણવંતનો, ૧૧ ચારિત્રપદ ધ્યાવો. ૩
નમો ૧૨ બંભવયધારીણં, તેરમે ૧૩ ક્રિયા જાણ;
નમો ૧૪ તવસ્સ ચૌદમે, ૧૫ ગોયમ નમો ૧૬ જિણાણં. ૪
૧૭ સંયમ ૧૮ જ્ઞાન ૧૯ સુઅસ્સને, એ નમો ૨૦ તિથ્થસ્સ જાણી;
જિન ઉત્તમ પદ પદ્મને, નમતા હોય સુખખાણી. ૫

૯. પર્યુષણપર્વનું ચૈત્યવંદન.

વડા કલ્પ પૂરવદિને, ઘરે કલ્પને લાવો;
રાત્રિ જાગરણ પ્રમુખ કરી, શાસન સોહાવો. ૧
હય ગય શણગારી કુમર, લાવો ગુરુ પાસે;
વડા કલ્પ દિન સાંભળો, વીરચરિત ઉલ્લાસે. ૨
છઠ્ઠ દ્વાદશ તપ કીજીએ, ધરીએ શુભ પરિણામ;
સાધર્મીવત્સલ પ્રભાવના, પૂજા અભિરામ. ૩
જિન ઉત્તમ ગૌતમ પ્રતે એ, કહે જો એકવીશ વાર;
ગુરુ મુખ પદ્મે ભાવશું, સુણતાં પામે પાર. ૪

૧૦. શ્રી સિદ્ધચક્રજીનાં ચૈત્યવંદનો.

શ્રી સકળ મંગળ પરમ કમલા, કેલિ મંજુલ મંદિરં,
ભવ કોટિ સંચિત પાપ નાશન, નમો નવપદ જયકરં. ૧

અરિહંત સિદ્ધ સૂરીશ વાચક, સાધુ દર્શન સુખકર;
વર જ્ઞાનપદ ચારિત્ર તપ એ, નમો નવપદ જયકરં ૨

શ્રીપાલ રાજા શરીર સાજા, સેવતા નવપદવર;
જગમાંહી ગાજા કીર્તિ ભાજા, નમો નવપદ જયકર. ૩

શ્રી સિદ્ધચક્ર પસાય સંકટ, આપદા નાસે સવિ,
વળી વિસ્તરે સુખ મનોવંછિત, નમો નવપદ જયકર. ૪

આંબિલ નવ દિન દેવવંદન, ત્રણ ટંક નિરંતરં;
બે વાર પડિક્કમણા પલેવણ, નમો નવપદ જયકરં. ૫

ત્રણ કાળ ભાવે પૂજીએ, ભવતારક તીર્થંકરં,
તિમ ગુણણું દો હજાર ગણીએ, નમો નવપદ જયકરં. ૬

વિધિ સહિત મન વચન કાયા, વશ કરીએ આરાધીએ,
તપ વર્ષ સાડાચાર નવપદ, શુદ્ધ સાધન સાધીએ. ૭

ગદ કષ્ટ ચૂરે શર્મ પૂરે, યક્ષવિમલેશ્વર વરં,
શ્રી સિદ્ધચક્ર પ્રતાપ જાણી, વિજય વિલસે સુખભર. ૮

(૨)

૧૧ જૈનેન્દ્રમિન્દ્રમહિતં, ગતસર્વદોષં,
જ્ઞાનાદ્યનંતગુણરત્નવિશાલકોશમ્;
કર્મક્ષયં શિવમયં પરિનિષ્ઠિતાર્થં,
સિદ્ધં ચ બુદ્ધમવિરુદ્ધમહં ચ વન્દે. ૧

ગચ્છાધિપં ગુણગણં ગમિનં સુસૌમ્યં,
વન્દામિ વાચકવરં શ્રુતદાનદક્ષમ્;
ક્ષાન્ત્યાદિધર્મકલિતાં મુનિમાલિકાં ચ,
નિર્વાણસાધનપરં નરલોકસદ્યે. ૨

સદ્દર્શનં શિવમયં ચ જિનોક્તસત્યં,
તત્ત્વપ્રકાશકુશલં સુખદં સુબોધમ્;
છિન્નાશ્રવં સમિતિગુપ્તિમયં ચરિત્રં,
કર્માષ્ટકાષ્ઠદહનં સુતપઃ શ્રયામિ. ૩

પાપૌઘનાશનકરં વરમંગલં ચ,
ત્રૈલોક્યસારમુપકારપરં ગુરું ચ;
ભાવાતિશુદ્ધિવરકારણમુત્તમાનાં,
શ્રીમોક્ષસૌખ્યકરણં હરણં ભવાનામ્. ૪

ભવ્યામ્બુજબોધનરવિં ભવસિન્ધુનાવં,
ચિન્તામણેઃ સુરતરોરધિકં સુભાવમ્;
તત્ત્વત્રિપાદનવકં નવકારરૂપં,
શ્રીસિદ્ધચક્રસુખદં પ્રણમામિ નિત્યમ્.

૧૨ શ્રી દીવાલીનું ચૈત્યવંદન.

સિદ્ધારથ કુલનભ વિષે, ઇન્દુ રૂપ જિનરાજ;
ત્રિશલાસુત વંદન કરો, મેળવવા શિવ સાજ. ૧

સાત હાથ પરિમાણ દેહ, ગુણગણથી ભરીયા;
ભોગ તજી સંજમ ગ્રહ્યું, નાણ કેવલ વરીયા. ૨

ત્રીશ વરસ સંસારમા, સાડા બાર પર્યાય;
સંજમ ને કેવળતણો, સાઠી ઓગણત્રીશ થાય. ૩

આવ્યા અપાપા નયર, કર્યું અંતિમ ચોમાસ,
સોલ પહોર દઈ દેશના, તાર્યા નૃપવર ખાસ ૪

શુભાશુભ વિપાકના, પચપણ પચપણ જાણુ,
મારુદેવ અધ્યયનતણા, ધ્યાને શિવ પ્રયાણ. ૫

અમાવાસ્યા ભલી કાર્તિકી, દેવાનંદા રાત,
ચાર ઘડી બાકી રહી, મેળવ્યુ અનંત શાત ૬

ભાવ દીપક ગયો જગથકી, દ્રવ્ય દીપક કરીએ,
નવમલ્લી નવલચ્છકી, નૃપતિ મન ધરીએ. ૭

દીપક જ્યોત પ્રગટાવતા, થયુ દીવાળી પર્વ,
તે દિન વીર ધ્યાને કરી, લબ્ધિ વરે શિવશર્મ ૮

૧૩ સીમંધરસ્વામીનું ચૈત્યવંદન.

સીમંધર જિન વિચરતા, સોહે વિજય મોઝાર,
સમવસરણ રચે દેવતા, બેસે પર્ષદા બાર. ૧

નવતત્ત્વની દીએ દેશના, સાભળી સુરનર કોડ;
ષટ્ દ્રવ્યાદિક વર્ણવે, લે સમકિત કર જોડ. ૨

ઈહા થકી જિન વેગળા, સહસ તેત્રીસ શત એક,
સત્તાવન જોજન વળી, સત્તર કળા સુવિશેષ. ૩

દ્રવ્યથકી જિન વેગળા, ભાવથી હૃદય મોઝાર,
ત્રિહુ કાળે વન્દન કરું, શ્વાસમાહે સો વાર. ૪

શ્રી સીમંધર જિનવરુ એ, પૂરે વાંછિત કોડ;
કાંતિવિજય ગુરુ પ્રણમતાં, ભક્તિ બે કર જોડ. ૫

૧૪ શ્રી પંચતીર્થનું ચૈત્યવંદન.

સિદ્ધાચળ ગિરનારગિરિ, અર્બુદ અતિ ઉત્તંગ;
સમેતશિખર જિન વીશના, મોક્ષકલ્યાણુક ચંગ. ૧

કોટિશિલા અષ્ટાપદે, મેરૂ રુચક સમીપ;
શાશ્વત જિનવર ગૃહ ઘણા, શ્રી નંદીશ્વર દ્વીપ. ૨

દેવલોક ગ્રૈવેક છે, ભવનપતિ વર ભવન;
જિનવર બિંબ અનેક છે, પૂજું તે સર્વ સુમન. ૩

વિહરમાન જિનવર ભલા, અતીત અનાગત અદ્ધા;
નામ સ્થાપના દ્રવ્ય ભાવ, ચાર નિક્ષેપા લદ્ધા. ૪

સહજાનંદી સુખકર એ, પરમ દયાળ પ્રધાન;
પુન્ય મહોદયે પૂજતાં, લહીએ પરમ કલ્યાણ. ૫

૧૫ શ્રી પરમાત્મા ચૈત્યવંદન.

જગન્નાથને તે નમું હાથ જોડી.
કરું વિનતિ ભકિત શું માન મોડી;
કૃપાનાથ સંસાર કૂપાર તારો,
લહ્યો પુન્યથી આજ દેદાર તારો. ૧

મળે સોહિલા રાજ્ય દેવાદિ ભોગો,
પરમ દોહિલો એક તુજ ભકિત જોગો;
ઘણા કાલથી તું લહ્યો સ્વામી મીઠો,
પ્રભુ પારગામી સહુ દુઃખ નીઠો. ૨

ચિદાનંદરૂપી પરબ્રહ્મ લીલા,
વિલાસી વિભો ત્યક્તકામાગ્નિકીલા,
ગુણાધાર જોગીશ નેતા અમાયી,
જય ત્વં વિભો ! ભૂતલે સુખદાયી. ૩

ન દીઠી જેણે તાહગી યોગ મુદ્રા,
પડ્યા રાત દિસે મહામોહ નિદ્રા,
કિસી તાસ હોશે ગતિ જ્ઞાનસિન્ધો !
ભમતા ભવે હે જગજ્જીવબન્ધો ! ૪

સુધાસ્યંદિની દર્શન નિત્ય દેખે,
ગણુ તેહનો હે વિભો ! જન્મ લેખે,
ત્વદાજ્ઞા વિષે જે રહ્યા વિશ્વમાહે,
કરે કર્મની હાણ ક્ષણ એકમાહે. ૫

જિનેશાય નિત્ય પ્રભાતે નમસ્તે,
ભવિ ધ્યાન હોજો હૃદયે સમસ્તે,
સ્તવી દેવના દેવને હર્ષ પૂરે,
સુખાભોજ ભાલી ભજે હેજ ઉરે. ૬

કરે દેશના સ્વામી વૈરાગ્યકેરી,
સુણે પર્ષદા બાર બેઠી ભલેરી,
સુધાભોજધારા સમી તાપ ટાળે,
બેહુ બાંધવા સાંભળે એક કાલે. ૭

૧૬

અણુસી શ્રી ગુરુરાજ આજ, જિનમંદિર કેરો;
પુન્ય ભણી કરશું સફલ, જિનવચન ભલેરો. ૧

દેહરે જાવા મન કરે, ચોથતણું ફલ પામે;
જિનવર જુહારવા ઉઠતાં, છટ્ઠ પોતે આવે. ૨

જઈશું જિનવર ભણી, મારગ ચાલંતા;
હોવે દ્વાદશતણું પુન્ય, ભક્તિ માલંતા. ૩

અર્ધપંથ જિનવર ભણી, પંદર ઉપવાસ;
દીઠે સ્વામીતણો ભવન, લહીએ એક માસ. ૪

જિનવર પાસે આવતાં, છ માસી ફલ સિદ્ધ;
આવ્યા જિનવર બારણે, વર્ષીતપ ફલ લીધ. ૫

સો વરસ ઉપવાસ પુન્ય, પ્રદક્ષિણા દેતા;
સહસ વર્ષ ઉપવાસ પુન્ય, જે નજરે જોતા. ૬

ફલ ઘણો ફૂલની માલ, પ્રભુ કંઠે ઠવતા;
પાર ન આવે ગીત નાદ, કેરા ફલ થુણતાં. ૭

શિર પૂજી પૂજા કરો એ, સૂર ધૂપ તણો ધૂપ;
અક્ષત સાર તે અક્ષય સુખ, દીપે તનુ રૂપ. ૮

નિર્મલ તન મને કરીએ, થુણતાં ઇંદ્ર જગીશ;
નાટક ભાવના ભાવતાં, પામે પદવી જગીશ. ૯

જિનવર ભક્તિ વહાલી એ, પ્રેમે પ્રકાશી;
સુણી શ્રી ગુરુવયણ સાર, પૂર્વે ઋષિએ ભાખી. ૧૦

અષ્ટ કર્મને ટાલવા, જિનમંદિર જઈશું,
ભેટી ચરણ ભગવતના, હવે નિર્મલ થઈશું. ૧૧

કીર્તિવિજય ઉવજ્ઝાયનો એ, વિનય કહે કરજોડ;
સફલ હોજો મુજ વિનતિ, જિનસેવાનો કોડ. ૧૨

૧૭. શ્રી સિદ્ધાચલજીનાં ચૈત્યવંદનો.

વિમલ કેવલ જ્ઞાનકમલા, કલિત ત્રિભુવન હિતકરં;
સુરરાજ સંસ્તુત ચરણપંકજ, નમો આદિ જિનેશ્વરં. ૧

વિમલ ગિરિવર શૃંગમંડણ, પ્રવર ગુણગણ ભૂધરં,
સુર અસુર કિન્નર કોડિસેવિત, નમો આદિ જિનેશ્વરં. ૨

કરતી નાટક કિન્નરી ગણ, ગાય જિન ગુણ મનહર;
નિર્જરાવલિ નમે અહોનિશ, નમો આદિ જિનેશ્વરં. ૩

પુંડરીક ગણપતિ સિદ્ધિ સાધી, કોડી પણ મુનિ મનહર;
શ્રી વિમલગિરિવર શૃંગ સિદ્ધા, નમો આદિ જિનેશ્વરં ૪

નિજ સાધ્ય સાધન સુર મુનિવર, કોડિનંત એ ગિરિવરં;
મુક્તિ રમણી વર્યા રંગે, નમો આદિ જિનેશ્વર. ૫

પાતાલ નર સુર લોકમાહી, વિમલ ગિરિવર તો પરં;
નહી અધિક તીરથ તીર્થપતિ કહે, નમો આદિ જિનેશ્વરં. ૬

ઇમ વિમલગિરિવર શિખરમંડણ, દુઃખવિહંડણ ધ્યાઇએ,
નિજ શુદ્ધ સત્તા સાધનાર્થં, પરમજ્યોતિ નીપાઇએ,
જિત મોહ કોહ વિછોહ નિદ્રા, પરમ પદસ્થિત જયકરં,
ગિરિરાજ સેવા કરણ તત્પર, પદ્મવિજય સુહિતકર ૭

૧૮

શ્રી શત્રુંજય સિદ્ધક્ષેત્ર, દીઠે દુર્ગતિ વારે,
ભાવ ધરીને જે ચઢે, તેને ભવપાર ઉતારે. ૧
અનંત સિદ્ધનો એહ ઠામ, સકળ તીર્થનો રાય;
પૂર્વ નવ્વાણું ઋષભદેવ, જ્યાં ઠવીયા પ્રભુ પાય. ૨
સૂરજકુંડ સોહામણો, કવડ જક્ષ અભિરામ;
નાભિરાયા કુલમંડણો, જિનવર કરું પ્રણામ. ૩

૧૯

ધન્ય ધન્ય શ્રી ઋષભજિન, પુન્યે મીલી આયો;
દર્શ તુમારો કલ્પવૃક્ષ, સિદ્ધગિરિ પર પાયો. ૧
જહાંસે સિદ્ધિ પદ લીયા, સહજ સ્વભાવે અનંત;
એ ગિરિ સર્વ તીરથ બડા, સેવે ભવિજન સંત. ૨
પાંચ કોડસું પાંડવા, વીશ કોડસું રામ;
પુંડરીક સિદ્ધિ ગયા, પાંચ કોડ અભિરામ. ૩
ઇમ કોટિ કોટિ હુએ, શિવરમણી ભરથાર;
અનંત કાંકરે કાંકરે, મહિમા અપરંપાર. ૪
આત્મકમલમેં ધારીયો, ગિરિ મહિમા હિતકાર;
લબ્ધિસૂરિ એ ધ્યાનસે, હોવે બેડા પાર. ૫

૨૦ શ્રી રાયણ પગલાનું ચૈત્યવંદન.

એહ ગિરિ ઉપર આદિદેવ, પ્રભુ પ્રતિમા વંદો;
રાયણ હેઠે પાદુકા, પૂજી આણંદો. ૧

એહ ગિરિનો મહિમા અનંત, કુણ કરે વખાણ ?
ચૈત્રી પુનમને દિને, તેહ અધિકો જાણ. ૨

એહ તીરથ સેવો સદાએ, આણી ભક્તિ ઉદાર;
શ્રી શત્રુંજય સુખદાયકો, દાનવિજય જયકાર. ૩

૨૧ શ્રી પુંડરીકસ્વામીનું ચૈત્યવંદન.

આદીશ્વર જિનરાયનો, ગણધર ગુણવંત,
પ્રગટ નામ પુંડરીક જાસ, મહીમાંહે મહંત ૧

પાંચ કોટિ સાથે મુણીંદ, અણસણ તીહા કીધ,
શુક્લધ્યાન ધ્યાતા અમૂલ, કેવળ તીહા લીધ ૨

ચૈત્રી પુનમને દિને એ, પામ્યા પદ મહાનંદ,
તે દિનથી પુંડરીકગિરિ, નામ દાન સુખકંદ. ૩

૨૨ શ્રી ઋષભદેવનું ચૈત્યવંદન.

આદિ દેવ અરિહંત, ધનુષ પાંચસે કાયા,
ક્રોધ માન નહિ કામ, મૃષા નહિ માયા. ૧

નહીં રાગ નહીં દ્વેષ, નામ નિરંજન તાહરુ;
વદન દીઠું વિશાળ, પાપ ગયું સવિ તીહા માહરું. ૨

નામે હું નિર્મળ થયો, જપું જાપ જિનવરતણો,
કવિ ઋષભ એમ ઉચ્ચરે, આદિદેવ મહિમા ઘણો. ૩

૨૩ શ્રી આદિનાથ જિન ચૈત્યવંદન.

કલ્પવૃક્ષની છાંહડી, નાનડીયો રમતો,
સોવન હિંડોળે હિંચતો, માતાને ગમતો ૧

સૌ દેવી બાલક થઈ, ઋષભને તેડે;
વ્હાલા લાગો છો કહી, હૈડાસુ ભીડે. ૨

જિનપતિ યૌવન પામીયા, ભાવે શું ભગવાન;
ઇંદ્રે ધાલ્યો માંડવો, વિવાહનો સંડાણ. ૩

ચોરી બાંધી ચિહુ દીસે, સુર ગોરી ગીત ગાવે;
સુનંદા સુમંગળા, પ્રભુજીને પરણાવે. ૪

સર્વ સંગ છોડી કરી, કેવળજ્ઞાનને પામે;
અષ્ટ કર્મનો ક્ષય કરી, પહોંચ્યા શિવપુર ધામે. ૫

ભરતે બિંબ ભરાવીયા એ, શત્રુંજય ગિરિરાય;
શ્રી વિજયપ્રભસૂરિ તણા, ઉદયરત્ન ગુણ ગાય. ૬

૨૪ શ્રી અજિતનાથનું ચૈત્યવંદન.

આવ્યા વિજય વિમાનથી, નયરી અયોધ્યા ઠામ;
માનવગણ રિખ રોહિણી, મુનિજનના વિશરામ. ૧

અજિતનાથ વૃષ રાશિએ, જન્મ્યા જગદાધાર;
યોનિ ભુજંગમ ભયહરુ, મૌન વર્ષ તે બાર. ૨

સમપર્ણ તરુ હેઠલે એ, જ્ઞાન મહોત્સવ સાર;
એક સહસશું શિવ વર્યા, ધીર ધરે બહુ પ્યાર. ૩

૨૫ શ્રી સંભવનાથનું ચૈત્યવંદન.

સંભવનાથ સદા જયો, મનવંછિત પૂરે;
હય લંછન હેમ વર્ણ દેહ, ટાળે દુઃખ દૂરે. ૧

રાય જિતારી કુળ તિલક, સાવથ્થી રાય;
સેના માતા જનમીયો, જગમાં સુજસ ગવાય. ૨

ધનુષ ચારસો દેહડીયે, સાઠ લાખ પૂર્વ આય;
વિનયવિજય ઉવજ્ઝાયનો, રૂપ નમે નિત્ય પાય. ૩

૨૬ શ્રી અભિનંદન સ્વામીનું ચૈત્યવંદન.

ચઅ્યા જયંત વિમાનથી, અભિનંદન જિનચંદ;
પુનર્વસુમા જનમીયા, રાશિ મિથુન સુખકંદ. ૧
નયરી અયોધ્યાનો ધણી, યોનિવર મંજાર,
ઉગ્ર વિહારે તપ તપ્યા, ભૂતલ વરસ અઢાર. ૨
વળી રાયણ પાદપ તલે એ, વિમલનાણ ગણ દેવ,
મોક્ષ સહસ મુનિશું ગયા, વીર કરે નિત્ય સેવ. ૩

૨૭ શ્રી સુમતિનાથનું ચૈત્યવંદન.

સુમતિનાથ સુખવાસ, દાસ હું ભવ ભવ તાહરો,
કરુ વિનતિ એક, આવાગમન નિવારો. ૧
સેવકની કરો સાર, પાર પહેલા ઉતારો,
ક્રોધ માન મદ લોભ, સોય ઉપજતા વારો. ૨
દેવ નિરંજન નામ તુહ, તુજ નામે નિશ્ચય તર્યો;
કવિ ઋષભ એણીપેરે ઉચ્ચરે, સુમતિનાથ પૂજા કરો ૩

૨૮ શ્રી પદ્મપ્રભનું ચૈત્યવંદન.

પદ્મપ્રભ છઠ્ઠા ભયા, વર્ણે પ્રભુ રાતા;
ધરણ કોસંબી ધણી, સુસીમા જસ માતા. ૧
કમળ લછન અઢીસો ધનુષ, શિવ સંપત્તિદાતા,
ત્રીશ લાખ પૂરવ આયુ, ત્રિભુવનનો ત્રાતા. ૨

ચોત્રીશ અતિશય વિરાજતાએ, સેવે સુર નર કોડ;
વિનયવિજય ઉપાધ્યાયનો, રૂપ નમે કર જોડ. ૩

૨૯ શ્રી સુપાર્શ્વનાથનું ચૈત્યવંદન.

શ્રી સુપાર્શ્વ જિણંદ પાસ, ટાલ્યો ભવ ફેરો;
પૃથિવી માતાને ઉરે, જાયો નાથ હમેરો. ૧
પ્રતિષ્ઠિત સુત સુંદરુ, વાણારસી રાય;
વીશ લાખ પૂરવ તણું, પ્રભુજીનું આય. ૨
ધનુષ બસે જિન દેહડી, સ્વસ્તિક લંછન સાર;
પદ પદ્મે જસ રાજતો, તાર તાર ભવ તાર. ૩

૩૦ શ્રી ચંદ્રપ્રભનું ચૈત્યવંદન.

મહસેન મોટો રાજીયો, સતી લક્ષ્મણા નારી;
ચંદ્ર સમુજ્વલ વદન કાંતિ, જન્મ્યો જયકારી. ૧
ચંદ્રપુરી નયરી જેહની, ચંદ્ર લંછન કહીએ;
ચંદ્રપ્રભ જિન આઠમા, નામે ગહગહીયે. ૨
દોઢસો ધનુષનું જિન તનુએ, દશ લાખ પૂરવ આય;
રૂપવિજય પ્રભુ નામથી, દિન દિન દોલત થાય. ૩

૩૧ શ્રી સુવિધિનાથનું ચૈત્યવંદન.

સુવિધિ વિધિ કર મોક્ષના, આતમ સિદ્ધિ કરનાર;
અધ્યાતમ જ્ઞાને ભર્યા, ભવિ ભવદુઃખ હરનાર. ૧
મગર લંછન સુગ્રીવ પિતા, રામા માત મલ્હાર;
આયુ લાખ બે પૂરવનું, ધનુષ શત તનુ સાર. ૨

કાકંદી નૃપવર થયા, હું નમું તસ પાય;
આત્મકમલ ઉદ્ધારવા, લબ્ધિ જિન ગુણ ગાય. ૩

૩૨ શ્રી શીતલનાથનું ચૈત્યવંદન.

શીતળ નામું શિષ, જપો જાપ જગદીશ;
દેખી તાહરું રૂપ, બ્રહ્મ ઉર લાજ્યો ઇશ. ૧
ઇંદ્ર ચંદ્ર નાગેન્દ્ર, સોય નર નામ કહાયો,
નહીં જગ એહવો દેવ, જમલ કોઈ તાહરે આવ્યો ૨
તેજ સબળ તુજ દેવ, લાજ્યો સુર ગગને ભમે,
કવિ ઋષભ કહે જગ તે વડો, જે શ્રી જિનચરણે નમે. ૩

૩૩ શ્રી શ્રેયાંસનાથનું ચૈત્યવંદન

શ્રી શ્રેયાસ અગીઆરમા, વિષ્ણુ નૃપ તાય;
વિષ્ણુ માતા જેહની, એંશી ધનુષની કાય. ૧
વરસ ચોરાશી લાખનુ, પાળ્યું જેણે આય;
ખડ્ગી લછન પદકજે, સિંહપુરીનો રાય ૨
રાજ્ય તજી દીક્ષા વરીએ, જિનવર ઉત્તમ જ્ઞાન;
પામ્યા તસ પદ પદ્મને, નમતા અવિચલ થાન ૩

૩૪ શ્રી વાસુપૂજ્યસ્વામીનું ચૈત્યવંદન.

દેવલોકથી દીપતી, નગરી વર ચંપા;
વાસુપૂજ્ય જિન જન્મ ઠામ, વસે લોક સુચંપા ૧
વાસુપૂજ્ય રાજા રાજીયો, જયા જસ પટરાણી,
સિત્તેર ધનુષ દેહ શતડી, મહિષ લંછન જાણી ૨

વર્ષ બહોંતેર લાખનું એ, આયુ લહે જગનાથ;
રૂપવિજય કહે નિત્ય જપો, શિવપુર મારગ સાથ. ૩

૩૫ શ્રી વિમલનાથનું ચૈત્યવંદન.

અષ્ટમ સ્વર્ગથકી ચવી, કંપીલપુરમાં વાસ;
ઉત્તરા ભાદ્રપદે જનમ, માનવ ગણ મીનરાશ. ૧

યોનિ છાગ સુહંકરું, વિમલનાથ ભગવંત;
દોય વરસ તપ નિર્જલી, જંબુ તલે અરિહંત. ૨

ષટ્ સહસ મુનિ સાથશું એ, વિમલ વિમલપદ પાય;
શ્રી શુભવીરને સાંઇશું, મળવાનું મન થાય. ૩

૩૬ શ્રી અનંતનાથનું ચૈત્યવંદન

અનંતનાથ અરિહંત, શરણ હું તોરે આયો;
રાખ રાખ જિનરાય, દેવ તુજ દર્શન પાયો. ૧

હું રૂલીયો ચઉ ગતિમાંહી, નાસ તેરા વિણ સ્વામી;
પ્રગટ્યો પુણ્ય અંકુર તું, મળ્યો શિવગતિગામી. ૨

આજ અનંતા ભવતણા, પાપ તાપ દૂરે ગયા;
કવિ ઋષભ કહે પૂજતાં, આનંદે ઉચ્છવ થયા. ૩

૩૭ શ્રી ધર્મનાથનું ચૈત્યવંદન

ભાનુનંદન ધર્મનાથ, સુવ્રતા ભલી માત;
વજ્ર લંછન વજ્રિ નમે, ત્રણ ભુવન વિખ્યાત. ૧

દશ લાખ વરસનું આઉખું, વપુ ધનુ પીસ્તાલીશ;
રત્નપુરીનો રાજીયો, જગમાં જાસ જગીશ. ૨

ધર્મ મારગ જિનવર કહીએ, ઉત્તમ જન આધાર;
તેણે તુજ પાદ પદ્મતણી, સેવા કરું નિરધાર. ૩

૩૮ શ્રી શાન્તિનાથનું ચૈત્યવંદન.

શાતિકરણ શ્રી શાંતિનાથ, ગજપુર ધણી ગાજે,
વિશ્વસેન અચિરાતણો, સુત સબળ દીવાજે. ૧

ચાલીશ ધનુષ કનકવર્ણું, મૃગ લંછન છાજે,
લાખ વરસનુ આઉખુ, અરિજન મદ ભાજે. ૨

ચક્રવર્તી પ્રભુ પાચમા એ, સોલસમા જગદીશ;
રૂપવિજય મન તું વસ્યો, પૂરણ સકલ જગીશ ૩

૩૯ શ્રી કુન્થુનાથનુ ચૈત્યવદન.

કુન્થુનાથ કામિત દીયે, ગજપુરનો રાય,
સિરિ માતા ઉરે અવતર્યો, સુર નરપતિ તાય ૧

કાયા પાત્રીશ ધનુષની, લછન જસ છાગ;
કેવલજ્ઞાનાદિક ગુણો, પ્રણમો ધરી રાગ. ૨

સહસ પચાણું વરસનું એ, પાલી ઉત્તમ આય;
પદ્મવિજય કહે પ્રણમીયે, ભાવે શ્રી જિનરાય. ૩

૪૦ શ્રી અરનાથનું ચૈત્યવંદન.

રાય સુદર્શન ગજપુરે, દેવી પટરાણી;
લંછન નંદાવર્ત જાસ, અરજિન ગુણખાણી. ૧

ત્રીશ ધનુષવર દેહડી, હેમવર્ણે જાણી,
વર્ષ ચોરાશી સહસ આયુ, કહે જિનેવર વાણી ૨

ચક્રવર્ત્તી પ્રભુ સાતમો એ, અઢારમો મુજ દેવ;
રૂપ કહે ભવિજન તુમે, કરો નિત્ય નિત્ય સેવ. ૩

૪૧ શ્રી મલ્લિનાથનું ચૈત્યવંદન.

મલ્લિનાથ ઓગણીશમા, જસ મિથિલા નયરી;
પ્રભાવતી જસ માવડી, ટાળે કર્મ વયરી. ૧

તાત શ્રીકુંભ નરેસર, ધનુષ પચવીસની કાય;
લંછન કલશ મંગલકરુ, નિર્મલ નિર્માય. ૨

વરસ પંચાવન સહસનું એ, જિનવર ઉત્તમ આય;
પદ્મવિજય કહે તેહને, નમતાં શિવસુખ થાય. ૩

૪૨ શ્રી મુનિસુવ્રતસ્વામીનું ચૈત્યવંદન.

જપો નિરંતર સ્નેહશું, વીસમા જિનરાય;
સુમિત્રરાય પદ્માવતી, સુતશું મુજ માય. ૧

કચ્છપ લંછન ધનુષ વીશ, શ્યામવર્ણી કાયા;
ત્રીશ સહસ વરસ આઉખું, હરિવંશ દીપાયા. ૨

મુનિસુવ્રત મહિમાનીલો એ, નગરી રાજગૃહી જાસ;
રૂપવિજય કહે સાહિબા, નામે લીલવિલાસ. ૩

૪૩ શ્રી નમિનાથનું ચૈત્યવંદન.

સાચા શ્રી નમિનાથ, પંથે જિણે ચાલ્યા જાય;
સહી સુગંધીવાટ, અધોમુખ કંટક થાય. ૧

વૃક્ષ નમાવે શિષ, દેવ તીહાં દુંદુભિ બજાવે;
પવન શકુન તિહાં સાર, પુષ્પની વૃષ્ટિ કહાવે. ૨

કુસુમ ભલા ઢીંચણુ સમા, નખ કેશ રોમ વાધે નહીં;
કવિ ઋષભ ઇમ ઉચ્ચરે, નમિનાથ વંદો સહી. ૩

૪૪ શ્રી નેમિનાથનું ચૈત્યવંદન.

સમુદ્રવિજય કુલચંદ નંદ, શિવાદેવી જાયા;
યાદવ વંશ નભોમણિ, સૌરીપુર ઠાયા ૧

બાલથકી બ્રહ્મચર્યધરુ, ગત માર પ્રચાર;
ભોક્તા નિજ આત્મિક ગુણુ, ત્યાગી સંસાર ૨

નિ:કારણુ જગજીવનો એ, આશાનો વિશ્રામ,
દીનદયાલ શિરોમણિ, પૂરણુ સુરતરુ કામ. ૩

પશુઆ પોકાર સુણી કરી, છાડી ગૃહવાસ;
તત્ક્ષણુ સંયમ આદરી, કરી કર્મનો નાશ. ૪

કેવલશ્રી પામી કરીએ, પહોતા મુક્તિ મોઝાર,
જન્મ મરણુ ભય ટાળવા, જ્ઞાન સદા સુખકાર ૫

૪૫ શ્રી પાર્શ્વનાથનું ચૈત્યવંદન.

ૐ નમો પાર્શ્વનાથાય, વિશ્વ ચિન્તામણીયતે,
હ્રીં ધરણેન્દ્ર વૈરૂટ્યા-પદ્માદેવી યુતાય તે ૧

શાન્તિ-તુષ્ટિ-મહાપુષ્ટિ-ધૃતિ-કીર્તિ-વિધાયિને,
ૐ હ્રીં દ્વિડ્વ્યાલવૈતાલ, સર્વાધિવ્યાધિનાશિને. ૨

જયાઽજિતાખ્યા વિજયાખ્યાઽપરાજિતયાન્વિત
દિશા પાલૈર્ગ્રહૈર્યક્ષૈર્વિદ્યાદેવીભિરન્વિત ૩

ૐ અસિઆઉસાય નમસ્તત્ર ત્રૈલોક્યનાથતામ્,
ચતુઃષષ્ટિસુરેન્દ્રાસ્તે ભાસન્તે છત્રચામરૈઃ ૪

શ્રીશંખેશ્વરમંડન ! પાર્શ્વજિન પ્રણુતકલ્પતરુકલ્પ !
ચૂરય દુષ્ટવ્રાતં પૂરય મે વાંછિતં નાથ ! ૫

૪૬. અન્તરિક્ષ પાર્શ્વનાથ (છંદ) ચૈત્યવંદન

પ્રભુ પાસજી તાહરું નામ મીઠું, તીહું લોકમાં એટલું સાર દીઠું;
સદા સમરતાં સેવતાં પાપ નીઠું, મનમાંહરે તાહરું ધ્યાન બેઠું. ૧

મન તુમ પાસે વસે રાત દીસે, મુખ પંકજ નીરખવા હંસ હીસે;
ધન્ય તે ઘડી જે ઘડી નયણુ દીસે, ભલી ભક્તિભાવે કરી વિનવીજે. ૨

અહો એહ સંસાર છે દુઃખ દોરી, ઈંદ્રજાલમાં ચિત્ત લાગ્યું ઠગોરી;
પ્રભુ માનીએ વિનતી એક મોરી, મુજ તાર તું તાર બલિહારી તોરી. ૩

સહિ સ્વપ્ન જંજાલને સંગ મોહ્યો, ઘડીયાલમાં કાલ રમતો ન જોયો;
મુધા એમ સંસારમાં જન્મ ખોયો, અહો ધૃતતણે કારણે જળ વિલોયો. ૪

એ તો ભ્રમર લોકે સુખ ભ્રાંતિ ધાયો, જઈ શુકતણી ચંચુમાંહે ભરાયો;
શુકે જંબુ જાણી ગલે દુઃખ પાયો, પ્રભુ લાલચે જીવડો એમ વાહ્યો. ૫

ભ્રમ્યો ભર્મ ભૂલ્યો રમ્યો કર્મ ભારી, દયા ધર્મની શર્મ મેં ન વિચારી;
તોરી નર્મ વાણી પરમ સુખકારી, ત્રીહું લોકના નાથ મેં નવી સંભારી. ૬

વિષય વેલડી શેલડી કરી જાણી, ભજી મોહ તૃષ્ણા તજી તુજ વાણી;
એહવો ભલો ભુંડો દાસ જાણી, પ્રભુ રાખીયે બાંહીની છાંય પ્રાણી. ૭

મોરા વિવિધ અપરાધની કોડી સહીએ, પ્રભુશરણે આવ્યાતણી લાજ વહીએ;
વલી ઘણી ઘણી વિનતી એમ કહીએ, મુજ માનસ–સરે પરમ હંસ રહીએ. ૮

કળશ

એમ કૃપા મૂરત પાર્શ્વસ્વામી, મુક્તિગામી ધ્યાઈએ;
અતિ ભક્તિભાવે વિપત્તિ જાવે, પરમ સંપત્તિ પાઈએ.
પ્રભુમહિમાસાગર ગુણ વૈરાગર, પાસ અન્તરિક્ષ જે સ્તવે;
તસ સકલ મંગળ જયજયારવ, આનંદવર્ધન વિનવે.

૪૭ શ્રી મુહરી પાર્શ્વનાથ ચૈત્યવંદન.

પ્રણુમો અતિશય ભાવથી, મુહરી પારસનાથ;
દુખ દોહગ દૂરે ટળે, થાએ સુખશાત. ૧

ટીંટોઈ નગરે નીહાળતાં, આનંદ ઉર ન માય;
અદ્ભૂત બિંબ જુહારતા, ભવો ભવ પાતિક જાય ૨

આત્મ કમલમા આપજો, શિવ લબ્ધિનુ સ્થાન,
પ્રવીણ શિશુ મહિમા તણી, વિનતિ ઉરમા માન. ૩

૪૮ શ્રી મહાવીરસ્વામીનું ચૈત્યવંદન.

ન વર્ણનીયો ગુરુભિઃ પ્રભુર્યં,
મયા કથં વર્ણયિતું સ શક્ય
તથાપિ વાચાલતયા સ્તવીમિ,
પ્રભો! ગુણાન્તે શશિતોડતિગૌરાન્ ૧

પ્રભો! વચ સ્યાત્પદલાઞ્છિત મે,
વિષં જહાર પ્રબલં મનોગમ્,
અનિષ્ટમેકાન્તમયં દયાલો!
તવોપકારં નહિ વિસ્મરામિ ૨

પ્રમાણવાદઃ   પરમપ્રતિષ્ઠો,
વિવાદવૈવશ્યવિનાશકારીઃ;
તવાસ્ત્યતો વીર ! વિશાલભાવં,
નમામિ સિંહાઙ્કિતપાદપદ્મમ્.   ૩

નયાન્ વિસૃજ્યાદ્ભુતશાસ્ત્રસિન્ધૌ,
વિપક્ષવાદાઃ પ્રભુણા ગૃહીતાઃ
ઉદન્વતેવાખિલનિર્ઝરિણ્યઃ
મહાનતસ્ત્વં સકલાર્થવિત્સુ.   ૪

અનર્ઘરત્નત્રિતયં જગત્યાં,
ત્રિશલ્યનાશે પ્રથિતં ત્રિશૂલં;
ઉપાધિહારિ ત્વયકા વ્યકાશિ,
પ્રકૃષ્ટલબ્ધિં પ્રણુમામ્યતસ્ત્વામ્.   ૫

૪૯. અતીત ચોવીસીનું ચૈત્યવંદન

(રાગ–પ્રભાત.)

અતીત ચોવીસી વંદીએ, આતમ શુભ ભાવે;
અરિહંત નામના જાપથી, મંગલમાલા પાવે. ૧

[૧]કેવલજ્ઞાની પહેલા નમું, [૨]નિર્વાણી [૩]સાગર;
[૪]મહાજસ [૫]વિમલ તે પાંચમા, [૬]સર્વાનુભૂતીશ્વર. ૨

[૭]શ્રીધર [૮]દત્ત [૯]દામોદર નમો, [૧૦]સુતેજ [૧૧]શ્રીસ્વામી;
[૧૨]મુનિસુવ્રત જિન બારમા, [૧૩]સુમતિ [૧૪]શિવગતિ નામી. ૩

[૧૫]અસ્તાગ [૧૬]નમીશ્વર સોળમા, [૧૭]અનીલ [૧૮]યશોધર દેવ;
[૧૯]કૃતાર્થ [૨૦]જિનેશ્વર [૨૧]શુદ્ધમતિ, [૨૨]શિવંકર કરો સેવ. ૪

૨૩સ્યંદન ૨૪સંપ્રતિ ચોવીસમા, પ્રહ ઊઠી ગાઉં,
ઋદ્ધિ કીર્તિ પ્રભુધ્યાનથી, અમૃત પદ પાઉં. ૫

૫૦. આવતી ચોવીસીનું ચૈત્યવંદન

શ્રી પદ્મનાભ પહેલા જિણંદ, શ્રેણિક નૃપ જીવ,
સુરદેવ બીજા નમુ, સુપાસ શ્રાવક જીવ ૧

શ્રી સુપાર્શ્વ ત્રીજા વલી, જીવ કોણિક ઉદાયી,
સ્વયંપ્રભ ચોથો જિણંદ, પોટિલ મન ભાવી. ૨

સર્વાનુભૂતિ જિન પાચમાએ, દઢાયુ શ્રાવક જાણુ,
દેવસુત છઠ્ઠા જિણંદ, શ્રી કાર્તિક શેઠ વખાણુ. ૩

શ્રી ઉદય જિન સાતમાએ, શંખ શ્રાવક જીવ,
શ્રી પેઢાલ જિન આઠમા, અનંત મુનિ જીવ. ૪

પોટિલ નવમા વંદીએ એ, જીવ જે સુનંદ,
શતકિરતિ દશમા જિણંદ, શતક શ્રાવક આનંદ ૫

સુવ્રત જિન અગિયારમાએ, દેવકી રાણી જીવ,
શ્રી અમમ જિન બારમા, શ્રી કેશવ ગુણખાણ ૬

નિષ્કષાય જિન તેરમાએ, સતકી વિદ્યાધર;
નિષ્પુલાયક જિન ચૌદમા, બલભદ્ર સુહંકર. ૭

નિર્મલ જિન પંદરમાએ, જીવ સુલસા ભાવિ,
ચિત્રગુપ્ત જિન સોલમા, શ્રી રોહિણી મન ભાવિ. ૮

સમાધિ જિન સત્તરમા, રેવતી શ્રાવિકા જાણુ;
શ્રી સંવર જિન અઢારમા, જીવ શતાનીક વખાણુ. ૯

શ્રી યશોધર ઓગણીસમા, જીવ કિસન દ્વીપાયણુ;
વિજયનાસ જિન વીસમા, જીવ કરણુ સુજાણુ. ૧૦

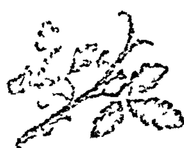
એકવીસમા શ્રી મલ્લનાસ, જીવ નારદનો કહીએ;
અંબડ શ્રાવક જીવ દેવ, બાવીસમા લહીએ. ૧૧

અનંતવીર્ય તેવીસમા, જીવ અમરનો એહ;
ભદ્રકૃત જિન ચોવીસમા, શતબુદ્ધિ ગેહ. ૧૨

એ ચોવીસે જિન હોશે, આવંતે કાલે;
ભાવ સહિત જે વાંદશે, થઈ ઉજમાલે. ૧૩

લંછન વર્ણ પ્રમાણુ આયુષ, ચઢતાં સવિ નિરખો;
સાંપ્રત જિન ચોવીસએ, અંતર સવિ પરખો. ૧૪

પંચ કલ્યાણક તેહનાએ, હોશે એક જ દીસ;
ધીરવિમલ પંડિતતણો, જ્ઞાનવિમલસૂરીશ. ૧૫

તૃતીય ખંડ

સ્તવનો

૧. શ્રી સિદ્ધગિરિરાજના સ્તવનો.

શેત્રુજા ગઢના વાસી રે, મુજરો માનજો રે,
સેવકની સુણી વાતો રે, દિલમા ધારજો રે.
પ્રભુ મેં દીઠો તુમ દેદાર, આજે મુને ઉપજ્યો હરખ અપાર,
સાહિબાની સેવા રે, ભવ દુખ ભાજશે રે. ૧

એક અરજ અમારી રે, દિલમા ધારજો રે,
ચોરાશી લાખ ફેરા રે, દૂર નિવારજો રે,
પ્રભુ મને દુર્ગતિ પડતો રાખ, દરિસણ વહેલું રે દાખ.
સાહિબાની૦ ૨

દોલત સવાઇ રે, સોરઠ દેશની રે,
બલિહારી હુ જાઉં રે, તારા વેશની રે,
પ્રભુ તારુ રૂડું દીઠું રૂપ, મોહ્યા સુર નર વૃંદ ને ભૂપ.
સાહિબાની૦ ૩

તીરથ કો નહી રે, શત્રુંજય સારીખું રે,
પ્રવચન પેખી રે, કીધું મે પારખું રે;
ઋષભને જોઇ જોઇ હરખે જેહ, ત્રિભુવન લીલા પામે તેહ
સાહિબાની૦ ૪

ભવોભવ માંગું રે પ્રભુ તારી સેવના રે,
ભાવઠ ન ભાંગે રે જગમાં તે વિના રે;
પ્રભુ મારા પૂરો મનના કોડ, એમ કહે ઉદયરતન કરજોડ.
સાહિબાની૦ ૫

૨

આજ મારા નયણાં સફળ થયાં, શ્રી સિદ્ધાચલ નિરખી;
ગિરિને વધાવું મોતીડે, મારા હૈયડામાં હરખી. આજ૦ ૧

ધન્ય ધન્ય સોરઠ દેશને, જિહાં એ તીરથ જોડી;
વિમલાચલ ગિરનારને, વંદું બે કર જોડી. આજ૦ ૨

સાધુ અનંતા ઇણ ગિરિ, સિધ્યા અનશન લેઇ;
રામ પાંડવ નારદ ઋષિ, બીજા મુનિવર કેઈ. આજ૦ ૩

માનવ ભવ પામી કરી, નવી એ તીરથ ભેટે;
પાપ કર્મ જે આકરા, કહો કેણી પેરે મેટે ? આજ૦ ૪

તીર્થરાજ સમરું સદા, સારે વાંછિત કાજ;
દુઃખ દોહગ દૂરે કરી, આપે અવિચલ રાજ. આજ૦ ૫

સુખ અભિલાષી પ્રાણીયા, વંછે અવિચલ સુખડા;
માણેક મુનિ ગિરિ ધ્યાનથી, ભાંગે ભવોભવ દુઃખડા. આજ૦ ૬

૩

બાલુડો નિઃસ્નેહી થઇ ગયો રે, છોડયું વિનીતાનું રાજ; (૨)
સંયમ રમણી આરાધવા, લેવા મુક્તિનું રાજ. (૨)
મેરે દિલ વસી ગયો વાલમો. ૧

માતાને મેલ્યા એકલા રે, જાય દિન નવિ રાત; (૨)
રત્નસિંહાસન બેસવા, ચાલે અડવાણે પાય. (૨) મેરે૦ ૨

વહાલાનું નામ નવિ વિસરે રે, ઝરે આંસુડાની ધાર, (૨)
આખડલી છાયા વળી, ગયા વરસ હજાર (૨) મેરે૦ ૩

કેવળરત્ન આપી કરી રે, પૂરી માતાની આશ; (૨)
સમવસરણ લીલા જોઇને, સાધ્યા આતમ કાજ (૨) મેરે૦ ૪

ભક્તિવત્સલ ભગવંતને રે, નામે નિર્મળ કાય; (૨)
આદિ જિણંદ આરાધતા, **મહિમા** શિવસુખ થાય. (૨) મેરે૦ ૫

૪. શ્રી સિદ્ધાચલજીનું પ્રભાતીયુ.

જાગ તુ જાગ તુ આતમા માહરા, ભગવંત ભેટીએ સુખકારી,
શેત્રુંજામંડન મરુદેવાનંદન, આદિ જિન વંદિયે ચિત્તધારી
જાગ૦ ૧

પાચસે ધનુષ્યની રત્નમય જાણીયે, ભરતરાયે પ્રતિમા ભરાવી;
દુષમા કાળ વિચારી પશ્ચિમ દિશિ, મહાગિરિ કંદરામા વસાવી
જાગ૦ ૨

પાચમે ધનુષ્યની શોભના મૂરતિ, જે ભાવે પુણ્યથી દર્શ પાવે;
બહુ ભવસંચિત પાપના ઓઘને, ટાળી ત્રીજે ભવે સિદ્ધિ જાવે.
જાગ૦ ૩

ઇન્દ્રિય વશ કરી નિર્મલ મન ધરી, વિધિ સહિત નાભિનંદન પૂજી જે,
ભાવના ભાવીએ ચિત્તમા લાવીયે, દુલહો મનુજ ભવ સફલ કીજે.
જાગ૦ ૪

પ્રદક્ષિણા દેઈ પાગે ચઢી વંદીએ, ચૈત્ય ગિરિરાજ શેત્રુંજ કેરા;
વિજયજિનેન્દ્રસૂરિ પયકમલ સેવતાં, અમર કહે ભાંગીયે....
ભવના ફેરા. જાગ૦ ૫

૫. શ્રી શત્રુંજય મહાતીર્થ સ્તવન.

ભવિ આવોજી શેત્રુંજા ભેટીએ, શ્રી આદીશ્વર જિનરાય;
ધન્ય એ ગિરિનયણે નિરખતાં, સવિ પાતક દૂર પલાય. ભવિ૦ ૧

ગિરિ ઉપર આદિ જિણંદની, સોહે સૂરતિ મોહન વેલ;
પ્રહ ઊઠી ભાવે પૂજતાં, નિત્ય વાધે ઘરે રંગરેલ. ભવિ૦ ૨

મારું મન મોહ્યું ઈણ ગિરિવરે, જાણું નિત નિત કીજે જાત્ર;
વર સુરજકુંડમાં નાહીને, નિજ નિરમલ કીજે ગાત્ર. ભવિ૦ ૩

ભલે ભાવે આદિજિન પૂજીયા, મુજ ફલીઆ મનોરથ આજ;
મુજ ભવોભવ એ ગિરિવર તણું, દરીસણ હોજો મહારાજ. ભવિ૦ ૪

મહામહિમવંત મનોહરુ, રુડો શેત્રુંજય ગિરિરાય;
જે ભેટે તે શિવસુખ લહે, ઈમ કેશરવિમલ ગુણ ગાય. ભવિ૦ ૫

૬. શ્રી સિદ્ધાચલજીનું સ્તવન.

(શ્રી સુપાસ જિનરાજ—એ દેશી.)

સિદ્ધાચલ ગુણ ગેહ, ભવિ પ્રણમો ધરી નેહ;
આજ હો, સોહે રે મનમોહે, તીરથ રાજીયોજી. ૧

આદીશ્વર અરિહંત, મુક્તિ વધૂનો કંત;
આજ હો, પૂરવ વાર નવાણું, આવી સમોસર્યાજી. ૨

સકલ સુરાસુરરાજ, કિન્નરદેવ સમાજ;
આજ હો સેવા રે સારે, તે કરજોડી કરીજી. ૩

દર્શનથી દુઃખ દૂર, સેવે સુખ ભરપૂર,
આજ હો, એણે રે કલિકાલે, કલ્પતરુ અછેજી ૪

પુંડરીકગિરિ ધ્યાન, લહીએ બહુ યશ માન;
આજ હો, દીપે રે અધિકી તસ, જ્ઞાનકલા ઘણીજી ૫

૭. શ્રી ઋષભ જિન સ્તવન.

ઋષભ જિનરાજ મુજ આજ દિન અતિ ભલો,
ગુણનીલો જેણે તુજ નયણ દીઠો,
દુખ ટળ્યાં સુખ મળ્યા, સ્વામી તુજ નિરખતા,
સુકૃત સંચય હુઓ, પાપ નીઠો ઋષભ૦ ૧

કલ્પ સાખી ફળ્યો, કામઘટ મુજ મળ્યો,
આગણે અમીયના મેહ વૂઠા,
મોજ મહિરાણ મહિભાણ તુજ દર્શન,
ક્ષય ગયા કુમતિ અંધાર જૂઠા ઋષભ૦ ૨

કવણ નર કનક મણિ તજિ તૃણ સંગ્રહે,
કવણ કુંજર તજી કરહ લેવે;
કવણ બેસે તજી કલ્પતરુ બાઉલે,
તુજ તજી અવર સુર કોણ સેવે ? ઋષભ૦ ૩

એક મુજ ટેક સુવિવેક સાહિબ સદા,
તુજ વિના દેવ દુજો ન ઈહું;

તુજ વચન રાગ સુખ-સાગરે ઝીલતાં,
કર્મ ભર ભર્મથી હું ન બીહું. ઋષભ૦ ૪

કોડી છે દાસ વિભુ તાહરે ભલભલા,
માહરે દેવ તું એક પ્યારો;
પતિતપાવન સમો જગત ઉદ્ધાર કર;
મહેર કરી મોહે ભવજલધિ તારો. ઋષભ૦ ૫

મુક્તિથી અધિક તુજ ભક્તિ મુજ મન વસી,
જેહશું સબલ પ્રતિબંધ લાગ્યો;
ચમક પાસાણ જિમ લોહને ખેંચશે,
મુક્તિને સહજ તુજ ભક્તિ રાગો. ઋષભ૦ ૬

ધન્ય જે કાય જેણે પાય તુજ પ્રણમીએ,
તુજ થુણે જેહ ધન્ય ધન્ય જીહા;
ધન્ય જે હૃદય તુજ સદા સમરતાં,
ધન્ય તે રાત ને ધન્ય દીહા. ઋષભ૦ ૭

ગુણ અનંતા સદા તુજ ખજાને ભર્યા,
એક ગુણ દેત મુજ શું વિમાસો ?
રયણ એક દેત શી હાણ રયણાયરે ?
લોકની આપદા જેણે નાસો. ઋષભ૦ ૮

ગંગસમ રંગ તુજ કીર્તિ કલ્લોલનો,
રવિથકી અધિક તપ તેજતાજો;
નયવિજય બુધ સેવક હું આપનો,
જસ કહે અબ મોહે ભવથી નિવાજો. ઋષભ૦ ૯

૮. પંચ પરમેશ્વરનું સ્તવન.

પંચ પરમેશ્વરા પરમ અલવેસરા, વિશ્વ વાલેસરા વિશ્વવ્યાપી;
ભક્તવત્સલ પ્રભુ ભક્તજન ઉદ્ધરી, મુક્તિપદ જે વર્યા કર્મ કાપી.
પંચ. ૧

વૃષભ અંકિત પ્રભુ ઋષભ જિન વંદીએ, નાભિ મરુદેવીનો નંદનીકો,
ભરત ને બ્રાહ્મીના તાત અવની તળે, મોહ મદગંજણો મુક્તિ ટીકો.
પંચ ૨

શાંતિપદ આપવા શાંતિપદ થાપવા, અદ્ભુત કાંતિ પ્રભુ શાંતિ સાચો;
મૃગાંક પારાપત મેનથી ઉદ્ધરી, જગતપતિ જે થયો જગત જાચો.
પંચ ૩

નેમિ બાવીશમા શંખ લંછન નમું, સમુદ્રવિજય અંગજ અનંગજીતી;
રાજકન્યા તજી સાધુ મારગ ભજી, જીતી જેણે કરી જગ વિદિતિ.
પંચ ૪

પાર્શ્વજિનરાજ અશ્વસેન કુળ ઉપન્યો, જનની વામાતણો જેહ જાયો;
આજ ખેટકપુરે કાર્ય સિદ્ધા સવે, ભીડભંજન પ્રભુ જે કહાયો.
પંચ ૫

વીર મહાવીર સર્વ વીર શીરોમણિ, રણવટ મોહભટ માન મોડી;
મુક્તિગઢ શાસીયો જગત ઉપાસીયો, તેહ નિત્ય વંદીએ હાથ જોડી.
પંચ ૬

માત ને તાત અવદાત એ જિનતણા, ગામ ને ગોત્ર પ્રભુ નામ થુણતા;
ઉદયવાચક વદે ઉદયપદ પામીએ, ભાવે જિનરાજની કીર્તિ ભણતા
પંચ ૭

૯. શ્રી ઋષભદેવ ભગવાનનું સ્તવન.

જીરે આજ સફળ દિન માહરો, દીઠો પ્રભુનો દેદાર (૨)
લય લાગી જિનજી થકી, પ્રગટ્યો પ્રેમ અપાર. (૨) ૧

ઘડીએ ન વિસરો હો સાહિબ, સાહિબા ઘણો રે સનેહ; (૨)
અંતરજામી છો માહરા, મરુદેવાના નંદ સુનંદાના કંત. ઘડીએ૦ ૨

સાહિબા લઘુ થઇ મન માહરું, તીહાં રહ્યું તુમારી સેવાને કાજ;
તે દિન ક્યારે આવશે, હોશે સુખનો આવાસ. ઘડીએ૦ ૩

જીરે પ્રાણેશ્વર પ્રભુજી તમે, આતમના રે આધાર;
મ્હારે પ્રભુજી તુમે એક છો, જાણજો નિરધાર. ઘડીએ૦ ૪

સાહિબા એક ઘડી પ્રભુજી તુમ વિના, જાએ વરસ સમાન;
પ્રેમ વિરહ હવે કેમ ખમું ? જાણો વચન પ્રમાણ. ઘડીએ૦ ૫

સાહિબા અંતરગતની વાતડી, કહો કેને કહેવાય ?
વ્હાલેશ્વર વીસવાસીયા, કહેતા દુઃખ જાય સુણતાં સુખ થાય. ઘડીએ૦ ૬

સાહિબા દેવ અનેક જગમાં વસે, તેહની ઋદ્ધિ અનેક;
તુમ વિના અવરને નવિ નમું, એહવી મુજ મન ટેક. ઘડીએ૦ ૭

જીરે પંડિત વિવેકવિજયતણો, પ્રણમે શુભ પાય;
હરખવિજય શ્રી ઋષભના, જુગતે ગુણ ગાય. ઘડીએ૦ ૮

૧૦. શ્રી અજિતનાથ જિન સ્તવન.

(હમ મગન ભયે પ્રભુ ધ્યાનમેં–એ દેશી.)

ધ્યાનમાં ધ્યાનમાં ધ્યાનમાં, તોરું નામ ધર્યું મેં ધ્યાનમાં
ભવસર સહસ મથન તુજ અભિધા, સમજ ગયો હું શાનમાં.
તોરું૦ ૧

જ્ઞાન કુલિશ સમતા સચી નાયક, બૈઠે ચિત્ત વિમાનમા. તોરું૦ ૨
વિષય વિષમ વિષતાપ નિવારી, જેમ સુધારસ પાનમા, તોરું૦ ૩
બહિરાતમ ભયો અંતર આતમ, લીનો વિશદ ગુણ જ્ઞાનમા. તો૦ ૪
અશુભ કરમ છિન એક મેં છૂટે, ધ્યાતા ધ્યેય સુતાનમા. તોરું૦ ૫
ખિમાવિજય જિન વિજયાનદન, સમરું આનપાનમા. તોરું૦ ૬

૧૧. શ્રી સભવનાથ સ્તવન.

સાહિબ સાભળો રે, સંભવ અરજ અમારી,
ભવોભવ હુ ભમ્યો રે, ન લહી સેવા તુમારી,
નરક નિગોદમા રે, હું તિહા બહુભવ ભમિયો,
તુમ વિણ દુખ સહ્યા રે, અહનિશ ક્રોધે ધમધમીયો. સા૦ ૧

ઇદ્રિય વશ પડયો રે, પાલ્યા વ્રત નવિ સુસે,
ત્રસ પણ નવિ ધર્યા રે, હણીયા થાવર હુસે,
વ્રત ચિત્ત નવિ ધર્યા રે, બીજુ સાચુ ન બોલ્યું,
પાપની ગોઠડી રે, ત્યા મેં હઈડુ ખોલ્યું. સા. ૨

ચોરી મેં કરી રે, ચઉવિહ અદત્ત ન ટાળ્યુ,
શ્રી જિન આણશું રે, મેં નવિ સજમ પાલ્યુ,
મધુકરતણી પરે રે, શુદ્ધ ન આહાર ગવેખ્યો,
રસના લાલચે રે, નિરસ પિડ ઉવેખ્યો. સા. ૩

નરભવ દોહીલો રે, પામી મોહવશ પડીયો,
પરસ્ત્રી દેખીને રે, મુજ મન તિહા જઈ અડીયો,
કામ ન કો સર્યા રે, પાપે પિંડ મેં ભરીયો,
શુદ્ધ બુદ્ધ નવિ રહી રે, તેણે નવિ આતમ તરીયો. સા ૪

લક્ષ્મીની લાલચે રે, મેં બહુ દીનતા દાખી,
તો પણ નવિ મળી રે, મળી તો નવિ રહી રાખી;
જે જન અભિલખે રે, તે તો તેહથી નાસે,
તૃણ સમ જે ગણે રે, તેહની નિત્ય રહે પાસે. સા. ૫

ધન્ય ધન્ય તે નરા રે, એહનો મોહ વિછોડી,
વિષય નિવારીને રે, જેહને ધર્મમાં જોડી;
અભક્ષ તે મેં ભખ્યા રે, રાત્રિભોજન કીધાં,
વ્રત નવિ પાલીઆં રે, જેહવા મૂળથી લીધાં. સા. ૬

અનંત ભવ હું ભમ્યો રે, ભમતાં સાહિબ મલીયો,
તુમ વિના કુણ દીયે રે, બોધિરયણ મુજ બળીયો;
સંભવ આપજો રે, ચરણકમળ તુમ સેવા,
નય એમ વિનવે રે, સુણજો દેવાધિદેવા. સા. ૭

૧૨. શ્રી અભિનંદન સ્વામી સ્તવન.

(જગજીવન જગવાલહો—એ દેશી:)

અભિનંદન આણંદમાં, અતિશય લીલ અનંત લાલ રે;
સંવર રાયનો બેટડો, સંવર સુખ વિલસંત લાલ રે. અભિ૦ ૧

સિદ્ધારથાનો લાડલો, સિદ્ધારથ ભગવાન લાલ રે;
એ જુગતું જગતી તલે, વિચરે મહિમ નિધાન લાલ રે. અભિ૦ ૨

ચાલે ગજગતિ ગેલશું, કામકેશરી કરે નાશ લાલરે;
દીપે દિનકર તેજથી, શીતળ સહજ વિલાસ લાલ રે. અભિ૦ ૩

વરસે વાણી મેઘ જ્યું, તૃષ્ણા તટિની શોષ લાલ રે;
આતમ સંપદ વેલડી, ક્ષાયિક ભાવે પોષ લાલ રે. અભિ૦ ૪

બાંધ્યું ભાવના સાંકળે, મુજથી ચચળ ચિત્ત લાલ રે,
લછન મિશ ચરણે રહ્યો, વાનર કરે વિનતિ લાલ રે અભિ૦ ૫
તિરિગઈ ચપલાઈપણું, વારો આપ વિવેક લાલ રે;
ક્ષમાવિજય જિન ચાકરી, ન તજુ ત્રિવિધે એ ટેક લાલ રે અભિ૦ ૬

૧૩. શ્રી સુમતિનાથ સ્વામીનું સ્તવન.

(સિદ્ધારથના રે નદન વિનવુ–એ દેશી)

નયરી અયોધ્યા રે માતા મગલા, મેઘ પિતા જસ ધીર;
લંછન ક્રૌંચ કરે પદ સેવના, સોવન વાન શરીર ૧
મુજ મન મોહ્યું રે સુમતિ જિણેસરે, ન રુચે કો પર દેવ,
ખિણ ખિણ સમરું રે ગુણ પ્રભુજી તણા, એ મુજ લાગી રે ટેવ ૨
ત્રણશે ધનુ તનુ આયુ ધરે પ્રભુ, પૂરવ લાખ ચાલીશ,
એક સહસશુ દીક્ષા આદરી, વિચરે શ્રી જગદીશ ૩
સમેતશિખર ગિરિ શિવ પદવી લહી, ત્રણ લાખ વીસ હજાર,
મુનિવર પણ લખ પ્રભુની સયતી, ત્રીસ સહસ વળી ચાર ૪
શાસનદેવી મહાકાલી ભલી, સેવે તુબરુ યક્ષ,
શ્રી નયવિજય વિબુધ સેવક ભણે, હોજો મુજ તુજ પક્ષ ૫

૧૪. શ્રી પદ્મપ્રભ જિન સ્તવન.

(એક દિન પુડરીક ગણધરુ રે લો–એ દેશી)

શ્રી પદ્મપ્રભ જિનરાજને રે લો, વિનતિ કરું કર જોડ રે;
માહરે તું પ્રભુ એક છે રે લો, મુજ સમ તાહરે ક્રોડ રે. ૧
લોકાલોકમા જાણીએ રે લો, ઈમ ન સરે મુજ કામ રે;
દાસ સભાવે જો ગણો રે લો, તો આવે મન ઠામ રે. ૨

કહેવાયે પણ તેહને રે લો, જેહ રાખે મુહ લાજ રે;
પ્રારથીયાં પહિહિયે નહિ રે લો, સાહિબ ગરીબનિવાજ રે. ૩

કર પદ મુખકજ શોભથી રે લો, જીતી પંકજ જાત રે;
લંછન મિસિ સેવા કરે રે લો, ધરનૃપ સુસીમા માત રે. ૪

ઉગત અરુણ તનું વાન છે રે લો, છઠ્ઠો દેવ દયાલ રે;
ન્યાયસાગર મનકામના રે લો, પૂરણ સુખ–રસાલ રે. ૫

૧૫. શ્રી સુપાર્શ્વનાથ જિન સ્તવન.

(દીઠી હો પ્રભુ દીઠી જગગુરુ તુજ.–એ દેશી)

સુનીએ હો પ્રભુ સુનીએ દેવ સુપાસ,
મનકી હો પ્રભુ મનકી વાત સવે કહું જી;
થા વિના હો પ્રભુ થાં વિન ન લહું સુખ,
દીઠે હો પ્રભુ દીઠે તુમ મુખ સુખ લહું જી. ૧

છોડું હો પ્રભુ છોડું ન થાંકી ગેલ,
પાસ્યા હો પ્રભુ પાસ્યા વિણુ સુખ શિવતણુંજી;
ભોજને હો પ્રભુ ભોજને ભાંજે ભૂખ,
ભાંજે હો પ્રભુ ભાંજે ભૂખ ન ભામણું જી. ૨

ખમજો હો પ્રભુ ખમજો માંકો દોષ,
ચાકર હો પ્રભુ ચાકર મ્હેં છાં રાઉલા જી;
મીઠા હો પ્રભુ મીઠા લાગે બોલ,
બાળક હો પ્રભુ બાળક બોલે જે વાઉલા જી. ૩

કેતું હો પ્રભુ કેતું કહિયે તુજ,
જાણો હો પ્રભુ જાણો સવિ તુમ્હે જગધણી જી;

ધારી હો પ્રભુ ધારી નિવહો પ્રેમ,
 લજ્જા હો પ્રભુ લજ્જા બાહ શ્રદ્ધા તણી જી ૪

શુણીઓ પ્રભુ શુણીઓ સ્વામી સુપાસ,
 ભૂષણ હો પ્રભુ ભૂષણ મલકાપુર તણો જી,
વાચક હો પ્રભુ વાચક જસ કહે એમ,
 દેજો હો પ્રભુ દેજો દરશન સુખ ઘણો જી ૫

૧૬. શ્રી ચંદ્રપ્રભ જિન સ્તવન.

ચાદલીયા સદેશો કહે મારા સ્વામીને રે, વંદન વાર વાર,
શ્રી ચદ્રપ્રભ ચરણે તું વસે રે, મુજ મન તાપ નિવાર. ચા૦ ૧

દૂર દેશાતર દેવ, તુમે વસો રે, કારજ સવિ તુમ હાથ,
સાથ ન કોઇ તેહવો સાપડે રે, નયન મિલાવે નાથ. ચા૦ ૨

તુમ ગુણ સુણતા, મુજ મનડુ ઠરે રે, નવલો જાગે નેહ,
સાસોસાસ સમા તુમ સાભરે રે, મન માને નિ સંદેહ ચા૦ ૩

મુગતિ માનિની મોહન મોહિયારે, આનદમય અવતાર,
વાત ન પૂછો સેવકની કદા રે, કે કુણ તુમ આચાર. ચા૦ ૪

ચતુરની ચિંતા ચિત્તની શુ કહુ રે, તુમ છો જગના જાણ,
આપ સ્વરૂપ પ્રકાશો આપશુ રે, મહીયલ મેઘ પ્રમાણ. ચા૦ ૫

૧૭. શ્રી સુવિધિનાથ જિન સ્તવન.

(તુ પાગગત તુ પરમેશ્વર-એ દેશી)

તાહરી અજબશી યોગની મુદ્રા રે, લાગે મુને મીઠી રે,
એ તો ટાલે મોહની નિદ્રા રે પરતક્ષ દીઠી રે;

લોકોત્તરથી જોગની મુદ્રા, વ્હાલા મારા, નિરુપમ આસન સોહે;
સરસ રચિત શુકલધ્યાનની ધારે, સુરનરના માન મોહે રે.
લાગે મુને મીઠી રે૦ ૧

ત્રિગડે રતન સિંહાસન બેસી, વા૦ ચિહું દિસે ચામર ઢલાવે;
અરિહંત પદ પ્રભુતાનો ભોગી, તો પણ જોગી કહાવે રે.
લાગે મુને મીઠી રે૦ ૨

અમૃત ઝરણી મીઠી તુજ વાણી, વા૦ જેમ અષાઢો ગાજે;
કાન મારગ થઈ હિયડે પેસી, સંદેહ મનના ભાંજે રે.
લાગે મુને મીઠી રે૦ ૩

કોડિગમે ઉભા દરબારે, વા૦ જયમંગલ સુર બોલે;
ત્રણ ભુવનની રિદ્ધિ તુજ આગે, દીસે ઇમ તૃણ તોલે રે.
લાગે મુને મીઠી રે૦ ૪

ભેદ લહું નહી જોગ જુગતિનો વા૦ સુવિધિ જિણંદ બતાવો;
પ્રેમશું કાન્તિ કહે કરી કરુણા, મુજ મન મંદિર આવો રે.
લાગે મુને મીઠી રે૦ ૫

૧૮. શ્રી શીતલનાથ જિન સ્તવન.

(જીહો વિમલ જિનેસર સુંદર–એ દેશી.)

જીહો શ્રી શીતલ જિન ભેટતાં, જીહો ઉલટ અંગે ન માય,
જીહો રોમરોમ તનુ ઉલ્લસે, જીહો હિયડે હરખ ભરાય;
જિનેસર ભેટ્યો ભલે તું આજ, મુજ સારો વાંછિત કાજ. જિ૦ ૧
જીહો ધન વેલા ધન તે ઘડી, જીહો ધન મુજ જીવિત એ;
જીહો વિકસિત વદન રહે સદા, જીહો જયું બાપીયડા મેહ. જિ૦ ૨

જીહો આજ અપૂરવ દિન ભલો, જીહો નયણે નિરખ્યો નાથ;
જીહો પરમ પુરુષ મેં પરખીયો, જીહો મલીયો શિવપુર સાથ. જિ૦૩

જીહો જાગી ભાગ્યદશા હવે, જીહો પ્રગટ્યો પૂન્ય અંકુર;
જીહો ચિત્ત ચમકે તિમ માહરું, જીહો દેખી ચંદ ચકોર. જિ૦ ૪

જીહો પ્રભુ દરીસણ લહી પ્રાણીયા, જીહો આલસ આણે રે જેહ;
જીહો તેહ પછે પસ્તાવશે, જીહો પંથ ચીલે રહ્યો છેહ જિ૦ ૫

જીહો ભદ્દીલપુર નયરી ધણી, જીહો દૃઢરથ રાયનો નંદ,
જીહો માત નંદાયે જનમીયો, જીહો પ્રગટ્યો સુરતરુ કંદ જિ૦ ૬

જીહો શ્રી વચ્છ લંછન શોભતુ, જીહો સોવન વરણી કાય,
જીહો શ્રી ગુરુ ખિમાવિજય તણો, જીહો જસ પ્રણમે નિત પાય. જિ૦૭

૧૯. શ્રેયાંસનાથ જિનસ્તવન.

(નાણુ નમો પદ સાતમે—એ દેશી.)

શ્રી શ્રેયાસ જિન અગિયારમા, સુણો સાહિબ જગદાધાર મોરા લાલ;
ભવભવ ભમતા જે કર્યાં, મેં પાપસ્થાન અઢાર–મોરા લાલ. શ્રી૦ ૧

જીવહિંસા કીધી ઘણી, બોલ્યા મૃષાવાદ–મોરા લાલ,
અદત્ત પરાયા આદર્યા, મૈથુન સેવ્યા ઉન્માદ–મોરા લાલ શ્રી૦ ૨

પાપે પરિગ્રહ મેલીયો, કર્યો ક્રોધ અગનની ઝાળ–મો૦
માન ગજેન્દ્રે હું ચઢ્યો, પડીયો માયાવંશ જાળ–મો૦ શ્રી૦ ૩

લોભે થોભ ન આવીયો, રાગે ત્યાગ ન કીધ–મો૦
દ્વેષે દોષ વધ્યો ઘણો, કલહ કર્યો પરસિદ્ધ–મો૦ શ્રી૦ ૪

ફૂહાં આળ દીયાં ઘણાં, પરચાડી પાપનું મૂળ-મો૦
ઈહ મળે રતિ ઉપની, અનિષ્ટ અરતિ પ્રતિકૂળ-મો૦ શ્રી૦ ૫
પરનિંદાએ પરિવર્યો, બોલ્યા માયામોસ-મો૦
મિથ્યાત્વ શલ્યે હું ભારીયો, નાણ્યો ધરમનો સોસ-મો૦ શ્રી૦ ૬
એ પાપથકી પ્રભુ ઉદ્ધરો, હું આલોઉં તુમ સાખ-મો૦
શ્રી ખિમાવિજય પદ સેવતાં, જસને અનુભવ દાખ-મો૦ શ્રી૦ ૭

૨૦. વાસુપૂજ્ય જિનસ્તવન.

(એ તીરથ તારુ—એ દેશી.)

વાસુપૂજ્ય જિન ત્રિભુવનસ્વામી, મેં તો પૂન્યે સેવા પામી રે.
મુજ મનમંદિર અંતરજામી, આવી વસો શિવપુરના વાસી.
શિવગામી રે-શિવ. ૧

અહોનિશ સાહિબ આણા પાળું, કર્મરિપુ મદ ગાળું રે; શિવ.
વિષય કષાય કંટક સવિ ટાળું, શુચિતા ઘર અજુઆલું રે. શિવ. ૨

ઉપશમ રસ છંટકાવ કરાવું, મૈત્રી પટકુલ બિછાઉં રે; શિવ.
ભગતિ નીકે તકીયો બનાઉં, સમકિત મોતી બંધાઉં રે. શિવ. ૩

આગમ તત્ત્વ ચંદરવા બાંધું, બુદ્ધિ દોરી તિહાં સાંધું રે; શિવ.
બોધિબીજ પ્રભુથી મુજ લાધ્યું, ચરણકરણ ગુણ વાધ્યું રે. શિવ. ૪

નય રચના મણિ માણેક ઓપે, ભક્તિ શક્તિ નવી ગોપે રે; શિવ.
અનુભવ દીપક જ્યોત આરોપે, પાપ તિમિર સવિ લોપે રે. શિવ. ૫

મુજ મનમંદિર સાહિબ આયા, સેવક બહુ સુખ પાયા રે; શિવ.
ભગતે રીઝે ત્રિભુવન રાયા, ન્યાયસાગર ગુણ ગાયા રે. શિવ. ૬

૨૧. વિમલનાથ જિનસ્તવન.

(રાગ–ભિમપલાસ)

પ્રભુજી ! મુજ અવગુણ મત દેખો.
રાગ દશાથી તું રહે ન્યારો, હું મન રાગે વાળુ;
દ્વેષ રહિત તું સમતા ભીનો, દ્વેષ મારગ હું ચાલુ. પ્ર૦ ૧
મોહ લેશ ફરસ્યો નહિ તુહી, મોહ લગન મુજ પ્યારી;
તું અકલંકી કલંકિત હું તો, એ પણ રહેણી ન્યારી. પ્ર૦ ૨
તુંહી નિરાશી ભાવપદ સાધે, હું આશાસંગ વિલુદ્ધો,
તુ નિશ્ચલ હુ ચલ તું સૂધો, હું આચરણે ઉંધો પ્ર૦ ૩
તુજ સ્વભાવથી અવળા માહરા, ચરિત્ર સકલ જગે જાણ્યા,
એહવા અવગુણ મુજ અતિભારી, ન ઘટે તુજ મુખ આણ્યા પ્ર૦ ૪
પ્રેમ નવલ જો હોય સવાઇ, વિમલનાથ મુખ આગે,
કાંતિ કહે ભવરાન ઉતરતા, તો વેળા નવિ લાગે પ્ર૦ ૫

૨૨. શ્રી અનંતનાથ જિનસ્તવન.

(મેરે સાહિબ તુમહી હો–એ દેશી)

અનત પ્રભુકે આશકી, આઈ બની હે ઐસી;
ઘન શિખી ચંદ ચકોર જ્યુ, જલ ને મીન જૈસી. અ૦ ૧
ઓરશું રતિ સંબ વિસરી, પ્રભુકી લગે પ્યારી;
જનમ જનમ અબ ચાહતે, ઈનહી શું યારી. અ૦ ૨
નેન ન ચાહે ઓરકું, લગન જોર લગી હૈ,
જીહા ઓર જપે નહી, ભ્રાંતિ દૂર ભગી હૈ. અ૦ ૩

પંચ વિષય સુખ પાસસે, દુનીયાકા દિલાસા;
જીવ અબ માને ઝહેરસ્યા, નહી ઓરકી આશા. અ૦ ૪

આખર આપ સમા કરે, સેવકકો સાંઇ;
ઉદ્દયથ વહે સબ છોરકે, મિલું ઉનસે ધાઈ. અ૦ ૫

૨૩. ધર્મનાથ જિન સ્તવન.

(મારો મુજરો લેજો રાજ—એ દેશી.)

ધર્મ જિણેસર ધર્મ ધુરંધર, પૂરણ પૂણ્યે મલીઓ,
મન મરુથલમેં સુરતરુ ફલીઓ, આજ થકી દિન વળીઓ;
પ્રભુજી મહેર કરી મહારાજ, કાજ હવે મુજ સારો,
સાહિબ ગુણનિધિ ગરીબનિવાજ, ભવદવ પાર ઉતારો.
એ આંકણી૦

બહુ ગુણવંતા જેહ તેં તાર્યાં, તે નહી પાડ તુમારો;
મુજ સરિખો પત્થર જો તારો, તો તુમચી બલિહારી. પ્ર૦

હું નિર્ગુણ પણ તાહરી સંગતે, ગુણ લહું તેહ ઘટમાન;
નિંબાદિક પણ ચંદન સંગે, ચંદન સમ લહે તાન. પ્ર૦

નિર્ગુણ જાણી છેહ મ દેવો, જોવો આપ વિચારી;
ચંદ્ર કલંકિત પણ નિજ શિરથી, ન તજે ગંગાધારી. પ્ર૦

સુવ્રતાનંદન સુવ્રતદાયક, નાયક જિનપદવીનો;
યાચક જાસ સુરાસુર કિન્નર, ઘાયક મોહ રિપુનો. પ્ર૦

તારક તુમ સમ અવર ન દીઠો, લાયક નાથ હમારો;
શ્રી ગુરુ ક્ષમાવિજય પય સેવી, કહે જિન ભવજલ તારો. પ્ર૦

૨૪. શ્રી શાન્તિનાથ જિન સ્તવન.

શાન્તિ જિનેશ્વર સાહેબ વંદો, અનુભવ રસનો કંદો રે,
મુખને મટકે લોચન લટકે, મોહ્યા સુર નર વૃન્દો રે. શા૦ ૧

મંજર દેખીને કોયલ ટહુકે, મેઘ ઘટા જેમ મોરા રે;
તેમ જિનપ્રતિમા નીરખી હરખું, વળી જિનચંદ ચકોરા રે શા૦ ૨

જિનપ્રતિમા જિનસરખી ભાખી, સૂત્ર ઘણા છે સાખી રે,
સુરનર મુનિવર વંદન પૂજા, કરતા શિવ અભિલાષી રે શા૦ ૩

રાયપસેણી પ્રતિમા પૂજી, સૂરિયાભ સમકિતધારી રે,
જીવાભિગમે પ્રતિમા પૂજી, વિજયદેવ અધિકારી રે. શા૦ ૪

જિનવર બિંબ વિના નવિ વંદુ, આણંદજી ઇમ બોલે રે;
સાતમે અંગે સમકિત મૂળે, અવર નહિ તસ તોલે રે. શા૦ ૫

જ્ઞાતાસૂત્રે દ્રૌપદી પૂજા, કરતી શિવસુખ માગે રે,
રાય સિદ્ધારથે પ્રતિમા પૂજી, કલ્પસૂત્રમાંહે રાગે રે. શા૦ ૬

વિદ્યાચારણ મુનિવરે વંદી, પ્રતિમા પાંચમે અંગે રે,
જંઘાચારણ મુનિવરે વંદી, જિનપ્રતિમા મન રંગે રે. શા૦ ૭

આર્યસુહસ્તિસૂરિ ઉપદેશે, આવો સંપ્રતિ રાય રે,
સવા કોડિ જિનબિંબ ભરાવ્યા, ધન્ય ધન્ય એહની માય રે શા૦ ૮

મોકલી પ્રતિમા અભયકુમારે, દેખી આર્દ્રકુમાર રે,
જાતિ સ્મરણે સમકિત પામી, વરીઓ શિવસુખ સાર રે શા૦ ૯

ઇત્યાદિક બહુ પાઠ કહ્યા છે, સૂત્રમાંહે સુખકારી રે,
સૂત્રતણો એક વર્ણ ઉત્થાપે, તે કહ્યો બહુલ સંસારી રે. શા૦૧૦

તે માટે જિનઆણા ધારી, કુમતિ કદાગ્રહ વારી રે;
ભક્તિતણાં ફલ ઉત્તરાધ્યયને, બોધિબીજ સુખકારી રે. શા૦૧૧
એક ભવે દોય પદવી પામ્યા, સોળમા શ્રી જિનરાયા રે;
મુજ મનમંદિરીએ પધરાવ્યા, ધવલમંગલ ગવરાયા રે. શા૦૧૨
જિન ઉત્તમ પદ રૂપ અનુપમ, કીર્તિ કળાની શાળા રે;
જીવવિજય કહે પ્રભુજીની ભક્તિ, કરતા મંગળમાળા રે. શા૦૧૩

૨૫. શ્રી કુંથુનાથ જિન સ્તવન.

જ્ઞાની વિણુ કિણુ આગળ કહીયે, મનકી મન મેં જાણી રહીયે; જ્ઞા૦
ભુંડી લાગે જણુ જણુ આગે, કહેતાં કાંઇ ન વેદન ભાગે હો.
જ્ઞા૦ ૧
અપનો ભરમ ગમાવે, સાજન પરજન કામ ન આવે હો. જ્ઞા૦ ૨
દુરજન હોઈ સુપરે કરે હાસા, જાણી પડ્યા મુહ માગ્યા પાસા હો.
જ્ઞા૦ ૩
તામે મૌન ભલું મન આણી, ધરી મન ધીર રહે નિજ પાણી
હો. જ્ઞા૦ ૪
કહે જિનહર્ષ કહેજો પ્રાણી, કુંથુ જિણંદ આગે કહેવાણી.
જ્ઞા૦ ૫

૨૬. શ્રી અરનાથ જિન સ્તવન

(ગિરૂઆરે ગુણ તુમ તણા—એ દેશી.)

પ્રભુ ! તાહરો તાગ ન પામીએ, ગુણ–દરિયો ઊંડો અગાધ હો;
કિંહાંએ દિલનો દિલાસો નવિ મળે, કોઇ બગસે નહિ અપરાધ હો.૧

મુજ મનનો માનીતો તૂં પ્રભુ, નિસનેહી ઘણો નિરલેપ હો,
પ્રીતિ કિમ હી ન પાલટે, જો કીજે કોઠ આક્ષેપ હો. મુજ૦ ૨
જે ભજતા ભાવ ધરે નહિ, કિમ ભજીએ તેહ ઉલ્લાસ હો ?
ન્યારાશું પ્યાર કીજે કિશ્યો ? પણ મેલે નહિ મન આશ હો. મુ૦૩
જાણુ આગે જણાવીએ, અમ વિનતડી વીતરાગ હો;
શું ઘણું આપ વખાણીએ, એક તુજશુ મુજ મન રાગ હો. મુ૦૪
તાહરી મહેર નજર વિના, મુજ સેવા સફળ ન હોય હો,
જો સહેજે તમે સાહમુ જુઓ, ત્યા મુજને ગંજે ન કોઈ હો મુ૦૫
ત્રિભુવનમા તુજ વિણુ સહી, શિર કેહને ન નામું સ્વામી હો;
ઓલગડી શ્રી અરનાથની, અવસરે આવશે કામ હો. મુજ૦ ૬
જાણું છું વિશવાવીશ સહી, મુજ આશા ફળશે નેટ હો,
નિત્ય ચાહુ ઉદયરત્ન વદે, તુજ પયની ભવોભવ ભેટ હો મુ૦ ૭

૨૭. શ્રી મલ્લિનાથ જિન સ્તવન.

મલ્લિ જિણંદ સદા નમીયે,
પ્રભુકે ચરણકમલ રસ લીણે,
મધુકર જયું હુઈ કે રમીયે. મ૦ ૧
નિરખી વદન શશી શ્રી જિનવર કે,
નિશી વાસર સુખમેં ગમીએ. મ૦ ૨
ઉજ્જવલ ગુણ સમરણ ચિત્ત ધરીએ,
કબહુ ન ભવસાયર ભમીયે. મ૦ ૩
સમતા રસમેં જ્યો ઝીલીજે,
રાગ દ્વેષકો ઉપશમીયે મ૦ ૪

કહે જિનહર્ષ મુગતિ સુખ લહીયે,
　　કઠીન કર્મ નિજ અપક્રસીયે. મ૦ ૫

૨૯. શ્રી મુનિસુવ્રતસ્વામી જિન સ્તવન

(રાગ—દીઠી હો પ્રભુ દીઠી)

મુનિસુવ્રત હો પ્રભુ મુનિસુવ્રત મહારાજ,
સુણજો હો પ્રભુ સુણજો સેવકની કથાજી;
ભવમાં હો પ્રભુ ભવમાં ભમીયો હું જેહ,
તુમને હો પ્રભુ તુમને તે કહું છું કથાજી. ૧

નરકે હો પ્રભુ નરકે નોધારો દીન,
વસીયો હો પ્રભુ વસીયો તુમ આણા વિનાજી;
દીઠા હો પ્રભુ દીઠા દુઃખ અનંત,
વેઠી હો પ્રભુ વેઠી નાનાવિધ વેદનાજી. ૨

તિમ વલી હો પ્રભુ તિમ વલી તિર્યંચમાંહી,
જાલીમ હો પ્રભુ જાલીમ પીડા જે સહીજી;
તુંહી જ હો પ્રભુ તુંહી જ જાણે તેહ,
કહેતા હો પ્રભુ કહેતા પાર પામું નહિજી. ૩

નરની હો પ્રભુ નરની જાતિમાં જેહ,
આપદા હો પ્રભુ આપદા કેમ જાયે કથીજી ?
તુજ વિણ હો પ્રભુ તુજ વિણ જાણણહાર,
તેહનો હો પ્રભુ તેહનો ત્રિભુવન કો નથીજી. ૪

દેવની હો પ્રભુ દેવની ગતિ દુઃખ દીઠ,
તે પણ હો પ્રભુ તે પણ સમ્યક્ તું લહેજી;

હોજો હો પ્રભુ હોજો તુમશું નેહ,
ભવોભવ હો પ્રભુ ભવોભવ ઉદયરત્ન કહેજી. ૫

૨૯. શ્રી નમિનાથ જિન સ્તવન.

(સિદ્ધ ભજો ભગવન, પ્રાણી પૂર્ણાનંદી-એ દેશી)

દિલભર દરશન પાઉં રે, પ્રભુજીકી જ્યોત બની હૈ,
શ્રી નમિનાથ વદનકી શોભા, આભા કિણમેં ન પાઉં. પ્રભુજી૦ ૧
શીતલ વાણી અંગ શીતલ હૈ, શીતલ દરિસણ ચાહું, પ્રભુજી૦ ૨
પ્રભુમુખ નિરખત રોહિણી વલ્લભ, શીતલ ચંદ ઠરાઉં, પ્રભુજી૦ ૩
ચરણ ધરંતે શીતલ પંકજ, દ્રવ્યસે ભાવ બનાઉં, પ્રભુજી૦ ૪
સમકિત સુંદર મંદિર ઘટમે, પ્રભુગુણ ઘંટ બજાઉં, પ્રભુજી૦ ૫
શ્રી શુભવીર કહે સુણ સુંદરી, કેવલ બાલ જગાઉં, પ્રભુજી૦ ૬

૩૦. શ્રી નેમનાથ સ્તવન.

દરશન દીઠે દિલડા ઠરિયા, વાલ્હમ વલતા વલિ ઉકલિયા,
ધૂમે આસુ ભરિયા નયણા, શ્યા કહુ વયણા રે ?
વાલ્હો મારો મોહજી મનડા કેરો, સુણજ્યો સયણારે,
નેમ વિણ ન ભજુ નાથ અનેરો ૧

પિઊડે પ્રેમ નજર નવિ પ્રેરી, સુખભર સુરત રતિ નવિ ખેલી,
વાલ્હે મારે ભરજોવનમા મેહલી, પરણ્યા પહેલી રે વા૦ ૨

હારે વાલ્હે સુખ કસાર ન ઘાલ્યો, વાલ્હે મારો હાથે વાલો નવિ ઝાલ્યો;
નિપુણ થઈને નેહ ન પાલ્યો, શુ રથ વાલ્યો રે ? વા૦ ૩

હારે વાલ્હા નાથ વિહુણા રહેતાં, કુલવટ સતીયપણ શિર વહેતા,
હારે વાલ્હા નિત ઓલંભા સહેતા, હવે નથી કહેતા રે. વા૦ ૪

વાલ્હો મારો શિવરમણીનો કામી, અલવેસર આતમ વિશરામી;
ન કરું ખામી સેવા પામી, અંતરજામી રે. વા૦ ૫
ઈમ ચિંતવતી રાજુલ બાલા, પ્રભુજી પામ્યા જ્ઞાન વિશાલા;
સહસાવન સંયમ પિઉ હાથે, વિચરી સાથે રે. વા૦ ૬
પંચાવન દિન આપ કમાણી, પ્રભુ આપે જાણી પટ્ટરાણી;
દંપતી હોય મૂગતિપદ પાવે, ખાયક ભાવે રે. વા૦ ૭
લોકોત્તર પ્રભુ પ્રેમને પાલે, દુગ ઉપયોગે વસ્તુ નિહાલે;
જગત ઉપાધિ ભાવને ટાલે, સૌખ્ય વિશાલે રે. વા૦ ૮
જસ સુખ અંશ જગત નવિ માવે, યોગીશ્વર પણ જેહને ધ્યાવે;
શ્રી શુભવીર પ્રભુગુણ ગાવે, ઉલ્લસિત ભાવે રે. વા૦ ૯

૩૧. શ્રી પાર્શ્વનાથ સ્તવન.

તારી મૂરતીનું નહી મૂલ રે, લાગી મને પ્યારી રે,
તારી આંખડીએ મન મોહ્યું રે, જાઉં બલિહારી રે;
ત્રણ ભુવનનું તત્ત્વ લહીને, નિર્મલ તુંહી નિપાયો રે,
જગ સઘળો નિરખીને જોતાં, તાહરી હોડે કો નહિ
આયો રે. લાગે૦ ૧

ત્રિભુવન તિલક સમોવડ તાહરી, સુંદર સુરતિ દીસે રે,
કોડી કંદર્પ સમ રૂપ નિહાળી, સહુ નરનાં મન હીસે રે. લાગે૦ ૨

જ્યોતિ સ્વરૂપી તું જિન દીઠો, તેહને ન ગમે બીજું કાંઈ રે,
જિહાં જઈએ ત્યાં પૂરણ સઘલે, દીસે તુંહીજ તુંહી રે. લાગે૦ ૩

તુજ મુખ જોવાને રઢ લાગી, તેહને ન ગમે ઘરનો ધંધો રે,
આળપંપાળ સવિ અળગી મૂકી, તુજ શું માંડયો પ્રતિ-
બંધો રે. લાગે૦ ૪

ભવસાગરમાં ભમતાં ભમતા, પ્રભુ પાસનો પામ્યો આરો રે,
ઉદયરત્ન કહે બાહ સાહીને, સેવક પાર ઉતારો રે. લાગે૦ ૫

૩૨. શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથનું સ્તવન.

(રાગ—તાપી નાહ્યાનુ પુણ્ય)

એહીજ ઉત્તમ કામ, બીજું મુને કાંઇ ન ગમે;
સુકૃત કમાઇ ફલ પત પાઈ, પામુ પ્રભુનુ નામ બી૦ ૧

ધન પખવાડો ધન તે દહાડો, ધન તે ઘડી લયજામ, બી૦
સાર સંસારમે એહીજ જાણું, જે જપીએ જિનનામ બી૦ ૨

ધન તે ગામ નગર વર પટ્ટણ, પુર સંબોધન ઠામ, બી૦
તેહિજ ભવન વિમાન અમાન ગુણ, જિહા હોય જિનવર ધામ. બી૦ ૩

કષ્ટ ક્રિયા સવિ તુમ વિણુ નિષ્ફળ, જ્યું ગગને ચિત્રામ બી૦
જે તુમ ચાર નિક્ષેપે ધીઠા, કરણી તસ સવિ વામ બી૦ ૪

તુમ આણા વિણુ તેવે કાંઇ, ભણુ અસંખ બદામ, બી૦
તે ખસીયાપરે હાથ ઘસે નર, દુઃખ લહે જિમ ગદ પામ. બી૦૫

પાસ શંખેશ્વર પરતા પૂરણ, પુહવીએ દશ શત ધામ; બી૦
જ્ઞાનવિમલ પ્રભુ સંગતિ એહીજ, લાખ કોડિ નિધિ દામ બી૦૬

૩૩. શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથનું સ્તવન.

તારા નયના રે પ્યાલા પ્રેમના ભર્યાં છે, દયા રસના ભર્યાં છે;
અમી છાટના ભર્યાં છે. તારા૦

જે કોઈ તારી નજરે ચઢી આવે, કારજ તેના તે સફળ કર્યાં છે. તારા૦ ૧

પ્રગટ પાતાળથી પ્રભુ તેં, જાદવના દુઃખ દૂર કર્યાં છે.
તારા૦ ૨

નાગપતિ પાવકથી ઉગાર્યો, જનમ મરણ ભય તેહના હર્યાં છે.
તારા૦ ૩

પતિતપાવન શરણાગત તુંહી, દર્શન દીઠે મારા ચિત્તડા ઠર્યાં છે.
તારા૦ ૪

શ્રી શંખેશ્વર પાસ જિનેસર, તુજ પદ પંકજ આજથી ધર્યાં છે.
તારા૦ ૫

જો કોઈ તુજને ધ્યાને ધ્યાવે, અમૃત સુખના રંગથી વર્યાં છે.
તારા૦ ૬

૩૪. શ્રી પાર્શ્વનાથ સ્તવન.

ધન્ય ધન્ય ઘડી ને, ધન્ય દિવસ છે આજે;
ભેટ્યા પાર્શ્વનાથજી, ભવજળ તરવા કાજે. ૧

પ્રભુ ભેટીને હર્ષિત થયું, મન મારું અપાર;
જિનશાસન વર્તે સદા, તે જય જયકાર. ૨

આજ સફળ થયો અવતાર, પ્રભુજી મોરો;
આજ મોતીના વરસ્યા મેઘ, અમીની ધારો. ૩

પ્રભુ કાને કુંડળ, મસ્તક મુગટ સોહીએ;
તારું મુખડું પૂનમ કેરો ચંદ, ભવિક મન મોહીએ. ૪

કર જોડી નમે છે ન્યાય, સદા દિલ પ્યારા;
મુજ હૃદય મધ્યમાં વર્તો, જય જયકારા. ૫

૩૫. શ્રી મહાવીર જિન-સ્તવન.

વીર વડ ધીર મહાવીર મોટો પ્રભુ,
પેખતા પાપ સંતાપ નાસે,
જેહના નામ ગુણધામ બહુમાનથી,
અવિચલ લીલ હૈયે ઉલ્લાસે રે વીર૦ ૧

કર્મ અરિ જીપતો દીપતો વીર તું,
ધીર પરિષહ સહે મેરુ તોલે,
સુરે બલ પરખીઓ રમત કરી નિરખીયો,
હરખીયો નામ મહાવીર બોલે વીર૦ ૨

સાપ ચંડકોશીયો જે જાણુ રોષીયો,
પોષીયો તે સુધા નયન પૂરે,
એવડા અવગુણ શા પ્રભુ મેં કર્યા ?
તાહરા ચરણથી રાખે દૂરે વીર૦ ૩

શૂલપાણિ સૂરને પ્રતિબોધીઓ,
ચંદના ચિત્ત ચિંતા નિવારી,
મહેર ધરી ઘેર પહોતા પ્રભુ જેહને,
તેહ પામ્યા ભવદુઃખ પારી. વીર૦ ૪

ગૌતમાદિકને જઈ પ્રભુ તારવા,
વારવા યજ્ઞ મિથ્યાત્વ ખોટો,
તેહ અગિયાર પરિવાર શું બુઝવી,
રૂંઝવી રોગ અજ્ઞાન મોટો વીર૦ ૫

હવે પ્રભુ મુજ ભણી તું ત્રિભુવન ધણી,
દાસ અરદાસ સુની સામુ જુવે,

આપ પદ આપતાં આપદા કાપતાં,
તાહરે અંશ ઓછું ન હોવે. વીર૦ ૬
ગુરુ ગુણે રાજતા અધિક દિવાજતા,
છાજતા જેહ કલિકાલમાંહે;
શ્રી ખિમાવિજય પય સેવ નિત્યમેવ લહી,
પામીએ શમરસ સુજસ ત્યાંહે. વીર૦ ૭

૩૬. મહાવીરસ્વામીનું (દિવાલી) સ્તવન.

આજ જિનરાજ મુજ કાજ સિધ્યા સવે,
તું કૃપાકુંભ જો મુજ તુઠ્યો;
કલ્પતરુ કામઘટ કામધેનુ મિલ્યો,
આંગણે અમીય રસ મેહ વૂઠ્યો. આજ૦ ૧
વીર તું કુંડપુર નયર ભૂષણ હુઓ,
રાય સિદ્ધાર્થ ત્રિશલા તનુજો;
સિંહ લંછન કનક વર્ણ કર સપ્ત તનુ,
તુજ સમો જગતમાં કો ન દુજો. આજ૦ ૨
સિંહ પરે એકલો ધીર સંયમ ગ્રહી,
આયુ બહોંતેર વરસ પૂર્ણ પાલી;
પુરી અપાપાએ નિષ્પાપ શિવવહુ વર્યો,
તિહાં થકી પર્વ પ્રગટી દીવાલી. આજ૦ ૩
સહસ તુજ ચૌદ મુનિવર મહાસંયમી,
સાહુણી સહસ છત્રીશ રાજે;
યક્ષ માતંગ સિદ્ધાયિકા વર સુરી,
સકલ તુજ ભવિકની ભીતિ ભાંજે. આજ૦ ૪

તુજ વચન રાગ સુખસાગરે ઝીલતો,
પીલતો મોહ મિથ્યાત્વવેલી;
આવીયો ભાવીયો પરમપંથ હું હવે,
દિજીયે પરમપદ હોઈ બેલી. આજ૦ ૫

સિંહ નિશદીહ જો હૃદયગિરિ મુજ રમે,
તું સુગુણ લીહ અવિચલ નિરીહો,
તો કુમત રંગ માતંગના યૂથથી,
મુજ નહિ કોઈ લવલેશ બીહો આજ૦ ૬

ચરણ તુજ શરણમે ચરણ ગુણનિધિ ગ્રહ્યા,
ભવ તરણ કરણ દમ શર્મ દાખો;
હાથ જોડી કહે જસવિજય બુધ ઈશ્યું,
દેવ નિજ ભુવનમા દાસ રાખો. આજ૦ ૭

૩૭. શ્રી સીમંધર જિન સ્તવન.

(રાગ—સાહેબ અજિત જિણંદ જુહારીએ)

સાહેબ શ્રી સીમંધર સાહીબા, સાહેબ તુમ પ્રભુ દેવાધિદેવ,
સન્મુખ જુઓને મારા સાહીબા, સાહેબ મન શુદ્ધ કરું તુમ સેવ,
એક વાર મળોને મારા સાહિબા૦ આંકણી ૧

સાહેબ સુખદુઃખ વાતો મારે અતિ ઘણી, સાહેબ કોણ આગળ કહુંનાથ?
સાહેબ કેવળજ્ઞાની પ્રભુ જો મળે, સાહેબ તો થાઉં હું રે સનાથ.
એક૦ ૨

સાહેબ ભરતક્ષેત્રમા હું અવતર્યો, સાહેબ ઓછું એટલું પુણ્ય,
સાહેબ જ્ઞાની વિરહ પડ્યો આકરો, સાહેબ જ્ઞાન રહ્યું અતિન્યૂન.
એક૦ ૩

સાહેબ દશ દૃષ્ટાન્તે દોહિલો, સાહેબ ઉત્તમ કુલ સોભાગ;
સાહેબ પામ્યો પણ હારી ગયો, સાહેબ જિમ રત્ને ઉડાડયો કાગ.
એક૦ ૪

સાહેબ ષડ્ રસ ભોજન બહુ કર્યા, સાહેબ તૃપ્તિ ન પામ્યો લગાર;
સાહેબ હું રે અનાદિની ભૂલમાં, સાહેબ રઝળ્યો ઘણો સંસાર.
એક૦ ૫

સાહેબ સ્વજન કુટુંબ મળ્યા ઘણા, સાહેબ તેહને દુઃખે દુઃખી થાય;
સાહેબ જીવ એક ને કર્મ જૂજૂઆ, સાહેબ તેહથી દુર્ગતિ જાય.
એક૦ ૬

સાહેબ ધન મેળવવા હું ધસમસ્યો, સાહેબ તૃષ્ણાનો નાવ્યો પાર;
સાહેબ લોભે લટપટ બહુ કરી, સાહેબ ન જોયો પાપ વ્યાપાર.
એક૦ ૭

સાહેબ જેમ શુદ્ધાશુદ્ધ વસ્તુ છે, સાહેબ રવિ કરે તેહ પ્રકાશ;
સાહેબ તિમહીજ જ્ઞાની મળે થકે, તે તો આપે રે સમકિત વાસ.
એક૦ ૮

સાહેબ મેઘ વરસે છે વાડમાં, સાહેબ વરસે છે ગામોગામ;
સાહેબ ઠામ કુઠામ જુએ નહિ, સાહેબ એવા મોટાના કામ;
એક૦ ૯

સાહેબ હું વસ્યો ભરતને છેડલે, સાહેબ તુમ વસ્યા મહાવિદેહ મોઝાર;
સાહેબ દૂર રહી કરું વંદના, સાહેબ ભવ સમુદ્ર ઉતારો પાર.
એક૦ ૧૦

સાહેબ તુમ પાસે દેવ ઘણા વસે, સાહેબ એક મોકલજો મહારાજ;
સાહેબ મુખનો સંદેશો સાંભળો, સાહેબ તો સહેજે સરે મુજ કાજ.
એક૦ ૧૧

સાહેબ હું તુમ પગની મોજડી, સાહેબ હું તુમ દાસનો દાસ;
સાહેબ જ્ઞાનવિમલસૂરિ ઇમ ભણે,સાહેબ મને રાખો તમારી પાસ
એક૦ ૧૨

૩૮. શ્રી સીમધર જિન સ્તવન.

કહેજો વદન જાય, દધિસુત ! કહેજો,
મહાવિદેહમા સ્વામી મેરા, જય જય ત્રિભુવન રાય ક૦ ૧

ભૂપતિ શ્રી શ્રેયાસના નંદન, સત્યકી જસ માય,
સકળ સુરપતિ સેવા સારે, પ્રણમે નરપતિ પાય ક૦ ૨

તારક ! ખીજમતગાર આપનો, ભરતમા ગુણ ગાય,
સતત ધ્યાવત નાથ સાથે, મિલનનો મન થાય ક૦ ૩

પાખ પોતે હોત મહારે, તો મીલત જઇ ધાય,
આપ દૂરે જઇ બેઠા, મિલુ કિણી પેરે આય? ક૦ ૪

પતિતપાવન નામ તેગે, સમરતા સુખ થાય;
ધરુ વચન પરતીત નિશ્ચલ, એહી મોક્ષ ઉપાય ક૦ ૫

રાગ રાખે નહિ કોઇશું, સેવતા સુખ થાય,
એહી અચરજ વડુ મનમા, વીતરાગ કહાય ક૦ ૬

તાહરી ગત તુહી જાણે, અકલ અમલ અમાય,
ન્યાયસાગર દાસકો પ્રભુ, કીજીએ સુપસાય. ક૦ ૭

૩૯. શ્રી પર્યુષણ પર્વનું સ્તવન.

પ્રભુ વીર જિણંદ વિચારી, ભાખ્યા પજુસણ ભારી,
આખા વર્ષમા તે દિન મોટા, આઠે નહી તેમા છોટા રે,
એ ઉત્તમ ને ઉપકારી, ભાખ્યા. ..૧

ઔષધ માંહિ કહીએ, અમૃતને સારું લહીએ રે;
મહામંત્રમાં નવકારવાળી, ભાખ્યા....૨

વૃક્ષમાંહિ કલ્પતરુ સારો, એમ પજુસણ ધારો રે;
સૂત્રમાંહિ કલ્પ ભવ તારી, ભાખ્યા....૩

તારા ગણુમાં જેમ ચંદ્ર, સુરવરમાંહિ જેમ ઇંદ્ર રે;
સતીઓમાં સીતા નારી, ભાખ્યા....૪

જો બને તો અઠ્ઠાઇ કીજે, વળી માસખમણુ તપ લીજે રે;
સોળ ભથ્થાની બલિહારી, ભાખ્યા....૫

નહી તો ચોથ છઠ્ઠ તો લહીએ, અઠ્ઠમ કરી દુઃખ સહીએ રે;
તે પ્રાણી જુજ અવતારી, ભાખ્યા....૬

તે દિવસે રાખી સમતા, છોડો મોહ માયા ને મમતા રે;
સમતા રસ દિલમાં ધારી, ભાખ્યા....૭

નવ પૂર્વતણો સાર લાવી, જેણે કલ્પસૂત્ર બનાવી રે;
ભદ્રબાહુ વાર અનુસારી, ભાખ્યા....૮

સોના રૂપાનાં ફૂલડાં ભરીએ, એ કલ્પની પૂજા કરીએ રે;
એ શાસ્ત્ર અનોપમ ભારી, ભાખ્યા....૯

ગીત ગાન વાજિંત્ર વજાવે, પ્રભુજીની આંગી રચાવે રે;
કરી ભક્તિ વાર હજારી, ભાખ્યા....૧૦

સુગુરુમુખથી એ સાર, સુણે અખંડ એકવીશ વાર રે;
જુએ એહિજ ભવે શિવ પ્યારી, ભાખ્યા....૧૧

એમ અનેક ગુણુના ખાણી, તે પર્વ પજુષણુ જાણી રે;
સેવો દાન દયા મનોહારી, ભાખ્યા....૧૨

૪૦. નવપદજીનું સ્તવન.

(રાગ—અઢાર તથા ઠુમરી)

નવપદનો મહિમા સાંભળજો, મહને સુખડું થાશેજી,
નવપદ સમરણ કરતા પ્રાણી, ભવભવના દુ:ખ જાશેજી. નવ૦ ૧

નવપદના મહિમાથી પ્યારે, કુષ્ટ અઢારે જાવેજી,
ખાશી ખયન ને રોગની પીડા, પાસે કદિ નવી આવેજી. નવ૦ ૨

અરિ કરી સાગર જલણ જલોદર, બંધનના ભય જાશેજી;
ચોર ચરડ ને શાકણ ડાકણ, તુજ નામે દૂર નાસેજી નવ૦ ૩

અપુત્રીયાને પુત્રો હોવે, નિર્ધનીયા ધન પાવેજી;
નિરાશપણે ધ્યાન ધરે જે, તે નર મુક્તે જાવેજી નવ૦ ૪

શ્રીમતીને એ મંત્રપ્રભાવે, સર્પ થયો ફૂલમાળાજી,
અમરકુમાર નવપદ મહિમાથી, સુખ પામ્યો સુરસાલાજી. નવ૦ ૫

મયણા વયણાએ સેવ્યા નવપદ, શ્રી શ્રીપાળે ઉલ્લાસેજી,
રોગ ગયો ને સંપદા પામ્યા, નવમે ભવે શિવ જાશેજી નવ૦ ૬

અરિહંત, સિદ્ધ આચારજ, પાઠક, સાધુ મહાગુણવંતાજી;
દર્શન જ્ઞાન ચરણ તપ રૂડા, એ નવપદ ગુણવંતાજી નવ૦ ૭

સિદ્ધચક્રનો મહિમા અનંતો, કહેતા પાર ન આવેજી;
દુ:ખ હરે ને વંછિત પૂરે, વદન કરીયે ભાવેજી નવ૦ ૮

ભાવસાગર કહે સિદ્ધચક્રની, જે નર સેવા કરશેજી,
આતમ ગુણ અનુભવીને, મંગળમાળા વરશેજી નવ૦ ૯

૪૧. અષ્ટમીનું સ્તવન.

ઢાલ બીજી.

વીર જિનવર ઇમ ઉપદિશે, સાંભલો ચતુર સુજાણ રે;
મોહની નિંદમાં કાં પડો, ઓલખો ધર્મના ઠાણ રે.
વિરતીએ સુમતિ ધરી આદરો. ૧

પરિહરો વિષય કષાય રે, બાપડા પંચ પરમાદથી;
કાં પડો કુગતિમાં ધાય રે? વિ૦ ૨

કરી શકો ધર્મકરણી સદા, તો કરો એહ ઉપદેશ રે;
સર્વ કાલે નવિ કરી શકો, તો કરો પર્વ સુવિશેષ રે. વિ૦ ૩

જુજુઆ પર્વ ષટ્‌ના કહ્યા, ફ્લ ઘણા આગમે જોય રે;
વચન અનુસારે આરાધતા, સર્વથા સિદ્ધિ ફ્લ હોય રે. વિ૦ ૪

જીવને આયુ પરભવતણો, તિથિદિને બંધ હોય પ્રાય રે;
તે ભણી એહ આરાધતા, પ્રાણીઓ સદ્‌ગતિ જાય રે. વિ૦ ૫

તે હવે અષ્ટમી ફ્લ તિહાં, પૂછે શ્રી ગૌતમસ્વામ રે;
ભવિક જીવ જાણવા કારણે, કહે વીરપ્રભુ તામ રે. વિ૦ ૬

અષ્ટ મહાસિદ્ધિ હોય એહથી, સંપદા આઠની વૃદ્ધિ રે;
બુદ્ધિના આઠ ગુણ સંપજે, એહથી અષ્ટગુણ સિદ્ધિ રે. વિ૦ ૭

લાભ હોય આઠ પડિહારનો, આઠ પવયણ ફ્લ હોય રે;
નાશ આઠ કર્મનો મૂલથી, અષ્ટમીનું ફ્લ જોય રે. વિ૦ ૮

આદિજિન જન્મ દીક્ષાતણો, અજિતનો જન્મ કલ્યાણ રે;
ચ્યવન સંભવતણો એહ તિથે, અભિનંદન નિરવાણ રે. વિ૦ ૯

સુમતિ સુવ્રત નમિ જનમીયા, નેમનો મુક્તિ–દિન જાણુ રે,
પાર્શ્વજિન એહ તીથેં સિદ્ધલા,સાતમા જિનચ્યવન માણુ રે વિ૦ ૧૦

એહ તિથિ સાધતો રાજીયો, દંડવીરજ લહ્યો મુક્તિ રે;
કર્મ હણવા ભણી અષ્ટમી, કહે સૂત્ર નિર્યુક્તિ રે. વિ૦ ૧૧

અતીત અનાગત કાલના, જિન તણા કેઈ કલ્યાણ રે,
એહ તિથે વલી ઘણા સયમી, પામશે પદ નિરવાણ રે. વિ૦ ૧૨

ધર્મવાસિત પશુ પંખીયા, એહ તિથે કરે ઉપવાસ રે,
વ્રતધારી જીવ પોસહ કરે, જેહને ધર્મ અભ્યાસ રે. વિ૦ ૧૩

ભાખીયો વીરે આઠમતણો, ભવિક હિત એ અધિકાર રે,
જિન મુખે ઉચ્ચરી પ્રાણીયા, પામશે ભવતણો પાર રે વિ૦ ૧૪

એહથી સપદા સવિ લહે, ટલે કષ્ટની કોડી રે;
સેવજો શિષ્ય બુધ પ્રેમનો, કહે કાન્તિ કર જોડી રે વિ૦ ૧૫

કલશ.

ઈમ ત્રિજગ ભાસન અચલ શાસન, વર્ધમાન જિનેસરુ,
બુધ પ્રેમ સુગુરુ પસાય પામી, સંથુણ્યો અલવેસરુ,
જિનગુણ પ્રસગે ભણ્યો રગે, સ્તવન એ આઠમ તણો,
જે ભવિક ભાવે સુણે ગાવે, કાન્તિ સુખ પાવે ઘણો ૧

૪૨. શ્રી તીર્થમાલાનુ સ્તવન.

શત્રુજે ઋષભ સમોસર્યા, ભલા ગુણ ભર્યા રે,
સિદ્ધા સાધુ અનંત, તીર્થ તે નમું રે,
તીન કલ્યાણક તિહા થયા, મુગતે ગયા રે,
નેમીશ્વર ગિરનાર. તી૦ ૧

અષ્ટાપદ એક દેહરો ગિરિ સેહરો રે, ભરતે ભરાવ્યા બિંબ. તી૦
આબુ ચૌમુખ અતિ ભલો, ત્રિભુવન તિલો રે, વિમલ વસઈવસ્તુપાલ.
તી૦ ૨

સમેતશિખર સોહામણો રળીયામણો રે, સિદ્ધા તીર્થંકર વીશ. તી૦
નયરી ચંપા નીરખીએ, હૈયે હરખીએ રે, સિદ્ધા શ્રીવાસુપૂજ્ય. તી૦૩
પૂર્વ દિશે પાવાપુરી ઋદ્ધે ભરી રે, મુક્તિ ગયા મહાવીર. તી૦
જેસલમેર જુહારીએ, દુઃખ વારીએ રે, અરિહંત બિંબ અનેક. તી. ૪
બિકાનેરજ વંદીયે ચિર નંદીયે, અરિહંત દહેરા આઠ. તી.
સેરીસરો શંખેશ્વરો પંચાસરો રે, ફલોદી થંભણ પાસ. તી. ૫
અંતરિક્ષ અજાવરો અમીજરો રે, જીરાવલો જગનાથ. તી.
ત્રૈલોક્યદીપક દેહરો જાત્રા કરો રે, રાણકપુરે રીસહેસ. તી. ૬
શ્રી નાડુલાઈ જાદવો, ગોડી સ્તવો રે, શ્રી વરકાણો પાસ. તી.
નંદીશ્વરના દેહરા બાવન ભલા રે, રુચક કુંડલે ચાર ચાર. તી. ૭
શાશ્વતી અશાશ્વતી પ્રતિમા છતી રે, સ્વર્ગ મૃત્યુ પાતાલ. તી.
તીરથયાત્રા ફલ તીહાં હોજો, મુજ ઇંહારે, સમયસુંદર કહે એમ. તી. ૮

૪૩. વિહરમાન જિન સ્તવન.

અનંતવીરજ અરિહંત સુણો મુજ વિનતિ,
અવસર પામી આજ, કહું હું દિલ છતી;
આતમ સત્તા હારી, સંસારે હું ભમ્યો,
મિથ્યા અવિરતિ રંગ, કષાયે બહુ દમ્યો. ૧
ક્રોધ દાવાનલ દગ્ધ, માન વિષધર ડસ્યો,
માયાજાલે બદ્ધ, લોભ અજગર ગ્રસ્યો;

મન વચન કાયા યોગ, ચપલ થયા પરવશા,
પુદ્ગલ પરિચય પાપ-તણી અહનિશ દશા. ૨

કામ રાગે અણુનાથ્યો, સાઢ પરે ધસ્યો,
સ્નેહ રાગની રાચે, ભવપિંજર વસ્યો,
દૃષ્ટિરાગ રુચિકાચ, પાચ સમકિત ગણું,
આગમ રીતે નાથ! ન નીરખું નિજપણું. ૩

ધર્મ દેખાડું માડ, ભાંડ પરે અતિ લહું,
અચિરે અચિરે ગમ, શુક પરે કહુ,
કપટ પટુ નટુવા પરે, મુનિ મુદ્રા ધરું,
પંચ વિષય સુખ પોષ, સદોષ વૃત્તિ ભરુ. ૪

એક દિનમા નવ વાર, કરેમિ ભતે કરું,
ત્રિવિધ ત્રિવિધ પચ્ચક્ખાણે, ક્ષણ એક નવિ ઠરું;
મા-સાહસ ખગ રીતિ, નીતિ ઘણી કહું,
ઉત્તમ કુલવટ વાટ, ન તે પણ નિરવહું. ૫

દીનદયાળ! કૃપાળ! પ્રભુ! મહારાજ છો,
જાણુ આગળ શું કહેવુ ? ગરીબનિવાજ છો,
પૂરવ ધાતકી ખડ, વિજય નલિનાવતી,
નયરી અયોધ્યા નાયક, લાયક યતિપતિ. ૬

મેઘ મહીપ મંગલાવતી, સુત વિજયાવતી,
આનદન ગજલંછન, જગ જનતા રતિ;
ક્ષમાવિજય જિનરાજ! અપાય નિવારજો,
વિહરમાન ભગવાન! સુનજરે તારજો. ૭

પ્રકીર્ણ પદો તથા સ્તવનો.

૪૪

સિદ્ધાચલનો વાસી પ્યારો લાગે મોરા રાજિંદા,
ઇણુરે ડુંગરીયામાં ઝીણી ઝીણી કોરણી,
ઉપર શિખર બિરાજે. મોરા૦ સિદ્ધા૦ ૧

કાને કુંડલ માથે મુગટ બિરાજે,
બાંહે બાજુબંધ છાજે. મોરા૦ સિદ્ધા૦ ૨

ચૌમુખ બિંબ અનોપમ છાજે,
અદ્‌ભૂત દીઠે દુઃખ ભાંજે. મોરા૦ સિદ્ધા૦ ૩

ચુવા ચુવા ચંદન ઓર અરગજા,
કેસર તિલક વિરાજે. મોરા૦ સિદ્ધા૦ ૪

ઇણ ગિરિ સાધુ અનંતા સિદ્ધા,
કહેતાં પાર ન આવે. મોરા૦ સિદ્ધા૦ ૫

જ્ઞાનવિમલપ્રભુ એણી પરે બોલે,
આ ભવપાર ઉતારો. મોરા૦ સિદ્ધા૦ ૬

૪૫

દેખો માઇ ! અજબ રૂપ જિનજીકો, ટેક૦
ઉનકે આગે ઓર સબહુકો, રૂપ લાગે મોહે ફીકો. દેખો૦ ૧
લોચન કરૂના અમૃત–કચોલે, મુખ સોહે અતિ નીકો;
કવિ જશવિજય કહે યોં સાહીબ નેમજી ત્રિભુવન ટીકો. દેખો૦ ૨

૪૬

વિમલગિરિ ક્યું ન ભયે હમ મોર,
સિદ્ધવડ રાયણ રૂખકી શાખા, ઝુલત કરત ઝકોર. વિમલ૦ ૧
આવત સંઘ રચાવત અંગિયા, ગાવત ગુણ ઘમઘોર,
હમ ભી છત્ર કલા કરી નિરખત, કટને કર્મ કઠોર વિમલ૦ ૨
મૂરત દેખ સદા મન હરખે, જૈસે ચંદ ચકોર,
શ્રી રિષહેસર દાસ તુમારો, અર્જ કરત કર જોર. વિમલ૦ ૩

૪૭

વિમલગિરિ વિમલતા સમરીયે, કમલ દલ નયન જગદીશ રે;
ત્રિભુવન દીપક દીપતો, જિહા જયોજી યુગાદીશ રે. વિમલ૦ ૧
પાપના પાપ સવિ ઉપશમે, પ્રહ સમે સમરતા નામ રે;
પૂજતા પાય શ્રી ઋષભના, સંપજે વાછિત કામ રે. વિમલ૦ ૨
ઋદ્ધિરાણી ઘણી ઘર મળે, પય તળે કનકની કોટિ રે,
નાભિનરનાથ સુત સમરણે, ઈમ ભણે વિનય કરજોડી રે
વિમલ૦ ૩

૪૮

ચાલને કુમર ચાલ તાહરી, ચાલ ગમે રે
તુજ દીઠડા વિના મીઠડા, માહરા પ્રાણ ભમે રે. ચા૦ ૧
ખોળામાહિ પડતું મેલે, રીસે દમે રે;
માવડી વિના આવડું ખુણુ, કોણ ખમે રે ? ચા૦ ૨
માતા વામા કહે મુખડુ જોતા, દુખડા શમે રે,
લળીલળી ઉદયરત્ન પ્રભુસુ, તુજને નમે રે. ચા૦ ૩

૪૯

ત્રિશલા દે ગોદ ખીલાવે છે, વીર જિનંદ જગત કરપાલા;
તેરા હી દરશ સુહાવે છે. ત્રિ૦ ૧
આ મેરે મ્હાલા ત્રિભુવનલાલ, ઠુમક ઠુમક ચલ આવે છે. ત્રિ૦ ૨
પારણે પોઢ્યો ત્રિભુવનનાયક, ફિર ફિરકે કંઠ લગાવે છે. ત્રિ૦ ૩
આવો સખી મુજ નંદન દેખો, જગત્ ઉદ્યોત કરાવે છે. ત્રિ૦ ૪
આતમઅનુભવ રસ કે દાતા, ચરણ શરન તુમ ભાવે છે. ત્રિ૦ ૫

૫૦. જિનબિંબ સ્થાપન સ્તવન.

ભરતાદિકે ઉદ્ધારજ કીધો, શેત્રુંજય મોઝાર;
સોનાતણા જેણે દહેરાં કરાવ્યા, રત્નતણા બિંબ થાપ્યાં;
હો કુમતિ કાં પ્રતિમા ઉત્થાપી, એ જિનવચને થાપી,
હો કુમતિ કાં પ્રતિમા ઉત્થાપી. ૧

વીર પછી બસેં નેવું વર્ષે, સંપ્રતિ રાય સુજાણ,
સવા લાખ પ્રાસાદ કરાવ્યા, સવા કોડિ બિંબ થાપ્યા હો. કુમ૦ ૨

દ્રૌપદીએ જિનપ્રતિમા પૂજી, સૂત્રમેં સાખ ઠરાણી;
છઠ્ઠે અંગે વીરે ભાખ્યું, ગણધર પૂરે છે સાખી. હો કુમતિ૦ ૩

સંવત નવસે ત્રાણું વર્ષે, વિમલ મંત્રીશ્વર જેહ;
આબુતણા જેણે દેહરા કરાવ્યા, બે હજાર બિંબ થાપ્યા. હો૦ ૪

સંવત અગિયાર નવાણું વર્ષે, રાજા કુમારપાલ;
પાંચ હજાર પ્રાસાદ કરાવ્યા, સાત હજાર બિંબ થાપ્યા. હો૦ ૫

સંવત બાર પંચાણું વર્ષે, વસ્તુપાળ તેજપાળ;
પાંચ હજાર પ્રાસાદ કરાવ્યા, અગીઆર હજાર બિંબ થાપ્યા. હો૦ ૬

સંવત બાર બહોતેર વર્ષે, ધન્નો સંઘવી જેહ,
રાણકપુર જેણે દેહરા કરાવ્યા, ક્રોડ નવાણું દ્રવ્ય ખરચ્યા. હો૦ ૭

સંવત તેર એકોતેર વર્ષે, સમરો સારંગ શેઠ,
ઉદ્ધાર પંદરમો શેત્રુંજય કીધો, અગિયાર લાખ દ્રવ્ય ખરચ્યા ૮

સંવત સોલ છોનેર વર્ષે, બાદશાહની વારે,
ઉદ્ધાર સોલમો શત્રુંજય કીધો, કરમાશાહે જશ લીધો. ૯

એ જિનપ્રતિમા જિનવર સરખી, પૂજો ત્રિવિધે તુમે પ્રાણી;
જિનપ્રતિમામા સંદેહ ન રાખો, વાચક જસની વાણી હો૦ ૧૦

૫૧. શ્રી વિમલગિરિ સ્તવન.

જિણુંદા તોરે ચરણ કમલકી રે,
હું ચાહું સેવા પ્યારી, તો નાસે કર્મ કટારી,
ભવભ્રાન્તિ મીટ ગઇ સારી જિણુંદા૦ ૧

વિમલગિરિ રાજે રે, મહિમા અતિ ગાજે રે,
બાજે જગ ડંકા તેરા, તું સચ્ચા સાહિબ મેરા;
હું બાલક ચેરા તેરા જિણુંદા૦ ૨

કરુણાકર સ્વામી રે, તું અંતરજામી રે,
નામી જગ પુનમ ચંદા, તું અજર અમર સુખકંદા,
તું નાભિરાયા કુલનંદા જિણુંદા૦ ૩

ઇણ ગિરિ સિદ્ધા રે, મુનિ અનંત પ્રસિદ્ધા રે,
પ્રભુ પુંડરીક ગણધારી, પુંડરીકગિરિ નામ કહારી,
એ સબ મહિમા હૈ થારી. જિણુંદા૦ ૪

તારક જગ દીઠા રે, પાપ પંક સહુ નાઠા રે
યહ ઠાસો મનમેં ભારી, મેં કીની સેવા તારી;
હું સાસ રહ્યો શુભચારી, જિણંદા૦ ૫

અબ સોહે તારો રે, બિરુદ તિહારો રે,
તીરથ હો જિનવર ભેટી, મેં જન્મ જરા દુઃખ મેટી.
હું પાયો ગુણની પેટી. જિણંદા૦ ૬

દ્રાવિડ વારિખિલ્લા રે, દશ કોડ મુનિ સિલ્લા રે,
હુઆ મુકિત રમણી નિસ્તારા, કાર્તિક પૂનમ દિન સારા;
જિનશાસન જગ જયકારા. જિણંદા૦ ૭

સંવત શિખિચારા રે, નિધિ ઇંદુ ઉદારા રે,
આતમકો આનંદકારી, જિનશાસનકી બલિહારી;
પાસ્યો ભવજલધિ પારી. જિણંદા૦ ૮

૫૨. શ્રી સુપાર્શ્વનાથ સ્તવન.

ક્યું ન હો સુણાઇ સ્વામી, ઐસા ગુન્હા કયા કીયા ?
ઓરો કી સુનાઇ જાવે, મેરી વારો નાહિ આવે;
તુમ બિન કૌન મેરા ? મુઝે ક્યું ભૂલા દિયા ? ક્યું૦ ૧

ભકત જનો તાર દિયા, તારનેકા કામ કીયા,
બિન ભકિતવાલા મોંપે, પક્ષપાત ક્યું લીયા ? ક્યું૦ ૨

રાવ રંક એક જાનો, મેરા તેરા નાહિ માનો;
તરણતારણ ઐસા બિરુદ, ધાર ક્યું લિયા ? ક્યું૦ ૩

ગુન્હા મેરા બક્ષ દીજે, મોપે અતિ મહેર કીજે;
પક્કા હિ ભરોસા તેરા, દિલોમેં જમા લીયા ? ક્યું૦ ૪

તુહિ એક અંતરજામી, સુનો સુપાર્શ્વસ્વામી,
અબ તો આશ પૂરો મેરી, કહના સો તો કહ દીયા૦ કયું૦ ૫
શહેર અંબાલા ભેટી, પ્રભુજીકા મુખ દેખી,
મનુષ્ય જનમકા લાહા, લેના સો તો લે લીયા૦ કયું૦ ૬
ઉન્નિસો છાસઠ છબીલા, દીપમાલા દિન રંગીલા;
કહે વીરવિજય પ્રભુ, ભકિતમેં જમા લિયા૦ કયુ૦ ૭

૫૩. જ્ઞાનપદ પૂજા સ્તવન.

(ગીત) રાગ વસંત ફાગ—નીરકુંવરની વાતડી કેને કહીએ એ દેશી।

આગમની આશાતના નવિ કરિયે રે, નવિ કરિયે રે નવિ કરિયે,
શ્રુતભક્તિ સદા અનુસરિયે, શકિત અનુસાર આગમ૦ ૧
જ્ઞાનવિરાધક પ્રાણીયા મતિહીના, તે તો પરભવ દુઃખિયા દીના,
ભરે પેટ તે પગ આધીના, નીચ કુળ અવતાર૦ આ૦ ૨
અંધા લૂલા પાંગુલા પિંડરોગી, જનમ્યાને માતવિયોગી,
સંતાપ ઘણો ને શોગી, યોગી અવતાર આ૦ ૩
મૂંગા ને વળી બોબડા ધનહીના, પ્રિયા પુત્ર વિયોગે લીના,
મૂરખ અવિવેકે ભીના, જાણે રણનું રોઝ૦ આ૦ ૪
જ્ઞાનતણી આશાતના કરી દૂરે, જિનભકિત કરો ભરપૂરે,
રહો શ્રી શુભવીર હજૂરે, સુખમાંહે મગન૦ આ૦ ૫

પૂ૦ આચાર્યદેવ શ્રી વિજયલબ્ધિસૂરીશ્વરજી મહારાજ આદિ વિરચિત

સ્તવનો

૧. સિદ્ધાચલજીનું સ્તવન.

(રાગ–રામ નામ રસ પીજે પ્યાલા)

દર્શ ઋષભ જિન કીજે ભવિયા,
કીજે રે કીજે રે, કીજે મોક્ષ લીજે. (અંચલી)
તરણિ પ્રતાપે તિમિર વિનાશે;
તિમ ગિરિરાજે દુઃખ છીજે રે, (૨) છીજે મોક્ષ લીજે૦ ૧
ગૌહત્યાદિ હત્યા નિવારે;
ગિરિ દીઠે કાજ સરીજે રે, (૨) સરીજે મોક્ષ લીજે૦ ૨
આનન્દકારી ભવોદધિ તારી;
પ્રભુ દેખે મોહ ખીજે રે, (૨) ખીજે મોક્ષ લીજે૦ ૩
જગદુઃખ વારી શિવસુખ આપે;
ગિરિ ભક્તિએ મન ભીંજે રે (૨) ભીંજે મોક્ષ લીજે૦ ૪
આતમ લક્ષ્મી કમલ નિવાસી;
લબ્ધિ ભ્રમર મન રીઝે રે, (૨) રીઝે મોક્ષ લીજે૦ ૫

૨. રાયણના પગલાનું સ્તવન

(તમે જો જો ના વાયદા વીતાવજો)

તમે વહેલા સિદ્ધાચલ આવજો રે;
ભવિ ! કર્મ પુરાણું ખપાવજો. (અંચલી)

આદિ જિનેશ્વર જગ પરમેશ્વર;
પૂજીને જીવન દીપાવજો રે. ભ૦ તમે. ૧

કંકરે કંકરે સિદ્ધ અનંતા;
એ સ્થાનમાં દિલને રમાવજો રે. ભ૦ તમે. ૨

રાયણ રૂડી શોભે નિહુડી,
પ્રથમ જિણંદપદ ધ્યાવજો રે. ભ૦ તમે ૩

દાન શિયલ તપ રૂડાં આરાધી;
ભાવના સુંદર ભાવજો રે ભ૦ તમે. ૪

આત્મ કમલમા ગિરિગુણ ગાતાં,
લબ્ધિસૂરિ દિલ લાવજો રે. ભ૦ તમે. ૫

૩. શ્રી પુંડરીકસ્વામીજીનું સ્તવન.

(રાગ-મન લાગ્યુ મારુ લાગ્યુ, પ્રભુ તારા ધ્યાનમાં)

દિલ ચાહે દિલ ચાહે, પ્રભુ તારી સેવના;
પ્રભુ તારી સેવના, ગમે નહિ દેવના. દિલ ચાહે૦ ૧

ધ્યાન છે તારુ, માન છે તારું, તારી કામના;
ગણધર મુનિવર ગણીવર પ્યારા, તારા નામના. દિલ ચાહે૦ ૨

તુ મુજ પ્યારા, દિલ વસનારા, આઠો યામના;
પાચ ક્રોડ સહવાસિ થયા છો, સિદ્ધિ ધામના. દિલ ચાહે૦ ૩

પુંડરીકસ્વામી, શુભગણધામી, પૂરો કામના;
પુંડરીકગિરિ એ નામ પ્રકાશક, તારી નામના. દિલ ચાહે૦ ૪

આત્મકમ ધ્યાનની, ધારું વાસના;
લબ્ધિ ટાલો, ભવો ભવ પામનાં દિલ

૪ મહાવીર જિન સ્તવન.

(રાગ–અપના સમઝકે અપને સબ કામ બના દેના)

મહાવીર મેરે નૈના, અમીરસસે ભર તો દેના;
નિરંજનોકી નગરી, હમકો ભી દિખા દેના. ૧

મમતાકી કુંજ ગલનમેં, પલ પલ મેં મર રહા હું;
દર્શન સુધાકી પ્યાલી, આકરકે પીલા દેના. ૨

ભવકૂપ દાવાનલમેં, દિન રેન જલ રહા હું;
અમીરસકી વૃષ્ટિ કરકે, દુ:ખ દાહ બુઝાદેના. ૩

તેરે ધામકી મંજિલમેં, હતાશ હો રહા હૂં;
આશા દીપક બુઝા હૈ, આકરકે જલા દેના. ૪

તેરે નામકી કરામત, હમકો રહે સલામત;
તુંહી તુંહીકી ધૂનમેં, મુજકો ભી લગા દેના. ૫

જો હી હૈ રૂપ તેરા, વોહી હૈ રૂપ મેરા;
પડદા પડા હૈ બીચમેં, આકરકે ઊઠા દેના. ૬

છટક રહી જીવનકી, કમાન હો સુકાની;
ઈધર ઊધર હૈ ફિરતી, આકરકે જમા દેના. ૭

અબ જ્ઞાન ઔર ચરણકી, ખૂબ મ્હેર મુજપે કીજે;
આત્મ કમલસેં લબ્ધિ, લહેરોં કો બહા દેના. ૮

૫ શ્રી સુમતિનાથ જિન સ્તવન.

(રાગ–મેરે મૌલા બુલા લે.)

તારૂં ધ્યાન કરે મસ્તાન મને,
મારું દીલ ચહે રહું તુજ કને. (અંચલી)

શેર

સંસારના જે મૂલ રૂપે, તે કષાયો કેળવ્યા,
દુ:ખના જે ડુંગરો તે, પાપથી મેં મેળવ્યા;
હું રખડી રહ્યો છુ ભવરૂપવને. તારું ધ્યાન૦ ૧

શેર

મારા જેવા દુર્ભાગીને, તારા વિના શરણું નહિ,
જિનરાજનુ એ રાજ છોડી, ક્યા બીજે કહેવુ જઈ,
રોકો કર્મ પ્રભુ જે મને નિત્ય હણે. તારું ધ્યાન૦ ૨

શેર

નારકી થઈ મેં કદી હા, ઘોર દુખો છે સહ્યા,
બે અંત દુખ નિગોદના, તે પ્રભુ મે બહુ લહ્યા,
આપો રાહ જીવન સુખકાર બને તારું ધ્યાન૦ ૩

શેર

દેવલોકે દુખીયો, દુ:ખી પશુ જીવન ધરી,
માનવ જીવન પણ દુઃખમા, વિણુ ધર્મ હા એળે કરી,
મને દીનને જોડો જિન ધર્મ ધને. તારું ધ્યાન૦ ૪

શેર

આપો ગતિ મુજ પંચમી, પચમ પ્રભુ શિરતાજ છો,
આતમકમલ લબ્ધિ વિકાસી, જહાજ શ્રી જિનરાજ છો,
નથી આશ બાધી મે પ્રભુ અન્ય જને૦ તારુ ધ્યાન૦ ૫

૬. શ્રી પદ્મપ્રભ જિનનું સ્તવન.

(રાગ—મનડું કિમ હી ન બાઝે)

મનડું હાથ ન આવે હો, પદ્મપ્રભ ! મનડું હાથ ન આવે;
યત્ન કરી નિજ ઘરમાં રાખું, પલપલ પર ઘર જાવે. હો પદ્મ. ૧

એ મનડું કદી સાતમી નરકે, કદી સ્વર્ગમાં વસાવે;
કદી માનવ કદી તિર્યંચ ભાવે, ભવ અટવી ભટકાવે. હો પદ્મ. ૨

વિના ખાધે પીધે તન્દુલને, મનડે મુશ્કેલી કીધી;
અંતરમુહૂર્તમાંહી નરકની, અસહ્ય વેદના દીધી. હો પદ્મ. ૩

પ્રસન્નચંદ્રને ક્ષણમાં નારક, ક્ષણમાં સ્વર્ગ બતાવ્યો;
ક્ષણમાં કેવલ દુન્દુભિ વાગી, એ મને ફેર મચાવ્યો. હો. પદ્મ. ૪

ક્ષણ બ્રહ્મચારી ક્ષણ વ્યભિચારી, વિરતાવિરત ક્ષણમાંહી;
મદારીના મર્કટની પેરે, ભટકાવે આંહી તાંહી. હો પદ્મ. ૫

એ મનડું પ્રભુ તમે વશ કીધું, એ આગમથી જાણ્યું;
તારા શરણથી હું પણ જીતીશ, એમ મેં મનમાં આણ્યું. હો પદ્મ. ૬

આત્મકમલમાં તેથી વહાલા, મેં પ્રભુ તમને વસાવ્યા;
લબ્ધિસૂરિ જિન સેવ્યા તેણે, મિથ્યા ભાવ નસાવ્યા. હો પદ્મ. ૭

૭. શ્રી ધર્મનાથનું સ્તવન.

(રાગ—ડાલ ગલે બૈયા મૈ રૂએ)

આજ પ્રભુ દર્શનસે, દિલકો આરામ હૈ;
દિલકો આરામ હૈ, મુક્તિકો ધામ હૈ. આજ૦ ૧

ધર્મ જિણંદકી મૂર્તિ મનોહર;
દેખ કે દેદાર જિન બને દિલારામ હૈ. આજ૦ ૨

રાગ ઔર દ્વેષ કી, લેશ ન છાયા,
હાસ્યાદિક વારા ઔર, હટાયા કામ હૈ. આજ૦ ૩

જ્ઞાન ઔર દર્શન કે ઘાતક નિવારે;
અન્તરાય ત્યાગી કીયા, કેવલ વિશ્રામ હૈ આજ૦ ૪

ઝલહલતી જયોત દેખ ભવિ મન મોહે,
સુણે જો વાણી લહે, શિવપુર ઠામ હૈ આજ૦ ૫

કરી ઉપકાર પ્રભુ શિવપુર સિધાયે,
આત્મ કમલ વિભુ લબ્ધિકો ધામ હૈ આજ૦ ૬

૮. શ્રી કુન્થુનાથ જિન સ્તવન.

(રાગ-દુનિયાતણા દિવાના, દિલભર મઝાઓ લૂટે)

જ્યોતિ અજબ છે જિનવર, ખૂટી નહિ એ ખૂટે,
પ્રીતિ અજબ છે તુમથી, ટૂટી નહિ એ ટૂટે જ્યોતિ૦ ૧

લખલૂટ કોઈ મચાવે, કોઈ પ્રાણ પણ પચાવે,
એ પ્રેમ મુજ પ્રભુનો, છૂટ્યો કદી ન છૂટે જ્યોતિ૦ ૨

ભટકુ નહિ હું ભવમા, અટકુ ન દુખ દવમા,
કુન્થુજિણંદ ભેટી, આનદ ચિત્ત લૂંટે જ્યોતિ૦ ૩

ભવોભવ હો તોરી સેવા, માગું દેવાધિદેવા;
આતમ અનત બલી હો, કર્મોદિ ખૂબ કૂટે જ્યોતિ૦ ૪

આતમ કમલની ધારા, લબ્ધિ જિણંદ ધ્યાને,
વધતા વિશેષ ભાવે, કર્મોનો કૂટ કૂટે જ્યોતિ૦ ૫

૯. શ્રી મલ્લિનાથ જિન સ્તવન.

(રાગ—મેં તો સેવા કરશાંજી)

મેં તો હજૂર રહેશાંજી,
મલ્લિજિન સાહિબકી, મેં તો સેવા કરશાંજી—(અંચલી)

[1]એકને છોડી [2]બેને તોડી, [3]ત્રણનો કરશું ત્યાગ;
[4]ચારને છોડી [5]પાંચને મોડી, [6]છઠ્ઠું ધરશું રાગ. મેં તો૦ ૧

[7]સાત હરીને [8]આઠ વરીને, [9]નવનો કરીને નાશ;
[10]દશને દિલની અન્દર રાખી, રહું [11]એકાદશ ખાસ. મેં તો૦ ૨

[12]બાર વિચારી [13]તેરને વારી, [14]ચઉદનો કરશું છેહ;
ભવભ્રમણ દુઃખ દૂર કરનકું, ધરું [15]પન્નરસે નેહ. મેં તો૦ ૩

[16]સોલને વારી [17]સત્તર ટારી, હરી [18]અઢાર હમ્મેશ;
[19]ઓગણીનો વિચાર કરીને, ટાળીશ સારો કલેશ. મેં તો૦ ૪

[20]વીશ વિસારી [21]એકવીશ ટારી, [22]બાવીશ સહું ધરી પ્રેમ;
[23]તેવીશ પ્રભુજી! શુભ દિલ આપે, રહેવા કુશલક્ષેમ. મેં તો૦ ૫

કર્મ મલ્લ શ્રી મલ્લીસ્વામી, આવ્યો તુમ દરબાર;
કર્મ લબાડી હરો હમારા, લૂંટી રહ્યો ઘરબાર. મેં તો૦ ૬

---

૧ મિથ્યાત્વ. ૨ રાગ અને દ્વેષ. ૩ શલ્ય. ૪ ગતિ. ૫ પાંચ ઇન્દ્રિયોના વિષય. ૬ પાંચ મહાવ્રત અને છઠ્ઠું રાત્રિભોજન. ૭ ભય. ૮ પ્રવચન માતા. ૯ નિયાણા. ૧૦ યતિ ધર્મ. ૧૧ અંગ. ૧૨ સાધુની પડિમા. ૧૩ કાઠીયા. ૧૪ જીવના ભેદ. ૧૫ સિદ્ધો. ૧૬ કષાય. ૧૭ અસંજમ. ૧૮ પાપસ્થાનક. ૧૯ જ્ઞાતાસૂત્રના અધ્યયન. ૨૦ અસમાધિ સ્થાનો. ૨૧ સબલ દોષ. (વ્રતોને મલિન કરનારા) ૨૨ પરિસહ ૨૩ સૂયગડાંગસૂત્રના અધ્યયન.

આત્મ કમલમા ધ્યાન તમારું, જાણી રક્ષણકાર,
લબ્ધિસૂરિ જિન પ્રીતે પ્રણમે, વસવા શિવ મોઝાર. મેં તો૦ ૭

૧૦. શ્રી પાર્શ્વનાથજીનું સ્તવન.

(રાગ–જનારા જાય છે તુ કા)

જનારું જાય છે જીવન, જરા જિનવરને જપતો જા,
હૃદયમા રાખી જિનવરને, પુરાણા પાપ ધોતો જા જનારુ ૧
બનેલો પાપથી ભારે, વલી પાપો કરે શીદને ?
સળગતી હોલી હૈયાની, અરે જાલીમ બુઝાતો જા જનારુ૦ ૨
દયા સાગર પ્રભુ પારસ, ઉછાળે જ્ઞાનની છોળો,
ઉતારી વાસના વસ્ત્રો, અરે પામર! તુ ન્હાતો જા જનારુ૦ ૩
જીગરમા ડખતા દુઃખો, થયા પાપે પીછાનીને,
જિણુંદવર ધ્યાનની મસ્તી, વડે એને ઉડાતો જા જનારું૦ ૪
અરે આતમ બની શાણો, બતાવી શાણપણ તારું
હઠાવી જૂઠી જગ માયા, ચેતન જ્યોતિ જગાતો જા. જનારુ૦ ૫
ખીલ્યા જે ફૂલડા આજે, જરૂર તે કાલે કરમાશે,
અખંડ આતમકમલ લબ્ધિ–તણી લય દીલ લગાતો જા જનારું૦ ૬

૧૧. શ્રી પાર્શ્વજિન સ્તવન.

(રાગ–છિપકે મિલુગી તુજસે)

કબહી મિલોગે પ્રભુજી, કબહી મિલોગે,
કબહી મિલો પ્રાણ પ્યારે, કબહી મિલોગે,
તેરે મિલનમે મુક્તિ પાવે, જહા ન સુખકા પાર;
રૂલતા ઝુલતા ગતિયોમે, પાયા તુમ દેદાર કબહી૦ ૧

કભી જીવકી ઊર્ધ્વ ગતિ હૈ, કભી અધો હૈ વાટ;
તુમહી હો, તુમહી હો, મેં ધરું તુમ્હીસે,
પ્યાર ધરી હાં પ્યાર ભરી સો ગાતે. કબહી૦ ૨

કભી આત્મ મેં ઉચ્ચ વિચારો, કભી હૈ આતે નીચે;
કુચ્છ ભી હો, કુચ્છ ભી હો
મેં લરું કરસસે જ્ઞાન ધરી, હાં જ્ઞાન ધરી મેં જાતે. કબહી૦ ૩

જ્ઞાન ધ્યાન ઔર દર્શનમેં હો લીન, તબહી બનો શિવધાર;
પાર્શ્વ જિણંદકે પ્રેમસે હોગા, બેડા ભવસે પાર. કબહી૦ ૪

આત્મકમલમેં લબ્ધિ લાઈ જિન, કરો પ્રભુ આબાદ;
પ્રભુ ચરણ સ્પર્શનસે હોગા, જીવન યહ આઝાદ. કબહી૦ ૫

૧૨. શ્રી મહાવીરસ્વામી જન્મકલ્યાણક સ્તવન.

(રાગ–હોરી.)

વીરજનમકી બધાઈ, જગતમેં અતિ સુખદાઈ, (અંચલી)
શ્રી ત્રિશલા કૂખ સર એ હંસલો, કરે ક્ષીરનીર જુદાઈ;
છપ્પન દિક્કુમરી હુલરાવે, ઘર ઘર ગીત ગવાઈ. જગતમેં૦ ૧

ચૈતર સુદ તેરસ દિન જાણો, મધ્ય રાત્રિ જબ ઠાઈ;
પુનિત ભારતભૂમિ કરણે, જનમે કરણ ભલાઈ. જગતમેં૦ ૨

સુરપતિ સુરપર્વત પર જા કે, કલશ ભરી ન્હવરાઈ;
વામાંગુષ્ઠસે શિખર હિલાકર, સુરપતિ શંકા હઠાઈ. જગતમેં૦ ૩

સુર ફણીધરકો દૂર પટકકે, આમલ ક્રીડા સોહાઈ;
બાલ સુરકો મુષ્ટિ હનનસે, નિજ શૂરતા દી બતાઈ. જગતમેં૦ ૪

દીક્ષા લે બહુ પરિસહ સહ કે, કેવલ જ્યોત જગાઈ,
પ્રભુ ચરણોકા શરણા જિસને, લીયા સો જગ ન રૂલાઈ. જગ૦ ૫

સ્યાદ્વાદ સુખકર અતિ સુન્દર, હિતકર ધરમ શિખાઈ,
અસુર દેવ નર તિર્યંચ તારી, આત્મ કમલ વિકસાઈ જગ૦ ૬

શૈલેશીકરણે પ્રભુ ચઢકે, અડગ ધ્યાન લીયો ધ્યાઈ,
કર્મ સકલકો પ્રભુ ક્ષય કર કે, મુક્તિ લબ્ધિ લય લાઈ જગ૦ ૭

૧૩. શ્રી મહાવીરસ્વામીનું સ્તવન.

(રાગ–પ્રભુજી તુમારે દરબાર)

મૈં કૈસે આવું પ્રભુજી તુમારે દરબાર (અંચલી)
મૈં હું રાગી તુ હૈ વિરાગી, મૈં હું બડા હી ગુનેગાર. મે૦ ૧
વીર પ્રભુ તું ગુણ ગણધારી, મુજ મે અવગુણ હૈ હજાર મેં૦ ૨
તુમ પ્રભુ જ્ઞાની, મે અજ્ઞાની, મૈં દીન તુ હૈ સરદાર મે૦ ૩
તુ સુખી પ્રભુ મેં હુ દુખીયા, કોઈ કરે ન દરકાર મેં૦ ૪
તુ જુદા નહી મેં જુદા નહી, કર્મૈ હુવા હુ ખુવાર મે૦ ૫
જ્ઞાન સુહાવો દર્શન લાવો, ચારિત્ર દીયો સુખકાર મેં૦ ૬
કામ કષાયકી તપત નિવારો, જ્ઞાનામૃત દીયો સાર મેં૦ ૭
કાલ અનન્તો ખોયો વિષયમે, અબ નહી બનું મે ગમાર મેં૦ ૮
કર્મ કો હારી, નિજ ગુણધારી, દિયો ક્ષપક તલવાર મેં૦ ૯
આત્મ કમલ મે લબ્ધિ વિકાશો, બેડા કરોને ભવપાર. મેં૦ ૧૦

૧૪. સામાન્ય જિન સ્તવન.

(રાગ–અબ તેરે સિવા કૌન મેરા કૃષ્ણ કનૈયા—ભૈરવી તાલ દાદરો)

અબ તેરે સિવા કૌન, મેરા જિનજી દિલારા
બતાવે મેરી કિશ્તીકો, પ્રભુ કૌન કિનારા ?

મેરે આનન્દકી લહરો, કર્મોને ઝુંટ લી,
મેરે ગુણોંકી કલીયા, કર્મોને મુંટલી;
અબ તુંહી બતા મુક્તિ, મુઝે તેજ સતારા. બતાવે૦ ૧

શક્તિ નહીં હૈ પૂરી, નહીં ઉચ્ચ ભાવના,
આધાર એક હી હૈં તેરે ગુણ ગાવના;
આત્મ કમલ લબ્ધિ દે કે, પાર ઉતારા. બતાવે૦ ૨

૧૫. શ્રી સિદ્ધચક્રજીનું સ્તવન.

(રાગ ધનાશ્રી)

સિદ્ધચક્ર છે આધાર જગતમાં, સિદ્ધચક્ર છે આધાર;
અરિહન્ત સિદ્ધ આચાર્ય વાચક, મુનિપદ દર્શન સાર. જગતમાં ૧
જ્ઞાન ચારિત્ર તપ સુખદાયક, લાયક સેવાકાર. જગતમાં. ૨
આરાધક–આરાધ્ય એકતા, કરી [૧]આદિ પદ ટાર. જગતમાં. ૩
શ્રી શ્રીપાલ પરે કરી સેવા, મુક્તિ મેવા લ્યો સ્વીકાર. જગતમાં. ૪
રોગ શોક દુઃખ દોહગ નાશે, કાટન કર્મ કુઠાર. જગતમાં. ૫
દેવ ગુરુ વળી ધર્મ તત્ત્વ છે, સિદ્ધચક્ર મોઝાર. જગતમાં. ૬
નામ સ્થાપના દ્રવ્ય ભાવશું, સેવો ચાર દુવાર. જગતમાં. ૭
ત્રણ સાધક અને ચોથું સાધ્ય છે, સાધ્ય સાધક પ્રકાર. જગતમાં. ૮
શ્રી નવકાર રહે જસ ઉદરે, તસ ગુણનો નહિ પાર. જગતમાં. ૯
જ્ઞાન પાંચ જ્યાં વસે નિરંતર, તે મુજ હૃદયનો હાર. જગતમાં. ૧૦
આત્મકમલ વિકસિત કરનારો, સર્વ લબ્ધિ દાતાર. જગતમાં. ૧૧

---

૧ આરાધક.

૧૬. અક્ષયનિધિ તપનું સ્તવન.

અક્ષય નિધિ શ્રેષ્ઠ તપ પ્યારા, સેવો વધે ભાવની ધારા (અંચલી)
પર્યૂષણ પર્વ સુખકારા, અક્ષય નિધિતપના દ્વારા,
આરાધો ભાવે શિવકારા, દેખાડો મોક્ષના દ્વારા અ૦ ૧

શ્રાવણ વદ ચોથથી જાણો, સંવત્સરી કાલપરિમાણો,
પરમપદ અક્ષયા ધાગ, મળે શિવ લક્ષ્મી સુખભારા. અ૦ ૨

પૂજા વર જ્ઞાનની કીજે, શ્રુત કાઉસ્સગ્ગ ચિત્ત દીજે,
રચો કુંભ શકિત અનુસારા, કરો સ્વસ્તિક મનોહારા. અ૦ ૩

નમો નાણસ્સનુ ગણણું, ગણો ભવિ દો સહસ વારા,
વર્ષ એમ ચાર તક કરજો, થવા ભવિ ભવથકી પારા. અ૦ ૪

કરમબંધ જેહ મત્સરથી, થયો તે જાશે એ તપથી,
કરી મહોત્સવ અતિસારા, પારણ દિન ઉજવો પ્યારા અ૦ ૫

આતમ કમલ હિતકારા, તપો એ તપ કરમવારા,
નિધિ નવ લબ્ધિ આધારા, થશે જીવ કર્મથી ન્યારા અ૦ ૬

૧૭. શ્રી સીમંધરસ્વામી સ્તવન

(રાગ—સીમંધરજીકો વંદના નિત્ય હોજો હમારીજી)

સીમંધર થાશું વિનવું, વિનતિ અવધારોજી,
સેવક હું છું તાહરો, મને પાર ઉતારોજી સીમંધર૦ ૧

ધન્ય વિદેહના માનવી, નિત્ય દર્શન કરતાજી;
પાય તુમારા સેવીને, શિવરમણી વરતાજી. સીમંધર૦ ૨

કોટિ દેવ જઘન્યથી, પ્રભુ પાસે હાવેજી,
એક ત્યાંથી અહીં આવતા, દાસ દર્શન પાવેજી સીમંધર૦ ૩

તિહાં તો આરો સુખમો, ઇહાં દુઃખમો આરોજી;
પ્રભુ ચરણના રાગથી, મને લાગે એ સારોજી. સીમંધર૦ ૪

ભરતે કલેશ વધી પડ્યો, વાદ સમય સ્થપાયોજી;
ભુંડી હુંડાએ દાખવ્યું, સ્વેચ્છાચારી પૂજાયોજી. સીમંધર૦ ૫

પ્રભુ રાગે હું બચી ગયો, મેં એ ફંદ નસાયોજી;
તુજ કૃપાએ આ ચિત્તમાં, આગમવાદ વસાયોજી. સીમંધર૦ ૬

સમકિત સારું એ પ્રભુ, રહે સ્થિર એમ કીજેજી;
લોક હેરીમાં હું ના પડું, વરદાન એ દીજેજી. સીમંધર૦ ૭

આવતા ભવે પ્રભુ પાદની, સેવા વ્રતયુત દીજેજી;
યથાખ્યાત મુજ આપીને, સાથે મોક્ષમાં લીજેજી. સીમંધર૦ ૮

આત્મકમલમાં જિન તુમે, સ્થિતિ ભાવે વ્યાપોજી;
લબ્ધિ સકલ મુજ આપીને, અષ્ટ કર્મોને કાપોજી. સીમંધર૦ ૯

આત્મનિંદાગર્ભિત

૧૮. શ્રી અજિતજિન સ્તવન.

અજિત જિણંદજી સાંભળો રે, ગરીબ સેવકની વાત રે જિણંદજી,
તુમ વિણ કોઇ નહિ આશરો રે.
દુઃખો અનંતા મેં લહ્યા રે, ગણ્યા નહિ ગણાય રે. જિણંદજી ૧
ખાવા પીવામાં માચીયો રે, આકરી લાગે તપની વાત રે. જિ૦ ૨
નાટક ચેટક પેખીયા રે, નહિ દીઠો તારો દેદાર રે. જિ૦ ૩
વિકથા સૌની સાંભળી રે, સુણ્યા નહિ તારા વેણ રે. જિ૦ ૪
ક્રોધાગ્નિએ હું ધમધમ્યો રે, સમતા ન રાગી લગાર રે. જિ૦ ૫

માન ગજે હું બેસીયો રે, અનિત્યતાનો નહિ ખ્યાલ રે. જિ૦ ૬
માયાજાળે મને બાંધીયો રે, સરળતાનું નહિ નામ રે. જિ૦ ૭
લોભ નાગ મને ડંખીયો રે, સમ્મણ શેઠનો ભાઈ રે. જિ૦ ૮
ઈર્ષ્યા દુર્ગુણે હું ભર્યો રે, તપજપ બાળી કીધા પાપ રે. જિ૦ ૯
નિંદા કીધી મેં ચોતરે રે, સ્તવ્યા નહિ જગદાધાર રે. જિ૦ ૧૦
અંગો વાંકા સૌના દેખીયા રે. નહિ કીધ મારા ચપટાર રે. જિ૦ ૧૧
મોહ મસ્તીમા મસ્ત બન્યો રે,ન સમજ્યો ધર્મ લગાર રે. જિ૦ ૧૨
કૂડ કપટ મેં ઘણા કર્યા રે, કહેતા ન આવે પાર રે. જિ૦ ૧૩
ધીઠાઇ મારી શુ કહુ રે, આપથી શુ છે અજ્ઞાત રે ? જિ૦ ૧૪
કાળ અનંતે તું મળ્યો રે, હવે નહિ બનું ગમાર રે. જિ૦ ૧૫
આત્મ કમલ ખીલાવજો રે, પ્રગટાવી જ્ઞાન પ્રકાશ રે. જિ૦ ૧૬
લબ્ધિસૂરિની સહાયથી રે, સદ્ગતિ રહેજો સધાય રે. જિ૦ ૧૭
સુશીલતા પ્રભુ તાહરી રે, મહિમાનો નહિ પાર રે. જિ૦ ૧૮
સેવક તારો વિનવે રે, આપો **પ્રવીણતા** અપાર રે. જિ૦ ૧૯

૧૯. શ્રી ઋષભ જિન સ્તવન

(રાગ–વિચરતા ગામો ગામ)

ઋષભ જિણંદરાય, મરુદેવા જાસ માય,
આછે લાલ, ભાવે ભેટો ભગવંતનેજી. ૧
પાંચસે ધનુષની કાય, કાઢયા ચાર કષાય,
આછે લાલ, એ પ્રભુનો મહિમા ઘણોજી. ૨
ચન્દ્ર સમ [illegible] ય, ધ્યાતા પાપ પલાય,
આછે [illegible] ધરીને [illegible]. ૩

વિનીતા નયરી મોઝાર, જન્મ લીયો સુખકાર;
આછે લાલ, દેવો પણ મહોત્સવ કરેજી. ૪

સિદ્ધગિરિ જગમાં સાર, પૂર્વ નવ્વાણું વાર;
આછે લાલ, પ્રથમ જિણંદ સમોસર્યાજી. ૫

આત્મ કમલ સુખકાર, લબ્ધિ પ્રવીણને તાર;
આછે લાલ, તુજ મહિમા જગમાં ગાજીયોજી. ૬

૨૦. ઇડરગઢમંડન શાન્તિ જિન સ્તવન

(રાગ–ઉપદેશથી પામીયે રે)

શાન્તિ જિનેશ્વર વંદતા રે, આનંદ ઉર ન માય,
તુજ મૂરતિને નીરખતા રે, ભવોભવના દુઃખ જાય;
જિનેશ્વર તું મુજ પ્રાણ આધાર, તું શિવસુખનો દાતાર. જિને૦૧

ઇડરગઢ પર શોભતા રે, સોળમા શ્રી જિનચંદ
સેવા કરે એક ભાવથી રે, સુર નર નારીના વૃંદ. જિને૦ ૨

પુન્ય ઉદય મુજ જાગીયો રે, આવ્યો તુમ દરબાર;
મહેર કરી રંક ઉપરે રે, આપો ચરણ આધાર. જિને૦ ૩

સંપ્રતિ મહારાજા થયા રે, કરાવ્યો એહ પ્રાસાદ;
જિનાલય બાવન ભલા રે, નિત્ય રહો એ આબાદ. જિને૦ ૪

વિશ્વસેનના લાડકા રે, અચિરા દેવીના નંદ;
ચાલીશ ધનુષની દેહડી રે, દેતા પરમાનંદ. જિને૦ ૫

આત્મ કમલમાં આપજો રે, લબ્ધિ શિવસુખ કાર;
પ્રવીણ શિશુ મહિમાતણી રે, કરજો નૈયા પાર. જિને૦ ૬

૨૧. શ્રી નેમિનાથ જિન સ્તવન.

(રાગ–સુખ દુઃખ સર્જ્યાં પામીયે રે)

નેમિ જિનેશ્વર ભેટીયે રે, બ્રહ્મચારી શૂરવીર,
એ પ્રભુનો મહિમા ઘણો રે, તસ વાણી ગભીર રે
જિનજી લાગ્યો અવિહડ નેહ, કદીયે ન તૂટે તેહ રે જિનજી૦ ૧

ગિરનારે પ્રભુ દીપતો રે, ઝીપતો કર્મનો માર,
લીપતો નહિ રંગ રાગમા રે, હરતો ભવિયણ ભાર રે. જિનજી૦ ૨

ખીલતી કેવળ જ્યોતનો રે, ધારક વારક કામ,
કારક મનવછિત તણો રે, રાણો ત્રણુ જગ ધામ રે. જિનજી૦ ૩

દીક્ષા લીધી જ્ઞાનથી રે, સહેસાવન મોઝાર,
મન પર્યંવ તવ ઉપજ્યુ રે, ધર્મ ધ્યાન મનોહાર રે. જિનજી૦ ૪

શુકલધ્યાનને ધ્યાવતા રે, પામ્યા કેવલજ્ઞાન,
તીર્થંકર પદ પામીયા રે, સ્થાપ્યુ શાસન મહાન રે. જિનજી૦ ૫

નરક નિગોદે ભમતા રે, ખોયો કાલ અનંત,
માનવનો ભવ પામીને રે, ભાવે ભેટ્યા ભગવત રે. જિનજી૦ ૬

મનમાન્યા શ્રી જિનવરુ રે, કરો મુજ પર અતિ મહેર;
મનવંછિત દેતા થકા રે, થાયે લીલા લ્હેર રે જિનજી૦ ૭

મોહ મહિપ છે મોટકો રે, વારણુ કરજો તેહ,
તરણુ કાજે ભાવના રે, કારણુ મોક્ષનો નેહ રે જિનજી૦ ૮

આતમકમલે આપજો રે, લબ્ધિ અડવીશ જેહ;
પ્રવીણુ મહિમા વિનવે રે, કરજો કર્મનો છેહ રે જિનજી૦ ૯

૨૨. શ્રી મુહરી પાર્શ્વનાથ સ્તવન.

(રાગ–સિદ્ધાચલના વાસી.)

મુહરિ પારસનાથ, હોજો વંદના હજાર,
મહાભાગ્યે તુમ શરણે આયો, દર્શ કરી બહુ આનંદ પાયો;
સફળ થયો અવતાર. હોજો. ૧

પાર્શ્વ પ્રભુજી છો મુજ પ્યારા, ભવિજનના સંકટ હરનારા;
સર્વ દેવ શિરદાર. હોજો. ૨

રચના જગચિન્તામણિકેરી, કરતા ગૌતમસ્વામી અનેરી;
અષ્ટાપદ મોઝાર. હોજો. ૩

મુહરીપાર્શ્વની સ્તવના ન્યારી, સુણતાં શિવસુખને કરનારી;
મૂર્તિ મન હરનાર. હોજો. ૪

ટીંટોઇ સંઘની વિનતિ ભારી, કેશરીયાના દર્શન ધારી;
પામ્યો તુમ દરબાર. હોજો. ૫

નરક નિગોદે હું બહુ ભમીયો, રાગતણા રંગે અતિ રમીયો;
ઉતારો ભવપાર. હોજો. ૬

ધરણેન્દ્ર પદ્માવતી સારી, તુમ સેવામાં તે વસનારી;
સમકિતને ધરનાર. હોજો. ૭

આત્મકમલમાં લબ્ધિ લેવા, તુજપદ પદ્મની માંગું સેવા;
શિવસુખની કરનાર. હોજો. ૮

પ્રવીણતા તુમ સુંદર છાજે, સુશીલથી તુમ મહિમા ગાજે;
વર્ત્યો જયજયકાર હોજો. ૯

૨૩. શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથ સ્તવન.

(રાગ–સિદ્ધાચલના વાસી જિનને)

શ્રી શંખેશ્વર પાસ, ભવથી પાર ઉતાર,
સમરણુ કરતા ભવદુ:ખ જાવે, દર્શનથી ભવિ શિવસુખ પાવે,
પામે મંગળ માળ ભવથી. ૧
નર નારી સૌ પ્રેમે આવે, દર્શ કરીને કર્મ ખપાવે,
સફળ કરે અવતાર ભવથી ૨
વામાદેવી માતાના જાયા, અશ્વસેન નૃપ કુલ સોહાયા;
ધન્ય તુમ દેદાર. ભવથી ૩
કાલ અનાદિથી સંસારે, પાપ કરી થયો કર્મથી ભારે,
તાર પ્રભુ મુજ તાર ભવથી ૪
સુશીલતા પ્રભુ મુજને આપો, હરદો મારા ભવના તાપો,
પરચાનો નહિ પાર ભવથી ૫
આત્મકમલમા લબ્ધિ સ્થાપો, પ્રવીણુ મહિમાના દુઃખડા કાપો,
કરદો નૈયા પાર ભવથી ૬

૨૪. સાંગલીમંડન શ્રી પાર્શ્વપ્રભુજીનું ગીત.

પ્રભુજી મારા દિલમા બિરાજે, આનંદ આજે રે, પાર્શ્વ પ્રભુજી નામ છે પ્યારુ, યશથી છાજે રે ૧ પાર્શ્વ નામે ક્રોડો મંગલ, અપમંગલ દૂર ભાગે રે, નવ નિધિ ને સર્વ સિદ્ધિઓ, આત્માની જ્યોતિ જાગે રે ૨ પાર્શ્વ જાપે કર્મ નાસે, અનુપમ અમૃત વરસે રે, પાર્શ્વ યક્ષ સહાય આપે, પદ્માદેવી હર્ષે રે ૩ પાર્શ્વ ભક્તિ અજબ શક્તિ, કઃખકિત દૂર થાએ રે; દર્શન

વંદન સ્તવના કરતાં, ભવની ભાવઠ જાએ રે. ૪ મંગલ મંગલ મંગલ મંગલ, જય બોલો સહુ સાથે રે; પૂજન કરજો મમતા હરજો, દાન દેજો હાથે રે. ૫ મૂર્તિ અદ્ભૂત પાર્શ્વની સોહે, નરનારી સહુ મોહે રે; દેવ દેવીઓ ચરણે આવે, અતિશય સોહે રે. ૬ આત્મ કમલમાં લબ્ધિ આપો, આપો **પ્રવીણતા** ભારી રે; મહિમા વિક્રમ એક જ માંગે, ભવો ભવ સેવા તારી રે. ૭

૨૫. તલેગામમંડન શ્રી જીરાવલા પાર્શ્વનાથનું સ્તવન.

(રાગ—શાંતિ જિનેશ્વર વંદીયે રે.)

પાર્શ્વ પ્રભુજી સાહિબા રે, છો મમ પ્રાણ આધાર; તુજ સરિખો નહિ માહરે રે, ત્રણ જગ મોઝાર રે. જિનજી પૂરો મનના કોડ, તુજ સરીખી નહિ જોડ રે. જિ૦ ૧ મૂર્તિ મનહર તાહરી રે, દીસે તેજ અપાર; તુજ પ્રભાવે માહરે રે, વિઘ્ન ન આવે લગાર રે. જિ૦ ૨ ત્રણ ભુવનમાં તુમ તણો રે, મહિમાનો નહિ પાર; તુજ શાસન મળતા થકા રે, મોહ રાજાની હાર રે. જિ૦ ૩ મોહ માયાના પાસથી રે, ભમીયો વાર અનંત; વિનવું ભાવે તુજને રે, પાર કરો ભગવંત રે. જિ૦ ૪ જગવલ્લભ પ્રભુ માહારા રે, આવ્યો તુમારી પાસ; મહેર કરો મારા નાથજી રે, નહિ કરશો નિરાશ રે. જિ૦ ૫ તલેગામે પ્રભુ દીપતો રે, વારતો કર્મનો મેલ; આપતો સમકિત સુખડી રે, કાપતો ભવની જેલ રે. જિ૦ ૬ આત્મકમલ ખીલાવજો રે, વરસાવી લબ્ધિનો મેહ, **પ્રવીણ મહિમા** યાચતો રે, તારજો ગુણમણિગેહ રે. જિ૦ ૭

૨૬. સૂર્યપુરમંડન પાર્શ્વજિન સ્તવન.

(રાગ—સુખ દુ ખ સર્જ્યા પામીયે રે)

સૂર્યપુરે જિન શોભતા રે, વામાદેવીના નંદ,
દર્શન કરતા ભાવથી રે, મુજ મનને આનંદ રે. જિનજી,
તુમ વિન દુજો ન કોય, તું મુજ મન હોય રે જિનજી. ૧
અશ્વસેન રાજા ગૃહે રે, જન્મ્યા શ્રી જિનરાજ,
સુરજમંડન સાહિબા રે, ત્રણ ભુવન શિરતાજ રે. જિનજી. ૨
નરક નિગોદે હુ ભમ્યો રે, પામ્યો દુ ખ અનંત;
માનવભવમા મે લહ્યો રે, ભાગ્યોદયે ભગવંત રે જિનજી ૩
સેવક જાણી આપનો રે, રાખો મુજ પર નેહ,
છોડું નહિ તુજ ચાકરી રે, જે છે ગુણમણિગેહ રે જિનજી. ૪
નવ કર ઊંચી દેહડી રે, અહિ લંછન વિખ્યાત,
વર્ષ શતાયુ પાળીને રે, પામ્યા શિવપુર શાત રે. જિનજી ૫
આત્મકમલમા આપજો રે, લબ્ધિતણો ભંડાર,
પ્રવીણ મહિમાની વિનતિ રે, ધરજો હૃદય મોઝાર રે જિનજી ૬

૨૭. શ્રી મહાવીર જિન સ્તવન.

(રાગ—સૂર્યપૂરે જિન શોભતા રે)

વાણી સુધા પ્રભુ તાહરી રે, પીએ જે ધરી રાગ,
પીવતા સુખ ઉપજે રે, મળે મુક્તિમા માગ,
જિનેશ્વર ! તુ છે હૃદયનો હાર (આકણી) ૧
મનહર મૂર્તિ દીપતી રે, સોહે તેજ અપાર,
ભાવે પ્રભુ ભેટતા રે, થાઓ સફળ અવતાર. જિનેશ્વર. ૨

માતા ત્રિશલા સોહતી રે, પિતા સિદ્ધારથ રાય;
હરિ લંછન જિનજીતણું રે, સાત હાથની કાય. જિનેશ્વર. ૩

ક્ષત્રિયકુંડે અવતર્યા રે, જિનજી પરમ દયાળ;
મહેર કરી મુજ ઉપરે રે, છોડાવો સવિ જંજાળ. જિનેશ્વર. ૪

માનવ ભવમાં પામીયો રે, જિનજી તુજ દેદાર;
સંસારે હું બહુ ભમ્યો રે, મર્યો અનંતી વાર. જિનેશ્વર. ૫

આત્મ કમલમાં ધ્યાવતા રે, લબ્ધિ પ્રવીણ સુખકાર;
તુજ મહિમાથી મુજને રે, વર્તો સદા જયકાર. જિનેશ્વર. ૬

૨૯. શ્રી સિદ્ધચક્ર સ્તવન.

(રાગ—જગજીવન જગ વાલ હો.)

ઓળી કરો ભવિભાવથી, સિદ્ધચક્ર સુખદાય લાલ રે;
નવપદ મંત્ર પ્રભાવથી, શિવસુખ શીઘ્ર થાય લાલ રે. ઓળી. ૧

વિધિપૂર્વક એ આરાધતા, પાતિક સવિ દૂરે જાય લાલ રે;
રોગ શોક દૂરે ટળે, ઇચ્છિત પણ સવિ થાય લાલ રે. ઓળી. ૨

આસોથી તે આદરો, મળશે શાશ્વત ધામ લાલ રે;
કપટ રહિત ક્રિયા કરે, સરશે તેહના કામ લાલ રે. ઓળી. ૩

મયણા અને શ્રીપાળજી, આરાધતા એક તાન લાલ રે;
ગુરુ વયણને સાંભળી, મેળવ્યું સાચું જ્ઞાન લાલ રે. ઓળી. ૪

આત્મકમલ લબ્ધિતણા, ભંડાર છો ભરપૂર લાલ રે;
પ્રવીણ મહિમાને આપજો, આતમતણું અતિ નૂર લાલ રે.
ઓળી૦ ૫

ચતુર્થ ખંડ

સ્તુતિઓ

૧. શ્રી શત્રુંજયગિરિ સ્તુતિ.

શત્રુંજયમંડણ, ઋષભ જિણંદ દયાલ,
મરુદેવાનંદન, વંદન કરું ત્રણ કાળ,
એ તીરથ જાણી, પૂરવ નવ્વાણું વાર,
આદીશ્વર આવ્યા, જાણી લાભ અપાર. ૧

ત્રેવીશ તીર્થંકર, ચઢીયા ઈણ ગિરિરાય,
એ તીરથના ગુણ, અસુરસુરાદિક ગાય,
એ પાવન તીરથ, ત્રિભુવન નહિ તસ તોલે,
એ તીરથના ગુણ, સીમંધર મુખ બોલે. ૨

પુંડરીકગિરિ મહિમા, આગમમા પ્રસિદ્ધ,
વિમલાચલ ભેટી, લહીએ અવિચલ રિદ્ધ,
પંચમી ગતિ પહોતા, મુનિવર કોડાકોડ,
ઇણ તીરથે આવી, કર્મ વિપાક વિછોડ ૩

શ્રી શત્રુંજયકેરી, અહોનિશ રક્ષાકારી,
શ્રી આદિ જિનેશ્વર, આણ હૃદયમા ધારી,
શ્રી સંઘ વિઘનહર, કવડ જક્ષ ગુણભૂર,
શ્રી રવિબુધસાગર, સંઘના સંકટ ચૂર. ૪

૨

પુંડરીકમંડન પાય પ્રણમીજે, આદીશ્વરજિન ચંદાજી,
નેમ વિના ત્રેવીશ તીર્થંકર, ગિરિ ચઢીયા આનંદાજી;
આગમમાંહી પુંડરીક મહિમા, ભાખ્યો જ્ઞાનદિણંદાજી,
ચૈત્રી પુનમ દિન દેવી ચક્કેસરી, સૌભાગ્ય દ્યો સુખકંદાજી.

૩. શ્રી આદીશ્વર ભગવાનની સ્તુતિ.

શ્રી પ્રથમ જિનેસર, રિસહેસર પરમેશ,
સેવકને પાલે, ટાલે કરમ કલેશ;
ઇન્દ્રાદિક દેવા, સેવા સારે જાસ,
મરુદેવાનંદન, વંદન કીજે તાસ. ૧

અષ્ટાદશ દોષા, અષ્ટકરમ અરિહંતા,
પ્રતિબંધ નિવારી, વસુધાતલે વિચરંતા;
જે ગત ચોવીશી, અનાગત વર્તમાન,
તસુ પાયે લાગું, માંગું સમકિત દાન. ૨

પુંડરીકગિરિકેરો, પ્રવચનમાં અધિકાર,
દીઠે દુઃખ વારે, ઉતારે ભવ પાર;
સિદ્ધાચલ સિદ્ધ, સાધુ અનંતી કોડ,
આગમ અનુસારે, વન્દું બે કર જોડ. ૩

રવિ મંડલ સરીખા, કાને કુંડલ દોય,
સુખ સંપત્તિકારક, વિઘ્ન નિવારક સોય;
ચક્કેસરી દેવી, ચક્ર તણી ધરનારી,
સેવકસાધારી, ઉદયરત્ન જયકારી. ૪

૪. શ્રી શાન્તિનાથ જિન સ્તુતિ.

શાન્તિ જિનેશ્વર સમરીએ, જેની અચિરા માય,
વિશ્વસેન કુલ ઉપન્યા, મૃગ લછન પાય,
ગજપુર નયરીનો ધણી, કંચનવરણી છે કાય,
ધનુષ ચાલીશની દેહડી, લાખ વરસનું આય. ૧

શાન્તિ જિનેશ્વર સોલમા, ચક્રી પંચમ જાણું,
કુન્થુનાથ ચક્રી છઠ્ઠા, અરનાથ વખાણું;
એ ત્રણે ચક્રી સહી, દેખી આણુંદું,
સંજમ લઈ મુગતે ગયા, નિત્ય ઊઠીને વન્દું. ૨

શાન્તિ જિનેશ્વર કેવલી, બેઠા ધર્મ પ્રકાશે,
દાન શિયળ તપ ભાવના, નર સોય અભ્યાસે,
એ રે વચન જિનજીતણા, જેણે હૈડે ધરીયા,
સુણતા સમકિત નિર્મલા, જેણે કેવળ વરીયા ૩

સમેતશિખર ગિરિ ઉપરે, જેણે અણુસણ કીધા,
કાઉસ્સગ્ગ ધ્યાન મુદ્રા રહી, જેણે મોક્ષ જ લીધા;
જક્ષ ગરુડ સમરું સદા, દેવી નિર્વાણી,
ભવિક જીવ તુમે સાંભળો, રિખભદાસની વાણી. ૪

૫. નેમિનાથજીની સ્તુતિ.

દુરિતભયનિવારં, મોહવિધ્વંસકારં,
ગુણવંતમવિકારં પ્રાપ્તસિદ્ધિ મુદારં,
જિનવરજયકારં, કર્મસંક્લેશહારં,
ભવજલનિધિતારં, નૌમિ નેમિકુમારં. ૧

અડ જિનવર માતા, સિદ્ધિ સૌધે પ્રયાતા,
અડ જિનવર માતા, સ્વર્ગ ત્રીજે વિખ્યાતા;
અડ જિનવર માતા, પ્રાપ્ત માહેન્દ્ર શાતા,
ભવ ભય જિન ત્રાતા, સંતને સિદ્ધિદાતા. ૨

ઋષભ જનક જાવે, નાગસુર ભાવ પાવે,
ઈશાન સગ કહાવે, શેષ કાન્તા સ્વભાવે,
પદ્માસન સોહાવે, નેમ આદ્યંત પાવે;
શેષ કાઉસ્સગ્ગ ભાવે, સિદ્ધિ સૂત્રે પઠાવે. ૩

વાહન પુરુષ જાણી, કૃષ્ણ વર્ણે પ્રમાણી,
ગોમેધ ને ષટ્પાણી, સિંહ બેઠી વરાણી;
તનુ કનક સમાણી, અંબિકા ચાર પાણી,
નેમ ભકિત ભરાણી, વીરવિજયે વખાણી. ૪

૬

નેમિનાથં વન્દે બાઢમ્ ૧
સર્વે સાર્વાઃ સિદ્ધિં દદ્યુઃ ૨
જૈની વાણી સિદ્ધ્યૈ ભૂયાત્ ૩
કલ્યાણં મે દદ્યાદમ્બા. ૪

૭. શ્રી પાર્શ્વ જિન સ્તુતિ.

સકલ સુરાસુર સેવે પાયા, નયરી વાણારસી નામ સોહાયા;
અશ્વસેન કુલ આયા;
દશ ને ચાર સુપન દીખલાયા, વામા દેવી માતાએ જાયા;
લંછન નાગ સોહાયા;

છપ્પન દિક્કુમરી હુલરાયા, ચોસઠ ઇંદ્રાસન ડોલાયા;
મેરુશિખર નવરાયા,
નીલવર્ણું તનુ સોહે કાયા, શ્રી વિજયસેન સૂરીશ્વર રાયા;
પાસ જિનેશ્વર ગાયા. ૧

વિદ્રુમવર્ણા દોય જિણુંદા, દો નીલા દો ઉજ્જવલ ચંદા;
દો કાળા સુખકંદા,
સોલે જિનવર સોવનવર્ણા, શિવપુરવાસી શ્રી પરસન્ના;
જે પૂજે તે ધન્ના;
મહાવિદેહે જિન વિચરંતા, વીશે પૂરા શ્રી ભગવંતા,
ત્રિભુવન તે અરિહંતા,
તીરથ સ્થાનક નામું એ શિશ, ભાવ ધરીને વિશ્વાવીશ,
શ્રી વિજયસિંહ સૂરીશ. ૨

સાભળ સખરા અંગ અગીઆર, મન શુદ્ધે ઉપાગજ બાર,
દશ પયન્ના સાર;
છેદ ગ્રન્થ વળી પટ્ વિચાર, મૂલસૂત્ર બોલ્યા જિન ચાર,
નંદી અનુયોગદ્વાર;
પણ્યાલીશ જિન આગમ નામ, શ્રી જિન અર્થે ભાખ્યા જામ,
ગણધર ગુંથે તામ;
શ્રી વિજયસેનસૂરીંદ વખાણે, જે ભવિકા નિજ ચિત્તમા જાણે,
તસ ઘર લક્ષ્મી આણે. ૩

બીજાપુરમા સ્થાનક જાણી, મહિમા મોટે તું મંડાણી,
ધરણેન્દ્ર ધણીઆણી,
અહોનિશ સેવે સુર વૈમાની, પરચો પૂરણ તું સપરાણી;

પૂરવ પુણ્ય કમાણી;
સંઘ ચતુર્વિધ વિઘ્ન નિવારો, પાર્શ્વનાથની સેવા સારો;
સેવક પાર ઉતારો;
વિજયસેનસૂરીશ્વર રાયા, શ્રી વિજય દેવગુરુ પ્રણમી પાયા;
ઋષભદાસ ગુણ ગાયા. ૪

૮. શ્રી પાર્શ્વનાથ જિન સ્તવન.

શંખેશ્વર મંડણ, અલબેલો પ્રભુ પાસ,
ભવવાસ નિવારે, સેવો ધરી શિવ આશ;
જસ નામે નાશે, કઠણ કરમ દૂર આઠ,
પ્રભુ ધ્યાને લહીએ, શિવપુરકેરો ઠાઠ. ૧

મન વસીયા જિનવર, ચઉવીશ આનંદકાર,
ગુણગણ ગહગહતાં, કરતા ભવથી પાર;
સુખ સંપત્તિ આપે, સ્થાપે શિવ મોઝાર,
સવિ કર્મ નિકંદી, વંદન કરીએ હજાર. ૨

જિનવરની વાણી, કર્મવલ્લી [૧] કૃપાણી,
ગુણગણની ખાણી, બનવા કેવલ નાણી;
હિત જાણી સુણજો, આનંદ મનમાં આણી,
નય ભંગ ભરાણી, વરવા શિવ પટરાણી. ૩

જિનચરણની સેવી, દેવા ઘણી હિતકાર,
શાસન રખવાળી, ધરણેન્દ્ર ભરતાર;
પદ્માવતી દેવી, ભવિજન આનંદકાર,
સવિ વિઘ્ન હરેવી, લબ્ધિસૂરિ સુખકાર. ૪

---

૧ તલવાર.

૯. શ્રી પાર્શ્વનાથની સ્તુતિ.

ભીડભંજન પાર્શ્વ પ્રભુ સમરો,
અરિહંત અનંતનું ધ્યાન ધરો,
જિનાગમ અમૃતપાન કરો,
શાસનદેવી સવિ વિઘ્ન હરો. ૧

૧૦

વીરં દેવં નિત્યં વન્દે ૧
જૈના પાદા યુષ્માન્ પાન્તુ. ૨
જૈનં વાક્યં ભૂયાદ્ ભૂત્યૈ ૩
સિદ્ધા દેવી દદ્યાત્ સૌખ્યં. ૪

૧૧. શ્રી વીર જિન સ્તુતિ.

(જય જય ભવિ હિતકર—એ દેશી)

જય જયકર સાહિબ, શાસનપતિ મહાવીર,
માનવ મનરંજન, ભજન મોહ જંજીર;
દુ:ખ દારિદ્ર નાસે, તિહુઅણુ જણુ કોટીર,
આયુ વર્ષ બહોતેર, સોવન વર્ણ શરીર ૧

ઋષભાદિક જિનવર, સોહે જગ ચોવીશ,
વલી તેહના સુદગ, અતિશય વર ચોત્રીશ,
ભવ દવ ક્ષય ભેદક, વાણી ગુણ પાત્રીશ,
જિનભુવન તીરથ, પ્રહ ઉઠી પ્રણમીશ. ૨

પ્રભુ બેસી ત્રિગડે, વીર કરે વખાણ,
દાન શીલ તપ ભાવ, સમજે જાણુ અજાણુ,

સંસારતણું જેહ, જાણે સકલ વિન્નાણ,
જિન વાણી સુણતાં, ફલ લાભે કલ્યાણ. ૩

પાય ઝાંઝર ઝમકે, ઘુઘરાનો ધમકાર,
કટિ મેખલ ખલકે, ઉર એકાવલી હાર;
સિદ્ધાયિકા સેવે, વીરતણો દરબાર,
કવિ તિલકવિજય બુધ, સેવકને જયકાર. ૪

૧૨. શ્રી દિવાળીની સ્તુતિ.

શાસનનાયક શ્રી મહાવીર, સાત હાથ હેમવરણ શરીર,
હરિ લંછન જિનધરિ;
જેહનો ગૌતમસ્વામી વજીર, મદન સુભટ ગંજન વડવીર,
સાયર પરે ગંભીર;
કાર્તિક અમાવાસ્યે નિર્વાણ, દ્રવ્ય ઉદ્યોત કરે નૃપ જાણ,
દીપક શ્રેણી મંડાણ;
દિવાલી પ્રગટ્યું અભિધાન, પશ્ચિમ રજનીએ ગૌતમજ્ઞાન,
વર્ધમાન ધરું ધ્યાન. ૧

ચઉવીસ એ જિનવર સુખકાર, પૂર્વ દિવાલી અતિ મનોહર,
સકલ પર્વ શિણગાર;
મેરાયાં કરે ભવિ અધિકાર, મહાવીર સર્વજ્ઞાય પદ સાર,
જપીયે દોય હજાર;
મઝિમ રજની દેવ વંદીજે, મહાવીર પારંગતાય નમીજે,
તસ સહસ દોય ગુણીજે;
વળી ગૌતમ સર્વન્યાય નમીજે, પર્વ દિવાલી એણીપરે કીજે,
માનવ ભવ ફલ લીજે,

અંગ અગિયાર ઉપાગજ બાર, પયન્ના દસ છ છેદ મૂલ ચાર,
નદી અનુયોગ દ્વાર. ૨

છ લાખ ને છત્રીસ હજાર, ચૌદ પૂરવ વિરચે ગણધાર,
ત્રિપદીના વિસ્તાર,
વીર પંચમ કલ્યાણક જેહ, કલ્પસૂત્રમાહિં ભાખ્યુ તેહ,
દીપોચ્છવ ગુણગેહ;
ઉપવાસ છઠ્ઠ અઠ્ઠમ કરે જેહ, સહસ લાખ કોડી ફલ લહે તેહ,
શ્રી જિનવાણી એહ. ૩

વીર નિર્વાણ સમય સુર જાણી, આવે ઇન્દ્ર અને ઇન્દ્રાણી,
ભાવ અધિક મન આણી;
હાથ ગ્રહી દીવી નિશી જાણી, મેરાયા-મુખ બોલે વાણી,
દિવાલી કહેવાણી;
એણી પરે દીપોચ્છવ કરઓ પ્રાણી, સકલ સુમ ગળ કારક જાણી,
લાભવિમળ ગુણખાણી;
વદતિ રત્ન-વિમલ બ્રહ્માણી, કમલ કમ ડલ વીણાપાણી,
ધો સરસ્વતી વર વાણી. ૪

૧૩. બીજની શ્રી સીમધરજિન સ્તુતિ.

અજુવાળી તે બીજ સોહાવે રે, ચંદા રૂપ અનુપમ ભાવે રે;
ચ દા વિનતડી ચિત્ત ધરજો રે, શ્રી સીમંધરને વ દના કહેજો રે. ૧

વીશ વિહરમાન જિનને વ દો રે, જિનશાસન પૂજી આણંદો રે,
ચંદા એટલુ કામ મુજ કરજો રે, શ્રી સીમંધરને વંદના કહેજો રે. ૨

શ્રી સીમ ધર જિનની વાણી રે, તે તો પીતા અમીય સમાણી રે;
ચંદા તમે સુણી અમને સુણાવો રે, ભવસ ચિત પાપ ગમાવો રે. ૩

શ્રીસીમંધર જિનની સેવા રે, જિનશાસન આણંદમેવા રે;
તું તો હોજો સંઘની માતા રે, જગતચંદ્ર વિખ્યાતા રે. ૪

૧૪. જ્ઞાનપંચમીની સ્તુતિ.

શ્રીનેમિઃ પંચરૂપત્રિદશપતિકૃતપ્રાજ્યજન્માભિષેક-
શ્ચંચત્પંચાક્ષમત્તદ્વિરદમદભિદા, પંચવક્ત્રોપમાનઃ;
નિર્મુક્તઃ પંચદેહ્યાઃ પરમસુખમયઃ પ્રાસ્તકર્મપ્રપંચઃ,
કલ્યાણં પંચમીસત્તપસિ વિતનુતાં પંચમજ્ઞાનવાન્વઃ. ૧

સંપ્રીણન્સચ્ચકોરાન્ શિવતિલકસમઃ કૌશિકાનન્દમૂર્તિઃ,
પુણ્યાબ્ધિઃ પ્રીતિદાયી સિતરુચિરિવ યઃ સ્વીયગોભિસ્તમાંસિ;
સાન્દ્રાણિ ધ્વંસમાનઃ સકલકુવલયોલ્લાસમુચ્ચૈશ્ચકાર,
જ્ઞાનં પુષ્યાજ્જિનૌઘઃ સ તપસિ ભવીનાં પંચમીવાસરસ્ય. ૨

પીત્વા નાનાભિધાર્થામૃતરસમસમં યાન્તિ યાસ્યન્તિ જગ્મુ-
ર્જીવા યસ્માદનેકે વિધિવદમરતાં પ્રાજ્યનિર્વાણપુર્યામ્;
યાત્વા દેવાધિદેવાગમદશમસુધાકુણ્ડમાનન્દહેતુ-
સ્તત્ પંચમ્યાસ્તપસ્યુદ્યતવિશદધિયાં ભાવિનામસ્તુ નિત્યમ્. ૩

સ્વર્ણાલઙ્કારવલ્ગન્મણિકિરણગણધ્વસ્તનિત્યાન્ધકારા,
હુંકારારાવદૂરીકૃતસુકૃતજનવ્રાતવિઘ્નપ્રચારા;
દેવી શ્રીઅંબિકાખ્યા જિનવરચરણામ્ભોજભૃઙ્ગીસમાના,
પંચમ્યહ્નસ્તપોર્થં વિતરતુ કુશલં ધીમતાં સાવધાના. ૪

૧૫ (શત્રુંજયમંડણ ઋષભ જિણંદ દયાલ—એ દેશી.)

પાંચમ દિન જન્મ્યા, પાંચ રૂપ સુરરાય,
નેમિને સુરશૈલે, ન્હવરાવા લઈ જાય;

ઇંદ્રિય પંચ ગજને, હણવા પંચાનન સિંહ,
શ્રી હીરરત્ન સૂરીશ્વર, લોપે ન તેહની લીહ. ૧

રાતા ને ધોળા, નીલા કાળા દોય હોય,
સોળ સોવનવાને, ઇમ જિન ચોવીસે જોય,
પંચમ જ્ઞાન પામી, પામ્યા પંચમ ઠાય,
હીરરત્ન સૂરિવર, પ્રણમે તેહના પાય ૨

પાંચમ તપ મહિમા, પ્રવચનમાં પસિદ્ધો,
ભાવે ભવિ પ્રાણી, સદ્દહજો તે સિદ્ધો;
થયા પાસે થાય છે, જેહથી સિદ્ધ અછેહ,
શ્રી હીરરત્નસૂરિ, નિત્ય પ્રકાશે તપ તેહ ૩

ગિરનારને ગોખે, પૂર્યો જેણે વાસ,
સહકારની લુંબી, સોહાવે કર ખાસ,
શાસન રખવાલી, કહે ઉદયરત્ન ઉવજ્ઝાય,
પ્રણમે તે અંબા, શ્રી હીરરત્નસૂરિ પાય ૪

૧૬. આઠમની સ્તુતિ.

અભિનંદન જિનવર, પરમાનંદ પદ પામે,
વલી તેમ નેમિસર, જન્મ લહે શિવ કામે,
તિમ મોક્ષ ચ્યવન બેહુ, પામ્યા પાસ સુપાસ,
આઠમના દિવસે, સુમતિ જન્મશુ પ્રકાશ. ૧

વલી જન્મ ને દીક્ષા, ઋષભ તણા જિહા હોય,
સુવ્રત જિન જન્મ્યા, સંભવ ચ્યવન તું જોય,
વલી જન્મ અજિતનો, ઇમ અગિયાર કલ્યાણ,
સંપ્રતિ જિનવરના, આઠમને દિન જાણ. ૨

જિહાં પ્રવચન માતા, આઠતણો વિસ્તાર,
અડ ભંગે જાણો, સવિ જગજીવ વિચાર;
તે આગમ આદર, આણીને આરાધો,
આઠમને દિવસે, આઠ અક્ષય સુખ સાધો. ૩

શાસન રખવાલી, વિદ્યાદેવી સોળ,
સમકિતને સાન્નિધ્ય, કરતી છાકમછોળ;
અનુભવ રસ લીલા, આપે સુજશ જગીશ,
ગુરુ ધીરવિમલનો, **નયવિમલ** કહે શીશ. ૪

૧૭. એકાદશીની સ્તુતિ.

ગોપીપતિ પૂછે, પભણે નેમિકુમાર;
ઇહાં થોડે કીધે, લહીએ પુણ્ય અપાર;
મૃગશર અજવાળી, અગ્યારશ સુવિચાર;
પોસહ વિધિ પાળી, સહુ તરીએ સંસાર. ૧

કલ્યાણક હુવા, જિનના સો પચાસ,
તસ ગુણણું ગણતા, પહોંચે વાંછિત આશ;
ઇહાં ભાવ ધરીને, વ્રત કીજે ઉપવાસ;
મૌન વ્રત પાળી, છાંડીજે ભવપાશ. ૨

ભગવંતે ભાખ્યો, શ્રી સિદ્ધાંત મોઝાર;
અગ્યારશ મહિમા, મૃગશરપખ શુદિ સાર;
સવિ અતીત અનાગત, વર્તમાન સુવિચાર;
જિનપતિ કલ્યાણક, છોડે પાપ વિકાર. ૩

ઐરાવણ વાહન, સુરપતિ અતિ બલવંત;
જિમ જગ જશ ગાજે, રમણીકાંત હસંત;

તપ સાનિધ્ય કરજો, મૌન અગ્યારશ સ ત;
તપ કીર્તિ પ્રસરે, શાસન વિનય કર ત. ૪

૧૮. શ્રી પર્યૂષણની સ્તુતિ.

વરસ દિવસમા અષાઢ ચોમાસુ, તેહમા વલી ભાદરવો માસ;
આઠ દિવસ અતિ ખાસ,
પર્વ પજુષણ કરો ઉલ્લાસ, અઠ્ઠાઈધરનો કરો ઉપવાસ,
પોસહ લીજે ગુરુ પાસ,
વડાકલ્પનો છઠ્ઠ કરીજે, તેહ તણો વખાણ સુણીજે,
ચૌદ સુપન વાચીજે,
પડવેને દિન જન્મ વંચાય, ઓચ્છવ મહોચ્છવ મ ગળ ગવાય,
વીરજિનેશ્વર રાય. ૧

બીજ દિને દીક્ષા અધિકાર, સાજ સમય નિરવાણ વિચાર,
વીરતણો પરિવાર,
ત્રીજ દિને શ્રી પાર્શ્વ વિખ્યાત, વલી નેમિસરનો અવદાત,
વલી નવ ભવની વાત;
ચોવીશે જિન અંતર તેવીશ, આદિ જિનેશ્વર શ્રી જગદીશ;
તાસ વખાણ સુણીશ,
ધવલ મંગલ ગીત ગહુંલી કરીએ, વલી પ્રભાવના નિત અનુસરીએ,
અઠ્ઠમ તપ જય વરીએ. ૨

આઠ દિવસ લગે અમર પળાવો, તેહ તણો પડહો વજડાવો,
ધ્યાન ધરમ મન ભાવો,
સંવત્સરી દિન સાર કહેવાય, સંઘ ચતુર્વિધ ભેલો થાય,
બારસે સૂત્ર સુણાય,

આસો ચૈત્ર સુદી સાતમ દિનથી, આંબીલ ઓળી કીજેજી,
અરિહંત સિદ્ધ આયરિય ઉવજ્ઝાય, સાધુ સમસ્ત જપીજેજી;
દંસણ નાણ ચરણ તપ, નવપદ ધ્યાન ધરીજેજી,
આગમ વચનામૃત શુભ પાને, જગ જસ શોભા લીજેજી. ૩

કવડ યક્ષ ચક્કેસરી દેવી, સંઘતણી રખવાળીજી,
સેવક જનના વાંછિત પૂરે, મહિમાવંત મયાલીજી;
શ્રી વિજયપ્રભસૂરિ શિરોમણિ, વાચક ઉદય જયકારીજી,
તાસ ચરણકજ મધુકર સેવક, મણિવિજય સુખકારીજી. ૪

૨૨. રાત્રિભોજનની થોય.

શાસનનાયક વીરજીએ, પામી પરમ આધાર તો,
રાત્રિભોજન મત કરો એ, જાણી પાપ અપાર તો;
ઘુવડ કાગ ને નાગના એ, તે પામે અવતાર તો,
નિયમ નોકારશી નિત્ય કરો એ, સાંજે કરો ચઉવિહાર તો. ૧

વાસી બોળો ને રીંગણા એ, કંદમૂળ તું ટાળ તો,
ખાતા ખોટ ઘણી કહીએ, તે માટે મન વાળ તો;
કાચા દૂધ ને છાશમાં એ, કઠોળ જમવું નિવાર તો,
ઋષભાદિક જિન પૂજતાએ, રાગે ધરે શિવનાર તો. ૨

હોળી બળેવ ને નોરતા એ, પીપળે પાણી મ રેડ તો,
શીળી સાતમના વાસી વડાએ, ખાતા મોટી ખોટ તો;
સાંભળી સમકિત દૃઢ કરોએ, મિથ્યા પર્વ નિવાર તો,
સામાયક પડિક્કમણું નિત્ય કરોએ, જિનવાણી જગ સાર તો. ૩

ઋતુવંતી અડકે નહિ એ, ન કરે ઘરના કામ તો,
તેના વાંછિત પૂરશે એ, દેવી સિદ્ધાયિકા નામ તો;

હિત ઉપદેશે હર્ષ ધરો એ, કોઈ ન કરશો રીસ તો,
કીર્તિ કમલા પામશો એ, જીવ કહે તસ શિષ્ય તો ૪

૨૩. શ્રી વર્ધમાન તપની સ્તુતિ.

સુખકર પ્રભુ દીઠા, વીર નામે વરિઠ્ઠા,
પ્રભુ ગુણ ગરિઠ્ઠા, લાગતા મુજ ઈઠ્ઠા,
હૃદય હોય હિઠ્ઠા, અન્ય દેવે સુજિઠ્ઠા,
ભજું [1]પયકજ સિઠ્ઠા, નાશે કર્મો અનિઠ્ઠા ૧

ચઉવીશ જિન વંદી, ભવ્ય કર્મો નિકંદી,
ન બનો આપ છંદી, તોડવા મોહ ફંદી;
તજો સવિ વાત ગંદી, માર્ગ આગમ પસંદી,
ગળથી ગરવ કંદી, આપશે ભાવનંદી ૨

વ્રત અતિ સુખકારી, વીરનુ ચિત્ત ધારી,
જીવ હોય અવિકારી, આઠ કર્મો નિવારી,
તપ કરી સુખકારી, વર્ધમાન ગુણ ધારી,
જિનકથિત ભારી, પામશો શિવ નારી. ૩

શાસન રખવાળી, દેવી સિદ્ધાઈ સારી,
સંઘ વિઘ્ન નિવારી, હૃષ્ટ હૃદયે થનારી,
સમકિત ગુણધારી, રૂપથી મનોહારી,
સમરુ નિત્ય સવારી, સાધ્યતા લબ્ધિ પ્યારી ૪

---

૧. ચરણકમલ

૨૪. શાશ્વતાજિનની સ્તુતિ.

ઋષભ ચંદ્રાનન વંદન કીજે, વારિષેણ દુઃખ વારેજી,
વર્ધમાન જિનવર વલી પ્રણમો, શાશ્વતનામ એ ચારેજી;
ભરતાદિક ક્ષેત્રે મળી હોવે, ચાર નામ ચિત્ત ધારેજી,
તેણે ચારે એ શાશ્વત જિનવર, નમીએ નિત્ય સવારેજી. ૧

ઊર્ધ્વ અધો તીર્છી લોકે થઇ, કોડિ પન્નરશેં જાણોજી,
ઉપર કોડિ બેંતાલીશ પ્રણમો, અડવન લખ મન આણોજી;
છત્રીશ સહસ અસીતે ઉપરે, બિંબતણો પરિમાણોજી,
અસંખ્યાત વ્યંતર જ્યોતિષિમાં, પ્રણમું તે સુવિહાણોજી. ૨

રાયપસેણી જીવાભિગમે, ભગવતીસૂત્રે ભાખીજી,
જંબૂદ્વીપ પન્નતિ ઠાણાંગે, વિવરીને ઘણું દાખીજી;
વલીય અશાશ્વતી જ્ઞાતાકલ્પમાં, વ્યવહાર પ્રમુખે આખીજી,
તે જિનપ્રતિમા લોપે પાપી, જીહાં બહુ સૂત્ર છે સાખીજી. ૩

એ જિનપૂજાથી આરાધક, ઇશાન ઇંદ્ર કહાયાજી,
તેમ સુરિયાભ પ્રમુખ બહુ સુરવર, દેવીતણા સમુદાયાજી;
નંદીશ્વર અઠ્ઠાઇ મહોત્સવ, કરે અતિ હર્ષ ભરાયાજી,
જિન ઉત્તમ કલ્યાણક દિવસે, **પદ્મવિજય** નમે પાયાજી. ૪

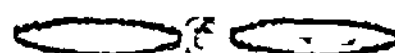
૨૫. રોહિણીની [વાસુપૂજ્યની] સ્તુતિ.

વાસુપૂજ્ય જિનેશ્વર નંદા, જયા માતા આનંદકંદા,
સર્વ જીવા સુખકંદા;
વાસુપૂજ્ય જિનેશ્વર વંદો, ભવ ભવ સંચિત પાપ નિકંદો,
આતમ ગુણ આણંદો. ૧

ઋષભાદિક ચોવીશ જિણુંદા, સેવા કરે નિત્ય સકલ સુરિન્દા,
મન ધરી હરખ આણુંદા,
તાસ ચરણુ સેવે મન શુદ્ધા, શિવસુખ કારણુ સવિએ બુદ્ધા,
નિર્મલ સુરસા દુદ્ધા. ૨

રોહિણી પ્રમુખ તપસ્યા સારી, જે ભાષિત જિનવર ગણુધારી,
ભવિક કરે હિતકારી,
એહવા આગમ જે ચિત્ત ધારે, શ્રી જિનવાણી પઢે પઢાવે,
તેહ અક્ષય સુખ પાવે ૩

શ્રી જિનશાસન સાનિધ્યકારી, ધૂરથી મંગલ દુરિત નિવારી,
સેવો શુભ આચારી,
કલ્યાણુકારી જિનને સેવો, સુરનર પૂજિત શાસનદેવો,
વિઘ્ન હરે નિત્ય મેવો ૪

ખંડ પાંચમો

સજ્ઝાયો

૧. શ્રી જંબુસ્વામીની સજ્ઝાય.

રાજગૃહી નયરી વસે, ઋષભદત્ત વ્યવહારી રે;
તસ સુત જંબુકુમાર નમું, બાલપણે બ્રહ્મચારી રે
જંબુ કહે જનની સુણો૦ ૧

સ્વામી સુધર્મા આય રે, દીક્ષા લેશું તે કને;
અનુમતિ દ્યો મોરી માય રે. જંબુ૦ ૨

માય કહે સુણો બેટડા, વાત વિચારી કીજે રે;
તરુણ-પણે તરુણી વરી, છોડી કેમ છૂટીજે રે. જંબુ૦ ૩

આગે અરણિક મુનિવરા, ફરી પાછા ઘરે આયા રે;
નાટકણી નેહે કરી, આષાડભૂતિ ભોળાયા રે. જંબુ૦ ૪

વેશ્યા વશ પડયા પછી, નંદિષેણ નગીનો રે;
આર્દ્ર દેશનો પાટવી, આર્દ્રકુમારે કા કીનો રે? જંબુ૦ ૫

સહસ વરસ સંયમ લીયો, તોહી પાર ન પાયા રે;
કુંડલીક જે કરમે કરી, પછી ઘણું પસ્તાયા રે. જંબુ૦ ૬

મુનિવરુ શ્રી રહનેમિજી, નેમિ જિનેસર ભાઈ રે;
રાજીમતિ દેખી કરી, વિષયતણી મતિ આઈ રે. જંબુ૦ ૭

દીક્ષા છે વત્મ' દોહિલી, પાળવી ખાડાની ધારે રે,
સરસ નિરસ અન્ન જીમવુ, સુવુ ડાભ સથારે રે જંબુ૦ ૮
દીક્ષા છે વત્સ દોહીલી, કહ્યો અમારો કીજે રે,
પરણો પનોતા પદમિણી, અમ' મનોરથ પૂરીજે રે જંબુ૦ ૯
જંબુ કહે જનની સૂણો, ધન્ય ધન્નો અણગારો રે,
મેઘ મુનીશ્વર મોટકો, શાલીભદ્ર સભાગો રે જંબુ૦ ૧૦
ગજસુકુમાલ ગુણ ભર્યા, આતમ સાધન કીધો રે,
ષટ્માસી' તપ પારણે, ઢઢણે કેવળ લીધો રે જંબુ૦ ૧૧
દશાર્ણભદ્ર કેવળ લહી, પાય લગાડયો છે ઈંદો રે,
પ્રસન્નચન્દ્ર કેવલ લહી, પામ્યો છે પરમાનંદો રે જંબુ૦ ૧૨
એમ અનેક મુનિવર હુઆ, કહેતા પાર ન પાય રે,
અનુમતિ દ્યો મોરી માતજી, ક્ષણ લાખીણો જાય રે જંબુ૦ ૧૩
પાચસે સત્તાવીશશું, જંબુકુમાર પરવરીયો રે,
પચ મહાવ્રત ઉચ્ચરી રે, ભવજલસાયર તરીયો રે. જંબુ૦ ૧૪
જંબુ ચરમ જ કેવલી, તાસ તણા ગુણ ગાયા રે,
પંડિત લલિતવિજય તણો, હિતવિજય સુપસાયા રે. જંબુ૦ ૧૫

૨. પ્રતિક્રમણની સજઝાય.

કર પડિક્કમણું પ્રેમથી, સમભાવે મન લાય,
અવિધિ દોષ જે સેવશોજી, તો નહિ પાતિક જાય;
ચેતનજી ઈમ કીમ તરશોજી ? ૧
સામાયકમા સામટીજી, નિદ્રા નયન ભરાય,
વિકથા કરતા પારકીજી, અતિ ઉલ્લસિત મન થાય ચેતનજી ૨

કાઉસ્સગ્ગમાં ઊભા થઈજી, કરતા દુઃખે રે પાય;
નાટક પેખણુ દેખતાંજી, ઊભા રયણી જાય. ચેતનજી. ૩.
સંવરમાં મન નવિ ઠરેજી, આશ્રવમાં હોંશિયાર;
સૂત્ર સુણે નહિ શુભ મનેજી, વાત સુણે ધરી પ્યાર. ચેતનજી. ૪
સાધુ જનથી વેગળોજી, નીચશું ધરે છે રે સ્નેહ;
કપટ કરે કોડો ગમેજી, ધરમમાં ધ્રૂજે દેહ. ચેતનજી. ૫
ધરમની વેળા નવિ દીએજી, ફુટી કોડી રે એક;
રાઉલમાં રૂંધ્યો થકોજી, ખૂણે ગણી દીએ છેક. ચેતનજી. ૬
જિનપૂજા ગુરુ વંદનાજી, સામાયક પચ્ચખ્ખાણ;
નોકારવાલી નવિ રુચેજી, કરે મન આરત ધ્યાન. ચેતનજી. ૭
ક્ષમા દયા મન આણીયેજી, કરીએ વ્રત પચ્ચખ્ખાણ;
ધરીયે મનમાંહે સદાજી, ધરમ શુકલ દોય ધ્યાન.
ચેતનજી ઈમ ભવ તરશોજી. ૮
શુદ્ધ મને આરાધશોજી, જો ગુરુના પદપદ્મ;
રૂપવિજય કહે પામશોજી, તો સુર નર શિવસદ્મ.
ચેતનજી ઈમ ભવ તરશોજી. ૯

૩. સમતા વિષે સજઝાય.

(રાગ—આશાવરી)

જબ લગ સમતા ક્ષણુ નહિ આવે, જબ લગ ક્રોધ વ્યાપક હૈ અંતર;
તબ લગ જોગ ન સુહાવે. જબ૦ ૧
બાહ્ય ક્રિયા કરે કપટ કેળવે, ફીરકે મહંત કહાવે,
પક્ષપાત નહિ છોડે કબહુ, ઉનકું કુગતિ બોલાવે. જબ૦ ૨

જિન જોગીને ક્રોધ કિયા તે, ઉનકું સુગુરુ બતાવે,
નામ ધારક ભિન્નભિન્ન બતાવે, ઉપશમ વિન દુઃખ પાવે જબ૦ ૩

ક્રોધ કરી ખંધક આચારજ, હુઓ અગ્નિકુમાર,
દંડકી નૃપનો દેશ પ્રજાળ્યો, ભમીયો ભવ મોઝાર જબ૦ ૪

સાંબપ્રદ્યુમ્ન કુમાર સંતાપ્યો, કષ્ટ દીપાયન પાય;
ક્રોધ કરી તપનો ફલ હાર્યો, કીધો દ્વારિકા દાહ. જબ૦ ૫

કાઉસ્સગમાં ચઢીયો અતિ ક્રોધ, પ્રસન્નચંદ્ર ઋષિરાય;
સાતમી નરકતણા દલ મેલી, કડવા તે ન ખમાય. જબ૦ ૬

પાર્શ્વનાથને ઉપસર્ગ કીધો, કમઠ ભવાંતર ધીઠ,
નરક તિર્યંચતણા દુઃખ પામી, ક્રોધતણા ફલ દીઠ. જબ૦ ૭

એમ અનેક સાધુ પૂરવધર, તપીયા તપ કરી જેહ,
કારજ પડે પણ તે નવિ ટકીયા, ક્રોધતણા બલ એહ જબ૦ ૮

સમતા ભાવ વલી જે મુનિ વરીયા, તેહનો ધન્ય અવતાર,
ખંધક ઋષિની ખાલ ઉતારી, ઉપશમે ઉતર્યા પાર. જબ૦ ૯

ચંડરૂદ્ર આચારજ ચાલતા, મસ્તક દીયા પ્રહાર,
સમતા કરતા કેવલ પામ્યો, નવદીક્ષિત અણગાર જબ૦ ૧૦

સાગરચંદનું શિર પ્રજાલ્યું, ઋષભસેન નરિંદ,
સમતા ભાવ ધરી સુરલોકે, પોતા પરમાનંદ. જબ૦ ૧૧

ખિમા કરતા ખરચ ન લાગે, ભાગે ક્રોડ કલેશ,
અરિહંત દેવ આચારજ થાયે, વાધે સુજશ પ્રવેશ જબ૦ ૧૨

૪. દશમાઅધ્યયનની સજ્ઝાય.

(તે તરીયા ભાઇ તે તરીયા—એ દેશી)

તે મુનિ વંદો તે મુનિ વંદો, ઉપશમ રસનો કંદો રે;
નિર્મલ ધ્યાન ક્રિયાનો ચંદો, તપ તેજે જેહવો દિણંદો રે. તે૦ ૧

પંચાશ્રવનો કરી પરિહાર, પંચ મહાવ્રત ધારો રે;
ષટ્કાયજીવતણો આધાર, કરતો ઉગ્ર વિહારો રે. તે૦ ૨

પંચ સમિતિ ત્રણ ગુપ્તિ આરાધે, ધર્મધ્યાન નિરાબાધ રે;
પંચમ ગતિનો મારગ સાધે, શુભ ગુણ તો ઇમ વાધે રે. તે૦ ૩

ક્રય વિક્રય ન કરે વ્યાપાર, નિર્મમ નિરહંકાર રે;
ચારિત્ર પાલે નિરતિચારે, ચાલતો ખડ્ગની ધાર રે. તે૦ ૪

ભોગને રોગ કરી જે જાણે, આપે પુણ્ય વખાણે રે;
તપ શ્રુતનો મદ નવી આણે, ગોપવી અંગ ઠેકાણે રે. તે૦ ૫

છાંડી ધન કણ કંચન ગેહ, થઇ નિસ્નેહી નિરિહ રે;
ખેહ સમાણી જાણી દેહ, નવિ પોસે પાપે જેહ રે. તે૦ ૬

દોષરહિત આહાર જે પામે, જે લૂખે પરિણામે રે;
લેતે દેહનું સુખ નવિ કામે, જાગતો આઠે ઇ જામે રે. તે૦ ૭

રસના રસ રસીયો નવી થાવે, નિર્લોભી નિર્માય રે;
સહે પરિસહ સ્થિર કરી કાયા, અવિચલ જિમ ગિરિરાયા રે. તે૦ ૮

રાતે કાઉસ્સગ્ગ કરી શમશાને, જો તીહાં પરિસહ જાણે રે;
તો નવી ચૂકે તેહવે ટાણે, ભય મનમાં નવી આણે રે. તે૦ ૯

કોઇ ઉપર ન ધરે ક્રોધ, દીયે સહુને પ્રતિબોધ રે;
કર્મ આઠ ઝીંપવા જોધ, કરતો સંયત શોધ રે. તે૦ ૧૦

દશવૈકાલિક દશમાધ્યયને એમ ભાખે આચાર રે;
તે ગુરુ લબ્ધિસૂરિ રાજ્યે, વૃદ્ધિવિજય જયકાર રે. તે૦ ૧૧

૫. ગજસુકુમાલની સજ્ઝાય.

સોનાકેરા કાંગરા, રૂપાકેરા ગઢ રે,
કૃષ્ણજીની દ્વારિકા જોવાની રઢ લાગી રે;
ચિરંજીવો કુંવર! તુમે ગજસુકુમાલ રે,
આ પૂરા પુન્યે પામીયા. ચિરં૦ ૧

નેમિ જિણંદ આવ્યા, વંદન ચાલ્યા બાઈ રે;
ગજસુકુમાલ વીરા, સાથે બોલાઈ રે. ચિરં૦ ૨

વાણી સુણી વૈરાગ્ય ઉપન્યો, મન મોહ્યું એમા રે;
શ્રી જૈન ધર્મ વિના, સાર નથી શેમા રે. ચિરં૦ ૩

ઘેર આવી એમ કહે, રજા દિયો માતા રે;
સંયમ સુખે લહું જેથી, પામું સુખશાતા રે. ચિરં૦ ૪

મૂર્છાણી માડી કુંવર, સુણી તારી વાણી રે;
કુંવર કુંવર કહેતા માતા, આયા આંખે પાણી રે. ચિરં૦ ૫

હૈયાનો હાર વીરા, તજ્યો નવિ જાય રે;
દેવનો દીધેલો તુજ વિણ, સુખ નવિ થાય રે. ચિરં૦ ૬

સોના સરીખા [illegible], કંચન વરણી કાયા રે;
એવી કાયા [illegible], થાશે ધૂળધાણી રે. ચિરં૦ [illegible]

સંજમ [illegible] નથી જરી સુખ રે;
બાવીશ [illegible] સહેવા દુષ્કર રે;

દુઃખથી બળેલા દેખું, સંસાર અટારો રે;
કાયાની માયા જાણી, પાણીનો પરપોટો રે. ચિરં૦ ૯

જાદવ કૃષ્ણ એમ કહે, રાજ વીરા કેરો રે;
હજારોહાજર ઊભા, છત્ર તમે ધરો રે. ચિરં૦ ૧૦

સોનૈયાની થેલી કાઢો, ભંડારી બોલાઈ રે;
ઓઘા પાતરા લાવો વીરા, દીક્ષા દિયો જાઈ રે. ચિરં૦ ૧૧

રાજપાટ વીરા હવે, સુખે તમે કરો રે;
દીક્ષા આપો મને, છત્ર તમે ધરો રે. ચિરં૦ ૧૨

આજ્ઞા આપી ઓચ્છવ કરે, સંજમ લીધો હાથે રે;
દેવકી કહે ભાઇ, સંજમ ચિત્ત સ્થાપો રે. ચિરં૦ ૧૩

મુજને તજીને વીરા, અવર માત મત કીજે રે;
કર્મ ખપાવી એહભવ, વહેલી મુક્તિ લીજે રે. ચિરં૦ ૧૪

કુંવર અંતેઊર મેલી, સાધુ વેશ શીદ લીધો રે ?
ગુરુ-આજ્ઞા લઈને સ્મશાને, કાઉસગ્ગ કીધો રે. ચિરં૦ ૧૫

ખેરના અંગારા લઈને, મસ્તકે ઠાયા રે;
જંગલે જમાઇ જોઇને, સોમલ સસરા કોપ્યા રે. ચિરં૦ ૧૬

મોક્ષ પાળ બંધાવી સસરાને, દોષ નવિ દીધો રે;
વેદના અનંતી સહી, સમતા રસ પીધો રે. ચિરં૦ ૧૭

ધન્ય જન્મ ધાર્યો તમે, ગજસુકુમાલ રે;
કર્મ ખપાવી તમે, હૈયે ધરી હાસ રે. ચિરં૦ ૧૮

વિનયવિજય કહે એહવા, મુનિને ધન્ય રે;
કર્મના બીજ બાળી, જીતી લીધું મન રે. ચિરં૦ ૧૯

૬. શ્રી નંદિષેણની સજ્ઝાય.

(મારુ મન મોહ્યુ રે, શ્રી સિદ્ધાચળે રે—એ દેશી)

સાધુજી ન જઇએ રે પરઘર એકલા રે, નારીનો કવણ વિશ્વાસ,
નંદિષેણ ગણિકા વચને રહ્યા રે, બાર વરસ ઘરવાસ સા૦ ૧

સુકુલીની વરકામિની પાચસે રે, સમરથ શ્રેણિક તાત;
પ્રતિબૂઝયો વચને જિનરાજને રે, વ્રતની કાઢી રે વાત. સા૦ ૨

ભોગ કરમ પોતે વિણુ ભોગવે રે, ન હોવે છૂટક બાર,
વાત કરે છે શાસનદેવતા રે, લીધો સંજમ ભાર. સા૦ ૩

કંચન કોમલ કાયા મોસવી રે, સરસ નીરસ આહાર,
સંવેગી મુનિવર શિરસેહરો રે, બહુ બુદ્ધિ અક્કલ ભંડાર. સા૦ ૪

વેશ્યા ઘર પહોત્યો અણજાણતો રે, ધર્મલાભ દીયે જામ,
ધર્મલાભનુ કામ ઈહા નહિ રે, અર્થલાભનો કામ. સા૦ ૫

બોલ ખમી ન શકયા ગરવે ચડયા રે, એ ખ્યો તરણો નેવ,
દીઠો ઘર સારો અરથે ભર્યો રે, જાણે પ્રત્યક્ષ દેવ. સા૦ ૬

હાવભાવ વિભ્રમ વશે આદરી રે, વેશ્યા શું ઘરવાસ;
પણ દિન પ્રતિ દસ દસ પ્રતિબુઝવી રે, મૂકે પ્રભુની પાસ સા૦ ૭

એક દિવસ નવ તો આવી મલ્યા રે, દસમો ન બૂઝે કોય;
આસંગાયત હાસ્ય મિષે કહે રે, પોતે દશમા રે હોય સા૦ ૮

નંદિષેણ ફરી સંયમ લીયે રે, વિષયથકી મન વાળ,
ચૂકીને પણ જે પાછા વળે રે, તે વિરલા ઇણે કાળ. સા૦ ૯

વ્રત અકલંક ને રાખવા ખપ કરે રે, તો ઇણ જૂઠે સંસાર;
કહે જિનરાજ કહે તું એકલો રે, પરઘરગમન નિવાર સા૦ ૧૦

૭. શ્રી મરુદેવી માતાની સજ્ઝાય.

એક દિન મરુદેવી આઈ, કહે ભરતને અવસર પાઈ;
તું તો ષટ્ખંડ પૃથ્વી માણે, મારા સુતનું દુઃખ નવિ જાણે રે.
સુણો પ્રેમધરી. ૧

તું તો ચામર છત્ર ધરાવે, મારો ઋષભ પંથે જાવે;
તું તો સરસા ભોજન આશી, મારો ઋષભ નિત્ય ઉપવાસી રે.
સુણો૦ ૨

તું તો મંદિરમાં સુખ વિલસે, મારો અંગજ ધરતી ફરસે;
તું તો સ્વજન કુટુંબે મહાલે, મારો ઋષભ એકલો ચાલે રે.
સુણો૦ ૩

તું તો વિષયતણો સુખ શોચી, મારા સુતની વાત ન પૂછી;
એમ કહેતાં મરુદેવી વયણે, આંસુ જળ લાગ્યાં નયણે.
સુણો૦ ૪

એમ સહસ વરસને અંતે, લહ્યું કેવલ ઋષભ ભગવંતે;
હવે ભરત ભણે સુણો આઈ, સુત દેખી કરો વધાઈ રે.
સુણો૦ ૫

આઈ ગજ ખંધે બેસાડયાં, સુત મળવાને પધાર્યા;
કહે એહ અપૂરવ વાજા, કીણ વાજે છે તે તાજા રે.
સુણો૦ ૬

તવ ભરત કહે સુણો આઈ, તુમ સુતની એ ઠકુરાઈ;
તુમ સુત ઋદ્ધિ આગે સહુની, તૃણ તોલે સુરનર બેહુની રે.
સુણો૦ ૭

હરખે નયને જલ આવે, તવ પડલ એક ખરી જાવે,
હું જાણુતી દુ:ખીઓ દીધો, સુખીઓને સહુથી અધિકો રે.
સુણો૦ ૮

ગયા મોહ અનિત્યતા ભાવે, તવ સિદ્ધસ્વરૂપી થાવે,
તવ જ્ઞાનવિમલ શિવનારી, તસ પ્રગટે અનુભવ સારી રે.
સુણો૦ ૯

૮. ચંદનબાલાની સજ્ઝાય.

(નારે પ્રભુ ! નહિ માનુ–એ–દેશી)

મારું મન મોહ્યુ જી—
ઈમ બોલે ચંદનબાલા મારું૦, મુજ ફલીયો સુરતરુ શાલ,
મારું૦

હું રે ઉમરડે બેઠી હુંતી, અઠ્ઠમ તપને અંતે,
હાથ ડસકલા ચરણે બેડી, મહારા મનની ખંતે. મારું૦ ૧

શેઠ ધનાવહે આણી દીધા, અડદ બાકુળા ત્યારે,
એહવામાં શ્રી વીર પધાર્યા, કરવા મુજ નિસ્તારે મારું૦ ૨

ત્રિભુવન નાયક નિરખી નયણે, હરખી ચિત્ત મઝાર,
હરખ આંસુજલ હું વરસતી, પ્રતિલાભ્યા જયકાર. મારું૦ ૩

પંચ દિવ્ય તવ દેવ કરે શુચિ, વરસી કંચન ધાર,
માનું અડદ અન્ન દેવા મિષે, વીર કર્યા તિણ વાર મારું૦ ૪

જ્ઞાનવિમલ પ્રભુજીને હાથે, લીધો સંજમ ભાર,
વસુમતિ તવ કેવલ લહીને, પામી ભવજલ પાર મારું૦ ૫

૯. રાજીમતીની સજ્ઝાય.

પ્રણમી સદ્દ્ગુરુ પાય, ગાઇશું રાજીમતી સતીજી;
જિણુરે શીલ અખંડ, પ્રતિબોધ્યો દેવર યતિજી. ૧

નાહ વંદનને હેત, રૈવતગિરિ ગઇ કામિનીજી;
મારગ વૂઠ્યા હો મેહ, ચિહું દિશિ ચમકે દામિનીજી. ૨

ભીના ચૂનડી ચીર, તેહ પસારે ગુફા જિહાંજી;
દેવર દેખી દેહ, ચતૂર ચૂકયો કાઉસ્સગ્ગ તિહાંજી. ૩

બોલ્યો મુનિવર બોલ, મૃગનયણી દેખી કરીજી;
મધુરા કરશ્યા રાજ, તુજ ઉપર પ્રીત મેં ધરીજી. ૪

છોડો છોકરવાદ, નરકાવાસે કાં નડોજી ?
વિરુઆ વિષય વિકાર, ભવસાયરમાં કાં પડોજી ? ૫

સુંદરિ ! સાંભળો શિખ, કઠીન હૈયું કોમલ કરોજી;
બોલો વચન વિમાસ, પાપે પિંડ કિશ્યો ભરોજી ? ૬

જગમેં જોવન જોર, જલતંતુ જિમ ગજ ગ્રહેજી;
યૌવન જલણે પૂર, જ્ઞાન ગજ અલગો રહ્યોજી. ૭

યૌવન દિવસ બે ચાર, ચંદ્રમુખિ ! રસ ચાખીયેજી;
જાદવકુળના જોગીંદ, ઓછી મતિ કિમ રાખીયેજી ? ૮

તુજ બંધન મુજ નાહ, સમવસરણ લીલા કરેજી;
જિણુરી મોટી લાજ, સુરપતિ સહુ ચામર ધરેજી. ૯

શરમાણો સુકુલીન, ચારિત્ર ચોકખો ચિત્ત ધર્યોજી;
સતીરી નિસુણી શિખ, ભવસાયર હેલે ઉતર્યોજી. ૧૦

જે પાલે નર શીલ, સુરપતિ સમ જિનવર કહ્યોજી;
હિતવિજય કહેએમ, અવિચલ પદ રાજુલ લહ્યોજી. ૧૧

૧૦. આત્મશિક્ષારૂપ નાણાવટીની સજ્ઝાય.

(હે સુખકારી! આ સંસારથકી જો મુજને ઉધરે—એ દેશી)

હો નાણાવટી, નાણુ નિરભય ખરું પરખાવી લેજે,
તને ધૂતી જશે, પારખસરનું નિરમળ નજરે જોજે,
આ શહેરમા ઠગ બહુ આવે છે, તે તો ખોટા રૂપીયા લાવે છે,
સહુ સંસારને મન ભાવે છે. હો નાણાવટી૰ ૧

ચૌટે બેસી લેજે નાણુ, ખરુ ખોટું પરખી મવિ જાણું;
તારે આ અવસર રળવા ટાણુ હો નાણાવટી૰ ૨

હાટે બેસી વેપાર કરજે, કોથળીમા નાણુ ખરુ ભરજે,
કપટીની સંગત પરિહરજે હો નાણાવટી૰ ૩

અહીં રૂપૈયો સિક્કા સઇ ચાલે, તારુ પારખુ હોય તો પારખી લે,
જો ખોટા હશે તો નહી ચાલે. હો નાણાવટી૰ ૪

તુ તો લોભી શહેરનો છે રાજા, તને લોભે મળીયા ઠગ ઝાઝા,
તેહવી પરજા જેહવા રાજા હો નાણાવટી૰ ૫

તુ તો માઝમ રાતનો વેપારી, તારી પરદેશે ચીઠ્ઠીઓ ચાલી,
તારા નામની હુંડીઓ સીકારી હો નાણાવટી૰ ૬

નવિ જાણે કપટીની વાતો, ખોટે નાણે રખે લલચાતો,
તું તો સુરત શહેરનો વટવાતો હો નાણાવટી૰ ૭

ઈમ બોલે વિવેક વાણી, કવિ રૂપવિજય દિલમા આણી,
તમે સાભળજો ભવિયણ પ્રાણી હો નાણાવટી૰ ૮

૧૧. શ્રી વૈરાગી પદ.

(તાલ-લાવણી.)

ચેતે તો ચેતાવું તુને રે, પામર પ્રાણી-એ ટેક૦
તારે હાથે વપરાશે તેટલું જ તારું થાશે,
બીજું તો બીજાને જાશે રે. પામર૦ ૧
સજી ઘરબાર સારું, મિથ્યા કહે છે મારું મારું;
તેમાં નથી કશું તારું રે. પામર૦ ૨
માખીઓએ મધ કીધું, ન ખાધું ન દાન દીધું;
લૂંટનારે લૂંટી લીધું રે. પામર૦ ૩
ખંખેરીને હાથ ખાલી, ઓચીંતું જવું છે ચાલી;
કરે માથાફોડ ઠાલી રે. પામર૦ ૪
સાહુકારીમાં સવાયો, લખોપતી તું લેખાયો;
કહે સાચું શું કમાયો રે ? પામર૦ ૫
કમાયો તું માલ કેવો, તારી સાથે આવે એવો;
અવેજ તપાસ એવો રે. પામર૦ ૬
હજી હાથમાં છે બાજી, કર તું પ્રભુને રાજી;
તારી સૂકી થાશે તાજી રે. પામર૦ ૭
હાથમાંથી બાજી જાશે, પછીથી પસ્તાવો થાશે;
કશું ન કરી શકાશે રે. પામર૦ ૮
ખોળામાંથી ધન ખોયું, ધૂળથી કપાલ ધોયું;
જાણુપણું તારું જોયું રે. પામર૦ ૯

૧૨. પર્યુષણપર્વની સજ્ઝાય.

(રાગ-સારંગ)

પર્યુષણપર્વ હો પ્યારો, મહા સુખખાણ છે,
અઠ્ઠાઇ કરણી પ્યારી, ગુરુ કહે ખૂબ વિસ્તારી,
કલ્પસૂત્ર વાણી મીઠી, વીરના વખાણ છે પર્યુષણ૦ ૧

પાર્શ્વનેમિ ઋષભ પ્યારું, ચરિત્ર વચાય સારુ,
સ્થિરાવલિ સ્થવિર ગુરુની, આપે ઓળખાણ છે પર્યુષણ૦ ૨

સમાચારી ગુરુની કયારી, કહે મુનિ કરણી સારી,
પાળો અનુમોદો વ્હાલો, ભવાબ્ધિ વહાણ છે પર્યુષણ૦ ૩

છઠ્ઠ અઠ્ઠમ આદિ જાણો, તપ જેમા થાય પ્રધાનો,
ભવિ નિજ ભાવ વધારી, મીટાવે અજ્ઞાણ છે પર્યુષણ૦ ૪

અમારી પડહ બજાવો, આરંભ સવિ દૂર કરાવો,
બનો બાહ્ય તપ જપ ધારી, એહથી કલ્યાણ છે. પર્યુષણ૦ ૫

ક્રોધ માન માયા મારો, દુષ્ટ લોભ દિલથી વારો,
સમભાવ દિલમા ધારો, જનમ પ્રમાણ છે. પર્યુષણ૦ ૬

વળી વેર ઝેર ખમજો, ચૈત્ય પરિપાટી કરજો,
આતમગુણે સ્થિરતા ધરજો, એવી જિન આણ છે. પર્યુષણ૦ ૭

ક્ષમે તે આરાધક જાણો, અક્ષમી વિરાધક માનો,
સામાન્ય જનના મેટો, ખરો એજ જાણ છે. પર્યુષણ૦ ૮

લાખ ચોરાશી ભટકયો, જગમા ટાપો લટકયો;
કાલ અનંતો ખોયો, થઈ ન પીછાણ છે પર્યુષણ૦ ૯

અનંતુ પુણ્ય જાણો, જિનવર ધર્મ પિછાણો;
આગમ અબાધિત શ્રદ્ધા, રાખે શિવ ઠાણુ છે. પર્યુષણ૦ ૧૦

વિષયવિહીન બનજો, આતમકજ નિર્મળ કરજો;
ધરી લબ્ધિ અઠવીશ પ્યારો, શિવપુર પ્રયાણુ છે. પર્યુષણ૦ ૧૧

૧૩ (રાગ–એશ કે સામાન સબ એક દિન યહાં રહ જાયેંગે)

નરજન્મ સુંદર પુણ્યથી, પામી વૃથા ખોશો નહિ;
વીર પુત્રો ધર્મ કરતાં, દુઃખને જોશો નહિ.
પરવશે તેં નરક કેરાં, દુઃખ લીધાં બહુ સહી;
દેવગુરુધર્મસેવા, પ્રેમથી ચૂકો નહિ. નરજન્મ૦ ૧

નલપ્રિયા દમયન્તી દેખો, દુઃખથી દાઝી ગઈ,
ક્રૂર કર્મોના પ્રતાપે, અંજના દુઃખી થઈ;
સીતા વિયોગે રામના, રાવણ ઘરે સુકાઇ ગઈ,
કર્મના એ વિકટ ભાવો, ધર્મથી વારો સહી. નરજન્મ૦ ૨

વીર પ્રભુના કાને ખીલા, કર્મ લીલા એ કહી,
ચંડાલને ત્યાં હરિશ્ચન્દ્રે, કર્મથી પાણી વહી;
દ્રૌપદી સતી કર્મથી, પતિ પંચ તે પામી સહી,
વીરકેરો ધર્મ પાળી, કર્મને દેજો દહી. નરજન્મ૦ ૩

હાટ હવેલી હેમ હીરા, અહીં બધું એ રહી જશે,
કાચી કાયા કુંપળ જેવી, પલકમાં કરમાઇ જશે;
ધર્મહીન ઓ જીવડા! પરલોક જાતાં શું થશે?
તાત ને વળી માત ભ્રાતા, કુટુંબ સૌ અહીં રહી જશે. નરજન્મ૦ ૪

ધન્ય હો ખંધક મુનિને, શરીરની પરવા નહિ,
આકરા તપ તેહ તપતા, ખડખડ હાડો સહી;

ખેર અંગારે ભરી સગડી, મૂકી નિજ શિર પરે,
ધન્ય ગજસુકુમાલ મુનિ, ચીકણા કર્મો હરે નરજન્મ૦ ૫

એક એક પ્રદેશમા, અનન્ત મરણો તેં લહ્યા,
એક શ્વાસોશ્વાસમા, સત્તર અધિક મરણો સહ્યા,
અમૂલ્ય વચનો વીરકેરા, સાભળી બુઝયો નહિ,
ગહન ગતિ હા ! મોહની, ધર્મ તો સૂઝયો નહિ. નરજન્મ૦ ૬

ધર્મ શ્રી જિનરાજકેરો, મેળવ્યો શુભ ભાગ્યથી,
કેળવો સયમ સ્વભાવે, ચરણ પાળો ભાવથી,
સુખડા રૂડા છે મુક્તિકેરા, એ ચહો ભવિ ચાહથી,
આત્મકમલે લબ્ધિ લેવા, દૂર રહો ભવદાહથી. નરજન્મ૦ ૭

૧૪. ચેતનને ચમકીની સજ્ઝાય.

(રાગ-ભાગતકા ડકા આલમ મે)

તું ચેત મુસાફીર ચેત જગ, કયો માનત મેરા મેરા હૈ,
ઈસ જગમે નહી કોઈ તેરા હૈ, જો હૈ સો સભી અનેરા હૈ,
સ્વારથકી દુનિયા ભૂલ ગયા, કયો માનત મેરા મેરા હૈ. તું૦ ૧

કુછ દિનકા જહા બસેરા હૈ, નહી શાશ્વત તેરા ડેરા હૈ,
કર્મોકા ખૂબ યહા ઘેરા હૈ, કયો માનત મેરા મેરા હૈ તુ૦ ૨

એ કાયા નશ્વર તેરી હૈ, એક દિન વો રાખકી ઢેરી હૈ,
જહા મોહકા ખૂબ અંધેરા હૈ, કયો માનત મેરા મેરા હૈ તું૦ ૩

બૂરી એ દુનિયાદારી હૈ, દુખ જન્મ મરણકી કયારી હૈ;
દુખદાયક ભવકા ફેરા હૈ, કયો માનત મેરા મેરા હૈ. તુ૦ ૪

ગતિ ચારકી નદીયાં જારી હૈ, ભવસાગર બડા હી ભારી હૈ;
મમતા વશ વહાં બસેરા હૈ, કયોં માનત મેરા મેરા હૈ. તું૦ ૫

મન આત્મકમલ મેં જોડ લીયા, લક્ષ્મિ માયાકો છોડ દીયા;
ગુણ મસ્તક સંજમ શેરા હૈ, કયોં માનત મેરા મેરા હૈ. તું૦ ૬

વૈરાગ્યવર્ધક સજઝાય.

(રાગ—ઓ માડીરે મારી નાડોના ધબકારા.)

ઓ જીવડારે તારી મતિ તું કેમ બગાડે ? નહિ ધર્મપ્રેમ લગાડે;
તારી કાલઘુઘરી વાગે.

ઓ જીવડારે તું નર્ક નિગોદે ફસીયો, તને ક્રોધ સાપે ડસીયો;
નહિ ધર્મધ્યાનમાં વસીયો. તારી૦ ૧

ઓ જીવડારે વિષયારસને પીતો, પ્રભુ આગમથી નહિ બીતો;
તને લાગશે કર્મ પલીતો. તારી૦ ૨

ઓ જીવડારે કેમ મોહનિંદમાં સૂતા, દુઃખરૂપ પડે શિર જુતા;
તું બના વિષયના કુત્તા. તારી૦ ૩

ઓ જીવડારે તારા શ્વાસ આવે ને જાવે, પરલોકની વાટ બતાવે;
ધન કણ કંચન રહી જાવે. તારી૦ ૪

ઓ જીવડારે એ દેહ મુસાફિરખાના, એક દિન થવું છે રવાના;
તું સમજી લેને શાણા. તારી૦ ૫

ઓ જીવડારે તું મારું મારું કરી માને, તારું ભાન નહિ ઠેકાણે;
ગફલતમાં રાચે શાને ? તારી૦ ૬

ઓ જીવડાંરે તને કર્મે નાચ નચાયા, છે નશ્વર કાચી કાયા;
તું છોડ જગતની માયા. તારી૦ ૭

ઓ જીવડારે તારુ ક્ષણક્ષણ આયુષ્ય તૂટે, તારું આતમધનમોહ લૂંટે;
અણધાર્યાં પ્રાણ તે છૂટે. તારી૦ ૮

ઓ જીવડારે તું જાગ લાગ પ્રભુ ધર્મે, ન પડ તું ખોટા કર્મે,
કૂટાતા નાહક ભર્મે તારી૦ ૯

ઓ જીવડારે જોતા જોતા કેઇ ચલીયા, જઇ મસાણ માહી મળીયા,
થયા રાખ આગથી બળીયા તારી૦ ૧૦

ઓ જીવડારે જો આત્મકમલમા રમશો, તો ચોરાશી નહિ ભમશો,
લબ્ધિ શિવસુખડા વરશો તારી૦ ૧૧

શીયલની સજ્ઝાય.

(ધન્ય ધન્ય તે દિન માહરો)

શીયલ સમુ વ્રત કો નહિ, શ્રી જિનવર ભાખે રે;
સુખ આપે જે શાશ્વતા, દુર્ગતિ પડતા રાખે રે શી૦ ૧

વ્રત પચ્ચખ્ખાણ વિના જુઓ, નવ નારદ જેહ રે,
એકજ શીયલતણે બલે, ગયા મુકતે તેહ રે શી૦ ૨

સાધુ અને શ્રાવકતણા, વ્રત છે સુખદાયી રે,
શિયલ વિના વ્રત જાણજો, કુસકા સમ ભાઈ રે. શી૦ ૩

તરુવર મૂળ વિના જિસ્યો, ગુણ વિણ લાલ કમાન રે,
શીયલ વિના વ્રત એહવુ, કહે વીર ભગવાન રે શી૦ ૪

નવ વાડે કરી નિર્મળુ, પહેલુ શીયલજ ધરજો રે;
ઉદયરત્ન કહે તે પછી, વ્રતનો ખપ કરજો રે. શી૦ ૫

ખંડ—છઠ્ઠો

શ્રી સ્નાત્ર પૂજા તથા પૂજાની વિધિ

સ્નાત્ર વિધિ

૧. પ્રથમ ત્રણ ગઢને બદલે સુંદર ત્રણ બાજોઠ મૂકી તે ઉપર સિંહાસન મૂકવું.

૨. પછી નીચેના બાજોઠ ઉપર વચમાં કેશરનો સાથીયો કરી ઉપર ચોખા પૂરીને શ્રીફળ મૂકવું.

૩. પછી તે જ બાજોઠ ઉપર કેશરના સાથીયા આગળ બીજા ચાર સાથીયા કરી તે ઉપર ચાર કળશ પંચામૃતથી ભરી હરેક કળશને નાડાછડી બાંધીને મૂકવા.

૪. સિંહાસનના મધ્ય ભાગમાં કેશરનો સાથીયો કરી ચોખા પૂરી રૂપાનાણું મૂકી ત્રણ નવકાર ગણી તેના ઉપર ધાતુના પ્રતિમાજી પધરાવવા.

૫. વળી પ્રતિમાજીની આગળ બીજો સાથીયો કરી તેના ઉપર સિદ્ધચક્રજી પધરાવવા.

૬. પ્રતિમાજીની જમણી બાજુએ પ્રતિમાજીની નાસિકા સુધી ઊંચો ઘીનો દીવો મૂકવો. તથા ડાબી બાજુએ ધૂપધાણું મૂકવું.

૭ પછી સ્નાત્રીયાઓએ હાથે નાડાછડી બાધી હાથમા પંચામૃત ભરેલો કળશ લઈ, ત્રણ નવકાર ગણી, પ્રભુજીને તેમ જ સિદ્ધચક્રજીને પખાળ કરવો.

૮ પછી વાળાકુંચી કરી, પાણીનો પખાળ કરી, ત્રણ અંગલુછણાં કરી કેશરવડે પૂજા કરવી.

૯ પછી હાથ ધૂપી પોતાના જમણા હાથની હથેળીમા કેસરનો ચાહ્લો કરવો.

૧૦. પછી કુસમાજલિનો થાળ લઇ સ્નાત્રીયાઓએ ઊભા રહેવું.

પંડિત શ્રી વીરવિજયજીકૃત સ્નાત્રપૂજા.

પ્રથમ કલશ લઇ ઊભા રહેવુ

કાવ્ય દ્રુતવિલમ્બિતવૃત્તમ્

સરસ શાન્તિ સુધારસસાગર, શુચિતરં ગુણરત્ન મહાગરં,
ભવિકપંકજ બોધ દિવાકર પ્રતિદિન પ્રણુમામિ જિનેશ્વરં ૧

દોહા

અહીં પખાલ કરવો

કુસુમાભરણ ઉતારીને, પડિમા ધરીય વિવેક,
મજ્જનપીઠે થાપીને, કરીયે જળ અભિષેક. ૨

કુસુમાજલિની થાળી લઇ ઉભા રહેવું.

ગાથા આર્યા ગીતિ

જિણજમ્મસમય મેરૂ સિહરે, રયણ કણયકલસેહિં,
દેવાસુરહિં ણ્હવિઉ, તે ધન્ના જેહિં દિઠ્ઠોસિ. ૩.

પ્રભુના જમણા હાથે કુસુમાંજલિ મૂકવી. નમોઽર્હત્સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાયસર્વસાધુભ્યઃ

કુસુમાંજલિ. ઢાળ

નિર્મલ જલ કલશે ન્હવરાવે, વસ્ત્ર અમૂલક અંગ ધરાવે,
કુસુમાંજલિ મેલો આદિ જિણંદા, સિદ્ધ સ્વરૂપી અંગ પખાલી,
આતમ નિર્મળ હુઇ સુકુમાળી. કુ૦ ૪

ગાથા આર્યા ગીતિ. ઢાળ

મચકુંદચંપમાલઇ કમલાઇ, પુપ્ફપંચવણ્ણાઇં,
જગનાહ ન્હવણસમયે, દેવા કુસુમાંજલિ દિંતિ. ૫

નમોઽર્હત્સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાયસર્વસાધુભ્યઃ

કુસુમાંજલિ. ઢાળ

રયણ સિંહાસન જિન થાપીજે, કુસુમાંજલિ પ્રભુ ચરણે દિજે,
કુસુમાંજલિ મેલો શાન્તિ જિણંદા. ૬

દોહા

જિણ તિહું કાલય સિદ્ધની, પડિમા ગુણ ભંડાર,
તસુ ચરણે કુસુમાંજલિ, ભવિક દુરિત હરનાર. ૭

નમોઽર્હત્સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાયસર્વસાધુભ્યઃ

કુસુમાંજલિ. ઢાળ

કૃષ્ણાગરૂવરધૂપ ધરીજે, સુગંધકર કુસુમાજલિ દીજે,
કુસુમાજલિ મેલો નેમિ જિણંદા ૮

ગાથા આર્યા ગીતિ

જસ્સ પરિમલ બલ દહદિસિ, મહુકરઝંકાર સદ્દસંગીયા;
જિણ ચલણોવરિ મુક્કા, સુરનર કુસુમાંજલિ સિદ્ધા ૯
નમોઽર્હત્સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાયસર્વસાધુભ્યઃ.

કુસુમાંજલિ. ઢાળ

પાસ જિણેસર જગ જયકારી, જલથલ ફૂલ ઉદક કર ધારી,
કુસુમાજલિ મેલો પાર્શ્વજિણંદા ૧૦

દોહા

મૂકે કુસુમાજલિ સુરા, વીરચરણ સુકુમાલ,
તે કુસુમાજલિ ભવિકના, પાપ હરે ત્રણ કાળ. ૧૧

નમોઽર્હત્૦

કુસુમાંજલિ ઢાળ

વિવિધ કુસુમ વર જાતિ ગહેવી, જિનચરણે પણમત ઠવેવી,
કુસુમાજલિ મેલો વીર જિણંદા. ૧૨

વસ્તુછંદ

ન્હવણકાળે ન્હવણકાળે, દેવદાણવ સમુચ્ચિય,
કુસુમાજલિ તહિ સંઠવિય, પસરંત દિસિ પરિમલ સુગંધિય,

જિણપયકમલે નિવડેઈ, વિગ્ઘહર જસ નામ મંતો,
અનંત ચઉવીસ જિન, વાસવ મલિય અસેસ,
આ કુસુમાંજલિ સુહકરો, ચઉવિહ સંઘ વિશેષ,
કુસુમાંજલિ મેલો ચઉવીસ જિણંદા. ૧૩

નમોઽર્હત્૦

કુસુમાંજલિ. ઢાળ

અનંત ચઉવીસી જિનજી જુહારું, વર્તમાન ચઉવીસી સંભારું,
કુસુમાંજલિ મેલો ચોવીશ જિણંદા. ૧૪

દોહા

મહાવિદેહે સંપ્રતિ, વિહરમાન જિન વીશ;
ભક્તિ ભરે તે પૂજિયા, કરો સંઘ સુજગીશ. ૧૫

નમોઽર્હત્૦

કુસુમાંજલિ ઢાળ

અપચ્છરમંડલી ગીત ઉચ્ચારા, શ્રી શુભવીરવિજય જયકારા,
કુસુમાંજલિ મેલો સર્વ જિણંદા. ૧૬

ઈતિ શ્રી કુસુમાંજલયઃ

પછી સ્નાત્રીયા ત્રણ ખમાસમણ દેઈ શ્રી સિદ્ધાચલના ત્રણ દોહા બોલતા ત્રણ પ્રદક્ષિણા દઈ [1]જગચિંતામણીનું ચૈત્યવંદન કરી “ નમુત્થુણં ” કહી જય વીયરાય પર્યંત કહે. પછી હાથ ધુપી મુખકોસ બાંધી કળશ લઈ ઉભા રહીને કળશ કહે.

---

૧ જગચિંતામણિનું ચૈત્યવંદન પ્રતિક્રમણના સૂત્રોમાં આપેલ છે.

કળશ-દોહા

સયલ જિણેસર પાય નમી, કલ્યાણકવિધિ તાસ,
વર્ણવતા સુણતા થકા, સંઘની પૂગે આશ. ૧

ઢાળ

સમકિત ગુણઠાણે પરિણમ્યા, વળી વ્રતધર સંયમ સુખ રમ્યા, વીશ સ્થાનક વિધિએ તપ કરી, એસી ભાવદયા દીલમા ધરી. ૧. જો હોવે મુજ શક્તિ ઈસી, સવિ જીવ કરુ શાસનરસી; શુચિરસ ઢળતે તિહા બાધતા, તીર્થંકર નામ નિકાચતા. ૨ સરાગથી સયમ આચરી, વચમા એક દેવનો ભવ કરી; ચ્યવી પન્નર ક્ષેત્રે અવતરે, મધ્ય ખંડે પણ રાજવી કુલે ૩ પટરાણી કૂખે ગુણનીલો, જેમ માનસરોવર હંસલો, સુખશય્યાયે રજની શેષે, ઉતરતા ચઉદ સુપન દેખે. ૪

ઢાળ૦ સ્વપ્નાની

પહેલે ગજવર દીઠો, બીજે વૃષભ પઈટ્ઠો, ત્રીજે કેશરીસિંહ, ચોથે લક્ષ્મી અબિહ. ૧ પાચમે ફૂલની માળા, છઠ્ઠે ચંદ્ર વિશાળ, રવિ રાતો ધ્વજ મ્હોટો, પુરણ કળશ નહીં છોટો. ૨ દશમે પદ્મ સરોવર, અગીયારમે રત્નાકર, ભુવનવિમાન રત્નગંજી, અગ્નિ શિખા ધૂમવર્જી ૩ સ્વપ્ન લહી જઈ રાયને ભાષે, રાજા અર્થ પ્રકાશે, પુત્ર તીર્થંકર ત્રિભુવન નમશે, સકલ મનોરથ ફળશે ૪

વસ્તુછંદ

અવધિનાણે અવધિનાણે, ઉપના જિનરાજ, જગત જસ પરમાણુઆ, વિસ્તર્યા વિશ્વજંતુ સુખકાર, મિથ્યાત્વ તારા

નિર્મલા, ધર્મઉદય પરભાત સુંદર, માતા પણ આનંદિયા, જાગતી ધર્મ વિધાન, જાણુંતી જગતિલક સમો, હોશે પુત્ર પ્રધાન. ૧

દોહા

શુભ લગ્ને જિન જનમિયા, નારકીમાં સુખ જ્યોત; સુખ પામ્યા ત્રિભુવન જના, હુઓ જગત ઉદ્યોત. ૧

ઢાળ૦ કડખાની દેશી

સાંભળો કળશ જિન મહોત્સવનો ઇહાં, છપ્પન કુમરી દિશિ વિદિશ આવે તિહાં, માય સુત નમીય આણંદ અધિકો ધરે, અષ્ટ સંવર્ત્ત વાયુથી કચરો હરે. ૧ વૃષ્ટિ ગંધોદકે, અષ્ટકુમરી કરે, અષ્ટકલશા ભરી, અષ્ટદર્પણ ધરે, અષ્ટ ચામર ધરે, અષ્ટ પંખા લહી, ચાર રક્ષા કરી, ચાર દીપક ગ્રહી. ૨ ઘર કરી કેળના, માય સુત લાવતી, કરણ શુચિકર્મ જળ, કલશે ન્હવરાવતી, કુસુમ પૂજી, અલંકાર પહેરાવતી, રાખડી બાંધી જઈ, શયન પધરાવતી. ૩ નમીય કહે માય તુજ, બાળ લીલાવતી, મેરુ રવિ ચંદ્ર લગે, જીવજો જગપતિ, સ્વામી ગુણ ગાવતી, નિજઘરે જાવતી, તેણ સમે ઇંદ્ર, સિંહાસન કંપતી. ૪

ઢાળ૦ એકવીશાની દેશી

જિન જન્મ્યાજી, જિણ વેળા જનની ઘરે, તિણ વેળાજી, ઇંદ્રસિંહાસન થરહરે, દાહિણોત્તરજી, જેતા જિન જનમે યદા, દિશિનાયકજી, સોહમ ઇશાન બેહું તદા. ૧

ત્રોટકછંદ

તદા ચિંતે ઇંદ્ર મનમાં, કોણ અવસર એ બન્યો, જિન-

જન્મ અવધિનાણે જાણી, હર્ષ આનંદ ઉપન્યો. ૧ સુઘોષ આદે ઘંટનાદે, ઘોષણા સુરમેં કરે, સવિ દેવી દેવા જન્મમહોત્સવે, આવજો સુરગિરિવરે ૨

(અહીં ઘંટ વગાડવો.)

ઢાળ૦ પૂર્વની

એમ સાંભળીજી, સુરવર કોડિ આવી મળે, જન્મમહોત્સવજી, કરવા મેરુ ઉપર ચલે, સોહમપતિજી, બહુ પરિવારે આવીયા, માય જિનનેજી, વાંદી પ્રભુને વધાવીયા ૩

(પ્રભુને ચોખાથી વધાવવા)

ત્રોટક

વધાવી બોલે હે રત્નકુક્ષી, ધારિણી તુજ સુતતણો, હું શક્ર સોહમ નામે કરશું, જન્મ મહોત્સવ અતિ ઘણો, એમ કહી જિન પ્રતિબિંબ સ્થાપી, પંચરૂપે પ્રભુ ગ્રહી, દેવ દેવી નાચે હર્ષ સાથે, સુરગિરિ આવ્યા વહી ૪

ઢાળ૦ પૂર્વની

મેરુ ઉપરજી, પાંડુકવનમેં ચિહુ દિશે, શિલા ઉપરજી, સિંહાસન મન ઉલ્લસે, તિહાં બેસીજી, શક્રે જિન ખોળે ધર્યા, હરિ ત્રેસઠજી, બીજા તિહાં આવી મળ્યા. ૫

ત્રોટક

મળ્યા ચોસઠ સુરપતિ તિહાં, કરે કળશ અડ જાતિના, માગધાદિ જલ તીર્થ ઔષધી, ધૂપ વળી બહુ ભાતિના, અચ્યુત-

પતિએ હુકમ કીધો, સાંભળો દેવા સવે, ખીર જલધિ ગંગાનું નીર લાવો, ઝટિતિ જિન મહોત્સવે. ૬

ઢાળ૦ વિવાહલાની દેશી

સુર સાંભળીને સંચરીઆ, માગધ વરદામે ચલીયા, પદ્મદ્રહ ગંગા આવે, નિર્મળ જળ કળશા ભરાવે. ૧ તીરથ જળ ઔષધી લેતા, વળી ખીરસમુદ્રે જાતા, જળકળશા બહુલ ભરાવે, ફૂલ ચંગેરી થાળા લાવે. ૨ સિંહાસન ચામર ધારી, ધૂપધાણું રકેબી સારી, સિદ્ધાંતે ભાખ્યાં જેહ, ઉપકરણ મિલાવે તેહ. ૩ તે દેવા સુરગિરિ આવે, પ્રભુ દેખી આનંદ પાવે, કળશાદિક સહુ તિહાં ઠાવે, ભકતે પ્રભુના ગુણ ગાવે. ૪

ઢાળ૦ રાગ ધનાશ્રી

આતમભકિત મળ્યા કેઇ દેવા, કેતા મિત્તાનું જાઈ, નારી પ્રેર્યા વળી નિજ કુલવટ, ધર્મીધર્મ સખાઇ, જોઈસ, વ્યંતર ભુવનપતિના, વૈમાનિક સુર આવે, અચ્યુતપતિ હુકમે ધરી કળશા, અરિહાને નવરાવે. આ૦ ૧ અડ જાતિ કળશા પ્રત્યેકે, આઠ આઠ સહસ પ્રમાણો, ચઉસઠ્ઠ સહસ હુઆ અભિષેકે, અઢીસેં ગુણા કરી જાણો, સાઠ લાખ ઉપર એક કોડી, કળશાનો અધિકાર, બાસઠ ઇંદ્રિતણા તિહાં બાસઠ, લોકપાલના ચાર. આ૦ ૨ ચંદ્રની પંકિત છાસઠ છાસઠ, રવિસેણી નરલોકો, ગુરુસ્થાનક સુર કેરો એક જ, સામાનિકનો એકો, સોહમપતિ ઇશાનપતિની, ઇંદ્રાણીના સોળ, અસુરની દશ ઇંદ્રાણી નાગની, બાર કરે કલ્લોલ. આ૦ ૩ જ્યોતિષ વ્યંતર ઇંદ્રની ચઉ ચઉ, પર્ષદા ત્રણનો એકો, કટકપતિ અંગરક્ષકકેરો, એક એક સુવિવેકો, પરચુરણ

સુરનો એક છેલ્લો, એ અઢીસેં અભિષેકો, ઈશાનઈંદ્ર કહે મુજ આપો, પ્રભુને ક્ષણુ અતિરેકો આ૦ ૪ તવ તસ ખોળે ઠવી અરિહાને, સોહમપતિ મનરંગે, વૃષભરૂપ કરી શૃંગ જળે ભરી ન્હવણુ કરે પ્રભુ અંગે, પુષ્પાદિક પૂજીને છાંટે, કરી કેસર રંગ રોલે, મંગળ દીવો આરતી કરતા, સુરવર જય જય બોલે. આ૦ ૫ ભેરી ભૂગળ તાલ બજાવત, વળિયા જિન કર ધારી, જનની ઘર માતાને સોંપી, એણિપેરે વચન ઉચ્ચારી, પુત્ર તુમારો સ્વામી હમારો, અમ સેવક આધાર, પંચધાવ્ય રંભાદિક થાપી, પ્રભુ ખેલાવણુહાર. આ૦ ૬ બત્રીશ કોડિ કનક મણિ માણેક, વસ્ત્રની વૃષ્ટિ કરાવે, પૂરણ હર્ષ કરેવા કારણુ, દ્વીપ નંદીસર જાવે, કરીય અઠ્ઠાઈ ઉત્સવ દેવા, નિજ નિજ કલ્પ સધાવે, દીક્ષા કેવલને અભિલાષે, નિત નિત જિન ગુણુ ગાવે આ૦ ૭ તપગચ્છ ઇસ સિંહસૂરીસર કેરા શિષ્ય વડેરા, સત્યવિજય પંન્યાસતણે પદ, કપૂરવિજય ગંભીરા, ખીમાવિજય તસ સુજસવિજયના, શ્રી શુભવિજય સવાયા, પંડિત વીરવિજય તસ શિષ્યે, જિન જન્મમહોત્સવ ગાયા આ૦ ૮ ઉત્કૃષ્ટા એકસો ને સિત્તેર, સંપ્રતિ વિચરે વીશ, અતીત અનાગત કાળે અનંતા, તીર્થંકર જગદીશ, સાધારણ એ કળશ જે ગાવે, શ્રી શુભવીર સવાઈ, મંગળલીલા સુખભર પાવે, ઘર ઘર હર્ષ વધાઈ આ૦ ૯

અહીં કળશાભિષેક કરીએ પછી દૂધ, દહીં, ઘૃત, જળ અને શર્કરા એ પંચામૃતનો પખાલ કરીને પછી પૂજા કરીએ ને ફૂલ ચઢાવીએ પછી લૂણુ ઉતારી આરતી કરી પછી

પ્રતિમાજીને આડો પડદો રાખી સ્નાત્રીઆએ પોતાના નવ અંગે કુંકુના ચાંલ્લા કરવા. પછી પડદો કાઢી નાંખી મંગલ દીવો ઉતારવો. જો સ્નાત્ર ભણાવ્યા પછી તરત જ શાન્તિ કલશ ભણાવવો હોય તો આ બધી ક્રિયા પછી કરવી.

શાન્તિ કળશની વિધિ

૧ પ્રભુજીના ન્હવણનું પાણી કુંડીમાં હોય તે ગળી લઈ તેનાથી કળશ ભરવો.

૨ એક જણ કળશના નાળચા વાટે કુંડીમાં જળધારા કરે અને મોટી શાંતિ બોલે પરન્તુ ધારા તૂટવા ન દેતાં જળધારા અખંડ રાખ્યે જ જવી. તેથી કળશમાં પાણી ન ખૂટે; માટે બીજાએ તેમાં પહેલું ગળી લીધેલું પાણી રેડયે જ જવું જોઈએ.

૩ મોટી શાંતિ પૂરી થયા બાદ એ શાંતિ જળથી સૌએ ન્હવણ વંદન કરી (મસ્તકે ચઢાવી) શાંતિ કળશનો વિધિ પૂર્ણ કરવો.

૪ ત્યાર પછી એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ થોય સુધી, ભાવ પૂજા તરીકે ચૈત્યવંદન કરવું.

શ્રી જ્ઞાનવિમલસૂરિકૃત-

શ્રી શાન્તિજિન કળશ.

(કાવ્ય)

શ્રેયઃશ્રીજયમંગલાભ્યુદયતા-વલ્લીપ્રરોહામ્બુદો, દારિદ્રયદ્રુમ-કાનનૈકદલને મત્તોદ્ધુરઃ સિન્ધુર; વિશ્વૈ સંસ્તુત સત્પ્રભાવ-મહિમા સૌભાગ્યભાગ્યોદયં, સ. શ્રીશાન્તિજિનેશ્વરોઽભિમતદો, જીયાત્ સુવર્ણચ્છવિઃ ॥ ૧ ॥

(ગદ્ય પાઠ)

અહો ભવ્યા ! શૃણુત તાવત્ સકલમંગલકમલાકેલીકલન-લસત્કમલલીલારસરોલમ્બિતચિત્તવૃત્તયઃ ! વિહિત-શ્રીજિનેન્દ્ર-ભક્તિપ્રવૃત્તય ! સામ્પ્રતં (શ્રીમચ્છાન્તિજિનજન્માભિષેકકલશો ગીયતે—)

[ઢાળ-રાગ વસંત, આરામમદભાવ-એ દેશી]

શ્રી શાંતિ જિનવર સયલ સુખકર કલશ ભણીએ તાસ, જીમ ભવિક જનને સર્વ સંપત્તિ બહુલ લીલવિલાસ; કુરુનામે જનપદ તિલક સમોવડ હથિણાઉર સાર, જિણ નયરિ કંચણ રયણ ધણધણ સુગુણજણ આધાર. ૧ તિહાં રાય રાજે બહુ દિવાજે વિશ્વસેન નરિંદ, નિજ પ્રકૃતિ સોમહ તેજી તપનહ માનુ ચંદ દિણંદ, તસ પુણ્યખાણી નૃપ પટરાણી નામે અચિરા નાર, સુખ સેજ સુતાં ચૌદ પેખે સુપન સાર ઉદાર. ૨ શ્રી શાંતિકરણ જિન શાંતિજિનેશ્વર દેવ, જે યોગ ક્ષેમંકર જગહિત-કર નિતમેવ. વિશ્વસેન નરેસર વંશમહોદધિ ચંદ, મૃગલંછન કંચનવાને સમ સુખકંદ. ૩. જે પંચમ ચક્રી સોલસમા

જિનરાય, જસ નામે સઘળાં ઇતિ ઉપદ્રવ જાય; આવી ઉપન્ના અચિરાદેવી કૂખે, નિજ મુખ ઉતરતાં ચૌદહ સુહણાં દેખે. ૪

[દુહા]

ભાવારથ જેહવા હુસ્યે, દ્રવ્ય ભાવથી જેહ;
જિનગુણ દાખું દેશથી, મતિમંદે કહું તેહ.

[ઢાળ–તેહીજ સામેરી તથા નટ્ટનાઇરે.]

ઉન્નત સિત ગજવર ચઉવિહ ધર્મ કહંત, માનું મોહ સહાગઢ, તસ શિર દોટ દિયંત; ઐરાવણ પતિ–તતિ સેવિત ચઉગતિઅંત, તિણ હેતે પ્રથમ ગજ સુપને શુભ ચઉદંત. ૧. સંયમ ભાર વહેવા ધોરી વૃષભ કહાવે, ભરતે ભવિ ક્ષેત્રે બોધિબીજ વર વાવે; જસ ઉન્નત કકુદ ઉન્નત ગોત્ર ને વંશ, સિત અમૃત મંગલ મુખ, બીજે વૃષભ અંવતંસ. ૨. પરતીર્થિક શ્વાપદ પીડિત ભવિવન રાખે, એકલ મલ્લદુર્દ્ધર સિંહ પરાક્રમ દાખે; પરિસહ ગજ ભેદી નહિ અસહાય અબીહ, એહવો એ હોસ્યે આવી ઈમ કહે સિંહ. ૩. દેઇ વાર્ષિક દાને જિનપદ લચ્છી લહેસે, તુજ ચાપલદૂષણ એહને સંગે મિટસ્યે; જડકંટક સંગી નિજકજ છંડિ વાસ, કરે લક્ષ્મી ચોથે સુપને અર્થ વિલાસ. ૪. ત્રિભુવન શિર ધરશે જસ આણા સુરધામ, નિજ જસભર સુરભિત જગત હોસ્યે ઉદ્દામ; એ પંચમ સુહણે છઠ્ઠે શશિધર દેખે, નિકલંક હું થાઉં તુજ સુત સંગ વિશેષે. ૫. કુવલયે મુદ દેસ્યે શમચંદ્રાતપયુક્ત, હવે સત્તમે દિનકર મિથ્યાતિમિરવિમુક્ત; ભવિકમલ વિકાસે ભાનુ કહે પુષ્પદંત, તુમ સુતપરિ અમચો નિત્ય ઉદય પભણંત. ૬. કુલધ્વજ તુમ નંદન ધર્મધ્વજે સોહંત, સવિ ત્રિભુવનમાંહે એહીજ એક મહંત; ઈમ અઠ્ઠમ સુહણે ભવિકને ભાવ જણાવે; હવે નવમે કુંભો સુપને એમ કહાવે. ૭. જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્ર

ધર્મ મહાપ્રાસાદ, તસ શિખરે ઠવશે આતમ નહિ વિખવાદ; દશમે પદ્મ સરોવર સુકૃતકજમદ ઠાવે, એ પાવન કરશે જ્ઞાનાંજલિ મંગલ ભાવે. ૮ તુજ સુતગુણ રયણે ગંભીરો સુગુણ મહેઠો; થયો જાણી સેવે ખીર સમુદ્રજ મીઠો, તેહ ભણી મુજ નીરે હોજ્યો તનુપરિભોગ, એકાદશ મુહણે માનુ એ વિનતિ યોગ. ૯ વળી ભવન વિમાનાધિપ ચઉ દેવનિકાય, સેવિત એ હોશયે પાસે સુર સમુદાય, બારમે એ જાણો તેરમે રયણનો રાશિ, ધન કંચન દેઈ કરશે ત્રિગડે વાસિ ૧૦ જ્ઞાનાદિક ગુણમણિ દેશે ભવિને એહ, વરવરિકાઘોષી પૂરવપરિગુણગેહ; નિજકર્મ ઈંધણને ધ્યાનાનલસ્યુ જવાલી, નિજ આતમ નિર્મલ કંચનપરિ અજુઆલી ૧૧. નિર્ધૂમ અગ્નિસમ ભવિસોવનકરિ શુદ્ધ; ચૌદસમે મુહણે અષ્ટકર્મક્ષયે સિદ્ધ; ચૌદરાજની ઉપર કરશે જે અહિઠાણ, તેહ ભણિ સંપૂરણ ચૌદ સુપનમંડાણ ૧૨. ગુણલક્ષણ લક્ષિત અતિસુંદર આકાર, જિન માતા ચૌદે દેખે સુપન ઉદાર; પણ ચક્રિમાતા કાંઇક તેજે હીણ, દેખે દોઈ પદધર દોયવાર ગુણપીણ. ૧૩ કુલદીરતિ થભો કુલોદ્ધાર કુલમેરુ, કુલસુરતરુપાદપ જેહને નહિ ભવફેર, કુલ મંડણદીપક જીપક દુસમન કોડિ, ત્રિભુવન જસ ભગતિ નમશે પદ કરજોડી ૧૪ વળી હોડી ન એહુની કરતા ભુવન મઝાર, લોકોત્તર ચરિતે ધન્ય હોશે અવતાર, વળી જ્ઞાનવિમળ ગુણ જેહના કહેતાં પાર, ન લહે સુખ કહેતા જો સુરગુરુ અવતાર ૧૫

[ઢાળ]

સવર્દ્ધસિદ્ધ વિમાનથી તવ ચવીય ઉઅરે ઉપન્ન, બહુભદ્ ભદ્વકસિણ સત્તમિ દિવસ ગુણસંપન્ન, તવ રોગ સોગ વિયોગ વિડુર મારી ઈતિ શમંત, વરસયલ મંગલ કેલિકમલા ઘરઘરે વિલસંત ૧. વરચંદયોગે જિઠ્ઠતેરસવદિદિને થયો જમ્મ; તા

મજ્જરયણી દિશિ કુમરી કરે સુઇકમ્મ; તવ ચલિય આસણ મુણિય સવિહરિ ઘંટનાદે મેલિ, સુરવિંદ સથ્થે મેરુમથ્થે રચ્ચે મજ્જનકેલિ. ૨.

(ઢાળ-નાભિરાયા ઘરિ નંદન જનમીયા—એ દેશી)

વિશ્વસેન નૃપ ઘરિ, નંદન જનમીઆ એ
તિહુયણ ભવિયણ પ્રેમશું પ્રણમિયા એ.

[ત્રોટક]

પ્રણમિયા ચઉસટ્ઠી ઇંદ, લેઇ ઠવે મેરુગિરિંદ; સુર નદિય-નીર સમીર, તિહાં ક્ષીરજલનિધિ નીર. ૧. સિંહાસણે સુરરાજ, જિહાં મલ્યા દેવ સમાજ; સવિ ઔષધિની જાત, તિહાં સરસ કમલ વિખ્યાત. ૨.

[તાલ]

વિખ્યાત વિવિધ પરિકર્મના એ,
તિહાં હરષભર સુરભિ વર દામના એ.

[ત્રોટક]

વરદામ માગધ નામ, જેહ તીર્થ ઉત્તમ ઠામ; તિહાં તણી માટી સર્વ, કર ગ્રહે સર્વ સુપર્વ. ૩. બાવના ચંદન સાર, અભિયોગી સુર અધિકાર; મન ધરી અધિક આનંદ, અવલોકતા જિનચંદ. ૪.

[તાલ]

શ્રી જિનચંદને સુરપતિ સવિ ન્હવરાવતાએ,
નિજ નિજ જન્મ સુકૃતાર્થ ભાવતાએ.

[ત્રોટક]

ભાવતા જનમ પ્રમાણ, અભિષેક કલશ મંડાણ; સાઠિ

લાખને એક કોડિ, શત દોયને પચાસ જોડિ. ૫ આઠ જાતિના તે હોય, ચઉસઠિ સહુસા જોય; ઇણિપરિ ભકિત ઉદાર, કરે પૂજા વિવિધ પ્રકાર. ૬

[તાલ]

વિવિધ પ્રકારના કરીય શિણગારએ
ભરિય જલ વિમલના વિપુલ ભૃંગારએ.

[ત્રોટક]

ભૃંગાર થાલ ચંગેરી, સુપ્રતિષ્ઠ પ્રમુખ સુભેરી, સવિ કલસપરિમંડાણ, તે વિવિધ વસ્તુ પ્રમાણ ૭ આરતિ મંગલ દીપ જિનરાજને સમીપ, ભગવતી ચૂર્ણિમાંહિ, અધિકાર એહ ઉછાહિં. ૮

[તાલ]

અધિક ઉછાહિસ્યુ હરષ ભરી જલ ભીંજતાએ,
નવ નવ ભાતિસ્યુ ભકિતભર કીજતાએ.

[ત્રોટક]

કિજતા નાટિક રંગ, ગાજતા ગુહિર મૃદંગ, કિડકિડતિ કડતાલ, ચઉતાલ તાલ કંસાલ. ૯ શંખ પણવ ભુંગલ ભેરી, ઝલ્લરી વિણા નફેરી, એક કરે હયહયકાર, એક કરે ગજગુલકાર ૧૦

[તાલ]

ગુલકાર ગરજના રવ કરે એ, પાય દુર દુર ધુર સુર ધરે એ.

[ત્રોટક]

સુર ધરે અતિ બહુમાન તિહા કરે નવનવતાન; વર વિવિદ્દ

જાતિ છંદ, જિનભકિત સુરતરૂકંદ. ૧૧. વલી કરે મંગલ આઠ, એ જંબૂપન્નત્તિ પાઠ; થય થુઈ મંગલ એમ, મન ધરી અતિ બહુ પ્રેમ. ૧૨.

[ઢાલ]

પ્રેમ સુઘોષણ પુન્યની સુર સહુએ
સમકિત પોષણા, શિષ્ટ સંતોષણા ઈમ બહુએ.

[ત્રુટક]

બહુ પ્રેમસ્યું સુખ ખેમ, ઘેર આવીયા નિધિ જેમ; બત્તિશ કોડિ સુવન્ન, કરિ વૃષ્ટિ રયણ નિવન્ન. ૧૩ જિન જનની પાસે મેહલિ, કરે અઠ્ઠાઈની કેલિ; નંદિસરે જિનગેહ કરે મહોચ્છવ સસનેહ. ૧૪.

[ઢાળ]

હવે રાય મહોચ્છવ કરે રસભર હુવો જબ પરભાત, સુરપૂજિઆ સુત નયણે નિરખી હરખીઓ તવ તાત; વર-ધવલ મંગલ ગીત ગાને સધવ ગાવે રાસ; બહુ દાને માને સુખીયા કીધા સકલ પૂગી આસ. ૧. પંચવરણી કુસુમ વાસિત ભૂમિકા સલિત્ત, વર અગર ચંદન ધૂપ ધૂપણ છાંટયાં કુંકુમ લિત્ત, શિર મુગટ મંડલ કાને કુંડલ, હૈયે નવસર હાર, ઇમ સયલ ભૂષણ ભૂષિતાંબર જગતજન પરિવાર. ૨. જિન જન્મ કલ્યાણક મહોચ્છવે, હુઓ ચૌદ ભુવન ઉદ્યાત, નારકી થાવર પ્રમુખ સુખીયા, સકલ મંગલ હોત; દુઃખ દુરિત ઈતિ શમંત, સઘળે જિનરાજ જન્મ પ્રતાપ, તિણ હેતે શાંતિ કુમાર, ઠવીઓ નામ ઇતિ આલાપ. ૩.

ઈમ શાંતિ જિનનો કલશ ભણતાં હોએ મંગલમાલ, કલ્યાણ કમલાકેલિ કરતાં લહિએ લીલ વિશાલ; જિન સ્નાત્ર

કરીએ સ્હેજે તરીએ ભવસમુદ્ર અપાર, શ્રી જ્ઞાનવિમલસૂરીંદ જંપે, શ્રી શાંતિ જિન જય જયકાર. ૪.

લૂણ ઉતારણું

ગાથા.

લૂણ ઉતારો જિનવર અંગે, નિર્મળ જળધારા મનરંગે લૂ૦ ૧
જેમ જેમ તડ લૂણજ ફૂટે, તેમ તેમ અશુભ કર્મ બંધ-તૂટે ૨
(એ ગાથા કહી લૂણ અગ્નિમાં નાખવુ. પછી બીજુ લૂંણ લઈને નીચે પ્રમાણે બોલવુ.)
નયન સલૂણા શ્રીજિનજીના, અનુપમ રૂપ દયારસ ભીનાં-લૂ૦ ૩
રૂપસલૂણ જિનજીનું દિસે, લાજ્યુ લૂણ તે જળમા પેસે-૪.
ત્રણ પ્રદક્ષિણા દેઈ જળ ધારા, જલણ ખેપવીયે લૂણઉદારા-૫.
જે જિન ઉપર દુમણો પ્રાણી, તે એમ થાજો લૂણ જ્યુ પાણી-૬.

(એમ કહીને લૂણને જળની વાડકીમા નાખવુ. પછી હાથમા ધૂપ લઈને)

અગર કૃષ્ણાગરુ કુંદરુ સુગંધે,ધૂપ કરીજે વિવિધ પ્રબંધે લુણ૦
(એ ગાથા કહીને અગ્નિ ઉપર ધૂપ પ્રક્ષેપવો.)

આરતી.

જય જય આરતી આદિ જિણંદા;
નાભિરાયા મરૂદેવીકો નંદા. જય૦ ૧
પહેલી આરતી પૂજા કીજે;
નરભવ પામીને લહાવો લીજે. જય૦ ૨
દુસરી આરતી દીનદયાળા;
ધુળેવા મંડપમાં જગ અજુવાળા. જય૦ ૩

તીસરી આરતી ત્રિભુવન દેવા;
સુર નર ઇન્દ્ર કરે તોરી સેવા. જય૦ ૪

ચોથી આરતી ચઉગતિ ચૂરે;
મનવાંછિત ફળ શિવસુખ પૂરે. જય૦ ૫

પંચમી આરતી પુણ્ય ઉપાયા;
મૂલચંદે રિષભ ગુણ ગાયા. જય૦ ૬

મંગળ દીવો

દીવો રે દીવો મંગલિક દીવો;
આરતી ઉતારીને બહુ ચિરંજીવો. દીવો૦ ૧

સોહામણું ઘર પર્વ દીવાળી;
અંબર ખેલે અમરા બાળી. દીવો૦ ૨

દીપાળ ભણે એણે કુલ અજવાળી;
ભાવે ભગતે વિઘન નિવારી. દીવો૦ ૩

દીપાળ ભણે એણે એ કલિકાલે;
આરતી ઉતારી રાજા કુમારપાલે. દીવો૦ ૪

અમ ઘર મંગલિક તુમ ઘર મંગલિક;
મંગલિક ચતુર્વિધ સંઘને હોજો. દીવો૦ ૫

મંગળીક દીવો ઉતાર્યા પછી નીચેનો કળશ બોલવો.

કળશ

(રાગ ધનાશ્રી)

ગાયો ગાયો રે જિન ભવી ભાવ ધરીને ગાયો.
સમકિત શુદ્ધ કરીને સહુજે, શિવસુખ સંપદ પાયો રે. જિ૦

સ્નાત્ર મહોત્સવ વિધિ એમ કરતાં, કુમતિ મિથ્યાત્વ ગમાયો;
ભાવ સહિત જે જિનવર પૂજે, તસ હાથે જિનપદ પાયો રે. જિ૦

શ્રેણિક કૃષ્ણ સત્યકી વિદ્યાધર, કોણિક નરપતિ રાયો;
ઈત્યાદિક જિનપૂજા પસાયે, તીર્થંકર પદ પાયો રે. જિ.
જેણે નરભવ શ્રાવક કુળ પામી, જિનવર ગુણ નવી ગાયો;
જેણે જિનરાજની સેવા ન કીધી, સો જનની કાં જાયો રે. જિ૦
ત્રણ ભુવન મનવાછિત પૂરણ, સુરતરુ સમવડ આયો;
મિથ્યા વિષ ચૂરણ પ્રભુ ધ્યાતા, સમકિત સુયશ સવાયો રે. જિ૦

(એ પ્રમાણે કહીને પછી શાન્તિકળશ કરવો. તે ન્હવણના જળવડે એક કળશમાંથી અખંડ ધારાએ કુંડીમાં એક નવકાર તથા *મોટી શાન્તિ બોલતાં કરવો.)

પૂજા કરનારાઓને જરૂરી સૂચના

૧. સંસારના તમામ પાપ-વ્યાપારોને છોડવાની શરતરૂપ પ્રથમ નિસ્સિહી કહીને દહેરાસરમા પેસનારાએ પછી સંસાર સંબંધી વાતો કરવી નહિ, કારણ કે તેમ કરવાથી નિસ્સિહી કહેવાનો કાંઇ અર્થ સરતો નથી તથા પોતે કરેલી શરતનો પોતે જ ભંગ કરે છે માટે દહેરાસરમા હોઇએ ત્યા સુધી સંસાર સંબંધી વાતોને છોડી દેવી.

૨. પોતાના કપાળ ઉપર સાચવીને બરોબર જે જગ્યાએ જોઇએ તે જ જગ્યાએ ચાંલ્લો કરવાની દરકાર રાખનારા પ્રભુજીની નાની પ્રતિમાઓની પૂજા કરતા અંગ ઉપર પૂજા થાય છે કે અંગ બહાર થાય છે તેનું બીલકુલ ધ્યાન રાખતા નથી. અરે ! ભગવાનનુ મોઢુ પણ કેશરથી ઢાકી દે છે તે ઉચિત થતું નથી તે માટે પૂરતો ખ્યાલ રાખવો

* ૧૦ મા ખંડમાં આપેલ નવ સ્મરણમાથી મોટી શાંતિ જોઇ લેવી

૩. મોટા મોટા ઘાંટા પાડી બીજાના ચૈત્યવંદનને ખલેલ પહોંચાડવી નહિ પણ ધીમા અવાજે બોલવાનો અભ્યાસ રાખવો.

૪. દહેરાસરમાં પૂજા કરવા માટે રાખેલ કપડાએ કેટલાક શરીરનો પસીનો તથા નાકનો શ્લેશ્મ સાફ કરે છે. તેવા હાથથી તથા ગંદા કપડાથી પૂજા કરવામાં આશાતના થાય છે. તેનો પણ દરેકે ખાસ ખ્યાલ રાખવો.

૫. પૂજા કરતી વખતે રૂમાલ રાખવામાં આવે છે. તેના આઠ પડ થતા નથી, માટે ખેસ રાખવો. ખેસના આઠ પડ કરી નાસિકા ઉપર બાંધવા. નાસિકા ખુલ્લી રાખવી નહિ. નાસિકાની દુર્ગંધ પ્રભુ ઉપર જવાથી આશાતના થાય છે.

૬. કેટલાક લોકો માત્ર શોખને ખાતર ગંજીફ્રાક પહેરીને પૂજા કરે છે તે ઠીક ન કહેવાય. પૂજામાં માત્ર બે કપડા રાખવાના છે. (માંદગીના કારણે કોઇ ગંજીફ્રાક રાખી પૂજા કરે એ જુદી વાત છે.)

૭. પૂજા કરવાના કપડાથી શરીર સાફ કરવું નહિ, પણ તેને માટે જુદો ટુવાલ રાખવો.

૮. પહેલા દ્રવ્યપૂજા (અંગપૂજા) કર્યા પછી ચૈત્યવંદન–રૂપ ભાવપૂજા કરવી.

૯. સમય ઓછો હોય તો થોડા જ ભગવાનને પૂજા કરવી પરન્તુ જેમ ગમે તે જગ્યાએ પૂજા કરી વેઠ ઉતારવા જેવું કરવું નહિ.

૧૦ વા–સંચાર વિગેરે થવાની તૈયારીમા તરત જ દહેરાસર બહાર નીકળી જવું.

૧૧. દહેરાસરમા ત્રણ પ્રદક્ષિણા, દર્શન, જ્ઞાન અને ચારિત્ર એ રત્નત્રયીને પ્રાપ્ત કરી ચોરાસી લાખ યોનિના ફેરા ટાળવા માટે દેવાય છે દોડધામ કરી નીચું જોયા વિના પ્રદક્ષિણા દેવાથી જીવોની હિંસા થઇ જાય છે અને તેથી ફેરા ઓછા થવાને બદલે અધિક ન થઈ જાય તે માટે બહુ જ ઉપયોગપૂર્વક નીચે જોઇને પ્રદક્ષિણા આપવી

સાત પ્રકારની શુદ્ધિ

અંગ વસન મન ભૂમિકા, પૂજોપગરણ સાર,
ન્યાય દ્રવ્ય વિધિશુદ્ધતા, શુદ્ધિ સાત પ્રકાર.

૧ અંગશુદ્ધિ—શરીર બરાબર શુદ્ધ થઈ રહે એટલા માપસર અચિત્ત જળથી સ્નાન કરીને કોરા રૂમાલથી શરીરને બરાબર લૂછવું. તથા ન્હાવાનુ પાણી ઢોળતા જીવ–જન્તુની વિરાધના ન થાય એ ધ્યાનમા રાખવું.

૨ વસ્ત્રશુદ્ધિ—પૂજા માટે પુરુષોએ બે વસ્ત્ર અને સ્ત્રીઓએ ત્રણ વસ્ત્ર તથા રૂમાલ રાખવો પૂજા માટેના વસ્ત્રો મુખ્યતયા સફેદ, ફાટ્યા કે બગડ્યા વગરના તથા સાધ્યા વિનાના રાખવા એ વસ્ત્રો રેશમી હોય તો પણ હમેશા ધોવા જોઇએ. તથા સુગંધિત પદાર્થોથી વાસિત કરવા જોઇએ. પૂજાના કપડા પહેરીને વગર ન્હાયેલાને કે અશુદ્ધ વસ્ત્રવાળાને અડવું નહિં.

૩ મનશુદ્ધિ—જેમ બને તેમ મનને પૂજામા સ્થિર

રાખવું. તથા સંસારના રગડા-ઝગડાને અને ખટપટને ભૂલી જવા. ખોટા વિચારમાં મનને પરોવવું નહિ.

૪ ભૂમિશુદ્ધિ—દહેરાસરમાં કાજો (કચરો) બરાબર લીધો કે કેમ? તે જોવું. પૂજાના ઉપકરણો (સાધનો) લેવા મૂકવાની જગ્યા પણ જેમ બને તેમ શુદ્ધ રાખવી. તેમ જીવાકુલ ન હોય તે માટે ધ્યાન રાખવું.

૫ ઉપકરણશુદ્ધિ—પૂજાના જોઈતા ઉપકરણો કેસર-સુખડ-પુષ્પ-ધૂપ-અગરબત્તી-દીપક-ચોખા-ફળ-નૈવેદ્ય વિગેરે જેમ બને તેમ ઊંચી જાતિના તેમજ શક્તિ હોય તો પોતાના ઘરના જ વાપરવા. કળશ, ધૂપધાણા, ફાનસ, અંગલુંછણા વિગેરે સાધનો ખૂબ ઉજળા, ચકચકાટ રાખવા. જેમ ઉપકરણની શુદ્ધિ વધારે તેમ આહ્‌લાદ વધારે આવશે અને ભાવની વૃદ્ધિ પણ વધારે આવશે.

૬ દ્રવ્યશુદ્ધિ—જિનપૂજા આદિ શુભ કાર્યમાં વપરાતું દ્રવ્ય જો ન્યાયથી પેદા કરેલું હોય તો તે શુદ્ધ દ્રવ્ય (ધન)-દ્વારા ભાવની બહુ જ વૃદ્ધિ સાથ નિર્મળતા રહે છે.

૭ વિધિશુદ્ધિ—સ્નાન કરીને શુદ્ધ ઉજળા વસ્ત્ર પહેરી પૂજાના ઉપકરણો લઈ શુભ ભાવના ભાવતા જિનમંદિરે જવું. રસ્તામાં કોઈ અશુદ્ધ વસ્તુનો સ્પર્શ ન થઈ જાય તેમ રસ્તામાં કોઈ સંસારી વ્યાપાર-ખટપટમાં ન પડાય એ ધ્યાનમાં રાખવું તેમ ચામડાના પગરખા(જોડા) આદિ પહેરવા નહિ.

શ્રી જિનમંદિરમાં પ્રવેશનો વિધિ.

દહેરાસરમાં પેસતાં પ્રથમ "નિસ્સિહિ" કહેવી, છેટેથી

પ્રભુનું મુખ જોતા બે હાથ ભેગા કરી મસ્તકે લગાડી "નમો જિણાણં" બોલવુ. જ્યા પ્રદક્ષિણા ફરી શકાય ત્યા ત્રણ પ્રદક્ષિણા દેવી. પ્રદક્ષિણા ફરતા અને ફર્યા પછી દહેરાસરમાથી આશાતના ટાળવા બનતું કરવું. પછી મૂળનાયક સન્મુખ જઇ સ્તુતિના શ્લોકો બોલવા. પુરુષોએ પ્રભુની જમણી બાજુ અને સ્ત્રીઓએ ડાબી બાજુએ ઊભા રહેવુ. સ્તુતિ બોલતી વખતે પોતાનું અર્ધું અંગ નમાવવુ. પૂજા કરનારે પોતાના કપાળમા, ગળે, છાતીએ અને નાભિએ એમ ચાર તિલક કરવા. પછી બીજી વખત "નિસ્સિહી" કહી દ્રવ્ય પૂજામા જોડાવવુ. દ્રવ્ય પૂજા કર્યાબાદ ત્રીજી "નિસ્સિહી" કહી ભાવપૂજા એટલે ચૈત્યવંદન કરવું.

શ્રી અષ્ટપ્રકારી પૂજાનો ક્રમ.

અષ્ટપ્રકારી પૂજા એટલે આઠ પ્રકારોથી શ્રી જિનેશ્વર દેવની પૂજા કરવી એ આઠ પ્રકારોમા પહેલા ત્રણ પ્રકારની પૂજાને અંગપૂજા કહેવાય છે, કારણ કે તે પૂજા પ્રભુના અંગને સ્પર્શ કરીને કરવાની હોવાથી તેને અંગપૂજા કહેવાય છે.

જેને શરીરમાથી રસી ઝરતી હોય તેણે અંગપૂજા પોતાના ચંદન-પુષ્પ આદિથી બીજા પાસે કરાવવી અગ્રપૂજા તથા ભાવપૂજા પોતે કરવી.

જલપૂજા-પ્રથમ પંચામૃતથી(દૂધ, દહીં, સાકર, ઘી અને પાણી ભેગા કરીને) શ્રી જિનપ્રતિમા આદિને ન્હવણ કરી પછી ચોકખા પાણીથી ન્હવણ કરવુ. ત્રણ અંગલુછણા પોતાના હાથે જ બહુમાનપૂર્વક કરવા. અંગલુછણા સારામા સારી ઊંચી મલમલના રાખવા.

૧. જલપૂજાના દુહા.

*જલપૂજા જુગતે કરો, મેલ અનાદિ વિનાશ;
જલપૂજા ફલ મુજ હજો, માંગો એમ પ્રભુ પાસ. ૧

જ્ઞાન કલશ ભરી આત્મા, સમતા રસ ભરપૂર;
શ્રી જિનને નવરાવતાં, કર્મ હોય ચકચૂર. ૨

મેરુશિખર નવરાવે, હો સુરપતિ મેરુશિખર૦
જન્મકાળ જિનવરજીકો જાણી, પંચ રૂપ કરી આવે ભાવે;
હો સુરપતિ મેરુશિખર૦ ૧

રતન પ્રમુખ અડ જાતિના કળશા, ઔષધિ ચૂરણ મીલાવે,
ખીરસમુદ્ર તીર્થોદક આણી, સ્નાત્ર કરી ગુણ ગાવે;
હો સુરપતિ૦ ૨

એણીપરે જિનપ્રતિમાકો ન્હવણ કરી, બોધિબીજ માનુ વાવે,
અનુક્રમે ગુણ રત્નાકરું ફરસી, જિન ઉત્તમ પદ પાવે.
હો સુરપતિ૦ ૩

રાગ. માલકોશ

આનંદ ભર ન્હવણ કરી જિનચંદ,
કંચન રતન કળશ જલ ભરકે, મહકે બરાસ સુગંધ;
સુરગિરિ ઉપર સુરપતિ સઘળે, પૂજે ત્રિભુવન ઇંદ.
આનંદ૦ ૧

---

* ૐ હ્રીં શ્રીં પરમપુરુષાય પરમેશ્વરાય જન્મજરામૃત્યુનિવારણાય શ્રીમતે જિનેંદ્રાય જલં યજામહે સ્વાહા. (જે પૂજા હોય તેનું નામ બદલી આ મંત્ર બોલવો.)

શ્રાવક તિમ જિન ન્હવણ કરીને, કાટે કલિમલ ફંદ;
આતમ નિર્મલ સબ અઘ ટારી, અરિહંત રૂપ અમંદ.
આનંદ૦ ૨

૨ ચંદનપૂજાનો દુહો.

શીતલ ગુણ જેહમા રહ્યો, શીતલ પ્રભુમુખરંગ;
આત્મ શીતલ કરવા ભણી, પૂજો અરિહા અંગ ૩

કેશર, બરાસ, સુખડ વિગેરેથી વિલેપન પૂજા કરવી. નવ અંગે તિલક કરવા. પૂજા કરતા નખ કેશરમા બોળાય નહિ, અને પ્રભુને અડે નહિ તથા કેશરના છાંટા પડે નહિ એ ધ્યાનમા રાખવુ. પૂજા મૌનપણે કરવી. દોહરો બોલી રહ્યા પછી અંગે તિલક કરવું.

નવ અંગપૂજાના દુહા

જળ ભરી સંપુટ પત્રમા, યુગલિક નર પૂજંત,
ઋષભ ચરણ અંગૂઠડે, દાયક ભવજલ અંત ૧
(પ્રભુના જમણા ડાબા અંગૂઠડે તિલક કરવુ)

જાનુ બળે કાઉસ્સગ્ગ રહ્યા, વિચર્યા દેશ વિદેશ,
ખડા ખડા કેવળ લહ્યું, પૂજો જાનુ નરેશ ૨
(જમણા તથા ડાબા ઢીંચણે તિલક કરવુ)

લોકાંતિક વચને કરી, વરસ્યા વરસી દાન,
કર કાંડે પ્રભુ પૂજના, પૂજો ભવિ બહુમાન. ૩
(જમણા ડાબા કાંડે તિલક કરવું)

માન ગયું હોય અંશથી, દેખી વીર્ય અનંત;
ભુજાબળે ભવજલ તર્યા, પૂજો ખંધ મહંત. ૪

(જમણા ડાબા ખભે તિલક કરવું.)

સિદ્ધશિલા ગુણ ઉજળી, લોકાંતે ભગવંત;
વસિયા તેણે કારણ ભવી, શિરશિખા પૂજંત. ૫

(મસ્તક શિખાએ તિલક કરવું.)

તીર્થંકર પદ પુન્યથી, ત્રિભુવન જન સેવંત;
ત્રિભુવન તિલક સમા પ્રભુ, ભાલ તિલક જયવંત૦ ૬

(કપાલમાં તિલક કરવું.)

સોલ પહોર પ્રભુ દેશના, કંઠે વિવર વર્તુલ;
મધુર ધ્વનિ સુરનર સુણે, તિણે ગળે તિલક અમૂલ. ૭

(કંઠે તિલક કરવું.)

હૃદય કમળ ઉપશમ બળે, બાળ્યા રાગ ને રોષ;
હિમ દહે વન ખંડને, હૃદય તિલક સંતોષ. ૮

(છાતીએ તિલક કરવું.)

રત્નત્રયી ગુણ ઉજળી, સકલ સુગુણ વિશરામ;
નાભિ કમલની પૂજના, કરતાં અવિચલ ધામ. ૯

(નાભિએ (ડુંટી) તિલક કરવું.)

ઉપદેશક નવ તત્ત્વના, તેણે નવ અંગ જિણંદ;
પૂજો બહુવિધ રાગશું, કહે શુભવીર મુણીંદ. ૧૦

૩ પુષ્પપૂજાનો દુહો.

સુરભિ અખંડ કુસુમ ગ્રહી, પૂજો ગત સંતાપ;
સુમજંતુ ભવ્યજ પરે, કરીએ સમકિત છાપ. ૩

(સરસ સુગંધીવાળા અને અખંડ પુષ્પો ચઢાવવા. નીચે પડેલ પુષ્પ ચઢાવવાં નહિ.)

૪ ધૂપપૂજાનો દુહો.

ધ્યાન ઘટા પ્રગટાવીયે, વામ નયન જિન ધૂપ,
મિચ્છત્ત દુર્ગંધ દૂરે ટળે, પ્રગટે આત્મસ્વરૂપ. ૪

(ગભારાની બહાર પ્રભુની ડાબી બાજુએ ઊભા રહી ધૂપ કરવો.)

૫ દીપકપૂજાનો દુહો.

દ્રવ્ય દીપ સુવિવેકથી, કરતા દુઃખ હોય ફોક,
ભાવ પ્રદીપ પ્રગટ હુએ, ભાસિત લોકાલોક. ૫

(પ્રભુની જમણી બાજુ ઊભા રહી દીપક પૂજા કરવી.)

૬ અક્ષતપૂજાનો દુહો.

શુદ્ધ અખંડ અક્ષત ગ્રહી, નંદાવર્ત વિશાલ,
પૂરી પ્રભુ સન્મુખ રહો, ટાળી સકળ જંજાળ. ૬

(અખંડ ચોખાવડે સાદો અગર નંદાવર્ત સાથીયો કરવો)

સાથીયો કરતી વખતે બોલવાના દુહા.

ચિહું ગતિ ભ્રમણ સંસારમા, જન્મ મરણ જંજાલ,
અષ્ટ કર્મ નિવારવા, માગું મોક્ષ ફળ સાર. ૧

અક્ષત પૂજા કરતા થકા, સફળ કરું અવતાર;
ફલ માંગું પ્રભુ આગલે, તાર તાર મુજ તાર. ૨

દર્શન જ્ઞાન ચારિત્રના, આરાધનથી સાર;
સિદ્ધશિલાની ઉપરે, હો મુજ વાસ શ્રીકાર. ૩

૭ નૈવેદ્યપૂજાનો દુહો.

અણાહારી પદ મેં કર્યા, વિગ્ગહ ગઇય અનંત;
દૂર કરી તે દીજીયે, અણાહારી શિવ સંત. ૭

(સાકર, પતાસા, ઉત્તમ મીઠાઈ વિગેરે નૈવેદ્ય સાથિયા પર મૂકવું.)

૮ ફલપૂજાનો દુહો.

ઇંદ્રાદિક પૂજા ભણી, ફલ લાવે ધરી રાગ;
પુરુષોત્તમ પૂજી કરી, માંગે શિવફલ ત્યાગ. ૮

(બદામ, સોપારી, શ્રીફળ અને પાકા ફળો સિદ્ધશિલા ઉપર મૂકવા.)

આ રીતે અષ્ટપ્રકારી પૂજા કર્યા બાદ ચામર વિગેરેથી પૂજા કરવી.

ચામર પૂજાનો દુહો.

બે બાજુ ચામર ઢાળે, એક આગળ વજ્ર ઉલાળે;
જઇ મેરુ ધરી ઉત્સંગે, ઇન્દ્ર ચોસઠ મલીયા રંગે,
પ્રભુ પાસનું મુખડું જોવા, ભવોભવના પાતિક ખોવા.

ખંડ ૭ મો

પંચપ્રતિક્રમણાદિ સૂત્રો.

૧ નવકાર મહામંત્ર.

નમો અરિહંતાણં. ૧ નમો સિદ્ધાણં. ૨ નમો આયરિયાણં ૩ નમો ઉવજ્ઝાયાણં. ૪ નમો લોએ સવ્વસાહૂણં. ૫ એસો પંચનમુક્કારો ૬ સવ્વપાવપ્પણાસણો. ૭ મંગલાણં ચ સવ્વેસિં ૮ પઢમં હવઇ મંગલં ૯

૨ પંચિંદિઅ.

પંચિંદિઅસંવરણો, તહ નવવિહ બંભચેરગુત્તિધરો, ચઉવિહ કસાયમુક્કો, ઇઅ અઠ્ઠારસગુણેહિં સંજુત્તો. ૧ પંચમહવ્વયજુત્તો, પંચવિહાયારપાલણસમત્થો, પંચસમિઓ તિગુત્તો છત્તીસગુણો ગુરુ મજ્ઝ ૨

૩ ખમાસમણ. (પ્રણિપાત સૂત્ર)

ઇચ્છામિ ખમાસમણો વંદિઉં, જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ મત્થએણ વંદામિ

૪ સુગુરુને શાતા-સુખપૃચ્છા.

ઇચ્છકાર સુહરાઇ સુહદેવસિ, સુખતપ શરીરનિરાબાધ,

સુખસંજમયાત્રા નિર્વહો છોજી ? સ્વામી શાતા છેજી ? ભાત-પાણીનો લાભ દેજોજી.

૫ ઇરિયાવહિયં.

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! ઇરિયાવહિયં પડિક્કમામિ ? ઇચ્છં. ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં. ૧ ઇરિયાવહિયાએ વિરાહણાએ. ૨ ગમણાગમણે, ૩ પાણક્કમણે, બીયક્કમણે, હરિયક્કમણે, ઓસા-ઉત્તિંગ-પણગ-દગ-મટ્ટી-મક્કડાસંતાણા સંકમણે. ૪ જે મે જીવા વિરાહિયા. ૫ એગિંદિયા, બેઇંદિયા, તેઇંદિયા, ચઉરિંદિયા, પંચિંદિયા, ૬ અભિહયા, વત્તિયા, લેસિયા, સંઘાઇયા, સંઘટ્ટિયા, પરિયાવિયા, કિલામિયા, ઉદ્દવિયા, ઠાણાઓ ઠાણં સંકામિઆ, જીવિયાઓ વવરોવિયા, તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં. ૭

૬ તસ્સ ઉત્તરી.

તસ્સ ઉત્તરીકરણેણં, પાયચ્છિત્તકરણેણં, વિસોહીકરણેણં, વિસલ્લીકરણેણં, પાવાણં કમ્માણં નિગ્ઘાયણટ્ઠાએ, ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં. ૮

૭ અન્નત્થ ઊસસિએણં.

અન્નત્થ ઊસસિએણં. નીસસિએણં, ખાસિએણં છીએણં, જંભાઇએણં, ઉડ્ડુએણં. વાયનિસગ્ગેણં, ભમલીએ, પિત્તમુચ્છાએ. ૧ સુહુમેહિં અંગસંચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલસંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિટ્ઠિસંચાલેહિં. ૨ એવમાઇએહિં, આગારેહિં, અભગ્ગો, અવિરાહિઓ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો. ૩ જાવ અરિહંતાણં ભગવંતાણં નમુક્કારેણં ન પારેમિ. ૪ તાવ કાયં ઠાણેણં મોણેણં ઝાણેણં અપ્પાણં વોસિરામિ. ૫

૮ લોગસ્સ. (નામસ્તવ)

[1]લોગસ્સ ઉજ્જોઅગરે, ધમ્મતિત્થયરે જિણે; અરિહંતે કિત્તઇસ્સ, ચઉવીસંપિ કેવલી ૧ ઉસભમજિઅં ચ વંદે, સંભવમભિણંદણં ચ સુમઇં ચ; પઉમપ્પહં સુપાસં, જિણં ચ ચંદપ્પહં વંદે ૨ સુવિહિં ચ પુપ્ફદંતં, સીયલ સિજ્જંસ વાસુપુજ્જં ચ; વિમલમણંતં ચ જિણં, ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ. ૩ કુંથું અરં ચ મલ્લિં, વંદે મુણિસુવ્વયં નમિજિણં ચ, વંદામિ રિટ્ઠનેમિં, પાસં તહ વદ્ધમાણં ચ. ૪ એવં મએ અભિથુઆ, વિહુયરયમલા પહીણજરમરણા; ચઉવીસંપિ જિણવરા, તિત્થયરા મે પસીયંતુ ૫ કિત્તિય-વંદિય-મહિયા, જે એ લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા, આરુગ્ગ બોહિલાભં, સમાહિવરમુત્તમં દિંતુ ૬ ચંદેસુ નિમ્મલયરા, આઇચ્ચેસુ અહિયં પયાસયરા, સાગરવરગંભીરા, સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ, ૭

૯ કરેમિ ભંતે સૂત્ર.

કરેમિ ભંતે! સામાઇયં સાવજ્જં જોગં પચ્ચક્ખામિ. જાવ નિયમં પજ્જુવાસામિ દુવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં, ન કરેમિ, ન કારવેમિ, તસ્સ ભંતે પડિક્કમામિ, નિંદામિ, ગરિહામિ, અપ્પાણં વોસિરામિ.

---

૧ લોગસ્સને બદલે, સૌએ આ સૂત્ર શીખી લોગસ્સ જ કહે ... [illegible] ... અજાણ એ અવિધિ છે [illegible] ... લોગસ્સ આવડતો હોય

૧૦ સામાઇયવયજુત્તો.

(સામાયિક પારવાનું સૂત્ર)

સામાઇયવયજુત્તો, જાવ મણે હોઈ નિયમસંજુત્તો; છિન્નઇ અસુહં કમ્મં, સામાઇય જત્તિઆ વારા. ૧ સામાઇયંમિ ઉ કએ, સમણો ઇવ સાવઓ હવઇ જમ્હા; એએણ કારણેણં, બહુસો સામાઇયં કુજ્જા, ૨ સામાયિક વિધિએ લીધું, વિધિએ પાર્યું, વિધિ કરતાં જે કોઇ અવિધિ હુઓ હોય, તે સવિ હું મન-વચન-કાયાએ કરી મિચ્છામિ દુક્કડં.

૧૧ જગચિંતામણી.

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! ચૈત્યવંદન કરું ? ઇચ્છં

જગચિંતામણી જગનાહ જગગુરુ જગરક્ખણ, જગબંધવ જગસત્થવાહ, જગભાવવિઅક્ખણ; અટ્ઠાવયસંઠવિઅરૂવ, કમ્મટ્ઠ-વિણાસણ, ચઉવીસંપિ જિણવર જયંતુ, અપ્પડિહયસાસણ. ૧

કમ્મભૂમિહિં કમ્મભૂમિહિં, પઢમ સંઘયણિ, ઉક્કોસય સત્તરિસય, જિણવરાણ વિહરંત લબ્ભઇ, નવકોડિહિં કેવલીણ, કોડિ સહસ્સ નવ સાહુ ગમ્મઇ, સંપઇ જિણવર વીસ મુણિ, બિહું કોડિહિં વરનાણ, સમણહ કોડિ સહસ્સ દુઅ, થુણિ-જ્જઇ નિચ્ચ વિહાણિ. ૨

જયઉ સામિય જયઉ સામિય, રિસહ સત્તુંજિ, ઉજ્જિંત પહુ નેમિજિણ, જયઉ વીર સચ્ચઉરિમંડણ, ભરૂઅચ્છહિં મુણિસુવ્વય; મુહરીપાસ દુહદુરિયખંડણ, અવરવિદેહિં તિત્થ-

યશ, ચિહું દિસિ વિદિસિ જિં કેવિ, તીઆણાગયસંપઇય, વંદું જિણ સવ્વેવિ. ૩

સત્તાણવઇ સહસ્સા, લખ્ખા છપ્પન્ન અટ્ઠ કોડિઓ; બત્તિસય બાસિઆઇ, તિઅલોએ ચેઇએ વંદે ૪ પનરસ કોડિ સયાઇ, કોડિ બાયાલ લખ્ખ અડવન્ના, છત્તીસ સહસ્સ અસિઇ, સાસયબિંબાઇ પણમામિ. ૫

૧૨ જ કિંચિ.

જ કિંચિ નામતિત્થં, સગ્ગે પાયાલિ માણુસે લોએ, જાઇ જિણબિંબાઇ, તાઇ સવ્વાઇ વંદામિ. ૧.

૧૩ નમુત્થુણ (શક્રસ્તવ.)

નમુત્થુણં અરિહંતાણં ભગવંતાણં ૧ આઇગરાણં તિત્થયરાણં સયંસંબુદ્ધાણં ૨ પુરિસુત્તમાણં, પુરિસસીહાણં, પુરિસવરપુંડરીયાણં, પુરિસવરગંધહત્થીણં ૩ લોગુત્તમાણં, લોગનાહાણં લોગહિયાણં, લોગપઇવાણં, લોગપજ્જોઅગરાણં. ૪ અભયદયાણં, ચખ્ખુદયાણં, મગ્ગદયાણં, સરણદયાણં, બોહિદયાણં ૫ ધમ્મદયાણં, ધમ્મદેસીયાણં, ધમ્મનાયગાણં, ધમ્મસારહીણં, ધમ્મવરચાઉરંતચક્કવટ્ટીણં ૬ અપ્પડિહયવરનાણ–દંસણધરાણં, વિયટ્ટછઉમાણં. ૭ જિણાણં જાવયાણં, તિન્નાણં તારયાણં, બુદ્ધાણં બોહયાણં, મુત્તાણં મોઅગાણં. ૮ સવ્વન્નૂણં સવ્વદરિસીણં, સિવમયલમરુઅમણંતમખ્ખય–મવ્વા–બાહમ-પુણરાવિત્તિ, સિદ્ધિગઇ નામધેયં, ઠાણં સંપત્તાણં નમો જિણાણં, જિયભયાણં ૯

જે અ અઈઆ સિદ્ધા, જેઅ ભવિસ્સંતિણાગએ કાલે, સંપઈ અ વટ્ટમાણા, સવ્વે તિવિહેણ વંદામિ. ૧૦

૧૪ જાવંતિ ચેઇઆઇં.

જાવંતિ ચેઇઆઇં, ઉડ્ઢે અ અહે અ તિરિયલોએ અ; સવ્વાઇં તાઇં વંદે, ઈહ સંતો તત્થ સંતાઈં. ૧

૧૫ જાવંત કેવિ સાહૂ.

જાવંત કેવિ સાહૂ, ભરહેરવયમહાવિદેહે અ; સવ્વેસિં તેસિં પણઓ, તિવિહેણ તિદંડવિરયાણં. ૧

૧૬ પરમેષ્ઠિ નમસ્કાર.

નમોઽર્હત્સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાયસર્વસાધુભ્યઃ

૧૭ ઉવસગ્ગહરં સ્તોત્ર.

ઉવસગ્ગહરં પાસં, પાસં વંદામિ કમ્મઘણમુક્કં; વિસહરવિસનિન્નાસં, મંગલકલ્લાણઆવાસં. ૧ વિસહરફુલિંગમંતં, કંઠે ધારેઇ જો સયા મણુઓ, તસ્સ ગહરોગમારી. દુટ્ઠજરા જંતિ ઉવસામં. ૨ ચિટ્ઠઉ દૂરે મંતો, તુજ્ઝ પણામો વિ બહુફલો હોઇ; નરતિરિએસુ વિ જીવા, પાવંતિ ન દુક્ખદોગચ્ચં. ૩ તુહ સમ્મત્તે લદ્ધે, ચિંતામણિકપ્પપાયવબ્ભહિએ; પાવંતિ અવિગ્ઘેણં, જીવા અયરામરં ઠાણં. ૪ ઇઅ સંથુઓ મહાયસ! ભત્તિબ્ભરનિબ્ભરેણ હિયએણ, તા દેવ દિજ્જ બોહિં, ભવે ભવે પાસ જિણચંદ! ૫

૧૮ જય વીયરાય.

જય વીયરાય જગગુરુ, હોઉ મમં તુહ પભાવઓ ભયવં, ભવનિવ્વેઓ મગ્ગાણુસારિયા ઇટ્ઠફલસિદ્ધી ૧ લોગવિરુદ્ધચ્ચાઓ, ગુરુજણપૂઆ પરત્થકરણં ચ, સુહગુરુજોગો તવ્વયણ, સેવણા-ભવમખંડા ૨ વારિજ્જઈ જઈવિ નિઆણ, બંધણં વીયરાય તુહ સમએ, તહવિ મમ હુજ્જ સેવા, ભવે ભવે તુમ્હ ચલ-ણાણં. ૩ દુક્ખખ્ખઓ કમ્મખ્ખઓ, સમાહિમરણં ચ બોહિલાભો અ, સંપજ્જઉ મહ એઅં, તુહ નાહ પણામકરણેણ. ૪ સર્વ-મંગલમાંગલ્યં, સર્વકલ્યાણકારણમ્, પ્રધાનં સર્વધર્માણાં, જૈનં જયતિ શાસનમ્ ૫

૧૯ અરિહંતચેઇયાણં. (ચૈત્યસ્તવ)

અરિહંતચેઇયાણં, કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં ૧ વંદણવત્તિયાએ, પૂઅણવત્તિયાએ, સક્કારવત્તિયાએ, સમ્માણવત્તિયાએ, બોહિ-લાભવત્તિયાએ, નિરુવસગ્ગવત્તિયાએ. ૨ સદ્ધાએ, મેહાએ, ધિઈએ, ધારણાએ, અણુપ્પેહાએ વડ્ઢમાણીએ, ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ૩

૨૦ કલ્લાણકંદની સ્તુતિ.

કલ્લાણકંદં પઢમં જિણિંદં, સંતિં તઓ નેમિજિણં મુણીંદં, પાસં પયાસં સુગુણિક્કઠાણં, ભત્તીઈ વંદે સિરિવદ્ધમાણં ૧ અપારસંસારસમુદ્દપારં, પત્તા સિવં દિંતુ સુઇક્કસારં, સવ્વે જિણંદા સુરવિંદવંદા, કલ્લાણવલ્લીણવિસાલકંદા. ૨ નિવ્વાણમગ્ગે વરજાણકપ્પં, પણાસિયાસેસ-કુવાઇદપ્પં; મયં જિણાણં સરણં બુહાણં, નમામિ નિચ્ચં તિજગપ્પહાણં. ૩ કુંદિંદુગોક્ખીરતુ-

આરવન્ના, સરોજહત્થા કમલે નિસન્ના; વાએસિરી પુત્થયવગ્ગ-હત્થા, સુહાય સા અમ્હ સયા પસત્થા. ૪

૨૧ સંસારદાવાની સ્તુતિ.

સંસારદાવાનલ-દાહનીરં, સંમોહધુલીહરણે સમીરં; માયાર-સાદારણ-સારસીરં, નમામિ વીરં ગિરિસારધીરં. ૧ ભાવાવનામ-સુરદાનવમાનવેન, ચુલાવિલોલકમલાવલિમાલિતાનિ; સંપૂરિતાભિ-નતલોકસમીહિતાનિ, કામં નમામિ જિનરાજ! પદાનિ તાનિ. ૨ બોધાગાધં સુપદપદવી નીરપૂરાભિરામં, જીવાહિંસાવિરલલહરી-સંગમાગાહદેહં; ચુલાવેલં ગુરુગમમણિસંકુલં દૂરપારં, સારં વીરાગમજલનિધિં, સાદરં સાધુ સેવે. ૩ આમૂલાલોલધૂલી-બહુલ-પરિમલાલીઢલોલાલિમાલા, ઝંકારારાવસારામલદલકમલા-ગારભૂમિ-નિવાસે; છાયાસંભારસારે વરકમલકરે તારહારાભિરામે, વાણી-સંદોહદેહે ભવવિરહવરં દેહિ મે દેવિ! સારં. ૪

૨૨ પુક્ખરવરદી. (શ્રુતસ્તવ)

પુક્ખરવરદીવડ્ઢે, ધાયઈસંડે અ જંબુદીવે અ; ભરહેરવય-વિદેહે, ધમ્માઈગરે નમંસામિ. ૧ તમતિમિરપડલવિદ્ધં-સણસ્સ સુરગણનરિંદમહિયસ્સ; સીમાધરસ્સ વંદે, પપ્ફોડિઅમોહજાલસ્સ. ૨ જાઈજરામરણસોગ-પણાસણસ્સ, કલ્લાણપુક્ખલવિસાલ-સુહા-વહસ્સ; કો દેવદાણવનરિંદ-ગણચ્ચિઅસ્સ, ધમ્મસ્સ સારમુવલબ્ભ કરે પમાયં? ૩ સિદ્ધે ભો પયઓ ણમો જિણમએ, નંદી સયા સંજમે; દેવં-નાગ-સુવન્ન-કિન્નરગણ-સ્સબ્ભુઅભાવચ્ચિએ; લોગો જત્થ પઇટ્ઠિઓ જગમિણં, તેલુક્કમચ્ચાસુરં, ધમ્મો વડ્ઢઉ

સાસઓ વિજયઓ, ધમ્મુત્તરં વડ્ઢઉ. ૪ સુઅસ્સ ભગવઓ, કરેમિ કાઉસ્સગ્ગ વંદણવત્તિયાએ

૨૩ સિદ્ધાણં બુદ્ધાણં. (સિદ્ધસ્તવ)

સિદ્ધાણં બુદ્ધાણં, પારગયાણં પરંપરગયાણં; લોઅગ્ગમુવગયાણં, નમો સયા સવ્વસિદ્ધાણં. ૧ જો દેવાણ વિ દેવો, જં દેવા પંજલી નમંસંતિ, તં દેવદેવમહિઅં, સિરસા વંદે મહાવીરં. ૨ ઇક્કોવિ નમુક્કારો, જિણવરવસહસ્સ વદ્ધમાણસ્સ; સંસારસાગરાઓ, તારેઇ નરં વ નારિં વા ૩ ઉજ્જિંતસેલસિહરે, દિક્ખા નાણં નિસીહિઆ જસ્સ, તં ધમ્મચક્કવટ્ટિં, અરિટ્ઠનેમિં નમંસામિ. ૪ ચત્તારિ અટ્ઠ દસ દોય, વંદિયા જિણવરા ચઉવ્વીસં, પરમટ્ઠનિટ્ઠિઅટ્ઠા, સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ૫

૨૪ વેયાવચ્ચગરાણં.

વેયાવચ્ચગરાણં, સંતિગરાણં; સમ્મદિટ્ઠિસમાહિગરાણં, કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં અન્નત્થ,

૨૫ ભગવાનાદિ વંદન.

ભગવાનહં, આચાર્યહં, ઉપાધ્યાયહં, સર્વસાધુહં.

૨૬ દેવસિઅ પડિક્કમણે ઠાઉં.

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! દેવસિઅપડિક્કમણે ઠાઉં? ઇચ્છં સવ્વસ્સવિ દેવસિઅ દુચ્ચિંતિઅ દુબ્ભાસિઅ દુચ્ચિટ્ઠિઅ, તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં,

૨૭ ઇચ્છામિ ઠામિ.

ઇચ્છામિ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં. જો મે દેવસિઓ અઇયારો કુઓ, કાઇઓ વાઇઓ માણસિઓ, ઉસ્સુત્તો, ઉમ્મગ્ગો, અકપ્પો, અકરણિજ્જો, દુજ્ઝાઓ દુવ્વિચિંતિઓ, અણાયારો, અણિચ્છિઅવ્વો, અસાવગપાઉગ્ગો, નાણે દંસણે ચરિત્તાચરિત્તે, સુએ સામાઇએ તિણ્હં ગુત્તીણં, ચઉણ્હં કસાયાણં, પંચણ્હમણુવ્વયાણં, તિણ્હં ગુણવ્વયાણં, ચઉણ્હં સિક્ખાવયાણં, બારસવિહસ્સ સાવગધમ્મસ્સ, જં ખંડિઅં જં વિરાહિઅં તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં.

૨૮ નાણંમિ

[1]નાણંમિ દંસણંમિ અ, ચરણંમિ તવંમિ તહય વીરિયંમિ; આયરણં આયારો, ઇઅ એસો પંચહા ભણિઓ. ૧ કાલે વિણએ બહુમાણે, ઉવહાણે તહ અનિન્હવણે; વંજણ અત્થ તદુભએ, અટ્ઠવિહો નાણમાયારો. ૨ નિસ્સંકિઅ નિક્કંખિઅ, નિવ્વિતિગિચ્છા અમૂઢદિટ્ઠિ અ; ઉવવુહ થિરીકરણે, વચ્છલ્લ-પ્પભાવણે અટ્ઠ. ૩ પણિહાણજોગજુત્તો, પંચહિં સમિઇહિં તીહિં ગુત્તીહિં, એસ ચરિત્તાયારો, અટ્ઠવિહો હોઈ નાયવ્વો. ૪ બારસવિહંમિ વિ તવે, સબ્ભિંતરબાહિરે કુસલદિટ્ઠે; અગિલાઈ અણાજીવી, નાયવ્વો સો તવાયારો. ૫ અણસણમૂણોઅરિયા, વિત્તીસંખેવણં રસચ્ચાઓ. કાયકિલેસો સંલી—ણયા ય, બજ્ઝો તવો હોઇ. ૬ પાયચ્છિત્તં વિણઓ, વેયાવચ્ચં તહેવ સજ્ઝાઓ, ઝાણં ઉસ્સગ્ગોવિ અ,

---

૧ આ સૂત્રની જગ્યાએ આઠ નવકાર ગણવામા આવે છે તે પણ અવિધિ છે, માટે સૌએ આ સૂત્ર કંઠસ્થ કરી લેવું જોઇએ.

અબ્ભિંતરઓ તવો હોઈ ૭ અણિગુહિઅ–બલવિરિઓ, પરક્કમઈ જો જહુત્તમાઉત્તો, જુંજઈઅ જહાથામં, નાયંવો વીરિઆયારો ૮

૨૯ સુગુરુ વાંદણાં.*

ઇચ્છામિ ખમાસમણો વંદિઉં, જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ, અણુજાણહ, મે મિઉગ્ગહં, નિસીહિ, અહોકાય કાયસંફાસં, ખમણિજ્જો ભે કિલામો અપ્પકિલંતાણં બહુસુભેણ ભે દિવસો વઇક્કંતો, જત્તા ભે, જવણિજ્જં ચ ભે, ખામેમિ ખમાસમણો દેવસિઅં વઇક્કમ્મં, આવસ્સિઆએ, પડિક્કમામિ ખમાસમણાણં દેવસિઆએ આસાયણાએ તિત્તીસન્નયરાએ, જં કિંચિ મિચ્છાએ, મણદુક્કડાએ, વયદુક્કડાએ, કાયદુક્કડાએ, કોહાએ, માણાએ, માયાએ, લોભાએ, સવ્વકાલિઆએ, સવ્વમિચ્છોવયારાએ, સવ્વધમ્માઇક્કમણાએ, આસાયણાએ જો મે અઇયારો કઓ, તસ્સ ખમાસમણો, પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ.

---

* બીજી વારના વાંદણાં દેતી વખતે 'આવસ્સિઆએ' એ પદ ન બોલવું

રાઈ પડિક્કમણામાં દિવસો વઇક્કંતો એ વાક્યને બદલે રાઈ વઇક્કંતા બોલવું, પક્ખી પડિક્કમણામાં પક્ખો વઇક્કંતો બોલવું, ચઉમાસી પડિક્કમણામાં ચઉમાસી વઇક્કંતા બોલવું અને સંવચ્છરી પડિક્કમણામાં સંવચ્છરો વઇક્કંતો બોલવું આવી રીતે દેવસી પડિક્કમણા માટે જ્યાં જ્યાં દેવસિઅં વિગેરે પદો છે ત્યાં ત્યાં રાઇ વગેરે પડિક્કમણામાં તે તે પડિક્કમણા મુજબ રાઇઅં વગેરે પાઠ બોલવા.

૩૦ દેવસિઅં આલોઉં.

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! દેવસિઅં આલોઉં ! ઇચ્છં. આલોએમિ જો મે દેવસિઓ અઇઆરો૦

૩૧ સાત લાખ.

સાત લાખ પૃથ્વીકાય, સાત લાખ અપ્કાય, સાત લાખ તેઉકાય, સાત લાખ વાઉકાય, દશ લાખ પ્રત્યેક વનસ્પતિકાય, ચૌદ લાખ સાધારણ વનસ્પતિકાય, બે લાખ બેઇંદ્રિય, બે લાખ તેઇંદ્રિય, બે લાખ ચઉરિંદ્રિય, ચાર લાખ દેવતા, ચાર લાખ નારકી, ચાર લાખ તિર્યંચ પંચેંદ્રિય, ચૌદ લાખ મનુષ્ય, એવંકારે ચોરાશી લાખ જીવાયોનિમાંહે મારે જીવે જે કોઇ જીવ હણ્યો હોય, હણાવ્યો હોય, હણતાં પ્રત્યે અનુમોદ્યો હોય, તે સર્વે મને વચને કાયાએ કરી તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં.

૩૨ અઢાર પાપસ્થાનક.

પહેલે પ્રાણાતિપાત, બીજે મૃષાવાદ, ત્રીજે અદત્તાદાન, ચોથે મૈથુન, પાંચમે પરિગ્રહ, છઠ્ઠે ક્રોધ, સાતમે માન, આઠમે માયા, નવમે લોભ, દશમે રાગ, અગ્યારમે દ્વેષ, બારમે કલહ, તેરમે અભ્યાખ્યાન, ચૌદમે પૈશૂન્ય, પંદરમે રતિ અરતિ, સોલમે પરપરિવાદ, સત્તરમે માયામૃષાવાદ, અઢારમે મિથ્યાત્વ-શલ્ય, એ અઢાર પાપસ્થાનકમાંહે મારે જીવે જે કોઈ પાપ સેવ્યું હોય, સેવરાવ્યું હોય, સેવતાં પ્રત્યે અનુમોદ્યું હોય તે સર્વે મને વચને કાયાએ કરી તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં.

૩૩ સવ્વસ્સવિ.

સવ્વસ્સવિ [1]દેવસિઅ દુચ્ચિંતિય, દુબ્ભાસિઅ, દુચ્ચિટ્ઠિઅ ઈચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! ઇચ્છં. તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં.

૩૪ વંદિત્તા (શ્રાદ્ધપ્રતિક્રમણ) સૂત્ર.

વંદિત્તુ સવ્વસિદ્ધે, ધમ્માયરિએ અ સવ્વસાહૂ અ; ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં, સાવગધમ્માઇઆરસ્સ ૧ જો મે વયાઇ-આરો, નાણે તહ દંસણે ચરિત્તે અ, સુહુમો અ બાયરો વા, તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ. ૨ દુવિહે પરિગ્ગહંમિ સાવજ્જે બહુવિહે અ આરંભે, કારાવણે અ કરણે, પડિક્કમે દેસિઅં સવ્વં. ૩ જં બદ્ધમિંદિએહિં, ચઉહિં કસાએહિં અપ્પસત્થેહિં; રાગેણ વ દોસેણ વ, તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ ૪ આગમણે નિગ્ગમણે, ઠાણે ચંકમણે અણાભોગે, અભિઓગે અ નિઓગે, પડિક્કમે દેસિઅં સવ્વં. ૫ સંકા-કંખ-વિગિચ્છા, પસંસ તહ સંથવો કુલિંગીસુ, સમ્મત્તસ્સઇઆરે, પડિક્કમે૦ ૬ છક્કાયસ-મારંભે, પયણે અ પયાવણે અ જે દોસા, અત્તટ્ઠા ય પરટ્ઠા, ઉભયટ્ઠા ચેવ તં નિંદે ૭ પંચણ્હમણુવ્વયાણં, ગુણવ્વયાણં ચ તિણ્હમઇયારે, સિક્ખાણં ચ ચઉણ્હં, પડિક્કમે૦ ૮ પઢમે અણુવ્વયંમિ, થૂલગપાણાઇવાયવિરઇઓ, આયરિઅમપ્પસત્થે, ઇત્થ પમાયપ્પસંગેણં. ૯ વહબંધછવિચ્છેએ, અઇભારે ભત્તપાણવુચ્છેએ, પઢમવયસ્સઇઆરે, પડિક્કમે૦ ૧૦ બીએ અણુ-

---

[1] રાઇઅ, પક્ખીય, ચઉમાસીય, સંવચ્છરીય જે પ્રતિક્રમણ હોય ત્યાં તે બોલવું. વંદિત્તામાં પણ એમ જ સમજવું.

વ્વયંમિ, પરિથૂલગઅલિઅવયણવિરઈઓ, આયરિઅમપ્પસત્થે, ઇત્થ પમાયપ્પસંગેણં. ૧૧ સહસા રહસ્સ દારે, મોસુવએસે અ કૂડલેહે અ; બીઅવયસ્સઈઆરે, પડિક્કમે૦ ૧૨ તઈએ અણુવ્વયંમિ, થૂલગપરદવ્વહરણવિરઈઓ; આયરિઅમપ્પસત્થે, ઇત્થ પમાયપ્પસંગેણં. ૧૩ તેના હડપ્પઓગે, તપ્પડિરૂવે વિરુદ્ધગમણે અ; કૂડતુલ કૂડમાણે, પડિક્કમે૦ ૧૪ ચઉત્થે અણુવ્વયંમિ, નિચ્ચં પરદારગમણવિરઈઓ; આયરિઅમપ્પસત્થે, ઇત્થ પમાયપ્પસંગેણં. ૧૫ અપરિગ્ગહિઆ ઇત્તર, અણંગવિવાહ તિવ્વઅણુરાગે; ચઉત્થવયસ્સઈઆરે, પડિક્કમે૦ ૧૬ ઇત્તો અણુવ્વએ પંચમંમિ, આયરિઅમપ્પસત્થંમિ; પરિમાણપરિચ્છેએ, ઇત્થ પમાયપ્પસંગેણં. ૧૭ ધણ-ધન્ન-ખિત્ત-વત્થુ-રૂપ્પ-સુવન્ને અ કુવિઅપરિમાણે; દુપએ ચઉપ્પયંમિય, પડિક્કમે૦ ૧૮ ગમણસ્સય પરિમાણે, દિસાસુ ઉડ્ઢં અહે અ તિરિઅંચ; વુડ્ઢિ સઇઅંતરદ્ધા, પઢમંમિ ગુણવ્વએ નિંદે. ૧૯ મજ્જંમિ અ મંસંમિ અ, પુપ્ફે અ ફલે અ ગંધમલ્લે અ; ઉવભોગ-પરિભોગે, બીયંમિ ગુણવ્વએ નિંદે. ૨૦ સચ્ચિત્તે પડિબદ્ધે, અપોલ દુપ્પોલિઅં ચ આહારે; તુચ્છોસહિભક્ખણયા, પડિક્કમે૦ ૨૧ ઇંગાલી-વણ-સાડી-ભાડી-ફોડી સુવજ્જએ કમ્મં; વાણિજ્જં ચેવ દંત-લક્ખ-રસ-કેસ-વિસવિસયં. ૨૨ એવં ખુ જંતપિલ્લણ, કમ્મં નિલ્લંછણં ચ દવદાણં; સર-દહ-તલાયસોસં, અસઇપોસં ચ વજ્જિજ્જા. ૨૩ સત્થગ્ગિ-મુસલ-જંતગ-તણ-કટ્ઠે મંત-મૂલ-ભેસજ્જે; દિન્ને દવાવિએ વા પડિક્કમે૦ ૨૪ ન્હાણ-વ્વટ્ટણ-વન્નગ-વિલેવણે-સદ્દ-રૂવ-રસ-ગંધે; વત્થાસણ-આભરણે, પડિક્કમે૦ ૨૫ કંદપ્પે કુક્કુઇએ, મોહરિ

અહિગરણ ભોગઅઇરિત્તે, દંડમ્મિ અણટ્ઠાએ, તઇય મિ ગુણવ્વએ નિંદે ૨૬ તિવિહે દુપ્પણિહાણે, અણવટ્ઠાણે તહા સઇવિહૂણે, સામાઇય વિતહકએ, પઢમે સિખ્ખાવએ નિંદે ૨૭ આણવણે પેસવણે, સદ્દે રૂવે અ પુગ્ગલખ્ખેવે, દેસાવગાસિઅમિ, બીએ સિખ્ખાવએ નિંદે. ૨૮ સંથારૂચ્ચારવિહી— પમાય તહ ચેવ ભોઅણાભોએ, પોસહવિહિવિવરીએ, તઇએ સિખ્ખાવએ નિંદે ૨૯ સચિત્તે નિખ્ખિવણે, પિહિણે વવએસ મચ્છરે ચેવ, કાલાઇક્કમદાણે, ચઉત્થે સિકખાવએ નિંદે. ૩૦ સુહિએસુ અ દુહિએસુ અ, જા મે અસંજએસુ અણુકંપા; રાગેણ વ દોસેણ વ, તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ ૩૧ સાહૂસુ સંવિભાગો, ન કઓ તવ–ચરણ–કરણજુત્તેસુ, સંતે ફાસુઅદાણે, તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ ૩૨ ઇહલોએ પરલોએ, જીવિઅ–મરણે અ આસંસપઓગે, પંચવિહો અઇઆરો, મા મજઝ હુજ્જ મરણંતે ૩૩ કાએણ કાઇઅસ્સ, પડિક્કમે વાઇઅસ્સ વાયાએ; મણસા માણસિઅસ્સ, સવ્વસ્સ વયાઇઆરસ્સ ૩૪ વંદણ–વય–સિખ્ખાગા–રવેસુ સન્ના–કસાય–દંડેસુ, ગુત્તીસુ અ સમિઇસુ અ, જો અઇઆરો અ તં નિંદે. ૩૫ સમ્મદિટ્ઠિ જીવો, જઈ વિ હુ પાવં સમાયરે કિંચિ, અપ્પો સિ હોઇ બંધો, જેણ ન નિદ્ધંધસં કુણઈ. ૩૬ તં પિ હુ સપડિક્કમણં, સપ્પરિઆવં સઉત્તરગુણં ચ, ખિપ્પં ઉવસામેઈ, વાહિવ્વ સુસિખ્ખિઓ વિજ્જો ૩૭ જહા વિસં કુટ્ઠગયં, મંત–મૂલવિસારયા; વિજ્જા હણંતિ મંતેહિં, તો તં હવઇ નિવ્વિસં. ૩૮ એવં અટ્ઠવિહં કમ્મં, રાગદોસસમજ્જિઅં, આલોઅંતો અ નિંદંતો, ખિપ્પં હણઈ સુસાવઓ. ૩૯ કયપાવો વિ મણુસ્સો, આલોઇઅ નિંદિઅ

ગુરુસગાસે; હોઇ અઇરેગલહુઓ, ઓહરિઅભરુવ્વ ભારવહો. ૪૦ આવસ્સએણ એએણ, સાવઓ જઇવિહુ બહુરઓ હોઇ; દુક્ખાણ મંતકિરિઅં, કાહિ અચિરેણ કાલેણ. ૪૧ આલોયણા બહુવિહા, ન ય સંભરિઆ પડિક્કમણકાલે; મૂલગુણ–ઉત્તરગુણે, તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ. ૪૨ તસ્સ ધમ્મસ્સ કેવલિપન્નતસ્સ, અબ્ભુ-ટ્ઠિઓમિ આરાહણાએ; વિરઓમિ વિરાહણાએ, તિવિહેણ પડિ-ક્કંતો, વંદામિ જિણે ચઉવ્વીસં. ૪૩ જાવંતિ ચેઇઆઇં, ઉડ્ઢે અ અહે અ તિરિઅલોએ અ; સવ્વાઇં તાઇં વંદે, ઇહ સંતો તત્થ સંતાઇં. ૪૪ જાવંત કેવિ સાહૂ, ભરહેરવયમહાવિદેહે અ; સવ્વેસિં તેસિં પણઓ, તિવિહેણ તિદંડવિરયાણં. ૪૫ ચિરસં-ચિય–પાવપણાસણિઇ, ભવસયસહસ્સ મહણીએ; ચઉવીસ જિણ-વિણિગ્ગયકહાઇ, વોલંતુ મે દિઅહા. ૪૬ મમ મંગલમરિહંતા, સિદ્ધા સાહુ સુઅં ચ ધમ્મો અ; સમ્મદિટ્ઠી દેવા, દિંતુ સમાહિં ચ બોહિં ચ. ૪૭ પડિસિદ્ધાણં કરણે, કિચ્ચાણમકરણે પડિક્કમણં; અસદ્દહણે અ તહા, વિવરિઅ પરૂવણાએ અ. ૪૮ ખામેમિ સવ્વજીવે, સવ્વે જીવા ખમંતુ મે; મિત્તી મે સવ્વભૂએસુ, વેરં મજ્ઝં ન કેણઇ. ૪૯ એવમહં આલોઇઅ, નિંદિઅ ગરહિઅ દુગંછિઅં સમ્મં, તિવિહેણ પડિક્કંતો, વંદામિ જિણે ચઉવ્વીસં. ૫૦

૩૫ અબ્ભુટ્ઠિઓ.

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! અબ્ભુટ્ઠિઓમિ અબ્ભિંતર [1]દેવસિઅં ખામેઉં ? ઇચ્છં, ખામેમિ દેવસિઅં, જં કિંચિ,

૧ સવારના બાર વાગ્યા સુધી રાઇઅં કહેવું.

અપત્તિઅ, પરપત્તિઅં, ભત્તે, પાણે, વિણએ, વેયાવચ્ચે, આલાવે, સંલાવે, ઉચ્ચાસણે, સમાસણે, અંતરભાસાએ, ઉવરિભાસાએ, જં કિંચિ મજ્ઝ વિણયપરિહીણં, સુહૂમં વા બાયરં વા તુબ્ભે જાણહ અહં ન યાણામિ, તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં.

૩૬ આયરિય ઉવજ્ઝાએ

આયરિય ઉવજ્ઝાએ, સીસે સાહમ્મિએ કુલગણે અ, જે મે કેઈ કસાયા, સવ્વે તિવિહેણ ખામેમિ ૧ સવ્વસ્સ સમણસંઘસ્સ, ભગવઓ અંજલિં કરિઅ સીસે; સવ્વં ખમાવઇત્તા, ખમામિ સવ્વસ્સ અહયં પિ. ૨ સવ્વસ્સ જીવરાસિસ્સ, ભાવઓ ધમ્મનિહિઅ નિયચિત્તો, સવ્વ ખમાવઇત્તા, ખમામિ સવ્વસ્સ અહયં પિ. ૩

૩૭ નમોઽસ્તુ વર્ધમાનાય

ઇચ્છામો અણુસટ્ઠિં, નમો ખમાસમણાણં, નમોઽર્હત્સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાયસર્વસાધુભ્યઃ નમોઽસ્તુ વર્ધમાનાય, સ્પર્ધમાનાય કર્મણા, તજ્જયાવાપ્તમોક્ષાય, પરોક્ષાય કુતીર્થિનાં ૧ યેષાં વિકચારવિંદરાજ્યા, જ્યાયઃ ક્રમકમલાવલિં દધત્યા, સદૃશૈરિતિ સંગતં પ્રશસ્યં, કથિતં સંતુ શિવાય તે જિનેંદ્રાઃ ૨ કષાયતાપાર્દિતજંતુનિર્વૃત્તિં, કરોતિ યો જૈન-મુખાંબુદોદ્ગતઃ, સ શુક્રમાસોદ્ભવવૃષ્ટિસન્નિભો, દધાતુ તુષ્ટિં મયિ વિસ્તરો ગિરામ્. ૩

૩૮ વિશાલલોચન.

વિશાલલોચનદલં, પ્રોદ્યદ્દંતાંશુકેસરં, પ્રાતર્વીરજિનેંદ્રસ્ય, મુખપદ્મં પુનાતુ વઃ ૧ યેષામભિષેકકર્મ કૃત્વા, મત્તા હર્ષભરાત્ સુખં સુરેંદ્રાઃ, તૃણમપિ ગણયંતિ નૈવ નાકં, પ્રાતઃ

સંતુ શિવાય તે જિનેંદ્રાઃ ૨ કલંકનિર્મુક્તમમુક્તપૂર્ણતં, કુતર્કરાહુગ્રસનં સદોદયં; અપૂર્વચંદ્રં જિનચંદ્રભાષિતં, દિનાગમે નૌમિ બુધૈર્નમસ્કૃતં. ૩

૩૯ શ્રુતદેવતાની સ્તુતિ.

સુયદેવયાએ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં. અન્નત્થ ઊસસિએણં, સુઅદેવયા ભગવઈ, નાણાવરણીયકમ્મસંઘાયં; તેસિં ખવેઉ સયયં, જેસિં સુઅસાયરે ભત્તી. ૧

૪૦ ક્ષેત્રદેવતાની સ્તુતિ.

ખિત્તદેવયાએ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં, અન્નત્થ ઊસસિએણં, જીસે ખિત્તે સાહૂ, દંસણ-નાણેહિં ચરણસહિએહિં; સાહંતિ મુખ્ખમગ્ગં, સા દેવી હરઉ દુરિઆઈં.

૪૧ [૧]કમલદલ સ્તુતિ.

કમલદલ-વિપુલનયના, કમલમુખી કમલગર્ભસમગૌરી; કમલે સ્થિતા ભગવતી, દદાતુ શ્રુતદેવતા સિદ્ધિં.

૪૨ અડ્ઢાઈજ્જેસુ-મુનિવંદન.

અડ્ઢાઈજ્જેસુ દીવસમુદ્દેસુ, પનરસસુ કમ્મભૂમિસુ; જાવંત કેવિ સાહૂ, રયહરણ-ગુચ્છ-પડિગ્ગહધારા, પંચમહવ્વયધારા, અટ્ઠારસસહસ્સ-સીલંગધારા, અખ્ખુયાયારચરિત્તા; તે સવ્વે સિરસા મણસા મત્થએણ વંદામિ.

---

૧ આ સ્તુતિ સ્ત્રીઓએ શ્રુતદેવતાની સ્તુતિને બદલે કહેવાની છે.

૪૩ વરકનક (૧૭૦ જિનસ્તુતિ)

વરકનક –શંખ–વિદ્રુમ–મરકત –ઘનસન્નિભં વિગતમોહં;
સપ્તતિશતં જિનાનાં, સર્વામરપૂજિતં વંદે. ૧

૪૪ લઘુશાંતિ સ્તવ

શાંતિં શાંતિનિશાંતં, શાંતં શાંતાશિવં નમસ્કૃત્ય, સ્તોતુ-શાંતિનિમિત્તં, મંત્રપદૈ શાંતયે સ્તૌમિ ૧ ઓમિતિ નિશ્ચિત-વચસે, નમો નમો ભગવતેઽર્હતે પૂજાં, શાંતિજિનાય જયવતે, યશસ્વિને સ્વામિને દમિનાં ૨ સકલાતિશેષકમહા–સંપત્તિસમ-ન્વિતાય શસ્યાય, ત્રૈલોક્ય પૂજિતાય ચ, નમો નમઃ શાંતિદેવાય ૩ સર્વામર–સુસમૂહ,–સ્વામિકસંપૂજિતાય ન જિતાય, ભુવન જનપાલનોદ્યત–તમાય સતતં નમસ્તસ્મૈ ૪ સર્વદુરિતૌઘના-શન–કરાય સર્વાશિવપ્રશમનાય, દુષ્ટગ્રહ–ભૂત–પિશાચ–શાકિનીનાં પ્રમથનાય ૫ યસ્યેતિ નામમંત્ર–પ્રધાનવાક્યોપયોગકૃતતોષા, વિજયા કુરુતે જનહિત–મિતિ ચ નુતા નમત તં શાંતિં. ૬ ભવતુ નમસ્તે ભગવતિ, વિજયે સુજયે પરાપરૈરજિતે, અપરાજિતે જગત્યાં, જયતીતિ જયાવહે ભવતિ ૭ સર્વ-સ્યાપિ ચ સંઘસ્ય, ભદ્ર–કલ્યાણ–મંગલપ્રદદે, સાધૂનાં ચ સદા શિવ–સુતુષ્ટિ–પુષ્ટિપ્રદે જીયાઃ ૮ ભવ્યાનાં કૃતસિદ્ધે, નિર્વૃત્તિ–નિર્વાણજનનિ સત્ત્વાનાં, અભયપ્રદાનનિરતે, નમોઽસ્તુ સ્વસ્તિપ્રદે તુભ્યં. ૯ ભક્તાનાં જંતૂનાં, શુભાવહે નિત્યમુદ્યતે દેવી, સમ્યગ્-દૃષ્ટીનાં ધૃતિ–રતિ–મતિ–બુદ્ધિપ્રદાનાય ૧૦ જિનશાસનનિરતાનાં, શાંતિનતાનાં ચ જગતિ જનતાનાં, શ્રીસંપત્–કીર્તિ–યશો–વર્દ્ધનિ જય દેવિ! વિજયસ્વ ૧૧ સલિલા–નલ–વિષ–વિષધર–દુષ્ટગ્રહ–

રાજ-રોગ-રણભયતઃ; રાક્ષસ-રિપુગણ-મારી-ચૌરેતિ-શ્વાપદા-દિભ્યઃ. ૧૨ અથ રક્ષ રક્ષ સુશિવં, કુરુ કુરુ શાંતિં ચ કુરુ કુરુ સદેતિ; તુષ્ટિં કુરુ કુરુ પુષ્ટિં, કુરુ કુરુ સ્વસ્તિં ચ કુરુ કુરુ ત્વં. ૧૩ ભગવતિ ગુણવતિ શિવશાંતિ, તુષ્ટિ પુષ્ટિ સ્વસ્તીહ કુરુ કુરુ જનાનાં; ઓમિતિ નમો નમો હ્રાઁ હ્રીઁ હ્રુઁ હ્રઃ યઃ ક્ષઃ હ્રીઁ ફુટ ફુટ્ સ્વાહા ૧૪ એવં યન્નામાક્ષર-પુરસ્સરં સંસ્તુતા જયા દેવી; કુરુતે શાંતિં નમતાં, નમો નમઃ શાંતયે તસ્મૈ. ૧૫ ઈતિ પૂર્વસૂરિદર્શિત-મંત્રપદવિદર્ભિતઃ સ્તવઃ શાંતેઃ સલિલાદિ-ભયવિનાશી, શાંત્યાદિકરશ્ચ ભક્તિમતાં. ૧૬ યશ્ચૈનં પઠતિ સદા, શૃણોતિ ભાવયતિ વા યથાયોગં; સહિ શાંતિપદં યાયાત્, સૂરિઃ શ્રીમાનદેવશ્ચ. ૧૭ ઉપસર્ગાઃ ક્ષયં યાંતિ, છિદ્યંતે વિઘ્નવલ્લયઃ; મનઃ પ્રસન્નતામેતિ, પૂજ્યમાને જિનેશ્વરે. ૧૮ સર્વમંગલમાંગલ્યં, સર્વકલ્યાણકારણં; પ્રધાનં સર્વધર્માણાં, જૈનં જયતિ શાસનં. ૧૯

૪૫ ચઉક્કસાય.

ચઉક્કસાય-પડિમલ્લુલ્લુરણુ, દુજ્જયમયણબાણમુસુમૂરણુ; સરસપિયંગુવન્નુ ગયગામિઉ, જયઉ પાસુ ભુવણત્તયસામિઉ. ૧ જસુ તણુકંતિકડપ્પસિણિદ્ધઉ, સોહઇ ફણિમણિ-કિરણાલિદ્ધઉ; નંનવજલહરતડિલ્લયલંછિઉ; સો જિણુ પાસુ પયચ્છઉ વંછિઉ. ૨

૪૬ ભરહેસરની સજ્ઝાય.

ભરહેસર બાહુબલી, અભયકુમારો અ ઢંઢણકુમારો; સિરિઓ અણિઆઉત્તો, અઇમુત્તો નાગદત્તો અ. ૧ મેઅજ્જ

થુલિભદ્દો, વયરરિસિ નંદિસેણુ સિંહગિરી; કયવન્નો અ સુકોસલ, પુંડરીઓ કેસિ કરકંડુ. ૨ હલ્લ વિહલ્લ સુદંસણ, સાલ મહાસાલ સાલિભદ્દો અ; ભદ્દો દસણ્ણભદ્દો પસન્નચંદો અ જસભદ્દો ૩ જંબુપહુ વંકચૂલો, ગયસુકુમાલો અવંતિસુકુમાલો, ધન્નો ઇલાઇપુત્તો, ચિલાઇપુત્તો અ બાહુમુણી ૪ અજ્જગિરિ અજ્જરક્ખિઅ, અજ્જસુહત્થી ઉદાયગો મણગો; કાલગસૂરિ સંબો, પજ્જુન્નો મૂલદેવો અ. ૫ પભવો વિન્હુકુમારો, અદ્દકુમારો દઢપ્પહારી અ; સિજ્જંસ કૂરગડૂ અ, સિજ્જંભવ–મેહકુમારો અ ૬ એમાઇ મહાસત્તા, દિંતુ સુહં ગુણગણેહિં સંજુત્તા, જેસિં નામગ્ગહણે, પાવપબંધા વિલય જંતિ. ૭ સુલસા ચંદનબાલા, મણોરમા મયણરેહા દમયંતી, નમયાસુંદરી સીયા, નંદા ભદ્દા સુભદ્દા ય ૮ રાયમઇ રિસિદત્તા, પઉમાવઇ અંજણા સિરીદેવી, જિટ્ઠ સુજિટ્ઠ મિગાવઇ, પભાવઈ ચિલ્લણાદેવી ૯ બંભી સુંદરી રૂપ્પિણી, રેવઇ કુંતી સિવા જયંતી ય, દેવઈ દોવઈ ધારણી, કલાવઇ પુપ્ફચૂલા ય ૧૦ પઉમાવઇ ય ગોરી, ગંધારી લખ્ખમણા સુસીમા ય, જંબુવઇ સચ્ચભામા, રૂપ્પિણિ કણ્હટ્ઠ મહિસીઓ. ૧૧ જખ્ખા ય જખ્ખદીન્ના, ભૂઆ તહ ચેવ ભૂઅદીન્ના ય, સેણા વેણા રેણા, ભયણીઓ થૂલિભદ્દસ્સ ૧૨ ઇચ્ચાઈ મહાસઇઓ, જયંતિ અકલંક સીલકલિઆઓ–અજ્જવિ વજ્જઈ જાસિં, જસ પડહો તિહુઅણે સયલે ૧૩

૪૭ મન્હ જિણાણુની સજ્ઝાય.

મન્હ જિણાણં આણં, મિચ્છ પરિહરહ ધરહ સમ્મત્તં; છવ્વિહ–આવસ્સયંમિ, ઉજ્જુત્તો હોઇ પઇદિવસં. ૧ પવ્વેસુ પોસહવયં, દાણં સીલં તવો અ ભાવો અ, સજ્ઝાય નમુક્કારો,

પરોવયારો અ જયણા અ. ૨ જિણપૂઆ જિણથુણણં, ગુરુથુઅ-સાહમ્મિઆણ વચ્છલ્લં; વવહારસ્સ ય સુદ્ધી, રહજત્તા તિત્થ-જત્તા ય. ૩ ઉવસમ વિવેગ સંવર, ભાસાસમિઈ છજીવ કરુણા ય; ધમ્મિઅજણસંસગ્ગો, કરણદમો ચરણપરિણામો. ૪ સંઘોવરિ બહુમાણો, પુત્થયલિહણં પભાવણા તિત્થે, સઢ્ઢાણ કિચ્ચમેઅં, નિચ્ચં સુગુરુવએસેણં. ૫

૪૮ તીર્થવંદના.

સકલ તીર્થ વંદું કર જોડ, જિનવર નામે મંગલ કોડ; પહેલે સ્વર્ગે લાખ બત્રીશ, જિનવર ચૈત્ય નમું નિશદિશ. ૧ બીજે લાખ અઠ્ઠાવીશ કહ્યાં, ત્રીજે બાર લાખ સદ્દહ્યાં; ચોથે સ્વર્ગે અડલખ ધાર, પાંચમે વંદું લાખ જ ચાર. ૨ છઠ્ઠે સ્વર્ગે સહસ પચાસ, સાતમે ચાલીશ સહસ પ્રાસાદ; આઠમે સ્વર્ગે છ હજાર, નવ દશમે વંદું શત ચાર. ૩ અગ્યાર બારમે ત્રણશેં સાર, નવ ગ્રૈવેયકે ત્રણશેં અઢાર; પાંચ અનુત્તર સર્વે મલી, લાખ ચોરાશી અધિકા વલી. ૪ સહસ સત્તાણું ત્રેવીશ સાર, જિનવર-ભુવનતણો અધિકાર; લાંબા સો જોજન વિસ્તાર, પચ્ચાસ ઊંચાં બહોંતેર ધાર. ૫ એક સો એંશી બિંબ પરિમાણ, સભા સહિત એક ચૈત્યે જાણ; સો કોડ બાવન કોડ સંભાલ, લાખ ચોરાણું સહસ ચૌંઆલ. ૬ સાતશેં ઉપર સાઠ વિશાલ, સવિ બિંબ પ્રણમું ત્રણ કાલ; સાત કોડ ને બહોંતેર લાખ, ભુવનપતિમાં દેવળ ભાખ. ૭ એક સો એંશી બિંબ પ્રમાણ, એક એક ચૈત્યે સંખ્યા જાણ; તેરશેં કોડ નેવ્યાશી કોડ, સાઠ લાખ વંદું કર

જોડ. ૮ બત્રીશેં ને ઓગણસાઠ, તિર્ચ્છાલોકમા ચૈત્યનો પાઠ; ત્રણ લાખ એકાણું હજાર, ત્રણશેં વીશ તે બિંબ જુહાર. ૯ વ્યંતર જ્યોતિષીમા વળી જેહ, શાશ્વતા જિન વંદું તેહ; ઋષભ ચંદ્રાનન વારિષેણ, વર્ધમાન નામે ગુણસેણ. ૧૦ સમેત-શિખર વંદુ જિન વીશ, અષ્ટાપદ વંદું ચોવીશ; વિમલાચલ ને ગઢ ગિરનાર, આબૂ ઉપર જિનવર જુહાર ૧૧ શંખેશ્વર કેસરિયો સાર, તારંગે શ્રી અજિત જુહાર, અંતરીક વરકાણો પાસ, જીરાવલો ને થંભણ પાસ ૧૨ ગામ નગર પુર પાટણ જેહ, જિનવર ચૈત્ય નમું ગુણગેહ, વિહરમાન વંદુ જિન વીશ, સિદ્ધ અનંત નમું નિશદિશ ૧૩ અઢી દ્વીપમા જે અણગાર, અઢાર સહસ શીલાંગના ધાર; પંચ મહાવ્રત સમિતિ સાર, પાળે પળાવે પંચાચાર. ૧૪ બાહ્ય અભ્યંતર તપ ઉજમાળ, તે મુનિ વંદું ગુણમણિમાળ, નિત નિત ઊઠી કીર્તિ કરૂં, જીવ કહે ભવસાયર તરૂં ૧૫

૪૯ સ્નાતસ્યાની સ્તુતિ.

સ્નાતસ્યાપ્રતિમસ્ય મેરુશિખરે, શચ્યા વિભો શૈશવે; રૂપાલોકનવિસ્મયાહૃતરસ-ભ્રાંત્યા ભ્રમચ્ચક્ષુષા, ઉન્મૃષ્ટ નયન-પ્રભાધવલિત, ક્ષીરોદકાશંકયા, વક્ત્રં યસ્ય પુન પુન સ જયતિ શ્રીવર્ધમાનો જિન ૧ હંસાંસાહતપદ્મરેણુકપિશ, ક્ષીરાર્ણ-વાંભોભૃતૈ: કુંભૈરપ્સરસા પયોધરભર પ્રસ્પર્ધિભિ કાંચનૈ યેષા મંદરરત્નશૈલશિખરે, જન્માભિષેક: કૃત , સર્વૈ સર્વસુરાસુરેશ્વર-ગણૈસ્તેષા નતોઽહં ક્રમાન્ ૨ અર્હદ્વક્ત્રપ્રસૂત ગણધરરચિત દ્વાદશાંગં વિશાલ, ચિત્રં બહ્વર્થયુક્તં મુનિગણવૃષભૈ-ર્ધારિતં

બુદ્ધિસદ્ભિઃ મોક્ષાર્થદ્વારભૂતં વ્રતચરણફલં, જ્ઞેયભાવપ્રદીપં; ભક્ત્યા નિત્યં પ્રપદ્યે શ્રુતમહમખિલં, સર્વલોકૈકસારં. ૩ નિષ્પંકવ્યોમનીલદ્યુતિમલસદૃશં, બાલચંદ્રાભદંષ્ટ્રં; મત્તં ઘંટારવેણ પ્રસૃતમદજલં, પૂરયંતં સમંતાત્; આરૂઢો દિવ્યનાગં વિચરતિ ગગને, કામદઃ કામરૂપી; યક્ષઃ સર્વાનુભૂતિર્દિશતુ મમ સદા સર્વકાર્યેષુ સિદ્ધિં. ૪

૫૦ ભુવનદેવતાની સ્તુતિ.

ભુવણદેવયાએ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં, અન્નત્થ ઊસસિએણં; જ્ઞાનાદિગુણયુતાનાં, નિત્યં સ્વાધ્યાયસંયમરતાનાં; વિદધાતુ ભુવનદેવી, શિવં સદા સર્વસાધૂનાં. ૧

૫૧ ક્ષેત્રદેવતાની સ્તુતિ.

ખિત્તદેવયાએ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં. અન્નત્થ ઊસસિએણં૦ યસ્યાઃ ક્ષેત્રં સમાશ્રિત્ય, સાધુભિઃ સાધ્યતે ક્રિયા; સા ક્ષેત્રદેવતા નિત્યં, ભૂયાન્નઃ સુખદાયિની. ૧

૫૨ સકલાર્હત.

સકલાર્હત્પ્રતિષ્ઠાન–મધિષ્ઠાનં શિવશ્રિયઃ, ભૂર્ભુવઃસ્વસ્ત્રયીશાન–માર્હંન્ત્યં પ્રણિદધ્મહે. ૧ નામાકૃતિદ્રવ્યભાવૈઃ, પુનતસ્ત્રિજગજ્જનં; ક્ષેત્રે કાલે ચ સર્વસ્મિન્નર્હતઃ સમુપાસ્મહે. ૨ આદિમં પૃથિવીનાથ–માદિમં નિષ્પરિગ્રહં; આદિમં તીર્થનાથં ચ, ઋષભસ્વામિનં સ્તુમઃ. ૩ અર્હંતમજિતં વિશ્વ–કમલાકરભાસ્કરં; અમ્લાનકેવલાદર્શ–સંક્રાંતજગતં સ્તુવે. ૪ વિશ્વભવ્યજનારામ–કુલ્યાતુલ્યા જયંતુ તાઃ, દેશનાસમયે વાચઃ, શ્રીસંભવજગત્પતેઃ.

૫ અનેકાંતમતાંભોધિ-સમુલ્લાસનચંદ્રમા, દદ્યાદમંદમાનંદં, ભગવાનભિનંદન, ૬ દ્યુસત્કિરીટશાણાગ્રો-ત્તેજિતાઙ્ઘ્રિનખાવલિઃ; ભગવાન્ સુમતિસ્વામી, તનોત્વભિમતાનિ વ ૭ પદ્મપ્રભપ્રભો-ર્દેહ-ભાસ પુષ્ણંતુ વ શ્રિયં, અંતરંગારિમથને, કોપાટોપા-દિવારુણા ૮ શ્રીસુપાર્શ્વજિનેંદ્રાય, મહેંદ્રમહિતાઙ્ઘ્રયે, નમશ્ચતુ-ર્વર્ણસંઘ-ગગનાભોગભાસ્વતે ૯ ચંદ્રપ્રભપ્રભોશ્ચંદ્ર-મરીચિનિ-ચયોજ્જ્વલા, મૂર્તિર્મૂર્તમિતધ્યાન-નિર્મિતેવ શ્રિયેઽસ્તુ વ ૧૦ કરામલકવદ્વિશ્વ, કલયન્ કેવલશ્રિયા, અચિંત્યમાહાત્મ્યનિધિં, સુવિધિર્બોધયેઽસ્તુ વ ૧૧ સત્વાના પરમાનંદ-કંદોદ્ભેદનવા-મ્બુદ, સ્યાદ્વાદામૃતનિસ્યંદી, શીતલ પાતુ વો જિન. ૧૨ ભવરોગાર્ત્તજંતૂના-મગદંકારદર્શન, નિઃશ્રેયસશ્રીરમણ, શ્રેયાંસ શ્રેયસેઽસ્તુ વ. ૧૩ વિશ્વોપકારકીભૂત-તીર્થકૃત્કર્મનિર્મિતિ, સુરાસુરનરૈ પૂજ્યો, વાસુપૂજ્ય પુનાતુ વ ૧૪ વિમલસ્વામિનો વાચ, કતકક્ષોદસોદરા, જયંતિ ત્રિજગચ્ચેતો-જલનૈર્મલ્યહેતવ ૧૫ સ્વયંભૂરમણસ્પર્ધિ કરુણારસવારિણા, અનંતજિદનંતા વ, પ્રયચ્છતુ સુખશ્રિય ૧૬ કલ્પદ્રુમસધર્માણ-મિષ્ટપ્રાપ્તૌ શરીરિ-ણામ્; ચતુર્ધા ધર્મદેષ્ટાર, ધર્મનાથમુપાસ્મહે ૧૭ સુધાસોદર-વાગ્જ્યોત્સ્ના-નિર્મલીકૃતદિઙ્મુખ, મૃગલક્ષ્મા તમઃ શાંત્યૈ, શાંતિ-નાથજિનોઽસ્તુ વ. ૧૮ શ્રીકુંથુનાથો ભગવાન્, સનાથોઽતિશયર્દ્ધિભિઃ સુરાસુરનૃનાથાના-મેકનાથોઽસ્તુ વ શ્રિયે ૧૯ અરનાથસ્તુ ભગવા-શ્ચતુર્થારનભોરવિ, ચતુર્થપુરુષાર્થશ્રી-વિલાસ વિતનોતુ વ ૨૦ સુરાસુરનરાધીશ-મયૂરનવવારિદ, કર્મદ્રૂન્મૂલને હસ્તિ-મલ્લ મલ્લિ-મભિષ્ટુમ. ૨૧ જગન્મહામોહનિદ્રા-પ્રત્યૂષસમયોપમ, મુનિ-સુવ્રતનાથસ્ય, દેશનાવચન સ્તુમ. ૨૨ લુઠંતો નમતા મૂર્ધ્નિ,

નિર્મલીકારકારણં; વારિપ્લવા ઇવ નમ્રઃ, પાંતુ પાદનખાંશવઃ. ૨૩ યદુવંશસમુદ્રેંદુઃ, કર્મકક્ષહુતાશનઃ; અરિષ્ટનેમિર્ભગવાન્, ભૂયાદ્વોઽરિષ્ટનાશનઃ. ૨૪ કમઠે ધરણેંદ્રે ચ, સ્વોચિતં કર્મ કુર્વતિ; પ્રભુસ્તુલ્યમનોવૃત્તિઃ, પાર્શ્વનાથઃ શ્રિયેઽસ્તુ વઃ. ૨૫ શ્રીમતે વીરનાથાય, સનાથાયાદ્ભુતશ્રિયા; મહાનંદસરોરાજ–મરાલાયાર્હતે નમઃ. ૨૬ કૃતાપરાધેઽપિ જને, કૃપામંથરતારયોઃ; ઇષદ્બાષ્પાર્દ્રયોર્ભદ્રં, શ્રીવીરજિનનેત્રયોઃ. ૨૭ જયતિ વિજિતાન્યતેજાઃ, સુરાસુરાધીશસેવિતઃ શ્રીમાન્; વિમલસ્ત્રાસવિરહિત–, સ્ત્રિભુવનચૂડામણિર્ભગવાન્ ૨ વીરઃ સર્વસુરાસુરેંદ્રમહિતો, વીરં બુધાઃ સંશ્રિતાઃ; વીરેણાભિહતઃ સ્વકર્મનિચયો, વીરાય નિત્યં નમઃ; વીરાત્તીર્થમિદં પ્રવૃત્તમતુલં, વીરસ્ય ઘોરં તપો; વીરે શ્રીધૃતિકીર્તિકાંતિનિચયઃ શ્રી વીર ! ભદ્રં દિશ. ૨૯ અવનીતલગતાનાં કૃત્રિમાકૃત્રિમાનાં, વરભુવનગતાનાં દિવ્યવૈમાનિકાનાં; ઇહ મનુજકૃતાનાં દેવરાજાર્ચિતાનાં, જિનવરભવનાનાં ભાવતોઽહં નમામિ. ૩૦ સર્વેષાં વેધસામાદ્ય—માદિમં પરમેષ્ઠિનં; દેવાધિદેવં સર્વજ્ઞં, શ્રીવીરં પ્રણિદધ્મહે. ૩૧ દેવોઽનેકભવાર્જિતોર્જિતમહા–પાપપ્રદીપાનલો; દેવઃ સિદ્ધિવધૂવિશાલહૃદયા—લંકારહારોપમઃ દેવોઽષ્ટાદશદોષસિંધુરઘટા–નિર્ભેદપંચાનનો; ભવ્યાનાં વિદધાતુ વાંછિતફલં શ્રીવીતરાગો જિનઃ. ૩૨ ખ્યાતોઽષ્ટાપદપર્વતો ગજપદઃ, સમ્મેતશૈલાભિધઃ; શ્રીમાન્ રૈવતકઃ પ્રસિદ્ધમહિમા, શત્રુંજયો મંડપઃ; વૈભારઃ કનકાચલોઽર્બુદગિરિઃ, શ્રીચિત્રકૂટાદય–સ્તત્ર શ્રીઋષભાદયો જિનવરાઃ, કુર્વંતુ વો મંગલમ્. ૩૩

*શ્રાવક પાક્ષિકાદિ અતિચાર (મોટા)

નાણંમિ દંસણંમિ અ, ચરણંમિ તવંમિ તહ ય વિરિ-
યંમિ, આયરણં આયારો, ઈય એસો પંચહા ભણિઓ. ૧

જ્ઞાનાચાર દર્શનાચાર ચારિત્રાચાર તપાચાર વીર્યાચાર, એ પંચવિધ આચારમાંહિ અનેરો જે કોઈ અતિચાર પક્ષ દિવસ-માંહિ સૂક્ષ્મ બાદર જાણતા અજાણતા હુઓ હોય, તે સવિ હું મને, વચને, કાયાએ કરી તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં.

તત્ર જ્ઞાનાચારે આઠ અતિચાર, કાલે વિણએ બહુમાણે, ઉવહાણે તહ અ નિન્હવણે, વંજણ અત્થ તદુભએ, અટ્ઠવિહો નાણમાયારો. ૧

જ્ઞાન કાલવેળાએ ભણ્યો ગણ્યો નહીં, અકાળે ભણ્યો. વિનયહીન, બહુમાનહીન, યોગઉપધાનહીન, અનેરા કન્હે ભણી અનેરો ગુરુ કહ્યો દેવગુરુ વાંદણે પડિક્કમણે, સજ્ઝાય કરતાં, ભણતાં, ગણતાં કૂડો અક્ષર કાને માત્રાએ અધિકો ઓછો ભણ્યો. સૂત્ર કૂડું કહ્યું, અર્થ કૂડો કહ્યો, તદુભય[૧] કૂડાં કહ્યાં, ભણીને વિસાર્યાં. સાધુતણે ધર્મે કાજો અણઉદ્ધર્યે, દાંડો અણ-પડિલેહ્યે, [૨]વસતિ અણશોધે, [૩]અણપવેસે, અસજ્ઝાય અણો-જ્ઝાયમાંહે શ્રી દશવૈકાલિક પ્રમુખ સિદ્ધાંત ભણ્યો ગણ્યો;

---

* ચોમાસી તથા સંવચ્છરી પ્રતિક્રમણમાં અતિચાર બોલતાં પક્ષ દિવસને બદલે ચોમાસી દિવસ તથા સંવચ્છરી દિવસ બોલવું.

૧ સૂત્ર અને અર્થ ૨ ઉપાશ્રય, ૩ યોગોદ્વહનાદિ ક્રિયાવડે સિદ્ધાંત ભણાવવામાં પ્રવેશ કર્યા વિના

શ્રાવકતણે ધર્મે [1]સ્થવિરાવલિ, પડિકકમણાં, ઉપદેશમાળા પ્રમુખ સિદ્ધાંત ભણ્યો ગણ્યો. કાળવેળા કાજો અણુઉદ્ધર્યે પઢ્યો. જ્ઞાનોપગરણ–પાટી, પોથી, ઠવણી, કવણી, નોકારવાળી, સાપડા, સાપડી [2]દસ્તરી, [3]વહી, [4]ઓળિયા પ્રમુખ પ્રત્યે પગ લાગ્યો, થૂંક લાગ્યું. થૂંકે કરીને અક્ષર માંજ્યો, [5]ઓશીસે ધર્યો, કન્હે છતાં આહાર [6]નિહાર કીધો. જ્ઞાનદ્રવ્ય ભક્ષતાં ઉપેક્ષા કીધી. [7]પ્રજ્ઞાપરાધે [8]વિણાશ્યો, વિણસતો [9]ઉવેખ્યો. છતી શક્તિએ સારસંભાળ ન કીધી. જ્ઞાનવંત પ્રત્યે દ્વેષ મત્સર ચિંતવ્યો, અવજ્ઞા આશાતના કીધી. કોઈ પ્રત્યે ભણતા ગણતાં અંતરાય કીધો. આપણા જાણપણાતણો ગર્વ ચિંતવ્યો. મતિજ્ઞાન, શ્રુતજ્ઞાન, અવધિજ્ઞાન, મનઃપર્યવજ્ઞાન, કેવળજ્ઞાન–એ પંચવિધ જ્ઞાનતણી અસદ્દહણા કીધી. કોઈ તોતડો બોબડો હસ્યો વિતર્ક્યો. અન્યથા પ્રરૂપણા કીધી. જ્ઞાનાચાર વિષયિઓ અનેરો જે કોઈ અતિચાર પક્ષ દિવસ૦ ૧

દર્શનાચારે આઠ અતિચાર, નિસ્સંકિય નિક્કંખિય, નિવ્વિતિગિચ્છા અમૂઢદિટ્ઠી અ, ઉવવૂહ થિરીકરણે, વચ્છલ્લપ્પભાવણે અટ્ઠ. ૧

દેવગુરુધર્મતણે વિષે નિઃશંકપણું ન કીધું, તથા એકાંત નિશ્ચય ન કીધો. ધર્મ સંબંધી ફળતણે વિષે નિઃસંદેહ બુદ્ધિ ધરી નહીં. સાધુ–સાધ્વીનાં મલમલિન ગાત્ર દેખી દુગંચ્છા નિપજાવી. કુચારિત્રીયા દેખી ચારિત્રીયા ઉપર અભાવ હુઓ,

૧ આચાર્યના ચરિત્રો. ૨ દફતર. ૩ ચોપડો. ૪ લખેલા કાગળના વીંટા. ૫ ઓશીકે. ૬ ઝાડો. ૭ ઓછી સમજને લીધે. ૮ નાશ કર્યો. ૯ ઉપેક્ષા કરી.

મિથ્યાત્વીતણી પૂજા પ્રભાવના દેખી મૂઢદૃષ્ટિપણું કીધું. તથા સંઘમાહે ગુણવંતતણી [1]અનુપબૃંહણા કીધી [2]અસ્થિરીકરણ, અવાત્સલ્ય, અપ્રીતિ, અભક્તિ નિપજાવી; અબહુમાન કીધું. તથા દેવદ્રવ્ય, ગુરુદ્રવ્ય, જ્ઞાનદ્રવ્ય, સાધારણદ્રવ્ય, ભક્ષિત ઉપેક્ષિત પ્રજ્ઞાપરાધે વિણાસ્યા, વિણસતા ઉવેખ્યા. છતી શક્તિએ સારસંભાળ ન કીધી, તથા સાધર્મિક સાથે કલહ કર્મબંધ કીધો અધોતી, અષ્ટપડ મુખકોશ પાખે દેવપૂજા કીધી. બિંબ પ્રત્યે વાસકુંપી, ધૂપધાણું કલશતણો ઠબકો લાગ્યો. બિંબ હાથથકી પાડ્યું. ઊસાસ-નિસાસ લાગ્યો. દેહરે ઉપાશ્રયે મલશ્લેષ્માદિક લોહ્યું. દેહરામાહે હાસ્ય, ખેલ, કેલી, કુતુહલ, આહાર, નિહાર કીધા પાન, સોપારી. [3]નિવેદીયા ખાધા. [4]ઠવણાયરિય હાથથકી પાડ્યા, પડિલેહવા વિસાર્યાં. જિનભવને ચોરાશી આશાતના, ગુરુ-ગુરુણી પ્રત્યે તેત્રીશ આશાતના કીધી હોય ગુરુવચન તહત્તિ કરી [5]પડિવજ્યું નહીં. દર્શનાચાર વિષયિઓ અનેરો જે કોઈ અતિચાર પક્ષ દિવસ૦ ૨

ચારિત્રાચારે આઠ અતિચાર, પણિહાણજોગજુત્તો, પંચહિં સમિઇહિં તીહિં ગુત્તીહિં, એસ ચરિત્તાયારો, અટ્ઠવિહો હોઇ નાયવ્વો ૧

ઇર્યાસમિતિ-તે અણજોયે હિંડ્યા. ભાષાસમિતિ-તે સાવદ્ય વચન બોલ્યા. એષણાસમિતિ-[6]તૃણ, [7]ડગલ, અન્ન પાણી અસૂ-

---

૧ ગુણની પ્રશસા ન કરી ૨ સમ્યક્ત્વથી પડતાને સ્થિર નહીં કરવો-તે ૩ નૈવેદ્ય ૪ સ્થાપનાચાર્ય ૫ સ્વીકાર્યું. ૬ ઘાસ ૭ અચિત્ત માટીના ઢેફા

ઝતું લીધું. આદાનભંડમત્તનિક્ખેવણાસમિતિ–તે આસન, શયન, ઉપકરણ, માતરું પ્રમુખ અણપુંજી જીવાકુળ ભૂમિકાએ મૂક્યું લીધું. પારિષ્ઠાપનિકાસમિતિ–તે મળ, મૂત્ર, શ્લેષ્માદિક અણપુંજી જીવાકુળ ભૂમિકાએ પરઠવ્યું. મનોગુપ્તિ–મનમાં આર્ત્તરૌદ્ર ધ્યાન ધ્યાયાં. વચનગુપ્તિ–સાવદ્ય વચન બોલ્યાં. કાયગુપ્તિ–શરીર અણપડિલેહ્યું હલાવ્યું, અણપુંજે બેઠા. એ અષ્ટ પ્રવચનમાતા તે સાધુતણે ધર્મે સદૈવ અને શ્રાવકતણે ધર્મે સામાયિક પોસહ લીધે રૂડી પેરે પાળ્યા નહીં. ખંડણા વિરાધના હુઇ. ચારિત્રાચાર વિષયિઓ અનેરો જે કોઇ અતિચાર પક્ષ દિવસમાંહિ સૂક્ષ્મ બાદર જાણતાં અજાણતાં હુઓ હોય, તે સવિ હું મને વચને કાયાએ કરી તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં. ૩

વિશેષતઃ શ્રાવકતણે ધર્મે શ્રીસમ્યક્ત્વ મૂળ બાર વ્રત સમ્યક્ત્વતણા પાંચ અતિચાર. સંકા કંખ વિગિચ્છા, શંકા–શ્રી અરિહંતતણા બળ, અતિશય, જ્ઞાનલક્ષ્મી, ગાંભીર્યાદિક ગુણ, શાશ્વતી પ્રતિમા, ચારિત્રીયાનાં ચારિત્ર શ્રી જિનવચનતણો સંદેહ કીધો. આકાંક્ષા–બ્રહ્મા, વિષ્ણુ, મહેશ્વર, ક્ષેત્રપાળ, [1]ગોગો, આસપાલ [3]પાદરદેવતા, ગોત્રદેવતા, ગ્રહપૂજા, [4]વિનાયક, હનુમંત, સુગ્રીવ, વાલી, નાહ ઇત્યેવમાદિક દેશ, નગર, ગામ ગોત્ર, નગરી [5]જુજુઆ દેવ દેહરાના પ્રભાવ દેખી રોગ આતંક કષ્ટ આવે ઇહલોક પરલોકાર્થે પૂજ્યા માન્યા. –સિદ્ધ વિનાયક જીરાઉલાને માન્યું, ઇચ્છયું. બૌદ્ધ, સાંખ્યાદિક, [7]સંન્યાસી, ભરડા, ભગત, [8]લિંગિયા, જોગીયા, જોગી [9]દરવેશ

---

૧ નાગદેવ–સર્પ. ૨ દિશાપાલ. ૩ દેવી. ૪ ગણેશ. ૫ જુદા જુદા. ૬ અન્યમતિ દેવવિશેષ. ૭ બ્રાહ્મણ. ૮ વેશધારી. ૯ ફકીર.

અનેરા દર્શનીયાતણા કષ્ટ મંત્ર ચમત્કાર દેખી પરમાર્થ જાણ્યાવિના ભૂલાવ્યા મોહ્યા કુશાસ્ત્ર શીખ્યા સાંભળ્યા શ્રાદ્ધ, સંવત્સરી, હોળી, બળેવ, માહિ પુનમ, અજાપડવો, પ્રેતબીજ, ગૌરીત્રીજ, વિનાયકચોથ, નાગપંચમી, ઝીલણા છઠ્ઠી શીલ સાતમી, ધ્રુવ આઠમી, નોલી નવમી, અહવા દશમી, વ્રત અગ્યારશી, વત્સ બારશી, ધનતેરશી, અનંત ચઉદશી, અમાવાસ્યા આદિત્યવાર, ઉત્તરાયણ નૈવેદ્ય કીધા, નવોદક, યાગ, ભોગ ઉતારણા કીધા, કરાવ્યા, અનુમોદ્યા પીપળે પાણી ઘાલ્યા, ઘલાવ્યા ઘર બાહિર ક્ષેત્રે, ખળે, કુવે, તળાવે, નદીએ, દ્રહે, વાવીએ, સમુદ્રે, કુંડે, પુણ્યહેતુ સ્નાન કીધા, કરાવ્યા અનુમોદ્યા, દાન દીધા ગ્રહણ, શનિશ્ચર, માહ માસે નવરાત્રીએ નાહ્યા અજાણના [1]થાપ્યા અનેરા વ્રત વ્રતોલા કીધા, કરાવ્યા, વિતિગિચ્છા-ધર્મસંબંધીયા ફળતણે વિષે સંદેહ કીધો જિન અરિહંત ધર્મના આગર, વિશ્વોપકારસાગર, મોક્ષમાર્ગના દાતાર, ઈસ્યા-ગુણભણી ન માન્યા, ન પૂજ્યા મહાસતી, મહાત્માની ઇહલોક પરલોક સંબંધીયા ભોગવાંછિત પૂજા કીધી, રોગ આતંક કષ્ટ આવે ખીણ વચન ભોગ માન્યા. મહાત્માના ભાત, પાણી, મલ શોભાતણી નિંદા કીધી કુચારિત્રિયા દેખી ચારિત્રિયા ઉપર કુભાવ હુઓ. મિથ્યાત્વીતણી પૂજા પ્રભાવના દેખી પ્રશંસા કીધી, પ્રીતિ માંડી દાક્ષિણ્ય લગે તેહનો ધર્મ માન્યો કીધો, શ્રીસમ્યક્ત્વ વિષયિઓ અનેરો જે કોઈ અતિચાર પક્ષ દિવસમાહિ૦

પહેલે સ્થૂલ પ્રાણાતિપાતવિરમણ વ્રતે પાંચ અતિચાર વહ બંધ છવિચ્છેએ૦ દ્વિપદ ચતુષ્પદ પ્રત્યે રીસવશે [2]ગાઢો [3]ઘાવ ઘાલ્યો,

---

૧ અજાણ્યા માણસોએ સ્થાપેલાં એવાં ૨ આકરો ૩ પ્રહાર.

ગાઢે બંધને બાંધ્યો, અધિક ભાર ઘાલ્યો, નિર્લાંછન કર્મ[1] કીધાં, ચારા–પાણીતણી વેળાએ સારસંભાળ ન કીધી. લહેણે દેહણે કિણુહી પ્રત્યે લંઘાવ્યા. તેણે ભૂખે આપણે જમ્યા. કન્હે રહી મરાવ્યો. બંદીખાને ઘલાવ્યો સળ્યા ધાન્ય [2]તાવડે નાખ્યા, દળાવ્યા. ભરડાવ્યા, શોધી ન વાવર્યાં. ઇંધણ છાણાં અણુશોધ્યાં બાળ્યાં; તે માંહિ સાપ, વિંછી, ખજૂરા, સરવળા, માંકડ, જુઆ, ગિંગોડા, [3]સાહતા મુઆ, દુહવ્યા, રૂડે સ્થાનકે ન મૂકયા, કીડી–મકોડીનાં ઇંડાં વિછોહ્યાં, લીખ ફોડી. ઉદ્દેહી, કીડી, મકોડી ઘીમેલ, કાતરા, ચૂડેલ, પતંગિયાં, દેડકાં. અલસિયાં ઇયલ, કુંતા, ડાંસ, મસા, બગતરા, માખી, તીડ, પ્રમુખ જીવ વિણઠ્યા. માળા હલાવતાં ચલાવતાં પંખી, ચકલાં, કાગતણાં ઇંડાં ફોડ્યા. અનેરા એકેંદ્રિયાદિક જીવ વિણાસ્યા, ચાંપ્યાં, દુહવ્યા. કાંઈ હલાવતાં ચલાવતાં પાણી છાંટતાં, અનેરાં કાંઇ કામકાજ કરતાં [4]નિર્દ્ધંસપણું કીધું. જીવરક્ષા રૂડી ન કીધી. સંખારો સુકાવ્યો. રૂડું ગલણું ન કીધું, અણુગળ પાણી વાવર્યું, રૂડી જયણા ન કીધી. અણુગળ પાણીએ [5]ઝીલ્યા, લુગડાં ધોયાં, ખાટલા [6]તાવડે નાંખ્યા, ઝાટકયા, જીવાકુલ ભૂમિ લીંપી, વાશી ગાર રાખી, દળણે, ખાંડણે, લીંપણે રૂડી જયણા ન કીધી. આઠમ ચૌદશના નિયમ ભાંગ્યા. ધુણી કરાવી. પહેલે સ્થૂલ પ્રાણાતિપાતવિરમણ વ્રત વિષયિઓ અનેરો જે કોઈ અતિચાર પક્ષ દિવસમાંહિ૦ ૧

બીજે સ્થૂલ મૃષાવાદવિરમણ વ્રતે પાંચ અતિચાર. સહસા રહસ્સદારે૦ સહસાત્કારે કુણુહી પ્રત્યે અજુગતું આળ [7]અભ્યા-

---

૧ કર્યો. ૨ તડકે. ૩ પકડતાં. ૪ નિર્દયતા. ૫ નાહ્યા. ૬ તડકે. ૭ કલંક.

ખ્યાન દીધું, [1]સ્વદારા મંત્ર-ભેદ કીધો. અનેરા કુણહીનો મંત્ર, આલોચ, મર્મ પ્રકાશ્યો. કુણહીને અનર્થ પાડવા કૂડી બુદ્ધિ દીધી, કૂડો લેખ લખ્યો, કૂડી શાખ ભરી [2]થાપણમોસો કીધો. કન્યા, ગૌ, ઢોર, ભૂમિ સંબંધી લહેણે દેણે વ્યવસાયે વાદ વઢ-વાડ કરતા મોટકું જૂઠું બોલ્યા હાથ પગતણી ગાળી[3] દીધી, કડકડા મોડ્યા, મર્મવચન બોલ્યા બીજે સ્થૂલ મૃષાવાદવિરમણ વ્રત વિષયિઓ અનેરો જે કોઇ અતિચાર પક્ષ દિવસમાહિ૦ ૨

ત્રીજે સ્થૂલ અદત્તાદાનવિરમણ વ્રતે પાચ અતિચાર તેના હુડપ્પઓગે૦ ઘર બાહિર ક્ષેત્ર, ખલે પરાઇ વસ્તુ અણમોકલી લીધી, વાવરી, ચોરાઈ વસ્તુ વહોરી.[4] ચોર ધાડ પ્રત્યે સંકેત કીધો, તેહને [5]સબલ દીધું, તેહની વસ્તુ લીધી, વિરુદ્ધ રાજ્યાતિક્રમ કીધો નવા પુરાણા, સરસ વિરસ, સજીવ નિર્જીવ વસ્તુના ભેળસંભેળ કીધા, કૂડે કાટલે, તોલે, માને, માપે વહોર્યા. દાણચોરી કીધી કુણહીને લેખે [6]વરાસ્યો સાટે લાચ લીધી. કૂડો કરહો કાઢયો વિશ્વાસઘાત કીધો, પરવચના કીધી પાસગ કૂડા કીધા દાડી ચઢાવી લહકે ત્રહકે કૂડા કાટલા માન માપાં કીધા માતા પિતા, પુત્ર, મિત્ર, [7]કલત્ર [8]વચી કુણહીને દીધું. જુદી ગાઠ કીધી થાપણ ઓળવી કુણહીને લેખે પલેખે ભૂલવ્યું, પડી વસ્તુ ઓળવી લીધી, ત્રીજે સ્થૂલ અદત્તાદાનવિરમણ વ્રત વિષયિઓ અનેરો જે કોઈ અતિચાર પક્ષ૦ ૩

---

૧ પોતાની સ્ત્રીની છાની વાત પ્રગટ કરી ૨ થાપણ ઓળવી ૩ હાથ ભાગે, પગ ભાગે એમ કહ્યુ ૪ ખરીદ કરી. ૫ ભાતુ-મદદ ૬ છેતર્યો. ૭ સ્ત્રી ૮ ઠગીને

ચોથે સ્વદારાસંતોષ, પરસ્ત્રીગમનવિરમણ વ્રતે પાંચ અતિચાર. અપરિગ્ગહિયા ઈતર૦ [1]અપરિગૃહીતાગમન [2]ઈત્વરપરિગૃહીતા ગમન કીધું. વિધવા, વેશ્યા, પરસ્ત્રી, કુલાંગના, સ્વદારા શોકતણે વિષે દૃષ્ટિવિપર્યાસ કીધો. સરાગ વચન બોલ્યાં. આઠમ ચૌદશ, અનેરી પર્વતિથિના નિયમ લઈ ભાંગ્યા. [3]ઘરઘરણાં કીધાં, કરાવ્યાં. વર વહુ વખાણ્યા. કુવિકલ્પ ચિંતવ્યો. [4]અનંગક્રીડા કીધી. સ્ત્રીનાં અંગોપાંગ નિરખ્યાં. પરાયા વિવાહ જોડ્યા. ઢીંગલા ઢીંગલી પરણાવ્યાં. કામભોગતણે વિષે તીવ્ર અભિલાષ કીધો. અતિક્રમ, વ્યતિક્રમ, અતિચાર, અનાચાર સુહણે સ્વપ્નાંતરે હુઆ. કુસ્વપ્ન લાધ્યાં. નટ, વીટ, સ્ત્રીશું હાંસું કીધું, ચોથે સ્વદારાસંતોષ વ્રત વિષયિઓ અનેરો જે કોઈ૦ ૪

પાંચમે પરિગ્રહ પરિમાણવ્રતે પાંચ અતિચાર. ધણધન્નખિત્તવત્થુ૦ ધન, ધાન્ય, ક્ષેત્ર, [5]વાસ્તુ, રૂપ્ય, સુવર્ણ, [6]કુપ્ય, દ્વિપદ, ચતુષ્પદ–એ નવવિધ પરિગ્રહતણા નિયમ ઉપરાંત વૃદ્ધિ દેખી મૂર્છા લગે સંક્ષેપ ન કીધો. માતા, પિતા, પુત્ર, સ્ત્રીતણે લેખે કીધો. પરિગ્રહ પરિમાણ લીધું નહીં, લેઈને [7]પઢયું નહીં, પઢવું વિસાર્યું, અલીધું મેલ્યું, નિયમ વિસાર્યા. પાંચમે પરિગ્રહપરિમાણ વ્રત વિષયિઓ અનેરો જે કોઇ અતિચાર પક્ષ દિવસ૦ ૫

છઠ્ઠે દિગ્પરિમાણવ્રતે પાંચ અતિચાર. ગમણસ્સ ઉ પરિ-

---

૧ વેશ્યાગમન. ૨ થોડા કાળ માટે પગારથી કોઇએ રાખેલ સ્ત્રી સાથે ગમન. ૩ નાતરું, પુનર્લગ્ન, વિધવાવિવાહ. ૪ અંગોવડે વ્યવહાર વિરુદ્ધ કામક્રીડા કરી. ૫ ઘર–ઘરવખરી વગેરે. ૬ ત્રાંબું, પિત્તળ વગેરે ધાતુઓ. ૭ સંભાર્યું.

માહ્યું૦ ઊર્ધ્વદિશિ, અધોદિશિ, તિર્યગ્દિશિએ જાવા-આવવા-તણા નિયમ લઈ ભાગ્યા. [1]અનાભોગે વિસ્મૃત લગે અધિક ભૂમિ ગયા [2]પાઠવણી આઘી-પાછી મોકલી વહાણ વ્યવસાય કીધો વર્ષાકાળે ગામતરું કીધું ભૂમિકા એક ગમા સંક્ષેપી બીજી ગમા વધારી છઠ્ઠે દિગ્પરિમાણ વ્રતવિષયિઓ અનેરો જે કોઈ અતિચાર પક્ષ૦ ૬

સાતમે ભોગોપભોગ વિરમણવ્રતને ભોજન આશ્રી પાંચ અતિચાર અને કર્મહુંતી પંદર અતિચાર, એવં વીશ અતિચાર સચિત્તે પડિબદ્ધે૦ સચિત્ત નિયમ લીધે અધિક સચિત્ત લીધું. અપક્વાહાર, દુપક્વાહાર, તુચ્છૌષધિતણું ભક્ષણ કીધું ઓળા, ઉંબી, પોંક, પાપડી ખાધા.

સચિત્તદવ્વવિગઈ-વાણહતંબોલવત્થકુસુમેસુ, વાહણસયણ વિલેવણ, બંભદિસિન્હાણભત્તેસુ ૧

એ ચૌદ નિયમ દિનગત રાત્રિગત લીધા નહીં, લેઈને ભાગ્યા બાવીશ અભક્ષ્ય, બત્રીશ અનંતકાયમાહિ આદુ, મૂળા, ગાજર, પિંડ, પિંડાળુ, કચુરો, સૂરણ, [3]કુણી આંબલી, ગળો, વાઘરડા ખાધા. વાશી કઠોળ, પોળી, રોટલી, ત્રણ દિવસનું ઓદન લીધું મધુ, મહુડા, માખણ, માટી, વેંગણ, પીલુ, પીચુ, પંપોટા, વિષ, હિમ, કરહા, ઘોલવડા, અજાણ્યા ફળ, ટીંબરુ, ગુંદા, મહોર, બોળ અથાણું, [4]આમલ બોર, કાચું મીઠું, તિલ, ખસખસ, કોઠિંબડા ખાધા. રાત્રિભોજન કીધા લગભગ વેળાએ વાળુ કીધું દિવસ વિણ ઊગે શીરાવ્યા તથા

૧ અજાણતાં ૨ મોકલવાની વસ્તુ ૩ કુણી-કાચી-કુમળી ૪ ખાટા

કર્મતઃ પંદર કર્માદાન. ઈંગાલકમ્મે, વણકમ્મે, સાડિકમ્મે, ભાડિકમ્મે, ફોડીકમ્મે, એ પાંચ કર્મ, દંતવાણિજ્જે, લખ્ખવાણિજ્જે, રસવાણિજ્જે, કેસવાણિજ્જે, વિસવાણિજ્જે, એ પાંચ વાણિજ્ય. જંતપિલ્લણકમ્મે, નિલ્લંછણકમ્મે, દવગ્ગિદાવણયા, સર-દહ-તલાય-સોસણયા, અસઈપોસણયા, એ પાંચ સામાન્ય, એ પાંચ કર્મ, પાંચ વાણિજ્ય, પાંચ સામાન્ય. એવં પંદર કર્માદાન બહુ સાવદ્ય, મહારંભ, [1]રાંગણ, લીહાલા[2] કરાવ્યા. ઈંટ નિભાડા પકાવ્યા. ધાણી, ચણા, પકવાન્ન કરી વેચ્યા. વાશી માખણ તવાવ્યા. તિલ વહોર્યા, ફાગણ માસ ઉપરાંત રાખ્યા. દલીદો કીધો. અંગીઠા કરાવ્યા. શ્વાન, બીલાડા, સૂડા, સાલહી પોષ્યા. અનેરાં જે કાંઇ બહુ સાવદ્ય ખર કર્માદિક સમાચર્યાં. વાશી ગાર રાખી, લીંપણે-ગુંપણે મહારંભ કીધો. અણશોધ્યા ચૂલા [3]સંધૂક્યા, ઘી, તેલ, ગોળ, છાસતણાં ભાજન ઉઘાડા મૂકયાં. તે માંહિ માખી, કુંતિ, ઉંદર, ગરોળી પડી, કીડી ચડી, તેની જયણા ન કીધી. સાતમે ભોગોપભોગવિરમણ વ્રત વિષયિઓ અનેરો જે કોઈ અતિચાર પક્ષ દિવસમાંહિ૦ ૭

આઠમે અનર્થદંડ વિરમણ વ્રતે પાંચ અતિચાર. કંદપ્પે કુક્કુઇએ૦ કંદર્પ લગે વિટચેષ્ટા, હાસ્ય, ખેલ, કુતુહલ કીધાં. પુરુષ સ્ત્રીના હાવભાવ, રૂપ, શૃંગાર, વિષયરસ વખાણ્યાં. રાજકથા, ભક્તકથા[4], દેશકથા, સ્ત્રીકથા કીધી. પરાઇ તાંત[5] કીધી, તથા [6]પૈશૂન્યપણું કીધું, આર્ત્ત-રૌદ્રધ્યાન ધ્યાયાં, ખાંડા, કટાર,

---

૧ રંગાવવાનું કામ. ૨ કોયલા. ૩ સળગાવ્યા. ૪ ભોજન સંબંધી કથા. ૫ વાત. ૬ ચાડીયાપણું.

કોશ, કુહાડા, રથ, [૧]ઉખલ, [૨]મુશલ, અગ્નિ, ઘરંટી, નિસાહ, દાતરડા પ્રમુખ અધિકરણ [૪]મેલી દાક્ષિણ્ય લગે માગ્યા આપ્યા પાપોપદેશ કીધો. અષ્ટમી ચતુર્દશીએ ખાંડવા દળવાતણા નિયમ ભાગ્યા [૫]મુખરપણા લગે અસંબદ્ધ વાક્ય બોલ્યા. પ્રમાદાચરણ સેવ્યા અંઘોળે, નાહણે, દાતણે, પગધોઅણે, ખેલ[૬], પાણી, તેલ છાંટ્યા ઝીલણે ઝીલ્યા જુગટે રમ્યા, હિંચોળે હિંચ્યા નાટક [૭]પ્રેક્ષણક જોયા કણ, [૮]કુવસ્તુ, ઢોર લેવરાવ્યા. [૯]કર્કશ વચન બોલ્યા. આક્રોશ કીધા અબોલા લીધા કડકડા મોડ્યા, મત્સર ધર્યો, [૧૦]સંભેડા લગાડ્યા. શ્રાપ દીધા ભેસા, સાંઢ, હુડુ,[૧૧] કૂકડા, શ્વાનાદિક [૧૨]ઝુઝાર્યા, ઝૂઝતા જોયા ખાદિ લગે અદેખાઇ ચિંતવી માટી, મીઠું, કણ, કપાશીયા કાજ વિણુ ચાપ્યા, તે ઉપર બેઠા [૧૩]આલી વનસ્પતિ ખુંદી સૂઇ, શસ્ત્રાદિક નિપજાવ્યા ઘણી નિદ્રા કીધી રાગદ્વેષ લગે એકને ઋદ્ધિ પરિવાર વાંછી, એકને મૃત્યુહાનિ વાંછી આઠમે અનર્થદંડવિરમણ વ્રત વિષયિઓ અનેરો જે કોઇ અતિચાર પક્ષ દિવસમાહિં૦ ૮

નવમે સામાયિક વ્રતે પાંચ અતિચાર, તિવિહે દુપ્પણિહાણેં૦ સામાયિક લીધે મને [૧૪]આહટ્ટ દોહટ્ટ ચિંતવ્યુ. સાવદ્ય વચન બોલ્યા શરીર અણપડિલેહ્યુ હલાવ્યુ. છતી વેળાએ સામાયિક ન લીધું. સામાયિક લઈ ઉઘાડે મુખે બોલ્યા. ઊંઘ આવી, વાત, વિકથા ઘર-તણી ચિંતા કીધી વીજ દીવાતણી ઉજ્જેહિ[૧૫] હુઇ.

---

૧ ખારણીઓ ૨ સાંબેલુ ૩ દાળ વાટવાની છીપર ૪ એકઠા કરી ૫ વાચાલપણાને લીધે ૬ શ્લેશ્મ ૭ ગમ્મત ૮ હલકી વસ્તુ ૯ આકરા ૧૦ વઢવાડ કરાવી ૧૧ બોકડા ૧૨ યુદ્ધ કરાવ્યા ૧૩ લીલી ૧૪ આર્તરૌદ્ર ધ્યાનમા પ્રવર્ત્યા ૧૫ પ્રકાશ

કણુ, કપાશીયા, માટી, મીઠું, ખડી, ધાવડી, અરણેટો, પાષાણુ પ્રમુખ ચાંપ્યા. પાણી, નીલ, ફૂલ, સેવાલ, હરિયકાય, બીયકાય ઈત્યાદિક [1]આભડ્યાં. સ્રી તિર્યંચતણા નિરંતર પરસ્પર સંઘટ્ટ હુઆ, મુહપત્તિઓ સંઘટ્ટી. સામાયિક અણુપૂગ્યું પાર્યું. પારવું વિસાર્યું. નવમે સામાયિક વ્રત વિષયિઓ અનેરો જે કોઈ અતિચાર૦ ૯.

દશમે દેશાવગાશિક વ્રતે પાંચ અતિચાર. આણુવણેપેસવણે૦ આણુવણુપ્પઓગે, પેસવણુપ્પઓગે, સદ્દાણુવાઇ, રૂવાણુવાઈ, બહિયાપુગ્ગલપક્ખેવે, નિયમિત ભૂમિકામાંહિ બાહેરથી કાંઈ અણાવ્યું. આપણુ કન્હેથકી બાહેર કાંઈ મોકલ્યું. અથવા રૂપ દેખાડી, કાંકરો નાખી, સાદ કરી, આપણપણું છતું જણાવ્યું. દશમે દેશાવગાશિકવ્રત વિષયિઓ અનેરો જે કોઈ અતિચાર પક્ષ દિવસમાંહિ૦ ૧૦

અગ્યારમે પૌષધોપવાસ વ્રતે પાંચ અતિચાર. સંથારુચ્ચારવિહિ૦ અપ્પડિલેહિય, દુપ્પડિલેહિય, સજ્જા-સંથારએ. અપ્પડિલેહિય, દુપ્પડિલેહિય, ઉચ્ચારપાસવણ ભૂમિ. પોસહ લીધે સંથારાતણી ભૂમિ ન પુંજી. બાહિરલાં લહુડાવડાં [2]સ્થંડિલ દિવસે શોધ્યાં નહિં, પડિલેહ્યાં નહીં. માતરું અણપુંજ્યું હલાવ્યું, અણપુંજી ભૂમિકાએ પરઠવ્યું. પરઠવતાં "અણુજાણહ જસ્સગ્ગો" ન કહ્યો. પરઠવ્યા પુંઠે વાર ત્રણ "વોસિરે વોસિરે" ન કહ્યું. પોસહશાલામાંહિ પેસતાં "નિસીહિ" નિસરતાં "આવ-

---

૧ સ્પર્શ્યા. ૨ લઘુનીતિ-પેશાબ અને વડીનીતિ-ઝાડો, એ બન્નેની જગ્યા.

રસહિ" વાર ત્રણ ભણી નહીં પુઢવી, અપ્, તેઉ, વાઉ, વનસ્પતિ, ત્રસકાયતણા સંઘટ્ટ, પરિતાપ, ઉપદ્રવ હુઆ. સંથારા પોરિસીતણો વિધિ ભણવો વિસાર્યો પોરિસીમાંહે ઊંઘ્યા. અવિધે સંથારો પાથર્યો પારણાદિકતણી ચિંતા કીધી કાલવેલાએ દેવ ન વાંદ્યા, પડિક્કમણું ન કીધું પોસહ [1]અસુરો લીધો, [2]સવેરો પાર્યો પર્વતિથે પોસહ લીધો નહીં. અગ્યારમે પૌષધોપવાસ વ્રત વિષયિઓ અનેરો જે કોઇ અતિચાર પક્ષ૦ ૧૧

બારમે અતિથિસંવિભાગ વ્રતે પાંચ અતિચાર સચિત્તે નિક્ખિવણે૦ સચિત્ત વસ્તુ હેઠ ઉપર છતા [3]મહાત્મા [4]મહાસતી પ્રત્યે [5]અસૂઝતુ દાન દીધુ દેવાની બુદ્ધિએ અસૂઝતું ફેડી સૂઝતુ કીધુ પરાયું ફેડી આપણું કીધું અણદેવાની બુદ્ધિએ સૂઝતુ ફેડી અસૂઝતું કીધુ. આપણું ફેડી પરાયુ કીધુ વહોરવા વેળા ટળી[6] રહ્યા, અસુર કરી મહાત્મા તેડ્યા મત્સર ધરી દાન દીધું. ગુણવંત આવે ભક્તિ ન સાચવી છતી શકતે સ્વામિવાત્સલ્ય ન કીધુ. અનેરા ધર્મક્ષેત્ર સીદાતા છતી શક્તિએ ઉદ્ધર્યા નહીં [7]દીન [8]ક્ષીણ પ્રત્યે અનુકંપાદાન ન દીધુ બારમે અતિથિસંવિભાગ વ્રત વિષયિઓ અનેરો જે કોઇ અતિચાર પક્ષ દિવસમાહિ૦ ૧૨

સંલેષણાતણા પાંચ અતિચાર, ઇહલોએ પરલોએ૦ ઇહલોગાસંસપ્પઓગે, પરલોગાસંસપ્પઓગે, જીવિઆસંસપ્પઓગે, મરણાસંસપ્પઓગે, કામભોગાસંસપ્પઓગે, ઇહલોકે ધર્મના

---

૧ મોડો ૨ વહેલો ૩ સાધુ ૪ સાધ્વી ૫ સાધુ-સાધ્વીને ન ખપે તેવુ-અશુદ્ધ ૬ આઘા-પાછા ગયા ૭ નિર્ધન ૮ દુખી

અભાવ લગે રાજઋદ્ધિ, સુખ, સૌભાગ્ય, પરિવાર વાંછયા. પરલોકે દેવ દેવેંદ્ર, વિદ્યાધર, ચક્રવર્તીતણી પદવી વાંછી. સુખ આવે જીવિતવ્ય વાંછયું; દુઃખ આવે મરણ વાંછયું; કામભોગતણી વાંછા કીધી. સંલેષણાવ્રત વિષયિઓ અનેરો જે કોઇ અતિચાર પક્ષ દિવસમાંહિ૦ ૧૩

તપાચાર બાર ભેદ : છ બાહ્ય, છ અભ્યંતર. અણસણમૂણોઅરિયા૦ અણુસણભણી ઉપવાસ વિશેષ પર્વતિથે છતી શક્તિએ કીધો નહિં. ઊણોદરીવ્રત તે કોળીયા પાંચ-સાત ઊણા રહ્યા નહિં. વૃત્તિસંક્ષેપ, તે દ્રવ્યભણી સર્વ વસ્તુનો સંક્ષેપ કીધો નહીં. રસત્યાગ, તે વિગયત્યાગ ન કીધો. કાયક્લેશ-લોચાદિક કષ્ટ સહન કર્યાં નહીં. સંલીનતા-અંગોપાંગ સંકોચી રાખ્યાં નહિં. પચ્ચખ્ખાણ ભાંગ્યાં. પાટલો ડગમગતો ફેડ્યો નહીં. ગંઠસી, પોરિસી, સાઢપોરિસી, પુરિમડ્ઢ એકાસણું, બેઆસણું, નીવી, આંબિલ પ્રમુખ પચ્ચખ્ખાણ પારવું વિસાર્યું. બેસતાં નવકાર ન ભણ્યો, ઉઠતાં પચ્ચખ્ખાણ કરવું વિસાર્યું. ગંઠસીઉં ભાંગ્યું. નીવિ, આંબિલ, ઉપવાસાદિક તપ કરી, કાચું પાણી પીધું. વમન હુઓ. બાહ્ય તપ વિષયિઓ અનેરો જે કોઇ અતિચાર પક્ષ૦ ૧૪

અભ્યંતર તપ-પાયચ્છિતં વિણઓ૦ મન શુદ્ધે ગુરુ કન્હે આલોયણ લીધી નહીં. ગુરુદત્ત પ્રાયશ્ચિત તપલેખાશુદ્ધે પહુંચાડ્યો નહીં. દેવ, ગુરુ, સંઘ, સાહમી પ્રત્યે વિનય સાચવ્યો નહીં. બાળ, વૃદ્ધ, ગ્લાન, તપસ્વી પ્રમુખનું વૈયાવચ્ચ ન કીધું. વાચના, પૃચ્છના, પરાવર્તના, અનુપ્રેક્ષા, ધર્મકથા લક્ષણ

પંચવિધ સ્વાધ્યાય ન કીધો. ધર્મધ્યાન શુક્લધ્યાન ન ધ્યાયાં, આર્ત્તધ્યાન રૌદ્રધ્યાન ધ્યાયા કર્મક્ષય નિમિત્તે લોગસ્સ દશ, વીશનો કાઉસ્સગ્ગ ન કીધો અભ્યંતર તપ વિષયિઓ અનેરો જે કોઈ અતિચાર પક્ષ૦ ૧૫

વીર્યાચારના ત્રણ અતિચાર. અણીગૂહિઅબલવીરિઓ૦ પઢવે, ગુણવે, વિનય, વૈયાવચ્ચ, દેવપૂજા, સામાયિક, પોસહ, દાન, શીલ, તપ, ભાવનાદિક ધર્મકૃત્યને વિષે મન, વચન, કાયાતણું છતુ [1]બળ, છતું [2]વીર્ય ગોપવ્યુ. રૂડા પંચાગ ખમાસમણ ન દીધા વાંદણાતણા આવર્ત્તવિધિ સાચવ્યા નહીં. [3]અન્યચિત્ત નિરાદરપણે બેઠા. ઉતાવળું દેવવંદન, પડિક્કમણું કીધુ. વીર્યાચાર વિષયિઓ અનેરો જે કોઈ અતિચાર પક્ષ૦ ૧૬ નાણાઇ અટ્ઠ પઈવયં, સમ્મ સંલેહણ પણ પન્નર કમ્મેસુ બારસ તપ વિરિઅ તિગ, ચઉવ્વીસ સય અઈયારા. ૧

પડિસિદ્ધાણું કરણે૦ પ્રતિષિદ્ધ અભક્ષ્ય, અનંતકાય, બહુ-બીજભક્ષણ, મહારંભ, પરિગ્રહાદિક કીધા. જીવાજીવાદિક સૂક્ષ્મ વિચાર સદ્દહ્યા નહીં આપણી કુમતિ લગે ઉત્સૂત્રપ્રરૂપણા કીધી, તથા પ્રાણાતિપાત, મૃષાવાદ, અદત્તાદાન, મૈથુન, પરિગ્રહ, ક્રોધ, માન, માયા, લોભ, રાગ, દ્વેષ, કલહ, અભ્યાખ્યાન, પૈશૂન્ય, રતિ અરતિ, પરપરિવાદ, માયામૃષાવાદ, મિથ્યાત્વ-શલ્ય—એ અઢાર પાપસ્થાનક કીધા, કરાવ્યા, અનુમોદ્યા હોય. - દિનકૃત્ય, પ્રતિક્રમણ, વિનય, વૈયાવચ્ચ ન કીધા અનેરું જે- કોઈ વીતરાગની આજ્ઞા વિરુદ્ધ કીધું, કરાવ્યું, અનુમોદ્યું હોય,

---

૧ ઇંદ્રિયો અને શરીરની શક્તિ ૨ આત્માની શક્તિ ૩ અન્ય ચિત્તે.

એ [1]ચિહું પ્રકારમાંહે અનેરો જે કોઇ અતિચાર પક્ષ દિવસમાંહી સૂક્ષ્મ, બાદર જાણતાં અજાણતાં હુઓ હોય તે સવિ હું મન, વચન, કાયાએ કરી તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં. ૧૭

એવંકારે શ્રાવકતણે ધર્મે શ્રીસમકિત મૂલ બાર વ્રત, એક સો ચોવીશ અતિચારમાંહિ અનેરો જે કોઇ અતિચાર પક્ષ દિવસમાંહિ સૂક્ષ્મ બાદર, જાણતાં અજાણતાં હુઓ હોય તે સવિ હું મન, વચન, કાયાએ કરી તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં.

પ્રતિક્રમણ સંબંધી ઉપયોગી વિષયો.

૧ **પ્રતિક્રમણનો સમય**–દૈવસિક પ્રતિક્રમણનો આરંભ અર્ધ સૂર્ય દેખાતો હોય તે વખતે વંદિત્તુ કહેવાય એવી રીતે કરવો, અને રાત્રિક (રાઇ) પ્રતિક્રમણ એ પ્રતિક્રમણ કર્યા પછી દશ પડિલેહણા થાય ત્યારે સૂર્યોદય થાય એવી રીતે તેનો આરંભ કરવો. અપવાદે એટલે કારણે તો દૈવસિક પ્રતિક્રમણ દિવસના બાર વાગ્યાથી રાત્રિના બાર વાગ્યા સુધી થાય, તેમજ રાઇ પ્રતિક્રમણ રાત્રિના બાર વાગ્યાથી દિવસના બાર સુધી થાય; પણ સમયે ખેતી કરે તે સફળ થાય એમ જાણી ખરે સમયે જ ક્રિયા કરવાનો યત્ન કરવો યોગ્ય છે.

૨ રાઈ પ્રતિક્રમણ મંદસ્વરે કરવું. ઊંચે સ્વરે બોલવાથી ગરોળી આદિ હિંસક જીવો હિંસા કરવામાં પ્રવર્તે છે. મિથ્યાત્વી તથા હિંસક આદિ પાડોશમાં હોય તો કોઇ માછલાની જાળ લઇ નદીએ જાય, કોઇ દળવા માંડે, કોઇ ખાંડવા–ભરડવા તથા લીંપવા લાગે, કોઈ ચૂલો સળગાવે

---

૧. પ્રતિષિદ્ધ વસ્તુનું કરવું, કરવા યોગ્ય અનુષ્ઠાનનું ન કરવું, વીતરાગના વચનની અશ્રદ્ધા કરવી અને વિપરીત પ્રરૂપણા કરવી–એ ચાર પ્રકાર.

ઇત્યાદિ અનર્થના કાર્યોમાં અનેક પ્રકારે ઘણા માણસો પ્રવર્તે છે, તેથી મંદ સ્વરે પ્રતિક્રમણ કરવાનો ઉપયોગ રાખવો.

૩ પ્રતિક્રમણ એક જણ ભણાવે અને બીજા માણસો તેના સૂત્રો લક્ષ્યમાં રાખી સાંભળે અથવા મનમાં ભણે તેમ કરવાથી અર્થનું ચિંતવન બરાબર થઈ શકે છે, તથા ઉપયોગ પણ રહી શકે છે.

૪ કાઉસ્સગ્ગ કરતી વખતે નાસિકાના અગ્રભાગ પર દૃષ્ટિ રાખવી, તેમ ન બની શકે તો સ્થાપનાચાર્ય પર દૃષ્ટિ રાખવી.

૫ પ્રતિક્રમણ કરતી વખતે દૃષ્ટિ સ્થાપનાચાર્ય પર રાખવી. દૃષ્ટિને અસ્થિર રાખવાથી અથવા શૂન્ય ચિત્તે પ્રતિક્રમણ કરવાથી અવિધિ દોષ લાગે છે, અને કરેલી ક્રિયા નિષ્ફળપ્રાય. થાય છે, માટે ઉપયોગ રાખવો.

૬ પ્રતિક્રમણની બધી ક્રિયા પ્રમાદ રહિતપણે કરવાની છે, માટે તે વખતે જરૂરીયાત વિના (ચરવળો હોય તો) કટાસણા ઉપર બેસવું નહિ. બનતા સુધી કાઉસ્સગ્ગ, વંદન વિગેરે સર્વ આવશ્યક જયણાપૂર્વક ઊભા ઉભા કરવાના છે, શરીરે બેચેની હોય તો જ બેઠા બેઠા કરવું જોઈએ. પ્રતિક્રમણ ઠાયા પછી ૭ આવશ્યક સુધી ઊભા ઊભા ક્રિયા કરવાની હોય છે, માટે કટાસણું કાઢી નાખવું. ફક્ત વંદિત્તુ તથા ૭ આવશ્યકની પૂર્વે અને પછી કરવામાં આવતી ક્રિયા જ કટાસણા ઉપર બેસીને કરવાની છે.

૭ શિષ્ય અને શ્રાવકે ગુરુથી સાડાત્રણ હાથ દૂર રહી ક્રિયા કરવી, તેમ કરવાથી જ ગુરુનું બહુમાન સચવાય છે. સાધ્વી તથા શ્રાવિકાએ મોહપ્રસંગ નિવારવા માટે ગુરુથી તેર હાથ દૂર રહી ક્રિયા કરવી. તે જ પ્રમાણે સાધ્વીથી અન્ય સાધ્વી અને શ્રાવિકાઓમાં બહુમાનાર્થે સાડાત્રણ હાથ, તથા સાધ્વીથી સાધુ અને શ્રાવકને મોહપ્રસંગ નિવારવા માટે તેર હાથ દૂર રહેવાનું સમજવું. આ ઉત્કૃષ્ટ અવગ્રહ જાણવો.

૮ પ્રતિક્રમણ કેવી રીતે કરવું?

કોઈ પણ સાધુ, સાધ્વી, શ્રાવક–શ્રાવિકાએ તદ્રૂપ ચિત્તવાળા થઈને,

તન્મય થઈને, તદ્રૂપ તીવ્ર અધ્યવસાયવંત થઇને, તેના અર્થમાં ઉપયુક્ત થઇને, તેને જ પ્રિય માનીને, તદ્ભાવના ભાવિત થઇને, અન્યત્ર કોઇ પણ સ્થાને મનને ચંચળ નહીં કરતાં એક મનવાળા થઇને, ઉભય કાળ આવશ્યક પ્રતિક્રમણ કરવું. આ પ્રમાણે આવશ્યક કરતો ભવ્ય પ્રાણી સંસારસમુદ્રનો પાર પામે એ નિ:શંક છે.

૯ મુહુપત્તિ—એક વેંત અને ચાર અંગુલ લાંબી-પહોળી; તેમજ ચરવળો બત્રીશ અંગુલ લાંબો એટલે દાંડી ચોવીશ અંગુલ લાંબી અને દશીનો ગુચ્છો આઠ અંગુલ લાંબો હોવો જોઇએ.

પ્રતિક્રમણનાં સૂત્રો વિગેરેનો સંક્ષિપ્ત ભાવાર્થ

નવકાર (પંચમંગલસૂત્ર)—આમાં અરિહંત, સિદ્ધ, આચાર્ય, ઉપાધ્યાય તથા સાધુ એ પાંચ પરમેષ્ઠીને નમસ્કાર કરવામાં આવ્યો છે. એથી સર્વ પાપ તથા વિઘ્નો દૂર થાય છે.

પંચિંદિય—આમાં આચાર્યના છત્રીશ ગુણોનું વર્ણન છે અને ક્રિયા કરતાં પ્રારંભમાં સ્થાપના સ્થાપતી વખતે બોલાય છે.

પ્રણિપાત (ખમાસમણ)—આથી દેવગુરુ વંદન કરાય છે.

ઇચ્છકાર—આથી ગુરુને સુખશાતા પૂછાય છે.

ઇરિયાવહિયં, તસ્સ ઉત્તરી—આથી હાલતાંચાલતાં લાગેલાં પાપને દૂર કરવામાં આવે છે.

અન્નત્થ—આમાં કાઉસ્સગગના સોળ આગાર(છૂટ)નું વર્ણન છે.

લોગસ્સ (નામસ્તવ)—આમાં ચોવીશ તીર્થંકરની નામપૂર્વક સ્તુતિ છે.

કરેમિ ભતે—આ સામાયક લેવાનુ પચ્ચખ્ખાણ છે. એમાં સામાયિક લઇને નિદા, વિકથા વિગેરે પાપકાર્ય ન કરવુ તે બતાવ્યુ છે

સામાઇઅવયજુત્તો—આમા સામાયિક એ બે ઘડીનુ ચરિત્ર છે તે બતાવ્યુ છે તેથી તેનુ વારવાર કરવાપણુ બતાવ્યુ છે તે સામાયિક પારતી વખતે બોલાય છે

જગચિતામણિ—આ શ્રી ગાતમસ્વામીએ રચેલુ ચૈત્યવદન છે એમા અષ્ટાપદ પર્વત ઉપર બિરાજેલા ચોવીશ તીર્થંકરોને તથા બીજા પણુ તીર્થ કરો અને સર્વ તીર્થોને નમસ્કાર કરવામા આવેલ છે

જ કિંચિ—આમા જે કોઈ નામરૂપે તીર્થ હોય તેને તથા ત્રણુ લોકમા રહેતી જિનપ્રતિમાઓને નમસ્કાર કરવામા આવ્યો છે

નમુત્થુણુ (શક્રસ્તવ)—ઇંદ્ર મહારાજ જ્યારે ભગવાનની સ્તુતિ કરે છે ત્યારે આ સૂત્ર બોલે છે એમા ભગવાનના ગુણોનુ વર્ણન છે

જાવંતિ ચેઇઆઇ—આમા ત્રણે લોકમા રહેલી પ્રતિમાઓને નમસ્કાર કર્યો છે

જાવંત કેવિ સાહૂ—આમા ભરત, ઐરવત અને મહાવિદેહની અદર રહેલા સર્વ સાધુઓને (સાધ્વીઓને) નમસ્કાર કરવામા આવ્યો છે

નમોઽર્હત્—આમાં પચ પરમેષ્ઠીઓને નમસ્કાર કર્યો છે. આચાર્ય શ્રી સિદ્ધસેનદિવાકરસૂરિજીનુ રચેલુ છે

ઉવસગ્ગહર—આ શ્રી પાર્શ્વનાથનુ ગુણસ્તુતિરૂપ સ્તવન શ્રી ભદ્રબાહુસ્વામીનુ રચેલુ છે, તે સર્વ વિઘ્નોનો નાશ કરનાર છે

જય વીયરાય—આમાં પ્રભુની પાસે કેટલીક ઉત્તમ પ્રાર્થના કરવામા આવી છે

અરિહંતચેઇઆણુ (ચૈત્યસ્તવ)—આમા જ્યા દેવવદન કરતા હોઇએ તે એક દેરાની પ્રતિમાઓને વદન કરવામા આવ્યુ છે.

કલ્લાણકંદં—આ શ્રી ઋષભદેવ, શાન્તિનાથ, નેમિનાથ, પાર્શ્વનાથ અને મહાવીરસ્વામીની સ્તુતિ છે.*

સંસારદાવા—આ શ્રી મહાવીરસ્વામી વિગેરેની સ્તુતિ છે. શ્રી હરિભદ્રસૂરિજીએ રચી છે.

પુક્ખરવરદી (શ્રુતસ્તવ)—આમાં વિચરતા તીર્થંકરોની તથા જ્ઞાનના સ્તુતિ છે.

સિદ્ધાણં બુદ્ધાણં (સિદ્ધસ્તવ)–આમાં સર્વસિદ્ધ, મહાવીરસ્વામી, નેમિનાથ તથા અષ્ટાપદ ઉપર વિરાજમાન ચોવીશ તીર્થંકરોની સ્તુતિ છે.

વેયાવચ્ચગરાણં–આથી સમકિતી દેવોને સંભારવામાં આવે છે.

ઇચ્છામિ ઠામિ–આથી આખા દિવસમાં લાગેલાં પાપને સામાન્ય રીતે જાહેર કરી તેની માફી માગવામાં આવે છે.

નાણંમિ–આ આઠ ગાથામાં જ્ઞાનાદિ પાંચ આચારના ભેદોનું વર્ણન છે.

વાંદણા (સુગુરુવંદન)–આથી સુગુરુને વંદન કરી તેમની પ્રત્યે થયેલા દોષની ક્ષમા યાચવામાં આવે છે.

સાત લાખ–આમાં ચોરાશી લાખ યોનિવાળા જીવોમાં જે જીવો હણાયા હોય તે બાબત મિચ્છામિ દુક્કડં દેવામાં આવે છે.

અઢાર પાપસ્થાનક–આમાં અઢાર પ્રકારે પાપ બંધાય છે તેનાં નામ છે અને પછી તેવી રીતે કરેલાં પાપની ક્ષમા માગવામાં આવી છે. (મિચ્છા દુક્કડં દેવામાં આવે છે.)

સવ્વસ્સવિ–આમાં લાગેલાં પાપને અતિ ટૂંકામાં કહેવા સાથે તેની માફી માગવામાં આવી છે.

---

* પહેલી ગાથામાં અમુક તીર્થંકરની, બીજી ગાથામાં સર્વજિનની, ત્રીજીમાં જ્ઞાનની અને ચોથીમાં શાસનદેવદેવીની સ્તુતિ છે.

વંદિત્તુ (શ્રાદ્ધ પ્રતિક્રમણ સૂત્ર)—આથી શ્રાવકને બાર વ્રત વિગેરેમાં લાગેલા દોષને બહુ દિલગીરી સાથે પિશ્ચાત્તાપથી જાહેર કરી તેવા દોષો ફરીથી ન લાગે તેવી ઇચ્છા સાથે તે બાબત માફી માગવામાં આવી છે.

અબ્ભુટ્ઠિઓ (ક્ષામણક સૂત્ર)-આથી આપણાથી ગુરુમહારાજ પ્રત્યે દિવસ તથા રાત સંબંધી જે જે અપરાધ થયા હોય તે જાહેર કરી તેમની પાસે માફી માગવામાં આવે છે.

આયરિય ઉવજ્ઝાએ-આમાં આચાર્ય, ઉપાધ્યાય, સકળ સંઘ તથા સર્વ જીવો ઉપર દોષ થયો હોય તો તેની તથા તેઓના બીજા જે કાંઇ અપરાધ થયા હોય તે બાબતની માફી માગવામાં આવે છે.

નમોઽસ્તુ વર્દ્ધમાનાય-આ શ્રી વીરપરમાત્માની સ્તુતિ છે, તે સાંજે દેવસી પ્રતિક્રમણમાં બોલાય છે.

વિશાલલોચન-આ પણ શ્રી વીરપ્રભુની સ્તુતિ છે, સવારે રાઇ પ્રતિક્રમણમાં બોલાય છે

સુઅદેવયા-આ શ્રુતદેવીની સ્તુતિ છે

જિસે ખિત્તે-આ ક્ષેત્રદેવીની સ્તુતિ છે.

કમલદલ-આ શ્રુતદેવીની સ્તુતિ છે તે સ્ત્રીઓ બોલે છે

યસ્યા ક્ષેત્ર-આ ક્ષેત્રદેવીની સ્તુતિ છે

જ્ઞાનાદિ૦-આ ભુવનદેવીની સ્તુતિ છે.

આ બન્ને સ્તુતિઓ પાક્ષિકાદિ પ્રતિક્રમણમાં બોલાય છે

અડ્ઢાઇજ્જેસુ (મુનિવંદન સૂત્ર)-આથી અઢીદ્વીપમાં રહેલા સર્વ મુનિઓને નમસ્કાર કરવામાં આવે છે

વરકનક-આથી એકસો સિત્તેર તીર્થંકરોને વંદન કરવામાં આવે છે

લઘુશાન્તિ-શ્રી નાડુલ નગરમાં મરકી હઠાવવા શ્રી માનદેવસૂરિજીએ આ સ્તોત્ર રચ્યું છે એને ભણવાથી, સાંભળવાથી તથા તેના વડે મંત્રેલું જળ છાંટવાથી સર્વે રોગો દૂર થાય છે અને શાન્તિ ફેલાય છે.

ચઉક્કસાય–આ શ્રી પાર્શ્વનાથનું ગુણસ્તુતિરૂપ ચૈત્યવંદન છે.

ભરહેસર–આમાં બ્રહ્મચર્યવાળા તથા બીજી રીતે થએલા પ્રાતઃ-સ્મરણીય ઉત્તમ* પુરુષો અને સ્ત્રીઓનાં નામો ગણાવ્યાં છે.

મન્હ જિણાણં–આ સજ્ઝાયમાં શ્રાવકને કરવા યોગ્ય છત્રીશ કૃત્યોનું વર્ણન છે.

સકલતીર્થ (**તીર્થવંદના**)–આમાં ત્રણ લોકની અંદર આવેલા શાશ્વતા અને અશાશ્વતા ચૈત્યો તથા તેની અંદર રહેલી પ્રતિમાઓની સંખ્યા બતાવી તેઓને નમસ્કાર કરવામાં આવ્યો છે. આ **જીવવિ-જયજી**એ રચેલ છે.

સ્નાતસ્યા—શ્રી બાલચંદ્રસૂરિજીની રચેલી આ મહાવીરસ્વામી વગેરેની સ્તુતિ છે.

સકલાર્હત્–શ્રી હેમચંદ્રાચાર્ય મહારાજનું રચેલું આ ચૈત્યવંદન છે. એમાં ચોવીશ તીર્થંકરની જુદા જુદા શ્લોકથી સ્તુતિ કરવામાં આવી છે. પક્ખી, ચોમાસી અને સંવચ્છરી પ્રતિક્રમણમાં ચૈત્યવંદન તરીકે બોલાય છે.

અજિતશાન્તિ–શ્રી નંદિષેણસૂરિજીનું રચેલું આ અજિતનાથ અને શાન્તિનાથનું ભેગું સ્તવન છે. શ્રી શત્રુંજય ઉપર આ બન્ને ભગવાનનાં દહેરાસર સામસામાં હતાં, પણ આ સ્તવન પ્રથમ બોલાતી+ વખતે તે એક હારમાં આવી ગયાં એમ કહેવાય છે.

બૃહત્શાન્તિ–ભગવાન્ જન્મે છે ત્યારે તેમને મેરુપર્વત ઉપર ન્હવરાવવા ઇંદ્રો અને દેવતાઓ લઇ જાય છે. ત્યાં તેમને ન્હવરાવ્યા પછી તેઓ આ શાન્તિપાઠ બોલે છે. આની અંદર અનેક જીવોની અનેક પ્રકારે શાન્તિ ઇચ્છવામાં આવી છે. આ શ્રી નેમનાથ પ્રભુની માતા **શિવાદેવી**એ દેવીપણામાં રચેલી છે એમ કહેવાય છે.

---

* દાનેશ્વરી, તપસ્વી વગેરે.

\+ રચ્યું પણ તે જ વખતે છે.

અતિચાર-આ પકૂખી વિગેરે પ્રતિક્રમણ વખતે પાચ આચાર તથા બાર વ્રત વિગેરેમાં લાગેલા દોષ દૂર કરવા માટે બોલાવામા આવે છે. તેમાં નીચે જણાવેલી બાબતોમાં લાગતા દૂષણો બતાવેલા છે.

જ્ઞાનાચાર-જ્ઞાનને ભણવુ તથા ભણાવવુ તે.

દર્શનાચાર-સમકિત પાળવુ તથા પળાવવુ તે

ચારિત્રાચાર—સયમ પાળવુ તથા પળાવવુ તે.

સમકિત, બાર વ્રતો, તથા તેના અતિચારોનુ વર્ણન બતાવવામાં આવ્યુ છે.

સલેષણા-મરણ સમયે ભવિષ્યની ગતિ સુધારવા માટે વ્રત, પચ્ચખ્ખાણ કરવા તે.

બાહ્ય તપ-જેને બીજાઓ દેખી શકે એવો ઉપવાસાદિ, વિનયાદિ તપ કરવો તે

અભ્યતર તપ-જેને બીજાઓ ન દેખી શકે એવો પશ્ચાત્તાપ, વિનયાદિ તપ કરવો તે

વીર્યાચાર-ધર્મ સબધી ક્રિયાઓ તથા કાર્યોમા પોતાની શક્તિનો સદુપયોગ કરવો તે આ બધાંમા લાગેલા દોષો અતિચારમાં જણાવેલા છે અને તેની માફી માગવામાં આવી છે

સંતિકર-શ્રી મુનિસુદરસૂરિજીએ રચેલુ આ શ્રી શાન્તિનાથનૂ સ્તવન છે તેની અદર કેટલાએક દેવ તથા દેવીઓની આપણા રક્ષણને માટે પ્રાર્થના કરવામા આવી છે

તિજયપહુત્ત (સપ્તતિશત સ્તોત્ર)—આ સ્તોત્રમા એક સો સિત્તેર તીર્થંકરની સ્તુતિ છે શ્રી માનદેવસૂરિજીએ કોઈ વખતે શ્રી સઘમા વ્યતરે કરેલ ઉપસર્ગ દૂર કરવા આ સ્તોત્ર રચ્યુ છે

નમિઊણ (ભયહર સ્તોત્ર)—આ શ્રી માનતુગસૂરિજીએ રચેલુ શ્રી પાર્શ્વનાથનુ સ્તોત્ર છે એક ચિત્ત ભણવાથી મ્હોટા મ્હોટા ભય તથા વ્યાધિઓ નાશ પામે છે.

ભક્તામર-આ પણ શ્રી માનતુંગસૂરિજીએ રચેલું શ્રી આદિનાથનું સંસ્કૃત સ્તોત્ર છે. આ આચાર્ય મહારાજને કોઇ રાજાએ તેમની શક્તિની પરીક્ષા કરવા માટે ૪૮ બેડીઓ પહેરાવી હતી. તેઓ જેમ જેમ શ્લોકો રચતા ગયા તેમ તેમ તે બેડીઓ તુટતી ગઇ* આથી જૈનધર્મની બહુ ઉન્નતિ (ચઢતી) થઇ, અને રાજા જૈનધર્મમાં પ્રીતિવાળો થયો, આને ભણવાથી ઇચ્છા પ્રમાણે આરોગ્ય (રોગ રહિતપણું) તથા લક્ષ્મી મળે છે.

કલ્યાણમંદિર—આ શ્રી સિદ્ધસેનદિવાકરસૂરિજીએ રચેલું શ્રી પાર્શ્વનાથનું સ્તોત્ર (સ્તવન) છે. આ ઉજ્જયિની નગરીમાં મહાકાળ નામના જૈન મંદિરમાં શ્રી પાર્શ્વપ્રભુની પ્રતિમા હતી. તેને બ્રાહ્મણોએ શિવલીંગ પધરાવી ઢાંકી દીધી હતી. બાદ આ સ્તોત્ર રચનાર આચાર્ય મહારાજ ત્યાં ગયા અને આ સ્તોત્ર રચ્યું. તેનો અગિયારમો શ્લોક રચતાં તે લીંગ ફાટયું અને પ્રતિમાજી પ્રગટ થયા. આને ભણવાથી સર્વ પ્રકારના વિઘ્નો નાશ પામે છે અને સુખ મળે છે.

રત્નાકરપચ્ચીશી—આ શ્રી રત્નાકરસૂરિજીની રચેલી પ્રભુસ્તુતિ છે. એમાં આચાર્ય મહારાજે પોતામાં રહેલા દોષો તથા અવગુણોની નિંદા કરી છે. છેવટે સમકિતની માંગણી કરી છે.

---

* પ્રથમ ભક્તામર સ્તોત્રમાં શ્લોક પણ ૪૮ હતા, તેમાંથી કોઇ પણ કારણસર ૪ પ્રાતિહાર્યના ૪ શ્લોક કાઢી નાખવામાં આવ્યા છે.

ખંડ આઠમો

વિધિવિધાનો.

૧ ગુરૂવંદનનો વિધિ.

પ્રથમ બે ખમાસમણ દેવા પછી ઇચ્છકાર સુહરાઇનો પાઠ કહેવો પછી અબ્ભુટ્ઠિઓ ખામવો.

બપોરના સાડાચાર સુધી સુહરાઇ પાઠ બોલવો. ત્યારપછી સુહ-દેવસી પાઠ બોલવો. પદવીધર સાધુ મહારાજ હોય તો ઇચ્છકાર પછી એક ખમાસમણ દઇ પછી અબ્ભુટ્ઠિઓ ખામવો.

૨ ચૈત્યવંદન કરવાનો વિધિ

પ્રથમ ત્રણ ખમાસમણ દેવા પછી ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ચૈત્ય-વંદન કરૂં ? ઇચ્છં એમ કહી દરેક ચૈત્યવંદન પહેલા નીચે મુજબ બોલવું

સકલકુશલવલ્લિ પુષ્કરાવર્તમેઘો
દુરિતતિમિરભાનુઃ કલ્પવૃક્ષોપમાન
ભવજલનિધિપોત, સર્વસંપત્તિહેતુ
સ ભવતુ સતત વ, શ્રેયસે શાન્તિનાથ

ઉપર મુજબ બોલ્યા પછી ચૈત્યવંદન કહેવું પછી જં કિંચિ કહી, બે હાથ જોડી નાસિકા સુધી હાથ ઊંચા રાખી નમુત્થુણં, જાવંતિ ચેઇ-આઇ કહી, એક ખમાસમણ દઇ, 'જાવંત કેવિ સાહૂ,' તથા નમોઽર્હત્ કહી ઓછામાં ઓછી પાંચ ગાથાનું ભાવવાહી સ્તવન બોલવું પછી બે હાથ જોડી લલાટે લગાડી જય વીયરાય સંપૂર્ણ કહેવા (આભવમખંડા કહ્યા પછી હાથ જરા નીચે ઉતારી લેવા)

પછી ઊભા થઈ અરિહંતચેઇઆણું, અન્નત્થ૦ કહી એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારીને નમોઽર્હત્ કહી થોય કહેવી.

૩ સામાયિક લેવાનો વિધિ.

પ્રથમ સ્થાપનાચાર્યજી ન હોય તો ઊંચે આસને પુસ્તક વિગેરે મૂકીને શ્રાવક શ્રાવિકાએ કટાસણું, મુહપત્તિ, ચરવળો લઈ, શુદ્ધ વસ્ત્ર પહેરી, જગ્યા પુંજી, તેના પર કટાસણું પાથરી તે પર બેસવું. પછી મુહપત્તિને ડાબા હાથમાં મુખ પાસે રાખી જમણા હાથને સ્થાપનાજી સન્મુખ રાખી એક નવકાર અને પંચિંદિય કહેવા. પછી ઇચ્છામિ ખમાસમણ દઈ, "ઇરિયાવહિયં, તસ્સ ઉત્તરી, અન્નત્થ ઊસસિએણં" કહી એક લોગસ્સનો (ચંદેસુ નિમ્મલયરા સુધી) ન આવડે તો ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. અને 'નમો અરિહંતાણં' પદ બોલી, કાઉસ્સગ્ગ પારી પછી લોગસ્સ કહેવો.

પછી ખમાસમણ દઈ, "ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! સામાયિક મુહપત્તિ પડિલેહું? ઇચ્છં" એમ કહી પચાસ બોલ ચિંતવવા. સાથે મુહપત્તિની પડિલેહણા કરવી. પછી ખમાસમણ દઈ "ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! સામાયિક સંદિસાહું? ઇચ્છં" બોલી, વળી ખમાસમણ દઈ "ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! સામાયિક ઠાઉં? ઇચ્છં" એમ કહી બે હાથ જોડી એક નવકાર ગણી "ઇચ્છકારી ભગવન્! પસાય કરી સામાયિક દંડક ઉચ્ચરાવોજી" કહી, ગુરુ અથવા વડિલ હોય તો તેમની પાસે 'કરેમિ ભંતે' ઉચ્ચરવું. ન હોય તો પોતે 'કરેમિ ભંતે'-નો પાઠ બોલવો.

પછી ખમાસમણ દઈ 'ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! બેસણે સંદિસાહું? ઇચ્છં' કહી, ખમાસમણ દઈ 'ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! બેસણે ઠાઉં? ઇચ્છં' કહી, ખમાસમણ દઈ 'ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! સજ્ઝાય સંદિસાહું? ઇચ્છં' કહી ખમાસમણ દઈ 'ઇચ્છા-

કારેણ સંદિસહ ભગવન્! સજ્ઝાય કરૂ ? ઈચ્છં ' એમ કહી ત્રણ નવકાર ગણવા પછી બે ઘડી (૪૮ મિનિટ) સજ્ઝાય ધ્યાન-ધર્મધ્યાન કરવુ.

૪ સામાયિક પારવાનો વિધિ.

ખમાસમણ દઈ, ઇરિયાવહી યાવત્ લોગસ્સ સુધી કહી ખમા૦ દઈ 'ઈચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! મુહપત્તિ પડિલેહુ ? ઇચ્છં' કહી, મુહપત્તિ પડિલેહી, ખમાસમણ દઈ 'ઇચ્છા૦ સામાયિક પારૂ ? યથાશક્તિ' વળી ખમાસમણ દઈ 'ઇચ્છા૦ સામાયિક પાર્યું, તહત્તિ' કહેવુ પછી જમણો હાથ ચરવલા ઉપર અથવા કટાસણા ઉપર સ્થાપી એક નવકાર ગણી "સામાઇયવયજુત્તો" કહીએ પછી[1] જમણો હાથ પોતાના મુખ સામો સવળો રાખીને એક નવકાર ગણીએ

૫ દૈવસિક પ્રતિક્રમણનો વિધિ

પ્રથમ બતાવ્યા મુજબ સામાયિક લેવુ પછી પાણી વાવર્યું હોય તો મુહપત્તિ પડિલેહવી અને આહાર વાવર્યો હોય તો વાદણા બે દેવાં ત્યા બીજા વાદણામા 'આવસ્સિઆએ' પદ ન કહેવુ પછી યથાશક્તિ પચ્ચખ્ખાણ કરવુ પછી ખમાસમણ દઈ ઇચ્છા૦ કહી વડેરાએ અથવા પોતે ચૈત્યવંદન કહેવુ પછી જં કિંચિ૦ નમુત્થુણં૦ કહી ઊભા થઇને અરિહતચેઇયાણં તથા અન્નત્થ૦ કહી એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારીને નમોઽર્હત્૦ કહી પ્રથમ થોય કહેવી પછી લોગસ્સ૦ સવ્વલોએ અરિહતચેઇયાણં કહી એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારીને બીજી થોય કહેવી પછી પુખ્ખરવરદી૦ કહી સુઅસ્સ ભગવઓ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગ વંદણવત્તિયાએ કહી એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારીને ત્રીજી થોય કહેવી. પછી સિદ્ધાણં, બુદ્ધાણં૦ કહી વેયાવચ્ચગરાણં૦ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગ અન્નત્થ કહી એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારીને નમોઽર્હત્ કહી ચોથી થોય કહેવી પછી બેસીને નમુત્થુણં કહેવુ. પછી -

---

૧ સ્થાપનાચાર્ય હોય તો નવકાર ગણવાની જરૂર નથી

ચાર ખમાસમણુ દેવાપૂર્વક ભગવાન્, આચાર્ય, ઉપાધ્યાય, સર્વ સાધુ પ્રત્યે થોભવંદન કરીએ. પછી 'ઇચ્છાકારી સમસ્ત શ્રાવક વંદું' એમ કહેવું. પછી 'ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! દેવસિઅપડિક્કમણે ઠાઉં? ઇચ્છં' કહી જમણો હાથ ચરવળા અથવા કટાસણા ઉપર સ્થાપીને સવ્વસ્સવિ દેવસિઅ૰, કહેવું.

પછી ઊભા થઈ [1]કરેમિ ભંતે૰, ઇચ્છામિ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં, જો મે દેવસિઓ૰ તસ્સ ઉત્તરી૰ કહીને પાંચ આચારની (અતિચારની) આઠ ગાથાનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. આઠ ગાથા ન આવડે તો આઠ નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. કાઉસ્સગ્ગ પારીને લોગસ્સ કહેવો. પછી બેસીને ત્રીજા આવશ્યકની મુહપત્તિ પડિલેહીને વાંદણાં બે દેવાં. પછી ઊભા થઈને ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! દેવસિઅં આલોઉં? ઇચ્છં આલોએમિ જો મે દેવસિઓ૰ કહીને[2] સાત લાખ કહેવા. પછી અઢાર પાપસ્થાનક આલોઈને, સવ્વસ્સ વિ દેવસિઅ૰ કહી વીરાસને અથવા જમણો ઢીંચણ ઊભો રાખી એક નવકાર, કરેમિ ભંતે, ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં જો મે દેવસિઓ૰ કહીને વંદિત્તુ કહેવું. પછી વાંદણાં બે દેવાં. પછી અબ્ભુટ્ઠિઓહં અબ્ભિંતર દેવસિઅં ખામીને વાંદણાં બે દેવાં. પછી ઊભા થઈ, આયરિઅઉવજ્ઝાએ કહીને કરેમિ ભંતે૰, ઇચ્છામિ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં જો મે દેવસિઓ૰ તસ્સ ઉત્તરી૰ અન્નત્થ૰ કહી બે લોગસ્સ ન આવડે તો આઠ નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. તે પારીને લોગસ્સ કહી સવ્વલોએ અરિહંતચેઇયાણં અન્નત્થ કહી એક લોગસ્સ ન આવડે તો ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. તે પારીને પુક્ખરવરદી૰ સુઅસ્સ ભગવઓ૰ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં વંદણ૰ કહીને એક લોગસ્સ ન આવડે તો ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. તે પારીને સિદ્ધાણં બુદ્ધાણં૰ કહી સુઅદેવયાએ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં, અન્નત્થ૰ કહી એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. તે

---

[1] પોસહવાલાએ જાવ નિયમંને બદલે જાવ પોસહં કહેવું.

[2] પોસહવાલાએ અત્રે ગમણાગમણે કહેવા.

પારી નમોઽર્હત્‌૦ કહી પુરુષે 'સુઅદેવયા ભગવઇ' ની થોય કહેવી અને સ્ત્રીએ 'કમલદલની' થોય કહેવી પછી ખિત્તદેવયાએ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગ અન્નત્થ૦ કહી એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો તે પારી નમોઽર્હત્‌ કહી પુરુષે 'જીસે ખિત્તે સાહુ૦' ની થોય કહેવી, અને સ્ત્રીએ 'યસ્યા ક્ષેત્ર સમાશ્રિત્ય'ની થોય કહેવી પછી એક નવકાર પ્રગટ ગણી બેસીને છઠ્ઠા આવશ્યકની મુહપત્તિ પડિલેહીને બે વાંદણા દેવાં પછી "સામાયિક, ચઉવ્વિસત્થો, વંદન, પડિક્કમણુ, કાઉસ્સગ્ગ, પચ્ચખાણ કર્યું છેજી, ઇચ્છામો અણુસટ્ઠિં, નમો ખમાસમણાણં, નમોઽર્હત્‌" કહીને પુરુષ નમોઽસ્તુ વર્ધમાનાય કહે, અને સ્ત્રી સંસારદાવાની ત્રણ થોય કહે

પછી નમુત્થુણં૦ કહી સ્તવન કહેવું પછી વરકનક૦ કહી ભગવન્‌ આદિ ચારને વાંદવા પછી જમણો હાથ ચરવળા યા ભૂમિ ઉપર સ્થાપી અડ્ઢાઇજ્જેસુ કહેવું પછી "ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્‌! દેવસિઅપાયચ્છિત્તવિસોહણત્થં કાઉસ્સગ્ગ કરું ? ઇચ્છં, દેવસિઅપાયચ્છિત્તવિસોહણત્થં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગ" અન્નત્થ૦ કહી, ચાર લોગસ્સ ન આવડે તો સોળ નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો તે કાઉસ્સગ્ગ પારી પ્રગટ લોગસ્સ કહી પછી ખમાસમણ દઈ "ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્‌! સજ્ઝાય સંદિસાહુ ? ઇચ્છં" કહી પાછુ બીજુ ખમાસમણ દઇ "ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્‌! સજ્ઝાય કરું ? ઇચ્છં" કહી, બેસીને એક નવકાર ગણી સજ્ઝાય કહીએ પછી એક નવકાર ગણીએ પછી ખમાસમણ દઇ, "ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્‌! દુક્ખક્ખય કમ્મક્ખય નિમિત્ત કાઉસ્સગ્ગ કરું ? ઇચ્છં, દુક્ખક્ખય કમ્મક્ખય નિમિત્ત કરેમિ કાઉસ્સગ્ગ" એમ કહી અન્નત્થ૦ કહી ચાર લોગસ્સ સંપૂર્ણ, ન આવડે તો સોળ નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો પછી એક વડીલે અથવા પોતે પારીને નમોઽર્હત્‌૦ કહી લઘુશાંતિ કહેવી પછી પ્રગટ લોગસ્સ કહી ખમાસમણ દઇ ઇરિયાવહી૦ તસ્સ ઉત્તરી૦ અન્નત્થ૦ કહી એક લોગસ્સ અથવા ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારી પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો ચઉક્કસાય૦ નમુત્થુણં૦ જાવંતિ ચેઇ૦ કહી ખમાસમણ દઇ, જાવંત કેવિ સાહૂ૦ કહીને

નમોઽર્હત્‌૦ ઉવસગ્ગહરં૦ જય વીયરાય૦ કહી મુહપત્તિ પડિલેહવી. પછી ઇચ્છામિ૦ "ઇચ્છા૦ સામાયિક પારું ? યથાશક્તિ" કહી "ઇચ્છામિ૦ ઇચ્છા૦ સામાયિક પાર્યું તહત્તિ" કહી જમણો હાથ ઉપધિ ઉપર સ્થાપી એક નવકાર ગણીને સામાઇયવયજુત્તો કહેવો. પછી સ્થાપેલી સ્થાપના હોય તો પોતાના મુખ સામો હાથ રાખી એક નવકાર ગણી ઊઠવું.

૬ રાઇપ્રતિક્રમણ વિધિ.

પ્રથમ પૂર્વની રીતે સામાયિક લેવું. પછી ખમાસમણ દઇ "ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્‌! કુસુમિણ દુસુમિણ ઉડ્ડાવણિ રાઇપાયચ્છિત્તવિસોહણત્થં કાઉસ્સગ્ગ કરું ? ઇચ્છં, કુસુમિણ દુસુમિણ ઉડ્ડાવણિ રાઇપાયચ્છિત્તવિસોહણત્થં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં" એમ કહી અન્નત્થ૦ કહી, ચાર લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ સાગરવરગંભીરા સુધી ન આવડે તો સોળ નવકારનો કરી પારી પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો. પછી ખમાસમણ દઇ, જગચિંતામણિનું ચૈત્યવંદન જય વીયરાય સુધી કહેવું. પછી ચાર ખમાસમણપૂર્વક ભગવાન્‌, આચાર્ય, ઉપાધ્યાય અને સર્વ સાધુ પ્રત્યે વાંદવા. પછી ખમાસમણ દઇ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્‌ સજ્ઝાય સંદિસાહું ?' અને બીજું ખમાસમણ આપી ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્‌ સજ્ઝાય કરું ? એમ આદેશ માગી એક નવકાર ગણીને ભરહેસરની સજ્ઝાય કહી, ઉપર એક નવકાર ગણવો. પછી ઇચ્છકાર સુહરાઇનો પાઠ કહી 'ઇચ્છાકારેણ સંદિ૦ રાઇપડિક્કમણે ઠાઉં ?' કહીને જમણો હાથ ઉપધિ ઉપર સ્થાપી "ઇચ્છં સવ્વસ્સવિ રાઇય દુચ્ચિંતિય૦" કહેવું. પછી નમુત્થુણં તથા કરેમિ ભંતે કહી ઇચ્છામિ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં૦ તસ્સ ઉત્તરી૦ અન્નત્થ કહી એક [1]લોગસ્સ ન આવડે તો ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. પારીને પ્રગટ લોગસ્સ કહી, સવ્વલોએ અરિહંત૦ કહી એક લોગસ્સ ન આવડે તો ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. તે પારી પુક્ખરવરદી૦ સુઅસ્સ૦ વંદણ૦ કહી પાંચ આચારની (અતિચારની) આઠ ગાથાનો ન

૧ ચંદેસુ નિમ્મલયરા સુધી.

આવડે તો આઠ નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો પારી સિદ્ધાણં બુદ્ધાણં૦ કહીને ત્રીજા આવશ્યકની મુહપત્તિ પડિલેહી, વાંદણાં બે દેવાં ત્યાંથી અબ્ભુટ્ઠિઓ ખામી વાંદણાં બે દઈએ ત્યાંસુધી દેવસીની રીતે જાણવું પણ જે ઠેકાણે 'દેવસિઅ' આવે તે ઠેકાણે 'રાઇઅ' કહેવું પછી આયરિય-ઉવજ્ઝાએ૦ કરેમિ ભંતે૦ ઇચ્છામિ ઠામિ૦ તસ્સ ઉત્તરી૦ કહી [1]તપચિંતવણીનો અને તે કરતા ન આવડે તો સોળ નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો તે પારીને પ્રગટ લોગસ્સ કહી છઠ્ઠા આવશ્યકની મુહપત્તિ પડિલેહીને વાંદણાં બે દેવા પછી તીર્થવંદન—સકલ તીર્થ૦ કહેવું પછી યથાશક્તિએ પચ્ચખ્ખાણ કરવું પછી "સામાયિક, ચઉવ્વિસત્થો, વંદન, પડિક્કમણ, કાઉસ્સગ્ગ, પચ્ચખ્ખાણ કર્યું છે જી" એમ કહી ૭ આવશ્યક સંભારવા. તેમાં પચ્ચખ્ખાણ કર્યું હોય તો કર્યું છે જી કહેવું, અને ધાર્યું હોય તો ધાર્યું છે જી એમ કહેવું.

પછી ઇચ્છામો અણુસટ્ઠિં નમો ખમાસમણાણં નમોઽર્હત્૦ કહીને વિશાલલોચન૦ કહેવું, અને સ્ત્રીએ સંસારદાવાની ત્રણ થોય કહેવી પછી નમુત્થુણં૦ અરિહંતચેઇયાણં૦ કહી એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારી નમોઽર્હત્ કહી કલ્લાણકંદની પ્રથમ થોય કહેવી પછી લોગસ્સ૦ પુક્ખરવરદી૦, સિદ્ધાણં બુદ્ધાણં૦ કહી અનુક્રમે ચાર થોય કહીએ છીએ ત્યાં સુધી સર્વ કહેવું પછી [2]નમુત્થુણં૦ કહી ભગવાન્ આદિ ચારને ચાર ખમાસમણે વાંદવા પછી જમણો હાથ ચરવળા ઉપર સ્થાપી અડ્ઢાઇજ્જેસુ૦ કહેવું પછી સીમંધરસ્વામીનું ચૈત્યવંદન, સ્તવન, જય વીયરાય૦ કાઉસ્સગ્ગ, થોય પર્યંત કહીએ છીએ ત્યાં સુધી કહેવું પછી ખમાસમણપૂર્વક શ્રી સિદ્ધાચલજીનું ચૈત્યવંદન, સ્તવન, જય વીયરાય૦

---

૧ તપચિંતવન કાઉસગ્ગનો વિધિ આગળ આપ્યો છે.

૨ પોસહવાળાએ નમુત્થુણં પછી ખમા૦ લઇ બહુવેલ સંદિસાહુ અને બહુવેલ કરશું, એ આદેશ માગવા

પ્રતિક્રમણ અને [illegible] કરીએ [illegible] ત્યાં સુધી કરવું. પછી આગમિક [illegible] રીતે સામાયિક પારવા સુધી પ્રથમ પ્રમાણે કરવું.

૭ પક્ખિ પ્રતિક્રમણ વિધિ.

પ્રથમ દૈવસિક પ્રતિક્રમણમાં વંદિત્તુ કહીએ ત્યાં સુધી સર્વ કહેવું, પણ ચૈત્યવંદન સકલાર્હત્‌નું કહેવું, અને થોય સ્નાતસ્યાની કહેવી. પછી ખમાસમણ દઈને "દેવસિઅ આલોઇઅ પડિક્કંતા ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્‌! પક્ખિઅ મુહપત્તિ પડિલેહું?" ઇચ્છં કહી મુહપત્તિ પડિલેહવી અને વાંદણાં બે દેવાં. પછી "ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્‌! સંબુદ્ધાખામણેણં અબ્ભુટ્ઠિઓમિ અબ્ભિંતર પક્ખિઅં ખામેઉં? ઇચ્છં ખામેમિ પક્ખિઅં, એક પક્ખસ્સ પનરસ રાઇંદિયાણં જં કિંચિ અપત્તિઅં૦" કહી, "ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્‌! પક્ખિઅં આલોઉં? ઇચ્છં આલોએમિ જો મે પક્ખિઓ અઇયારો કઓ" કહેવું. પછી "ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્‌! પક્ખિ અતિચાર આલોઉં?" એમ કહી પક્ખિ અતિચાર કહેવા. પછી "એવંકારે શ્રાવકતણે ધર્મે શ્રી સમકિત મૂલ બાર વ્રત, એક સો ચોવીશ અતિચારમાંહે જે કોઈ અતિચાર પક્ષ દિવસમાંહે સૂક્ષ્મ બાદર જાણતાં અજાણતાં હુઓ હોય તે સવિ હું મન–વચન–કાયાએ કરી મિચ્છામિ દુક્કડં" એમ કહી, "સવ્વસ્સવિ પક્ખિઅ દુચ્ચિંતિઅ દુબ્ભાસિઅ દુચ્ચિટ્ઠિઅ, ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્‌! ઇચ્છં, તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં" કહેવું. પછી "ઇચ્છકારી ભગવન્‌! પસાય કરી પક્ખિતપ પ્રસાદ કરશોજી." એમ ઉચ્ચાર કરીને આવી રીતે કહીએઃ—'ચઉત્થેણં, એક ઉપવાસ, બે આંબિલ, ત્રણ નીવી, ચાર એકાસણાં, આઠ બેઆસણાં, બે હજાર સજ્ઝાય, યથાશક્તિ તપ કરી પહોંચાડવો.' તે વખતે તપ કર્યો હોય તો 'પઇટ્ઠિઓ' કહીએ અને કરવો હોય તો 'તહત્તિ' કહીએ. ન કરવો હોય તો અણબોલ્યા રહીએ. પછી વાંદણાં બે દેવાં. પછી "ઇચ્છાકા૦ પત્તેઅખામણેણં અબ્ભુટ્ઠિઓહં અબ્ભિંતર પક્ખિઅં ખામેઉં? ઇચ્છં, ખામેમિ પક્ખિઅં એક પક્ખસ્સ પનરસ રાઇદીયાણં જં કિંચિ અપત્તિઅં૦" કહી, સકળ સંઘને મિચ્છામિ દુક્કડં દઈ

પછી વાંદણા બે દેવા. પછી "દેવસિઅ આલોઇઅ પડિક્કંતા ઇચ્છાકા૦ ભગવન્! પખ્ખિઅ પડિક્કમામિ ?" વડીલ સમ્મં પડિક્કમેહ એમ કહે ત્યારે શિષ્ય સમ્મ પડિક્કમામિ, ઇચ્છં" એમ કહી, કરેમિ ભંતે સામાઇય૦ કહી, ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં જો મે પખ્ખિઓ અઇઆરો૦ કહેવું. પછી ખમાસમણ દઈ 'ઇચ્છાકારેણ સંદિ૦ પખ્ખિસૂત્ર કહું ' એમ કહી, ત્રણ નવકાર ગણી સાધુ હોય તો પખ્ખિ સૂત્ર કહે, અને સાધુ ન હોય તો ત્રણ નવકાર ગણીને શ્રાવક વંદિત્તુ કહે. પછી સુઅદેવયાની થોય કહેવી પછી નીચા બેસી જમણો ઢીંચણ ઊભો રાખી એક નવકાર ગણી કરેમિ ભંતે૦ ઇચ્છામિ પડિ૦ કહી વંદિત્તુ કહેવું. પછી કરેમિ ભંતે૦ ઇચ્છામિ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગ જો મે પખ્ખિઓ૦ તસ્સ ઉત્તરી૦ અન્નત્થ૦ કહી બાર લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો (તે લોગસ્સ ચંદેસુ નિમ્મલયરા સુધી કહેવા) ન આવડે તો અડતાળીશ નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારવો. પારીને પ્રગટ લોગસ્સ કહી, મુહપત્તિ પડિલેહીને વાંદણા બે દેવા પછી 'ઇચ્છાકારેણ૦ સમાપ્તખામણેણું અબ્ભુટ્ઠિઓહં અબ્ભિંતર પખ્ખિઅં ખામેઉં ? ઇચ્છં ખામેમિ પખ્ખિઅં ' એમ કહી 'એક પખ્ખસ્સ પનરસ રાઇદિવાણું જં કિંચિ અપત્તિઅં૦ ' કહેવું પછી ખમાસમણ દઈને 'ઇચ્છાકા૦ કહી પખ્ખિ ખામણા ખામું ? ' એમ કહી ખામણાં ચાર ખામવા પછી દેવસિ પ્રતિક્રમણમાં વંદિત્તુ કહ્યા પછી વાંદણા દઈએ ત્યાંથી તે સામાયિક પારીએ ત્યાં સુધી સર્વ દેવસિની પેરે જાણવું, પણ સુઅદેવયાની થોયને ઠેકાણે જ્ઞાનાદિની થોય કહેવી તેમાં પહેલો કાઉસ્સગ્ગ ભુવણદેવયાનો કરવો જિસે ખિત્તે ને ઠેકાણે યસ્યા ક્ષેત્ર કહેવી સ્તવન અજિતશાંતિનું કહેવું સજ્ઝાયને ઠેકાણે નવકાર, ઉવસગ્ગહર કહી સંસારદાવાની થોયો ચાર કહેવી. લઘુશાંતિને બદલે બૃહત્શાંતિ (મોટી શાંતિ) કહેવી

શ્રાવકને ચાર ખામણા ખામવાની રીત—

પહેલા બે ખામણામાં ખમાસમણ દઈ કટાસણા ઉપર હાથ થાપી એક નવકાર ગણી સિરસા મણસા મત્થએણ વંદામિ કહેવું. ત્રીજામાં

ખમાસમણ આપી નવકાર એક ગણી તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં કહેવું અને ચોથામાં પહેલા મુજબ.

૮ ચઉમાસી પ્રતિક્રમણ વિધિ.

ચઉમાસી પ્રતિક્રમણ પણ પક્ખિ પ્રતિક્રમણની વિધિ પ્રમાણે જ કરવાનું છે. પરન્તુ નીચેના ફેરફારો ખાસ ધ્યાનમાં રાખવા.–

૧ પક્ખિ પ્રતિક્રમણમાં વાંદણા દેતી વખતે પક્ખો વઇક્કંતો કહેવાય છે. તેને બદલે ચઉમાસી વઇક્કંતા કહેવું, તથા પક્ખિ વઇક્કમંના ઠેકાણે ચઉમાસીઅં વઇક્કમં અને પક્ખિઆએને બદલે ચઉમાસિઆએ કહેવું.

૨ વંદિત્તા સૂત્રમાં દેવસિઅં સવ્વં ને બદલે ચઉમાસિઅં સવ્વં કહેવું

૩ અતિચારમાં પક્ષ દિવસમાંહીના બદલે ચઉમાસિ દિવસમાંહી બોલવું.

૪ પક્ખિ પ્રતિક્રમણમાં સંબુદ્ધાખામણેણું પત્તેયખામણેણું તથા સમત્તખામણેણું આવે તે ઠેકાણે એક પક્ખસ્સ પનરસ રાઇદિયાણું બોલાય છે તેને બદલે ચાર માસાણું આઠ પક્ખાણું એક સો વીસ રાઇદિયાણું (દિવસાણં) એ પ્રમાણે બોલવું. તથા પક્ખિઅં ખામેઉં ? ઇચ્છં, ખામેમિ પક્ખિઅં ને બદલે ચઉમાસિઅં ખામેઉં ? ઇચ્છં ખામેમિ ચઉમાસિઅં બોલવું.

૫ પક્ખિ તપ પ્રસાદ કરોજી ને બદલે–ચઉમાસિ તપ પ્રસાદ કરોજી બોલવું અને તે સ્થળે ચઉત્થેણં એક ઉપવાસ આદિ બોલાય છે ત્યાં છટ્ઠેણં બે ઉપવાસ–ચાર આયંબિલ–છ નિવિ–આઠ એકાસણા–સોળ બેઆસણા–ચાર હજાર સજ્ઝાય એ પ્રમાણે બોલવું.

૬ પક્ખિ સૂત્ર કઢું ? ને બદલે ચઉમાસી સૂત્ર કઢું ? એમ બોલવું.

૭ બાર લોગસ્સના કાઉસ્સગ્ગને ઠેકાણે વીશ લોગસ્સ નહિ આવડે તો ૮૦ નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો.

૮ આ સિવાય જ્યાં જ્યાં સૂત્રમાં કે આદેશમાં પક્ખિ શબ્દ આવે ત્યાં ત્યાં ચઉમાસી શબ્દ બોલવો.

૯ જ્યારે ચઉમાસી પડિક્કમણુ પૂરું થાય અને દેવસી પડિક્કમણાની શરૂઆત થાય ત્યારે એટલે કે ખામણા ખામી રહ્યા પછી કારતક, ફાગણ કે અષાઢ એ ત્રણ ચઉમાસીમાંથી જે પ્રતિક્રમણ હોય તેમા પાણી–કામળી–સુખડી–ભાજીપાલા–મેવામીઠાઇ આદિનો જેટલો શાસ્ત્રીયકાળ હોય અને આગામી ચઉમાસી સુધીમા જેટલો કાળ થતો હોય તે પણ સમજાવવો, જેની વિગત આગળ આપવામા આવી છે

૯ સવત્સરી પ્રતિક્રમણ વિધિ.

સવચ્છરી પ્રતિક્રમણ પણ પકખીની વિધિ પ્રમાણે જ કરવાનુ છે. પણ વિશેષ એ છે કે–

૧ જ્યા જ્યાં પક્ખિ શબ્દ આવે છે ત્યા ત્યા સવચ્છરી શબ્દ કહેવો

૨ વાદણામા પકખો વઇક્કંતોના બદલે સવચ્છરો વઇક્કતો, પક્ખિઅ વઇક્કમના બદલે સવચ્છરિઅ વઇક્કમ, અને પક્ખિઆએના બદલે સવચ્છરિઆએ બોલવુ

૩ સબુદ્ધાખામણેણ, પત્તેયખામણેણ, અને સમત્તખામણેણ એ ત્રણે વખતે એક પકખસ્સ આદિ બોલાય છે તેને બદલે બાર માસાણુ, ચોવીશ પકખાણુ, ત્રણસો ને સાઠ રાઇદિયાણું (દિવસાણુ) એ પ્રમાણે બોલવુ

૪ પક્ખિ તપ પ્રસાદ કરોજી એ સ્થળે સવચ્છરી તપ પ્રસાદ કરોજી એ પ્રમાણે બોલી ચઉત્થેણ, એક ઉપવાસ આદિ બોલાય છે તેને ઠેકાણે અટ્ઠમેણ (અટ્ઠમભત્ત) ત્રણ ઉપવાસ, ૭ આયબિલ, નવ-નિવિ, બાર એકાસણા, ચોવીશ બેઆસણા, ૭ હજાર સજ્ઝાય એ પ્રમાણે બોલવુ

૫ પક્ખિ પ્રતિક્રમણમા જ્યા બાર લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ આવે છે ત્યા ચાલીશ લોગસ્સનો (ચદેસુનિમ્મલયરા સુધી) અને ઉપર એક નવ-

કારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. લોગસ્સ ન આવડે તેણે એકસો સાઠ નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો.

૬ સંવચ્છરી પ્રતિક્રમણમાં પ્રત્યેક ખામણા સમયે સકલ જીવો સાથે ત્રિવિધ ત્રિવિધ ખમતખામણા (મિચ્છા મિ દુક્કડં) કરવા.

૧૦ છૂટા શ્રાવકોને પડિલેહણ કરવાનો વિધિ.

નવકાર પંચિંદિઅ કહી, (સ્થાપના હોય તો નવકાર પંચિંદિઅ ન કહેવા) ઇરિયાવહિ પડિક્કમી, તસ્સ ઉત્તરી૦ અન્નત્થ૦ કહી, એક લોગસ્સ ન આવડે તો ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી. પ્રગટ લોગસ્સ કહી, ખમાસમણ દઇ ' ઇચ્છાકા૦ પડિલેહણ કરું ? ઇચ્છં ' કહી, ઊભે પગે બેસી મુહપત્તિ, ચરવળો, કટાસણું, ઉત્તરાસણ, ધોતીયું, કંદોરો આદિનું પડિલેહણ કરવું, પછી કાજો કાઢી જીવ કલેવર સચિત્ત આદિ જોવું. પછી કાજો કાઢનાર સ્થાપનાજી સન્મુખ ઊભો રહી ઇરિયાવહિ પડિક્કમે. પછી કાજો પરઠવવા જગ્યા શોધી ત્રણ વાર ' અણુજાણહ જસ્સુગ્ગહો ' કહી કાજો પરઠવે. પછી ત્રણ વાર ' વોસિરે ' કહેવું.

૧૧ દેવ વાંદવાનો વિધિ.

પ્રથમ ઇરિયાવહિ પડિક્કમવાથી માંડીને યાવત્ લોગસ્સ કહીએ. પછી ઉત્તરાસણ નાખી, ચૈત્યવંદન, નમુત્થુણં૦ કહી જય વીયરાય૦ " આભવમખંડા " સુધી હાથ જોડી કહેવા. વળી ફરી ચૈત્યવંદન કહીને નમુત્થુણં૦ કહી યાવત્ ચાર થોયો કહીએ ત્યાં સુધી બધું કહેવું. પછી નમુત્થુણં કહી ફરી ચાર થોયો કહેવી. પછી નમુત્થુણં૦ જાવંતિ૦ ખમાસમણ દઇ જાવંત કેવિ સાહૂ૦ કહી સ્તવન કહી જય વીયરાય૦ આભવમખંડા સુધી કહેવા. પછી ચૈત્યવંદન કહી નમુત્થુણં કહી જય વીયરાય સંપૂર્ણ કહેવા. પછી ખમાસમણ દઇ " ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! સજ્ઝાય કરૂં ? ઇચ્છં " એમ કહી નવકાર ગણી મન્હ જિણાણં૦ની સજ્ઝાય કહેવી. સવારે દેવ વાંદવામાં મન્હજિણાણં૦ની સજ્ઝાય કહેવી. મધ્યાહ્ને તથા સાંજે સજ્ઝાય ન કહેવી.

૧૨ પોસહ લેવાનો વિધિ.

પ્રથમ ખમાસમણુ દઇ, ઇરિયાવહિય, તસ્સ ઉત્તરી અન્નત્થ ઊસસિએણું, કહી એક લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ ચંદેસુ નિમ્મલયરા સુધી કરવો કાઉસ્સગ્ગ પારી ઉપર સંપૂર્ણ લોગસ્સ કહેવો ત્યાર બાદ ખમાસમણુ દઇ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! પોસહ મુહપત્તિ પડિલેહું ? એમ આદેશ માગી ગુરુમહારાજ આદેશ આપે એટલે ઇચ્છં કહીને મુહપત્તિ પચાસ બોલ બોલી પડિલેહવી પછી ખમાસમણુ દઇ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! પોસહ સંદિસાહુ ? ઇચ્છં કહી વળી ખમાસમણુ દઇ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! પોસહ ઠાઉં ? ઇચ્છં એમ કહી બે હાથ જોડી એક નવકાર ગણી "ઇચ્છકારી ભગવન્! પસાય કરી પોસહદંડક ઉચ્ચરાવોજી" એમ બોલવુ ત્યાર બાદ ગુરુમહારાજ હોય તો ગુરુમહારાજ પોસહ ઉચ્ચરાવે, ન હોય તો વડીલ ઉચ્ચરાવે, નહિ તો પોતે જ નીચે મુજબ પોસહની કરેમિ ભંતે ઉચ્ચરે

૧૩ પોસહનું પચ્ચખ્ખાણ.

કરેમિ ભંતે! પોસહં, આહારપોસહં, દેસઓ સવ્વઓ, સરીરસક્કારપોસહં સવ્વઓ, બંભચેરપોસહં સવ્વઓ, અવ્વાવારપોસહં સવ્વઓ, ચઉવ્વિહે પોસહે ઠામિ. [1]જાવ દિવસં અહોરત્તં પજ્જુવાસામિ, દુવિહં, તિવિહેણં, મણેણં વાયાએ કાએણં ન કરેમિ, ન કારવેમિ, તસ્સ ભંતે! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ.

---

૧ જો માત્ર દિવસનો જ પોસહ લેવો હોય તો "જાવ દિવસં" બોલવુ દિવસ અને રાતનો ભેગો લેવો હોય તો "જાવ અહોરત્તં" બોલવુ અને એકલો જ રાતનો પોસહ લેવો હોય તો "જાવ સેસ દિવસ રત્તં" એમ બોલવુ માત્ર રાત્રિ પોસહ લેવા આવનારને પાણી ચુકાવીને આવવુ સાંજના પોસહમાં આહારપોસહ સવ્વઓ બોલવું. દેસઓ બોલવુ નહિ

પછી ખમાસમણુ દઈ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! સામાયિક મુહપત્તિ પડિલેહું ? ઇચ્છં કહી મુહપત્તિ પડિલેહીને ખમાસમણ દઈ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! સામાયિક સંદિસાહું ? ઇચ્છં કહી ખમાસમણ દઈ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! સામાયિક ઠાઉં ? ઇચ્છં કહી બે હાથ જોડી એક નવકાર ગણી ઇચ્છકારી ભગવન્! પસાય કરી સામાયિક દંડક ઉચ્ચરાવોજી એમ બોલી, નીચે મુજબ પાઠ બોલવો.

કરેમિ ભંતે ! સામાઈયં સાવજ્જં જોગં પચ્ચક્ખામિ, જાવ પોસહં પજ્જુવાસામિ દુવિહં, તિવિહેણં, મણેણં, વાયાએ, કાએણં, ન કરેમિ ન કારવેમિ તસ્સ ભંતે! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ.

પછી ખમાસમણુ દઈ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! બેસણે સંદિસાહું ? ઇચ્છં કહી ખમા૦ દઈ ઇચ્છા૦ બેસણે ઠાઉં ? ઇચ્છં કહી ખમા૦ દઈ ઇચ્છા૦ સજ્ઝાય સંદિસાહું ? ઇચ્છં કહી ખમા૦ દઈ ઇચ્છા૦ સજ્ઝાય કરું ? ઇચ્છં કહી હાથ જોડી ત્રણ નવકાર ગણવા.

પછી ખમા૦ દઈ ઇચ્છા૦ બહુવેલ સંદિસાહું ? ઇચ્છં કહી ખમા૦ દઈ ઇચ્છા૦ બહુવેલ કરશું ? ઇચ્છં.

ખમા૦ દઈ ઇચ્છા૦ [1]પડિલેહણ કરું ? ઇચ્છં કહીને મુહપતિ ૫૦ બોલથી, ચરવળો ૧૦ બોલથી, કટાસણું ૨૫ બોલથી. સુતરનો કંદોરો ૧૦ બોલથી અને ધોતીયું ૨૫ બોલથી એમ પાંચ વાના પડિલેહવા.

પછી ખમા૦ દઈ ઇરિયાવહિ પડિક્કમી, એક લોગસ્સનો ચંદેસુ નિમ્મલયરા સુધી કાઉસ્સગ્ગ કરી ઉપર સંપૂર્ણ લોગસ્સ કહી ખમા૦ દઈ ઇચ્છકારી ભગવન્! પસાય કરી પડિલેહણા પડિલેહાવોજી. એમ બોલી વડીલનું (બ્રહ્મચર્ય આદિવ્રતધારીનું) અણપડિલેહ્યો ઉત્તરાસણ

---

[1] પોસહ લીધા અગાઉ ઘેર અગર ઉપાશ્રયે બધી પડિલેહણ કરી હોય તો તેમણે અહીં તેમ ઉપધિ સંબંધી આદેશ વખતે માત્ર મુહપત્તિ જ પડિલેહવી.

(બેસ) પડિલેહવુ. પછી ખમા૦ દઈ ઇચ્છા૦ ઉપધિ મુહપત્તિ પડિલેહુ ? ઇચ્છ કહી મુહપત્તિ પડિલેહવી, પછી ખમા૦ દઇ ઇચ્છા૦ ઉપધિ સદિસાહુ ? ઇચ્છ કહી ખમા૦ દઇ ઇચ્છા૦ ઉપધિ પડિલેહુ ? ઇચ્છ કહીને બાકી રહેલા સર્વ વસ્ત્રો પડિલેહવા

ત્યાર પછી એક જણે દંડાસણ જાચી લેવુ તેને પડિલેહી ઇરિયાવહિ પડિક્કમીને કાજો લેવો કાજો શુદ્ધ કરી એટલે કોઈ જીવ જન્તુ વિગેરેની તપાસ કરી, ત્યા જ સ્થાપનાચાર્યજી સન્મુખ ઉભા રહીને ઇરિયાવહિ કરી પછી કાજો એક સુપડીમા લઇ યોગ્ય સ્થાનકે "અણુજાણહ જસ્સુગ્ગહો" કહીને પરઠવવો. પરઠવ્યા બાદ ત્રણ વાર 'વોસિરે' કહેવુ. પછી મૂળ સ્થાનકે આવી સૌએ સાથે દેવવંદન કરવુ

ત્યાર પછી ખમા૦ દઇ એક નવકાર ગણી ઉભડક પગે બેસી એક જણે મન્હ જિણાણંની સજ્ઝાય કહેવી બપોરના તથા સાજના દેવવંદન કર્યા પછી સજ્ઝાય કહેવી નહિ

તા ક-દરેક પોસાતીએ પોસહ લીધા પછી દહેરાસરે ચૈત્યવંદન કરવા જવુ જ જોઇએ

૧૪. સાંજની પડિલેહણની વિધિ.

ખમાસમણ દઇ ઇચ્છાકારેણ સદિસહ ભગવન્! બહુપડિપુન્ના પોરિસિ કહી ખમા૦ દઈ ઇરિયાવહિ કરી એક લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ કરી ઉપર લોગસ્સ કહી ખમા૦ દઇ ઇચ્છા૦ ગમણાગમણે આલોઉ ? ઇચ્છ એમ કહી નીચે મુજબ બોલવુ

ઇરિયાસમિતિ, ભાષાસમિતિ, એષણાસમિતિ, આદાનભંડમત્તનિક્ખેવણા સમિતિ, પારિષ્ઠાપનિકા સમિતિ, મનગુપ્તિ, વચનગુપ્તિ, કાયગુપ્તિ, એ પાચ સમિતિ ત્રણ ગુપ્તિ એ અષ્ટ પ્રવચન માતા શ્રાવકતણે ધર્મે સામાયિક પોસહ લીધે રૂડી પેરે પાળ્યા નહિ, જે કોઈ ખંડના વિરાધના હુઇ હોય તે સવિ હુ મન વચન કાયાએ કરી તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં

પછી ખમા૦ દઈ ઇચ્છા૦ પડિલેહણ કરું ? ઇચ્છં. પછી ખમા૦ દઈ ઇચ્છા૦ પોસહશાલા પ્રમાજું ? ઇચ્છં. કહી ઉપવાસવાળાએ મુહપત્તિ, ચરવળો અને કટાસણું એમ ત્રણ વાના પડિલેહવા, અને એકાસણા આંબિલવાળાએ કંદોરો અને ધોતીયા સાથે પાંચ વાનાનું પડિલેહણ કરવું. જેમણે ખાધું હોય તેમણે ઇરિયાવહિ પડિક્કમી (ઉપવાસવાળાએ ઇરિયાવહિ કરવા નહિ) એક લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ કરી ઉપર લોગસ્સ કહી ખમા૦ દઈ ઇચ્છકારી ભગવન્! પસાય કરી પડિલેહણા પડિલેહાવોજી. એમ કહી સ્થાપનાચાર્યજી અગર વડીલનો ખેસ પડિલેહવો. પછી ખમા૦ દઈ ઇચ્છા૦ ઉપધિ મુહપત્તિ પડિલેહું ? ઇચ્છં કહી મુહપત્તિ પડિલેહવી. પછી ખમા૦ દઈ ઇચ્છા૦ સજ્ઝાય કરું ? ઇચ્છં કહી એક નવકાર ગણીને [1]મન્હ જિણાણંની સજ્ઝાય એક જણે કહેવી. પછી આહાર વાપર્યો હોય તો બે વાંદણા દઈને, પાણી પીવું હોય તો મુઠસી અને ન પીવું હોય તો પાણહારનું પચ્ચખ્ખાણ કરે ઉપવાસ કર્યો હોય તો તેમણે ખમા૦ દઈ ઇચ્છકારી ભગવન્ પસાય કરી પચ્ચખ્ખાણનો આદેશ દેશોજી. કહી ઉપર કહ્યા મુજબ યોગ્ય પચ્ચખ્ખાણ કરે. પછી ખમા૦ દઈ ઇચ્છા. ઉપધિ સંદિસાહું ? ઇચ્છં૦ કહી ખમા૦ દઈ ઇચ્છા૦ ઉપધિ પડિલેહું ? ઇચ્છં કહી બાકી રહેલા સર્વ વસ્ત્રો પડિલેહવા. પછી પ્રથમ જણાવ્યા મુજબ ઇરિયાવહી કરી કાજો લઈ ઇરિયાવહી પડિક્કમી કાજો પરઠવે.

૧૫ પોરિસિ ભણાવવાની વિધિ.

૭ ઘડી (૨૪ મીનીટની એક ઘડી થાય છે) દિવસ ચઢયા પછી ખમા૦ દઈ ઇચ્છા૦ બહુપડિપુન્ના પોરિસિ ? ઇચ્છં કહી ખમા૦ દઈ ઇરિયાવહી પડિક્કમી એક લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ (ચંદેસુનિમ્મલયરા સુધી) કરી ઉપર પ્રગટ લોગસ્સ કહી ખમા૦ દઈ ઇચ્છા૦ પડિલેહણ કરું ? ઇચ્છં કહી મુહપત્તિ પડિલેહવી.

---

[1] મન્હ જિણાણંની સજ્ઝાય પાછળ સૂત્રમાથી જોઈ લેવી.

૧૬ પોસહ પારવાની વિધિ.

ખમા દઈ૦ ઇરિયાવહી પડિક્કમી, એક લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ કરી ઉપર સંપૂર્ણ લોગસ્સ કહેવો. પછી ખમા૦ દઈ ચઉક્કસાય કહી નમુત્થુણંથી તે જય વીયરાય (સંપૂર્ણ) સુધી બોલવું. પછી ખમા૦ દઈ ઇચ્છા૦ મુહપત્તિ પડિલેહું ? ઇચ્છં કહી મુહપત્તિ પડિલેહવી. ખમા૦ દઈ ઇચ્છા૦ પોસહ પારૂં ? યથાશક્તિ. ખમા૦ દઈ ઇચ્છા૦ પોસહ પાર્યો ? તહત્તિ એમ કહી ચરવળા ઉપર કે કટાસણા ઉપર હાથ થાપી એક નવકાર ગણી નીચે મુજબ પોસહ પારવાનું સૂત્ર બોલવું.

સાગરચંદો કામો, ચંદવડિંસો સુદંસણો ધન્નો;
જેસિં પોસહપડિમા, અખંડિઆ જીવિઅંતેવિ ૧
ધન્ના સલાહણિજ્જા, સુલસા આણંદ કામદેવાય,
જાસ પસંસઈ ભયવં, દઢવ્વયત્તં મહાવીરો. ૨

પોસહ વિધિએ લીધો, વિધિએ પાર્યો, વિધિ કરતાં જે કોઈ અવિધિ હુઓ હોય તે સવિહુ મન વચન કાયાએ કરી તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં. પોસહના અઢાર દોષમાંહિ જે કોઈ દોષ લાગ્યો હોય તે સવિ હું મન વચન કાયાએ કરી મિચ્છામિ દુક્કડં.

ત્યાર પછી જેમ સામાયક પારીએ છીએ તે મુજબ સામાયક પારવું. દિવસનો પોસહ પારવામાં ચઉક્કસાયથી જય વીયરાય સુધી કહેવામાં આવે છે. સવારના પોસહ પારવામાં જય વીયરાય સુધી બોલવાનું નથી.

૧૭ પોસહના અઢાર દોષ.

૧ પોસહમાં વ્રત વિનાના બીજા શ્રાવકનું પાણી ન પીવું. ૨ પોસહ નિમિત્તે સરસ આહાર લેવો નહિ. ૩ ઉત્તરપારણામાં વિવિધ પ્રકારની સામગ્રી મેળવવી નહિ. ૪ પોસહમાં અથવા પોસહ નિમિત્તે આગલે દિવસે શરીરની શોભા કરવી નહિ. ૫ પોસહ નિમિત્તે વસ્ત્ર ધોવરાવવાં નહિ. ૬ પોસહ નિમિત્તે આભૂષણ (ઘરેણાં) ઘડાવવાં નહિ અને પોસહમાં આભરણ પહેરવાં નહિ. ૭ પોસહ નિમિત્તે વસ્ત્ર રંગાવવાં

નહિ. ૮ પોસહમાં શરીરનો મેલ ઉતારવો નહિ. ૯ નિદ્રા લેવી નહિ. ૧૦ સ્ત્રી સંબંધી સારી કે ખરાબ કથા કરવી નહી. ૧૧ આહારને વખોડવો કે વખાણવો નહિ. ૧૨ રાજકથા કે યુદ્ધકથા કરવી નહિ. ૧૩ દેશકથા કરવી નહિ. ૧૪ પૂંજ્યા–પ્રમાર્જ્યા વિના લઘુનીત કે વડીનીતિ પરઠવવી નહિ. ૧૫ કોઈની નિંદા કરવી નહિ. ૧૬ માતાપિતા આદિ સંબંધી સાથે સંસાર સંબંધી વાર્તાલાપ કરવો નહિ. ૧૭ સ્ત્રીના અંગોપાંગ જોવા નહિ. ૧૮ ચોર સંબંધી વાત કરવી નહીં.

૧૮ સામાયકના બત્રીશ દોષ.

દશ મનના—વૈરી દેખી રીસ કરે. અવિવેક ચિંતવે. અનર્થ ચિંતવે. મનમાં ઉદ્વેગ ધરે. યશની વાંછા કરે. વિનય ન કરે. ભય ચિંતવે. વ્યાપારની ચિંતા કરે. ફલનો સંદેહ રાખે. નિયાણું કરે.

દશ વચનના—કુવચન બોલે, હુંકારો કરે, પાપનો આદેશ કરે. લવારી (બકવાટ) કરે. કજીયો કરે. આવો જાવ કહે. ગાળ બોલે. બાળક રમાડે. વિકથા કરે. હાંસી (મશ્કરી) કરે.

બાર કાયાના—આસન ચપળ રાખે. ચારે દિશાએ જુએ. સાવદ્ય (પાપવાળા) કામ કરે. આળસ મરડે. અવિનય કરે. ઓઠું લઇ બેસે. મેલ ઉતારે, ખરજ ખણે, પગ ઉપર પગ ચઢાવે, અંગ ઉઘાડું મૂકે. અંગ ઢાંકે. ઉંઘે.

ઉપરના બત્રીશ દોષને વિચારી સામાયકમાં તે દોષો ન લાગે તે માટે સામાયક કરનારાઓએ ખાસ ઉપયોગ રાખવો.

૧૯ [1]મુહપત્તિના પચાસ બોલ.

૧ સૂત્ર, અર્થ તત્ત્વ કરી સદ્દહું. ૨ સમ્યક્ત્વ મોહની, ૩ મિશ્ર

---

[1] ઉપરના પચાસ બોલ સાધુ શ્રાવકે કહેવા અને ત્રણ લેશ્યા, ત્રણ શલ્ય અને ચાર કષાય એ દશ સિવાય ૪૦ બોલ સાધ્વી શ્રાવિકાએ કહેવા.

મોહની, ૪ મિથ્યાત્વ મોહની પરિહરૂ ૫ કામરાગ, ૬ સ્નેહરાગ, ૭ દૃષ્ટિરાગ પરિહરૂં ૮ સુદેવ, ૯ સુગુરૂ, ૧૦ સુધર્મ આદરૂ ૧૧ કુદેવ, ૧૨ કુગુરૂ, ૧૩ કુધર્મ પરિહરૂ ૧૪ જ્ઞાન, ૧૫ દર્શન, ૧૬ ચારિત્ર આદરૂ. ૧૭ જ્ઞાન વિરાધના ૧૮ દર્શન વિરાધના ૧૯ ચારિત્ર વિરાધના પરિહરૂ. ૨૦ મનગુપ્તિ ૨૧ વચનગુપ્તિ ૨૨ કાયગુપ્તિ આદરૂ, ૨૩ મનદંડ ૨૪ વચનદંડ, ૨૫ કાયદંડ પરિહરૂ. ૨૬ હાસ્ય ૨૭ રતિ ૨૮ અરતિ પરિહરૂ ૨૯ ભય ૩૦ શોક ૩૧ દુગચ્છા પરિહરૂ ૩૨ કૃષ્ણ લેશ્યા, ૩૩ નીલ લેશ્યા, ૩૪ કાપોત લેશ્યા પરિહરૂ ૩૫ ઋદ્ધિ ગારવ, ૩૬ રસગારવ, ૩૭ શાતા ગારવ પરિહરૂ ૩૮ માયા શલ્ય ૩૯ નિયાણ શલ્ય, ૪૦ મિથ્યાત્વ શલ્ય પરિહરૂ ૪૧ ક્રોધ ૪૨ માન પરિહરૂ ૪૩ માયા, ૪૪ લોભ પરિહરૂ ૪૫ પૃથ્વીકાય, ૪૬ અપ્કાય, ૪૭ તેઉકાયની જયણા કરૂ ૪૮ વાઉ ૪૯ વનસ્પતિ, ૫૦ ત્રસકાયની રક્ષા કરૂ.

૨૦ [1]તપ ચિંતવણિ કાઉસ્સગ્ગની રીત.

શ્રી મહાવીર દેવે ૭ માસનો તપ કર્યો હે ચેતન ! તે તપ તુ કરી શકીશ ? (અહીં તેનો ઉત્તર મનમા ચિતવવો કે) શક્તિ નથી ભાવ પણ નથી તો ૭ મહિનામાં એક ઉપવાસ ઓછો કરી શકીશ ? શક્તિ નથી, ભાવ પણ નથી તો બે ઉપવાસ ઓછા કરી શકીશ ? એ પ્રમાણે ઓગણત્રીસ ઉપવાસ ઓછા કરવા સુધી ચિતવવુ તેના ઉત્તરમા દરેક વખતે શક્તિ નથી પરિણામ નથી, એમ ચિતવવુ. એજ મુજબ પાચ મહિના, ચાર મહિના, ત્રણ મહિના અને બે મહિનામા પણ ચિતવવુ, આ પછી એક માસ કરી શકીશ ? (ઉત્તરમા શક્તિ નથી, પરિણામ નથી એમ ચિતવવુ) પછી એક દિવસ ઓછો, બે દિવસ ઓછા, એમ તેર ઉપવાસ સુધી ચિતવવુ પછી ચોત્રીસ ભક્ત (સોલ ઉપવાસ) કરી શકીશ ? બત્રીશ ભક્ત કરી શકીશ ? એમ બે બે ભક્ત ઓછા કરતા

---

[1] આ કાઉસ્સગમા સોલ નવકાર ગણવા એ અવિધિ છે, માટે આ કાઉસ્સગ્ગ શીખી લેવો.

યાવત્ ચોથ ભક્ત કરી શકીશ ? પછી એક ઉપવાસ કરી શકીશ ? આંબિલ કર. નિવિ કર. એકાસણું કર. બીઆસણું કર. અવડ્ઢ કર, પરિમુડ્ઢ કર, સાઢ-પોરિસિ કર. પોરીસિ કર. નવકારશી કર. અહીં સર્વ ઠેકાણે ઉત્તરમાં જે ન કરવું હોય તો શક્તિ નથી, પરિણામ નથી એમ ચિંતવવું. પરન્તુ પ્રથમ જે તપ કર્યો હોય અને અત્યારે ન કરવો હોય, ત્યાંથી ઉત્તરમાં શક્તિ છે, પરિણામ નથી એમ ચિંતવવું. છેવટે જે તપ કરવો હોય તે તપના પ્રશ્નનો ઉત્તર આપી અર્થાત્ શક્તિ છે, પરિણામ પણ છે, એમ ચિંતવી 'નમો અરિહંતાણં' કહી કાઉસ્સગ્ગ પારવો. આગળ ચિંતવન કરવું નહિ.

હે ચેતન ! છ માસ કરી શકીશ ? છ માસમાં એક બે ત્રણ ચાર પાંચ ઉપવાસ ઓછા કરી શકીશ ? છ સાત આઠ નવ દશ ઉપવાસ ઓછા કરી શકીશ. એમ દરેક મહિનામાંથી પાંચ પાંચ ઓછા કરી યાવત્ તેર ઉપવાસ સુધી ચિંતવન કરવું. આ વિધિ પણ ચાલી શકે છે.

૨૧ પચ્ચક્ખાણ પારવાનો વિધિ.

પ્રથમ ઇરિયાવહી કરી ચંદેસુ નિમ્મલયરા સુધી એક લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ કરી ઉપર આખો લોગસ્સ કહેવો. પછી ખમાસમણ દઇ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! ચૈત્યવંદન કરું ? એમ કહી જગચિંતામણિથી તે જય વીયરાય સુધી કહેવું. પછી ખમા૦ દઇ એક નવકાર ગણી મન્હજિણાણંની સજઝાય બોલી, ખમા૦ દઇ, ઇચ્છા૦ મુહપત્તિ પડિલેહું ? એમ કહી મુહપત્તિ પડિલેહવી. પછી ખમા૦ દઇ ઇચ્છા૦ પચ્ચક્ખાણ પારું ? યથાશક્તિ, પછી ખમા૦ દઇ ઇચ્છા૦ પચ્ચક્ખાણ પાર્યું ? તહત્તિ એમ કહી જમણો હાથ કટાસણા અગર ચરવળા ઉપર સ્થાપી એક નવકાર ગણી જે પચ્ચક્ખાણ કર્યું હોય તેનું નામ દઇ નીચે મુજબ પારવું.

૨૨ ઉપવાસ પારવાનું પચ્ચક્ખાણ.

— સૂરે ઉગ્ગએ[૧] અબ્ભત્તટ્ઠં પચ્ચક્ખાણ કર્યું તિવિહાર, પોરસી, સાઢ-

૧ અત્રે જેટલા ઉપવાસ કર્યા હોય તેટલા બોલવા.

પોરસિ, સૂરે ઉગ્ગએ પરિમુઙ્ઢ અવઙ્ઢ મુટ્ઠિસહિઅ પચ્ચક્ખાણ કર્યું પાણહાર, પચ્ચક્ખાણ ફાસિઅ, પાલિય, સોહિઅ, તીરિઅં, કિટ્ટિઅ, આરાહિઅ, જં ચ ન આરાહિઅ તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડ

એમ કહી મુઠી વાળી એક નવકાર ગણવો

૨૩ એકાસણઆદિ પારવાનું પચ્ચક્ખાણ

ઉગ્ગએ સૂરે નમુક્કારસહિઅ પોરિસિં સાઢપોરિસિ, સૂરે ઉગ્ગએ પરિમુઢ અવઢ્ઢ મુટ્ઠિસહિય પચ્ચક્ખાણ કર્યું ચઉવિહાર [1]આંબિલ, નિવી, એકાસણ પચ્ચક્ખાણ કર્યું તિવિહાર, પચ્ચક્ખાણ ફાસિઅ, પાલિઅ, સોહિઅ, તિરિઅ, કિટ્ટિઅ, આરાહિઅ જં ચ ન આરાહિઅ તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડ

૨૪ [2]રાત પોસાતીએ કરવાના માંડલા.

પ્રથમ ઇરિયાવહિ કરી એક લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ (ચંદેસુ નિમ્મલયરા સુધી) કરી, ઉપર લોગસ્સ કહી, ખમા૦ દઇ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! સ્થંડિલ પડિલેહુ ? એમ કહી ચાર દિશામા ૭ ૭ માડલા કરવા આ માડલા રાત્રે [3]વડીનીતિ તથા લઘુનીતિ વગેરે પરઠવવા યોગ્ય જગ્યા જોઇ આવીને પ્રતિલેખણ નિમિત્તે કરવાના છે

૧ આધાડે આસન્ને ઉચ્ચારે પાસવણે અણહિયાસે
૨ આધાડે આસન્ને પાસવણે અણહિયાસે
૩ આધાડે મજ્જે ઉચ્ચારે પાસવણે અણહિયાસે.
૪ આધાડે મજ્જે પાસવણે અણહિયાસે
૫ આધાડે દૂરે ઉચ્ચારે પાસવણે અણહિયાસે
૬ આધાડે દૂરે પાસવણે અણહિયાસે

---

૧ જે પચ્ચક્ખાણ કર્યું હોય તે પચ્ચક્ખાણનુ નામ બોલવુ.
૨ માડલા કર્યા પછી સો ડગલાથી બહાર ન જવાની મર્યાદા છે.
૩ ઠલ્લો માત્રું.

૧ આઘાડે આસન્ને ઉચ્ચારે પાસવણે અહિયાસે.
૨ આઘાડે આસન્ને પાસવણે અહિયાસે.
૩ આઘાડે મજ્જે ઉચ્ચારે પાસવણે અહિયાસે.
૪ આઘાડે મજ્જે પાસવણે અહિયાસે.
૫ આઘાડે દૂરે ઉચ્ચારે પાસવણે અહિયાસે.
૬ આઘાડે દૂરે પાસવણે અહિયાસે.

---

૧ અણાઘાડે આસન્ને ઉચ્ચારે પાસવણે અણહિયાસે.
૨ અણાઘાડે આસન્ને પાસવણે અણહિયાસે.
૩ અણાઘાડે મજ્જે ઉચ્ચારે પાસવણે અણહિયાસે.
૪ અણાઘાડે મજ્જે પાસવણે અણહિયાસે.
૫ અણાઘાડે દૂરે ઉચ્ચારે પાસવણે અણહિયાસે.
૬ અણાઘાડે દૂરે પાસવણે અણહિયાસે.

---

૧ અણાઘાડે આસન્ને ઉચ્ચારે પાસવણે અહિયાસે.
૨ અણાઘાડે આસન્ને પાસવણે અહિયાસે.
૩ અણાઘાડે મજ્જે ઉચ્ચારે પાસવણે અહિયાસે.
૪ અણાઘાડે મજ્જે પાસવણે અહિયાસે.
૫ અણાઘાડે દૂરે ઉચ્ચારે પાસવણે અહિયાસે.
૬ અણાઘાડે દૂરે પાસવણે અહિયાસે.

---

૨૫ [૧]છીંક આવે ત્યારે કરવાનો વિધિ.

પખ્ખી, ચૌમાસી અને સંવત્સરી પ્રતિક્રમણમાં અતિચારની પહેલા છીંક આવે તો અવસર હોય તો ચૈત્યવંદનથી માંડી ફરી પ્રતિક્રમણ કરવું. અતિચાર પછી છીંક આવે તો દુક્ખક્ખયકમ્મક્ખયનો કાઉસ્સગ્ગ કરવા પહેલા નીચે મુજબ વિધિ કરવી.

---

૧ શક્તિ હોય તો છીંક ખાનારાએ સત્તરભેદી પૂજા ભણાવવી જોઇએ.

ખમા૦ દઇ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! ક્ષુદ્રોપદ્રવ ઓહડાવણત્થં કાઉસ્સગ્ગ કરૂ ? ઇચ્છં, ક્ષુદ્રોપદ્રવ ઓહડાવણત્થ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં, અન્નત્થ કહી ચાર લોગસ્સનો સાગરવરગંભીરા સુધી કાઉસ્સગ્ગ કરવો અને પારીને નમોઽર્હત્૦ કહી નીચેની થોય કહેવી

સર્વે યક્ષામ્બિકાદ્યા યે, વૈયાવૃત્યકરા જિને,
ક્ષુદ્રોપદ્રવસંઘાત, તે દ્રુત દ્રાવયન્તુ ન ૧

ત્યારબાદ ઉપર લોગસ્સ કહ્યા બાદ પછી બાકીની વિધિ કરવી

૨૬ સ્થાપનાચાર્ય પડિલેહવાના બોલ.

૧ શુદ્ધ સ્વરૂપકના ધારક ગુરુ, ૨ જ્ઞાનમય, ૩ દર્શનમય, ૪ ચારિત્રમય, ૫ શુદ્ધ શ્રદ્ધામય, ૬ શુદ્ધ પ્રરૂપણામય, ૭ શુદ્ધ સ્પર્શનામય, ૮ પચાચાર પાલે, ૯ પલાવે, ૧૦ અનુમોદે, ૧૧ મનગુપ્તિ, ૧૨ વચનગુપ્તિ ૧૩ કાયગુપ્તિએ ગુપ્તા

૨૭ [1]સંથારા પોરિસી વિધિ.

રાત્રે એક પહોર સુધી સ્વાધ્યાય ધ્યાન કર્યા પછી સંથારા કરવાના અવસરે—

ખમા૦ દઇ ઇચ્છા૦ બહુપડિપુન્ના પોરિસિ કહી ખમા૦ દઇ ઇરિયાવહી કરી એક લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારી ઉપર પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો પછી ખમા૦ દઇ બહુપડિપુન્ના પોરિસિરાઇવિ સંથારએ ઠામિ ? ઇચ્છં કહી ચઉક્કસાય—નમુત્થુણં—જાવંતિ—ખમા૦ જાવંત કેવિ-સાહૂ—નમોઽર્હત્-ઉવસ્સગ્ગહર અને જય વીયરાય પૂરા કહી ખમા૦ દઇ ઇચ્છા૦ સંથારા વિધિ ભણવા મુહપત્તિ પડિલેહુ ? ઇચ્છં૦ કહી મુહપત્તિ પડિલેહવી ત્યાર બાદ નીચે પ્રમાણે બોલવું.

નિસીહિ નિસીહિ નિસીહિ, નમો ખમાસમણાણં, ગોયમાઇનં મહામુણીણ

---

[1] એક પહોર રાત્રિ ગયા પછી સંથારા પોરિસી ભણાવવી.

એ પાઠ તથા એક નવકારમંત્ર તથા કરેમિ ભંતે સૂત્ર ત્રણ વાર બોલવું. ત્યાર પછી નીચેનો પાઠ બોલવો.

અણુજાણહ જિટ્ઠિજ્જા, અણુજાણહ પરમગુરૂ, ગુરૂગુણરયણેહિં મંડિયસરીરા; બહુપડિપુન્ના પોરિસી, રાઇયસંથારએ ઠામિ. ૧ અણુજાણહ સંથારં, બાહુવહાણેણ વામપાસેણં, કુક્કુડિપાયપસારણ, અતરંત પમજ્જએ ભૂમિં, ૨ સંકોઇઅ સંડાસા, ઉવ્વટ્ટંતે અ કાયપડિલેહા; દવ્વાઇઉવઓગં, ઊસાસનિરૂંભણાલોએ. ૩ જઇ મે હુજ્જ પમાઓ, ઇમસ્સ દેહસ્સિમાઇ રયણીએ; આહારસુવહિદેહં, સવ્વં તિવિહેણ વોસિરિઅં. ૪ ચત્તારિ મંગલં, અરિહંતા મંગલ, સિદ્ધા મંગલં, સાહૂ મંગલં, કેવલીપન્નત્તો ધમ્મો મંગલં. ૫ ચત્તારિ લોગુત્તમા, અરિહંતા લોગુત્તમા, સિદ્ધા લોગુત્તમા, સાહૂ લોગુત્તમા, કેવલીપન્નત્તો ધમ્મો લોગુત્તમો. ૬ ચત્તારિ સરણં પવજ્જામિ, અરિહંતે સરણં પવજ્જામિ, સિદ્ધે સરણં પવજ્જામિ, સાહૂસરણં પવજ્જામિ, કેવલિપણ્ણત્તં ધમ્મં સરણં પવજ્જામિ. ૭ પાણાઇવાયસલિઅં. ચોરિક્કં મેહુણં દવિણમુચ્છં, કોહં માણં માયં; લોભં પિજ્જં તહા દોષં. ૮ કલહં અબ્ભખ્ખાણં, પેસુન્નં રઇઅરઇસમાઉત્તં; પરપરિવાયં માયા–મોસં મિચ્છત્તસલ્લં ચ. ૯ વોસિરિસુ ઇમાઇં, મુખ્ખમગ્ગસંસગ્ગવિગ્ઘભુઆઇં; દુગ્ગઇ નિબંધણાઇં, અઠ્ઠારસ પાવઠાણાઇં ૧૦ એગોહં નત્થિ મે કોઇ, નાહમન્નસ્સ કસ્સઇ; એવં અદીણમણસો, અપ્પાણમણુસાસઇ. ૧૧ એગો મે સાસઓ અપ્પા, નાણ–દંસણસંજુઓ; સેસા મે બાહિરા ભાવા, સવ્વે સંજોગલક્ખણા; ૧૨ સંજોગમૂલા જીવેણ, પત્તા દુખ્ખપરંપરા; તમ્હા સંજોગસંબંધં, સવ્વં તિવિહેણ વોસિરિઅં. ૧૩ અરિહંતો મહ દેવો, જાવજ્જીવં સુસાહુણો ગુરૂણો; જિણપન્નત્તં તત્તં, ઇઅ સમ્મત્તં મએ ગહિઅં ૧૪ ચૌદમી ગાથા ત્રણ વખત કહી સાત નવકાર ગણી નીચેની ગાથા કહેવી. ખમિઅ ખમાવિઅ, મઇ ખમિઅ સવ્વહ જીવનિકાય; સિદ્ધહ સાખ આલોયણહ, મુજ્ઝહ વઇર ન ભાવ. ૧૫ સવ્વે જીવા કમ્મવસ, ચઉદરાજ ભમંત; તે મે સવ્વ ખમાવિઆ, મુજ્ઝ વિ તેહ ખમંત, ૧૬ જં જં મણેણ બદ્ધં, જં જં વાએણ ભાસિઅં પાવં; જં જં કાએણ કયં, મિચ્છામિ દુક્કડં તસ્સ. ૧૭

૨૮ [1]રાઇઅ મુહપત્તિની વિધિ.

ખમા૦ દઈ ઇરિયાવહી કરી, એક લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ કરી, ઉપર લોગસ્સ કહી ખમા૦ દઇ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! રાઇય મુહપત્તિ પડિલેહું? ઇચ્છં કહી પડિલેહવી બે વાંદણા દેવા ઇચ્છા૦ રાઇઅ આલોઉં? ઇચ્છં આલોએમિ જો મે રાઈઓ એ પાઠ કહેવો પછી

સવ્વસવિ રાઇઅ દુચ્ચિંતિઅ દુબ્ભાસિય દુચ્ચિટ્ઠિય ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! ગુરુ કહે પડિક્કમેહ શિષ્ય કહે ઇચ્છં તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં (અત્રે પદવીધર મુનિરાજ હોય તો બે વાંદણા દેવા) પછી એક ખમા૦ દઈ ઇચ્છકાર, અબ્ભુટ્ઠિઓ કરી બે વાંદણા દઈ ઇચ્છકારી ભગવન્! પસાય કરી પચ્ચક્ખાણનો આદેશ દેશોજી એમ કહેવું

૨૯ જિનમંદિરે જવાની વિધિ

પોસહ લીધા પછી ગુરુમહારાજની આજ્ઞા લઇને જિનમંદિરે દર્શન કરવા અવશ્ય જવું જોઇએ ન જાય તો આલોયણા આવે કટાસણું ડાબે ખભે નાખી, ઉત્તરાસણ (ખેસ) કરી, ચરવળો ડાબી કાખમાં રાખી, મુહપત્તિ જમણા હાથમાં રાખીને ઈર્યાસમિતિ શોધતા જિનમંદિરે જવું. ઉપાશ્રયમાંથી નીકળતા ત્રણ વાર આવસ્સહી કહીને નીકળવું પછી ત્રણ વાર નિસીહી કહીને દેરાસરના દ્વારમાં પ્રવેશ કરવો. પ્રથમ મૂળનાયકની સન્મુખ જઇ બે હાથ જોડી મસ્તક નમાવી પ્રણામ કરી, ભગવાનની સ્તુતિ કરી ત્રણ પ્રદક્ષિણા દેવી પછી ઉત્તરાસણ કાઢી નાખીને ખમાસમણ દઇને ઇરિયાવહી પડિક્કમવી (સો ડગલાથી દહેરાસર દૂર હોય તો ગમણાગમણે આલોવવા) પછી ખેસ નાખી ત્રણ ખમાસમણ દઇને ચૈત્યવંદન કરવું. પછી ખમાસમણ દઇ ઇચ્છકારી ભગવન્! પસાય કરી પચ્ચક્ખાણનો આદેશ દેજોજી, (વડીલ હોય તે પચ્ચક્ખાણ કરાવે.) અગર જેને આવડતું હોય તે કરાવે

---

૧ આ વિધિ સાધુ મહારાજ હોય તો જ કરવાની છે

પછી જિનમંદિરથી નીકળતાં ત્રણ વાર આવસ્સહી કહી ઉપાશ્રયમાં આવતા ત્રણ વાર નિસિહી કહીને પ્રવેશ કરવો અને સો ડગલાથી વધુ ગયા હોય તો ઇરિયાવહી પડિક્કમીને [1]ગમણાગમણે આલોવવા.

૩૦ આયંબિલ એકાસણું કરવાવાળાએ ઘેર આહાર કરવાનો વિધિ

આયંબિલ એકાસણું વિગેરે કરવા માટે ઘેર જવું હોય તો તેણે ઇર્યાસમિતિ શોધતા જયણાપૂર્વક જવું અને ઘરમાં પ્રવેશ કરતા "[2]જયણા મંગલ" બોલી કટાસણું પાથરીને બેસી ઉચે સ્થાનકે ધાર્મિક પુસ્તક મૂકી નવકાર પંચિંદિઅ કહી સ્થાપના સ્થાપવી.

પછી એક ખમાસમણ દઇ, ઇરિયાવહિયા, તસ્સ ઉત્તરી, અન્નત્થ કહી એક લોગસ્સનો (ન આવડે તો ચાર નવકારનો) કાઉસ્સગ્ગ કરી ઉપર લોગસ્સ કહેવો.

પછી ખમાસમણ દઇ "ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ !" ગમણાગમણે આલોઉં ! ઇચ્છં કહી ઇરિયાસમિતિ પાના ૨૨૯ ઉપર લખ્યા પ્રમાણે બોલવું.

પછી આહાર કરવાના ઠેકાણે કાજો લઇ, પાટલો-થાલી વિગેરે ભોજન તથા મુખ પૂજીને નિશ્ચલ આસને મૌનપણે (બોલ્યા વિના) આહાર કરે. (કારણ પડે તો પાણી પીને બોલે) આહાર આપનાર પાસે ખપ છે એમ કહી આજ્ઞા માંગે જ્યારે તે ધણી કહે કે વાપરો પછી આહાર કરે. ભાણામાંથી લીધેલ વસ્તુમાંથી જરા પણ છાંડે નહિ. પછી મુખ શુદ્ધ કરી ઉઠતી વખતે કાજો લઇ વોસિરાવે. પછી હાથ જોડી દિવસચરિમં તિવિહારનું નીચે મુજબ પચ્ચક્ખાણ કરે.

દિવસચરિમં પચ્ચક્ખામિ તિવિહંપિ આહારં, અસણં, ખાઇમં, સાઇમં, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિઆગારેણં વોસિરામિ.

---

૧ ૨૨૯ પાના ઉપર જોઇ લેવા.

૨ ઉપાશ્રયે એકાસણું કરનાર જયણા મંગલ બોલે નહિ.

ત્યાર પછી ઉપાશ્રયે જઈને ખમાસમણુ દઈ, ઇરિયાવહિયા પડિક્કમી, લોગસ્સનો કાઉસ્સગ કરી, પારી પ્રગટ લોગસ્સ બોલી, ગમણાગમણે આલોવવા એક ખમાસમણુ આપી ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! ચૈત્યવંદન કરું ? ઇચ્છં એમ કહી જગચિંતામણીથી લઈ જય વીયરાય પર્યંત (પૂરા) બધાં સૂત્રો બોલે

૩૧ માત્રુ કરવા જવાની વિધિ.

માત્રુ કરવા જનારે પ્રથમ તો કુંડી, પૂંજણી, અચિત્ત પાણી જાચી રાખવા

જ્યારે માત્રુ કરવા જવુ હોય ત્યારે માતરીઉં-(માત્રુ કરવા જવાનું ધોતીયુ) પહેરી ચરવળો તથા મુહપત્તિ સાથે રાખીને પૂંજણીથી કુંડી પ્રમાર્જીને માત્રુ કરી પરઠવાની જગ્યાએ કુંડી મૂકી જીવ-જંતુ વિનાની ભૂમિ જોઈને "અણુજાણહ જસ્સુગ્ગહો" એમ બોલીને માત્રુ પરઠવીને કુંડી ફરીથી નીચે મૂકી ત્રણ વાર વોસિરે વોસિરે વોસિરે એમ કહી કુંડી હાથમાં લઈ, મૂળ જગ્યાએ મૂકવી. પછી હાથ તથા પગ અપવિત્ર થયા હોય તો તે અચિત્ત પાણીથી શુદ્ધ કરી (પાણી બહુજ થોડું વાપરવું પાણી સુકાઈ જાય તેવી જગ્યાએ હાથ ધોવા) વસ્ત્ર બદલી સ્થાપનાચાર્ય સન્મુખ ખમાસમણ દઈને ઇરિયાવહિય પડિક્કમવા તથા ગમણાગમણે આલોવવા

૩૨ સ્થંડિલ જવાની વિધિ.

જ્યારે સ્થંડિલ (ટટ્ટી) જવુ હોય ત્યારે માતરીયુ પહેરી કામલીનો કાળનો વખત હોય તો માથે કામળી ઓઢી ચરવળો કાખમાં રાખી, મુહપત્તિ કેડમા ખોસી જાચેના અચિત્ત પાણીનો લોટો કે કોઈ તેવું પાત્ર લઈને જાય, ત્યા જંતુ રહિત જગ્યા તપાસીને "અણુજાણહ જસ્સુગ્ગહો" કહી શંકા ટાળે (જંગલમાં જગ્યા મલતી હોય ત્યા સુધી જંગલમાં જ જવું. વાડામા જવાથી આલોયણ આવે છે)

પછી ઉઠતા ત્રણ વાર વોસિરે કહે, ઉપાશ્રયે આવી પગ અપવિત્ર થયા હોય તો ધોઇને વસ્ત્ર બદલી, સ્થાપનાચાર્ય સન્મુખ ખમાસમણ દઈ ઇરિયાવહિયં પડિક્કમી ખમાસમણ દઇ, ગમણાગમણે આલોવે. કદાચ રાત્રે સ્થંડિલ જવું પડે તો સો ડગલાની અંદર જવાય, મુકામ બહાર જતા આવસ્સહી ને મુકામમાં પેંસતા નિસિહિ ત્રણ વાર કહેવું.

૩૩ કાજો લેવાની વિધિ.

એક જણે દંડાસણ જાચી તેનું પડિલેહણ કરીને ઇરિયાવહી કરવી. પછી કાજો લેવો. એ કાજામાં જીવ જંતુ જોઇને ત્યાં જ ઊભા રહી ઇરિયાવહી કરવી. પછી જતનાપૂર્વક કાજો યોગ્ય સ્થળે અણુજાણહ જસ્સગ્ગો એમ બોલીને પરઠવવો, પછી ત્રણ વાર વોસિરે કહેવું. કાજો લેનારને એક આયંબિલનું ફળ થાય છે માટે કાજો લેનારે બરોબર ઉપયોગપૂર્વક લેવો. કાજામાં અનાજ અથવા લીલી વનસ્પતિ વિગેરે સચિત્ત વસ્તુ નીકળે તો ગુરુ પાસે પ્રાયશ્ચિત લેવું અને ત્રસ જીવ, કીડી વિગેરે નીકળે તો જયણાપૂર્વક શીતળ છાયામાં મૂકવું. ચોમાસું હોય તો બપોરના દેવવંદન કર્યા પહેલા બીજી વાર કાજો લેવો.

૩૪ સંથારો કરવાનો વિધિ.

સંથારા પોરીસી ભણાવ્યા પછી સજ્ઝાય ધ્યાન કરવું. જ્યારે નિદ્રા આવે ત્યારે માત્રા વિગેરેની બાધા (શંકા) ટાળીને દિવસે પડિલેહેલી જગ્યાએ સંથારો કરે, જમીન પડિલેહીને સંથારીયું પાથરી તે ઉપર ઉત્તરપટો-(સુતરાઉ ચાદર) પાથરે. મુહપત્તિ કેડે ખોસે, ચરવળો પડખે મૂકી માત્રું કરવાનું ધોતીયું પહેરી ડાબે પડખે હાથનું ઓશીકું કરીને સૂવું. રાત્રે ચાલવું પડે તો દંડાસણથી જમીનને પૂજતા ચાલવું.

ખંડ ૯ મો

પચ્ચક્ખાણ આદિ.

૧ નમુક્કારસહિઅં મુટ્ઠિસહિઅંનું

ઉગ્ગએ સૂરે, નમુક્કારસહિઅં, મુટ્ઠિસહિઅં, પચ્ચક્ખાઇ, ચઉવ્વિહંપિ આહારં-અસણં, પાણં, ખાઇમં, સાઇમં, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં વોસિરે.

૨ પોરિસી સાઢપોરિસીનું

ઉગ્ગએ સૂરે, નમુક્કારસહિઅં, પોરિસિં, સાઢપોરિસિં, મુટ્ઠિસહિઅં પચ્ચક્ખાઇ, ઉગ્ગએ સૂરે, ચઉવ્વિહંપિ આહારં-અસણં, પાણં, ખાઇમં, સાઇમં, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, પચ્છન્નકાલેણં, દિસામોહેણં, સાહુવયણેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં વોસિરે.

૩ પુરિમડ્ઢ-અવડ્ઢનું

સૂરે ઉગ્ગએ પુરિમડ્ઢં અવડ્ઢં મુટ્ઠિસહિઅં પચ્ચક્ખાઇ, ચઉવ્વિહંપિ આહારં-અસણં, પાણં, ખાઇમં, સાઇમં, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, પચ્છન્નકાલેણં, દિસામોહેણં, સાહુવયણેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં વોસિરે.

૪ એકાસણા-બેઆસણાનું

ઉગ્ગએ સૂરે, નમુક્કારસહિઅં [૧]પોરિસિં, મુટ્ઠિસહિઅં પચ્ચક્ખાઇ, ઉગ્ગએ સૂરે, ચઉવ્વિહં પિ આહારં-અસણં, પાણં, ખાઇમં, સાઇમં; અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, પચ્છન્નકાલેણં, દિસામોહેણં, સાહુવયણેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં, વિગઇઓ પચ્ચક્ખાઇ, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, લેવાલેવેણં, ગિહત્થસંસટ્ઠેણં, ઉક્ખિત્તવિવેગેણં, પડુચ્ચમક્ખિએણં, પારિટ્ઠાવણિયાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં, એગાસણં* બિયાસણં પચ્ચક્ખાઇ, તિવિહં પિ આહારં-અસણં, ખાઇમં, સાઇમં, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, સાગારિયાગારેણં, આઉંટણપસારેણં, ગુરુઅબ્ભુટ્ઠાણેણં, પારિટ્ઠાવણિયાગારેણં. મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં, પાણસ્સ લેવેણ વા, અલેવેણ વા, અચ્છેણ વા, બહુલેવેણ વા, સસિત્થેણ વા, અસિત્થેણ વા વોસિરે.

૫ આયંબિલનું પચ્ચક્ખાણ.

ઉગ્ગએ સૂરે, નમુક્કારસહિઅં, પોરિસિં, સાઢપોરિસિં, મુટ્ઠિસહિઅં પચ્ચક્ખાઇ, ઉગ્ગએ સૂરે ચઉવ્વિહં પિ આહારં-અસણં, પાણં, ખાઇમં, સાઇમં, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, પચ્છન્નકાલેણં, દિસામોહેણં, સાહુવયણેણં, મહત્તરા-

---

૧ સાડ્ઢપોરિસિ, પુરિમડ્ઢ વિગેરે પચ્ચક્ખાણ હોય તો તે પણ બોલવા.

* એકાસણ કરવું હોય તો એકાસણં બોલવું, અને બેઆસણું કરવું હોય તો બિઆસણં બોલવું.

ગારેણું, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણું, આયંબિલં પચ્ચખ્ખાઇ, અન્નત્થણાભોગેણુ, સહસાગારેણું, લેવાલેવેણું, ગિહત્થસંસટ્ઠેણું, ઉખ્ખિત્તવિવેગેણુ, પારિટ્ઠાવણિયાગારેણું, મહત્તરાગારેણું સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણું, એગાસણુ, પચ્ચખ્ખાઇ, તિવિહં પિ આહાર–અસણુ, ખાઇમં, સાઇમ, અન્નત્થણાભોગેણું, સહસાગારેણુ, સાગારિયાગારેણું, આઉંટણપસારેણુ, ગુરુઅબ્ભુટ્ઠાણેણું; પારિટ્ઠાવણિયાગારેણુ, મહત્તરાગારેણું, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણુ પાણસ્સ લેવેણુ વા, અલેવેણુ વા, અચ્છેણુ વા, બહુલેવેણુ વા, સસિત્થેણુ વા, અસિત્થેણુ વા વોસિરે.

૬ તિવિહાર ઉપવાસનું

સૂરે ઉગ્ગએ, [1]અબ્ભત્તટ્ઠં પચ્ચખ્ખાઇ, તિવિહંપિ આહારં–અસણુ, ખાઇમં, સાઇમ, અન્નત્થણાભોગેણુ, સહસાગારેણુ, પારિટ્ઠાવણિયાગારેણું, મહત્તરાગારેણુ, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણું, પાણહાર પોરિસિ, સાઢપોરિસિ, મુટ્ઠિસહિઅ પચ્ચખ્ખાઇ, અન્નત્થણાભોગેણું સાહસાગારેણુ, પચ્છન્નકાલેણુ, દિસામોહેણું, સાહુવયણેણુ, મહત્તરાગારેણું, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણુ, પાણસ્સ લેવેણુ વા, અલેવેણુ વા, અચ્છેણુ વા, બહુલેવેણુ વા, સસિત્થેણુ વા, અસિત્થેણુ વા વોસિરે.

૭ ચઉવિહાર ઉપવાસનું

સૂરે ઉગ્ગએ અબ્ભત્તટ્ઠં પચ્ચખાઇ, ચઉવ્વિહ પિ આહારં–અસણુ, પાણુ, ખાઇમં, સાઇમ, અન્નત્થણાભોગેણું, સહસા-

---

૧ અત્રે છટ્ઠભત્ત-અટ્ઠમભત્ત જેટલા ઉપવાસનું પચ્ચખ્ખાણુ હોય તેટલા બોલવા

ગારેણં, પારિટ્ઠાવણિયાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવ-ત્તિયાગારેણં વોસિરે.

સાંજના પચ્ચક્ખાણ

૧ *પાણહારનું પચ્ચક્ખાણ

પાણહાર દિવસચરિમં પચ્ચક્ખાઇ અન્નત્થણાભોગેણં સહસા-ગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં વોસિરે.

૨ ચઉવિહારનું પચ્ચક્ખાણ

દિવસચરિમં પચ્ચક્ખાઇ, ચઉવ્વિહં પિ આહારં—અસણં, પાણં, ખાઇમં, સાઇમં, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં વોસિરે.

૩ તિવિહારનું પચ્ચક્ખાણ

દિવસચરિમં પચ્ચક્ખાઇ, તિવિહં પિ આહારં,—અસણં, ખાઇમં, સાઇમં, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, મહત્ત-રાગારેણં સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં, વોસિરે.

૪ દુવિહારનું પચ્ચક્ખાણ

દિવસચરિમં, પચ્ચક્ખાઇ, દુવિહં પિ આહારં—અસણં, ખાઇમં, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં, વોસિરે.

---

* બેસણું, એકાસણું, નિવિ, આયંબિલ, તિવિહાર, ઉપવાસ કે છઠ્ઠ કરેલ હોય તો **પાણહારનું** પચ્ચક્ખાણ કરવું.

જે ચૌદ નિયમ ધારે તેને

૫ દેસાવગાસિકનું પચ્ચખ્ખાણ.

દેસાવગાસિયં ઉવભોગં પરિભોગં પચ્ચખ્ખાઇ, અન્નથ્થણા-ભોગેણં, સહસાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગા-રેણં વોસિરે

૬ મુઠ્ઠિસહિયં આદિ અભિગ્રહોનું પચ્ચખ્ખાણ

મુઠ્ઠિસહિયં, ગંઠીસહિયં, વેઢસીસહિયં, થિબુગસહિયં પચ્ચખ્ખાઇ અન્નથ્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, મહત્તરાગારેણં સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં વોસિરે

શ્રી પંચકલ્યાણક યંત્ર.

વિધિ.

જાપ ૨૦૦૦ (૨૦ નવકારવાળી)
૧૨ લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ
૧૨ સાથિયા
૧૨ ખમાસમણા.

ખમાસમણાનો દુહો

પરમ પંચ પરમેષ્ઠિમાં,
પરમેશ્વર ભગવાન,
ચાર નિક્ષેપે ધ્યાઈએ,
નમો નમો શ્રીજિનભાણ.

કલ્યાણકનાં નામ તથા મંત્રાક્ષર

૧–ચ્યવનકલ્યાણકે પરમેષ્ઠિને નમઃ
૨–જન્મ " અર્હતે નમઃ
૩–દીક્ષા " નાથાય નમઃ
૪–કેવલજ્ઞાન કલ્યાણકે સર્વજ્ઞાય નમઃ
૫–મોક્ષ " પારગતાય નમઃ

કાર્તિકમા–૧

તિથિ	નામ	કલ્યાણક
શુ૦ ૩	શ્રી સુવિધિનાથ	કેવલજ્ઞાન
" ૧૨	" અરનાથ	કેવલજ્ઞાન
વ૦ ૫	" સુવિધિનાથ	જન્મ
" ૬	" સુવિધિનાથ	દીક્ષા
" ૧૦	" મહાવીરસ્વામી	"
" ૧૧	" પદ્મપ્રભસ્વામી	મોક્ષ

માગશરમા–૧૪

તિથિ	નામ	કલ્યાણક
શુ૦ ૧૦	શ્રી અરનાથ	જન્મ
શુ૦ ૧૦	શ્રી અરનાથ	મોક્ષ
" ૧૧	" અરનાથ	દીક્ષા

તિથિ	નામ	કલ્યાણક
શુ૦ ૧૧	શ્રી મલ્લિનાથ	જન્મ
,, ૧૧	,, મલ્લિનાથ	દીક્ષા
,, ૧૧	,, મલ્લિનાથ	કેવલ
,, ૧૧	,, નમિનાથ	કેવલ
,, ૧૪	,, સંભવનાથ	જન્મ
,, ૧૫	,, સંભવનાથ	દીક્ષા
વ૦ ૧૦	,, પાર્શ્વનાથ	જન્મ
,, ૧૧	,, પાર્શ્વનાથ	દીક્ષા
,, ૧૨	,, ચંદ્રપ્રભસ્વામી	જન્મ
,, ૧૩	,, ચંદ્રપ્રભસ્વામી	દીક્ષા
,, ૧૪	,, શીતલનાથ	કેવલ

પોષમાં–૧૦

તિથિ	નામ	કલ્યાણક
શુ૦ ૬	શ્રી વિમલનાથ	કેવલ
,, ૯	,, શાંતિનાથ	,,
,, ૧૧	,, અજિતનાથ	,,
,, ૧૪	,, અભિનંદનસ્વામી	,,
,, ૧૫	,, ધર્મનાથ	,,
વ૦ ૬	,, પદ્મપ્રભસ્વામી	ચ્યવન
,, ૧૨	,, શીતલનાથ	જન્મ
,, ૧૨	,, શીતલનાથ	દીક્ષા
,, ૧૩	,, આદિનાથ	મોક્ષ
,, ૦))	,, શ્રેયાંસનાથ	કેવલ

માહમાં–૧૯

તિથિ	નામ	કલ્યાણક
શુ૦ ૨	શ્રી અભિનંદનસ્વામી	જન્મ
,, ૨	શ્રી વાસુપૂજ્યસ્વામી	કેવલ
,, ૩	,, ધર્મનાથ	જન્મ
,, ૩	,, વિમલનાથ	જન્મ
,, ૪	,, વિમલનાથ	દીક્ષા
શુ૦ ૮	શ્રી અજિતનાથ	જન્મ
,, ૯	,, અજિતનાથ	દીક્ષા
,, ૧૨	,, અભિનંદનસ્વામી	,,
,, ૧૩	,, ધર્મનાથ	,,
વ૦ ૬	,, સુપાર્શ્વનાથ	કેવલ
,, ૭	,, સુપાર્શ્વનાથ	મોક્ષ
,, ૭	,, ચંદ્રપ્રભસ્વામી	કેવલ
,, ૯	,, સુવિધિનાથ	ચ્યવન
,, ૧૧	,, આદિનાથ	કેવલ
,, ૧૨	,, શ્રેયાંસનાથ	જન્મ
,, ૧૨	,, મુનિસુવ્રતસ્વામી	કેવલ
,, ૧૩	,, શ્રેયાંસનાથ	દીક્ષા
,, ૧૪	,, વાસુપૂજ્યસ્વામી	જન્મ
,, ૦))	,, વાસુપૂજ્યસ્વામી	દીક્ષા

ફાગણમાં–૧૦

તિથિ	નામ	કલ્યાણક
શુ૦ ૨	શ્રી અરનાથ	ચ્યવન
,, ૪	,, મલ્લિનાથ	ચ્યવન
,, ૮	,, સંભવનાથ	ચ્યવન
,, ૧૨	,, મલ્લિનાથ	મોક્ષ
,, ૧૨	,, મુનિસુવ્રતસ્વામી	દીક્ષા
વ૦ ૪	,, પાર્શ્વનાથ	ચ્યવન
,, ૪	,, પાર્શ્વનાથ	કેવલ
,, ૫	,, ચંદ્રપ્રભસ્વામી	ચ્યવન
,, ૮	,, આદિનાથ	જન્મ
,, ૮	,, આદિનાથ	દીક્ષા

ચૈત્રમાં–૧૭

તિથિ	નામ	કલ્યાણક
શુ૦ ૩	શ્રી કુંથુનાથ	કેવલ
,, ૫	,, અજિતનાથ	મોક્ષ

તિથિ	નામ	કલ્યાણક
શુ૦ ૫	શ્રી સંભવનાથ	મોક્ષ
,, ૫	,, અનંતનાથ	,,
,, ૯	,, સુમતિનાથ	,,
,, ૧૧	,, સુમતિનાથ	કેવલ
,, ૧૩	,, મહાવીરસ્વામી	જન્મ
,, ૧૫	,, પદ્મપ્રભસ્વામી	કેવલ
વ૦ ૧	,, કુંથુનાથ	મોક્ષ
,, ૨	,, શીતલનાથ	મોક્ષ
,, ૫	,, કુંથુનાથ	દીક્ષા
,, ૬	,, શીતલનાથ	ચ્યવન
,, ૧૦	,, નમિનાથ	મોક્ષ
,, ૧૩	,, અનંતનાથ	જન્મ
,, ૧૪	,, અનંતનાથ	દીક્ષા
,, ૧૪	,, અનંતનાથ	કેવલ
,, ૧૪	,, કુંથુનાથ	જન્મ

વૈશાખમાં–૧૪

તિથિ	નામ	કલ્યાણક
શુ૦ ૪	શ્રી અભિનંદનસ્વામી	ચ્યવન
,, ૭	,, ધર્મનાથ	,,
,, ૮	,, અભિનંદનસ્વામી	મોક્ષ
,, ૮	,, સુમતિનાથ	જન્મ
,, ૯	,, સુમતિનાથ	દીક્ષા
,, ૧૦	,, મહાવીરસ્વામી	કેવલ
,, ૧૨	,, વિમલનાથ	ચ્યવન
,, ૧૩	,, અજિતનાથ	,,
વ૦ ૬	,, શ્રેયાંસનાથ	,,
,, ૮	,, મુનિસુવ્રતસ્વામી	જન્મ
,, ૯	,, મુનિસુવ્રતસ્વામી	મોક્ષ
,, ૧૩	,, શાન્તિનાથ	જન્મ
,, ૧૩	,, શાન્તિનાથ	મોક્ષ
વ૦ ૧૪	શ્રી શાંતિનાથ	દીક્ષા

જેઠમાં–૭

તિથિ	નામ	કલ્યાણક
શુ૦ ૫	શ્રી ધર્મનાથ	મોક્ષ
,, ૯	,, વાસુપૂજ્યસ્વામી	ચ્યવન
,, ૧૨	,, સુપાર્શ્વનાથ	જન્મ
,, ૧૩	,, સુપાર્શ્વનાથ	દીક્ષા
વ૦ ૪	,, આદિનાથ	ચ્યવન
,, ૭	,, વિમલનાથ	મોક્ષ
,, ૯	,, નમિનાથ	દીક્ષા

અષાડમાં–૭

તિથિ	નામ	કલ્યાણક
શુ૦ ૬	શ્રી મહાવીરસ્વામી	ચ્યવન
,, ૮	,, નેમિનાથ	મોક્ષ
,, ૧૪	,, વાસુપૂજ્યસ્વામી	,,
વ૦ ૩	,, શ્રેયાંસનાથ	,,
,, ૭	,, અનંતનાથ	ચ્યવન
,, ૮	,, નમિનાથ	જન્મ
વ૦ ૯	શ્રી કુંથુનાથ	ચ્યવન

શ્રાવણમાં–૮

તિથિ	નામ	કલ્યાણક
શુ૦ ૨	શ્રી સુમતિનાથ	ચ્યવન
,, ૫	,, નેમિનાથ	જન્મ
,, ૬	,, નેમિનાથ	દીક્ષા
,, ૮	,, પાર્શ્વનાથ	મોક્ષ
,, ૧૫	,, મુનિસુવ્રતસ્વામી	ચ્યવન
વ૦ ૭	,, શાંતિનાથ	,,
,, ૭	,, ચંદ્રપ્રભસ્વામી	મોક્ષ
,, ૮	,, સુપાર્શ્વનાથ	ચ્યવન

ભાદરવામાં–૨

તિથિ	નામ	કલ્યાણક
શુ૦ ૯	શ્રી સુવિધિનાથ	મોક્ષ

તિથ	નામ	કલ્યાણક
વ૦ ૦))	શ્રી નેમિનાથ	કેવલ
	આસોસાં-૬	
શુ૦ ૧૫	શ્રી નમિનાથ	ચ્યવન
વ૦ ૫	,, સંભવનાથ	કેવલ
વ૦ ૧૨	શ્રી પદ્મપ્રભસ્વામી	જન્મ
,, ૧૨	,, નેમિનાથ	ચ્યવન
,, ૧૩	,, પદ્મપ્રભસ્વામી	દીક્ષા
,, ૦))	,, મહાવીરસ્વામી	મોક્ષ

એક કલ્યાણક હોય તો = એકાસણું કરવું.
બે ,, ,, = આયંબિલ કરવું.
ત્રણ ,, ,, = આયંબિલ અને એકાસણું કરવું.
ચાર ,, ,, = ઉપવાસ કરવો.
પાંચ ,, ,, = ઉપવાસ અને એકાસણું કરવું.

અનાનુપૂર્વી ગણવાની રીત

જ્યાં ૧ છે ત્યાં નમો અરિહંતાણં કહેવું.
જ્યાં ૨ છે ત્યાં નમો સિદ્ધાણં કહેવું.
જ્યાં ૩ છે ત્યાં નમો આયરિયાણં કહેવું.
જ્યાં ૪ છે ત્યાં નમો ઉવજ્ઝાયાણં કહેવું.
જ્યાં ૫ છે ત્યાં નમો લોએ સવ્વસાહૂણં કહેવું.

ગણવાનું ફળ.

અનાનુપૂર્વી ગણજો જોય, છમાસી તપનું ફળ હોય;
સંદેહ નવ આણો લગાર, નિર્મલ મને જપો નવકાર. ૧
શુદ્ધ વસ્ત્રે ધરી વિવેક, દિન દિન પ્રત્યે ગણવી એક;
એમ અનાનુપૂર્વી જે ગણે, તે પાંચસે સાગરના પાપને હણે. ૨

અનાનુપૂર્વી.

૧

૧	૨	૩	૪	૫
૨	૧	૩	૪	૫
૧	૩	૨	૪	૫
૩	૧	૨	૪	૫
૨	૩	૧	૪	૫
૩	૨	૧	૪	૫

૨

૧	૨	૪	૩	૫
૨	૧	૪	૩	૫
૧	૪	૨	૩	૫
૪	૧	૨	૩	૫
૨	૪	૧	૩	૫
૪	૨	૧	૩	૫

૩

૧	૩	૪	૨	૫
૩	૧	૪	૨	૫
૧	૪	૩	૨	૫
૪	૧	૩	૨	૫
૩	૪	૧	૨	૫
૪	૩	૧	૨	૫

૪

૨	૩	૪	૧	૫
૩	૨	૪	૧	૫
૨	૪	૩	૧	૫
૪	૨	૩	૧	૫
૩	૪	૨	૧	૫
૪	૩	૨	૧	૫

૫

૧	૨	૩	૫	૪
૨	૧	૩	૫	૪
૧	૩	૨	૫	૪
૩	૧	૨	૫	૪
૨	૩	૧	૫	૪
૩	૨	૧	૫	૪

૬

૧	૨	૫	૩	૪
૨	૧	૫	૩	૪
૧	૫	૨	૩	૪
૫	૧	૨	૩	૪
૨	૫	૧	૩	૪
૫	૨	૧	૩	૪

૭

૧	૩	૫	૨	૪
૩	૧	૫	૨	૪
૧	૫	૩	૨	૪
૫	૧	૩	૨	૪
૩	૫	૧	૨	૪
૫	૩	૧	૨	૪

૮

૨	૩	૫	૧	૪
૩	૨	૫	૧	૪
૨	૫	૩	૧	૪
૫	૨	૩	૧	૪
૩	૫	૨	૧	૪
૫	૩	૨	૧	૪

૯

૧	૨	૪	૫	૩
૨	૧	૪	૫	૩
૧	૪	૨	૫	૩
૪	૧	૨	૫	૩
૨	૪	૧	૫	૩
૪	૨	૧	૫	૩

૧૧

૧	૪	૫	૨	૩
૪	૧	૫	૨	૩
૧	૫	૪	૨	૩
૫	૧	૪	૨	૩
૪	૫	૧	૨	૩
૫	૪	૧	૨	૩

૧૦

૧	૨	૫	૪	૩
૨	૧	૫	૪	૩
૧	૫	૨	૪	૩
૫	૧	૨	૪	૩
૨	૫	૧	૪	૩
૫	૨	૧	૪	૩

૧૨

૨	૪	૫	૧	૩
૪	૨	૫	૧	૩
૨	૫	૪	૧	૩
૫	૨	૪	૧	૩
૪	૫	૨	૧	૩
૫	૪	૨	૧	૩

૧૩

૧	૩	૪	૫	૨
૩	૧	૪	૫	૨
૧	૪	૩	૫	૨
૪	૧	૩	૫	૨
૩	૪	૧	૫	૨
૪	૩	૧	૫	૨

૧૫

૧	૪	૫	૩	૨
૪	૧	૫	૩	૨
૧	૫	૪	૩	૨
૫	૧	૪	૩	૨
૪	૫	૧	૩	૨
૫	૪	૧	૩	૨

૧૪

૧	૩	૫	૪	૨
૩	૧	૫	૪	૨
૧	૫	૩	૪	૨
૫	૧	૩	૪	૨
૩	૫	૧	૪	૨
૫	૩	૧	૪	૨

૧૬

૩	૪	૫	૧	૨
૪	૩	૫	૧	૨
૩	૫	૪	૧	૨
૫	૩	૪	૧	૨
૪	૫	૩	૧	૨
૫	૪	૩	૧	૨

૧૭

૨	૩	૪	૫	૧
૩	૨	૪	૫	૧
૨	૪	૩	૫	૧
૪	૨	૩	૫	૧
૩	૪	૨	૫	૧
૪	૩	૨	૫	૧

૧૮

૨	૩	૫	૪	૧
૩	૨	૫	૪	૧
૨	૫	૩	૪	૧
૫	૨	૩	૪	૧
૩	૫	૨	૪	૧
૫	૩	૨	૪	૧

૧૯

૨	૪	૫	૩	૧
૪	૨	૫	૩	૧
૨	૫	૪	૩	૧
૫	૨	૪	૩	૧
૪	૫	૨	૩	૧
૫	૪	૨	૩	૧

૨૦

૩	૪	૫	૨	૧
૪	૩	૫	૨	૧
૩	૫	૪	૨	૧
૫	૩	૪	૨	૧
૪	૫	૩	૨	૧
૫	૪	૩	૨	૧

ચોવીશ તીર્થંકરોના નામ, માતા, પિતા, લંછન વિગેરેના નામનું કોષ્ટક.

નંબર	નામ.	જન્મની તથા દીક્ષાની નગરી.	જન્મ તિથિ.	પિતાનું નામ.	માતાનું નામ.
૧	ઋષભદેવ	વિનિતા	ચૈત્ર વદ ૮	નાભિરાજા	મરુદેવી
૨	અજીતનાથ	અયોધ્યા	મહા સુદ ૮	જિતશત્રુ	વિજયા
૩	સંભવનાથ	શ્રાવસ્તી	માગશર સુદ ૧૪	જિતારિ	સેના
૪	અભિનંદન	અયોધ્યા	મહા સુદ ૨	સંવર	સિદ્ધાર્થા
૫	સુમતિનાથ	અયોધ્યા	વૈશાખ સુદ ૮	મેઘરથ	સુમંગલા
૬	પદ્મપ્રભ	કૌશાંબી	કારતક વદ ૧૨	શ્રીધર	સુસીમા
૭	સુપાર્શ્વનાથ	વણારસી	જેઠ સુદ ૧૨	સુપ્રતિષ્ઠ	પૃથ્વી
૮	ચંદ્રપ્રભ	ચંદ્રપુરી	પોષ વદ ૧૨	મહાસેન	લક્ષ્મણા
૯	સુવિધિનાથ	કાકંદી	માગશર વદ ૫	સુગ્રીવ	શ્યામા
૧૦	શિતલનાથ	ભદ્દિલપુર	મહા વદ ૧૨	દઢરથ	નંદા

૧ જન્મ તિથિ તથા મોક્ષ તિથિ પુનમીયા મહિના પ્રમાણે ગણવી.

ચોવીશ તીર્થંકરોના લંછન, આયુષ્ય, મોક્ષતિથિ, શરીરમાન, યક્ષ અને યક્ષણીનું કોષ્ટક.

નંબર.	લંછન.	આયુષ્ય	મોક્ષતિથિ.	શરીરમાન.	યક્ષ.	યક્ષિણી.
૧	વૃષભ	૮૪ લાખ પૂર્વ	મહા૦ વ. ૧૩	૫૦૦ ધનુષ્ય	ગોમુખ	ચક્રેશ્વરી
૨	હાથી	૭૨ ,, ,,	ચૈ૦ સુ. ૫	૪૫૦ ,,	મહાયક્ષ	અજિતા
૩	ઘોડો	૬૦ ,, ,,	ચૈ૦ સુ ૫	૪૦૦ ,,	ત્રિમુખ	દુરિતારિ
૪	વાનર	૫૦ ,, ,,	વૈ૦ સુ. ૮	૩૫૦ ,,	યક્ષેશ	કાલી
૫	ક્રૌંચપક્ષી	૪૦ ,, ,,	ચૈ૦ સુ. ૯	૩૦૦ ,,	તુંબરૂ	મહાકાલી
૬	પદ્મ કમલ (રાતું)	૩૦ ,, ,,	માગ૦ વ. ૧૧	૨૫૦ ,,	કુસુમ	અચ્યુતા
૭	સ્વસ્તિક	૨૦ ,, ,,	ફા૦ વ. ૭	૨૦૦ ,,	માતંગ	શાન્તા
૮	ચંદ્રમા	૧૦ ,, ,,	ભા૦ વ. ૭	૧૫૦ ,,	વિજય	જ્વાલા
૯	મગરમચ્છ	૨ ,, ,,	ભા૦ સુ. ૯	૧૦૦ ,,	અજિત	સુતારકા
૧૦	વત્સ	૧ ,, ,,	વૈ વ. ૨	૯૦ ,,	બ્રહ્મ	અશોકા
૧૧	ગેંડો	૮૪ ,, વર્ષ	શ્રા૦ વ. ૩	૮૦ ,,	મનુજ	શ્રીવત્સા

પચ્ચક્ખાણનો કોઠો.

આ પચ્ચક્ખાણનો કોઠો અમદાવાદની ગણતરીનો છે, માટે બીજા ગામવાળાઓએ નીચેના ટાઈમમાં પાંચ મિનિટ વધારીને ટાઇમ ગણવો.

માસ.	તા.	સૂર્ય ઉ. ક. મિ.	સૂર્ય અ. ક. મિ.	નવકારશી ક. મિ.	પોરસી ક. મિ.	સાઢપોરસી ક. મિ.	પુરિમઢ ક. મિ.	અવઢ્ઢ ક. મિ
જાન્યુઆરી	૧	૭-૨૨	૬—૫	૮-૧૦	૧૦—૩	૧૧-૨૪	૧૨-૪૪	૩-૨૫
,,	૧૬	૭-૨૫	૬-૧૫	૮-૧૩	૧૦—૮	૧૧-૨૯	૧૨-૫૦	૩-૩૩
ફેબ્રુઆરી	૧	૭-૨૧	૬-૨૭	૮—૯	૧૦—૮	૧૧-૩૧	૧૨-૫૪	૩-૪૧
,,	૧૬	૭-૧૩	૬-૩૬	૮—૧	૧૦—૪	૧૧-૩૦	૧૨-૫૫	૩-૪૬
માર્ચ	૧	૭—૪	૬-૪૨	૭-૫૨	૯-૫૯	૧૧-૨૬	૧૨-૫૩	૩-૪૮
,,	૧૬	૬-૫૦	૬-૪૮	૭-૩૮	૯-૫૦	૧૧-૨૦	૧૨-૪૯	૩-૪૯
એપ્રીલ	૧	૬-૩૪	૬-૫૪	૭-૨૨	૯-૩૯	૧૧-૧૨	૧૨-૪૪	૩-૪૯
,,	૧૬	૬-૨૦	૭—૦	૭—૮	૯-૩૦	૧૧—૫	૧૨-૪૦	૩-૫૦
મે	૧	૬—૮	૭—૬	૬-૫૬	૯-૨૩	૧૧—૦	૧૨-૩૭	૩-૫૨
,,	૧૬	૬—૦	૭-૧૩	૬-૪૮	૯-૧૯	૧૦-૫૮	૧૨-૩૭	૩-૫૫

માસ તા	સૂર્ય ઉ. ક મિ	સૂર્ય અ ક મિ	નવકારશી ક મિ.	પોરસી ક મિ.	સાઢપોરસી ક મિ.	પુરિમુઢ ક મિ	અવઢ્ઢ ક મિ.
જુન ૧	૫-૫૫	૭-૨૦	૬-૪૩	૯-૧૭	૧૦-૫૮	૧૨-૩૮	૩-૫૯
" ૧૬	૫-૫૪	૭-૨૬	૬-૪૨	૯-૧૭	૧૦-૫૯	૧૨-૪૦	૪—૩
જુલાઈ ૧	૫-૫૮	૭-૨૯	૬-૪૩	૯-૨૧	૧૧—૩	૧૨-૪૪	૪—૭
" ૧૬	૬—૪	૭-૨૭	૬-૫૨	૯-૨૫	૧૧—૬	૧૨-૪૬	૪—૭
ઓગષ્ટ ૧	૬-૧૧	૭-૨૧	૬-૫૯	૯-૨૯	૧૧—૮	૧૨-૪૬	૪—૪
" ૧૬	૬-૧૭	૭-૧૧	૭—૫	૯-૩૧	૧૧—૮	૧૨-૪૪	૩-૫૮
સપ્ટેમ્બર ૧	૬-૨૩	૬-૫૭	૭-૧૧	૯-૩૨	૧૧—૬	૧૨-૪૦	૩-૪૯
" ૧૬	૬-૨૭	૬-૪૨	૭-૧૫	૯-૩૧	૧૧—૩	૧૨-૩૫	૩-૩૯
ઓક્ટોબર ૧	૬-૩૩	૬-૨૭	૭-૨૧	૯-૩૨	૧૧—૧	૧૨-૩૦	૩-૨૯
" ૧૬	૬-૩૮	૬-૧૩	૭-૨૬	૯-૩૨	૧૦-૫૯	૧૨-૨૬	૩-૨૦
નવેમ્બર ૧	૬-૪૬	૬—૧	૭-૩૪	૯-૩૫	૧૧—૦	૧૨-૨૪	૩-૧૩
" ૧૬	૬-૫૫	૫-૫૪	૭-૪૩	૯-૪૦	૧૧—૩	૧૨-૨૫	૩-૧૦
ડીસેમ્બર ૧	૭—૫	૫-૫૨	૭-૫૩	૯-૪૭	૧૧—૮	૧૨-૨૯	૩-૧૧
" ૧૬	૭-૧૫	૫-૫૬	૮—૩	૯-૫૬	૧૧-૧૬	૧૨-૩૬	૩-૧૬

ખંડ ૧૦ મો.

સમ્યક્‌ત્વમૂલ[1] બાર વ્રતોનું સ્વરૂપ

હરકોઈ વ્રત–પચ્ચખ્ખાણ, તપ, જપ, સર્વવિરતિ અગર તો દેશ-વિરતિ આદિ તમામ ધર્મક્રિયાની વાસ્તવિક સફળતાનો સઘળો આધાર સમ્યક્‌ત્વ ઉપર જ રહે છે. સમ્યક્‌ત્વ એટલે સાચી શ્રદ્ધા. તેને બોધિ-બીજ પણ કહેવામાં આવે છે. અર્થાત્ શુદ્ધ દેવ, શુદ્ધ ગુરુ અને શુદ્ધ ધર્મ આ તત્ત્વત્રયીના ઉપર જેમને અડગ વિશ્વાસ હોય છે તેઓ સમ્યગ્‌દૃષ્ટિ આત્મા કહેવાય છે.

૧. ૧ દાનાંતરાય, ૨ લાભાંતરાય, ૩ વીર્યાંતરાય, ૪ ભોગાન્તરાય, ૫ ઉપભોગાન્તરાય, ૬ હાસ્ય, ૭ રતિ, ૮ અરતિ, ૯ ભય, ૧૦ જુગુપ્સા, ૧૧ શોક, ૧૨ કામ, ૧૩ મિથ્યાત્વ, ૧૪ અજ્ઞાન, ૧૫ નિદ્રા, ૧૬ અવિરતિ, ૧૭ રાગ, ૧૮ દ્વેષ આ અઢાર દોષથી રહિત જે કોઈ હોય તેને જ સુદેવ કહેવામાં આવે છે. તે સિવાય અન્યને દેવ તરીકે નહિ માનવા.

૨. પાંચ મહાવ્રતો અને છઠ્ઠું રાત્રિભોજન એમ ૭ વ્રતોનું પાલન કરનારા, અને વીતરાગકથિત ધર્મની જ પ્રરૂપણા કરનારા સુગુરુ કહેવાય છે, તે સિવાય અન્યને ગુરુ તરીકે નહિ માનવા.

૩. શ્રી વીતરાગ ભગવાને કહેલો અહિંસા, સંયમ અને તપ જેમાં પ્રધાન છે એને જ સુધર્મ કહેવાય છે, તેવા જ ધર્મને ધર્મ તરીકે સ્વીકારવો.

---

૧ સમ્યક્‌ત્વનું વિશાળ સ્વરૂપ તથા બાર વ્રતની વિશેષ સમજ ગુરુ-મહારાજ પાસેથી જાણી લેવા પ્રયત્ન કરવો.

ઉપરોક્ત ત્રણ તત્ત્વો ઉપર અટલ શ્રદ્ધા રાખવી તેનુ જ નામ સમકિત એ સમકિત વિનાની ધર્મક્રિયાઓને જૈન શાસ્ત્રકાર છાર ઉપર લીંપણા જેવી, એકડા વિનાના મીંડા જેવી, અગર તો પાયા (Foundation) વિનાના મકાન જેવી ગણે છે દરેક વ્રતોરૂપી વૃક્ષોમા સમ્યક્ત્વ તો તેના મૂળ રૂપે હોવું જ જોઇએ, જેની હયાતિમા દરેક ધર્મ તેનું સપૂર્ણ ફળ આપવા સમર્થ બને છે

ઉપરોક્ત સમ્યક્ત્વને દૂષિત કરનાર દૂષણો, અતિચારો, તેમજ કારણ પડયે રાખવામા આવતા આગારો (છૂટો) અને મિથ્યાત્વના પ્રકારો અત્રે દર્શાવવામાં આવે છે

સમ્યક્ત્વના પાંચ અતિચારો.

૧ શકા—જિનવચનમા શકા કરવી

૨ કાક્ષા—અન્ય મતમા જવાની અભિલાષા કરવી

૩ વિચિકિત્સા—ધર્મના ફળનો સંદેહ કરવો અર્થાત્ હુ ધર્મકરણી કરુ તેનુ ફળ મને આવતા ભવમાં મળશે કે કેમ ? એવો વિચાર કરવો

૪ મિથ્યાદષ્ટિપ્રશસા—અન્ય ધર્મીઓની પ્રશસા કરવી

૫ તત્સસ્તવ—અન્ય ધર્મી તથા કુલિગીઓનો પરિચય કરવો

(વ્યાપાર આદિના કારણ સિવાય)

ઉપરના પાંચ અતિચારો ટાળવાથી સમ્યક્ત્વ અતિ ઉજ્જવલ બને છે માટે તે અતિચારો ન લાગે તે માટે બનતો ઉપયોગ રાખવો

સમ્યક્ત્વના છ આગારો

કોઇ કટોકટીના પ્રસગે ફસાઇ જવાથી કારણસર કુદેવ, કુગુરુ અને કુધર્મને નમસ્કાર આદિ કરવો પડે તો સમ્યક્ત્વનો ભગ ન થાય તે માટે તેના છ આગારો–જયણા–છૂટ (Exception) રાખવામાં આવે છે

૧. રાયાભિયોગ—રાજા અગર નગરના માલિકની આજ્ઞાથી કરવું પડે.

૨. ગણાભિયોગ—જનસમૂહના બળાત્કારથી કરવું પડે.

૩. બલાભિયોગ—ચોર આદિના કહેવાથી કરવું પડે.

૪. દેવાભિયોગ—દેવતા આદિના બળાત્કારથી કરવું પડે.

૫. ગુરુનિગ્રહ—ગુરુ આદિ વડીલના કહેવાથી કરવું પડે.

૬. વૃત્તિકાંતાર—આજીવિકાના કારણસર કરવું પડે.

સમ્યક્ત્વથી વિપરીત તે જ મિથ્યાત્વ કહેવાય છે. એટલે મિથ્યાત્વના પણ પ્રકારો જાણ્યા હોય તો સમકિતને દૂષણ લાગવાનો અગર તેનો ભંગ થવાનો ભય નહિ રહે. એટલે તેના પંદર પ્રકારો જણાવાય છે.

મિથ્યાત્વના ૧૫ પ્રકાર

પાંચ પ્રકાર

૧ અભિગ્રહિક—પોતે ગ્રહણ કરેલા કુધર્મને છોડે જ નહિ.

૨ અનભિગ્રહિક—સર્વ ધર્મોને એક સરખા માનવા.

૩ અભિનિવેશિક—ખોટું જાણવા છતાં માનપાન આદિ લાલસાના કારણે તેને છોડવું નહિ.

૪ સાંશયિક—સર્વજ્ઞ વચનમાં શંકા રાખે અર્થાત્ સર્વજ્ઞ ભગવાને આમ કહ્યું તે સાચું હશે કે કેમ?

૫ અનાભોગિક—અસંજ્ઞી જીવોને અનુપયોગપણે વર્તે છે તે.

છ પ્રકારે

૧ લૌકિક દેવગત—રાગીદ્વેષી કુદેવને સુદેવ તરીકે માને તે.

૨ લૌકિક ગુરુગત—અનેક આરંભ સમારંભમાં રક્ત અને સંસારના સંગીઓને ગુરુ તરીકે માને.

૩ લૌકિક ધર્મગત—લૌકિક પર્વો જેવા કે હોળી, બળેવ, નોરતા આદિને લોકોત્તર પર્વની બુદ્ધિએ માને

૪ લોકોત્તર દેવગત—વીતરાગ દેવને આ લોક અને પરલોકના પૌદ્ગલિક સુખના ઇરાદાથી માને–પૂજે

૫ લોકોત્તર ગુરુગત–કંચન–કામિનીના ત્યાગી ગુરુઓને ઉભય લોકના સુખના ઇરાદાથી માને–આહારપાણી આપે.

૬ લોકોત્તર ધર્મગત–સર્વજ્ઞ ભગવાને કહેલા દાન, શીલ, તપ અને ભાવનારૂપ ધર્મને બન્ને લોકના પૌદ્ગલિક સુખ મેળવવા માટે આરાધે

૪ પ્રકાર

૧ પ્રરૂપણા—જિનભાષિત અર્થથી અવળી પ્રરૂપણા (દેશના) કરે

૨ પ્રવર્તન—લૌકિક અને લોકોત્તર મિથ્યાત્વની કરણી કરે

૩ પરિણામ—મનમા જૂઠો હઠવાદ રાખે અને કેવળીભાષિત નવ તત્ત્વના યથાર્થ અર્થની શ્રદ્ધા ન કરે

૪ પ્રદેશ—આત્માની સાથે સત્તામા રહેલી મોહનીય કર્મની સાત પ્રકૃતિ

બાર વ્રતોનું સ્વરૂપ

બાર વ્રતોના ત્રણ વિભાગ પાડવામા આવ્યા છે પાચ અણુવ્રત, ત્રણ ગુણવ્રત અને ચાર શિક્ષાવ્રત

મુનિ મહારાજાના પાચ મહાવ્રતથી નાના હોવાથી તેને અણુવ્રત કહેવામા આવે છે છઠ્ઠુ, સાતમુ અને આઠમુ વ્રત, પાંચ અણુવ્રતને ગુણ (ફાયદો) કરનારા હોવાથી તેને ગુણવ્રત કહેવામાં આવે છે અને છેલ્લા ચાર વ્રતોમાં મુનિપણાના પાલનની શિક્ષા (Practice) હોવાથી તેને શિક્ષાવ્રતો કહેવાય છે

૧. સ્થૂલ પ્રાણાતિપાત વિરમણ વ્રત.

આ વ્રતમાં નિરપરાધી હાલતાચાલતા (ત્રસ) જીવોને મારવાની બુદ્ધિથી નહિ મારવાની પ્રતિજ્ઞા કરવામાં આવે છે.

આ વ્રતના નીચે જણાવેલ **પાંચ અતિચારો** જાણવા પણ આચરવા નહિ.

૧. વધ-ક્રોધથી ગાય, ઘોડા પ્રમુખ જાનવરોને મારવા તે.

૨. બંધ-ગાય, બળદ પ્રમુખ જાનવરોને ગાઢ બંધનથી બાંધવા તે.

૩. છવિચ્છેદ-બળદ વિગેરેના કાન, નાક છેદાવવાં.

૪. અતિભારારોપણ-બળદ પ્રમુખ જાનવર ઉપર જેટલો બોજો તે ઉંચકી શકતા હોય તેના કરતાં વધુ ભરવો તે.

૫. ભાતપાણીનો વિચ્છેદ-પાળેલાં જાનવરોને રોજ ખાવાનું અપાતું હોય તેના કરતાં ઓછું આપવું અગર ટાઇમથી મોડું આપવું.

૨. સ્થૂલ મૃષાવાદ વિરમણ વ્રત.

આ વ્રતમાં નીચે જણાવેલ પાંચ મોટા જૂઠા નહિ બોલવાની પ્રતિજ્ઞા કરાય છે.

૧. કન્યાલીક-કન્યા સંબંધી સગપણ, વિવાહ આદિમાં જૂઠું બોલવું નહિ, તેમજ સર્વ મનુષ્ય સંબંધી પણ જૂઠું બોલવું નહિ.

૨. ગવાલિક-એટલે ગાય, પશુ વિગેરે ચાર પગવાળાં જાનવર અંગે દૂધ સંબંધી ખોડખાંપણ સંબંધી જૂઠું નહિ બોલવું.

૩. ભૂમ્યાલીક-એટલે ભૂમિ, ખેતર, મકાન, દુકાન અગર તો વાડી આદિ ભૂમિ સંબંધી જૂઠું બોલવું નહિ. (બીજાની જમીન ઉપર પોતાનો ખોટો હક્ક કરીને દબાવવી નહિ.)

૪. થાપણમોસો-એટલે કોઇએ અનામત મૂકવા આપેલી થાપણ-

(દાગીનો અગર રોકડ સીનક વિગેરે)ને ઓળવવી નહિ અર્થાત્ તે લેવા આવે ત્યારે તુ મને ક્યારે આપી ગયો છે, એમ બોલવુ નહિ

૫ કૂડી શાખ—એટલે હજારો રૂપીયાનો નફો થતો હોય તો પણ ખોટી સાક્ષી કદી પૂરવી નહિ. (કોઇને દેહાન્ત દંડ-ફાસી વિગેરે માટે અસત્ય બોલવુ પડે તેની જયણા)

બીજા વ્રતના પાંચ અતિચાર.

૧. સહસાત્કાર—વિના વિચારે જેમ આવે તેમ બોલવુ

૨ રહસ્ય—કોઇની ગુપ્ત વાત જાહેરમા મૂકવી

૩ મ ત્રભેદ—પોતાની સ્ત્રી, મિત્ર આદિ વિશ્વાસુઓના દૂષણ બોલવા ગુપ્ત વાત ખુલ્લી કરવી (આમ કરવાથી કોઇ વખત તેને આપઘાત કરવાનો પણ પ્રસગ આવે છે)

૪ મૃષા ઉપદેશ—જૂઠો ઉપદેશ, ખોટી સલાહ આપવી

૫ કૂટ લેખ—અન્યને ઊંધે રસ્તે દોરવવો, ખોટા ખાતા, દસ્તાવેજ કરવા—કરાવવા તથા લખેલ અક્ષરોમા ફેરફાર કરવો

૩. સ્થૂલ અદત્તાદાન વિરમણ વ્રત.

આ વ્રતમાં નીચે જણાવેલ મોટી ચોરી કરવી નહિ

૧ કોઇને ત્યા ખાતર પાડવુ નહિ તેમજ બીજા પાસે પડાવવુ નહિ ૨ ગાઠે બાધેલી કોઈ અમૂલ્ય વસ્તુ લેવી નહિ ૩ ખીસુ કાતરવુ નહિ ૪ તાળુ તોડવુ નહિ ૫ લુટ કરવી નહિ ૬ કોઇની પડી ગયેલી અમૂલ્ય ચીજ લેવી નહિ ટૂકમા રાજ દંડે અને લોક ભડે એવી ચોરી પ્રાણાંત કષ્ટે પણ કદી કરવી નહિ

ત્રીજા વ્રતના પાંચ અતિચાર.

૧. ચોર પાસેથી ચોરાઉ વસ્તુ સસ્તી જાણી, જાણી બૂઝીને લેવી તે.

૨. ચોરને ચોરી કરવામાં મદદ કરવી.

૩. સારી વસ્તુમાં બીજી ખોટી વસ્તુ નાંખીને આપવી, સારી દેખાડીને ખોટી આપવી.

૪. રાજ્ય વિરુદ્ધ સ્થાનમાં જવું, અગર દાણચોરી કરવી તે.

૫. તોલ-માન-માપા ઓછા વધતાં રાખવા.

૪ સ્થૂલ મૈથુનવિરમણ વ્રત.

આ વ્રતમાં પુરુષોએ પોતાની સ્ત્રીમાં સંતોષ રાખી, પરસ્ત્રીનો ત્યાગ અને સ્ત્રીઓએ પરપુરુષનો ત્યાગ કરવાનો છે. તેમજ તિર્યંચ અને દેવી સંબંધી મૈથુનનો પણ ત્યાગ કરવો પડે છે.

આ વ્રતના પાંચ અતિચાર.

૧. અપરિગ્રહીતાગમન—કોઈએ પણ જે સ્ત્રીને ગ્રહણ કરી નથી એવી સ્ત્રી સાથે ગમન કરવું તે.

૨. ઈત્વરપરિગ્રહીતાગમન—અમુક દિવસ સુધી વેશ્યા પ્રમુખને કોઈએ રાખી હોય તેની સાથે ગમન કરવું તે.

૩. અનંગક્રીડા—સ્ત્રીઓનાં અંગોપાંગ નીરખવા તથા કામવિકાર વધે એવી ચેષ્ટા કરવી.

૪. પરવિવાહકરણ—પોતાના પુત્ર પુત્રી સિવાય પારકાના વિવાહ કરવા.

૫. તીવ્ર અભિલાષા-કામચેષ્ટામાં અતિ તીવ્ર ઇચ્છા ધારણ કરવી તે.

૫. સ્થૂલ પરિગ્રહ પરિમાણ વ્રત.

ધન, ધાન્ય, ક્ષેત્ર (જમીન), હાટ, હવેલી, રૂપું, સોનું, હલકી ધાતુ, બે પગવાળા નોકર-ચાકર, ચાર પગવાળા પશુ-આ નવ પ્રકારના પરિગ્રહનું પરિમાણ કરવું. પરિમાણથી (ધારેલી મર્યાદાથી) અધિક થઈ જાય તો ધર્મમાર્ગે વાપરી નાંખવું.

આ વ્રતના પાંચ અતિચાર.

૧ ધન ધાન્ય—જ્યારે ધારેલી ધારણાથી અધિક થઈ જાય ત્યારે ધર્મખાતામા વાપરવાના બદલે પુત્ર, પુત્રી અગર સ્ત્રીના નામે ચઢાવી દે

૨ ક્ષેત્રમા બે ક્ષેત્રોને એક કરી નાખી ધારેલા પરિણામથી અધિક રાખે

૩ રૂપુ સોનુ પણ કોઇના નામ ઉપર આઘુ પાછું કરી ધારણા કરતા અધિક રાખે.

૪ ત્રાબા વિગેરે ધાતુઓમા પણ એ જ પ્રમાણે આડાઅવળા નામે ચઢાવી ગોટાળો કરે

૫. દાસ-દાસી, ગાય-ભેશ વિગેરેમાં પણ મર્યાદાથી અધિક રાખી ગોટાળા કરે

૬ દિશાપરિમાણ વ્રત.

ચાર દિશા, ચાર વિદિશા, ઊર્ધ્વ અને અધો મળી દશ દિશામાં અમુક ગાઉ સુધી જવાનો નિયમ કરવો

(કાગળ, તાર, છાપા વાચવાની જયણા રાખી શકાય છે)

છઠ્ઠા વ્રતના પાંચ અતિચાર

૧ મર્યાદા કરતા વધારે ઊંચા જવું તે

૨. „ „ „ નીચા જવુ તે

૩ ચાર દિશાની મર્યાદાનુ ઉલ્લઘન કરવું તે

૪ બધી દિશાના ગાઉ ભેગા કરી એક દિશાએ વધારે જવુ અર્થાત્ રાખેલા પ્રમાણમા પોતાની ઇચ્છા મુજબ ઓછુ વત્તુ કરવુ

૫ કેટલા ગાઉ રાખ્યા છે એની ખબર ન રહેવાથી આગળ જવું તે

૧૭ ભોગોપભોગ વિરમણ વ્રત

ભોગ—એટલે ભોજન-વિલેપન વિગેરે જે એક વાર ઉપયોગમાં આવે તે.

ઉપભોગ—એક ચીજ વારંવાર વપરાય, જેવા કેઃ-વસ્ત્ર અલંકાર, ઘર, સ્ત્રી વગેરે.

ભોગ અને ઉપભોગોની વસ્તુનું આ વ્રતમાં પરિમાણ કરવું અને તે માટે નીચે જણાવેલ ચૌદ નિયમોને સવાર-સાંજ ધારવા અને સંકેલવાની જરૂર છે.

ચૌદ નિયમની વિગત

૧. સચિત્ત—દિવસમાં જેટલા સચિત્ત (જીવવાલા) દ્રવ્ય મુખમાં નાંખવા હોય તેની સંખ્યા નક્કી કરવી.

૨. દ્રવ્ય—જુદા જુદા નામવાલી અને સ્વાદવાલી જેટલી ચીજો ખાવી હોય તેની સખ્યા ધારવી.

૩. વિગય—ઘી, ગોળ, દૂધ, દહીં, તેલ અને કડા એ છ વિગયમાંથી નિરંતર એક વિગયનો (મૂળથી અથવા કાચીનો) ત્યાગ કરવો.

૪. વાણુહ—જોડા, ચંપલ, મોજા, પાવડી વગેરેની સંખ્યા ધારવી.

૫. તંબોલ—સોપારી, એલચી વિગેરે મુખવાસ ખાવાનું માપ ધારવું.

૬. વત્થ—દિવસમાં આટલા વસ્ત્ર પહેરવાની સંખ્યા ધારવી.

૭. કુસુમ—સુંઘવાની વસ્તુનું વજન ધારવું.

૮. વાહન—ગાડી, ઘોડા, ઊંટ, મોટર, ટ્રેઇન, ટ્રામ, બસ આદિ વાહનોમાં બેસવાની સંખ્યા ધારવી.

---

૧ આ વ્રતમાં બાવીશ અભક્ષ્ય તથા બત્રીશ અનંતકાયનો ત્યાગ કરવામાં આવે છે, જે આગળ આપવામાં આવ્યા છે.

૯ શયન—શય્યા, આસન, ગાદી ઉપર બેસવાની સખ્યાનું માપ ધારવુ.

૧૦. વિલેપન—શરીરે વિલેપન કરવાની વસ્તુનુ માપ

૧૧ બ્રહ્મચર્ય—યથાશક્તિ તે વિષે નિયમ ધારવો

૧૨ દિશિ—દશે દિશામા જવાની મર્યાદા બાધવી

૧૩ સ્નાન—સ્નાનની ગણુતરી કરવી (ધર્મકાર્યમા જયણા)

૧૪ ભત્તેસુ—ભોજન-પાણીનુ વજન ધારવુ

પૃથ્વીકાય—માટી, ખારો, ચાક, મીઠુ આદિ વાપરવાનુ પરિમાણ ધારવુ.

અપ્કાય—પાણી પીવાનુ તથા વાપરવાનુ વજન ધારવુ.

તેઉકાય—ચુલા, દીવાનુ પરિમાણ કરવુ

વાઉકાય—પખા દીંડોલા, વસ્ત્રની ઝાપટ વિગેરેનુ પરિમાણ કરવુ

વનસ્પતિ—ઉપયોગમા આવતી લીલોતરીનુ નામથી તથા તોલથી પરિમાણ કરવુ

અસિ—સોય, કાતર, સુડી, છરી, તરવાર આદિ વાપરવાની સખ્યાનુ પરિમાણ

મસી—ખડીયા, કલમ વાપરવાની સખ્યા રાખવી

કૃષિ—હળ, કુહાડા, પાવડી, તરાજ (કોસ) વિગેરે વાપરવાની સખ્યાનુ પરિમાણ કરવુ

જગતમાં ખાવાની, પીવાની, ઓઢવાની અને વાપરવાની અનેક ચીજો છે તે સમસ્ત વસ્તુઓનો ભોગવટો આપણે એકી સાથે કરતાએ નથી અને કરી પણ શકતા નથી છતા પણ પચ્ચખ્ખાણ(પ્રતિજ્ઞા)ના અભાવે તે તે વસ્તુ ઉપર આપણી ઇચ્છાઓ ચોટેલી જ રહે છે એટલે તે ઇચ્છાઓદ્વારા આપણો આત્મા તે તે વસ્તુઓને નહિ ભોગવવા છતા પાપને ઉપાર્જન કર્યા કરે છે. અર્થાત્ નાહકમાં તે પાપોથી આત્મા લેપાય છે એટલે તે સમસ્ત પાપોમાથી મુક્ત થવા માટે દરેક શ્રાવક

શ્રાવિકાએ ઉપર જણાવેલ નિયમોનું હમેશ પાલન કરવું જોઇએ. તે જ મુજબ પંદર કર્માદાનોના વ્યાપારોનો પણ ત્યાગ કરવો અત્યંત જરૂરી છે. એક આત્મા કાંઇ પંદરે જાતના વ્યાપાર કરતો નથી, છતાં તેનો ત્યાગ નહિ હોવાથી તે પાપોનો પોટલો પણ નાહક આપણા શીર ઉપર ચઢાવીએ છીએ, માટે જે વ્યાપાર વિના આજીવિકા નહિ જ ચાલી શકતી હોય, તેની માત્ર છૂટ રાખી બાકીના (કર્માદાનો) ભયંકર પાપવાલા વ્યાપારોનો સમજુ શ્રાવકોએ ત્યાગ કરવો જરૂરી છે.

પંદર કર્માદાનોનાં નામ.

૧. અંગાર કર્મ—ચુનો, ઇંટ, નલીયાં વિગેરે પકાવવાનો વ્યાપાર.

૨. વન કર્મ—જંગલ કાપવાનો, ફૂલ, શાક, લાકડા વિગેરે વનસ્પતિનો વ્યાપાર.

૩. શકટ કર્મ—ગાડા, હળ પ્રમુખ તૈયાર કરી વેચવા.

૪. ભાટક કર્મ—ગાડી, ઘોડા વિગેરે ભાડે ફેરવવા.

૫. સ્ફોટક કર્મ—સુરંગ ફોડાવવી, ખાણ ખોદાવવી, ક્ષેત્રકુવા, વાવ, ખોદાવવાનો ધંધો.

૬. દંત વાણિજ્ય—હાથીદાંત વિગેરેનો વ્યાપાર.

૭. લાક્ષ વાણિજ્ય—લાખ તથા ગુંદર વિગેરેનો વ્યાપાર.

૮. રસ વાણિજ્ય—ઘી, તેલ, ગોળ વિગેરેનો વ્યાપાર.

૯. વિષ વાણિજ્ય—અફીણ, સોમલ કે વચ્છનાગ આદિ ઝેરનો વ્યાપાર.

૧૦. કેશ વાણિજ્ય—પશુ-પંખીના વાળ-પીછા વગેરેનો વેપાર.

૧૧. યંત્ર પીલણ—મીલ, જીન, સંચા, ઘંટી, ઘાણી વિગેરેનો વ્યાપાર.

૧૨. નિર્લાંછન કર્મ—બળદ, ઘોડા, વિગેરેને નપુંસક કરવા તથા નાક, કાન આદિ અંગોપાંગ છેદવાનો વ્યાપાર.

૧૩ દવદાન કર્મ—વનમાં, સીમમા કોઇપણ જગ્યાએ અગ્નિદાહ મૂકવો

૧૪ જળશોષણ કર્મ—સરોવર, તળાવ વિગેરેના પાણી સૂકાવી નાખવા

૧૫ અસતીપોષણ—રમતને ખાતર કૂતરા–બીલાડા, મેના, પોપટ વિગેરે પાળવા તથા વ્યાપાર નિમિત્તે અસતી સ્ત્રી, વેશ્યાદિકને પોષવી

સાતમા વ્રતના પાંચ અતિચાર.

૧ સચિત્ત આહાર—સચિત્ત વસ્તુ ખાવી તે

૨ સચિત્તપ્રતિબદ્ધ આહાર—સચિત્ત વસ્તુની સાથે વળગેલી વસ્તુ ખાવી

૩ અપક્વ આહાર—નહિ પાકેલી વસ્તુ ખાવી.

૪. દુષ્પક્વ આહાર—અર્ધી કાચી પાકી વસ્તુ ખાવી

૫. તુચ્છ ઔષધિ–ખાવામા થોડુ આવે અને ફેંકી દેવાનુ ઘણુ હોય, એવી વસ્તુ ખાવી બોર, શેરડી, દાડમ, અનાનસ ઈત્યાદિ.

અનર્થદંડ વિરમણ વ્રત.

નાહકમા વિના સ્વાર્થે, જેમાં આપણને કશો લાભ જ થતો નહિ હોય એવી ક્રિયાઓ કરી આત્માને દડવો એનું નામ અનર્થદંડ કહેવાય છે

આ વ્રતમાં નીચે જણાવેલ વસ્તુનો ત્યાગ કરવા પૂરનો ઉપયોગ રાખવો

૧ કોઈ પશુ–પક્ષીને કંડા ખાતર પાળવા નહિ

૨ કુતરા, બીલાડા, સાપ, નોળીયા આદિને લડાવવા નહિ.

૩ હાથી, ઘોડા, ઘેટા, કુકડાની રમત જોવા જવુ નહિ

૪ કોઈને ફાસી અપાતી હોય તો ત્યા જોવા જવું નહિ અને તે કાર્યની અનુમોદના કરવી નહિ

૫ સ્ત્રીકથા, ભોજનકથા, રાજકથા, દેશકથા કદી કરવી નહિ

૬. રસ્તે ચાલતા વિના કારણે ઝાડના ફળ, ફૂલ, પાંદડાં તોડવા નહિ.

૭. શેતરંજ, સોગટાબાજી, ગંજીફા, આદિની રમત રમવી નહિ.

૮. ઘંટી, ખાણીયા, સાંબેલા, હળ, કોદાળી, કોસ આદિ હથિયારો તૈયાર રાખી માગ્યા આપવા નહિ.

(સ્વજન સંબંધી આદિમાં દાક્ષિણ્યતાના કારણે આપવી પડે તેની જયણા)

આઠમા વ્રતના પાંચ અતિચાર

૧. કંદર્પ—વિકાર વધે તેવી કુચેષ્ટા કરવી તે.

૨. કૌકુચ્ય—કામ ઉત્પન્ન થાય તેવી વાર્તાઓ કરવી તે.

૩. મૌખર્ય—વાચાળપણાથી, જેમ આવે તેમ આડાઅવળા અસંબંધ વાક્યો બોલવા.

૪. સંયુક્તાધિકરણ—હિંસાવાલા ઉપકરણોને જોડીને તૈયાર રાખવા.

૫. ભોગાતિરિક્તતા—ભોગમાં તથા ઉપભોગમાં વપરાતી ચીજો કરતાં, લોભથી વધારે રાખવી.

૯ સામાયકવ્રત

બાર મહિનામાં અમુક સામાયક કરી આપવાનો નિયમ આ વ્રતમાં કરવો. શરીર આદિનાં કારણે આગળ પાછળ કરી આપવાની છૂટ રાખી શકાય છે, વ્રતધારી આત્માએ બનતાં સુધી એક સામાયક તો રોજ કરવું જ જોઇએ.

નવમા વ્રતના પાંચ અતિચાર

૧. મનદુઃપ્રણિધાન—મનમાં ખોટા વિચાર કરવા.

૨ વચનદુ પ્રણિધાન—પાપવાળુ વચન બોલવુ

૩ કાયદુ પ્રણિધાન—અજયણાએ કાયાને હલાવવી ચલાવવી, ભીંતે ઓઠીંગણ દઇને બેસવુ

૪. અનવસ્થા દોષ—જે ટાઇમે સામાયક લીધુ હોય તે પૂરા ટાઇમે ન પાળે

૫ સ્મૃતિવિહીન—સામાયક લઇને ટાઇમ જોવો ભૂલી જાય અગર તો સામાયક પારવુ જ ભૂલી જાય

---

૧૦ દેસાવગાસિકવ્રત

આખી જિંદગાની માટે લીધેલા વ્રતોની વિશાળ મર્યાદાને આ વ્રતમા અતિ સક્ષેપ કરી લેવામા આવે છે મુખ્યતયા છઠ્ઠા વ્રતમા અમુક ગાઉ સુધી જવાની રાખેલી છૂટને અતિ ટુકાવી દેવામાં આવે છે. હાલ આ વ્રતમા જઘન્યથી એકાસણુ કરી સવાર સાજના પ્રતિક્રમણ સાથે વચમાં આઠ સામાયક કરવામા આવે છે ઉપાશ્રયથી ઘેર સુધી અગર અમુક સ્થાન સુધી જવાની મર્યાદા નક્કી કરાય છે

દશમા વ્રતના પાંચ અતિચાર

૧ આનયન પ્રયોગ—ધારેલી ભૂમિથી આગળની ભૂમિથી કોઇ વસ્તુ મગાવવી.

૨ પ્રેષ્ય પ્રયોગ—ધારેલી હદની બહારથી બીજા પાસે કોઇ વસ્તુ મગાવવી

૩. શબ્દાનુપાત—શબ્દ કરીને હદ બહારથી વસ્તુ મગાવવી

૪ રૂપાનુપાત—રૂપ દેખાડીને હદ બહારથી વસ્તુ મગાવવી

૫ પુદ્‌ગલપ્રક્ષેપ—કાકરો નાંખી પોતે અહીં છે એમ જણાવી દેવુ

---

૧૧ પૌષધ વ્રત

દરવર્ષે આઠ પહોરના અગર ચાર પહોરના (માત્ર દિવસનો અગર માત્ર રાતનો અગર તો દિવસ અને રાતનો ભેગો.) અમુક પૌષધ કરવા.

પૌષધના ચાર પ્રકાર છે

૧. આહાર પૌષધ—દેશથી અને સર્વથી હોય છે. બાકીના સર્વથી હોય છે. દેશથી આહાર પૌષધમાં એકાસણું, આંબીલ, નીવી કરાય છે. સર્વથી આહાર પાષધમાં ચારે પ્રકારના આહારનો જેમાં ત્યાગ કરાય છે.

૨. શરીર સત્કાર—પૌષધ નિમિત્તે શણગારવું નહિ.

૩. અવ્યાપાર પૌષધ—સંસારી વ્યાપાર કોઇ પણ કરવો નહિ.

૪. બ્રહ્મચર્ય પૌષધ—બ્રહ્મચર્યનું પાલન કરવું.

આ વ્રતના પાંચ અતિચારો

૧. અપ્રતિલેખીત શય્યા—સંથારા આદિ ઉપધિને ન પડિલેહે, ન પ્રમાર્જે.

૨. અપ્રમાર્જિત દુષ્પ્રમાર્જિત—સંથારા આદિને પડિલેહે, પ્રમાર્જે તો બરાબર ન પડિલેહે ન પ્રમાર્જે.

૩. અપ્રતિલેખીત દુષ્પ્રતિ૦—સ્થંડિલ, માત્રું પરઠવવાની જગ્યાની પડિલેહણા તથા પ્રમાર્જના કરે જ નહિ.

૪. અપ્રમા૦ દુષ્પ્રમા૦—સ્થંડિલ માત્રાની જગ્યા પડિલેહે તથા પ્રમાર્જે પણ બરોબર ન કરે.

૫. પૌષધ વિધિ વિપરીતતા—પૌષધ ટાઇમસર લે નહિ અને વહેલો પાળે તે તથા પૌષધમાં પારણાની ચિંતા કરે.

---

૧૨ અતિથિસંવિભાગ.

મુખ્ય રીતિએ આઠ પહોરનો (અહોરાત્રિ ચઉવિહાર ઉપવાસ સહિત) પોષધ કરી પારણે એકાસણુ કરી મુનિરાજને વહોરાવી જેટલી ચીજ વહોરી જાય તેટલી જ પોતે વાપરવી આ વ્રતને અતિથિસંવિભાગ વ્રત કહેવાય છે. આ વ્રત વર્ષમાં જેટલી વાર કરવા ભાવના હોય તેટલી સંખ્યા ધારી શકાય છે કદાચ મુનિરાજનો જોગ ન મળે તો સાધર્મીભાઈને જમાડીને પણ આ વ્રતનુ પાલન કરવુ

આ વ્રતના પાંચ અતિચાર.

૧ સચિત્તનિક્ષેપ—અચિત્ત (જીવવાળી) વસ્તુ અચિત્ત વસ્તુમા નાખીને વહોરાવવી

૨ સચિત્તપિધાન—સચિત્ત વસ્તુવડે ઢાંકવી અચિત્ત વસ્તુ આપવી

૩ અન્યવ્યપદેશ—પોતાની વસ્તુ બીજાની છે અને બીજાની વસ્તુ પોતાની છે એમ કહીને આપવુ

૪ સમત્સરદાન—દોષ-ઈર્ષ્યા અને અભિમાનથી દાન આપે.

૫ કાલાતિક્રમ—ગોચરીનો કાળ વીતી ગયા પછી મુનિને આમંત્રણ કરવા જાય

ખંડ ૧૧ મો

નવસ્મરણો તથા સ્તોત્રો.

શ્રી આત્મરક્ષા નવકાર મંત્ર

ૐ પરમેષ્ઠિનમસ્કારં, સારં નવપદાત્મકં; આત્મરક્ષાકરં વજ્ર-પંજરાભં સ્મરામ્યહમ્. ૧ ૐ નમો અરિહંતાણું, શિરસ્કં શિરસિ સ્થિતં; ૐ નમો સવ્વસિદ્ધાણું, મુખે મુખપટામ્બરમ્ ૨ ૐ નમો આયરિયાણું, અંગરક્ષાતિશાયિની; ૐ નમો ઉવજ્ઝાયાણું, આયુધં હસ્તયોર્દ્રઢં ૩ ૐ નમો લોએ સવ્વસાહૂણું, મોચકે પાદયોઃ શુભે; એસો પંચનમુક્કારો, શિલા વજ્રમયી તલે. ૪ સવ્વપાવપ્પણાસણો, વપ્રો વજ્રમયો બહિઃ; મંગલાણું ચ સવ્વેસિં, ખાદિરાંગારખાતિકા. ૫ સ્વાહાંતં ચ પદં જ્ઞેયં, પઢમં હવઇ મંગલં; વપ્રોપરિ વજ્રમયં, પિધાનં દેહરક્ષણે. ૬ મહાપ્રભાવા રક્ષેયં, ક્ષુદ્રોપદ્રવનાશિની; પરમેષ્ઠિપદોદ્ભૂતા, કથિતા પૂર્વસૂરિભિઃ ૭ યશ્ચૈવં કુરુને રક્ષાં, પરમેષ્ઠિપદૈઃ સદા; તસ્ય ન સ્યાદ્ ભયં વ્યાધિ-રાધિશ્ચાપિ કદાચન. ૮

નવ સ્મરણાનિ

૧. નવકાર મહામંત્ર.

નમો અરિહંતાણું ૧ નમો સિદ્ધાણું ૨ નમો આયરિયાણું ૩ નમો ઉવજ્ઝાયાણું ૪ નમો લોએ સવ્વસાહૂણું ૫ એસો પંચ

નમુક્કારો ૬ સવ્વપાવપ્પણાસણો ૭ મંગલાણું ચ સવ્વેસિં ૮ પઢમં હવઈ મંગલં ૯

૨ ઉવસગ્ગહરં સ્તવનમ્.

ઉવસગ્ગહરં પાસં, પાસં વંદામિ કમ્મઘણમુક્કં, વિસહરવિસનિન્નાસં, મંગલકલ્લાણઆવાસં. ૧ વિસહરફુલિંગમંતં, કંઠે ધારેઇ જો સયા મણુઓ, તસ્સ ગહરોગમારી–દુટ્ઠજરા જંતિ ઉવસામં. ૨ ચિટ્ઠઉ દૂરે મંતો, તુજ્ઝ પણામો વિ બહુફલો હોઇ, નરતિરિએસુ વિ જીવા, પાવંતિ ન દુક્ખદોગચ્ચં. ૩ તુહ સમ્મત્તે લદ્ધે, ચિંતામણિકપ્પપાયવબ્ભહિએ, પાવંતિ અવિગ્ઘેણં, જીવા અયરામરં ઠાણં ૪. ઇઅ સંથુઓ મહાયસ ! ભત્તિબ્ભરનિબ્ભરેણ હિઅએણ, તા દેવ દિજ્જ બોહિં, ભવે ભવે પાસ જિણચંદ ! ૫

૩ સંતિકરં સ્તવનમ્.

સંતિકરં સંતિજિણં, જગસરણં જયસિરીઇદાયારં, સમરામિ ભત્તપાલગ–નિવ્વાણીગરુડકયસેવં. ૧ ॐ સનમો વિપ્પોસહિપત્તાણં સંતિસામિપાયાણં; ઝ્રૌં સ્વાહા મંતેણં, સવ્વાસિવદુરિઅહરણાણં. ૨ ॐ સંતિનમુક્કારો ખેલોસહિમાઇલદ્ધિપત્તાણં, સૌં હ્રીં નમો સવ્વોસહિપત્તાણં ચ દેઇ સિરિં. ૩ વાણીતિહુઅણસામિણિ, સિરિદેવી જક્ખરાયગણિપિડગા, ગહદિસિપાલસુરિંદા, સયાવિ રક્ખંતુ જિણભત્તે ૪ રક્ખંતુ મમ રોહિણી, પન્નત્તી વજ્જસિંખલા ય સયા, વજ્જંકુસિ ચક્કેસરિ, નરદત્તા કાલિ મહાકાલિ ૫ ગોરી તહ ગંધારી, મહજાલા માણવી અ વઇરૂટ્ટા, અચ્છુત્તા માણુસિયા, મહામા

ણુસિયાઓ દેવીઓ. ૬ જખ્ખા ગોમુહ મહજખ્ખ, તિમુહ જખ્ખેસ તુંબરુ કુસુમો; સાયંગ-વિજયઅ-જિયા, બંભો મણુઓ સુરકુમારો અ ૭ છમ્મુહ પયાલ કિન્નર, ગરુડો ગંધવ્વ તહ ય જખિખંદો; કુબર વરુણો ભિઉડી, ગોમેહો પાસ માયંગો. ૮ દેવીઓ ચક્કેસરિ, અજિયા દુરિઆરિ કાલિ મહાકાલી; અચ્ચુઆ સંતા જાલા, સુતારયાસોયસિરિવચ્છા. ૯ ચંડા વિજયંકુસિ, પન્નઇત્તિ નિવ્વાણિ અચ્ચુઆ ધરણી; વઇરુટ્ટ છુત્ત ગંધારિ, અંબ પઉમાવઇ સિદ્ધા ૧૦ ઇઅ તિત્થરખ્ખણરયા, અન્નેવિ સુરા સુરી ય ચઉહા વિ; વંતરજોઇણિપમુહા, કુણંતુ રખ્ખં સયા અમ્હં. ૧૧ એવં સુદિટ્ઠિસુરગણસહિઓ સંઘસ્સ સંતિજિણચંદો; મજ્ઝ વિ કરેઉ રખ્ખં, મુણિસુંદરસૂરિથુઅમહિમા. ૧૨ ઇઅ સંતિનાહસમ્મ-દિટ્ઠી રખ્ખં સરઇ તિકાલં જો; સવ્વોવદ્દવરહિઓ, સ લહઈ સુહસંપયં પરમં. ૧૩ તવગચ્છગયણદિણયર-જુગવરસિરિસોમસુંદરગુરુણં; સુપસાયલદ્ધગણહરવિજ્જાસિદ્ધિં ભણઇ સીસો. ૧૪

૪ તિજયપહુત્ત સ્તોત્રમ્.

તિજયપહુત્તપયાસય-અટ્ઠમહાપાડિહેરજુત્તાણં; સમયખિત્તઠિઆણં, સરેમિ ચક્કં જિણિંદાણં. ૧ પણુવીસા ય અસીઆ, પંનરસ પન્નાસ જિણવરસમૂહો; નાસેઉ સયલદુરિઅં, ભવિઆણં ભત્તિજુત્તાણં. ૨ વીસા પણુયાલા વિ ય, તીસા પન્નત્તરી જિણવરિંદા; ગહ ભૂઅરખ્ખસાઇણિ, ઘોરુવસગ્ગં પણાસંતુ. ૩ સત્તરિ પણતીસા વિય, સટ્ઠી પંચેવ જિણગણો એસો; વાહિ-જલ-જલણ-હરિ-કરિ-ચોરારિમહાભયં હરઉ. ૪ પણપન્ના ય દસેવ ય,

પન્નઠ્ઠી તહ ય ચેવ ચાલીસા; રખ્ખંતુ મે સરીરં, દેવાસુરપણ-મિઆ સિદ્ધા. ૫ ॐ હરહુંહઃ સરસુંસઃ હરહુંહ તહ ય ચેવ સરસુંસ; આલીહિયનામગબ્ભં, ચક્કં કિર સવ્વઓભદ્દં. ૬ ॐ રોહિણિ પન્નત્તિ, વજ્જસિંખલા તહ ય વજ્જઅંકુસિઆ, ચક્કે-સરિ નરદત્તા, કાલી મહાકાલી તહ ગોરી. ૭ ગંધારિ મહ-જ્જાલા, માણવિ વઈરુટ્ટ તહ ય અચ્છુત્તા, માણુસિ મહામાણુસિઆ; વિજ્જાદેવીઓ રખ્ખંતુ ૮ પંચદસકમ્મભૂમિસુ, ઉપ્પન્નં સત્તરિ જિણાણ સયં; વિવિહરયણાઇવન્નો-વસોહિઅં હરઉ દુરિઆઇ ૯ ચઉતીસઅઇસયજુઆ, અટ્ઠમહાપાડિહેરકયસોહા; તિત્થયરા ગયમોહા, ઝાએઅવ્વા પયત્તેણ ૧૦ ॐ વરકણયસંખવિદ્રુમ-મરગયઘણસન્નિહં વિગયમોહં; સત્તરિસયં જિણાણં, સવ્વામ રપૂઇઅં વંદે સ્વાહા ૧૧ ॐ ભવણવઈ-વાણવંતર જોઇસવાસી વિમાણવાસી અ, જે કેવિ દુટ્ઠદેવા, તે સવ્વે ઉવસમંતુ મમ સ્વાહા. ૧૨ ચંદણ કપ્પૂરેણ, ફલએ લિહિઊણ ખાલિઅં પીઅં; એગંતરાઈ-ગહ-ભૂઅ-સાઇણિ-મુગ્ગં પણાસેઇ. ૧૩ ઇઅસત્ત-રિસયં જંતં, સમ્મં મંતં દુવારિ પડિલિહિઅં, દુરિઆરિ વિજયવંતં, નિબ્ભંતં નિચ્ચમચ્ચેહ. ૧૪.

૫ નમિઊણ સ્તોત્રમ્.

નમિઊણ પણયસુરગણ-ચૂડામણિકિરણરંજિઅં મુણિણો, ચલણજુઅલં મહાભયપણાસણં સંથવં વુચ્છં. ૧ સડિયકર ચરણ નહ મુહ, નિબુડ્ડનાસા વિવન્નલાયન્ના, કુટ્ઠમહારોગાનલ-ફુલિંગનિદ્દઢ્ઢસવ્વંગા ૨ તે તુહ ચલણારાહણસલિલંજલિસે-યવુડ્ઢિયચ્છાયા; વણદવદડ્ઢા ગિરિપાયવવ્વ પત્તા પુણો લચ્છિં ૩

દુવ્વાયખુભિયજલનિહિ, ઉબ્ભડકલ્લોલભીસણારાવે; સંભંતભયવિસંઠુલ, નિજ્જામયમુક્કવાવારે. ૪ અવિદલિઅજાણવત્તા, ખણેણ પાવંતિ ઇચ્છિઅં કુલં; પાસજિણચલણજુઅલં, નિચ્ચં ચિઅ જે નમંતિ નરા. ૫ ખરપવણુદ્ધુયવણદવ, જાલાવલિમિલિયસયલદુમગહણે; ડજ્ઝંતમુદ્ધમયવહુ, ભીસણરવભીસણંમિ વણે. ૬ જગગુરુણો કમજુઅલં, નિવ્વાવિઅસયલતિહુઅણાભોઅં; જે સંભરંતિ મણુઆ, ન કુણઇ જલણો ભયં તેસિં. ૭ વિલસંતભોગભીસણ, ફુરિઆરુણનયણ તરલજીહાલં; ઉગ્ગભુઅંગં નવજલય, સત્થહં ભીસણાયારં. ૮ મન્નંતિ કીડસરિસં, દૂરપરિચ્છૂઢવિસમવિસવેગા; તુહ નામક્ખરફુડસિદ્ધમંતગુરુઆ નરા લોએ. ૯ અડવીસુ ભિલ્લતક્કર-પુલિંદસદ્દૂલસદ્દભીમાસુ; ભયવિહુરવુન્નકાયર, ઉલ્લૂરિયપહિયસત્થાસુ. ૧૦ અવિલુત્તવિહવસારા, તુહ નાહ પણામમત્તવાવારા; વવગયવિગ્ઘા સિગ્ઘં, પત્તા હિયઇચ્છિયં ઠાણં. ૧૧ પજ્જલિઆનલનયણં, દૂરવિયારિયમુહં મહાકાયં; નહકુલિસઘાયવિઅલિઅ, ગઇંદકુંભત્થલાભોઅં. ૧૨ પણયસસંભમપત્થિવ-નહમણિમાણિક્કપડિઅપડિમસ્સ; તુહ વયણપહરણધરા, સીહં કુદ્ધંપિ ન ગણંતિ. ૧૩ સસિધવલદંતમુસલં, દીહકરુલ્લાલવુડ્ઢિઉચ્છાહં; મહુપિંગનયણજુઅલં, સસલિલનવજલહરારાવં. ૧૪ ભીમં મહાગઇંદં, અચ્ચાસન્નંપિ તે નવિ ગણંતિ; જે તુમ્હ ચલણજુઅલં, મુણિવઇ તુંગં સમલ્લીણા. ૧૫ સમરંમિ તિક્ખખગ્ગાભિગ્ઘાયપવિદ્ધઉદ્ધુયકબંધે; કુંતવિણિભિન્નકરિકલહમુક્કસિક્કારપઉરંમિ. ૧૬ નિજ્જિઅદપ્પુદ્ધરરિઉનરિંદનિવહા ભડા જસં ધવલં; પાવંતિ પાવપસમિણ, પાસજિણ! તુહપ્પભાવેણ. ૧૭ રોગજલજલણ-

વિસહર, ચોરારિમઈંદગયરણભયાઇ, પાસજિણનામસંકિત્તણેણ, પસમંતિ સવ્વાઇ ૧૮ એવ મહાભયહરં, પાસજિણિંદસ્સ સંથવમુઆરં; ભવિયજણાણંદયરં, કલ્લાણપરંપરનિહાણં. ૧૯ રાયભયજખ્ખરખ્ખસ,-કુસુમિણ દુસ્સઉણ રિખ્ખપીડાસુ, સંઝાસુ દોસુ પંથે, ઉવસગ્ગે તહય રયણીસુ ૨૦ જો પઢઇ જો અ નિસુણઈ, તાણં કઇણો ય માણતુંગસ્સ, પાસો પાવં પસમેઉ, સયલભુવણચ્ચિયચલણો. ૨૧ ઉવસગ્ગંતે કમઠાસુરમ્મિ, ઝાણાઓ જો ન સચલિઓ, સુર નર-કિન્નરજુવઈહિં, સંથુઓ જયઉ પાસજિણો. ૨૨ એઅસ્સ મજ્ઝયારે, અઠ્ઠારસઅખ્ખરેહિં જો મંતો; જો જાણઇ સો ઝાયઈ, પરમપયત્થં ફુડં પાસં. ૨૩ પાસહ સમરણ જો કુણઈ, સંતુટ્ઠે હિયએણ; અટ્ઠુત્તરસયવાહિભય, નાસઈ તસ્સ દૂરેણ. ૨૪

૬. શ્રી અજિતશાંતિ સ્તવનમ્.

અજિઅં જિઅસવ્વભયં, સંતિં ચ પસતસવ્વગયપાવં, જયગુરુ સંતિગુણકરે, દોવિ જિણવરે પણિવયામિ. ૧ ગાહા. વવગયમંગુલભાવે, તે હં વિઉલતવનિમ્મલસહાવે, નિરૂવમમહપ્પભાવે, થોસામિ સુદિટ્ઠસબ્ભાવે ૨ ગાહા. સવ્વદુખ્ખપ્પસંતિણં, સવ્વપાવપ્પસંતિણં; સયા અજિઅસંતિણં. નમો અજિઅસંતિણં ૩ સિલોગો અજિઅજિણ સુહપ્પવત્તણ, તવ પુરિસુત્તમ નામકિત્તણં, તહ ય ધિઇ–મઈપ્પવત્તણં, તવ ય જિણુત્તમ-સતિકિત્તણ. ૪ માગહિઆ કિરિઆવિહિસંચિઅકમ્મકિલેસવિમુક્ખયર, અજિઅં નિચિઅં ચ ગુણેહિં મહામુણિ સિદ્ધિગય; અજિઅસ્સ ય સંતિમહામુણિણો વિ અ સતિકર, સયય મમ

નિવ્વુઈકારણયં ચ નમંસણયં. ૫ આલિંગણયં. પુરિસા ! જઈ દુક્ખવારણં, જઈ ય વિમગ્ગહ સુક્ખકારણં; અજિઅં સંતિં ચ ભાવઓ, અભયકરે સરણં પવજ્જહા. ૬ માગહિઆ. અરઈ-રઈ-તિમિરવિરહિઅ-મુવરયજર-મરણં, સુર-અસુર-ગરુલ ભુયગવઈ-પયયપણિવઈયં; અજિઅમહમવિ અ સુનયનયનિઉણમભયકરં, સરણમુવસરિઅ ભુવિદિવિજમહિઅં સયયમુવણમે. ૭ સંગયયં. તં ચ જિણુત્તમમુત્તમનિત્તમસત્તધરં, અજ્જવ મદ્દવ ખંતિ-વિમુત્તિસમાહિનિહિં, સંતિકરં પણમામિ દમુત્તમતિત્થયરં, સંતિમુણી મમ સંતિસમાહિવરં દિસઉ. ૮ સોવાણયં. સાવત્થિ-પુવ્વપત્થિવં ચ વરહત્થિમત્થયપસત્થવિચ્છિન્નસંથિયં થિરસ-રિચ્છવચ્છં મયગલલીલાયમાણ-વરગંધહત્થિ-પત્થાણપત્થિયં સંથવારિહં; હત્થિહત્થબાહુધંતકણગરૂઅ--ગનિરુવહયપિંજરં પવરલક્ખણોવચિઅસોમચારૂરૂવં, સુઈસુહ-મણાભિરામ પરમર-મણિજ્જ-વરદેવદુંદુહિનિનાય-મહુરયર-સુહગિરં. ૯ વેડ્ઢઓ. અજિઅં જિઆરિગણં, જિઅસવ્વભયં ભવોહરિઉં; પણમામિ અહં પયઓ, પાવં પસમેઉ મે ભયવં. ૧૦ રાસાલુદ્ધઓ. કુરુજણવય—હત્થિણાઉરનરીસરો પઢમં તઓ મહાચક્કવટ્ટિભોએ મહપ્પભાવો, જો બાવત્તરિપુરવરસહસ્સ વરનગર—નિગમ—જણવ-યવઈ બત્તીસારાયવરસહસ્સાણુયાયમગ્ગો; ચઉદસવરરયણ-નવમહા-નિહિ-ચઉસટ્ઠિસહસ્સપવરજુવઈણ સુંદરવઈ, ચુલસિહય-ગય-રહ-સયસહસ્સસામી છન્નવઈગામકોડીસામી આસી જો ભારહંમિ ભયવં. ૧૧ વેડ્ઢઓ. તં સંતિં સંતિકરં, સંતિણ્ણં સવ્વભયા; સંતિં થુણામિ જિણં, સંતિં વિહેઉ મે. ૧૨ રાસાનંદિયયં. ઇક્ખાગવિદેહનરીસર નરવસહા મુણિવસહા, નવસારયસસિ-

સકલાણુ વિગયતમા વિહુઅરયા; અજિઉત્તમ તેઅગુણેહિં મહા-
મુણિ અમિઅબલા વિઉલકુલા, પણુમામિ તે ભવભયમૂરણુ જગ
સરણા મમ સરણું. ૧૩ ચિત્તલેહા. દેવ દાણુવિંદ ચંદસૂરવંદ હટ્ઠ
તુટ્ઠ જિટ્ઠ પરમ, લટ્ઠરૂવ ધંતરૂપ્પપટ્ટસેઅસુદ્ધનિદ્ધધવલ, દંત
પંતિ સંતિસત્તિ કિત્તિ મુત્તિ જુત્તિ ગુત્તિપવર, દિત્તતેઅવંદધેઅ
સવ્વલોઅભાવિઅપ્પભાવણેઅ પઈસ મે સમાહિં ૧૪ નારાયઓ
વિમલસસિ કલાઇરેઅ સોમં, વિતિમિરસૂર કરાઇરેઅ તેઅં, તિઅ-
સવઇગણાઇરેઅ રૂવ, ધરણિધરપ્પવરાઇરેઅ સાર. ૧૫ કુસુમલયા.
સત્તે અ સયા અજિઅં, સારીરે અ બલે અજિઅં; તવ
સ જમે અ અજિઅં, એસ થુણામિ જિણું અજિઅં. ૧૬ ભુઅ-
ગપરિરિ ગિઅં. સોમગુણેહિં પાવઇ ન તં નવસરયસસી, તેઅ
ગુણેહિં પાવઈ ન તં નવસરયરવી, રૂવગુણેહિં પાવઇ ન ત
તિઅસગણુવઈ, સારગુણેહિં પાવઇ ન ત ધરણિધરવઈ ૧૭
ખિજ્જિઅયં. તિત્થવરપવત્તયં તમરયરહિયં, ધીરજણુથુઅ
ચ્ચિઅં ચુઅકલિકલુસં; સતિસુહપ્પવત્તયં તિગરણુપયઓ,
સંતિ મહં મહામુણિં સરણુમુવણુમે ૧૮ લલિઅયં. વિણુઓ-
ણુય સિરરઈઅંજલિ રિસિગણુસ થુઅં થિમિઅ, વિબુહાહિ-
વધણુવઇનરવઇથુઅમહિઅચ્ચિઅં બહુસો; અઈરૂગ્ગય-સરય-
દિવાયર-સમહિઅ-સપ્પભં તવસા, ગયણુંગણુ-વિયરણુ-
સમુહિઅચારણુવંદિઅ સિરસા. ૧૯ કિસલયમાલા. અસુ-
રગરૂલપરિવંદિઅ, કિન્નરોરગનમંસિઅં, દેવકોડિસય-સંથુઅં,
સમણુસંઘપરિવંદિયં. ૨૦ સુમુહં. અભયં અણુહં, અરયં
અરૂયં, અજિયં અજિયં, પયઓ પણુમે. ૨૧ વિજ્જુવિલ
સિઅં. આગયાવરવિમાણુ-દિવ્વકણુગરહ-તુરય-પહકરસએહિં

હુલિઅં; સસંભમોઅરણુ–ખુભિઅલુલિયચલકુંડલંગય–તિરીડ-સોહંતમઉલિમાલા. ૨૨ વેડ્ઢઓ. જં સુરસંઘા સાસુરસંઘા, વેરવિઉત્તા ભત્તિસુજુત્તા; આયરભૂસિઅ સંભમપિંડિઅ સુટ્ઠુસુવિમ્હિઅ સવ્વબલોઘા; ઉત્તમકંચણરયણપરૂવિઅ, ભાસુરભૂસણ-ભાસુરિઅંગા, ગાયસમોણય ભત્તિવસાગય—પંજલીપેસિયસીસ-પણામા. ૨૩ રયણમાલા. વંદિઊણ થોઊણ તો જિણં, તિગુણ-મેવ ય પુણો પયાહિણં; પણમિઊણ ય જિણં સુરાસુરા, પમુઇઆ સભવણાઇં તો ગયા. ૨૪ ખિત્તયં. તં મહામુણિમહં પિ પંજલી, રાગ—દોસ—ભય—મોહવજ્જિયં; દેવ–દાણવ—નરિંદવંદિઅં, સંત્તિમુત્તમં મહાતવં નમે. ૨૫ ખિત્તયં. અંબરંતર—વિયા-રણિઆહિં, લલિઅહંસવહુગામિણિઆહિં; પીણસોણિથણસાલિ-ણિઆહિં, સકલકમલદલલોઅણિઆહિં. ૨૬ દીવયં. પીણનિરં-તર-થણભર વિણમિયગાયલઆહિં, મણિકંચણપસિઢિલ મેહલસો-હિઅ-સોણિતડાહિં; વરખિંખિણિ નેઉર સતિલય વલય વિભૂસ-ણિઆહિં, રઇકર ચઉરમણોહર સુંદરદંસણિઆહિં. ૨૭ ચિત્ત-ક્ખરા. દેવસુંદરીહિં પાયવંદિઆહિં વંદિઆય જસ્સ તે સુવિ-ક્કમાકમા, અપ્પણો નિડાલએહિં મંડણોડ્ડણપ્પગારએહિં; કેહિં કેહિં વિ અવંગતિલયપત્તલેહનામએહિં ચિલ્લએહિં સંગયં ગયાહિં, ભત્તિસન્નિવિટ્ઠવંદણાગયાહિં હુંતિ તે વંદિઆ પુણો પુણો. ૨૮ નારાયઓ. તમહં જિણચંદં, અજિઅં જિઅ-મોહં; ધુયસવ્વકિલેસં, પયઓ પણમામિ. ૨૯ નંદિઅયં. થુઅવંદિઅયસ્સા રિસિગણદેવગણેહિં, તો દેવવહુહિં પયઓ પણમિઅસ્સા; જસ્સ જગુત્તમસાસણઅસ્સા, ભત્તિવસાગય-પિંડિઅયાહિં; દેવવરચ્છરસાબહુઆહિં, સુરવરરઇગુણપંડિઅ-

યાહિં. ૩૦ ભાસુરય. વંસસદ્દ-ત તિતાલમેલીએ, તિઊખ્ખરાભિરામ સદ્દમીસએ કએ અ, સુઇસમાણુણે અ સુદ્ધસજ્જગીઅ-પાયજાલ ઘંટિઆહિં, વલય—મેહલાકલાવ-નેઉરાભિરામ-સદ્દમીસએ કએ અ દેવનટ્ટિઆહિં હાવભાવ-વિબ્ભમપ્પગારએહિં, નચ્ચિઊણ અંગહારએહિં, વંદિઆ ય જસ્સ તે સુવિક્કમાકમા તયં તિલોયસવ્વસત્ત-સંતિકારયં, પસંતસવ્વપાવ-દોસમેસહં, નમામિ સંતિમુત્તમં જિણં. ૩૧ નારાયઓ. છત્ત-ચામર-પડાગ-જુવ-જવમંડિયા, ઝયવર-મગર-તુરય-સિરિવચ્છસુલંછણા, દીવ-સમુદ્-મંદર-દિસાગયસોહિયા, સત્થિઅ-વસહસીહ-રહચક્કવરં-કિયા. ૩૨ લલિઅયં. સહાવલટ્ઠા સમપ્પઇટ્ઠા, અદોસદુટ્ઠા ગુણેહિં જિટ્ઠા, પસાયસિટ્ઠા તવેણ પુટ્ઠા, સિરિહિં ઇટ્ઠા રિસીહિં જુટ્ઠા. ૩૩ વાણુવાસિઆ તે તવેણ ધુઅસવ્વપાવયા, સવ્વલોઅહિઅ-મૂલપાવયા, સંથુઆ અજિઅ—સંતિપાયયા, હુંતુ મે સિવ-સુહાણ દાયયા. ૩૪ અપરાંતિકા. એવં તવબલવિઉલં, થુઅં મએ અજિઅસંતિજિણજુઅલં, વવગય-કમ્મરયમલં, ગઇં ગયં સાસયં વિઉલં. ૩૫ ગાહા તં બહુગુણપ્પસાયં, મુક્ખસુહેણ પરમેણ અવિસાયં, નાસેઉ મે વિસાયં, કુણઉ અ પરિસાવિ અ પ્પસાયં. ૩૬ ગાહા તં મોએઉ અ નંદિં, પાવેઉ અ નંદિસેણ-મભિનંદિં, પરિસાવિ અ સુહનંદિં, મમ ય દિસઉ સંજમે નંદિં. ૩૭ ગાહા પક્ખિઅ-ચાઉમ્માસિઅ-સંવચ્છરિએ અવસ્સ ભણિઅવ્વો, સોઅવ્વો સવ્વેહિં, ઉવસગ્ગનિવારણો એસો. ૩૮ જો પઢઇ જો અ નિસુણઇ, ઉભઓ કાલંપિ અજિઅ-સંતિથયં; ન હુ હુંતિ તસ્સ રોગા, પુવ્વુપ્પન્ના વિનાસંતિ. ૩૯ જઇ

ઇચ્છઇ પરસમયં, અહવા કિત્તિં સુવિત્થડં ભુવણે; તા તેલુક્કુદ્ધરણે, જિણવયણે આયરં કુણહ. ૪૦

૭. ભક્તામર સ્તોત્રમ્.

ભક્તામરપ્રણતમૌલિમણિપ્રભાણા–મુદ્યોતકં દલિતપાપતમોવિતાનમ્, સમ્યક્ પ્રણમ્ય જિનપાદયુગં યુગાદાવાલંબનં ભવજલે પતતાં જનાનામ્. ૧ યઃ સંસ્તુતઃ સકલવાઙ્મયતત્ત્વબોધાદુદ્ભૂતબુદ્ધિપટુભિઃ સુરલોકનાથૈઃ, સ્તોત્રૈર્જગત્ત્રિતયચિત્તહરૈરુદારૈઃ, સ્તોષ્યે કિલાહમપિ તં પ્રથમં જિનેન્દ્રમ્. ૨ બુદ્ધ્યા વિનાપિ વિબુધાર્ચિતપાદપીઠ! સ્તોતું સમુદ્યતમતિર્વિગતત્રપોઽહમ્; બાલં વિહાય જલસંસ્થિતમિંદુબિંબમન્યઃ ક ઇચ્છતિ જનઃ સહસા ગ્રહીતુમ્. ૩ વક્તું ગુણાન્ ગુણસમુદ્ર! શશાંકકાંતાન્, કસ્તે ક્ષમઃ સુરગુરુપ્રતિમોઽપિ બુદ્ધ્યા; કલ્પાંતકાલપવનોદ્ધતનક્રચક્રં, કો વા તરીતુમલમંબુનિધિં ભુજાભ્યામ્? ૪ સોઽહં તથાપિ તવ ભક્તિવશાન્મુનીશ! કર્તું સ્તવં વિગતશક્તિરપિ પ્રવૃત્તઃ; પ્રીત્યાત્મવીર્યમવિચાર્ય મૃગો મૃગેન્દ્રં, નાભ્યેતિ કિં નિજશિશોઃ પરિપાલનાર્થમ્! ૫ અલ્પશ્રુતં શ્રુતવતાં પરિહાસધામ! ત્વદ્ભક્તિરેવ મુખરીકુરુતે બલાન્મામ્; યત્કોકિલઃ કિલ મધૌ મધુરં વિરૌતિ, તચ્ચારૂચૂતકલિકાનિકરૈકહેતુઃ ૬ ત્વત્સંસ્તવેન ભવસંતતિસન્નિબદ્ધં, પાપં ક્ષણાત્ ક્ષયમુપૈતિ શરીરભાજામ્; આક્રાંતલોકમલિનીલમશેષમાશુ, સૂર્યાંશુભિન્નમિવ શાર્વરમંધકારમ્. ૭ મત્વેતિ નાથ! તવ સંસ્તવનં મયેદ–મારભ્યતે તનુધિયાપિ તવ પ્રભાવાત્; ચેતો હરિષ્યતિ સતાં નલિનીદલેષુ, મુક્તાફલદ્યુતિમુપૈતિ નનૂદબિંદુઃ ૮ આસ્તાં તવ સ્તવનમસ્તસમસ્તદોષં, ત્વત્સંકથાપિ જગતાં દુરિ-

તાનિ હન્તિ, દૂરે સહસ્રકિરણ કુરુતે પ્રભૈવ, પદ્માકરેષુ જલજાનિ વિકાશભાજિ. ૯ નાત્યદ્ભુતં ભુવનભૂષણભૂતનાથ! ભૂતૈર્ગુણૈર્ભુવિ ભવતમભિષ્ટુવન્ત, તુલ્યા ભવન્તિ ભવતો નનુ તેન કિં વા, ભૂત્યાશ્રિતં ય ઇહ નાત્મસમં કરોતિ. ૧૦ દ્દષ્ટ્વા ભવન્તમનિમેષવિલોકનીય, નાન્યત્ર તોષમુપયાતિ જનસ્ય ચક્ષુ:, પીત્વા પય: શશિકરદ્યુતિદુગ્ધસિંધો, ક્ષાર જલ જલનિધેરશિતુ ક ઈચ્છેત્? ૧૧ યૈ: શાતરાગરુચિભિ પરમાણુભિસ્ત્વં, નિર્માપિતસ્ત્રિભુવનૈકલલામભૂત! તાવંત એવ ખલુ તેઽપ્યણવ: પૃથિવ્યા, યત્તે સમાનમપરં નહિ રૂપમસ્તિ ૧૨ વક્ત્ર ક્વ તે સુર-નરોરગ-નેત્રહારી, નિ શેષનિર્જિતજગત્ત્રિતયોપમાનમ્, બિંબ કલકમલિન ક્વ નિશાકરસ્ય ? યદ્ વાસરે ભવતિ પાડુપલાશકલ્પમ્ ૧૩ સંપૂર્ણમંડલશશાકકલાકલાપ-શુભ્રા ગુણાસ્ત્રિભુવનં તવ લઘયન્તિ, યે સશ્રિતાસ્ત્રિજગદીશ્વરનાથમેક, કસ્તાન્નિવારયતિ સંચરતો યથેષ્ટમ્. ૧૪ ચિત્રં કિમત્ર યદિ તે ત્રિદશાગનાભિર્નીતં મનાગપિ મનો ન વિકારમાર્ગમ્, કલ્પાતકાલમરુતા ચલિતાચલેન, કિ મદરાદ્રિશિખરં ચલિત કદાચિત્? ૧૫ નિર્ધૂમવર્તિરપવર્જિતતૈલપૂર, કૃત્સ્ન જગત્ત્રયમિદ પ્રકટીકરોષિ, ગમ્યો ન જાતુ મરુતા ચલિતાચલાના, દીપોઽપરસ્ત્વમસિ નાથ! જગત્પ્રકાશ: ૧૬ નાસ્તં કદાચિદુપયાસિ ન રાહુગમ્ય, સ્પષ્ટીકરોષિ સહસા યુગપજ્જગતિ, નાભોધરોદરનિરુદ્ધમહાપ્રભાવ, સૂર્યાતિશાયિમહિમાઽસિ મુનીંદ્ર! લોકે ૧૭ નિત્યોદય દલિતમોહમહાધકાર, ગમ્ય ન રાહુવદનસ્ય ન વારિદાનામ્, વિભ્રાજતે તવ મુખાબ્જમનલ્પકાતિ, વિદ્યોતયજ્જગદપૂર્વશશાકબિંબમ્ ૧૮ કિં શર્વ-

રીષુ શશિનાહ્નિ વિવસ્વતા વા, યુષ્મન્મુખેંદુદલિતેષુ તમસ્સુ નાથ !; નિષ્પન્નશાલિવનશાલિનિ જીવલોકે, કાર્યં કિયજ્જલધરૈર્જલભારનમ્રૈઃ ૧૯ જ્ઞાનં યથા ત્વયિ વિભાતિ કૃતાવકાશં, નૈવં તથા હરિહરાદિષુ નાયકેષુ; તેજઃ સ્ફુરન્મણિષુ યાતિ યથા મહત્ત્વં, નૈવં તુ કાચશકલે કિરણાકુલેઽપિ. ૨૦ મન્યે વરં હરિહરાદય એવ દૃષ્ટા, દૃષ્ટેષુ યેષુ હૃદયં ત્વયિ તોષમેતિ; કિં વીક્ષિતેન ભવતા ભુવિ યેન નાન્યઃ, કશ્ચિન્મનો હરતિ નાથ ! ભવાંતરેઽપિ. ૨૧ સ્ત્રીણાં શતાનિ શતશો જનયન્તિ પુત્રાન્, નાન્યા સુતં ત્વદુપમં જનની પ્રસૂતા; સર્વા દિશો દધતિ ભાનિ સહસ્રરશ્મિં, પ્રાચ્યેવ દિગ્ જનયતિ સ્ફુરદંશુજાલમ્. ૨૨ ત્વામામનન્તિ મુનયઃ પરમં પુમાંસમાદિત્યવર્ણમમલં તમસઃ પરસ્તાત્; ત્વામેવ સમ્યગુપલભ્ય જયંતિ મૃત્યું, નાન્યઃ શિવઃ શિવપદસ્ય મુનીંદ્ર ! પંથાઃ ૨૩ ત્વામવ્યયં વિભુમચિંત્યમસંખ્યમાદ્યં, બ્રહ્માણમીશ્વરમનંતમનંગકેતુમ્; યોગીશ્વરં વિદિતયોગમનેકમેકં, જ્ઞાનસ્વરૂપમમલં પ્રવદંતિ સંતઃ ૨૪ બુદ્ધસ્ત્વમેવ વિબુધાર્ચિતબુદ્ધિબોધાત્, ત્વં શંકરોઽસિ ભુવનત્રયશંકરત્વાત્; ધાતાસિ ધીર ! શિવમાર્ગવિધેર્વિધાનાત્, વ્યક્તં ત્વમેવ ભગવન્ ! પુરુષોત્તમોઽસિ. ૨૫ તુભ્યં નમસ્ત્રિભુવનાર્તિહરાય નાથ ! તુભ્યં નમઃ ક્ષિતિતલામલભૂષણાય; તુભ્યં નમસ્ત્રિજગતઃ પરમેશ્વરાય, તુભ્યં નમો જિન ! ભવોદધિશોષણાય. ૨૬ કો વિસ્મયોઽત્ર યદિ નામ ગુણૈરશેષૈ–સ્ત્વં સંશ્રિતો નિરવકાશતયા મુનીશ ! દોષૈરુપાત્તવિવિધાશ્રયજાતગર્વૈઃ, સ્વપ્નાંતરેઽપિ ન કદાચિદપીક્ષિતોઽસિ. ૨૭ ઉચ્ચૈરશોકતરુસંશ્રિતમુન્મયૂખ–માભાતિ રૂપમમલં ભવતો નિતાંતમ્; સ્પષ્ટોલ્લસત્કિરણમસ્તતમોવિતાનં,

બિંબં રવેરિવ પયોધરપાર્શ્વવર્ત્તિ. ૨૮ સિંહાસને મણિમયૂખ-શિખાવિચિત્રે, વિભ્રાજતે તવ વપુ કનકાવદાતમ્, બિંબં વિયદ્વિલસદ શુલતાવિતાનં, તુંગોદયાદ્રિશિરસીવ સહસરશ્મે: ૨૯ કુંદાવદાતચલચામરચારુશોભં, વિભ્રાજતે તવ વપુ કલધૌતકાન્તમ્; ઉદ્યચ્છશાંકશુચિનિર્ઝરવારિધાર-મુચ્ચૈસ્તટં સુરગિરેરિવ શાત-કૌમ્ભમ્ ૩૦ છત્રત્રયં તવ વિભાતિ શશાંકકાંતમુચ્ચૈ સ્થિતં સ્થગિતભાનુકરપ્રતાપમ્; મુક્તાફલપ્રકરજાલવિવૃદ્ધશોભ, પ્રખ્યા-પયત્ત્રિજગત: પરમેશ્વરત્વમ્ ૩૧ ઉન્નિદ્રહેમનવપંકજપુંજકાંતિ, પર્યુલ્લસન્નખમયૂખશિખાભિરામૌ; પાદૌ પદાનિ તવ યત્ર જિનેંદ્ર! ધત્ત, પદ્માનિ તત્ર વિબુધા: પરિકલ્પયન્તિ ૩૨ ઇત્થં યથા તવ વિભૂતિરભૂજ્જિનેંદ્ર! ધર્મોપદેશનવિધૌ ન તથા પરસ્ય; યાદૃક્ પ્રભા દિનકૃત પ્રહતાંધકારા, તાદૃક્ કુતો ગ્રહગણસ્ય વિકાશિનોઽપિ ૩૩ શ્ચ્યોતન્મદાવિલવિલોલકપોલમૂલમત્તભ્રમદ્-ભ્રમરનાદવિવૃદ્ધકોપમ્, ઐરાવતાભમિભમુદ્ધતમાપતન્તં, દૃષ્ટ્વા ભયં ભવતિ નો ભવદાશ્રિતાનામ્ ૩૪ ભિન્નેભકુંભગલદુજ્જ્વલ-શોણિતાક્ત-મુક્તાફલપ્રકરભૂષિતભૂમિભાગ , બદ્ધક્રમ ક્રમગતં હરિણાધિપોઽપિ, નાક્રામતિ ક્રમયુગાચલસંશ્રિત તે ૩૫ કલ્પાંતકાલપવનોદ્ધતવહ્નિકલ્પ, દાવાનલં જ્વલિતમુજ્જ્વલમુત્સ્ફુ-લિંગમ્, વિશ્વં જિઘત્સુમિવ સંમુખમાપતંત, ત્વન્નામકીર્ત્તનજલં શમયત્યશેષમ્. ૩૬ રક્તેક્ષણં સમદકોકિલકંઠનીલં, ક્રોધોદ્ધતં ફણિનમુત્ફણમાપતંતમ્, આક્રામતિ ક્રમયુગેન નિરસ્તશંક-સ્ત્વન્નામનાગદમની હૃદિ યસ્ય પુંસ ૩૭ વલ્ગત્તુરંગગજગર્જિત-ભીમનાદ-માજૌ બલં બલવતામપિ ભૂપતીનામ્; ઉદ્યદ્દિવાકર-મયૂખશિખાપવિદ્ધં, ત્વત્કીર્ત્તનાત્તમ ઇવાશુ ભિદામુપૈતિ. ૩૮

કુંતાગ્રભિન્નગજશોણિતવારિવાહ——વેગાવતારતરણાતુરયોધભીમે; યુદ્ધે જયં વિજિતદુર્જયજેયપક્ષાસ્ત્વત્પાદપંકજવનાશ્રયિણો લભંતે. ૩૯ અંભોનિધૌ ક્ષુભિતભીષણનક્રચક્ર—પાઠીનપીઠભયદોલ્બણવાડવાગ્નૌ; રંગત્તરંગશિખરસ્થિતયાનપાત્રાસ્ત્રાસં વિહાય ભવતઃ સ્મરણાદ્ વ્રજંતિ. ૪૦ ઉદ્‌ભૂતભીષણજલોદરભારભુગ્નાઃ, શોચ્યાં દશામુપગતાશ્ચ્યુતજીવિતાશાઃ; ત્વત્પાદપંકજરજોમૃતદિગ્ધદેહા, મર્ત્યા ભવંતિ મકરધ્વજતુલ્યરૂપાઃ ૪૧ આપાદકંઠમુરુશૃંખલવેષ્ટિતાંગા, ગાઢં બૃહન્નિગડકોટિનિઘૃષ્ટજંઘાઃ; ત્વન્નામમંત્રમનિશં મનુજાઃ સ્મરંતઃ, સદ્યઃ સ્વયં વિગતબંધભયા ભવંતિ. ૪૨ મત્તદ્વિપેંદ્રમૃગરાજદવાનલાહિ—સંગ્રામવારિધિમહોદરબંધનોત્થમ્; તસ્યાશુ નાશમુપયાતિ ભયં ભિયેવ, યસ્તાવકં સ્તવમિમં મતિમાનધીતે. ૪૩ સ્તોત્રસ્રજં તવ જિનેન્દ્ર! ગુણૈર્નિબદ્ધાં, ભકત્યા મયા રુચિરવર્ણવિચિત્રપુષ્પામ્; ધત્તે જનો ય ઇહકંઠગતામજસ્રં, તં માનતુંગમવશા સમુપૈતિ લક્ષ્મીઃ ૪૪

૮. શ્રી કલ્યાણમંદિર સ્તોત્રમ્.

કલ્યાણમંદિરમુદારમવદ્યભેદિ, ભીતાભયપ્રદમનિંદિતમંઘ્રિપદ્મમ્; સંસારસાગરનિમજ્જદશેષજંતુપોતાયમાનમભિનમ્ય જિનેશ્વરસ્ય. ૧ યસ્ય સ્વયં સુરગુરુર્ગરિમાંબુરાશેઃ, સ્તોત્રં સુવિસ્તૃતમતિર્ન વિભુર્વિધાતુમ્; તીર્થેશ્વરસ્ય કમઠસ્ય ધૂમકેતોસ્તસ્યાહમેષ કિલ સંસ્તવનં કરિષ્યે. ૨ સામાન્યતોઽપિ તવ વર્ણયિતું સ્વરૂપમસ્માદૃશાઃ કથમધીશ! ભવંત્યધીશાઃ, ધૃષ્ટોઽપિ કૌશિકશિશુર્યદિ વા દિવાંધો, રૂપં પ્રરૂપયતિ કિં કિલ ઘર્મરશ્મેઃ? ૩ મોહક્ષયાદનુભવન્નપિ નાથ! મર્ત્યો, નૂનં ગુણાન્

ગણયિતું ન તવ ક્ષમેત, કલ્પાતવાતપયસ પ્રકટોઽપિ યસ્માન્, મીયેત કેન જલધેર્નનુ રત્નરાશિ ૪ અભ્યુદ્યતોઽસ્મિ તવ નાથ! જડાશયોઽપિ, કર્તું સ્તવં લસદસખ્યગુણાકરસ્ય; બાલોઽપિ કિં ન નિજબાહુયુગં વિતત્ય, વિસ્તીર્ણતા કથયતિ સ્વધિયાંબુરાશે. ૫ યે યોગિનામપિ ન યાતિ ગુણાસ્તવેશ! વક્તુ કથં ભવતિ તેષુ મમાવકાશ, જાતા તદેવમસમીક્ષિતકારિતેય, જલ્પતિ વા નિજગિરા નનૂ પક્ષિણોઽપિ ૬ આસ્તામચિંત્યમહિમાજિનસ સ્તવસ્તે, નામાપિ પાતિ ભવતો ભવતો જગંતિ, તીવ્રાતપોપહતપાથજનાન્નિદાઘે, પ્રીણાતિ પદ્મમરસ સરસોઽનિલોઽપિ ૭ હૃદ્વર્તિનિ ત્વયિ વિભો! શિથિલીભવતિ, જંતો ક્ષણેન નિબિડા અપિ કર્મબંધા, સદ્યો ભુજંગમમયા ઇવ મધ્યભાગમભ્યાગતે વનશિખંડિનિ ચંદનસ્ય ૮ મુચ્યંત એવ મનુજા સહસા જિનેન્દ્ર! રૌદ્રૈરુપદ્રવશતૈસ્ત્વયિ વીક્ષિતેઽપિ, ગોસ્વામિનિ સ્ફુરિતતેજસિ દૃષ્ટમાત્રે, ચૌરૈરિવાશુ પશવ પ્રપલાયમાનૈ ૯ ત્વં તારકો જિન! કથ ભવિના ત એવ, ત્વામુદ્વહંતિ હૃદયેન યદુત્તરંત, યદ્વા દતિસ્તરતિ યજ્જલમેષ નૂનમન્તર્ગતસ્ય મરુત સ કિલાનુભાવ. ૧૦ યસ્મિન્ હરપ્રભૃતયોઽપિ હતપ્રભાવા, સોઽપિ ત્વયા રતિપતિ ક્ષપિત ક્ષણેન, વિધ્યાપિતા હુતભુજ પયસાઽથ યેન, પીત ન કિં તદપિ દુર્ધરવાડવેન ૧૧ સ્વામિન્નનલ્પગરિમાણમપિ પ્રપન્નાસ્ત્વા જંતવ કથમહો હૃદયે દધાના, જન્મોદધિં લઘુ તરંત્યતિલાઘવેન, ચિન્ત્યો ન હન્ત મહતા યદિ વા પ્રભાવ. ૧૧ ક્રોધસ્ત્વયા યદિ વિભો! પ્રથમં નિરસ્તો ધ્વસ્તાસ્તદા બત કથ કિલ કર્મચૌરાઃ પ્લોષત્યમુત્ર યદિ વા શિશિરાઽપિ લોકે, નીલદ્રુમાણિ વિપિનાનિ ન

કિં હિમાનિ ? ૧૩ ત્વાં યોગિનો જિન ! સદા પરમાત્મરૂપ-મન્વેષયંતિ હૃદયાંબુજકોશદેશે; પૂતસ્ય નિર્મલ રુચેર્યદિ વા કિ-મન્યદક્ષસ્ય સંભવિપદં નનુ કર્ણિકાયાઃ. ૧૪ ધ્યાનાજ્જિનેશ ! ભવતો ભવિનઃ ક્ષણેન, દેહં વિહાય પરમાત્મદશાં વ્રજંતિ; તીવ્રાનલાદુપલભાવમપાસ્ય લોકે, ચામીકરત્વમચિરાદિવ ધાતુ-ભેદાઃ. ૧૫ અંતઃ સદૈવ જિન ! યસ્ય વિભાવ્યસે ત્વં, ભવ્યૈઃ કથં તદપિ નાશયસે શરીરમ્; એતત્સ્વરૂપમથ મધ્યવિવર્તિનો હિ, યદ્વિગ્રહં પ્રશમયંતિ મહાનુભાવાઃ. ૧૬ આત્મા મનીષીભિ-રયં ત્વદભેદબુદ્ધયા, ધ્યાતો જિનેંદ્ર ! ભવતીહ ભવત્પ્રભાવઃ; પાની-યમપ્યમૃતમિત્યનુચિંત્યમાનં, કિં નામ નો વિષવિકારમપાકરોતિ ? ૧૭ ત્વામેવ વીતતમસં પરવાદિનોઽપિ, નૂનં વિભો ! હરિહરા-દિધિયા પ્રપન્નાઃ કિં કાચકામલિભિરીશ સિતોઽપિ શઙ્ખો, નો ગૃહ્યતે વિવિધવર્ણવિપર્યયેણ. ૧૮ ધર્મોપદેશસમયે સવિધાનુભાવા-દાસ્તાં જનો ભવતિ તે તરુરપ્યશોકઃ; અભ્યુદ્ગતે દિનપતૌ સમ-હીરુહોઽપિ, કિંવા વિબોધમુપયાતિ ન જીવલોકઃ ? ૧૯ ચિત્રં વિભો ! કથમવાઙ્મુખવૃન્તમેવ, વિષ્વક્ પતત્યવિરલા સુરપુષ્પવૃષ્ટિઃ ત્વદ્ગો-ચરે સુમનસાં યદિ વા મુનીશ ! ગચ્છંતિ નૂનમધ એવ હિ બંધનાનિ. ૨૦ સ્થાને ગભીરહૃદયોદધિસંભવાયાઃ, પીયૂષતાં તવ ગિરઃ સમુદી-રયંતિ, પીત્વા યતઃ પરમસંમદસંગભાજો, ભવ્યા વ્રજંતિ તરસાપ્યજરામરત્વમ્. ૨૧ સ્વામિન્ ! સુદૂરમવનમ્ય સમુત્પતંતો, મન્યે વદંતિ શુચયઃ સુરચામરૌઘાઃ; યેઽસ્મૈ નતિં વિદધતે મુનિપુંગવાય, તે નૂનમૂર્ધ્વગતયઃ ખલુ શુદ્ધભાવાઃ. ૨૨ શ્યામં ગભીરગિરમુજ્જવલહેમરત્નસિંહાસનસ્થમિહ ભવ્યશિખણ્ડિન-સ્ત્વામ્; આલોકયંતિ રભસેન નદંતમુચ્ચૈશ્ચામીકરાદ્રિશિરસીવ

નવાણુવાહમ્. ૨૩ ઉદ્ગચ્છતા તવ શિશિદ્યુતિમ હલેન, લુપ્તચ્છ દચ્છવિરશોકતરુર્બભૂવ, સાન્નિધ્યતોઽપિ યદિ વા તવ વીતરાગ !, નીરાગતા વ્રજતિ કો ન સચેતનોઽપિ ? ૨૪ ભો ભો ! પ્રમાદ-મવધૂય ભજધ્વમેનમાગત્ય નિર્વૃતિપુરીં પ્રતિ સાર્થવાહમ્; એતન્નિવેદયતિ દેવ ! જગત્ત્રયાય, મન્યે નદન્નભિનભ સુર-દુન્દુભિસ્તે ૨૫ ઉદ્યોતિતેષુ ભવતા ભુવનેષુ નાથ !, તારાન્વિતો વિધુરયં વિહતાધિકાર મુક્તાકલાપકલિતોચ્છ્વસિતાતપત્ર-વ્યાજા-ત્રિધા ધૃતતનુર્ધ્રુવમભ્યુપેત ૨૬ સ્વેન પ્રપૂરિતજગત્ત્રયપિડિ-તેન, કાંતિપ્રતાપયશસામિવ સંચયેન, માણિક્યહેમરજતપ્રવિનિર્મિ-તેન, સાલત્રયેણુ ભગવન્નભિતો વિભાસિ ૨૭ દિવ્યસ્રજો જિન ! નમત્ત્રિદશાધિપાનામુત્સૃજ્ય રત્નરચિતાનપિ મૌલિબંધાન્, પાદૌ શ્રયતિ ભવતો યદિ વા પરત્ર, ત્વત્સંગમે સુમનસો ન રમંત એવ ૨૮ ત્વ નાથ ! જન્મજલધેર્વિપરાઙ્મુખોઽપિ, યત્તારય-સ્યસુમતો નિજપૃષ્ઠલગ્નાન્, યુક્ત હિ પાર્થિવનિપસ્ય સતસ્તવૈવ, ચિત્રં વિભો ! યદસિ કર્મવિપાકશૂન્ય ૨૯ વિશ્વેશ્વરોઽપિ જનપાલક ! દુર્ગતસ્ત્વં, કિં વાક્ષરપ્રકૃતિરપ્યલિપિસ્ત્વમીશ !; અજ્ઞાનવત્યપિ સદૈવ કથંચિદેવ, જ્ઞાન ત્વયિ સ્ફુરતિ વિશ્વવિકાસ-હેતુ ૩૦ પ્રાગ્ભારસંભૃતનભાંસિ રજાંસિ રોષાદુત્થાપિતાનિ કમઠેન શઠેન યાનિ; છાયાપિ તૈસ્તવ ન નાથ ! હતા હતાશો, ગ્રસ્તસ્ત્વમીભિરયમેવ પર દુરાત્મા ૩૧ યદ્ ગર્જદૂર્જિતઘ-નૌઘમદભ્રભીમ, ભ્રશ્યત્તડિન્મુસલમાંસલઘોરધારમ્, દૈત્યેન મુક્ત-મથ દુસ્તરવારિ દધ્રે, તેનૈવ તસ્ય જિન ! દુસ્તરવારિકૃત્યમ્.૩૨ ધ્વસ્તોર્ધ્વકેશવિકૃતાકૃતિમર્ત્યમુંડપ્રાલંબભૃદ્ભયદવક્ત્રવિનિર્યદગ્નિ, પ્રેતવ્રજ પ્રતિ ભવંતમપીરિતો ય; સોઽસ્યાભવત્ પ્રતિ

ભવં ભવદુઃખહેતુઃ. ૩૩ ધન્યાસ્ત એવ ભુવનાધિપ ! યે ત્રિસંધ્ય-સારાધયંતિ વિધિવદ્વિધુતાન્યકૃત્યાઃ; ભક્ત્યોલ્લસત્પુલકપક્ષ્મલ-દેહદેશાઃ; પાદદ્વયં તવ વિભો ! ભુવિ જન્મભાજઃ. ૩૪ અસ્મિન્નપારભવવારિનિધૌ મુનીશ ! મન્યે ન મે શ્રવણગોચરતાં ગતોઽસિ; આકર્ણિતે તુ તવ ગોત્રપવિત્રમંત્રે, કિં વા વિપદ્વિષ-ધરિ સવિધં સમેતિ ? ૩૫ જન્માંતરેઽપિ તવ પાદયુગં ન દેવ !, મન્યે મયા મહિતમીહિતદાનદક્ષમ્; તેનેહ જન્મનિ મુનીશ ! પરાભવાનાં, જાતો નિકેતનમહં મથિતાશયાનામ્. ૩૬ નૂનં ન મોહતિમિરાવૃત્તલોચનેન, પૂર્વં વિભો ! સકૃદપિ પ્રવિ-લોકિતોઽસિ; મર્માવિધો વધુરયંતિ હિ મામનર્થાઃ, પ્રોદ્યત્પ્રબંધ-ગતયઃ કથમન્યથૈતે. ૩૭ આકર્ણિતોઽપિ મહિતોઽપિ નિરીક્ષિ-તોઽપિ, નૂનં ન ચેતસિ મયા વિધૃતોઽસિ ભક્ત્યા; જાતોઽસ્મિ તેન જનબાંધવ ! દુઃખપાત્રં, યસ્માત્ ક્રિયાઃ પ્રતિફલન્તિ ન ભાવશૂન્યાઃ. ૩૮ ત્વં નાથ ! દુઃખિજનવત્સલ ! હે શરણ્ય !, કારુણ્યપુણ્યવસતે ! વશિનાં વરેણ્ય !; ભક્ત્યા નતે મયિ મહેશ ! દયાં વિધાય,:દુખાંકુરોદ્દલનતત્પરતાં વિધેહિ. ૩૯ નિઃસઙ્ખ્યસાર-શરણં શરણં શરણ્યમાસાદ્ય સાદિતરિપુપ્રથિતાવદાતમ્; ત્વત્પાદ-પંકજમપિ પ્રણિધાનવંધ્યો, વધ્યોઽસ્મિ ચેદ્ભુવનપાવન ! હા હતોઽસ્મિ. ૪૦ દેવેંદ્રવંદ્ય ! વિદિતાખિલવસ્તુસાર, સંસારતારક ! વિભો ! ભુવનાધિનાથ !; ત્રાયસ્વ દેવ ! કરુણાહ્રદ ! માં પુનીહિ, સીદંતમદ્ય ભયદવ્યસનાંબુરાશેઃ. ૪૧ યદ્યસ્તિ નાથ ! ભવદંઘ્રિ-સરોરુહાણાં; ભક્તેઃ ફલં કિમપિ સંતતિસંચિતાયાઃ; તન્મે ત્વદેકશરણસ્ય શરણ્ય ! ભૂયાઃ, સ્વામી ત્વમેવ ભુવનેઽત્ર ભવાં-તરેઽપિ. ૪૨ ઇત્થં સમાહિતધિયો વિધિવજ્જિનેંદ્ર ! સાંદ્રોલ્લ-

સત્પુલકકંચુકિતાગભાગા, ત્વદ્બિંબનિર્મલમુખાબુજબદ્ધલક્ષ્યા, યે સસ્તવ તવ વિભો! રચયતિ ભવ્યા. ૪૩ જનનયનકુમુદચદ્ર!, પ્રભાસ્વરા સ્વર્ગસપદો ભુક્ત્વા, તે વિગલિતમલનિચયા, અચિરાન્મોક્ષ પ્રપદ્યન્તે (યુગ્મમ્) ૪૪

૯. શ્રી બૃહચ્છાંતિ સ્તોત્રમ્.

ભો ભો ભવ્યા શૃણુત વચન પ્રસ્તુત સર્વમેતદ્, યે યાત્રાયા ત્રિભુવનગુરોરાર્હતા ભક્તિભાજ તેષા શાતિર્ભવતુ ભવતામર્હદાદિપ્રભાવાદારોગ્યશ્રીધૃતિમતિકરી ક્લેશવિધ્વસહેતુ. ભો ભો ભવ્યલોકા! ઇહ હિ ભરતૈરાવતવિદેહસભવાના સમસ્તતીર્થકૃતા જન્મન્યાસનપ્રકપાનતરમવધિના વિજ્ઞાય, સૌધર્માધિપતિ સુઘોષાઘંટાચાલનાનતર સકલસુરાસુરેન્દ્રૈ સહ સમાગત્ય, સવિનયમર્હદ્ભટ્ટારક ગૃહીત્વા ગત્વા કનકાદ્રિશૃગે, વિહિતજન્માભિષેક શાતિમુદ્ઘોષયતિ યથા તતોઽહ કૃતાનુકારમિતિ કૃત્વા, મહાજનો યેન ગત સ પથા, ઇતિ ભવ્યજનૈ સહ સમેત્ય સ્નાત્રપીઠે સ્નાત્ર વિધાય, શાતિમુદ્ઘોષયામિ તત્પૂજાયાત્રાસ્નાત્રાદિમહોત્સવાનતરમિતિ કૃત્વા કર્ણં દત્વા નિશમ્યતા નિશમ્યતા સ્વાહા ૐ પુણ્યાહ પુણ્યાહ પ્રીયતા પ્રીયતા ભગવતોઽર્હત સર્વજ્ઞા સર્વદર્શિનસ્ત્રિલોકનાથાસ્ત્રિલોકમહિતાસ્ત્રિલોકપૂજ્યાસ્ત્રિલોકેશ્વરાસ્ત્રિલોકોદ્યોતકરા ૐ ઋષભ–અજિત–સંભવ–અભિનદન-સુમતિ-પદ્મપ્રભ સુપાર્શ્વ ચદ્રપ્રભ સુવિધિ-શીતલ-શ્રેયાસ વાસુપૂજ્ય-વિમલ–અનત–ધર્મ–શાતિ–કુંથુ–અર–મલ્લિ–મુનિસુવ્રત–નમિ–નેમિ-પાર્શ્વ-વર્ધમાનાતા જિના શાતા શાતિકરા ભવતુ સ્વાહા. ૐ મુનયો મુનિપ્રવરા રિપુવિજયદુર્ભિક્ષકાતારેષુ, દુર્ગમાર્ગેષુ

રક્ષન્તુ વો નિત્યં સ્વાહા. ૐ હ્રૂઁ શ્રીઁ ધૃતિ–મતિ–કીર્તિ–કાંતિ–બુદ્ધિ–લક્ષ્મી–મેધા–વિદ્યાસાધન પ્રવેશ–નિવેશનેષુ સુગૃહીત-નામાનો જયંતુ તે જિનેંદ્રાઃ. ૐ રોહિણી–પ્રજ્ઞપ્તિ–વજ્રશૃંખલા-વજ્રાંકુશી–અપ્રતિચક્રા–પુરુષદત્તા–કાલી–મહાકાલી–ગૌરી–ગાંધારી-સર્વાસ્ત્રા–મહા–જવાલા–માનવી–વૈરોટ્યા–અચ્છુપ્તા–માનસી–મહા-માનસી ષોડશ વિદ્યાદેવ્યો રક્ષંતુ વો નિત્યં સ્વાહા. ૐ આચાર્યોપાધ્યાયપ્રભૃતિચાતુર્વર્ણ્યસ્ય શ્રીશ્રમણસંઘસ્ય શાંતિર્ભવતુ, તુષ્ટિર્ભવતુ, પુષ્ટિર્ભવતુ ૐ ગ્રહાશ્ચંદ્રસૂર્યાંગારકબુધબૃહસ્પતિશુક્રશનૈશ્ચરરાહુકેતુસહિતાઃ સલોકપાલાઃ સોમ–યમ–વરૂણ–કુબેર-વાસવાદિત્ય–સ્કંદ–વિનાયકોપેતા યે ચાન્યેઽપિ ગ્રામનગરક્ષેત્ર-દેવતાદયસ્તે સર્વે પ્રીયંતાં પ્રીયંતાં, અક્ષીણકોશકોષ્ઠાગારા નર-પતયશ્ચ ભવંતુ સ્વાહા. ૐ પુત્ર–મિત્ર–ભ્રાતૃ–કલત્ર–સુહૃત–સ્વજનસંબંધિ બંધુવર્ગસહિતા નિત્યં ચામોદપ્રમોદકારિણઃ, અસ્મિંશ્ચ ભૂમંડલાયતનનિવાસિ–સાધુસાધ્વીશ્રાવકશ્રાવિકાણાં રોગોપસર્ગવ્યાધિદુઃખદુર્ભિક્ષદૌર્મનસ્યોપશમનાય શાંતિર્ભવતુ. ૐ તુષ્ટિપુષ્ટિઋદ્ધિવૃદ્ધિમાંગલ્યોત્સવાઃ, સદા પ્રાદુર્ભૂતાનિ પાપાનિ શામ્યંતુ દુરિતાનિ, શત્રવઃ પરાઙ્મુખા ભવંતુ સ્વાહા.

શ્રીમતે શાંતિનાથાય, નમઃ શાંતિવિધાયિને, ત્રૈલોક્યસ્યામરાધીશ–મુકુટાભ્યર્ચિતાંઘ્રયે. ૧ શાંતિઃ શાંતિકરઃ શ્રીમાન્, શાંતિં દિશતુ મે ગુરૂઃ; શાંતિરેવ સદા તેષાં, યેષાં શાંતિર્ગૃહે ગૃહે. ૨ ઉન્મૃષ્ટરિષ્ટદુષ્ટગ્રહગતિદુઃસ્વપ્નદુર્નિમિત્તાદિ, સંપાદિતહિતસંપન્નામગ્રહણં જયતિ શાંતેઃ. ૩ શ્રીસંઘજગજ્જનપદરાજાધિપરાજ-સન્નિવેશાનામ્, ગોષ્ઠિકપુરમુખ્યાણાં, વ્યાહરણૈર્વ્યાહરેચ્છાંતિમ્. ૪

શ્રીશ્રમણસંઘસ્ય શાંતિર્ભવતુ, શ્રીજનપદાનાં શાંતિર્ભવતુ,

શ્રીરાજાધિપાના શાંતિર્ભવતુ, શ્રી રાજસન્નિવેશાના શાંતિર્ભવતુ, શ્રીગોષ્ઠિકાના શાંતિર્ભવતુ, શ્રીપૌરમુખ્યાણા શાંતિર્ભવતુ, શ્રીપૌરજનસ્ય શાંતિર્ભવતુ, શ્રીબ્રહ્મલોકસ્ય શાંતિર્ભવતુ, ॐ સ્વાહા ॐ સ્વાહા ॐ શ્રીપાર્શ્વનાથાય સ્વાહા એષા શાંતિ પ્રતિષ્ઠા–યાત્રા-સ્નાત્રાદ્યવસાનેષુ, શાંતિકલશં ગૃહીત્વા કુંકુમચંદનકર્પૂરાગરૂ-ધૂપવાસકુસુમાંજલિસમેત· સ્નાત્રચતુષ્કિકાયા શ્રીસંઘસમેતઃ શુચિશુચિવપુ· પુષ્પવસ્ત્રચંદનાભરણાલંકૃત પુષ્પમાલા કંઠે કૃત્વા શાંતિમુદ્‌ઘોષયિત્વા શાંતિપાનીય મસ્તકે દાતવ્યમિતિ.

નૃત્યંતિ નૃત્યં મણિપુષ્પવર્ષં, સૃજંતિ ગાયંતિ ચ મંગલાનિ; સ્તોત્રાણિ ગોત્રાણિ પઠંતિ મંત્રાન્, કલ્યાણભાજો હિ જિનાભિષેકે ૧ શિવમસ્તુ સર્વજગત, પરહિતનિરતા ભવંતુ ભૂતગણા', દોષા પ્રયાંતુ નાશ, સર્વત્ર સુખી ભવતુ લોકા ૨ અહં તિત્થયરમાયા, સિવાદેવી તુમ્હ નયરનિવાસિની, અમ્હ શિવં તુમ્હ શિવ, અશિવોવસમં શિવ ભવતુ સ્વાહા ૩ ઉપસર્ગા ક્ષય યાંતિ, છિદ્યન્તે વિઘ્નવલ્લય· મન પ્રસન્નતામેતિ, પૂજ્યમાને જિનેશ્વરે. ૪ સર્વમંગલમાંગલ્યં, સર્વકલ્યાણકારણં, પ્રધાનં સર્વધર્માણા, જૈનં જયતિ શાસનમ્ ૫

---

૧ શ્રી જિનપંજર સ્તોત્રમ્

ॐ હ્રીં શ્રીં અર્હદ્‌ભ્યો નમો નમ ॐ હ્રીં શ્રીં અર્હં સિદ્ધેભ્યો નમો નમ ॐ હ્રીં શ્રીં અર્હં આચાર્યેભ્યો નમો નમ ॐ હ્રીં શ્રીં અર્હં ઉપાધ્યાયેભ્યો નમો નમ ॐ હ્રીં શ્રીં અર્હં ગૌતમપ્રમુખસર્વસાધુભ્યો નમો નમ· ૧ એષ પંચ નમસ્કારઃ

સર્વપાપક્ષયંકરઃ, મંગલાનાં ચ સર્વેષાં, પ્રથમં ભવતિ મંગલં. ૨ ૐ હ્રીં શ્રીં જયે વિજયે, અર્હં પરમાત્મને નમઃ; કમલપ્રભ-સૂરીન્દ્રો, ભાષતે જિનપંજરમ્. ૩ એકભક્તોપવાસેન, ત્રિકાલં યઃ પઠેદિદમ્; મનોભિલષિતં સર્વં, ફલં સ લભતે ધ્રુવમ્.૪ ભૂશય્યા-બ્રહ્મચર્યેણ, ક્રોધ-લોભવિવર્જિતઃ; દેવતાગ્રે પવિત્રાત્મા, ષણ્માસૈર્લભતે ફલમ્. ૫ અર્હન્તં સ્થાપયેન્મૂર્ધ્નિ, સિદ્ધં ચક્ષુર્લલાટકે; આચાર્યં શ્રોત્રયોર્મધ્યે, ઉપાધ્યાયં તુ નાસિકે. ૬ સાધુવૃન્દં મુખસ્યાગ્રે, મનઃશુદ્ધિં વિધાય ચ; સૂર્ય-ચન્દ્રનિરોધેન, સુધીઃ સર્વાર્થસિદ્ધયે. ૭ દક્ષિણે મદનદ્વેષી, વામપાર્શ્વે સ્થિતો જિનઃ; અંગસંધિષુ સર્વજ્ઞઃ, પરમેષ્ઠી શિવંકરઃ. ૮ પૂર્વાશાં ચ જિનો રક્ષે-દાગ્નેયીં વિજિતેન્દ્રિયઃ; દક્ષિણાશાં પરં બ્રહ્મ, નૈઋતીં ચ ત્રિકાલવિત્. ૯ પશ્ચિમાયાં જગન્નાથો, વાયવ્યાં પરમેશ્વરઃ; ઉત્તરાં તીર્થકૃત્ સર્વામીશાનેઽપિ નિરંજનઃ. ૧૦ પાતાલં ભગવાનર્હ-ન્નાકાશં પુરુષોત્તમઃ; રોહિણીપ્રમુખા દેવ્યો, રક્ષંતુ સકલં કુલમ્. ૧૧ ઋષભો મસ્તકં રક્ષે-દજિતોઽપિ વિલોચનમ્; સંભવઃ કર્ણયુગલે-ઽભિનન્દનસ્તુ નાસિકે. ૧૨ ઓષ્ઠૌ શ્રીસુમતી રક્ષેદ્, દન્તાન્ પદ્મપ્રભો વિભુઃ; જિહ્વાં સુપાર્શ્વદેવોઽયં, તાલુ ચન્દ્રપ્રભાભિધઃ. ૧૩ કંઠં શ્રીસુવિધી રક્ષેદ્, હૃદયં શ્રીસુશીતલઃ; શ્રેયાંસો બાહુયુગલં, વાસુપૂજ્યઃ કરદ્વયમ્. ૧૩ અંગુલીર્વિમલો રક્ષે-દનન્તોસૌ નખાનપિ; શ્રીધર્મોપ્યુદરાસ્થીનિ, શ્રીશાન્તિર્નાભિમંડલમ્. ૧૫ શ્રીકુંથુર્ગુહ્યકં રક્ષે-દરો લોમકટીતટમ્; મલ્લિરુરૂપૃષ્ઠવંશં, જંઘે ચ મુનિસુવ્રતઃ. ૧૬ પાદાંગુલીર્નમી રક્ષે-ચ્છ્રીનેમિશ્ચરણદ્વયમ્; શ્રીપાર્શ્વનાથઃ સર્વાંગં, વર્ધમાનશ્ચિદાત્મકમ્. ૧૭ પૃથિવીજલતેજસ્ક—વાય્વાકાશમયં

જગત્, રક્ષેદશેષપાપેભ્યો, વીતરાગો નિરંજનઃ. ૧૮ રાજદ્વારે શ્મશાને ચ, સગ્રામે શત્રુસંકટે, વ્યાઘ્રચૌરાગ્નિ-સર્પાદિ-ભૂત-પ્રેતભયાશ્રીતે. ૧૯ અકાલે મરણે પ્રાપ્તે, દારિદ્રચાપત્સમાશ્રીતે; અપુત્રત્વે [1]મહાદુખે, મૂર્ખત્વે રોગપીડિતે. ૨૦ ડાકિની-શાકિનીગ્રસ્તે, મહાગ્રહગણાર્દિતે, નદ્યુત્તારેડધ્વવૈષમ્યે, વ્યસને ચાપદિ સ્મરેત્ ૨૧ પ્રાતરેવ સમુત્થાય, યઃ સ્મરેજ્જિનપંજરમ્; તસ્ય કિંચિદ્ ભયં નાસ્તિ, લભતે સુખસંપદ ૨૨ જિનપંજરનામેદં, યઃ સ્મરેદનુવાસરમ્; કમલપ્રભરાજેન્દ્ર-શ્રિયં સ લભતે નર ૨૩ પ્રાત સમુત્થાય પઠેત્કૃતજ્ઞો, ય સ્તોત્રમેતજ્જિનપંજરસ્ય; આસાદયેત્સ્ટકમલપ્રભાખ્ય, લક્ષ્મીમનોવાછિતપૂરણાય ૨૪ [2]શ્રીરૂદ્રપલ્લીયવરેણ્યગચ્છે, દેવપ્રભાચાર્યપદાબ્જહસ. વાદીન્દ્ર-ચૂડામણિરેષ જૈનો, જીયાદ્ ગુરુ શ્રીકમલપ્રભાખ્ય. ૨૫

૨ શ્રી ગ્રહશાન્તિ સ્તોત્રમ્

જગદ્ગુરું નમસ્કૃત્ય, શ્રુત્વા સદ્ગુરુભાષિતમ્, ગ્રહશાન્તિં પ્રવક્ષ્યામિ, ભવ્યાના સુખહેતવે. ૧ જન્મલગ્ને ચ રાશૌ ચ, યદા પીડન્તિ ખેચરા, તદા સંપૂજયેદ્ધીમાન્, ખેચરૈ સહિતાન્ જિનાન્ ૨ પુષ્પૈર્ગન્ધૈર્ધૂપદીપૈ, ફલનૈવેદ્યસયુતૈઃ, વર્ણસદશદાનૈશ્ચ વસ્ત્રૈશ્ચ દક્ષિણાન્વિતૈ ૩ પદ્મપ્રભસ્ય માર્તંડ-શ્ચન્દ્રશ્ચન્દ્ર-પ્રભસ્ય ચ, વાસુપૂજ્યો ભૂસુતશ્ચ, બુધોડપ્યષ્ટજિનેશ્વરા ૪ વિમલાનન્તધર્માડરા, શાન્તિ કુન્થુર્નમિસ્તથા, વર્ધમાનો જિનેન્દ્રાણા, પાદપદ્મં બુધો ન્યસેત્ ૫ ઋષભાજિતસુપાર્શ્વા-શ્ચાભિનન્દન-શીતલૌ, સુમતિ સભવસ્વામી, શ્રેયાસશ્ચ બૃહસ્પતિ.

---

[1] મહાદોષે [2] આ શ્લોક મૂળ પુસ્તકમા નથી

ર્ સુવિધે: કથિત: શુક્ર:, સુવ્રતસ્ય શનૈશ્ચર. નેમિનાથસ્ય રાહુ: સ્યાત્, કેતુ: શ્રીમલ્લિપાર્શ્વયો:. ૭ જિનાનાસથત: કૃત્વા, ગ્રહાણાં શાન્તિહેતવે; નમસ્કારશતં ભક્ત્યા, જપેદષ્ટોત્તરં શતમ્. ૮ ભદ્રબાહુરુવાચૈવં, પંચમ: શ્રુતકેવલી; વિદ્યાપ્રવાદત: પૂર્વાદ્, ગ્રહશાન્તિવિધિં શુભામ્. ૯

ૐ હ્રીઁ શ્રીઁ ગ્રહાશ્ચન્દ્રસૂર્યાઙ્ગારકબુધબૃહસ્પતિશુક્રશનૈશ્ચર-રાહુકેતુસહિતા: ખેટા જિનપતિપુરતોડવતિષ્ઠન્તુ. મમ ધન-ધાન્ય-જય-વિજય-સુખ-સૌભાગ્ય—ધૃતિ-કીર્તિ-કાન્તિ-શાંતિ-તુષ્ટિ-પુષ્ટિ-બુદ્ધિ-લક્ષ્મી-ધર્માર્થ-કામદા: સ્યુ: સ્વાહા.

શ્રી પાર્શ્વનાથસ્ય

૩ મન્ત્રાધિરાજ સ્તોત્રમ્

શ્રીપાર્શ્વ: પાતુ વો નિત્યં, જિન: પરમશંકર:; નાથ: પરમશક્તિશ્ચ, શરણ્ય: સર્વકામદ:. ૧ સર્વવિઘ્નહર: સ્વામી, સર્વસિદ્ધિપ્રદાયક:; સવસત્ત્વહિતો યોગી, શ્રીકર: પરમાર્થદ:. ૨ દેવદેવ: સ્વયંસિદ્ધ-શ્ચિદાનન્દમય: શિવ:; પરમાત્મા પરબ્રહ્મ, પરમ: પરમેશ્વર:. ૩ જગન્નાથ: સુરજ્યેષ્ઠો, ભૂતેશ: પુરુષોત્તમ:; સુરેન્દ્રો નિત્યધર્મશ્ચ, શ્રીનિવાસો શુભાર્ણવ:. ૪ સર્વજ્ઞ: સર્વદેવેશ:, સર્વદ: સર્વગોત્તમ:; સર્વાત્મા સર્વદર્શી ચ, સર્વવ્યાપી જગદ્ગુરુ:. ૫ તત્ત્વમૂર્તિ: પરાદિત્ય:, પરબ્રહ્મપ્રકાશક:; પરમેન્દુ: પરપ્રાણ:, પરમામૃતસિદ્ધિદ:. ૬ અજ: સનાતન: શમ્ભુ-રીશ્વ-રશ્ચ સદાશિવ:; વિશ્વેશ્વર: પ્રમોદાત્મા, ક્ષેત્રાધીશ: શુભપ્રદ:. ૭ સાકારશ્ચ નિરાકાર:, સકલો નિષ્કલોડવ્યય:; નિર્મમો નિર્વિકારશ્ચ, નિર્વિકલ્પો નિરામય: ૮ અમરશ્ચાજરોડનન્ત, એકોડનન્ત: શિવા-

ત્મક, અલક્ષ્યશ્ચાપ્રમેયશ્ચ, ધ્યાનલક્ષ્યો નિરંજનં. ૯ ૐકારાકૃતિ-રવ્યક્તો, વ્યક્તરૂપસ્ત્રયીમયં; બ્રહ્મદ્વયપ્રકાશાત્મા નિર્ભય પર-માક્ષર ૧૦ દિવ્યતેજોમય શાન્ત પરામૃતમયોઽચ્યુત આદ્યો-ઽનાદ્ય પરેશાન પરમેષ્ઠી પર પુમાન્ ૧૧ શુદ્ધસ્ફટિકસંકાશં, સ્વયંભૂ પરમાચ્યુત, વ્યોમાકારસ્વરૂપશ્ચ, લોકાઽલોકાવભાસક ૧૨ જ્ઞાનાત્મા પરમાનન્દ, પ્રાણારૂઢો મન સ્થિતિ, મન સાધ્યો મનોધ્યેયો, મનોદૃશ્ય પરાપર ૧૩ સર્વતીર્થમયો નિત્ય, સર્વ-દેવમય પ્રભુ, ભગવાન્ સર્વતત્ત્વેશં, શિવશ્રીસૌખ્યદાયક ૧૪ ઈતિ શ્રીપાર્શ્વનાથસ્ય, સર્વજ્ઞસ્ય જગદ્ગુરો, દિવ્યમષ્ટોત્તરં નામ-શતમત્ર પ્રકીર્તિતમ્ ૧૫ પવિત્રં પરમં ધ્યેયં, પરમાનન્દદાય-કમ્; ભુક્તિમુક્તિપ્રદં નિત્ય, પઠતે મંગલપ્રદમ્ ૧૬ શ્રીમત્પ-રમકલ્યાણ-સિદ્ધિદ શ્રેયસેઽસ્તુવ, પાર્શ્વનાથજિન શ્રીમાન્, ભગવાન્ પરમ શિવ ૧૭ ધરણેન્દ્રફણચ્છત્રા-લંકૃતો વ શ્રિયં પ્રભુ, દદ્યાત્ પદ્માવતીદેવ્યા, સમધિષ્ઠિતશાસન ૧૮ ધ્યાયેત્ કમલમધ્યસ્થં; શ્રીપાર્શ્વજગદીશ્વરમ્, ૐ હ્રીં શ્રીં હં સમાયુક્તં, કેવલજ્ઞાનભાસ્કરમ્ ૧૯ પદ્માવત્યાન્વિત વામે, ધરણેન્દ્રેણ દક્ષિણે, પરિતોઽષ્ટદલસ્થેન, મન્ત્રરાજેન સંયુતમ્ ૨૦ અષ્ટ પત્રસ્થિતૈ પંચ, નમસ્કારૈસ્તથા ત્રિભિ જ્ઞાનાદ્યૈર્વેષ્ટિત નાથ, ધર્માર્થકામ-મોક્ષદમ્, ૨૧ શતષોડશદલારૂઢ, વિદ્યાદેવીભિરન્વિતમ્, ચતુર્વિ-શતિપત્રસ્થ, જિનં માતૃસમાવૃતમ્. ૨૧ માયાવેષ્ટય ત્રયાગ્રસ્થં, ક્રોંકારસહિત પ્રભુમ્, નવગ્રહાવૃત દેવં, દિક્પાલૈર્દશભિર્વૃતમ્ ૨૩ ચતુષ્કોણેષુ મન્ત્રાદ્ય-ચતુર્બીજાન્વિતૈર્જિનૈ; ચતુરષ્ટદશદ્વીતિ, દ્વિધાંકસંજ્ઞકૈર્યુતમ્ ૨૪ દિક્ષુ ક્ષકારયુક્તેન, વિદિક્ષુ લાંકિતેન ચ, ચતુરસ્રેણ વજ્રાંક-ક્ષિતિતત્ત્વે પ્રતિષ્ઠિતમ્ ૨૫ શ્રીપાર્શ્વનાથ-

સિત્યેવં, યઃ સમારાધયેજ્જિનસ્, તં સર્વપાપનિર્મુક્તં, ભજતે શ્રીઃ શુભપ્રદા. ૨૬ જિનેશઃ પૂજિતો ભક્ત્યા, સંસ્તુતઃ પ્રસ્તુતોઽથવા; ધ્યાતસ્ત્વં યૈઃ ક્ષણં વાપિ સિદ્ધિસ્તેષાં મહોદયા. ૨૭ શ્રીપાર્શ્વમન્ત્રરાજાન્તે, ચિન્તામણિગુણાસ્પદમ્; શાન્તિપુષ્ટિકરં નિત્યં, ક્ષુદ્રોપદ્રવનાશનમ્. ૨૮ ઋદ્ધિ-સિદ્ધિ-મહાબુદ્ધિ, ધૃતિ-શ્રી-કાન્તિ-કીર્તિદમ્; મૃત્યુંજયં શિવાત્માનં, જપન્નાન્દિતો જનઃ ૨૯ સર્વકલ્યાણપૂર્ણઃ સ્યાદ્, જરામૃત્યુવિવર્જિતઃ; અણિમાદિમહાસિદ્ધિં, લક્ષજાપેન ચાપ્નુયાત્. ૩૦ પ્રાણાયામમનોમન્ત્ર, યોગાદમૃતમાત્મનિ; ત્વામાત્માનં શિવં ધ્યાત્વા, સ્વામિન્! સિદ્ધયન્તિ જન્તવઃ ૩૧ હર્ષદઃ કામદશ્ચેતિ, રિપુઘ્નઃ સર્વસૌખ્યદઃ; પાતુ વઃ પરમાનન્દ-લક્ષણઃ સંસ્મૃતો જિનઃ. ૩૨ તત્ત્વરૂપમિદં સ્તોત્રં, સર્વમંગલસિદ્ધિદમ્; ત્રિસન્ધ્યં યઃ પઠેન્નિત્યં, નિત્યં પ્રાપ્નોતિ સ શ્રિયમ્. ૩૩

૪ જયતિહુઅણ સ્તોત્રમ્.

જય તિહુઅણ વરકપ્પ-રૂક્ખ જય જિણધન્નંતરિ, જય તિહુઅણકલ્લાણ-કોસદુરિઅક્કરિકેસરિ; તિહુઅણ જણ અવિલંઘિ-આણ ભુવણત્તયસામિઅ, કુણસુ સુહાઇ જિણેસ-પાસ થંભણપુરટ્ઠિઅ. ૧ તઈ સમરંત લહંતિ જત્તિ વર પુત્ત કલત્તઇ, ધણ્ણ સુવણ્ણ હિરણ્ણપુણ્ણ જણ ભુંજઇ રજ્જઈ; પિક્ખઈ મુક્ખ અસંખ-સુક્ખ તુહ પાસ પસાઇણ, ઈઅ તિહુઅણ વરકપ્પ-રૂક્ખ સુક્ખઈ કુણ મહ જિણ. ૨ જર જજ્જર પરિજુણ્ણ-કણ્ણ નટ્ઠુઠ્ઠ સુ કટ્ઠિણ, ચક્ખુક્ખીણ ખએણ-ખુણ્ણ નર સલ્લિયસૂલિણ; તુહ જિણ સરણરસાયણેણ લહુ હુંતિ પુણણ્ણવ, જય ધન્નંતરિ પાસમહવિ તુહ રોગહરો ભવ.

૩ વિજ્જા જોઇસ મંત-તંત સિદ્ધિઉ અપયત્તિણ, ભુવણુડબ્ભુ-ઉઅટ્ઠવિહ-સિદ્ધિ સિજ્જહિ તુહ નામિણ, તુહ નામિણ અપ-વિત્ત-ઓવિ જણ હોઇ પવિત્તઉ, તં તિહુઅણ-કલ્લાણકોસ તુહ પાસ નિરુત્તઉ ૪ ખુદ્દ પઉત્તઇ મંત-તંતજંતાઈ વિસુ-ત્તાઈ, ચર થિર ગરલ ગહુગ્ગ-ખગ્ગ રિઉવગ્ગુ વિગંજઈ, દુત્થિય સત્થ અણત્થ-ઘત્થ નિત્થારઇ દય કરિ, દુરિયઇ હરઉ સપાસ-દેઉ દુરિયક્કરિ કેસરિ ૫ તુહ આણા થંભેઇ ભીમ દપ્પુદ્ધુર સુરવર, રક્ખસ જક્ખ ફણિંદ-વિંદ ચોરાનલ જલહર, જલચર ચારિ રઉદ્દ-ખુદ્દ પસુ જોઇણિ જોઈય, ઇય તિહુઅણ અવિલંઘિ-આણ જય પાસ સુસામિય ૬ પત્થિય અત્થ અણત્થ-તત્થ ભત્તિબ્ભરનિબ્ભર, રોમંચંચિય ચારુ-કાય કિન્નર નર સુરવર, જસુ સેવહિ કમકમલજુયલ પક્ખાલિય કલિમલુ, સો ભુવણત્તય-સામિ-પાસ મહ મદ્દઉ રિઉબલુ ૭ જય જોઇય મણ કમલ-ભસલ ભય પંજરકુંજર, તિહુઅણજણ આણંદ-ચંદ ભુવણ-ત્તય દિણયર, જય મઈ મેઇણિ વારિ-વાહ જયજંતુ પિયામહ, થંભણયટ્ઠિય પાસ-નાહ નાહત્તણ કુણ મહ ૮ બહુવિહુ વન્નુ અવન્નુ-સુન્નુ વન્નિઉ છપ્પન્નિહિ, મુક્ખ ધમ્મ કામત્થ-કામ નર નિયનિય સત્થિહિ, જં જ્ઝાયહિ બહુ દરિસ-ણુત્થ બહુ નામ પસિદ્ધઉ, સો જોઇય મણ કમલ-ભસલ સુહુ પાસ પવદ્ધઉ ૯ ભય વિબ્ભલ રણ ઝણિર-દસણ થરહરિય સરીરય, તરલિય નયણ વિસુન્ન-સુન્ન ગગ્ગરગિર કરુણય, તઈ સહસત્તિ સરંત-હુંતિ નર નાસિય ગુરુદર, મહ વિજ્ઝવિ સજ્ઝસઈપાસ ભયપંજરકુંજર. ૧૦ પઇ પાસિ વિયસંત-નિત્ત પત્તંત

પવિત્તિય, બાહુપવાહ પવૂઢ-રૂઢ દુહ દાહ સુપુલઇય; મન્નઇ મન્નુ સઉન્નુપુન્નુ અપ્પાણું સુરનર, ઇયિ તિહુઅણ આણંદચંદ જય પાસ જિણેસર. ૧૧ તુહ કલ્લાણમહેસુ ઘંટટંકારડવપિલ્લિય, વલ્લિર મલ્લ મહલ્લ-ભત્તિ;સુરવર ગંજુલ્લિય; હલ્લુ ફ્ફલિય પવત્ત યંતિ ભુવણેવિ મહૂસવ, ઇય તિહુઅણ આણંદ-ચંદ જય પાસ સુહુબ્ભવ. ૧૨ નિમ્મલ કેવલ કિરણ-નિયર વિહુરિય તમ પહયર, દંસિય સયલ પયત્થસત્થ વિત્થરિય પહાયર; કલિ કલુ-સિય જણ ઘૂય-લોય લોયણહ અગોયર, તિમિરઇ નિરુ હર પાસનાહ ભુવણત્તયદિણયર. ૧૩ તુહ સમરણ જલ વરિસ-સિત્ત માણવમઈ મેઇણિ. અવરાવર સુહુમત્થ-બોહ કંદલ દલ રેહણિ; જાયઇ ફલભર ભરિય-હરિય દુહ દાહ અણોવમ, ઇય મઇ મેઇણિ વારિવાહ દિસ પાસ મઇં મમ. ૧૪ કય અવિકલ કલ્લાણ-વલ્લિ ઉલ્લૂરિય દુહવણ, દાવિયસગ્ગ પવગ્ગમગ્ગ દુગ્ગઇગમવારણ; જય જં તુહ જણએણ-તુલ્લ જં જણિય હિ યાવહુ, રમ્મુ ધમ્મુ સો જયઉ પાસ જયજંતુ પિયામહુ. ૧૫ ભુવણારણ્ણ નિવાસ-દરિય -પરદરિસણ દેવય, જોઇણિ પૂયણ, ખિત્ત-વાલ ખુદ્દાસુર પસુવય; તુહ ઉત્તટ્ઠ સુનટ્ઠ-સુટ્ઠુ અવિસંઠુલુ ચિટ્ઠહિ, ઇય તિહુઅણ વણ સીહ-પાસ પાવાઇ પણાસહિ. ૧૬ ફણિ ફણફારફુરંત-રયણકર રંજિય નહ-યલ-ફલિણી કંદલ દલ-તમાલ નિલુપ્પલ સામલ; કમઠાસુર ઉવસગ્ગ-વગ્ગસંસગ્ગ અગંજિય, જય પચ્ચક્ખ જિણેસ-પાસ થંભણય પુરટ્ઠિય. ૧૭ મહ મણ તરલુ પમાણ-નેય વાયાવિ વિસંઠુલુ, નેય તણુરડવિ અવિણય-સહાવુ અલસ વિહલંથલુ; તુહ માહપ્પુ પમાણદેવ કારુણ્ણ પવિત્તઉ,

ઈય મઈગા અવહીરિ–પાસ પાલિહિ, વિલવતઉ ૧૮ કિં કિં કપ્પિઉ નેયકલુણુ કિ કિં વ ન જપિઉ, કિ વન ચિટ્ઠિઉ કિટ્ઠ–દેવ દીણુય મડવલબિઉં, કાસુ ન કિય નિપ્ફલ્લલલ્લિ અમ્હેહિ દુહત્તિહિ, તહવિ ન પત્તઉ તાણુ–કિપિ પઇ પહુ પરિચત્તિહિ ૧૯ તુહુ સામિઉ તુહુ માય–બપ્પુ તુહુ મિત્ત પિયકરુ, તુહુ ગઈ તુહુ મઈ તુહુજ્જિ–તાણુ તુહુ ગુરુ ખેમકરુ; હઉં દુહ ભર ભારિઉ–વરાઉ રાઉ નિબ્ભગ્ગહ, લીણુઉ તુહ કમ કમલ–સરણુ જિણુ પાલહિ ચગહ ૨૦ પઇ કિવિ કય નિરોય–લોય કિવી પાવિય સુહસય, કિવિ મઈમંત મહંત–કેવિ કિવિ સાહિય સિવપય, કિવિ ગજિય રિઉવગ્ગ–કેવિ જસધવલિય ભૂયલ, મઈ અવહીરહિ કેણુ–પાસ સરણાગયવચ્છલ. ૨૧ પચ્ચુવયાર નિરીહ–નાહ નિપ્પન્ન પઓયણ, તુહ જિણ પાસ પરોવયાર કરણિક્ક પરાયણ, સત્તુ મિત્ત સમચિત્ત–વિત્તિ નયનિંદય સમમણુ, મા અવહીરિયઽજુગ્ગ–ઉવિમઇ પાસ નિરંજણુ. ૨૨ હઉ બહુ વિહદુહ તત્ત–ગત્ત તુહ દુહ નાસણુ પરુ, હઉ સુયણુહ કરુણિક્ક–ઠાણુ તુહુ નિરુ કરુણાપરુ, હઉ જિણુ પાસ અસામિ–સાલુ તુહુ તિહુઅણુ સામિય, જ અવહીરિહ મઈ જખત ઈય પાસ ન સોહિય. ૨૩ જુગ્ગાઽજુગ્ગ વિભાગ–નાહ નહુ જોયહિ તુહ સમ, ભુવણુવયાર સહાવ–ભાવ કરુણારસસત્તમ, સમ વિસમઈં કિ ઘણુ–નિયઇ ભુવિ દાહ સમંતઉ, ઈય દુહિ બધવ પાસ–નાહ મઈ પાલ થુણુતઉ. ૨૪ નય દીણુહ દીણુયુ–મુયવિ અન્નુવિ કિવિ જુગ્ગય, જ જોઈવિ ઉવયાર–કરહિ ઉવયાર સમુજ્જય, દીણુહ દીણુ નિહીણુ–જેણુ તઇ નાહિણુ ચત્તઉ, તો જુગ્ગઉ અહમેવ પાચ પાલહિ મઇ ચગઉ.

૨૫ અહ અન્નુવિ જુગ્ગય વિ-સેસુ કિવિ મન્નહિ દીણહ, જં પાસિવિ ઉવયારુકરઇ તુહુ નાહ સમગ્ગહ; સુચ્ચિય કિલ કલ્લાણુ-જેણ જિણ તુમ્હ પસીયહ, કિં અન્નિણ તં ચેવ-દેવ મા મઇ અવહીરહ. ૨૬ તુહ પત્થણ ન હુ હોઇ-વિહલુ જિણ જાણઉ કિં પુણ, હઉ દુક્ખિય નિરુસત્તચત્ત દુક્કહુ ઉસ્સુયમણ; તં મન્નઉ નિમિસેણ-એઉ એઉવિ જઇ લબ્ભઇ સચ્ચં; જં ભુક્ખિય વ-સેણ કિં ઉંબરુ પચ્ચઇ. ૨૭ તિહુઅણુસામિય પાસ-નાહ મઇ અપ્પુ પયાસિઉ, કિજ્જઉ જં નિય રુવ-સરિસુ ન મુણઉ બહુ જંપિઉ; અન્નુ ન જિણ જગ્ગિ તુહુ-સમો દક્ખિખન્નુ દયાસઉ, જઇ અવગન્નસિ તુહ જિ-અહહ કહ હોસુ હયાસઉ. ૨૮ જઇ તુહ રુવિણ કિણ વિ-પેય પાઇણ વેલવિયઉ, તુવિ જાણઉ જિણ પાસ-તુમ્હિ હઉં અંગીકરિઉ; ઇય મય ઇચ્છિઉ જં ન-હોઈ સા તુહ ઓહાવણુ, રક્ખંતહ નિય કિત્તિણેય જુજ્જઇ અવહીરણુ. ૨૯ એહ મહારિય જત્ત દેવ ઇહુ ન્હવણ મહુસઉં, જં અણુલિય ગુણગહણ-તુમ્હ મુણિજણ અણિસિદ્ધઉ; એમ પસીય સુપાસ-નાહ થંભણપુરિટ્ઠિય, ઇય મુણિવરુ સિરિ અભય-દેઉ વિન્નવઇ અણિંદિય. ૩૦

૫ શ્રી ઋષિમંડલ સ્તોત્રમ્.

આદ્યંતાક્ષર સંલક્ષ્ય, મક્ષરં વ્યાપ્ય યત્ સ્થિતમ્;
અગ્નિજ્વાલાસમં નાદ-બિંદુરેખાસમન્વિતમ્. ૧

અગ્નિજ્વાલાસમાક્રાન્તં, મનોમલવિશોધકમ્;
દેદીપ્યમાનં હૃત્પદ્મે, તત્પદં નૌમિ નિર્મલમ્. ૨

અર્હમિત્યક્ષરં બ્રહ્મ, વાચકં પરમેષ્ઠિનઃ;
સિદ્ધચક્રસ્ય સદ્ બીજં, સર્વતઃ પ્રણિદધ્મહે. ૩

ॐ નમોઽર્હદ્ભ્ય ઈશેભ્ય ॐ સિદ્ધેભ્યો નમોનમ·
ॐ નમો સર્વસૂરિભ્ય, ઉપાધ્યાયેભ્ય ॐ નમ. ૪

ॐ નમો સર્વસાધુભ્ય· ॐ જ્ઞાનેભ્યો નમોનમ
ॐ નમસ્તત્ત્વદૃષ્ટિભ્ય-શ્ચારિત્રેભ્યસ્તુ ॐ નમ ૫

શ્રેયસેસ્તુ શ્રિયેઽસ્ત્વેત-દર્હદાદ્યષ્ટકં શુભમ્,
સ્થાનેષ્વષ્ટસુ વિન્યસ્તં, પૃથગ્ બીજસમન્વિતમ્ ૬

આદ્ય પદં શિખા રક્ષેત્, પર રક્ષતુ મસ્તકમ્,
તૃતીય રક્ષેન્નેત્રે દ્વે, તુર્યં રક્ષેચ્ચ નાસિકામ્ ૭

પચમ તુ મુખં રક્ષેત્, ષષ્ઠ રક્ષતુ ઘટિકામ્,
સપ્તમ રક્ષેદ્ નાભ્યંત, પાદાન્તં ચાષ્ટમં પુન ૮

પૂર્વં પ્રણવત સાત, સરેફો દ્વિત્રીપચષાન્;
સપ્તાષ્ટદશસૂર્યાઙ્કાન્, શ્રિતો બિન્દુસ્વરાન્ પૃથક્ ૯

પૂજ્યનામાક્ષરા આદ્યસ્તુ, પચદર્શનબોધક,
ચારિત્રેભ્યો નમો મધ્યે, હ્રીં સાતસમલકૃત ૧૦

મૂલ મત્ર.

ॐ હ્રાં હ્રીં હ્રું હ્રૂં હ્રેં હ્રૈં હ્રોં હ્રઃ અસિઆઉસા સમ્યગ્-દર્શનજ્ઞાનચારિત્રેભ્યો હ્રીં નમ

જમ્બુવૃક્ષધરો દ્વીપ, ક્ષારોદધિસમાવૃત·,
અર્હદાદ્યષ્ટકૈરષ્ટ-કાષ્ઠાધિષ્ટૈરલકૃત ૧૧

તન્મધ્યે સગતો મેરુ, કૂટલક્ષૈરલકૃત,
ઉચ્ચૈરુચ્ચૈસ્તરસ્તાર, તારામણ્ડલમણ્ડિત ૧૨

તસ્યોપરિ સકારાંતં, બીજમધ્યસ્ય સર્વગમ્;
નમામિ બિંબમાર્હંત્યં, લલાટસ્થં નિરંજનમ્. ૧૩

અક્ષયં નિર્મલં શાંતં, બહુલં જાડ્યતોજ્ઝિતમ્;
નિરીહં નિરહંકારં, સારં સારતરં ઘનમ્. ૧૪

અનુદ્ધતં શુભં સ્ફીતં, સાત્વિકં રાજસં મતમ્;
તામસં વિરસં બુદ્ધં, તૈજસં શર્વરી સમમ્. ૧૫

સાકારં ચ નિરાકારં, સરસં વિરસં પરમ્;
પરાપરં પરાતીતં, પરંપરપરાપરમ્. ૧૬

સકલં નિષ્કલં તુષ્ટં, નિર્ભૃતં ભ્રાન્તિવર્જિતમ્;
નિરંજનનિરાકારં, નિર્લેપં વીતસંશયમ્. ૧૭

બ્રહ્માણમીશ્વરં બુદ્ધં, શુદ્ધં સિદ્ધમભંગુરમ્;
જ્યોતિરૂપં મહાદેવં, લોકાલોકપ્રકાશકમ્. ૧૮

અર્હદાખ્યઃ સવર્ણાંતઃ, સરેફો બિંદુસંડિતઃ;
તુર્યસ્વરસમાયુક્તો, બહુધાન્યાદિમાલિતઃ. ૧૯

એકવર્ણં દ્વિવર્ણં ચ, ત્રિવર્ણં તુર્યવર્ણકમ્,
પંચવર્ણં મહાવર્ણં, સપરં ચ પરાપરમ્ ૨૦

અસ્મિન્ બીજે સ્થિતાઃ સર્વે, ઋષભાદ્યા જિનોત્તમાઃ;
વર્ણૈર્નિજૈર્નિજૈર્યુક્તા, ધ્યાતવ્યાસ્તત્ર સંગતાઃ. ૨૧

નાદશ્ચંદ્રસમાકારો, બિંદુર્નિલસમપ્રભઃ;
કલારુણસમાસાંતઃ, સ્વર્ણાભઃ સર્વતોમુખઃ. ૨૨

શિરઃ સંલીનઈકારો, વિનીલો વર્ણતઃ સ્મૃતઃ;
વર્ણાનુસારસંલીનં, તીર્થકૃન્મંડલં સ્તુમઃ. ૨૩

ચંદ્રપ્રભપુષ્પદંતૌ, નાદસ્થિતિસમાશ્રિતૌ,
બિંદુમધ્યગતૌ નેમિ-સુવ્રતૌ જિનસત્તમૌ. ૨૪

પદ્મપ્રભવાસુપૂજ્યૌ, કલાપદમધિશ્રિતૌ,
શિરઈ સ્થિતસંલીનૌ, પાર્શ્વમલ્લી જિનોત્તમૌ. ૨૫

શેષાસ્તીર્થંકૃત સર્વે, રહસ્થાને નિયોજિતા,
માયાબીજાક્ષર પ્રાપ્તા-શ્ચતુર્વિંશતિરર્હતામ્. ૨૬

ગતરાગદ્વેષમોહા, સર્વપાપવિવર્જિતા,
સર્વદા સર્વલોકેષુ, તે ભવન્તુ જિનોત્તમા ૨૭

દેવદેવસ્ય યચ્ચક્ર, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા,
તયાચ્છાદિતસર્વાંગં, મા મા હિંસન્તુ પન્નગા ૨૮

દેવદેવસ્ય યચ્ચક્ર, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિતસર્વાંગ, મા મા હિંસન્તુ નાગિણી ૨૯

દેવદેવસ્ય યચ્ચક્ર, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા,
તયાચ્છાદિતસર્વાંગ, મા મા હિંસન્તુ ગોનસાઃ. ૩૦

દેવદેવસ્ય યચ્ચક્ર, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા,
તયાચ્છાદિતસર્વાંગં, મા મા હિસન્તુ વૃશ્ચિકા ૩૧

દેવદેવસ્ય યચ્ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા,
તયાચ્છાદિતસર્વાંગં, મા મા હિંસન્તુ ડાકિની. ૩૨

દેવદેવસ્ય યચ્ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા,
તયાચ્છાદિતસર્વાંગં, મા મા હિંસન્તુ શાકિની. ૩૩

દેવદેવસ્ય યચ્ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા,
તયાચ્છાદિતસર્વાંગં, મા મા હિંસન્તુ યાકિની ૩૪

દેવદેવસ્ય યચ્ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિતસર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ શાકિની. ૩૫

દેવદેવસ્ય યચ્ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિતસર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ લાકિની. ૩૬

દેવદેવસ્ય યચ્ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિતસર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ સાકિની. ૩૭

દેવદેવસ્ય યચ્ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિતસર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ હાકિની. ૩૮

દેવદેવસ્ય યચ્ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિતસર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ રાક્ષસાઃ ૩૯

દેવદેવસ્ય યચ્ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિતસર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ ભૈરવાઃ ૪૦

દેવદેવસ્ય યચ્ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિતસર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ ભેકસાઃ. ૪૧

દેવદેવસ્ય યચ્ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિતસર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ કિન્નરાઃ. ૪૨

દેવદેવસ્ય યચ્ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિતસર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ વ્યન્તરાઃ. ૪૩

દેવદેવસ્ય યચ્ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિતસર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ દેવતાઃ. ૪૪

દેવદેવસ્ય યચ્ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિતસર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ તસ્કરાઃ. ૪૫

દેવદેવસ્ય યચ્ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા,
તયાચ્છાદિતસર્વાંગ, મા મા હિંસન્તુ વહ્નય. ૪૬

દેવદેવસ્ય યચ્ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા,
તયાચ્છાદિતસર્વાંગ, મા મા હિંસન્તુ શ્રૃંગિણઃ ૪૭

દેવદેવસ્ય યચ્ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા,
તયાચ્છાદિતસર્વાંગં, મા મા હિંસન્તુ દાષ્ટ્રિણ ૪૮

દેવદેવસ્ય યચ્ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા,
તયાચ્છાદિતસર્વાંગં, મા મા હિંસન્તુ રેપલા. ૪૯

દેવદેવસ્ય યચ્ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા,
તયાચ્છાદિતસર્વાંગ, મા મા હિંસન્તુ પક્ષિણઃ. ૫૦

દેવદેવસ્ય યચ્ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા,
તયાચ્છાદિતસર્વાંગ, મા મા હિંસન્તુ ભંજકા ૫૧

દેવદેવસ્ય યચ્ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા,
તયાચ્છાદિતસર્વાંગ, મા મા હિંસન્તુ જૃંભકા ૫૨

દેવદેવસ્ય યચ્ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા,
તયાચ્છાદિતસર્વાંગં, મા મા હિંસન્તુ તોયદા ૫૩

દેવદેવસ્ય યચ્ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા,
તયાચ્છાદિતસર્વાંગ, મા મા હિંસન્તુ સિંહિકા ૫૪

દેવદેવસ્ય યચ્ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા,
તયાચ્છાદિતસર્વાંગ, મા મા હિંસન્તુ શુકરા. ૫૫

દેવદેવસ્ય યચ્ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા,
તયાચ્છાદિતસર્વાંગ, મા મા હિંસન્તુ ચિત્રકા ૫૬

દેવદેવસ્ય યચ્ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિતસર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ હસ્તિનઃ. ૫૭

દેવદેવસ્ય યચ્ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિતસર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ ભૂમિપાઃ. ૫૮

દેવદેવસ્ય યચ્ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિતસર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ શત્રવઃ. ૫૯

દેવદેવસ્ય યચ્ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિતસર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ ગ્રામિણઃ. ૬૦

દેવદેવસ્ય યચ્ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિતસર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ દુર્જનાઃ ૬૧

દેવદેવસ્ય યચ્ચક્રં, તસ્ય ચક્રસ્ય યા વિભા;
તયાચ્છાદિતસર્વાંગં, મા માં હિંસન્તુ વ્યાઘ્રાઃ ૬૨

શ્રીગૌતમસ્ય યા મુદ્રા, તસ્યા યા ભુવિ લબ્ધયઃ;
તાભિરભ્યધિકજ્યોતિ-રર્હં: સર્વનિધીશ્વરઃ. ૬૩

પાતાલવાસિનો દેવા, દેવા ભૂપીઠવાસિનઃ;
સ્વર્વાસિનોઽપિ યે દેવાઃ, સર્વે રક્ષન્તુ મામિતઃ ૬૪

યેઽવધિલબ્ધયો યે તુ, પરમાવધિલબ્ધયઃ,
તે સર્વે મુનયો દિવ્યા, માં સંરક્ષન્તુ સર્વતઃ ૬૫

ભવનેન્દ્રવ્યંતરેન્દ્ર-જ્યોતિષ્કેન્દ્રકલ્પેન્દ્રેભ્યો નમઃ;
શ્રુતાવધિદેશાવધિ પરમાવધિસર્વાવધિ.
બુદ્ધિઋદ્ધિપ્રાપ્તસર્વૌષધિઃ પ્રાપ્તાનન્તબલર્દ્ધિં;
પ્રાપ્તરસર્દ્ધિંપ્રાપ્તવૈક્રિયર્દ્ધિં પ્રાપ્તક્ષેત્રર્દ્ધિં,
પ્રાપ્તઽક્ષીણમહાનસર્દ્ધિં પ્રાપ્તેભ્યો નમઃ ૬૬-૬૭

ॐ શ્રી હ્રીંશ્ચ ધૃતિર્લક્ષ્મીગૌરીચંડી સરસ્વતી,
જયામ્બા વિજયા ક્લિન્નાઽજિતા, નિત્યા મદદ્રવા. ૬૮

કામાંગા કામબાણા ચ, સાનંદા નંદમાલિની,
માયા માયાવિની રૌદ્રી, કલા કાલી કલિપ્રિયા ૬૯

એતા સર્વા મહાદેવ્યો, વર્તંતે યા જગત્ત્રયે,
મમ સર્વા પ્રયચ્છન્તુ, કાન્તિં લક્ષ્મીં ધૃતિં મતિમ્ ૭૦

દુર્જના ભૂતવેતાલાઃ, પિશાચા મુદ્ગલાસ્તથા,
તે સર્વે ઉપશામ્યન્તુ, દેવ દેવપ્રભાવતઃ ૭૧

દિવ્યો ગોપ્ય સુદુષ્પ્રાપ્યઃ શ્રીઋષિમંડલ સ્તવ,
ભાષિતસ્તીર્થનાથેન, જગત્ત્રાણકૃતેઽનઘ ૭૨

રણે રાજકુલે વહ્નૌ, જલે દુર્ગે ગજે હરૌ,
શ્મશાને વિપિને ઘોરે, સ્મૃતો રક્ષતિ માનવમ્ ૭૩

રાજ્યભ્રષ્ટા નિજ રાજ્ય, પદભ્રષ્ટા નિજં પદમ્,
લક્ષ્મીભ્રષ્ટા નિજાં લક્ષ્મીં, પ્રાપ્નુવન્તિ ન સંશય. ૭૪

ભાર્યાર્થી લભતે ભાર્યાં, પુત્રાર્થી લભતે સુતમ્,
ધનાર્થી લભતે વિત્તં નર સ્મરણમાત્રત. ૭૫

સ્વર્ણે રૂપ્યેઽથવા કાસ્યે, લિખિત્વા યસ્તુ પૂજયેત્,
તસ્યૈવાષ્ટમહાસિદ્ધિ-ર્ગૃહે વસતિ શાશ્વતી ૭૬

ભૂર્જપત્રે લિખિત્વેદં, ગલકે મૂર્ધ્નિ વા ભુજે,
ધારિત સર્વદા દિવ્ય, સર્વભીતિવિનાશકમ્. ૭૭

ભૂતૈ પ્રેતૈર્ગ્રહૈર્યક્ષૈ, પિશાચૈર્મુદ્ગલૈસ્તથા,
વાતપિત્તકફોદ્રેકૈ-ર્મુચ્યતે નાત્ર સંશયઃ. ૭૮

ભૂર્ભુવઃસ્વસ્ત્રયીપીઠ–વર્તિનઃ શાશ્વતા જિનાઃ;
તૈઃ સ્તુતૈર્વન્દિતૈર્દૃષ્ટૈ–ર્યત્ ફલં તત્ ફલં સ્મૃતે. ૭૯

એતદ્ ગોપ્યં મહાસ્તોત્રં, ન દેયં યસ્ય કસ્યચિત્;
મિથ્યાત્વવાસિનો દત્તે, બાલહત્યા પદે પદે. ૮૦

આચામ્લાદિ તપઃ કૃત્વા, પૂજયિત્વા જિનાવલિમ્,
અષ્ટસાહસ્રિકો જાપઃ, કાર્યસ્તત્ સિદ્ધિહેતવે. ૮૧

શતમષ્ટોત્તરં પ્રાત–ર્યે પઠન્તિ દિને દિને;
તેષાં ન વ્યાધયો દેહે, પ્રભવન્તિ ચ સંપદઃ. ૮૨

અષ્ટમાસાવધિં યાવત્, પ્રાતઃ પ્રાતસ્તુ યઃ પઠેત્;
સ્તોત્રમેતન્મહાતેજસ્ત્વર્હદ્બિંબં સ પશ્યતિ. ૮૩

દૃષ્ટે સત્યાર્હતે બિંબે, ભવે સપ્તમકે ધ્રુવમ્;
પદં પ્રાપ્નોતિ શુદ્ધાત્મા, પરમાનંદસંપદાં. ૮૪

વિશ્વવંદ્યો ભવેદ્ ધ્યાતા, કલ્યાણાનિ ચ સોશ્નુતે;
ગત્વા સ્થાનં પરં સોડપિ, ભૂયસ્તુ ન નિવર્તતે. ૮૫

ઈદં સ્તોત્રં મહાસ્તોત્રં, સ્તુતીનામુત્તમં પરમ્;
પઠનાત્ સ્મરણાજ્જાપાલ્લભતે પદમવ્યયમ્. ૮૬

ખંડ ૧૨ મો

રાસ તથા છંદો.

શ્રી ગૌતમસ્વામીનો -રાસ.

ઢાળ ૧ લી ભાષા

વીર જિણેસર ચરણકમલ, કમલાકયવાસો, પણમવિ પભ-ણીશું સામિસાલ, ગોયમગુરુ રાસો, [1]મણ તણુ વયણુ એકંત કરવી, નિસુણો ભો ભવિયા! જિમ નિવસે તુમ્હ દેહ ગેહ, ગુણગણ ગહગહિયા. ૧ જંબુદીવ સિરિભરહ ખિત્ત, ખોણી તલમંડણ, મગધ દેસ સેણિય નરેસ, રિઉદલ બલ ખંડણ, ધણુવર ગુબ્બર ગામ નામ, જિહા ગુણગણ સજ્જા, વિપ્પ વસે વસુભૂઈ, તથ્થ, જસુ પુહવી[2] ભજ્જા ૨ તાણુ પુત્ત સિરિ ઇંદ ભૂઈ, ભૂવલય પસિદ્ધો, ચઉદહ વિજ્જા વિવિહ રૂવ, નારી રસ વિદ્ધો. (લુદ્ધો) વિનય વિવેક વિચાર સાર, ગુણગણહ મનો હર, સાત હાથ સુપ્રમાણ દેહ, રૂપે [3]રંભાવર. ૩ નયણ વયણ કર ચરણ, જિણવી [4]પંકજ જળે પાડિય, તેજે તારા ચંદ સૂર, આકાશ ભમાડિય, રૂવે મયણ અનંગ કરવિ, મેલ્હિઓ નિરધાડિય, ધીરમે મેરુ ગંભીર સિંધુ, ચંગિમચય ચાડિય. ૪ પેખવિ નિરૂવમ રૂવ જાસ, જણ જંપે કિંચિય;

---

૧ મન, શરીર અને વચન સ્થિર કરીને ૨ પૃથ્વી ભાર્યા ૩ કામદેવ ૪ કમળ.

એકાકી કલિ ભીત ઈથ્થ, ગુણ મેહલ્યા સંચિય; અહવા નિશ્ચે પુવ્વ જમ્મે, જિણવર ઈણે અંચિય; રંભા પઉમા ગૌરી ગંગ, રતિ હા વિધિ વંચિય. ૫ નહિ બુધ નહિ ગુરુ કવિ ન કોઈ, જસુ આગલ રહીઓ; પંચસયા ગુણપાત્ર, છાત્ર હીંડે પરવરીઓ, કરે નિરંતર યજ્ઞકર્મ, મિથ્યામતિ મોહિય; ઈણ છલિ હોશે ચરણ નાણ, દંસણહ વિસોહિય. ૬

વસ્તુછંદ.

જંબૂદીવહ જંબૂદીવહ, ભરહવાસંમિ; ખોણીતલમંડણ મગધ દેસ, સેણિય નરેસર, ધણ વર ગુબ્બર ગામ તિહાં, વિપ્પ વસે વસુભૂઈ, સુંદર તસુ ભજ્જા. પુહવિ સયલ, ગુણગણ રૂપ નિહાણ; તાણ પુત્ત વિજ્જાનિલો, ગોયમ અતિહિ સુજાણ. ૭

ઢાળ ૨ જી–ભાષા.

ચરમ જિણેસર કેવલનાણી, ચઉવ્વિહ સંઘ પઈઠ્ઠા જાણી; પાવાપુરી સ્વામી સંપત્તો, ચઉવ્વિહ દેવનિકાયહિ જુત્તો. ૮ દેવે સમવસરણ તિહાં કીજે, જિણ દીઠે મિથ્યામતિ ખીજે; ત્રિભુવનગુરુ સિંહાસણ બઈઠ્ઠા, તતખિણ મોહ દિગંતે પઈઠ્ઠા. ૯ ક્રોધ માન માયા મદ પૂરા, જાયે નાઠા જિમ દિન ચૌરા; દેવદુંદુહિ આકાશે વાજે, ધર્મ નરેશર આવ્યા ગાજે. ૧૦ કુસુમવૃષ્ટિ વિરચે તિહાં દેવા, ચોસઠ ઇંદ્ર જસુ માગે સેવા; ચામર છત્ર શિરોવરિ સોહે, રૂપે જિણવર જગ સહુ મોહે. ૧૧ ઉવસમ રસભર ભરી વરસંતા, જોજન વાણી વખાણ કરતાં; જાણીઅ વદ્ધમાણ જિણ પાયા: સુરનર કિન્નર આવે રાયા. કાંતિ સમૂહે ઝલઝલકંતા, ગયણ વિમાણે રણરણકંતા;

પેખવિ ઈદભૂઈ મન ચિંતે, સુર આવે અમ્હ યજ્ઞ હોવતે. ૧૩ તીર તરંડક જિમ તે વહતા, સમવસણુ પુહતા ગહગહતા; તો અભિમાને ગોયમ જંપે, ઈણિ અવસરે કોપે તણુ કંપે. ૧૪ મૂઢ લોક અજાણીયું બોલે, સુર જાણંતા ઈમ કાંઈ ડોલે; મૂ આગળ કો જાણુ ભણીજે, મેરુ અવર કિમ ઉપમા દીજે ? ૧૫

વસ્તુછંદ

વીર જિણવર વીર જિણવર નાણસંપન્ન, પાવાપુરી સુરમહિય પત્તનાહ સંસાર તારણ, તિહિં દેવેહિં નિમ્મવિય સમવસરણ બહુ સુખકારણ, જિણવર જગ ઉજ્જોયકરે, તેજે કરી દિનકાર, સિંહાસણે સામિ ઠવ્યો, હુઓ સુજયજયકાર. ૧૬

ઢાળ ૩ જી—ભાષા

તવ ચઢિઓ ઘણુ માનગજે, ઈંદભૂઈ ભૂદેવ તો, હુંકારો કરી સંચરીઓ, કવણુ સુ જિણવર દેવ તો; જોજન ભૂમિ સમોસરણ, પેખે પ્રથમારંભ તો, દહ દિસિ દેખે[1] વિબુધ વધૂ, આવતી સુરરંભ તો. ૧૭ મણિમય તોરણ દંડ ધજા, કોસીસે નવ ઘાટ તો, વૈરવિવર્જિત જંતુગણ, પ્રાતિહારજ આઠ તો; સુર નર કિન્નર અસુરવર, ઈંદ્રઈંદ્રાણી રાય તો, ચિત્ત ચમક્કિય ચિંતવે એ, સેવંતા પ્રભુપાય તો. ૧૮ સહસકિરણ સમ વીર જિણ, પેખવી રૂપ વિશાળ તો; એહ અસંભવ સંભવે એ, સાચો એ ઇદ્રજાલ તો, તો બોલાવે ત્રિજગગુરુ, ઇદભૂઇ નામેણ તો, શ્રીમુખ સંશય સામિ સવે, ફેડે વેદપએણ[2] તો. ૧૯ માન મેલ્હી મદ ઠેલી કરી, ભગતે નામે સીસ તો,

---

૧ દેરખતી-દેખીને ૨ વેદપદથી

પંચ સયાશું વ્રત લીયો એ, ગોયમ પહિલો સીસ તો; તવ બંધવ સંજમ સુણવિ કરી, અગનિભૂઈ આવેઇ તો, નામ લેઈ આભાષ કરે, તે પણ પ્રતિબોધેઈ તો. ૨૦ ઇણ અનુક્રમે ગણહર રયણ, થાપ્યા વીર અગ્યાર તો, તવ ઉપદેશે ભુવનગુરુ, સંજમશું, વ્રત બાર તો; બિહું ઉપવાસે પારણું એ, આપણપે વિહરંત તો; ગોયમ સંજમ જગ સયલ, જયજયકાર કરંત તો.૨૧

વસ્તુછંદ.

ઇંદભૂઇઅ ઇંદભૂઇઅ ચઢિય બહુમાન, હુંકારો કરી સંચરિઓ, સમવસરણ પુહતો તુરંત; ઇહ સંસા સામિ સવે ચરમ[1] નાહ ફેડે ફુરંત, બોધિબીજ સંજાય મને, ગોયમ ભવહ[2] વિરત્ત; દિખ્ખ લેઇ સિખ્ખ સહિય, ગણહર [3]પય સંપત્ત. ૨૨

ઢાળ ચોથી—ભાષા.

આજ હુઓ સુવિહાણ, આજ પચેલિમાં પુણ્ય ભરો, દીઠા ગોયમસામિ, જો નિય નયણે અમિય ભરો. સિરિ ગોયમ ગણહાર, પંચસયા મુનિ પરિવરિયા, ભૂમિય કરય વિહાર, ભવિયાં જણ પડિબોહ કરે; સમવસરણ મઝાર, જે જે સંસા ઉપજે એ, તે તે પર ઉપગાર, કારણ પૂછે મુનિપવરો. ૨૩ જિહાં જિહાં દીજે દિખ્ખ, તિહાં તિહાં કેવલ ઉપજે એ; આપ કન્હે અણહુંત, ગોયમ દીજે દાન ઇમ; ગુરુ ઉપર ગુરુભત્તિ, સામિય ગોયમ ઉપનીય, ઇણ છલ કેવલનાણ, રાગજ રાખે રંગ ભરે. ૨૪ જો અષ્ટાપદ શૈલ, વંદે ચઢી ચઉવીશ જિણ, આતમલબ્ધિવસેણ, ચરમસરીરી સોઈ મુનિ; ઇઅ દેસણ

૧ છેલ્લા તીર્થંકર. ૨ ભવ—સંસારથી વિરક્ત. ૩ પદ.

નિસુણેઈ, ગોયમ ગણહર સંચલિઓ, તાપમ પન્નરમએણ, તો મુનિ દીઠો આવતો એ ૨૫ તપ સોસિય નિય અંગ, અમ્હ સકિત નવિ ઉપજે એ, કિમ ચઢશે દ્રઢકાય, ગજ જિમ દિસે ગાજતો એ ગિરુઓ એણે અભિમાન, તાપસ જો મન ચિંતવે એ, તો મુનિ ચઢીયો વેગ, [1]આલંબવી દિનકર કિરણ ૨૬ કંચણ મણિ નિપ્ફન્ન, દંડ કલશ ધજ વડ સહિય, પેખવિ પરમાણંદ, જિણહર ભરહેસર વિહિય, નિય નિય કાય પ્રમાણુ, ચઉદિસિ સંઠિઅ જિણહ બિંબ, પણમવિ મન ઉલ્લાસ, ગોયમ ગણહર તિહા વસિય. ૨૭ વયરસ્વામીનો જીવ, તિર્યક્જૃંભક દેવ તિહા, પ્રતિબોધે પુંડરીક, કંડરીક અધ્યયન ભણી, વળતા ગોયમસામી, સવિ તાપસ પ્રતિબોધ કરે, લેઇ આપણે સાથ, ચાલે જેમ [2]જુથાધિપતિ. ૨૮ ખીર ખાંડ ઘૃત આણી, અમિઅ વુઠ અંગુઠ ઠવે, ગોયમ એકણ પાત્ર, કરાવે પારણું સવે, પંચસયા શુભ ભાવ, ઉજ્જવળ ભરિયો ખીર મીસે, સાચા ગુરુસંજોગ, કવળ તે કેવળરૂપ હુઆ ૨૯ પંચસયા [3]જિણનાહ, સમવસરણ પ્રાકાર [4]ત્રય, પેખવી કેવલનાણ, ઉપન્નું ઉજ્જોયકરે, જાણે જિણવિ પીયૂષ, ગાજતી ઘણ મેઘ જિમ, જિનુવાણી નિસુણેય, નાણી હુવા પંચસયા ૩૦

વસ્તુછંદ

ઇણ અનુક્રમે ઇણે અનુક્રમે, નાણસંપન્ન, પન્નરહ સય પરિવરિય, હરિય દુરિય જિણનાહ વંદઈ, જાણવિ જગગુરુ વયણ, તિહ નાણ અપ્પાણ નિંદઈ. ચરમ જિણેસર તવ

---

૧ સૂર્ય ૨ યૂથ–ટોળાનો સ્વામી ૩ જિનનાથ ૪ ત્રણ ગઢ

ભણુઈ, ગોયમ મ કરિસ ખેઉ, છેડે જઈ આપણુ સહી, હોસું તુલ્લા બેઉ. ૩૧

ઢાળ ૫ મી-ભાષા.

સામિઓ એ વીર જિણુંદ, પુનિમચંદ જિમ ઉલ્લસિઅ, વિહરિઓ એ ભરહવાસમ્મિ, વરિસ બહોંતેર સંવસિઅ, ઠવતો એ કણુય[1] પઉમેસુ, પાયકમળ સંઘસહિઅ, આવીઓ એ નય-ણાણંદ, નયર પાવાપુરી સુરસહિય. ૩૨ પેખીઓ એ ગોયમ સામી, દેવશર્મા પ્રતિબોધ કરે, આપણો એ ત્રિશલા દેવી-નંદન પહોતો [2]પરમપએ, વળતાં એ દેવ આકાશ, પેખવી જાણ્ય જિણુ સમે એ; તો મુનિ એ મન વિખવાદ, નાદ ભેદ જિમ ઉપનો એ. ૩૩ કુણુ સમો એ સામિય દેખી, આપ કન્હે હું ટાલિઓ એ, જાણુંતો એ તિહુઅણુ નાહ, લોક વિવહાર ન પાલીઓએ; અતિ ભલું એ કીધલું સામિ, જાણ્યું કેવલ માગશે એ, ચિંતિયું એ બાળક જેમ, અહવા કેડે લાગશે એ. ૩૪ હું કિમ એ વીર જિણુંદ, ભગતે ભોળો ભોળવ્યો એ, આપણો એ અવિહડ નેહ, નાહ ન સંપે સાચવ્યો એ; સાચો એ તુહીં વીતરાગ, નેહ ન જેણે લાલીઓ એ, ઈણ સમે એ ગોયમ ચિત્ત, રાગ વિરાગે વાળીઓ એ. ૩૫ આવતું એ જે ઉલ્લટ્ટ, રહેતું રાગે સાહિઉં એ, કેવલ એ નાણુ ઉપ્પન્ન, ગોયમ સહેજે ઉમ્મા-હિઓ એ, તિહુઅણુ એ જયજયકાર, કેવલમહિમા સુર કરે એ, ગણુહર એ કરે વખાણુ, ભવિયણુ ભવ જીમ નિસ્તરે એ. ૩૬.

વસ્તુછંદ.

પઢમ ગણુહર પઢમ ગણુહર વરિસ પચાસ, ગિહિવાસે

---

૧ સુવર્ણકમળ. ૨ મોક્ષે

સવમિય, તીસ વરિસ સંજમ વિભૂસિય, સિરિ કેવલનાણુ પુણુ, બાર વરિસ તિહુયણુ નમંસિય, રાયગિહિ નયરીહિં ઠવિઅ, બાણું વય વરિસાઉ, સામી ગોયમ ગુણુનીલો, હોશે શિવપુર ઠાઉં. ૩૭

(ઢાળ ૬ ઠ્ઠી–ભાષા)

જિમ સહકારે[1] કોયલ ટહુકે, જિમ કુસુમહ વને પરિમલ મહકે, જિમ ચંદન સુગંધનિધિ, જિમ ગંગાજળ લહરે લહકે, જિમ કણયાચલ તેજે ઝલકે, તિમ ગોયમ સૌભાગ્યનિધિ. ૩૮ જિમ માનસરોવર નિવસે હંસા, જિમ સુરવર સિરિ કણયવતંસા, જિમ મહુયર[2] રાજીવ[3] વને, જિમ રયણાયર[4] રયણે વિલસે, જિમ અંબર તારાગણ વિકસે, તિમ ગોયમ ગુણ કેલિવને. ૩૯ પુનમ નિસિ જિમ શશહર[5] સોહે, સુરતરુ મહિમા જિમ જગ મોહે, પૂરવ દિસિ જિમ સહસકરો[6] પંચાનન[7] જિમ ગિરિવર રાજે, નરવઈ ઘર જિમ મયગલ[8] ગાજે, તિમ જિનશાસન મુનિપવરો ૪૦ જિમ સુરતરુવર સોહે શાખા, જિમ ઉત્તમ મુખ મધુરી ભાષા, જિમ વન કેતકી મહમહે એ, જિમ ભૂમિપતિ ભુયબલ ચમકે, જિમ જિનમંદિર ઘંટા રણકે, તિમ ગોયમ લબ્ધે ગહગહે એ. ૪૧ ચિંતામણિ કર ચઢીઓ આજ, સુરતરુ સારે વંછિત કાજ, કામકુંભ સવિ વશ હુઆ એ, [9]કામગવી પૂરે મનકામિય, અષ્ટ મહાસિદ્ધિ આવે ધામિ, સામિય ગોયમ અણુસરો એ ૪૨ પણુવખ્ખર[10] પહેલો પભણીજે, [11]માયાબીજ શ્રવણુ નિસુણીજે,

---

૧ આંબે ૨ ભમરો ૩ કમળ ૪ સમુદ્ર ૫ ચંદ્ર. ૬ સુરજ. ૭ સિંહ ૮ હાથી ૯ કામધેનુ ૧૦ પ્રણુવ–અક્ષર ૐ. ૧૧ હ્રીં

શ્રીમુખે શોભા સંભવે એ; દેવહ ધુરિ અરિહંત નમીજે વિનય પહુ ઉવજ્ઝાય થુણીજે, ઈણ મંત્રે ગોયમ નમો એ. ૪૩ પર ઘર વસતાં કાંઇ કરીજે, દેશ દેશાંતર કાંઇ ભમીજે, કવણ કાજ આયાસ[1] કરો, પ્રહ ઊઠી ગોયમ સમરીજે, કાજ સમગ્ગહ તતખણ સીઝે, નવનિધિ વિલસે તાસ ઘરે. ૪૪ ચઉદહ સય બારોત્તર વરસે, ગોયમ ગણહર કેવલ દિવસે, કિઓ કવિત્ત ઉપગાર પરો; આદેહિ મંગલ એહ પભણીજે, પરવ મહોચ્છવ પહિલો લીજે. ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ કલ્યાણ કરો. ૪૫ ધન્ય માતા જેણે ઉદરે ધરિયા, ધન્ય પિતા જિણ કુલ અવતરિયા, ધન્ય સદ્ગુરુ જિણે દિકખયાએ, વિનયવંત વિદ્યાભંડાર, જસ ગુણ કોઈ ન લબ્ભે પાર, વિદ્યાવંત ગુરુ વિનવે એ, ગૌતમસ્વામીનો રાસ ભણીજે, ચઉવિહ સંઘ રલિયાત કીજે, ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ કલ્યાણ કરો. ૪૬

શ્રી ગૌતમસ્વામીનો છંદ

(રાગ—પ્રભાતી)

માત પૃથ્વીસુત પ્રાત ઊઠી નમો, ગણધર ગૌતમ નામ ગેલે; પ્રહસમે પ્રેમશું જેહ ધ્યાતાં સદા, ચઢતી કલા હોય વંશ વેલે. માત૦ ૧ વસુભૂતિનંદન વિશ્વજનવંદન, દુરિત નિકંદન નામ જેહનું; અભેદ બુદ્ધે કરી ભવિજન જે ભજે, પૂર્ણ પહોંચે સહી ભાગ્ય તેહનું. મા૦ ૨ સુરમણિ જેહ ચિંતામણિ સુરતરુ, કામિત પૂરણ કામધેનુ; તેહ ગૌતમ તણું ધ્યાન હૃદયે ધરો, જેહ થકી અધિક નહીં માહાત્મ્ય કેહનું. મા૦ ૩ જ્ઞાન બલ તેજ ને સકલ સુખસંપદા, ગૌતમ નામથી

[1] મહેનત.

સિદ્ધિ પામે, અખંડ પ્રચંડ પ્રતાપ હોય અવનીમા, સુર નર જેહને શિશ નામે, મા૦ ૪ પ્રવણ આદિ ધરી માયા બીજે કરી, સ્વમુખે ગૌતમ નામ ધ્યાવે, કોડી મનકામના સકલ વેગે ફલે, વિઘ્ન વૈરી સવે દૂર જાવે મા૦ ૫ દુષ્ટ દૂરે ટળે સ્વજન મેળો મળે, આધિ ઉપાધિ ને વ્યાધિ નામે, ભૂતના પ્રેતના જોર ભાંજે વલી, ગૌતમ નામ જપતા ઉલ્લાસે મા૦ ૬ તીર્થ અષ્ટાપદે આપ લબ્ધે જઇ, પન્નરસે ત્રણને દિખ્ખ દીધી, અઠ્ઠમને પારણે તાપસ કારણે, ક્ષીર લબ્ધે કરી અખૂટ કીધી મા૦ ૭ વરસ પચ્ચાસ લગે ગૃહવાસે વસ્યા, વરસ વળી ત્રીશ કરી વીરસેવા, બાર વરસા લગે કેવલ ભોગવ્યું, ભક્તિ જેહની કરે નિત્ય દેવા મા૦ ૮ મહિયલ ગૌતમ ગોત્ર મહિમા નિધિ ઋદ્ધિ ને સિદ્ધિ સુખ કીર્તિદાઇ, ઉદય જસ નામથી અધિક લીલા લહે, સુજશ સૌભાગ્ય દોલત સવાઈ માત૦ ૯

શ્રી સોળ સતીનો છંદ

આદિનાથ આદે જિનવર વંદી, સફળ મનોરથ કીજીએ એ, પ્રભાતે ઉઠી મંગલિક કામે, સોળ સતીના નામ લીજીએ એ ૧ બાળકુમારી જગહિતકારી, બ્રાહ્મી ભરતની બહેનડી એ, ઘટઘટ વ્યાપક અક્ષરરૂપે, સોળ સતીમાંહે જે વડીએ ૨ બાહુબલ ભગિની સતીય શિરોમણી, સુંદરી નામે ઋષભસુતા એ, અંકસ્વરૂપી ત્રિભુવનમાંહે, જેહ અનુપમ ગુણજુત્તા એ.. ૩ ચંદનબાલા બાળપણાથી, શિયળવતી શુદ્ધ શ્રાવિકા એ; અડદના બાકુલા વીર પ્રતિલાભ્યા, કેવલ લહી વ્રત ભાવિકા એ. ૪ ઉગ્રસેનધૂઆ ધારિણીનંદિની, રાજીમતી

નેમવલ્લભા એ; જોબન વેશે કામને જીત્યો, સંજમ લેઈ દેવ-દુલ્લભા એ. ૫ પંચ ભરતારી પાંડવ નારી, દ્રુપદતનયા વખાણીયે એ; એક સો આઠે ચીર પુરાણા, શિયળ મહિમા તસ જાણીએ એ. ૬ દશરથ નૃપની નારી નિરૂપમ, કૌશલ્યા કુલચંદ્રિકા એ; શિયલ સલુણી રામજનેતા, પુણ્યતણી પરનાલિકા એ. ૭ કૌશાંબિક ઠામે શતાનીક નામે, રાજ્ય કરે રંગ રાજીઓ એ; તસ ઘર ઘરણી મૃગાવતી સતી, સુરભુવને જશ ગાજીઓ એ. ૮ સુલસા સાચી શિયલે ન કાચી, રાચી નહીં વિષયારસે એ; મુખડું જોતાં પાપ પલાયે, નામ લેતાં મન ઉલ્લસે એ. ૯ રામ રઘુવંશી તેહની કામિની, જનકસુતા સીતા સતીએ; જગ સહુ જાણે ધીજ કરંતાં, અનલ શીતળ થયો શિયલથી એ. ૧૦ કાચે તાંતણે ચાલણી બાંધી, કૂવાથકી જળ કાઢિયું એ; કલંક ઉતારવા સતી સુભદ્રાએ, ચંપા બાર ઉઘાડિયું એ. ૧૧ સુર–નરવંદિત શિયળ અખંડિત, શિવા શિવપદગામિની એ; જેહને નામે નિર્મળ થઇએ, બલિહારી તસ નામની એ. ૧૨ હસ્તિનાગપુરે પાંડુરાયની, કુંતા નામે કામિની એ; પાંડવ માતા દશે દશાર્હની, બ્હેન પતિવ્રતા પદ્મિની એ. ૧૩ શીલવતી નામે શીલવ્રતધારિણી, ત્રિવિધે તેહને વંદીએ એ; નામ જપંતા પાતક જાયે, દરિશણ દુરિત નિકંદીએ એ. ૧૪ નિષિધા નગરી નલ નરિંદની, દમયંતી તસ ગેહિની એ; સંકટ પડતાં શિયલ જ રાખ્યું, ત્રિભુવન કીર્તિ જેહની એ. ૧૫ અનંગઅજિતા જગજનપૂજિતા, પુષ્પચૂલા ને પ્રભાવતી એ; વિશ્વવિખ્યાતા કામિતદાતા, સોળમી સતી પદ્માવતી એ. ૧૬

વીરે ભાખી શાસ્ત્રે સાખી, ઉદયરત્ન ભાખે મુદા એ, વહાણું વાતા જે નર ભણુશે, તે લહેશે સુખસ પદા એ. ૧૭

શ્રી મહાવીરજિન છંદ

સેવો વીરને ચિત્તમા નિત્ય ધારો, અરિ ક્રોધને મનથી દૂર વારો, સંતોષવૃત્તિ ધરો ચિત્તમાહિ, રાગદ્વેષથી દૂર થાઓ ઉછાહિં ૧ પડ્યા મોહના પાશમા જેહ પ્રાણી, શુદ્ધ તત્ત્વની વાત તેણે ન જાણી; મનુષ્ય જન્મ પામી વૃથા કાં ગમો છો? જૈન માર્ગ છંડી ભૂલા કા ભમો છો? ૨ અલોભી અમાની નિરાગી તજો છો, સલોભી મમાની સરાગી ભજો છો, હરિ હરાદિ અન્યથી શુ રમો છો? નદી ગંગ મૂકી ગલીમા પરો છો ૩ કેઈ દેવ હાથે અસિ ચક્રધારા, કેઈ દેવ ઘાલે ગળે રૂંઢમાલા; કેઈ દેવ ઉત્સગે રાખે છે વામા, કેઈ દેવ સાથે રમે વૃંદ રામા ૪ કેઈ દેવ જપે લેઈ જપમાલા, કેઈ માંસભક્ષી મહા વિકરાલા, કેઈ યોગિણી ભોગિણી ભોગ રાગે, કેઈ રૂદ્રણી છાગનો હોમ માગે ૫ ઈસા દેવ દેવીતણી આશ રાખે, તદા મુક્તિના સુખને કેમ ચાખે? જદા લોભના થોકનો પાર નાવ્યો, તદા મધનો બિંદુઓ મન્ન ભાવ્યો ૬ જેહ દેવલા આપણી આશ રાખે, તેહ પિંડને મન્નશું લેઅ ચાખે, દીન હીનની ભીડ તે કેમ ભાજે? ફુટો ઢોલ હોયે કહો કેમ વાજે? ૭ અરે મૂઢ ભ્રાતા! ભજો મોક્ષદાતા, અલોભી પ્રભુને ભજો વિશ્વખ્યાતા, રત્નચિંતામણી સરિખો એહ સાચો, કલંકી કાચના પિંડશું મત રાચો ૮ મંદબુદ્ધિ જેહ પ્રાણી કહે છે, સવિ ધર્મ એકત્વ ભૂલો ભમે છે, કીહા સર્ષવા ને કીહા મેરુ ધીર? કીહા

કાયરા ને કીહાં શૂરવીરં. ૯ કીહાં સ્વર્ણથાલં કીહાં કુંભખંડં ? કીહાં કોદ્રવા ને કીહાં ખીરમંડં ? કીહાં ખીરસિંધુ કીહાં ક્ષારનીરં ? કીહાં કામધેનુ કીહાં છાગખીરં ? ૧૦ કીહાં સત્યવાચા કીહાં કૂડવાણી ? કીહાં રંકનારી કીહાં રાયરાણી ? કીહાં નારકી કીહાં દેવભોગી ? કીહાં ઇંદ્રદેહી કીહાં કુષ્ટરોગી ? ૧૧ કીહાં કર્મઘાતી કીહાં કર્મધારી ? નમો વીર સ્વામી ભજો અન્ય વારી; જિસી સેજમાં સ્વપ્નથી રાજ્ય પામી, રાચે મંદબુદ્ધિ ધરી જેહ સ્વામી. ૧૨ અથિર સુખ સંસારમાં મન્ન માચે, તે જનાં મૂઢમાં શ્રેષ્ઠશું ઇષ્ટ છાજે; તજો મોહ માયા હરો દંભરોષી, સજો પુણ્ય પોષી ભજો તે અરોષી. ૧૩ ગતિ ચાર સંસાર અપાર પામી, આવ્યા આશ ધારી પ્રભુ પાય સ્વામી; તુંહી તુંહી તુંહી પ્રભુ છો નિરાગી, ભવફેરની શૃંખલા મોહ ભાંગી. ૧૪ માનો વીરજી અર્જ છે એક મોરી, લીજે દાસકું સેવના ચરણ તોરી; પુણ્યોદય હુઆ ગુરુ આજ મેરા, વિવેકે લહ્યા મેં પ્રભુ દર્શ તેરા. ૧૫

શ્રી નવકાર મંત્રનો છંદ

દુહા

વંછિત પૂરે વિવિધ પરે, શ્રી જિનશાસન સાર; નિશ્ચે શ્રી નવકાર નિત્ય, જપતાં જયજયકાર. ૧ અડસઠ અક્ષર અધિક ફલ, નવપદ નવે નિધાન; વીતરાગ સ્વયં મુખ વદે, પંચ પરમેષ્ઠી પ્રધાન. ૨ એક જ અક્ષર એક ચિત્ત, સમર્યા સંપત્તિ થાય; સંચિત સાગર સાતનાં, પાતક દૂર પલાય. ૩ સકલ મંત્ર શિર મુકુટમણિ, સદ્‌ગુરુભાષિત સાર; સો

ભવિયા મન શુદ્ધશુ, નિત્ય જપીએ નવકાર ૪ છંદ નવકારથકી શ્રીપાલ નરેશર, પામ્યો રાજ્ય પ્રસિદ્ધ, શ્મશાન વિષે શિવનામકુમરને, સોવનપુરિસો સિદ્ધ, નવ લાખ જપતા નરક નિવારે, પામે ભવનો પાર, સો ભવિયા ભકતે ચોખ્ખે ચિત્તે, નિત્ય જપીયે નવકાર ૫ બાંધી વડશાખા શિંકે બેસી, કીધો કુંડ હુતાશ, તસ્કરને મંત્ર સમર્પ્યો શ્રાવકે, ઊડ્યો તે આકાશ, વિધિ રીતે જપતા અહિવિષ ટાલે, ઢાલે અમૃતધાર. સો૦ ૬ બીજોરા કારણ રાય મહાબલ, વ્યંતરદુષ્ટ વિરોધ, જેણે નવકારે હત્યા ટાળી, પામ્યો યક્ષ પ્રતિબોધ, નવ લાખ જપતા થાયે જિનવર, ઈસ્યો છે અધિકાર સો૦ ૭ પલ્લીપતિ શિખ્યો મુનિવર પાસે, મહામંત્ર શુદ્ધ, પરભવ તે રાજસિંહ પૃથવિપતિ, પામ્યો પરિગલ ઋદ્ધ, એ મંત્રથકી અમરાપુર પહોતો, ચારૂદત્ત સુવિચાર સો૦ ૮ સંન્યાસી કાશી તપ સાધતો, પંચાગ્નિ પરજાલે, દીઠો શ્રી પાસકુમારે પન્નગ, અધબલતો તે ટાલે, સંભલાવ્યો શ્રી નવકાર સ્વયંસુખ, ઈંદ્રભુવન અવતાર સો૦ ૯ મન શુદ્ધ જપતા મયણાસુંદરી, પામી પ્રિયસંયોગ, ઈણે ધ્યાનથકી ટલ્યો કુષ્ઠ ઉંબરનો, રક્તપિત્તનો રોગ, નિશ્ચેશુ જપતા નવનિધિ થાયે, ધર્મતણો આધાર સો૦ ૧૦ ઘટમાંહી કૃષ્ણ ભુજંગમ ઘાલ્યો, ઘરણી કરવા ઘાત, પરમેષ્ઠી પ્રભાવે હાર ફૂલનો, વસુધામાંહી વિખ્યાત, કમલાવતીએ (કલાવતીએ) પિંગલ કીધો, પાપતણો પરિહાર સો૦ ૧૧ ગયણાગણ જાતી રાખી ગૃહિણી, પાડી બાણપ્રહાર, પદ પંચ સુણતા પાંડુપતિ ઘર, તે થઈ કુંતા નાર, એ મંત્ર અમૂલખ મહિમા મંદિર,

ભવદુઃખભંજણહાર. સો૦ ૧૨ કંબલ શંબલે કાદવ કાઢયો, શકટ પાંચશેં માન; દીધે નવકારે ગયા દેવલોકે, વિલસે અમર વિમાન; એ મંત્રથકી સંપત્તિ વસુધા તલે, વિલસે જૈન વિહાર. સો૦ ૧૩ આગે ચોવીસે હુઇ અનંતી, હોશે વાર અનંત; નવકારતણી કોઈ આદિ ન જાણે, એમ ભાખે અરિહંત; પૂરવ દિશિ ચારે આદિ પ્રપંચે, સમર્યો સંપત્તિ સાર. સો૦ ૧૪ પરમેષ્ઠી સુરપદ તે પણ પામે, જે કૃતકર્મ કઠોર; પુંડરગિરિ ઉપર પ્રત્યક્ષ પેખ્યો, મણિધર ને એક મોર; સદ્‌ગુરુ સન્મુખ વિધિયે સમરતાં, સફલ જનમ સંસાર. સો૦ ૧૫ શૂલિકારોપણ તસ્કર કીધો, લોહખુરો પરસિદ્ધ; તિહાં શેઠે નવકાર સુણાવ્યો, પામ્યો અમરની ઋદ્ધ; શેઠને ઘર આવી વિઘ્ન નિવાર્યાં, સુરે કરી મનોહર. સો૦ ૧૬ પંચ પરમેષ્ઠી જ્ઞાનજ પંચહ, પંચ દાન ચારિત્ર; પંચ સજઝાય મહાવ્રત પંચહ, પંચ સમિતિ સમકિત, પંચ પ્રમાદ વિષય તજો પંચહ, પાલો પંચાચાર સો૦ ૧૭

કલશ–છપ્પય.

નિત્ય જપીએ નવકાર, સાર સંપત્તિ સુખદાયક; સિદ્ધમંત્ર એ શાશ્વતો, એમ જંપે શ્રી જગનાયક. શ્રી અરિહંત સુસિદ્ધ, શુદ્ધ આચાર્ય ભણીજે; શ્રી ઉવજ્ઝાય સુસાધુ, પંચ પરમેષ્ઠી થુણીજે. નવકાર સાર સંસાર છે, **કુશલ લાભવાચક** કહે; એક ચિત્તે આરાધતાં, વિવિધ ઋદ્ધિ વંછિત લહે. ૧૮

શ્રી શંખેશ્વર પાર્શ્વજિન છંદ.

સેવો પાસ સંખેશ્વરા મન શુદ્ધે, નમો નાથ નિશ્ચે કરી, એક બુદ્ધે; દેવી દેવલાં અન્યને શું નમો છો ? અહો ! ભવ્ય લોકો ભૂલા કાં ભમો છો ? ૧ ત્રિલોકના નાથને શું તજો છો,

પણ્યા પાસમા ભૂતડા કા ભજો છો, સુરધેનુ છડી અજા શું અજો છો ? મહાપથ મૂકી કુપથે વજો છો. ૨ તજે કોણ ચિંતામણિ કાચ માટે, ગ્રહે કોણ રાસભને હસ્તિ સાટે, સુરદ્રુમ ઉપાડી કોણ આક વાવે, મહામૂઢ તે આકુલા અંત પાવે ૩ કીહા કાકરો ને કીહા મેરુશૃંગ, કીહા કેશરી ને કીહા તે કુરંગ; કીહા વિશ્વનાવ કીહા અન્ય દેવા, કરો એક ચિત્તે પ્રભુ પાસ સેવા ૪ પૂજે દેવી પ્રભાવતી પ્રાણનાથ, બહુ જીવને જે કરે છે સનાથ, મહાતત્વ જાણી સદા જેહ ધ્યાવે, તેના દુ ખ દારિદ્ર દૂરે પળાવે ૫ પામી માનુષ્યને વૃથા કા ગમો છો ? કુશીલે કરી દેહને કા દમો છો ? નહીં મુક્તિવાસ વિના વીતરાગ, ભજો ભગવત તજો દ્રષ્ટિરાગ ૬ ઉદયરત્ન ભાખે સદા હેત આણી, દયા ભાવ કીજે પ્રભુ દાસ જાણી, આજ માહરે મોતીડે મેહ વુઠ્યા, પ્રભુ પાસ સંખેશ્વરો આપ તુઠ્યા ૭

પ્રાતઃસ્મરણ

લબ્ધિવંત ગૌતમગણધાર, બુદ્ધિએ અધિકા અભયકુમાર; પ્રહ ઉઠીને કરી પ્રણામ, શિયળવતના લીજે નામ ૧ પહેલા નેમિ જિનેશ્વરરાય, બાળબ્રહ્મચારી લાગુ પાય, બીજા જંબુકુમાર મહાભાગ, રમણી આઠનો કીધો ત્યાગ ૨ ત્રીજા સ્થૂલિભદ્ર સાધુ સુજાણ, કોશ્યા પ્રતિબોધી ગુણખાણ, ચોથા સુદર્શન શેઠ ગુણવંત, જેણે કીધો ભવનો અંત. ૩ પાચમા વિજયશેઠ નરનાર, શિયળ પાળી ઉતર્યા ભવપાર, એ પાચેને વિનતિ કરે, ભવસાયર તે હેલા તરે ૪ મગલં ભગવાન વીરો, મગલ ગૌતમપ્રભુ મગલં સ્થૂલિભદ્રાદ્યા, જૈનો ધર્મોસ્તુ મગલ ૫ સર્વારિષ્ટપ્રણાશાય, સર્વાભિષ્ટાર્થદાયિને, સર્વલબ્ધિનિધાનાય, ગૌતમસ્વામિને નમ ૬

નવકાર મંત્રનો મહિમા.

સમરો મંત્ર ભલો નવકાર, એ છે ચૌદ પૂરવનો સાર; એના મહિમાનો નહિ પાર, એનો અર્થ અનંત ઉદાર. સમરો—૧ સુખમાં સમરો દુઃખમાં સમરો, સમરો દિવસ ને રાત, જીવતાં સમરો મરતાં સમરો, સમરો સૌ સંગાથ. સમરો—૨ જોગી સમરે ભોગી સમરે, સમરે રાજા રંક, દેવો સમરે દાનવ સમરે, સમરે સૌ નિઃશંક. સમરો—૩ અડસઠ અક્ષર એના જાણો, અડસઠ તીરથ સાર; આઠ સંપદાથી પરમાણો, અડસિદ્ધિ દાતાર. સમરો—૪ નવપદ એનાં નવનિધિ આપે, ભવોભવના દુઃખ કાપે, વીર વચનથી હૃદયે થાપે, પરમાતમ પદ આપે. સમરો—૫

શ્રાવક કરણીનું પ્રભાતીયું.

શ્રાવક તું ઉઠે પ્રભાત, ચાર ઘડી લે પાછલી રાત; મનમાં સમરે શ્રી નવકાર, જિમ પામે ભવસાયપાર. ૧ કવણ દેવ કવણ ગુરુ ધર્મ, કવણ હમારું છે કુલ કર્મ; કવણ હમારો છે વ્યવસાય, એવું ચિંતવજે મનમાંય ૨ સામાયક લેજે મન શુદ્ધ, ધર્મની હૈડે ધરજે બુદ્ધ; પડિક્કમણું કરે રયણીતણું[1], પાતક આલોઇએ આપણું. ૩ કાયા શકતે કરે પચ્ચખ્ખાણ, સુધી પાલે જિનની આણ; ભણજે ગણજે સ્તવન સજ્ઝાય, જિણહુતિ[2] નિસ્તારો થાય. ૪ ધરજે નિત્ય ચઉદે નીમ, પાલે દયા જીવતાં સીમ; દેહેરે જઇ જુહારે દેવ, દ્રવ્ય ભાવથી કરજે સેવ. ૫ પૂજા કરતા લાભ અપાર, પ્રભુજી મહોટા મુક્તિ દાતાર, જે ઉથાપે જિનવર દેવ, તેહને નવ દંડકની ટેવ. ૬ પોશાલે ગુરુવંદન જાય, સુણજે વખાણ સદા ચિત્ત લાય; નિર્દૂષણ સૂઝતો આહાર, સાધુને દેજે સુવિચાર. ૭ સ્વામીવચ્છલ કરજે ઘણું, સગપણ મોટું સામીતણું; દુઃખીયા હીણા

---

૧ રાત્રી. ૨ જેથી.

દીનને દેખ, કરજે તાસ દયા સુવિશેષ ૮ ઘર અનુસારે દેજે દાન, મહોટાસુ મ કરે અભિમાન, ગુરુમુખ લેજે આખડી[1], ધર્મ ન મૂકીશ એક ઘડી ૯ વારુ શુદ્ધ કરે વ્યાપાર, ઓછા અધિકાનો પરિહાર; મ કરજે કેની કૂડી[2] શાખ, કૂડા જનશુ કથન મ ભાખ ૧૦ અનતકાય કહી બત્રીશ, અભક્ષ્ય બાવીસે વિશ્વાવીશ, તે ભક્ષણુ કહો કીજે કીમે ?, કાચા કુણા[3] ફળ મત જિમે ૧૧ રાત્રિભોજનના બહુ દોષ, જાણીને કરજે સતોષ, સાજી માખુ લોહ ને ગળી, મધુ ધાવડી મત વેચો વલી ૧૨ વલી મ કરાવે રગણુ પાસ, દૂષણુ ઘણા કહ્યા છે તામ, પાણી ગળજે બે બે વાર, અણગલ પીતા દોષ અપાર ૧૩ જીવાણીના કરજે યત્ન, પાતક છડી કરજે પુણ્ય, છાણા ઈધણ[4] ચુલો જોય, વાવરજે જિમ પાપ ન હોય ૧૪ ઘૃતના[5] પરે વાવરજે નીર, અણગલનીર મ ધોઇશ [6]ચીર; બારે વ્રત સૂધા પાલજે, અતિચાર સઘળા ટાળજે ૧૫ કહ્યા પન્નરે કર્માદાન, પાપતણી પરહરજે ખાણ, માથે મ લેજે અનરથદડ[7], મિથ્યા મેલ મ ભરજે પિડ ૧૬ સમકિત શુદ્ધ હૈયડે રાખજે, બોલ વિચારીને ભાખજે, પાંચ તિથિ મ કરો આરભ, પાળો શિયળ તજો મન દભ ૧૭ તેલ તક્ર ઘૃત દૂધ ને દહીં, ઉઘાડો મત મેલો સહી, ઉત્તમ ઠામે ખરચો વિત્ત[8], પરઉપકાર કરો શુભચિત્ત ૧૮ દિવસ ચરિમ કરજે ચઉવિહાર, ચારે આહારતણો પરિહાર, દિવસતણા આલોયે પાપ, જિમ ભાજે સઘળા સતાપ ૧૯ સધ્યાયે આવસ્યક[10] સાચવે, જિનવર ચરણુ ભવભવે, ચારે શરણ કરી દઢ હોય, સાગારી[11] અણસણુ લે સોય ૨૦ કરે મનોરથ મન એહવા, તીરથ શત્રુજયે જાવવા; સમેતશિખર આબુ ગિરનાર, ભેટીશ હુ ધન્ય ધન્ય અવતાર ૨૧ શ્રાવકની કરણી છે એહ, એહથી થાએ ભવનો છેહ, આઠે કર્મ પડે પાતલા, પાપતણા છૂટે આમળા ૨૨ વારુ લહીયે અમર[12] વિમાન, અનુક્રમે પામે શિવપુર ઠામ, કહે જિન હર્ષ ઘણે મસનેહ, કરણી દુ ખ હરણી છે એહ ૨૩

---

૧ પ્રતિજ્ઞા ૨ જૂઠી ૩ કુમળી ૪ લાકડા ૫ ઘીની પેઠે ૬ વસ્ત્ર ૭ નાહકનુ પાપ ૮ છાશ ૯ ધન ૧૦ પ્રતિક્રમણ ૧૧ છૂટછાટવાળુ ૧૨ સ્વર્ગ.

ખંડ ૧૩

શ્રી મહાવીરસ્વામીના પંચકલ્યાણકનું તથા સત્તાવીશ ભવનું સ્તવન.

પંચકલ્યાણકનું સ્તવન.

(પ્રભુ ચિત્ત ધરીને અવધારો મુજ વાત—એ દેશી.)

સરસ્વતી ભગવતી દીઓ મતિ ચંગી, સરસ સુરંગી વાણ્, તુજ પસાય માય ચિત્ત ધરીને, જિન ગુણ રયણની ખાણ્, ગિરૂઆ ગુણ વીરજી, ગાઇશું ત્રિભુવન રાય, જશ નામે ઘર મંગળમાળા, તસ ઘર બહુ સુખ થાય. ગિરૂઆ૦ ૧ એ આંકણી. જંબુદ્વીપ ભરતક્ષેત્રમાંહિ, નયર માહણકુંડ ગ્રામ; ઋષભદત્ત વર વિપ્ર વસે તિહાં, દેવાનંદા તસ પ્રિયા નામ. ગિરૂઆ૦ ૨ સુર વિમાન વર પુષ્પોત્તરથી, ચવિ પ્રભુ લીએ અવતાર; તવ તે માહણી રયણી મધ્યે, સુપન દેખે દશ ચાર. ગિરૂઆ૦ ૩ ધૂરે મયગલ મલપતો દેખે, બીજે વૃષભ વિશાળ; ત્રીજે કેશરી ચોથે લક્ષ્મી, પાંચમે કુસુમની માળ. ગિરૂઆ૦ ૪ ચંદ્ર, સુરજ, ધ્વજ, કળશ, પદ્મસર, દેખે દેવવિમાન, રયણાયરે રયણાયર રાજે, ચૌદમે અગ્નિ પ્રધાન. ગિરૂઆ૦ ૫ આનંદભર જાગી સા સુંદરી, કંતને કહે પરભાત, સુણીય વિપ્ર કહે તુમ સુત હોશે, ત્રિભુવનમાંહે વિખ્યાત. ગિરૂઆ૦ ૬ અતિ અભિમાન કીયો મરીચય ભવે, ભવિ જુઓ કર્મવિચાર, તાત વિપ્રવર તિહાં થયા કુંવર, વળી નીચ કૂળે અવતાર. ગિરૂઆ૦ ૭ ઇણે અવસર સિંહાસન ડોલે, નાણે કરી હરી જોય, માહણી કૂખે જગગુરુ પેખી, નમી કહે અઘટતું હોય. ગિરૂઆ૦ ૮ તતક્ષણ હરિણગમેષી તેડાવી, મોકલીઓ તેણે ઠામ, માહણી ગર્ભ અને ત્રિશલાનો, બિહું બદલી સુર જાય.

ગિરૂઆ૦ ૯ વળી નિશિભર એ દેવાનંદા, દેખે એ સુપન અસાર, જાણે એ સુપન ત્રિશલા કર ચઢિયા, જઇ કહે નિજ ભરતાર ગિરૂઆ૦ ૧૦ કંત કહે તું દુઃખ હર સુંદરી, મુજ મન અચરિજ એહ, મરૂથલમાંહે કલ્પદ્રુમ દીઠો, આજ સંશય ટળ્યો તેહ ગિરૂઆ૦ ૧૧

ઢાળ ૨ જી

નયરી ક્ષત્રિયકુંડ નરપતિ સિદ્ધારથ ભલોએ, આણ ન ખંડે તસ તણી, જગ જસ પરિમલોએ, તસ પટરાણી ત્રિશલા સતિ, કૂખે જગપતિએ ૧ સુખસજ્જાએ દેવી પોઢીયા, ચૌદ સુપન લહેએ, જાગતી જિનગુણ સમરતિ, હરખતિ ગહગહેએ ૨ રાજહંસ ગતિ ચાલતી, પિયુ કને આવતીએ પ્રહ ઉગમતે સુરકે, વિનવે નિજ પતિએ ૩ વાત સુણી રાય રંજીઆ, પંડિત તેડીયાએ, તેણે શુભ સુપન વિચારવા, પુસ્તક છોડીયાએ બોલે મધુરી વાણુ કે, ગુણનિધિસુત હોસે એ, સુખ સંપતિ ઘરે વાધશે, સંકટ ભાજશે એ ૪ પંડિતને રાય તૂઠીયા, લચ્છી દીયે ઘણીએ, કહે એહ વાણી સફળ હોજ્યો, અમને તુમતણીએ, નિજપદ પંડિત સંચર્યા, રાય સુખે ગ્હેએ, દેવી ઉદર ગર્ભ વાધતો, શુભ દોહલા લહેએ ૫ માત ભક્તિ જિનપતિ કરે, ગર્ભ હાલે નહીએ, સાત માસ લોલી ગયા માય ચિંતા લહીએ, સૈયરને કહે સાંભળો, કોણે મારો ગર્ભ હર્યો? હું ભોળી જાણુ નહીં, ફોકટ પ્રગટ કીઓએ ૬ મખી કહે અરિહંત સમરતાં, દુઃખ દોહગ ટળેએ, તવ જિન જ્ઞાન યોજીઓ, ગર્ભથી સળસળેએ, માત પિતા પરિવારનું, દુઃખ નિવારીયું એ, સંયમ ન લેઉં માય તાય છતા, જિન નિરધારિયું એ ૭ અણદીઠે મોહ એવડો કિમ વિછુઓ ખમેએ, નવ માસ વાડા ઉપરે દિન સાડા સાતમેએ, ચૈત્ર શુકલ દિન તેરસે, શ્રી જિનજી નમિયાએ, સિદ્ધારથ ભૂપતિ ભલા, ઓચ્છવ તવ કીયાએ ૮

વસ્તુ.

પુત્ર જનમ્યો પુત્ર જનમ્યો, જગત શણગાર, સિદ્ધારથ નૃપ કુળતિલો, કુળ મંડણ કુળ તણો દીવો, શ્રી જિનધર્મ પસાઉલે, ત્રિશલાદેવી

સુત ચિરંજીવો. એમ આશિષ દીએ ભલી, આવી છપ્પન કુમારી, સુતિકર્મ કરે તે સહી, સોહે જિસી હરિની નાર. સોહે૦ ૧

ઢાળ ૩ જી.

(નમણીની દેશી)

ચળ્યું રે સિંહાસણ ઇંદ્ર, જ્ઞાને નિરખતાએ, જાણી જનમ જિનેંદ્ર, ઇંદ્ર તવ હરખતાએ. ૧ આસનથારે ઉઠેત, ભક્તિએ થુણેએ, વાગે સુઘોસા ઘંટ, સઘળે રણઝણેએ. ૨ ઇંદ્ર ભુવનપતિ વીસ, વ્યંતર તણાએ, બત્રીસ રવિ શશિ દોય, દસ હરિ કલ્પનાએ. ૩ ચોસઠ ઇંદ્ર આણંદ, પ્રણમી કહેએ, રત્નગર્ભા જિન માત, દુજી એસી નહીંએ. ૪ જન્મ મહોચ્છવ દેવ, સવિહું આવિયાએ, માય દેઈ નિદ્રામંત્ર, સુત લેઇ મેરુ ગયાએ. ૫ કંચન મણિ ભૃંગાર, ગંધોદકે ભરીયાએ, કિમ સહેશે લઘુ વીર, હરિ સંશય ધરીયાએ. ૬ વહેસે નીર પ્રવાહ, કેમ તે નામિયેએ, ન કરે નમણ સનાત્ર, જાણ્યું સ્વામીયેએ. ૭ ચરણ અંગુઠે મેરુ, ચાંપી નાચીઓ એ, મુજ શિર પગ ભગવંત, એમ કહી રાચીયોએ. ૮ ઉલટયા સાયર સાત, સરવે જળહળ્યાએ, પાતાળે નાગેંદ્ર, સઘળા સળવળ્યાએ. ૯ ગિરિવર ત્રુટે ટુંક, ગડગડી પડયાએ, તીન ભુવનના લોક, કિંચિત્ લડથડયા એ. ૧૦ અનંત બળ અરિહંત, સુરપતિએ કહ્યું કે, હું મૂરખ સહી મૂઢ, એટલું નવિ લહ્યુંએ. ૧૧ પ્રદક્ષિણા દેઇ ખામેવ, ઓચ્છવ કરીએ, નાચે સુર ગાવે ગીત, પુન્ય પોતે ભરેએ. ૧૨ ઇણે સુખ સ્વર્ગની લીલ, તૃણ સરખી ગણેએ, જિન મૂકી માયને પાસ, પદ ગયા આપણેએ. ૧૩ માય જાગી જુએ પુત્ર, સુરવરે પૂજીઓએ, કુંડળ દોય દેવદૂષ્ય, અમીય અંગૂઠે દીઓએ. ૧૪ જનમ મહોચ્છવ કરે રાય, ઋદ્ધિયે વાધીઓએ, સજ્જન સંતોષી નામ, વર્દ્ધમાન થાપીઓએ. ૧૫

ઢાળ ૪ થી.

(પ્રભુ વાધેએ સુરતરૂ સરિખો—એ દેશી.)

પ્રભુ કલ્પતરુ સમ વાધે, ગુણમહિમા પાર ન લાધે, રૂપે અદ્ભૂત

અનૂપમ અકળ, અગે લક્ષણ વિદ્યા સકળ ૧ મુખ ચદ્ર કમળ દલ નયણ, સાસ સુરભિગધ મીઠા વયણ, હેમવરણે પ્રભુ તનુ શોભાવે, અતિ નિર્મળ પિણુ નવરાવે ૨ તપ તેજે સૂરજ સોહે, જોતા સુરનરનાં મન મોહે, પ્રભુ ગ્મે રાજકુવરશુ વનમા, માત તાતને આનદ મનમાં. ૩ બળ અતૂલ વૃષભગતિ વીર, ઇંદ્રસભામા કહ્યો જિન ધીર, એક સુર મૂઢ વાત ન માને, આવ્યો પરખવા વન રમવાને ૪ અહિ થઇ વૃક્ષ આમલીયે રાખ્યો, પ્રભુ હાથે ઝાલી દૂર નાખ્યો, વળી બાળક થઇ આવી રમીઓ, હારી વીરને ખાંધે લઇ ગમીઓ ૫ માત તાત દુ ખ ધરી કહે મિત્રુ, કોઈ વર્દ્ધમાનને લઈ ગયો શત્રુ, જોતો સુર વાધ્યો ગગને મિથ્યાતિ, વીરે મુષ્ટીએ હણ્યો પડ્યો ધરતિ ૬ પાય નમી નામ દીધો મહાવીર, જેવો ઈંદ્રિ કહ્યો તેવો ધીર, સુર વળીઓ પ્રભુ આવ્યા રંગે, માત તાતને ઉલટ અગે. ૭

વસ્તુ

રાય ઓચ્છવ રાય ઓચ્છવ કરે મનરગ, લેખનશાળાએ સુત ઠવે, વીર જ્ઞાન રાજા ન જાણે, તવ સૌધર્મઈંદ્ર આવીયા, પૂછે ગ્રથ સ્વામી વખાણે, વ્યાકરણ જૈન તિહાં કીયો, આનદ્યો સુરરાય, વચન વદે પ્રભુ ભારતી, પડ્યો વિસ્મય થાય

ઢાળ ૫ મી.

યોવનવય જબ આવીયાએ, રાય કન્યા જશોદા પરિણાવિયાએ, વિવાદ મહોચ્છવ શુભ કીયોએ, સર્વે સુખ સસારના વિલસીયાએ ૧ અનુક્રમે હુઇ એક કુવરીએ, ત્રીસ વરસ જિનગાજ લીલા કરીએ, માત પિતા સદ્ગતિ ગયાએ, પછે વીર વૈરાગે પૂરીયાએ ૨ મયણરાય સેન જીતીયોએ, વીર અથિર સસાર મન ચિતીયોએ; રાજ રમણી ઋદ્ધિ પરિહરિયે, કહે કુટુબને લેશુ સયમસિરિએ ૩

ઢાળ ૬ ઠ્ઠી

ગગ ગોડી

પિતરીઓ સુપાસ રે, ભાઇ નદિવર્દ્ધન, કહે વચ્છ એમ ન કીજીયેએ

૧. આગે સાત તાત વિછોહ રે, તું વળી વ્રત લીયે, ચાંદે ખાર ન દીજીયેએ. ૨. નીર વિના જિમ મચ્છ રે, વીર વિના તિમ, ટળવળતું ઇમ સહુ કહેએ. ૩ કૃપાવંત ભગવંત રે, નેહ વિના વળી, વરસ બે ઝાઝેરા રહ્યાએ. ૪ ફાસુ લીએ અન્નપાન રે, પરઘર નવિ જમે, ચિત્ત ચારિત્ર ભાવે રમેએ. ૫ ન કરે રાજની ચિંત રે, સુર લોકાંતિક, આવી કહે સંયમ સમેએ. ૬ બૂઝ બૂઝ ભગવંત રે, છોડી વિષયસુખ, એ સંસાર વધારણોએ. ૭

ઢાળ ૭ મી.

(આવે આવે ઋષભનો પુત્ર—એ દેશી)

આલે આલે ત્રિશલાનો કુંઅર, રાજા સિદ્ધારથનો નંદન, દાન સંવત્સરીએ, એક કોડી આઠ લાખ દિન પ્રત્યે એ કનક, રયણ રૂપા મોતી તો, મુઠી ભરી ભરીએ. આલે આલે૦ ૧ ધણ કણ ગજ રથ ઘોડલા રે, ગામ નગર પૂર દેશ તો, મનવંછિત વળીએ, નિર્ધનને ધનવંત કીઆએ, તસ ઘર ન ઓળખે નારી તો, સમ કરે વળીવળીએ. આલે આલે૦ ૨ દુઃખ દારિદ્ર ટાળ્યા જગતણાંએ, મેઘ પરે વરસીદાન તો, પૃથ્વી અઋણ કરીએ, ફરીએ બહુ નરનારી ઓચ્છવ જુએએ, સુર નર કરે મંડાણ તો, જિન દીક્ષા વરીએ. આલે આલે૦ ૩ વિહારક્રમ જગગુરુ કીઓએ, કેડે આવ્યો માહણ મિત્ર તો, નારીએ સંતાપિઓ, જિન યાચક હું વિસરયોએ, પ્રભુ ખંધથકી દેવદૂષ્ય તો, ષટ્ ખંડ કરી દિઓએ. આલે આલે૦ ૪

ઢાળ ૮ મી.

(રાગ સામેરી.)

(છઠ્ઠી ભાવના મન ધરો—એ દેશી.)

જસ ઘર હોયે પ્રભુ પારણું, સુર તિહાં કંચન વરસે અતિ ઘણું, આંગણું દીપે તેજે તેહ તણુંએ, દેવદુંદુભી વાજેએ, તેણે નાદે અંબર ગાજેએ, છાજે એ ત્રિભુવનમાંહે સોહામણુંએ. ૧ (ત્રુટક) સોહામણું પ્રભુ તપ તપે, બહુ દેશવિદેશે વિચરતા, ભવિજીવને ઉપદેશ દેતા, સાતે ઇતિ શમાવતા, ષટ્ માસ વન કાઉસ્સગ રહી, જિન કઠીન કર્મ દહે

સહી, ગોવાળ ગૌ ભળાવી ગયા, વીર મુખ બોલે નહીં. ૨ (પુર્વલી) ગોરૂ સવિ દહ દિસે ગયા, તેણે આવી કહ્યું મુનિ કિહાં ગયા, ઋષિરાયા ઉપર મૂરખ કોપીયાએ, ચરણ ઉપર રાધી ખીર, તેણે ઉપસર્ગે ન ચળ્યા ધીર, મહાવીર શ્રવણે ખીલા ઠોકીયા રે ૩ (ત્રુટક) ઠોકીયા ખીલા દુખે પીલ્યા કો ન લહે તેમ કરી ગયા, જિનરાજને મન શત્રુ મિત્ર સરખા, મેરૂપરે ધ્યાને રહ્યા ઉનહી વરસે મેઘ ભારે વીજળી ઝબુકે ઘણી, બેઉ ચરણ ઉપર ડાભ ઊગ્યો, ઇમ સહે ત્રિભુવન ધણી ૪ (પુર્વલી) એક દિન ધ્યાન પૂરુ કરી, પ્રભુ નયરિયે પહોતા ગોચરી, તિહાં વૈદ શ્રવણે ખીલા જાણીયાએ, પારણુ કરી કાઉસ્સગે રહ્યા, તિહાં વૈદે સચ બેલા કીયા, બાંધીયા વૃક્ષે દોય ખીલા તાણીઆએ ૫ (ત્રુટક) તાણી કાઢ્યા દોય ખીલા, વીર વેદના થાય ઘણી, આક્રંદ કરતા ગિરિ ચયો, શત ખંડ જુઓ ગતિ કર્મતણી, બાંધે રે જીવડો કર્મ હસતા, રોવતાં છૂટે નહી, ધન્ય ધન્ય મુનિવર રહે સમચિત્ત, કર્મ એમ ત્રુટે સહી ૬

ઢાળ ૯ મી.

જુઓ જુઓ કરમે શુ કીધુ રે, અન્ન વર્ષ ઋષભે ન લીધુ રે, કર્મ વશ મ કરો કોઇ ખેદ રે, મલ્લિનાથ પામ્યા સ્રીવેદ રે ૧ કર્મે ચક્રી બ્રહ્મદત્ત નડીયો રે, સુભુમ નરકમાંહિ પડીઓ રે, ભરત બાહુબળશુ ભજો રે, ચક્રી હાર્યો ગય જસ ચડીયો રે ૨ સનતકુમારે સહ્યા રોગ રે, નળદમયતી વિયોગ રે, વાસુદેવ જરાકુમાર માર્યો રે, બળદેવ મોહનીયે ધાર્યો રે ૩ ભાઇ સબ મસ્તકે વહીયો રે, પ્રતિબોધ સુરસુખે લહીઓ રે, શ્રેણિક નરકે એ પહોતો રે, વન ગયા દશરથ પુત્રો રે. ૪ સત્યવંત હરિચંદ્ર ધીર રે, ડુબ ઘેર શિર વહ્યું નીર રે, કુબેરદત્તાને કુયોગ રે, બહિન વળી માતાશુ ભોગ રે. ૫ પરદ્યથે ચંદનબાળા રે, ચઢિયો સુભદ્રાને આળ રે, મયણરેહા મૃગાંકલેખા રે, દુઃખ ભોગવીયા તે અનેકા રે ૬ કરમે ચંદ્ર કલંકિયો રે, રાય રંક કોઇ ન મૂકયો રે, ઇંદ્ર અહલ્યાશુ લુબ્ધ્યો રે, રેનાદે વીમાહ કીધો રે ૭ ઇશ્વર નારીએ નચાવ્યો રે, બ્રહ્મા ધ્યાનથી ચુકાવ્યો રે, અધ અઘ કરમ પ્રધાન રે, જીસા જીસા શ્રી વર્દ્ધમાન રે. ૮

ઢાળ ૧૦ મી.

ઇમ કર્મ હણ્યા સવિ ધીર પુરુષ મહાવીર બાર વર્ષ તપ્યો તપ, તે સઘળો વિણુ નિર શાલી વૃક્ષતળે રે, પ્રભુ પામ્યા કેવળજ્ઞાન, સમવસરણ રચે સુર દેશના દે જિન ભાણ. ૧ અપાપા નયરી, યજ્ઞ કરે વિપ્ર જેહવી બુઝવી દિખ્યા વીરને વંદે તેહ, ગૌતમઋષિ આદે, ચારસે ચાર હજાર, સહસ્સ ચૌદ મુનિવર, ગણુધર જાણ ઇગ્યાર. ૨ ચંદનબાળા મુખ સાધવી સહસ છત્રીશ, દોઢ લાખ સહસ નવ, શ્રાવક દે આશીષ, ત્રણુ લાખ શ્રાવિકા અધકી સહસ, અઢાર સંઘ ચતુર્વિધી સ્થાપિયો, ધન ધન જિન પરિવાર. ૩ પ્રભુ અશોકતરુ તળે, ત્રિગડે કરેઅ વખાણ, સુણે બારે પર્ષદા, યોજન વાણી પ્રમાણુ, ત્રણુ છત્ર સોહે શિર, ચામર ઢાળે ઈંદ્ર, નાટક બદ્ધ બત્રીશ ચોત્રીસ અતિશય જિણંદ. ૪ પુષ્પપગર ભરે સુર, વાજે દુંદુંભી નાદ, નમે સકળ સુરાસુર, છાંડી સવિ પરમાદ, ચિહું રૂપે સોહે, ધર્મ પ્રકાશે ચાર, ચોવીસમો જિનવર, આપે ભવનો પાર. ૫ પ્રભુ વરસ બહોંતેર, પાળી નિર્મળ આય, ત્રિભુવન ઉપગારી, તરણુતારણુ જિનરાય, કાર્તિક માસ દિન, દિવાળી નિરવાણુ, પ્રભુ મુગતે પહોંત્યા, પામે નિત્ય કલ્યાણુ. ૬

કળશ.

ઇમ વીર જિનવર સયલ સુખકર, નામે નવનિધિ સંપજે, ઘર ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ સુસિદ્ધિ પામે, એકમના જે નર ભજે. તપગચ્છ ઠાકુર ગુણ વૈરાગર, હીરવિજયસૂરીશ્વરો, હંસરાજ વંદે મન આનંદે, કહે ધન્ય મુજ એ ગુણો. ૧

સત્તાવીશ ભવનું સ્તવન.

શ્રી શુભવિજય સુગુરુ નમી, નમી પદ્માવતી માય; ભવ સત્તાવીશ વરણવું, સુણતાં સમકિત થાય. ૧ સમકિત પામે જીવને, ભવ ગણુતીએ

ગણાય, જો વળી સંસારે ભમે, તો પણ મુગતે જાય ૨ વીર જિનેશ્વર સાહીબો, ભમીયો કાળ અનંત; પણ સમકિત પામ્યા પછી, અંતે થયા અરિહંત ૩

ઢાળ ૧ લી.

(કપુર હોય અતિ ઉજળો રે–એ દેશી)

પહેલે ભવે એક ગામનો રે, રાય નામે નયસાર, કાષ્ઠ લેવા અટવી ગયો રે, ભોજન વેળા થાય રે, પ્રાણી ધરીયે સમકિત રંગ, જિમ પામીયે સુખ અભંગ રે પ્રાણી૦ ૧ (એ આંકણી) મન ચિંતે મહિમા-નીલો રે, આવે તપસી કોય, દાન દેઇ ભોજન કરુ રે, તો વંછિત ફળ હોય રે. પ્રાણી૦ ૨ મારગ દેખી મુનિવરો રે, વંદે દેઇ ઉપયોગ, પૂછે કેમ ભટકો ઇહાં રે, મુનિ કહે સાથ વિજોગ રે પ્રાણી૦ ૩ હર્ષભરે તેડી ગયો રે, પડિલાભ્યા મુનિરાજ, ભોજન કરી કહે ચાલીયે રે, સાથ ભેળા કરુ આજ રે પ્રાણી૦ ૪ પગવટીએ ભેળા કર્યા રે, કહે મુનિ દ્રવ્ય એ માર્ગ, સંસારે ભૂલા ભમો રે, ભાવ માર્ગ અપવર્ગ રે પ્રાણી૦ ૫ દેવ ગુરુ ઓળખાવીયા રે, દીધો વિધિ નવકાર, પશ્ચિમ મહાવિદેહમાં રે, પામ્યા સમકિત સાર રે પ્રાણી૦ ૬ શુભ ધ્યાને મરી સુર હુઓ રે, પહેલા સ્વર્ગ મઝાર, પલ્યોપમ આયુ ચવી રે, ભરત ધરે અવતાર રે પ્રાણી૦ ૭ નામે મરીચી યૌવને રે, સંયમ લીએ પ્રભુ પાસ, દુષ્કર ચરણ લહી થયો રે, ત્રિદંડીક શુભ વાસ રે. પ્રાણી૦ ૮

ઢાળ ૨ જી.

(વિવાહલાની દેશી)

નવો વેશ રચે તેણી વેળા, વિચરે આદેશ્વર ભેળા; જળ થોડે સ્નાન વિશેષે, પગે પાવડી ભગવે વેશે ૧ ધરે ત્રિદંડ લાકડી મહોટી, શિર મુંડણ ને ધરે ચોટી, વળી છત્ર વિલેપન અંગે, શુલથી વ્રત ધરતો રંગે ૨ સોનાની જનોઇ રાખે, સહુને મુનિ મારગ ભાખે, સમોસરણે પૂછે

નરેશ, કોઇ આગે હોશે જિનેશ. ૩ જિન જંપે ભરતને તામ, તુજ પુત્ર મરીચી નામ; વીર નામે થશે જિન છેલ્લા, આ ભરતે વાસુદેવ પહેલા. ૪ ચક્રવર્તી વિદેહે થાશે, સુણી આવ્યા ભરત ઉલ્લાસે; મરિચીને પ્રદક્ષિણા દેતા, નમી વંદીને એમ કહેતા. ૫ તમે પુન્યાઇવંત ગવાશો, હરિ ચક્રી ચરમ જિન થાશો; નવિ વંદુ ત્રિદંડીક વેશ, નમું ભક્તિયે વીર જિનેશ. ૬ એમ સ્તવના કરી ઘેર જાવે, મરિચી મન હર્ષ ન માવે; મહારે ત્રણ પદવીની છાપ, દાદા જિન ચક્રી બાપ. ૭ અમે વાસુદેવ ધુર થઇશું, કુળ ઉત્તમ મહારું કહીશું; નાચે કુળમદશું ભરાણો, નીચ ગોત્ર તિહાં બંધાણો. ૮ એક દિન તનુ રોગે વ્યાપે, કોઈ સાધુ પાણી ન આપે; ત્યારે વંછે ચેલો એક, તવ મળીયો કપિલ અવિવેક. ૯ દેશના સુણી દીક્ષા વાસે, કહે મરિચી લીયો મુનિ પાસે; રાજપુત્ર કહે તુમ પાસે, લેશું અમે દીક્ષા ઉલ્લાસે. ૧૦ તુમ દરશને ધરમનો વેમ, સુણી ચિંતે મરિચી એમ; મુજ યોગ્ય મળ્યો એ ચેલો, મૂળ કડવે કડવો વેલો. ૧૧ મરિચી કહે ઉભયમાં, લીએ દીક્ષા યોવન વયમાં; એણે વચને વધ્યો સંસાર, એ ત્રીજો કહ્યો અવતાર. ૧૨ લાખ ચોરાશી પૂરવ આય, પાળી પાંચમે સ્વર્ગ સધાય; દસ સાગર જીવિત ત્યાંહી, શુભવીર સદા સુખમાંહી. ૧૩

ઢાળ ૩ જી.

(ચોપાઇની દેશી.)

પાંચમે ભવ કોલ્લાગ સન્નિવેશ, કૌશિક નામે બ્રાહ્મણ વેશ; એંશી લાખ પૂરવ અનુસારી, ત્રિદંડીયાને વેશ મરી. ૧ કાળ બહુ ભમિયો સંસાર, થુણાપુરી છઠ્ઠો અવતાર; બહોંતેર લાખ પૂરવને આય, વિપ્ર ત્રિદંડીક વેશ ધરાય; સૌધર્મ મધ્ય સ્થિતિયે થયો, આઠમે ચૈત્ય સન્નિવેશે ગયો: અગ્નિદ્યોત દ્વિજ ત્રિદંડીયો, પૂર્વ આયુ લખ સાઠે મૂઓ. ૩ મધ્ય સ્થિતિએ સુર સ્વર્ગ વિમાન, દશમે મંદિરપુર દ્વિજ ઠાણ: લાખ છપ્પન્ન પૂરવાપુરી, અગ્નિભૂતિ ત્રિદંડિક મરી. ૪ ત્રીજે સ્વર્ગે મધ્યાયુ ધરી, બારમે ભવે શ્વેતાંબીપૂરી; પુરવ લાખ ચુમાળીશ આય. ભારદ્વાજ ત્રિદંડિક

થાય ૫ તેરમે ચોથે સ્વર્ગે રમી, કાળ ઘણો સંસારે ભમી; ચૌદમે ભવ રાજગૃહી જાય, ચોત્રીસ લાખ પૂરવને આય ૬ થાવર વિપ્ર ત્રીદડી થયો, પાચમે સ્વર્ગે મરીને ગયો, સોલમે ભવ ક્રોડ વરસ સમાય, રાજ-કુમાર વિશ્વભૂતિ થાય ૭ સભૂતિમુનિ પાસે અણગાર, દુષ્કર તપ કરી વરસ હજાર, માસખમણ પારણુ ધેરી દયા, મથુરામાં ગોચરીએ ગયા ૮ ગાય હણ્યા મુનિ પડ્યા ધસ્યા, વૈશાખનદી પિતરીયા હસ્યા, ગોશૃગે મુનિ ગર્વે કરી, ગગન ઉછાળી ધરતી ધરી. ૯ તપ ગર્વથી હોજો બળ ઘણી, કરી નીયાણુ મુનિ અણુસણી, સત્તરમે મહાશુક્રે સુરા, શ્રી શુભ-વીર સત્તર સાગરા ૧૦

ઢાળ ૪ થી

(નદી યમુનાકે તીર ઉડે દોય પખીયા—એ દેશી)

અઢારમે ભવે માત, સુપન સુચિત સતી, પોતનપુરીયે પ્રજાપતિ, રાણી મૃગાવતી, તસ સુર નામે ત્રિપૃષ્ટ, વાસુદેવ નૃપના, પાપ ઘણા કરી, સા-તમી નરકે ઉપના ૧ વીશમે ભવ થઇ સિહ, ચોથી નરકે ગયા, તિહાથી ચવી સસારે, ભવ બહુળા થયા, બાવીશમે નરભવ લહી, પુણ્ય-દશા વમીયા, ત્રેવીશમે રાજ્યધાની, મૂકાએ સચરીયા ૨ રાય ધન્ય જય ધારણી, રાણીએ જનમિયા, લાખ ચોગસી પુરવ આયુ જીવિયા, પ્રિય-મિત્ર નામે ચક્રવર્તી દીક્ષા લહી; ક્રોડી વરસ ચારિત્રદશા પાળી સહી. ૩ મહાશુક્રે થઇ દેવ, ઇણે ભરતે ચવિ, છત્રિકા નગરીયે, જિતશત્રુ રાજવી ભદ્રા માય લખ પચવીશ, વરસ સ્થિતિ ધરી, નદન નામે પુત્રે, દીક્ષા આચરી. ૪ અગીયાર લાખ ને એશી, હજાર છસે વળી ઉપર પીસ્તા-લીશ, અધિક પણ દિન ૩ણી, વીશસ્થાનક માસખમણે માસખમણે, જાવ-જીવ સાધતા, તીર્થંકર નામકર્મ, તિહાં નિકાચતા ૫ લાખ વરસ દીક્ષા પર્યાય તે પાળતા, છવ્વીસમે ભવ પ્રાણતકલ્પે દેવતા, સાગર વીશનુ જીવિત સુખભર ભોગવે, શુભવીર જિનેશ્વર ભવ સુણજો હવે ૬

ઢાળ ૫ મી.

(ગજરા મારૂજી ચાલ્યા ચાકરી રે.—એ દેશી)

નયર માહણકુંડમાં વસે રે, મહાઋદ્ધિ ઋષભદત્ત નામ દેવાનંદા દ્વિજ શ્રાવિકા રે, પેટ લીધો પ્રભુ વિસરામ રે, પેટ લીધો પ્રભુ વિસરામ. ૧ બ્યાશી દિવસને અંતરે રે, સુર હરિણીગમેષી આય; સિદ્ધારથ રાજા ઘરેરે, ત્રિશલા કૂખે છટકાય રે. ત્રિશલા૦ ૨ નવ માસાંત રે, જનમિયા રે, દેવ દેવીયે ઓચ્છવ કીધ; પરણી યશોદા યૌવને રે, નામે મહાવીર પ્રસિદ્ધ રે. નમો૦ ૩ સંસાર લીલા ભોગવી રે, ત્રીશ વર્ષે દીક્ષા લીધ; બાર વરસે હુઆ કેવળી રે, શિવવહુનું તિલક શીર દીધરે. શિવ૦ ૪ સંઘ ચતુર્વિધ થાપીયો રે, દેવાનંદા ઋષભદત્ત પ્યાર; સંયમ દેઇ શિવ મોકલ્યા રે, ભગવતીસૂત્રે અધિકાર રે. ભગવતિ૦ ૫ ચોત્રીશ અતિશય શોભતા રે, સાથે ચઉદ સહસ અણગાર; છત્રીશ સહસ તે સાધવી રે, બીજે દેવ દેવી પરિવાર રે. બીજો૦ ૬ ત્રીશ વરસ પ્રભુ કેવળી રે, ગામ નગર તે પાવન કીધ; બહોંતેર વરસનું આઉખું રે, દીવાળીયે શિવપદ લીધરે. દીવાળી૦ ૭ અગુરૂલઘુ અવગાહને રે, કીયો સાદી અનંત નિવાસ; મોહરાય મલ મુળશું રે, તન મન સુખનો હોય નાશ રે. તન૦ ૮ તુમ સુખ એક પ્રદેશનું રે, નવિ ભાવે લોકાકાશ; તો અમને સુખીઆ કરો રે, અમે ધરીયે તુમારી આશ રે. અમે૦ ૯ અખય ખજાનો નાથનો રે, મેં દીઠો ગુરુ-ઉપદેશ; લાલચ લાગી સાહેબા રે, નવિ ભજીયે કુમતિનો લેશ રે. નવિ૦ ૧૦ મહોટાનો જે આશરો રે, તેથી પામીયે લીલ વિલાસ; દ્રવ્ય ભાવ શત્રુ હણી રે, શુભવીર સદા સુખવાસ રે. શુભ૦ ૧૧

કળશ

ઓગણીશ એકે, વરસ છેકે, પૂર્ણિમા શ્રવણ વરો; મેં થુણ્યો લાયક, વિશ્વનાયક, વર્દ્ધમાન જિનેશ્વરો; સવેગ રંગ તરંગ ઝીલે, જસવિજય સમતા ધરો, શુભવિજય પંડિત ચરણ સેવક, વીરવિજયો જયકરો. ૧૨

શ્રી વીરભગવાનનું હાલરડું (પારણું)

માતા ત્રિશલા ઝુલાવે પુત્ર પારણે, ગાવે હાલો હાલો હાલરૂવાના ગીત, સોના રૂપા ને વળી રત્ને જડિયું પારણું, રેશમ દોરી ઘૂઘરી વાગે છુમ છુંમ રીત, હાલો હાલો હાલો હાલો મારા નંદને ૧ જિનજી પાસ પ્રભુથી વરસ અઢીસે અંતરે, હોશે ચોવીશમા તીર્થંકર જિન પરિણામ, કેશીસ્વામી મુખથી એવી વાણી સાંભળી, સાચી સાચી હુઈ તે મારે અમૃતવાણ હા૦ ૨ ચૌદ સ્વપ્ને હોવે ચક્રી કે જિનરાજ, વીત્યા બારે ચક્રી, નહિ હવે ચક્રીરાજ, જિનજી પ્રભુના શ્રી કેશી ગણધાર, તેહને વચને જાણ્યા ચોવીશમા જિનરાજ, મારી કૂખે આવ્યા ત્રણ ભુવન શિરતાજ, મારી કૂખે આવ્યા સંઘ તીરથની લાજ, હું તો પુણ્ય પનોતી ઇંદ્રાણી થઈ આજ હા૦ ૩ મુજને દોહલો ઉપજ્યો બેસું ગજ અંબાડીએ, સિંહાસન પર બેસું ચામર છત્ર ધરાય, એ સહુ લક્ષણ મુજને નંદન તારા તેજના, તે દિન સંભારું ને આનંદ અંગ ન માય હા૦ ૪ કરતલ પગતલ લક્ષણ એક હજાર ને આઠ છે, તેહથી નિશ્ચય જાણ્યા જિનવર શ્રી જગદીશ, નંદન જમણી જંઘે લંછન સિંહ બિરાજતો, મેં તો પહેલે સુપને દીઠો વીસવાવીસ હા૦ ૫ નંદન નવલા બંધવ નંદીવર્ધનના તમે, નંદન ભોજાઈઓના દીયર છો સુકુમાળ, હસશે ભોજાઈઓ કહી દીયર મારા લાડકા, હસશે રમશે ને વળી ચૂંટી ખણશે ગાલ, હસશે રમશે ને વળી ઠુંસા દેશે ગાલ. હા૦ ૬ નંદન નવલા ચેડા રાજાના ભાણેજ છો, નંદન નવલા પાંચસે મામીના ભાણેજ છો, નંદન મામલીયાના ભાણેજા સુકુમાર, હસશે હાથ ઉછાળી કહીને ન્હાના ભાણજા, આંખો આંજીને વળી ટપકું કરશે ગાલ હા૦ ૭ નંદન મામા મામી લાવશે ટોપી આંગલા, રત્ને જડીયા ઝાલર મોતી કસબી કોર, નીલા પીલા ને વળી રાતા સર્વે જાતિના, પહેરાવશે મામી મારા નંદ કિશોર હા૦ ૮ નંદન મામા મામી સુખલડી સહુ લાવશે, નંદન ગજવે ભરશે લાડુ મોતીચૂર, નંદન મુખડા જોઈને લેશે મામી ભામણા, નંદન મામી કહેશે જીવો સુખ ભરપૂર હા૦ ૯ નંદન નવલી ચેડા મામાની સાતે સતી,

મારી ભત્રીજી ને બેન તમારો નંદ; તે પણ ગુંજે ભરવા લાખણસાઇ લાવશે, તુમને જોઇ જોઇ હોશે અધિકો પરમાનંદ૦ હા૦ ૧૦ રમવા કાજે લાવશે લાખ ટકાનો ઘુઘરો, વળી સુડા મેના પોપટ ને ગજરાજ; સારસ હંસ કોમલ તીતર ને વળી મોરજી, મામી લાવશે રમવા નંદ તમારે કાજ૦ હા૦ ૧૧ છપ્પન કુમરી અમરી જલ કળશે નવરાવીયા, નંદન તમને અમને કેલી ઘરની માંહી; ફૂલની વૃષ્ટિ કીધી યોજન એકને માંડલે, બહુ ચિરંજીવો આશિષ દીધી તુમને ત્યાંહી. હા૦ ૧૨ તમને મેરુગિરિ પર સુરપતિએ નવરાવીયા, નીરખી નીરખી હરખી સુકૃત લાભ કમાય; મુખડા ઉપર વારૂ કોટિ કોટિ ચંદ્રમા, વળી તન પર વારૂ ગ્રહગણનો સમુદાય. હા૦ ૧૩ નંદન નવલા ભણવા નિશાળે પણ મૂકશું, ગજ પર અંબાડી બેસાડી મોહટે સાજ; પસલી ભરશું શ્રીફળ ફોફળ નાગરવેલશું, સુખલડી લેશું નિશાળીયાને કાજ. હા૦ ૧૪ નંદન નવલા મોટા થાશો પરણાવશું, વહુવર સરખી જોડી લાવશું રાજકુમાર; સરખા વેવાઇ વેવાણને પધરાવશું, વર વહુ પોંખી લેશું જોઇ જોઇને દેદાર. હા૦ ૧૫ પીઅર સાસરા માહરા, બેહુ પખ નંદન ઉજળા, મારી કૂખે આવ્યા તાત પનોતા નંદ; માહરે આંગણે વુઠા અમૃત દૂધે મેહલા, માહરે આંગણે ફલીયા સુરતરુ સુખના કંદ. હા૦ ૧૬ ઇણી પેરે ગાયું માતા ત્રિશલાસુતનું પારણું, જે કોઇ ગાશે લેશે પુત્રતણા સામ્રાજ; બીલીમોરા નગરે વર્ણવ્યું વીરનું હાલરું, જય જય મંગલ હોજો. દીપવિજય કવિરાજ. હા૦ ૧૭

---

૧ પ્રભુજીને પોંખવાનાં પુખણાં

ઉઠ ઉઠ તું વેવણ ઉંઘ તજી, વર આવ્યો તોરણ સાજ સજી,
સત્તાલાખ નગારાંની ધુસ પડી, પુંખવાની જાય છે એહ ઘડી. ૧

કોઇ જાણ કરો પિછાણ કરો, તુમે પગલું આવી બહાર ધરો,
અમને ઊભાં ઘણી વાર થઇ, વેવણને ખબર કરો કોઇ જઇ. ૨

વેવણ લેજે તુ લાવો ઘણો, તારે બારણે અવસર વિવાહતણો,
તુ પેઠી છે ઘરને ખૂણે, કચન મણી માણેક થાળ લહે ૩

આ અવસર તુ કેમ થઇ ઘાંઘી? તુજ આગણ ત્રિભુવનપતિ ક્યાથી?
દેવને દર્શન દુર્લભ જેહનું, સેજે મળવુ થાય છે તેહનુ. ૪

સહુ ઇન્દ્ર કરે તેહની સેવા, એનુ દર્શન જેમ મીઠા મેવા,
ઉઠ ઉઠ તું વહેલી આવ વહેલી, આ કામમાં હમણાં જઇને ભેળી ૫

ઇન્દ્રનો ભંડાર ઘણો જ ભર્યો, મણી કંચન કરીને જેહવો કરયો,
વલી જોઇએ તે માગી લેજે, નોરણે જોઇએ તે સહુને દેજે ૬

વેવાઇથી હામ રખે ખોતી, આડું અવળુ તુ શુ ફરે જોતી?
ઇન્દ્રાણીએ ભીડ કરી તારી, તેણે વાત બની આવી સારી ૭

તે તો જાણતાં દીકરી દીધી હતી, શોભા રહેશે રે ઇન્દ્રાણી વતી,
તારે મંદિર આવ્યો ત્રિજગધણી, ઉઠ ઉઠ તુ વહેલી થઈ છે ઘણી ૮

તવ સાસ્ગી કહે મારી સાસુ, એમ ખોટી થાઓ છો શું ફાસુ,
વિવેકનાં કારણ છે વહેલા, પાગ્કે ઘેર દીસો છો પહેલા ૯

એમ મોટા બોલ ન બોલો બહુ, પડે કારજ જાણો ત્યારે સહુ,
ઘર ઘરની વાતો છે સહેલી, માથે પડી વહેલી રેહલી ૧૦

શીતણી વિધિ મે વરણી, હવે આવે પરસન જીતની ધરણી,
ઇન્દ્રાણી સમ શણગાર ધરી, મણી મુક્તાફળનો થાળ ભરી ૧૧

ગજરાજની પેરે ચાલ ચાલતી, શ્રીફળ સહુને આલાવતી,
ઇન્દ્રાણીઓ મંગળ ગાવતી, એમ સુર સુમણ પધ્રાવતી. ૧૨

ઢાળ ૨ જી

જીરે ઇન્દ્રાણી પૂછે વેવાણને રે, જીરે શી કરી કંણી તુમે તેહ,
પ્રભુને કેમ પુખીએ રે, જીરે પહેલુ તે શ્રુસરુ આરુ રે,

જીરે ઝુસરું ગાડલે હોય, ઝુસરે કેમ પુંખીએ રે,
જીરે ઝુસરે ધાન ઘણું નીપજે રે, જીરે મંગળ રૂપી તે હોય,
ઝુસરે પ્રભુ પુંખીએ રે. ૧૩

જીરે બીજું તે મુસળું આદરું રે, જીરે મુસળું ઉખળે હોય,
મુસળે કેમ પુંખીએ રે, જીરે મુશળે તંદુલ નીપજે રે,
જીરે મંગળ રૂપી તે હોય, મુસળે પ્રભુ પુંખીએ રે. ૧૪

જીરે ત્રીજો તે રવૈયો આદરો રે, જીરે રવૈયેથી ધૃત ઘણું નીપજે રે,
જીરે મંગળ રૂપી તે હોય, રવૈયે પ્રભુ પુંખીએ રે. ૧૫

જીરે ચોથો ત્રાક તેં આદર્યો રે, જીરે ત્રાક તે રેંટીએ હોય,
ત્રાકે કેમ પુંખીએ રે, જીરે ત્રાકથી સુતર નીપજે રે,
જીરે મંગળરૂપી તે હોય, ત્રાકે પ્રભુ પુંખીએ રે. ૧૬

જીરે પાંચમો સરાઇઓ આદર્યો રે, જીરે સરાઇઓ તે હુંડીને હોય,
સરાઇઓ કેમ પુંખીએ રે, જીરે સરાઇઆથી વસ્તુ સર્વે નીપજે રે,
જીરે મંગળ રૂપી તે હોય, સરાઇએ પ્રભુ પુંખીએ રે. ૧૭

જીરે ઇંડી પિંડી શિવજીને હોય, ઇંડીએ કેમ પુંખીએ રે,
જીરે ઇંડી પિંડી ક્ષેત્રની રક્ષા કરે રે, જીરે મંગળરૂપી તે હોય,
ઇંડી પિંડીથા પ્રભુ પુંખીયારે. ૧૮

જીરે પાંચ એ મંગળ પરવરાંએ, જીરે આદરે એ સઘળાં લોક,
પ્રભુને અમે પુંખીઆરે, જીરે તેહ કારણ અમે સવી કર્યો રે,
જીરે શું જાણે દેવતા લોક, પ્રભુને અમે પુંખીઆ રે. ૧૯

જીરે સાંભળી ઇંદ્ર નૃપ હરખીઆરે, જીરે હરખ્યો તે સકલ પરિવાર,
પ્રભુને અમે પુંખીઆ રે, જીરે ભૂષણ તંબોળ છાંટણાં રે,
જીરે વહુને ભૂષણ દીએ સાર, પ્રભુને અમે પુંખીઆ રે. ૨૦

જીરે ધાટડી કંઠે આરોપીને રે, જીરે ખામીઆ પ્રભુને ઉત્સાહ,
પ્રભુને અમે પુંખીઆ રે, જીરે માત્રિકા ગોત્રિકા થાપીએ રે,
જીરે લાવીઆ રંગભર તેહ, પ્રભુને અમે પુંખીઆ રે. ૨૧

૨ પુખણા.

[1]જીરે ઈંદ્ર પૂછે રે વેવાણને રે, જીરે શી કરી કરણી તમે એહ,
વરને કેમ પોખીઆએ ?
જીરે અમે તેહમા મમજ્યા નહીએ, કારણ દાખવો તેહ,
વરને કેમ પોખીઆએ ? ૧

પેનુ તે ધોમરુ આદર્યું એ, ધોસરુ ગાડલે હોય,
વરને કેમ પોખીઆએ ?
સસાર ધોસર નાખીયુ એ, સસારથી પાર પામે સોય,
ધોંસરે એમ પોખીઆએ. ૨

જીરે ઈંદ્ર પૂછે રે વેવાણને રે, મુસળુ ખાડણીયે હોય,
વરને કેમ પોખીઆએ ?
મુસળે તદુલ કાઢીએએ, સમારથી ગુણ કાઢો જોય,
વરને એમ પોખીઆએ ૩

જીરે ઈંદ્ર પૂછે રે વેવાણને રે, રવૈયો ગોળીએ હોય,
વરને કેમ પોખીઆએ ?
રવઇયાએ માખણ નિપજે એ, મસારથી જ્ઞાન રસ જોય,
રવઇએ એમ પોખીઆએ. ૪

જીરે ઈંદ્ર પૂછે રે વેવાણને રે, ત્રાક તે રેટીએ હોય,
ત્રાકે કેમ પોખીઆએ ?
ત્રાકે સુતર નિપજે એ, સસારથી અર્થ કાઢો સોય,
ત્રાકે એમ પોખીઆએ. ૫

જીરે ઈંદ્ર પૂછે રે વેવાણને રે, સળીયો તો કુડાને હોય,
સળીયે કેમ પોખીઆએ ?
સળીયાથી વસ્તુ સહુ ઉપજે એ, મગળ ધર્મથી જેમ,
સળીએ એમ પોખીયાએ ૬

---

૧ આ પોખણા પણ બોલાય છે,

જીરે પાંચ મંગળ એમ પરવડાએ, જીરે આદરે સઘળા લોક;
વરને એમ પોંખીઆએ,
જીરે તેહ કારણ ઇહાં કર્યું રે, શું જાણે દેવતા લોક,
વરને એમ પોંખીઆએ. ૭

જીરે ઇંદ્ર પૂછેરે વેવાણને રે, ઇંડી પિંડી શિવજીને હોય,
તેણે કેમ પોંખીઆએ ?
ઇંડી રક્ષાની રક્ષા કરે એ, મંગળરૂપી તે જોય,
ઇંડીયે એમ પોંખીઆએ;
સંસારમાંહે ચારે ગતિ ફરીએ, લીધો માનવ ભવ જેમ,
પિંડીએ એમ પોંખીઆએ. ૮

જીરે સાંભળી ઇંદ્રરાય હરખીયા એ, હરખીયો સહુ પરિવાર,
ઓચ્છવ આજ અતિ ઘણોએ, જીરે સાળાએ પાણી છાંટામણીએ,
મન માન્યું લીધું તેણીવાર. ઓચ્છવ૦ ૯

ધાટડી કંઠે આરોપીને એ, ખેંચીયા વરને તે વાર, ઓચ્છવ૦ (૪)
રાય તંબોળ છાંટણ સમે એ, વહુને ઘરેણું દીએ સાર. ઓચ્છવ૦ ૧૦

સાસુએ નાક તે તાણીયું એ, સાસુને હરખ અપાર, ઓચ્છવ૦
સરાવસંપુટ પાયે ચાંપીયું એ, સહુ જન હરખ્યા તે વાર. ઓચ્છવ૦ ૧૧

માંડવામાંહે પ્રભુ આવીયા એ, કન્યા લાવ્યા તેણીવાર, ઓચ્છવ૦
જીરે માતૃકાગોત્ર જ થાપીઆ એ, આવ્યા સહુ રંગભર ત્યાં.
ઓચ્છવ આજ અતિ ઘણોએ. ૧૨

ખંડ ૧૪ મો

શરણા, પદ્માવતી આરાધના અને શ્રી પુણ્યપ્રકાશનું સ્તવન

ચાર શરણા

૧

મુજને ચાર શરણ હજો, અરિહંત સિદ્ધ સાધુજી,
કેવલીધર્મ પ્રકાશીયો, રત્ન ત્રણ અમુલખ લાધોજી મુજને૦ ૧

ચઉગતિતણાં દુ:ખ છેદવા, સમર્થ શરણા એહોજી,
પૂર્વે મુનિવર જે હુઆ, તેણે કીધા શરણા એહોજી મુજને૦ ૨

સંસારમાંહી જીવને, સમરથ શરણાં ચારોજી,
ગણી સમયસુંદર એમ કહે, કલ્યાણ મંગળકારોજી મુજને૦ ૩

૨

લાખ ચોરાશી જીવ ખમાવીએ, મન ધરી પરમ વિવેકજી,
મિચ્છામિ દુક્કડ દીજીએ, જિનવચને લહીએ ટેકજી ૧

સાત લાખ ક્ષુદ્ર ગતિ તેઉ વાઉના, દશ ચૌદે વનના ભેદોજી,
ખટ વિગલ સુર તિરિ નારકી, ચઉ ચઉ ચઉદે ભેદો નરનાજી. ૨

જીવાજોની એ જાણીને, સઉ સઉ મિત્ર સંભાલોજી,
ગણી સમયસુંદર એમ કહે, પામીએ પુન્ય પ્રભાવોજી. ૩

૩

પાપ અઢારે જીવ પરિહરો, અરિહંત-સિદ્ધની સાખેજી,
આલોવ્યા પાપ છૂટીએ, ભગવંત એણી પેરે ભાખેજી. ૧

આશ્રવ કષાય દોષ બંધના, વળી કલહ અભ્યાખ્યાનજી;
રતિ અરતિ પૈશુન નિંદના, માયા મોહ મિથ્યાતજી. ૨

મન વચન કાયાએ જે કર્યાં, મિચ્છામિ દુક્કડં તેહોજી;
ગણી સમયસુંદર એમ કહે, જૈનધર્મનો મર્મ એહોજી. ૩

૪

ધન ધન તે દિન મુજ કદી હોસ્યે, હું પામીશ સંજમ સુધોજી;
પૂર્વરીષિપંથે ચાલીશું, ગુરુવચને પ્રતિબુધોજી. ધન૦ ૧

અંત પંત ભિક્ષા ગોચરી, રણવણે કાઉસ્સગ્ગ કરશુંજી;
સમતા શત્રુ મિત્ર ભાવશું, સંવેગ સુધો ધરશુંજી. ધન૦ ૨

સંસારના સંકટથકી, હું છૂટીશ અવતારોજી;
ધન ધન સમયસુંદર તે ઘડી, તો હું પામીશ ભવનો પારોજી. ધ૦ ૩

પદ્માવતીની આરાધના

હવે રાણી પદ્માવતી, જીવરાશી ખમાવે. જાણપણું જગતે ભલું, ઇણ વેળા આવે. ૧ તે મુજ મિચ્છામિ દુક્કડં, અરિહંતની શાખ, જે મેં જીવ વિરાધિયા, ચઉરાશી લાખ તે૦ ૨ સાત લાખ પૃથ્વીતણા, સાતે અપ્કાય, સાત લાખ તેઉ કાયના, સાતે વળી વાય તે૦ ૩ દશ પ્રત્યેક વનસ્પતિ, ચઉદહ સાધારણ, બી ત્રિ ચઉરિંદ્રિ જીવના, બે બે લાખ વિચાર તે૦ ૪ દેવતા તિર્યંચ નારકી, ચાર ચાર પ્રકાશી; ચઉદહ લાખ મનુષ્યના, એ લાખ ચોરાશી. તે૦ ૫ ઇણ ભવ પરભવે સેવીયા, જે પાપ અઢાર; ત્રિવિધ ત્રિવિધ કરી પરિહરું, દુર્ગતિના દાતાર. તે૦ ૬ હિંસા કીધી જીવની, બોલ્યા મૃષાવાદ; દોષ અદત્તાદાનના, મૈથુન ઉન્માદ, તે૦ ૭ પરિગ્રહ મેલ્યો કારમો, કીધો ક્રોધ વિશેષ; માન માયા લોભ મેં કીયાં, વળી રાગ ને દ્વેષ. તે૦ ૮ કલહ કરી જીવ દુહવ્યા, દીધા કૂડા કલંક; નિંદા કીધી પારકી, રતિઅરતિ નિઃશંક. તે૦ ૯ ચાડી કીધી ચોતરે, કીધો થાપણમોસો; કુગુરુ કુદેવ કુધર્મનો, ભલો આણ્યો ભરોસો. તે૦ ૧૦

ખાટકીને ભવ મે કીયા, જીવ નાનાવિધ ઘાત, ચીડીમાર ભવે ચગકલા, માર્યા દિન રાત તે૦ ૧૧ કાજી મુલ્લાને ભવે, પઢી મંત્ર કઠોર; જીવ અનેક જબ્બે કીયાં, કીધા પાપ અઘોર તે૦ ૧૨ માછીને ભવે માછલા, ઝાલ્યા જળવાસ; ધીવર ભીલ કોળી ભવે, મૃગ પાડ્યા પાસ તે૦ ૧૩ કોટવાળને ભવે મે કીયા, આકરા કર દંડ, બંદીવાન મરાવીયા, કોરડા છડી દંડ તે૦ ૧૪ પરમાધામીને ભવે, કીધા નારકી દુઃખ, છેદન ભેદન વેદના, તાડન અતિ તિખ્ખ તે૦ ૧૫ કુંભારને ભવે મે કીયા, નીભાડા પચાવ્યા, તેલી ભવે તીલ પીલીયા, પાપે પીંડ ભરાવ્યા તે૦ ૧૬ હાલી ભવે હળ ખેડીયા, ફાડ્યા પૃથ્વીના પેટ, સુડ નિદાન ઘણા કીધા, દીધા બળદ ચપેટ તે૦ ૧૭ માળીને ભવે રોપીયા, નાના-વિધ વૃક્ષ, મૂળ પત્ર ફલફૂલના, લાગ્યા પાત તે લક્ષ તે૦ ૧૮ અધોવાઇઆને ભવે, ભર્યા અધિકા ભાર, પોઠી પુંઠે કીડા પડ્યા, દયા નાણી લગાર તે૦ ૧૯ છીપાને ભવે છેતર્યા, કીધા રંગણ પાસ, અગ્નિ આરંભ કીધા ઘણા, ધાતુવાદ અભ્યાસ. તે૦ ૨૦ શૂરપણે રણ ઝૂઝતા, માર્યા માણસ વૃંદ, મદિરા માસ માખણ ભખ્યા, ખાધાં મૂળ ને કંદ તે૦ ૨૧ ખાણ ખણાવી ધાતુની, પાણી ઉલેચ્યા, આરંભ કીધા અતિ ઘણા, પોતે પાપ જ સંચ્યા. તે૦ ૨૨ કર્મ અંગાર કીયા વળી, ઘરમે દવ દીધા, સમ ખાધા વીતરાગના, કૂડા કોસજ કીધા તે૦ ૨૩ બીલ્લી ભવે ઉંદર લીયા, ગીરોલી હત્યારી, મૂઢ ગમારતણે ભવે, મે જૂ લીખ મારી તે૦ ૨૪ ભાડભુંજાતણે ભવે, એકેંદ્રિય જીવ, જવારી ચણા ગહુ શેકીયા, પાડતા રીવ તે૦ ૨૫ ખાંડણ પીસણ ગારના, આરંભ અનેક, રાંધણ ઇંધણ અગ્નિનાં, કીધા પાપ ઉદ્રેક તે૦ ૨૬ વિકથા ચાર કીધી વળી, સેવ્યા પાંચ પ્રમાદ, ઇષ્ટ વિયોગ પાડયા કીયા, રૂદન વિષવાદ તે૦ ૨૭ સાધુ અને શ્રાવકતણા, વ્રત લહીને ભાગ્યા, મૂળ અને ઉત્તરતણા, મુજ દૂષણ લાગ્યાં. તે૦ ૨૮ સાપ વીંછી સિંહ ચીતરા, શકરા ને સમળી, હિંસક જીવતણે ભવે, હિંસા કીધી સબળી તે૦ ૨૯ સુવાવડી દૂષણ ઘણા, વળી ગર્ભ

ગળાવ્યા; જીવાણી ઘોળ્યાં ઘણાં, શીળ વ્રત ભંજાવ્યાં, તે૦ ૩૦ ભવ અનંત ભમતાં થકાં, કીધા દેહ સંબંધ; ત્રિવિધ ત્રિવિધ કરી વોસિરું. તીણશું પ્રતિબંધ. તે૦ ૩૧ ભવ અનંત ભમતાં થકાં, કીધા પરિગ્રહ સંબંધ; ત્રિવિધ ત્રિવિધ કરી વોસિરું, તીણશું પ્રતિબંધ. તે૦ ૩૨ ભવ અનંત ભમતાં થકાં, કીધાં કુટુંબ સંબંધ; ત્રિવિધ ત્રિવિધ કરી વોસિરું, તીણશું પ્રતિબંધ. તે૦ ૩૩ ઇણી પરે ઇહ ભવ પરભવે; કીધાં પાપ અખત્ર; ત્રિવિધ ત્રિવિધ કરી વોસિરું, કરું જન્મ પવિત્ર. તે૦ ૩૪ એણી વિધે એ આરાધના, ભવિ કરશે જેહ; સમયસુંદર કહે પાપથી, વળી છૂટશે તેહ. તે૦ ૩૫ રાગ વેરાડી જે સુણે, એહ ત્રીજી ઢાલ; સમયસુંદર કહે પાપથી, છૂટે તત્કાળ. તે૦ ૩૬

પુણ્યપ્રકાશનું સ્તવન.

(દુહા)

સકળ સિદ્ધિદાયક સદા, ચોવીસે જિનરાય; સદ્દગુરુ સ્વામિની સરસ્વતી, પ્રેમે પ્રણમું પાય. ૧ ત્રિભુવનપતિ ત્રિશલાતણો, નંદન ગુણ ગંભીર; શાસનનાયક જગ જયો, વર્ધમાન વડવીર. ૨ એક દિન વીર જિણંદને, ચરણે કરી પ્રણામ; ભવિક જીવના હિત ભણી, પૂછે ગૌતમ સ્વામ. ૩ મુક્તિ મારગ આરાધીએ, કહો કિણપરે અરિહંત; સુધા સરસ તવ વચન રસ, ભાખે શ્રી ભગવંત. ૪ [1]અતિચાર આલોઇએ, [2]વ્રત ધરીએ ગુરુ શાખ; [3]જીવ ખમાવો સયલ જે, યોની ચોરાશી લાખ. ૫ [4]વિધિશું વળી વોસરાવીએ, પાપસ્થાનક અઢાર; ચાર [5]શરણ નિત્ય અનુસરો, [6]નિંદો દુરિત આચાર. ૬ [7]શુભકરણી અનુમોદીએ, [8]ભાવ ભલો મન આણ; [9]અણસણ અવસર આદરી, [10]નવપદ જપો સુજાણ. ૭ શુભગતિ આરાધનતણા, એ છે દસ અધિકાર; ચિત્ત આણીને આદરો, જેમ પામો ભવ પાર. ૮

ઢાળ ૧ લી.

(કુમતીએ છેડી કીહાં રાખી એ દેશી)

જ્ઞાન દરિસણ ચારિત્ર તપ વીરજ, એ પાંચે આચાર, એહ તણા એહ ભવ પરભવના, આલોઈએ અતિચાર રે પ્રાણી ! જ્ઞાન ભણો ગુણ ખાણી, વીર વદે એમ વાણી રે પ્રા૦ જ્ઞા૦ ૧ ગુરુ ઓળવીએ નહીં ગુરુ વિનયે, કાળે ધરી બહુમાન, સૂત્ર અર્થ તદુભય કરી સુધા, ભણીએ વહી ઉપધાન રે પ્રા૦ જ્ઞા૦ ૨ જ્ઞાનોપગરણ પાટી પોથી, ઠવણી નોકારવાલી, તેહ તણી કીધી આશાતના, જ્ઞાનભક્તિ ન સભાલી રે પ્રા૦ જ્ઞા૦ ૩ ઇત્યાદિક વિપરીતપણાથી, જ્ઞાન વિરાધ્યું જેહ, આ ભવ પરભવ વળી રે ભવોભવ, મિચ્છામિ દુક્કડ તેહ રે પ્રાણી સમકિત લ્યો શુદ્ધ જાણી, વીર વદે એમ વાણી રે પ્રા૦ સ૦ ૪ જિનવચને શંકા નવિ કીજે, નવિ પરમત અભિલાષ, સાધુતણી નિંદા પરિહરજો, ફળ સંદેહ ન રાખ રે પ્રા૦ સ૦ ૫ મૂઢપણું છંડો પરશંસા, ગુણવંતને આદરીએ, સાહમ્મીને ધરમે કરી થિરતા, ભક્તિ પરભાવના કરીએ રે પ્રા૦ સ૦ ૬ સંઘ ચૈત્ય પ્રાસાદતણો જે, અવર્ણવાદ મન લેખ્યો; દ્રવ્ય દેવકો જે વિણસાડ્યો, વિણસતો ઉવેખ્યો રે પ્રા૦ સ૦ ૭ ઇત્યાદિક વિપરીતપણાથી, સમકિત ખંડ્યું જેહ, આ ભવ પરભવ વળી રે, ભવોભવ, મિચ્છામિ દુક્કડ તેહ રે પ્રાણી ચારિત્ર લ્યો ચિત્ત આણી, વીર વદે એમ વાણી રે પ્રા૦ ચા૦ ૮ પંચ સમિતિ ત્રણ ગુપ્તિ વિરાધી, આઠે પ્રવચન માય, સાધુતણે ધરમે પરમાદે, અશુદ્ધ વચન મન કાય રે પ્રા૦ ચા૦ ૯ શ્રાવકને ધર્મે સામાયક, પોસહમા મન વાળી, જે જયણાપૂર્વક જે આઠે, પ્રવચન માય ન પાળી રે પ્રા૦ ચા૦ ૧૦ ઇત્યાદિક વિપરીતપણાથી, ચારિત્ર ડોહોળ્યું જેહ, આ ભવ પરભવ વળી રે ભવોભવ, મિચ્છામિ દુક્કડ તેહ રે પ્રા૦ ચા૦ ૧૧ બારે ભેદે તપ નવિ કીધો, છતે જોગે નિજ શક્તે, ધર્મે મન વચ કાયા વીરજ, નવિ ફોરવીયું ભગતે રે પ્રા૦ ચા૦ ૧૨ તપ વીરજ આચારજ એણી પેરે, વિવિધ વિરાધ્યા જેહ; આ ભવ પરભવ વળી રે ભવો ભવ, મિચ્છામિ દુક્કડ

તેહ રે. પ્રા૦ ચા૦ ૧૩ વળીય વિશેષે ચારિત્રકેરા, અતિચાર આલોઇએ; **વીર જિણેસર વયણ સુણીને, પાપ મેલ સવિ ધોઇએ રે. પ્રા૦ ચા૦ ૧૪.**

ઢાળ ૨ જી.

(પામી સુગુરુ પસાય–એ દેશી)

પૃથ્વી પાણી તેઉ, વાયુ વનસ્પતિ; એ પાંચે થાવર કહ્યાએ. ૧ કરી કરસણ આરંભ, ખેત્ર જે ખેડીયાં; કૂવા તળાવ ખણાવીયાંએ. ૨ ઘર આરંભ અનેક, ટાંકા ભોંયરાં; મેડી માળ ચણાવીઆંએ. ૩ લીંપણ ગુંપણ કાજ, એણીપરે પરેપરે; પૃથ્વીકાય વિરાધીયાએ. ૪ ધોયણ નાહણ પાણી, ઝીલણ અપ્કાય; છોતી ધોતી કરી દુહવ્યાએ. ૫ ભાઠીગર કુંભાર, લોહ સુવનગરા; ભાડભુંજા લીહાલાગરાએ. ૬ તાપણ શેકણ કાજ, વસ્ત્ર નિખારણ; રંગન રાંધન રસવતીએ. ૭ એણીપરે કર્માદાન, પરે પરે કેલવી; તેઉ વાયુ વિરાધીયાએ. ૮ વાડી વન આરામ, વાવી વનસ્પતિ; પાનફૂલ ફળ ચુંટીયાંએ. ૯ પોંક પાપડી શાક, સેકયાં સુકવ્યાં; છેદ્યા છુંદ્યાં આથીયાંએ. ૧૦ અળશી ને એરંડા, ઘાણી ઘાલીને; ઘણા તિલાદિક પીલીયાએ. ૧૧ ઘાલી, કોલુમાંહે, પીલી સેલડી; કંદમૂળ ફળ વેચીયાં એ. ૧૨ એમ એકેંદ્રી જીવ, હણ્યાં હણાવીયાં; હણતાં જે અનુમોદિયાંએ. ૧૩ આ ભવ પરભવ જેહ, વળીય ભવોભવે; તે મુજ મિચ્છામિ દુક્કડંએ. ૧૪ કૃમી સરમીયા કીડા, ગાડર ગંડોલા; ઇઅળ પુરાં તે અલશીયાંએ. ૧૫ વાળા જળો ચુડેલ, વિચળીત રસતણા, વળી અથાણા પ્રમુખનાંએ. ૧૬ એમ બેઇંદ્રી જીવ, જેહ મેં દુહવ્યાં; તે મુજ મિચ્છામિ દુક્કડંએ. ૧૭ ઉધેહી, જૂ, લીખ, માંકડ મંકોડા; ચાંચડ કીડી કુંથુઆએ. ૧૮ ગદહિઆ ઘીમેલ, કાનખજુરીઆ, ગીંગોડા ધનેરીયાંએ. ૧૯ એમ તેઇંદ્રી જીવ, જેહ મેં દુહવ્યાં; તે મુજ મિચ્છામિ દુક્કડંએ. ૨૦ માંખી મચ્છર ડાંસ, મસા પતંગીયા; કંસારી કોલિયાવડાએ. ૨૧ ઢીંકણ વિછુ તીડ, ભમરા ભમરીયો; કોતાં બગ ખડમાંકડીએ. ૨૨ એમ ચોરિંદ્રી જીવ જેહ, મેં દુહવ્યા; તે મુજ મિચ્છામિ દુક્કડંએ. ૨૩ જળમાં નાંખી જાળ રે, જળચર દુહવ્યા; વનમાં

મૃગ સંતાપીયાએ ૨૪ પીંજા પખી જીવ, પાડી પાશમાં, પોપટ ઘાલ્યા પાંજરેએ ૨૫ એમ પચેંદ્રી જીવ જે મે દુહવ્યા, તે મુજ મિચ્છામિ દુક્કડએ ૨૬

ઢાળ ૩ જી.

(વાણી વાણી હિતકારીજી—એ દેશી)

ક્રોધ લોભ ભય હાસ્યથીજી, બોલ્યા વચન અસત્ય, કૂડ કરી ધન પારકાજી લીધા જેહ અદત્ત રે, જિનજી મિચ્છામિ દુક્કડ આજ, તુમ સાખે મહારાજ રે, જિનજી દેઈ મારુ કાજ રે, જિનજી મિચ્છામિ દુક્કડ આજ ૧ દેવ મનુષ્ય તિર્યંચતાજી, મૈથુન સેવ્યા જેહ, વિષયારસ લપટપણેજી, ઘણુ વિંડબ્યો દેહ રે જિનજી૦ ૨ પરિગ્રહની મમતા કરીજી, ભવે ભવે મેલી આથ, જે જિહા તે તિહા રહ્યુજી, કોઇ ન આવે સાથ રે જિનજી૦ ૩ રયણી ભોજન જે કર્યાજી, કીધા ભક્ષ અભક્ષ, રસના રસની લાલચેજી, પાપ કર્યા પ્રત્યક્ષ રે જિનજી૦ ૪ વ્રત લેઇ વિસારીયાંજી, વળી ભાગ્યાં પચ્ચખાણ, કપટ હેતુ કિરિયા કરીજી, કીધા આપ વખાણ રે જિનજી૦ ૫ ત્રણે ઢાળે આઠે દુહેજી, આલોયા અતિચાર, શિવ ગતિ આરાધનતણોજી, એ પહેલો અધિકાર રે જિનજી મિચ્છામિ દુક્કડ આજ ૬

ઢાળ ૪ થી

(સાહેલડીની—દેશી)

પંચ મહાવ્રત આદરો સાહેલડી રે, અથવા લ્યો વ્રત બાર તો, યથા-શક્તિ વ્રત આદરી સાહેલડી રે, પાળો નિર્ગતિચાર તો ૧ વ્રત લીધા સભારીએ મા૦ હૈડે ધરીએ વિચાર તો, શિવગતિ આરાધનતણો, સા૦ એ બીજો અધિકાર તો ૨ જીવ સર્વે ખમાવીએ, મા૦ યોનિ ચોરાશી લાખ તો, મન શુદ્ધે કરી ખામણા, સા૦ કોઇશુ રોષ ન રાખ તો ૩ સર્વ મિત્ર કરી ચિતવો, સા૦ કોઇ ન જાણો શત્રુ તો, રાગ દ્વેષ એમ પરિહરો, સા૦ કીજે જન્મ પવિત્ર તો ૪ સ્વામી સંઘ ખમાવીએ, સા૦

જે ઉપની અપ્રીત તો; સજ્જન કુટુંબ કરી ખામણાં, સા૦ એ જિન-શાસન રીત તો. ૫ ખમીએ ને ખમાવીએ, સા૦ એહજ ધર્મનું સાર તો; શિવગતિ આરાધનતણો, સા૦ એ ત્રીજો અધિકાર તો. ૬ મૃષાવાદ હિંસા ચોરી, સા૦ ધનમૂર્ચ્છા મૈથુન તો; ક્રોધ માન માયા તૃષ્ણા, સા૦ પ્રેમ દ્વેષ પૈશુન્ય તો. ૭ નિંદા કલહ ન કીજીએ, સા૦ કૂડો ન દીજે આળ તો; રતિ અરતિ મિથ્યા તજો, સા૦ માયા મોહ જંજાળ તો. ૮ ત્રિવિધ ત્રિવિધ વોસરાવીએ, સા૦ પાપસ્થાન અઢાર તો; શિવગતિ આરાધનતણો, સા૦ એ ચોથો અધિકાર તો. ૯

ઢાળ ૫ મી.

જનમ જરા મરણે કરી એ, આ સંસાર અસાર તો, કર્યાં કર્મ સહુ અનુભવે એ, કોઇ ન રાખણહાર તો. ૧ શરણ એક અરિહંતનું એ, શરણ સિદ્ધ ભગવંત તો; શરણ ધર્મ શ્રી જિનનો એ, સાધુ શરણ ગુણવંત તો. ૨ અવર મોહ સવિ પરિહરી એ, ચાર શરણ ચિત્ત ધાર તો; શિવગતિ આરાધનતણો એ, એ પાંચમો અધિકાર તો. ૩ આ ભવ પરભવ જે કર્યાં એ, પાપ કર્મ કંઇ લાખ તો; આત્મા સાખે તે નિંદીએ, પડિક્કમીએ ગુરુ સાખ તો. ૪ મિથ્યા મત વર્તાવિયાએ, જે ભાખ્યાં ઉત્સૂત્ર તો; કુમતિ કદાગ્રહને વશે એ, ઉથાપ્યાં સૂત્ર તો. ૫ ઘડયાં ઘડાવ્યાં જે ઘણાંએ, ઘરંટી હળ હથિઆર તો, ભવ ભવ મેલી મુકીયાંએ, કરતાં જીવ સંહાર તો. ૬ પાપ કરીને પોષીયા એ, જનમ જનમ પરિવાર તો; જનમાંતર પહોત્યા પછી એ, કોઇએ ન કીધી સાર તો. ૭ આ ભવ પરભવ જે કર્યાં એ, એમ અધિકરણ અનેક તો; ત્રિવિધે ત્રિવિધે વોસરાવીએ, આણી હૃદય વિવેક તો, ૮ દુષ્કૃત નિંદા એમ કરીએ, પાપ કરો પરિહાર તો; શિવગતિ આરાધનતણો એ, એ છઠ્ઠો અધિકાર તો. ૯

ઢાળ ૬ ઠ્ઠી.

ધન ધન તે દિન માહરો, જીહાં કીધો ધર્મ; દાન શીયળ તપ ભાવથી,

ટાળ્યા દુષ્કૃત કર્મ ધન૦ ૧ શત્રુંજાદિક તીર્થની, જે કીધી જાત્ર; જુગતે જિનવર પૂજીયા, વળી પોષ્યા પાત્ર ધન૦ ૨ પુસ્તક જ્ઞાન લખાવીયા, જિણુહર જિનચૈત્ય; સંઘ ચતુર્વિધ સાચવ્યા, એ સાતે ખેત્ર ધન૦ ૩ પડિક્કમણા સુપરે કર્યા, દીધા અનુકંપાદાન, સાધુ સૂરિ ઉવજ્ઝાયને, દીધા બહુ માન ધન૦ ૪ ધર્મકાજ અનુમોદીએ, એમ વારો વાર; શિવગતિ આરાધનતણો, એ સાતમો અધિકાર ધન૦ ૫ ભાવ ભલો મન આણીએ, ચિત્ત આણી ઠામ, સમતા ભાવે ભાવીએ, એ આતમરામ ધન૦ ૬ સુખ દુઃખ કારણ જીવને, કોઇ અવર ન હોય, કર્મ આપ જે આચર્યા, ભોગવીએ સોય ધન૦ ૭ સમતા વિણ જે અનુસરે, પ્રાણી પુન્યનું કામ, છાર ઉપર તે લીંપણુ, ઝાંખર ચિત્રામ ધન૦ ૮ ભાવ ભલી પરે ભાવીએ, એ ધર્મનો સાર, શિવગતિ આરાધનતણો, એ આઠમો અધિકાર ધન૦ ૯

ઢાળ ૭ મી.

(રૈવતગિરિ હુવા, પ્રભુના ત્રણ કલ્યાણ–એ દેશી)

હવે અવસર જાણી, કરી સંલેખણ સાર; અણસણ આદરિયે, પચ્ચખી ચારે આહાર, લલુતા સવિ મૂકી, છાંડી મમતા અંગ, એ આતમ ખેલે, સમતા જ્ઞાન તરંગ ૧ ગતિ ચારે કીધા, આહાર અનંત નિઃશંક, પણ તૃપ્તિ ન પામ્યો, જીવ લાલચીઓ રંક, દુલહો એ વળી વળી, અણસણનો પરિણામ, એહથી પામીજે, શિવપદ સુરપદ ઠામ ૨ ધન ધન્નો શાલિભદ્ર, ખંધો મેઘકુમાર, અણસણ આરાધી, પામ્યા ભવનો પાર; શિવમંદિર જાશે, કરી એક અવતાર, આરાધનકેરો એ નવમો અધિકાર ૩ દશમે અધિકારે મહામંત્ર નવકાર, મનથી નવિ મૂકો શિવસુખ ફલ સહકાર, એહ જપતા જાયે, દુર્ગતિ દોષ વિકાર, સુપરે એ સમરો, ચૌદ પૂરવનો સાર ૪ જનમાંતર જાતા, જો પામે નવકાર તો, પાતિક ગાળી પામે, સુર અવતાર, એ નવપદ સરિખો, મંત્ર ન કો સંસાર, એહ ભવ ને પરભવે, સુખ સંપત્તિ દાતાર. ૫ જુઓ ભીલ ભીલડી, રાજા રાણી થાય, નવપદ મહિમાથી, રાજસિંહ મહારાય; રાણી રતનવતી બેહુ, પામ્યા

છે સુરભોગ; એક ભવ પછી લેશે, શિવવધુ સંજોગ. ૬. શ્રીસતીને એ વલી; મંત્ર ફલ્યો તત્કાલ; ફણીધર ફીટીને, પ્રગટ થઇ ફૂલમાળ; શિવકુમારે જોગી, સોવનપુરીષો કીધ; એમ એણે મંત્રે, કાજ ઘણાંના સિદ્ધ ૭ એ દશ અધિકારે, વીર જિણેસરે ભાખ્યો; આરાધનકેરો, વિધિ જેણે ચિત્તમાંહી રાખ્યો; તેણે પાપ પખાળી, ભવભય દૂરે નાખ્યો, જિન વિનય કરતાં, સુમતિ અમૃતરસ ચાખ્યો. ૮

ઢાળ ૮ મી.

(નમો ભવિ ભાવશું-એ દેશી)

સિદ્ધારથ રાજા કુળતિલોએ, ત્રિશલા માત મલ્હાર તો; અવનીતલ તમે અવતર્યાંએ, કરવા અમ ઉપકાર તો. જયો જિન વીરજીએ૦ ૧ મેં અપરાધ કર્યાં ઘણાએ, કહેતાન લહું પાર તો; તુમ ચરણે આવ્યા ભણીએ, જો તારે તો તાર. જયો૦ ૨ આશ કરીને આવીયો, તુમ ચરણે મહારાજ તો; આવ્યાને ઉવેખશો એ, તો કેમ રહેશે લાજ તો? જયો૦ ૩ કરમ અલુંજણ આકરાએ, જન્મ મરણ જંજાલ તો, હું છું એહથી ઉભગો એ, છોડાવ દેવ દયાળ તો. જયો૦ ૪ આજ મનોરથ મુજ ફળ્યા એ, નાઠા દુઃખ દંદોલ તો, તુઠા જિન ચોવીશમો એ, પ્રગટ્યા પુન્ય કલ્લોલ તો. જયો૦ ૫ ભવે ભવે વિનય તુમારડોએ, ભાવ ભક્તિ તુમ પાય તો. દેવ દયા કરી દીજીએ એ, બોધિબીજ સુપસાય તો. જયો૦ ૬

કળશ.

ઇહ તરણતારણ સુગતિ કારણ, દુઃખ નિવારણ જગ જયો;
શ્રી વીર જિનવર ચરણ થુણતા, અધિક મન ઉલટ થયો. ૧

શ્રી વિજયદેવ સુરીંદ પટધર, તીરથ જંગમ એણી જગે;
તપગચ્છપતિ શ્રી વિજયપ્રભસૂરિ, સૂરિ તેજે ઝગમગે. ૨

શ્રી હીરવિજયસૂરિ શિષ્ય વાચક, કીર્તિવિજય સુરગુરુ સમો,
તસ શિષ્ય વાચક વિનય વિજયે, થુણ્યો જિન ચોવીશમો, ૩

સય સત્તર સંવત ઓગણત્રીસે, રહી રાંદેર ચોમાસ એ,
વિજય દશમી વિજય કારણ, કીયો ગુણ અભ્યાસ એ ૪

નરભવ આરાધન સિદ્ધિ સાધન, સુકૃત લીલ વિલાસ એ,
નિર્જરા હેતે સ્તવન રચીયું, નામે પુન્યપ્રકાશ એ ૫

ખંડ ૧૫ મો

વિવિધ તપોની વિધિ.

સૂચના:—નીચે જણાવેલ દરેક તપમાં બે વખત પ્રાતક્રમણ, ત્રિકાળ દેવવંદન, બે વાર પડિલેહણ, બ્રહ્મચર્યનું પાલન, ભૂમિશયન (સંથારા ઉપર સૂવું), પૂજા આદિ ક્રિયાઓ કરવાની છે. તેમ આરંભ આદિ કાર્યો જરૂર છોડવા પ્રયત્ન કરવો.

પ્રતિક્રમણ આદિ ક્રિયાઓ જેને ન આવડતી હોય તેમણે તે ક્રિયાઓ શીખી લેવા ઉદ્યમ કરવો જોઇએ. અગર તે ક્રિયા તેના જાણકાર પાસે જઇ કરવી જોઈએ, છતાં કોઇ પણ સંજોગોમાં ન જ બની શકે એમ હોય તો પણ તપોની આરાધના કરવાનું કદી છોડવું નહિ. શક્તિ હોય તો દરેક તપ નાણ સમક્ષ ગુરુમહારાજ પાસે ઉચ્ચરવા જરૂરી છે.

સમ્યગ્દૃષ્ટિ, શાન્ત, અલ્પ આહારી, કામના રહિત, કષાયવર્જિત, ધૈર્યવાન્, અન્યની નિંદા નહિ કરનાર, ગુરુજનની સેવામાં તત્પર, દયાળુ, વિનયી, ક્ષમાવાન્, કોઇની પણ ઇર્ષ્યા નહિ કરનાર તથા મિથ્યા પર્વને નહિ માનનાર આદિ ગુણોને ધારણ કરનારાની તપશ્ચર્યા સંપૂર્ણ ફળને આપનારી બને છે; માટે દરેક તપસ્વીએ ઉપરોક્ત ગુણોને કેળવવા પ્રયત્ન કરવો જોઇએ.

તા. ક.—વિશેષ વિધિ ગુરુગમથી જાણી લેવા ખપી બનવું.

---

૧ શ્રી બીજ તપનો વિધિ.

આ તપ કારતક સુદ બીજથી શરૂ કરાય છે. તે દિવસે ઉપવાસ કરવો. આ તપ બે વર્ષ અને બે માસ સુધી કરવો. ગુણણું વિ. નીચે મુજબ.

	સા	ખ	લો	નો.
૧ નંદિસૂત્રાય નમ	૫૧	૫૧	૫૧	૨૦
૨ અનુયોગદ્વારસૂત્રાય નમ	૬૨	૬૨	૬૨	૨૦

અથવા

૧ ઓઘનિર્યુક્તિસૂત્રાય નમ	૧૪	૧૪	૧૪	૨૦
૨ અનુયોગદ્વારસૂત્રાય નમ	૬૨	૬૨	૬૨	૨૦

તપને દિવસે ઉપર પ્રમાણે બન્ને ગણણા વીસ વીસ નવકારવાલીના ગણવા સાથીઆ વિગેરે પણ બન્ને સૂત્રના કરવા

---

૨ શ્રી જ્ઞાનપંચમી તપનો વિધિ.

આ તપ કાર્તિક શુદી ૫(જ્ઞાનપચમી)ના દિવસથી શરૂ કરવો તે દિને ઉપવાસ કરવો જ્ઞાન સમક્ષ કોરા કાગળ, લેખણ, ફળ, નૈવેદ્ય વિ૦ મૂકવા સાથીઆ, ખમાસમણ, કાઉસ્સગ્ગ વિગેરે ૫૧ કરવા ॐ ह्रीं नमो नाणस्स । એ પદની વીશ નવકારવાલી ગણવી પાચ દીવેટનો દીપક કરવો. આ તપ પાચ વર્ષ અને પાંચ માસ સુધી દરેક શુક્લ પચમીએ ઉપવાસથી આરાધવો દરેક શુદ પચમીએ પાચ અગર એકાવન સાથીયા, ખમા૦ વિ ઉપર લખ્યા મુજબ કરવા આ તપ શક્તિના અભાવે ન જ બને તો કા૦ શુદ ૫ નો ઉપવાસ તો છોડવો જ નહિ અને તે દિવસે પૌષધ કરવા પણ ખ્યાલ રાખવો

જ્ઞાનનો દુહો —અધ્યાત્મ જ્ઞાને કરી, વિઘટે ભવભ્રમ ભીતિ,
સત્ય ધર્મ તે જ્ઞાન છે, નમો નમો જ્ઞાનની રીતિ.

---

૧ દરેક તપમાં કાઉસ્સગ્ગ લોગસ્સના કરવા ન જ આવડે તો એક લોગસ્સના ચાર નવકાર પ્રમાણે ગણવુ

૩ શ્રી અષ્ટમી તપનો વિધિ.

આ તપ દર માસની શુક્લ અષ્ટમીએ ઉપવાસ કરવાથી થાય છે. ॐ ह्रीँ नमो सिद्धाणं એ પદની ૨૦ નવકારવાલી ૮ કે ૩૧ લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ અને તેટલા જ ફૂળ તેમ ખમા૦ વિ૦ દેવા. આ તપ આઠ વર્ષ અને આઠ માસ સુધી કરવાનો છે. બીજી રીતે ૧૩ એકાસણુ, ૨૪ નીવી, ૧૫ આંબિલ એ પ્રમાણે એકી સાથે કરવાથી પણ આ તપ પૂર્ણ થાય છે. બાકીનો વિધિ ઉપર પ્રમાણે સમજવો.

---

૪ શ્રી પોષ દશમ તપ વિધિ.

આ તપ પોષ દશમી એટલે માગસર વદ ૧૦ (ગુજરાતી) ના દિવસે શરૂ થાય છે. દર વર્ષે વદી ૯-૧૦-૧૧ એમ ત્રણ દિવસ લાગટ કરવાનો છે. તેમાં ૯ ના દિને સાકરના પાણીનું એકાસણું, ૧૦ ના દિને ભર્યા ભાણે એકાસણું તથા ૧૧ ના દિને [1]ખીરનું એકાસણું કરી ત્રણે દિવસ ઠામ ચઉવિહાર કરવો. ૧૦ ના દિવસે શ્રી પાર્શ્વપ્રભુનું જન્મ કલ્યાણક હોવાથી જિનાલયમાં અષ્ટપ્રકારી અથવા સત્તરભેદી પૂજા ભણાવવી. " ॐ ह्रीँ श्रीँ पार्श्वनाथअर्हते नमः[2] " ની ૨૦ નવકારવાલી ગણવી. સાથીયા, ખમા૦ વિ૦ બાર બાર કરવા. આ તપ દશ વર્ષ દશ માસ સુધી દર માસની વદી ૧૦ ના દિને એકાસણું કરવાથી પૂર્ણ થાય છે.

---

૫ શ્રી મૌન એકાદશી તપ વિધિ.

આ તપ માગશર સુ. ૧૧ (મૌન એકાદશી) ના દિવસથી શરૂ

---

૧ ૧૦ ના દિને ખીરનું એકાસણું કરી ૧૧ ના ભર્યા ભાણે એકાસણું કરવાની કેટલેક ઠેકાણે પ્રવૃત્તિ છે. ૨ श्री मल्लिनाथसर्वज्ञाय नमः પણ ગણાય છે.

કરવો તે દિવસે ઉપવાસ કરવો (વ્યવહાર કાર્યોમા) મૌનપણે રહેવુ [ર]**શ્રી મહાયશસર્વજ્ઞાય નમઃ** ની ૨૦ નવકારવાલી ગણવી આ તપ **૧૧** વર્ષ અને **૧૧** માસ સુધી સુદ **૧૧** નો ઉપવાસ કરી આરાધવો સાથીયા, ખમા વિ૦ અગીઆર અગીઆર કરવા છેવટે મૌન એકાદશી-નો દર વર્ષે ઉપવાસ તથા પૌષધ કરવા ચૂકવુ નહિ તે દિને દોઢસો કલ્યાણકનુ ગણણુ ગણવું

---

૬ શ્રી રોહિણી તપ વિધિ.

આ તપ રોહિણી નક્ષત્રમા થાય છે. એ તપ અક્ષય તૃતીયા (વૈ. સુ ૩) ના દિને અથવા આગળ પાછળ જ્યારે રોહિણી નક્ષત્ર હોય ત્યારે શરૂ કરવો તે તપ શ્રી વાસુપૂજ્યસ્વામીની પૂજા કરવાપૂર્વક સાત વર્ષ અને સાત મહિના સુધી કરવો એટલે દર માસે જે દિવસે રોહિણી નક્ષત્ર આવતુ હોય તે દિને ઉપવાસ, આયબિલ કે નિવિ વિગેરેથી તપ કરવો જો એક પણ રોહિણી નક્ષત્ર ભૂલી જવાય તો ફરીથી શરૂ કરવો **શ્રી વાસુપૂજ્યસર્વજ્ઞાય નમ** એ પદની ૨૦ નવકારવાલી ગણવી સા૦ ખ૦ કા૦ વિગેરે બાર બાર કરવા

---

૭ શ્રી સિદ્ધિતપ વિધિ.

આ તપમાં પ્રથમ એક ઉપવાસ, પારણે બેસણુ કરવુ, પછી બે ઉપવાસ અને પારણે બેસણુ એ પ્રમાણે આઠ ઉપવાસ સુધી કરવુ તેનુ ગુણણુ નીચે પ્રમાણે—**૧ શ્રી અનન્તજ્ઞાનસંયુક્તાય શ્રી सिद्धाय नम २ श्री अनन्तदर्शनसंयुक्ताय श्री सिद्धाय नमः ३ श्री अव्याबाधगुणसंयुक्ताय श्रीसिद्धाय नम' ४ श्री अनंतचारित्रसंयुक्ताय श्री सिद्धाय नमः ५ श्री अक्षयस्थितिसंयुक्ताय श्री सिद्धाय नम ६ श्रीअरूपीनिरजनसंयुक्ताय श्री सिद्धाय**

नमः ७ श्रीअगुरुलघुगुणसंयुक्ताय श्रीसिद्धाय नमः ८ श्री अनन्तवीर्यगुणसंयुक्ताय श्री सिद्धाय नमः ॥

દરેક ઓળીએ તે તે પદની વીશ નવકારવાલી રોજ ગણવી અને સા૦ ખમા૦ કા૦ ફળ વિગેરે આઠ આઠ.

શ્રી સિદ્ધાચલજીના બે અઠ્ઠમ તથા સાત છઠ્ઠનો વિધિ.

પ્રથમ અઠ્ઠમનું ગુણણું–શ્રી પુંડરીકગણધરાય નમઃ
બીજા ,, ,,–શ્રી કદંબગણધરાય નમઃ
૧ છઠ્ઠનું–શ્રી ઋષભદેવસર્વજ્ઞાય નમઃ
૨ ,, શ્રી વિમલગણધરાય નમઃ
૩ ,, શ્રી સિદ્ધક્ષેત્રગણધરાય નમઃ
૪ ,, શ્રી હરિગણધરાય નમઃ
૫ ,, શ્રી વજ્રવલ્લીનાથાય નમઃ
૬ ,, શ્રી સહસ્રાદિગણધરાય નમઃ
૭ ,, શ્રી સહસ્રકમલાય નમઃ

દરેક પદની ૨૦ નવકારવાલી–૨૦ લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ, ૨૧ ખમાસમણા, ૨૧ સાથીયા, ૨૧ ફળ.

---

૮ વર્ધમાન તપ ઓળીની વિધિ.

આયંબીલવડે વૃદ્ધિ પામતો જે તપ તે આયંબીલ વર્ધમાન તપ કહેવાય છે. તેમાં ઉપવાસના આંતરાવાળા આયંબીલ એકથી આરંભીને સો સુધી ચઢતાં ચઢતાં કરવા. એટલે કે પહેલું એક આયં૦ પછી ઉપવાસ, પછી બે આયં૦ ઉપર ઉપવાસ, પછી ત્રણ આયં૦ ઉપર ઉપવાસ, પછી ચાર આયં૦ ઉપર ઉપવાસ, પછી પાંચ આયં૦ ઉપર ઉપવાસ. આ પાંચ ઓળી તો લાગટ કરવી. પછી છ આયં૦ ઉપર

ઉપવાસ, એમ ચઢતા ચઢતા છેવટ ૧૦૦ આયબીલ ઉપર ઉપવાસ કરવો ત્યારે આ ઓળી પૂરી થાય એ પ્રમાણે કરતા ૫૦૫૦ આયબીલ અને ૧૦૦ ઉપવાસ થાય એટલે ૧૪ વર્ષ, ૩ માસ અને ૨૦ દિવસે આ તપ સંપૂર્ણ થાય

ॐ ह्रीँ नमो अरिहंताणं એ પદથી કરનારાએ બાર બાર સાથીઆ કાઉસ્સગ્ગ ખમાસમણા કરવા **ॐ ह्रीँ नमो सिद्धाणं** એ પદથી કરનારાએ આઠ આઠ અને **ॐ ह्रीँ नमो तवस्स** થી કરનારાએ બાર બાર સાથીઆ ખમા કાઉ આદિ કરવા જે પદથી ઓળી આરાધતો હોય તે પદની ૨૦ નવકારવાલી ગણવી તથા તે દુહા બોલી ખમા૦ દેવા

શ્રી અરિહંત પદનો દુહો

પરમ પંચ પરમેષ્ઠીમાં, પરમેશ્વર ભગવાન,
ચાર નિક્ષેપે ધ્યાઇએ, નમો નમો જિનભાણ ૧

શ્રી સિદ્ધપદનો દુહો.

ગુણ અનંત નિર્મળ થયા, સહજ સ્વરૂપ ઉજાસ,
અષ્ટ કર્મમળ ક્ષય કરી, ભયે સિદ્ધ નમો તાસ. ૨

શ્રી તપપદનો દુહો.

કર્મ ખપાવે ચીકણા, ભાવ તપ મંગળ જાણ,
પચાસ લબ્ધિ ઉપજે, જય જય તપ ગુણખાણ ૩

---

૯ વીશસ્થાનક તપની વિધિ.

શુભ મુહૂર્તે ગુરુ સમીપે આ તપ વિધિપૂર્વક શરૂ કરવો એક ઓળી બે માસથી ૭ માસ સુધીમાં પૂર્ણ કરવી કદાચ ૭ માસની અંદર એક ઓળી પૂર્ણ ન થાય, તો ચાલતી ઓળીનો ફરીથી આરંભ કરવો પડે એક ઓળીમાં વીશ પદ છે તેમાં વીશે દિનસોમાં વીશ પદ

જુદા જુદા ગણવા અથવા એક ઓળીના વીશ તપના દિવસોમાં એક જ પદ ગણવું. બીજા વીશ દિવસોમાં બીજું પદ ગણવું. એ રીતે વીશ ઓળીએ (૪૦૦ દિવસે) વીશ પદ પૂર્ણ કરવા. દરેક પદની ઉત્કૃષ્ટથી અટ્ઠમ; મધ્યમથી છટ્ઠ; કે ઉપવાસથી અને અલ્પ શક્તિવાળાએ જઘન્યથી આયંબીલ, નીવી અગર એકાસણું કરીને પણ આરાધના કરવા ભાગ્યશાલી બનવું જોઇએ. ૧ આચાર્ય પદ ૨ ઉપાધ્યાય પદ, ૩ સ્થવિર પદ. ૪ સાધુ પદ, ૫ ચારિત્ર પદ, ૬ ગૌતમ પદ, ૭ તીર્થપદ, એ સાત પદોમાં બની શકે તો જરૂર પૌષધ કરવો. શક્તિવાળાએ શ્રી ગૌતમ પદ બની શકે તો છટ્ઠથી આરાધવું જોઇએ.

વીશ પદનું ગુણણું આદિ નીચે પ્રમાણે.

પદોના નામ.	સા.	ખ.	લો.	નવ.
૧ ૐ નમો અરિહંતાણું	૧૨	૧૨	૧૨	૨૦
૨ ૐ નમો સિદ્ધાણં.	૩૧	૩૧	૩૧	૨૦
૩ ૐ નમો પવયણસ્સ.	૨૭	૨૭	૨૭	૨૦
૪ ૐ નમો આયરિયાણં.	૩૬	૩૬	૩૬	૨૦
૫ ૐ નમો થેરાણં.	૧૦	૧૦	૧૦	૨૦
૬ ૐ નમો; ઉવજ્ઝાયાણં.	૨૫	૨૫	૨૫	૨૦
૭ ૐ નમો લોએ સવ્વસાહૂણં.	૨૭	૨૭	૨૭	૨૦
૮ ૐ નમો નાણસ્સ.	૫૧	૫૧	૫૧	૨૦
૯ ૐ નમો દંસણસ્સ.	૬૭	૬૭	૬૭	૨૦
૧૦ ૐ નમો વિણયસંપન્નસ્સ.	૫૨	૫૨	૫૨	૨૦
૧૧ ૐ નમો ચારિત્તસ્સ.	૭૦	૭૦	૭૦	૨૦
૧૨ ૐ નમો બંભવ્વયધારિણં.	૧૮	૧૮	૧૮	૨૦
૧૩ ૐ નમો કિરિયાણં.	૨૫	૨૫	૨૫	૨૦
૧૪ ૐ નમો તવસ્સ.	૧૨	૧૨	૧૨	૨૦

૧૫ ૐ નમો ગોયમસ્સ	૧૧	૧૧	૧૧	૨૦
૧૬ ૐ નમો જિણાણં	૨૦	૨૦	૨૦	૨૦
૧૭ ૐ નમો સંજમસ્સ	૧૭	૧૭	૧૭	૨૦
૧૮ ૐ નમો અભિનવનાણસ્સ	૫૧	૫૧	૫૧	૨૦
૧૯ ૐ નમો સુયસ્સ	૨૦	૨૦	૨૦	૨૦
૨૦ ૐ નમો તિત્થસ્સ	૩૮	૩૮	૩૮	૨૦

દરેક ઓળીએ નીચેનો ૧ દુહો બોલી ખમા૦ દેવા

પરમ પંચ પરમેષ્ઠીમા, પરમેશ્વર ભગવાન્;
ચાર નિક્ષેપે ધ્યાઇએ, નમો નમો જિનભાણ ૧

ગુણ અનંત નિર્મળ થયા, સહજ સ્વરૂપ ઉજાસ;
અષ્ટકર્મ મળ ક્ષય કરી, ભયે સિદ્ધ નમો તાસ ૨

ભાવામય ઔષધી સમી, પ્રવચન અમૃત વૃષ્ટિ;
ત્રિભુવન જીવને સુખકરી, જય જય પ્રવચન દૃષ્ટિ ૩

છત્રીશ છત્રીશી ગુણે, યુગપ્રધાન મુણીંદ,
જૈનમત પરમત જાણતા, નમો નમો તે સુરીંદ ૪

તજી પ પરિણતિ રમણતા, લહે નિજ ભાવ સ્વરૂપ;
સ્થિર કરતા ભવિ લોકને, જય જય થવિર અનૂપ ૫

બોધ સૂક્ષ્મ વિણ જીવને, ન હોય તત્ત્વ પ્રતીત,
ભણે ભણાવે સૂત્રને, જય જય પાઠક ગીત ૬

સ્યાદ્વાદ ગુણ પરિણમ્યો, રમતા સમતા સંગ,
સાધે શુદ્ધાનંદતા, નમો સાધુ શુભ રંગ ૭

અધ્યાતમ જ્ઞાને કરી, વિઘટે ભવ ભ્રમ ભીતિ,
સત્ય ધર્મ તે જ્ઞાન છે, નમો નમો જ્ઞાનની રીતિ ૮

લોકાલોકના ભાવ જે, કેવલીભાષિત જેહ;
સત્ય કરી આરાધતો, નમો નમો દર્શન તેહ. ૯

શૌચ મૂળથી મહાગુણી, સર્વ ધર્મનો સાર;
ગુણ અનંતનો કંદ એ, નમો વિનય આચાર. ૧૦

રત્નત્રયી વિણુ સાધના, નિષ્ફળ કહી સદીવ;
ભાવ રયણનું નિધાન છે, જય જય સંયમ જીવ. ૧૧

જિનપ્રતિમા જિનમંદિરા, કંચનના કરે જેહ;
બ્રહ્મવ્રતથી બહુ ફળ લહે, નમો નમો શિયળ સુદેહ. ૧૨

આત્મ બોધ વિણુ જે ક્રિયા, તે તો બાળક ચાલ;
તત્વારથથી ધારીએ, નમો ક્રિયા સુવિશાલ. ૧૩

કર્મ ખપાવે ચીકણા, ભાવ મંગળ તપ જાણ;
પચાસ લબ્ધિ ઉપજે, જય જય તપ ગુણખાણ. ૧૪

છઠ્ઠ અઠ્ઠમ તપ કરે પારણું, ચઉ નાણી ગુણધામ;
એ સમ શુભ પાત્ર કો નહિ, નમો નમો ગોયમસ્વામ. ૧૫

દોષ અઢારે ક્ષય થયા, ઉપન્યા ગુણ જસ અંગ;
વૈયાવચ્ચ કરીએ મુદા, નમો નમો જિનપદ સંગ. ૧૬

શુદ્ધાતમ ગુણમેં રમે, તજી ઇંદ્રિય આશંસ;
થિર સમાધિ સંતોષ મેં, જય જય સંયમ વંશ. ૧૭

જ્ઞાન વૃક્ષ સેવો ભવિક, ચારિત્ર સમકિત મૂળ;
અજર અમર પદ ફળ લહો, જિનવર પદવી ફૂલ. ૧૮

વકતા શ્રોતા યોગથી, શ્રુત અનુભવ રસ પીન;
ધ્યાતા ધ્યેયની એકતા, જય જય શ્રુત સુખલીન. ૧૯

તીર્થયાત્રા પ્રભાવ છે, શાસન ઉન્નતિ કાજ;
પરમાનંદ વિલાસતા, જય જય તીર્થ જહાજ. ૨૦

૧૦ [1]તીર્થંકર વર્ધમાન તપ (શ્રી શ્રમણ સંઘ તપ)

જે વૃદ્ધિ પામે તે વર્ધમાન કહેવાય આ તપમા પ્રથમ શ્રી ઋષભદેવજીને આશ્રી એક એકાસણું કરવુ શ્રી અજિતનાથજીને આશ્રી બે એકાસણા કરવા એ રીતે વધતાં શ્રી મહાવીરસ્વામીને આશ્રી ચોવીશ એકાસણા કરવા ત્યારપછી પશ્ચાનુપૂર્વીવડે શ્રી મહાવીરસ્વામી આશ્રી એક એકાસણુ, શ્રી પાર્શ્વનાથ આશ્રી બે એકાસણા, એ રીતે વધતાં શ્રી ઋષભદેવજીને આશ્રી ચોવીશ એકાસણા કરવા દરેક જિનને આશ્રીને પચ્ચીશ એકાસણા કુલ થાય છે, અથવા એકી સાથે દરેક જિનને આશ્રીને પચીસ પચીસ એકાસણા કરવા આ બન્ને રીતે કરતા કુલ છસો એકાસણે આ તપ પૂર્ણ થાય છે. જે તીર્થંકરનો તપ ચાલતો હોય તે તે તીર્થંકરના નામનું ગણુણુ વીશ નવકારવાલીનું ગણવુ સાથીઆ, ખમા૦ અને લોગસ્સ બાર બાર કરવા

---

૧૧ શ્રી અક્ષયનિધિ તપની વિધિ.

આ તપ શ્રાવણ વદ ૪ ને દિવસે શરૂ કરી સોળ દિવસે પૂરો કરવો, તેમા સુવર્ણનો રત્નજડિત કોઇ રૂપા વગેરે ધાતુનો અથવા છેવટે શક્તિ ન હોય તો માટીનો કુભ કરાવવો. પછી તે કુભ ઘરમા દેરાસરમાં અથવા ઉપાશ્રયે પવિત્ર સ્થાને ડાગરની ઢગલી કરી તે ઉપર પધરાવવો. બનતા સુધી કુભ પાસે અખડ દીવો ફાનસમાં યત્નાપૂર્વક ૧૬ દિવસ સુધી રાખવો તેની સમીપે સ્વસ્તિક કરી તે ઉપર શ્રી કલ્પસૂત્ર પધરાવવુ. દરરોજ બે ટક પડિક્કમણુ, દેવવદન, પડિલેહણ, ભૂમિશયન કરવુ બ્રહ્મચર્ય પાળવુ એકાસણાનો તપ ૧૫ દિવસ પર્યંત કરવો. છેલ્લે દિવસે એટલે ભાદ્રપદ શુદિ ૪ થે (સવચ્છરીએ) ઉપવાસ કરવો

---

[1] એકાસણાને બદલે નીવી તથા આયબીલ કરવાનુ જૈન પ્રબોધ અને જૈન સિન્ધુમા કહ્યુ છે

આ પ્રમાણે ચાર વર્ષ પર્યંત તે કરવાથી ૬૪ દિવસે આ તપ પૂર્ણ થાય છે. દરરોજ દેવપૂજા કરવી. પુસ્તક ઉપર ચંદરવો બાંધવો, જ્ઞાનને ધૂપ દીપ કરી હમેશાં રૂપાનાણે પૂજવું, શક્તિ ન હોય તો પહેલે અને છેલ્લે દિવસે રૂપાનાણે પૂજવું. અને વચલા દિવસોમાં યથાશક્તિ દ્રવ્યવડે પૂજવું. 'નમો નાણસ્સ' એ પદની ૨૦ નવકારવાળી દરરોજ ગણવી, (કોઈ જગ્યાએ ૐ હ્રીં ક્લીં નમો નાણસ્સ એમ પણ કહેલ છે.) ૨૦ લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો, નીચે બતાવેલી વિધિ મુજબ દરરોજ વિધિ કરવી, કુંભની ઉપર શ્રીફળ મૂકી લીલા કે પીળા રેશમી વસ્ત્રવડે બાંધી રાખવો. દરરોજ તેની અંદર વિધિને અંતે એકેક પસલી અક્ષતની નાખવી. સોળ દિવસે કુંભ ભરાઈ જાય તેમ કરવું. છેલ્લે દિવસે કુંભની સમીપે રાત્રી જાગરણ કરવું. પૂજા પ્રભાવના કરવી, અક્ષયનિધિ તપનું સ્તવન દરરોજ ગાવું. સાંભળવું, પારણાને દિવસે (ભાદ્રપદ શુદિ ૫ મે) કુંભને ફૂલની માળા પહેરાવી, સૌભાગ્યવતી સ્ત્રીને માથે મૂકવો. સર્વ જાતિના પકવાન સુખડી વિગેરે યથાશક્તિ કરાવી, તેના થાળ પણ સાભાગ્યવતી સ્ત્રીઓને માથે, મૂકવા. હાથી ઘોડા વાજીંત્રો. વિગેરેથી મોટી ધામધૂમ સાથે વરઘોડો ચઢાવી કુંભ લઈને દેરાસરે આવવું. કુંભવાળી સ્ત્રીએ ત્રણ પ્રદક્ષિણા કરી પ્રભુ પાસે કુંભ મૂકવો, નૈવેદ્યના થાળ પણ પ્રભુ પાસે ધરવા, જ્ઞાનના પુસ્તકને ગુરુમહારાજ પાસે લઈ જઈ ત્યાં પધરાવી ગુરુપૂજા તથા જ્ઞાનપૂજા રૂપાનાણાથી કરવી. તે દિવસે યથાશક્તિ સ્વામીવાત્સલ્ય, પ્રભાવના વિગેરે કરવું. જેટલા સ્ત્રી કે પુરુષ આ તપ કરતા હોય તે દરેકને માટે કુંભ જૂદા જૂદા પધરાવવા. કલ્પસૂત્ર એક જ પધરાવવું. આ તપ શ્રાવકને તથા શ્રાવિકાએ કરવાનો છે. આ ભવ પરભવમાં મહાન્ લાભ આપનાર આ તપ છે, સાથીયા વિગેરે ૫૧ એકાવન અથવા ૨૦ વીસ કરવા.

શ્રી અક્ષયનિધિ તપની દરરોજ કરવાની વિધિ.

પ્રથમ. ઇરિયાવહી પ્રતિક્રમવા, પછી ઇચ્છાકારેણ૦ અક્ષયનિધિ તપ આરાધન નિમિત્તે ચૈત્યવંદન કરું, ઇચ્છં કહી નીચે પ્રમાણે ચૈત્યવંદન કરવું.

ચૈત્યવંદન

શાસનનાયક સુખ કરણ, વર્દ્ધમાન જિનભાણ, અહનિશ એહની શિર વહું, આણા ગુણમણિ ખાણ ૧ તે જિનવરથી પામીયા, ત્રિપદી શ્રી ગણધાર, આગમ રચના બહુવિધિ, અર્થ વિચાર અપાર ૨ તે શ્રી શ્રુતમા ભાખિયાએ, તપ બહુવિધિ સુખકાર, શ્રી જિન આગમ પામીને, સાધે મુનિ શિવસાર ૩ સિદ્ધાતવાણી સુણવા રસિક, શ્રાવક સમકિતવંત, ઇષ્ઠ સિદ્ધિ અર્થે કરે, અક્ષયનિધિ તપ સાર ૪ તપ તો સૂત્રમા અતિ ઘણા, સાધે મુનિવર જેહ, અક્ષયનિધાનને કારણે, શ્રાવકને ગુણ ગેહ ૫ તે માટે ભવી તપ કરો એ, સર્વ ઋદ્ધિ મળે સાર, વિધિ-શુ એહ આરાધતા, પામીજે ભવપાર. ૬ શ્રી જિનવર પૂજા કરો, ત્રિકશુદ્ધે ત્રિકાળ, તેમ વળી શ્રુતજ્ઞાનની, ભક્તિ થઇ ઊજમાળ ૭ પડિક્કમણા બે ટકના, બ્રહ્મચર્યને ધરીએ; જ્ઞાનીની સેવા કરી, સહેજે ભવજળ તરીએ ૮ ચૈત્યવંદન શુભ ભાવથીએ, સ્તવન થોઇ નમસ્કાર; શ્રુતદેવી ઉપાસના, ધીરવિજય હિતકાર. ૯

પછી જં કિંચિ કહીને, નમુત્થુણં કહેવું

પછી બે જાવંતિ કહી, નમોઽર્હત્ કહી નીચે પ્રમાણે સ્તવન કહેવું

(લાવો લાવોને રાજ મોઘામૂના મોતી—એ દેશી)

તપ વર કીજે રે, અક્ષયનિધિ અભિધાને, સુખભર લીજે રે, દિનદિન ચઢતે વાને (એ આંકણી) પર્વપજૂસણ પર્વ શિરોમણી, જે શ્રી પર્વ કહાય, માસ પાસ છઠ્ઠ દસમ દુવાલસ, તપ પણ એ દિન થાય તપવર૦ ૧ પણ અક્ષયનિધિ પર્વપજૂસણ, કેરો કહ્યો જિનભાણ, શ્રાવણ વદ ચોથે પ્રારંભી, સવચ્છરી પરિમાણ તપવર૦ ૨ એ તપ કરતા સર્વ ઋદ્ધિ વરે, પગપગ પ્રગટે નિધાન, અનુક્રમે પામે તેહ પરમપદ, સાન્વયી નામ પ્રધાન તપવર૦ ૩ પરમતસ્ગથી કર્મ બધાણું, તેણે પામી દુખ જોગ, એ તપ કરતા તે પૂરવનુ, કર્મ થયું વિસરાળ તપવર૦ ૪ જ્ઞાનપૂજા શ્રુત દેવી કાઉસગ્ગ, સ્વસ્તિક અતિ મોહાવે. સોવન કુભ જડિત નિજ શક્તિ, સપૂરણ ક્રમે થાવે તપવર૦ ૫ જઘન્ય મધ્યમ

ઉત્કૃષ્ટથી કરીએ, ધ્રુગ હોય તિન વરીસ; વરસ ચોથે શ્રુતદેવી નિમિત્તે, તે તપ વીસવાવીસ. તપવર૦ ૬ એણે અનુસારે જ્ઞાનતણું વર, ગણણું ગણીએ ઉદાર; આવશ્યકાદિ કરણી સંયુત, કરતાં લહે ભવપાર. તપવર૦ ૭ ઇહભવ પરભવદોષ આશંકા, રહિત કરો ભવી પ્રાણી, જે પર પુદ્ગળ ગ્રહણ ન કરવું, તે તપ કહે વર નાણી. તપવર૦ ૮ રાતિજગા પૂજા પરભાવના, હય ગય રથ શણગારીજે; પારણાદિન પંચશબ્દે વાજે, વાજંતે પધરાવીજે. તપવર૦ ૯ ચૈત્યવિશાળ હોય તિહાં આવી, પ્રદક્ષિણા વળી દીજે; કુંભ વિવિધ નૈવેદ્ય સંઘાતે, પ્રભુ આગળ ઢોઇજે. તપવર૦ ૧૦ રાધનપુરે એ તપ સુણી, બહુજન થયા ઉજમાળ તપ કાજે; એહમાં મુખ્ય મંડાણ ઓચ્છવમાં, મસાલીયા દેવરાજ. તપવર૦ ૧૧ સંવત અઢાર તેંતાલીસ વરસે, એ તપ બહુ ભવી કીધો; શ્રી જિન ઉત્તમ પાદ પસાયે, પદ્મવિજય ફલ લીધો. તપવર૦ ૧૨

ત્યાર પછી જય વીયરાય, કહી, સુયદેવયાએ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં; અન્નત્થ કહી એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી નમોઽર્હત્ કહી, સુયદેવયા ભગવઇ, નાણાવરણીય કમ્મસંઘાયં; તેસિં ખવેઉ સયયં, જેસિં સુયસાયરે ભત્તિ. ૧ એ થોય કહેવી, પછી પચ્ચખ્ખાણ કરવું. પછી પૂજાની ઢાળ કહેવી તે નીચે પ્રમાણે—

દુહો.

સપ્તમપદ શ્રી જ્ઞાનનો, સિદ્ધચક્ર પદ માંહી;
આરાધીજે શુભમને, દિન દિન અધિક ઉછાહિં. ૧

અન્નાણસંમોહતમોહરસ્સ, નમો નમો નાણદિવાયરસ્સ; પંચપ્પયારસ્સુ-ઉવગારગસ્સ, સત્તાણતત્તત્થપયાસગસ્સ. ૧. હુવે જેહથી સર્વ અજ્ઞાન રોધો, જિનાધીશ્વર પ્રોકત અર્થાવબોધો, મતિ આદિ પંચ પ્રકારે પ્રસિદ્ધો, જગદ્ ભાસતે સર્વં દેવાવિરુદ્ધો. ૨ પ્રદીપ પ્રભાવે સુભક્ષં, અભક્ષં સુપેયં સુકૃત્યં અકૃત્યં; જેણે જાણીએ લોકમધ્યે સુનાણં, સદા મે વિશુદ્ધં તદેત્ર પ્રમાણં.

ઢાળ ૧

ભવ્ય નમો ગુણ જ્ઞાનને, સ્વપર પ્રકાશક ભાવેજી;
પર્યાય ધર્મ અનંતતા, ભેદાભેદસ્વભાવેજી (ચાલ)

જે મુખ્ય પરિણતિ સકલ જ્ઞાયક, બોધ ભાવવિલચ્છના; મતિ આદિ પચ પ્રકાર નિર્મળ, સિદ્ધ સાધન લચ્છના, સ્યાદ્વાદસ ગી તત્વરંગી પ્રથમ ભેદાભેદતા, સવિકલ્પ ને અવિકલ્પ વસ્તુ, સકલ સશય છેદતા ૨

ઢાળ ૨

ભક્ષાભક્ષ ન જે વિણુ લહિયે, પેય અપેય વિચાર, કૃત્ય અકૃત્ય ન જે વિણુ લહિયે, જ્ઞાન તે સકલ આધાર રે ભવિકા સિ૦ ૧ પ્રથમ જ્ઞાન ને પછી અહિંસા, શ્રી સિદ્ધાંતે ભાખ્યુ, જ્ઞાનને વંદો જ્ઞાન મ નિંદો, જ્ઞાનીયે શિવસુખ ચાખ્યુ રે ભવિકા૦ ૨ સકળ ક્રિયાનુ મૂળ જે શ્રદ્ધા, તેહનુ મૂળ જે કહીયે, તેહ જ્ઞાન નિત નિત વંદીજે, તે વિણ કહો કેમ રહિયે રે ! ભવિકા ૩ પંચ જ્ઞાનમાંહિ જેહ સદાગમ, સ્વપરપ્રકાશક જેહ; દીપક પરે ત્રિભુવન ઉપકારી, વળી જેમ રવિશશિ મેહ રે ભવિકા ૪ લોક ઊર્ધ્વ અધો તિર્યંગ્ જ્યોતિષ, વૈમાનિકને સિદ્ધ, લોકાલોક પ્રગટ જેહથી, તે જ્ઞાને મુજ શુદ્ધ રે. ભવિકા સિદ્ધચક્ર૦ ૫

ઢાળ ૩

જ્ઞાનાવર્ણી જે કર્મ છે, ક્ષય ઉપશમ તસ થાય રે,
તો હુએ એહિજ આતમા, જ્ઞાન અબોધતા જાય રે વીર૦ ૧

પછી ૐ હ્રીં પરમાત્મને નમ જ્ઞાનપદેભ્ય કલશ યજામહે સ્વાહા: એ મ ત્ર બોલીને વાસખેપ, રૂપાનાણુ કે પૈસો હાથમા લઇને નીચે પ્રમાણે થોય કહેવી

જિન જોજન ભૂમિ, વાણીનો વિસ્તાર, પ્રભુ અર્થ પ્રકાશે, રચના ગણધર સાર, સોય આગમ સુણતા, છેદીજે ગતિ ચાર, પ્રભુવયણ વખાણી, લહીએ ભવનો પાર. ૧ પછી જ્ઞાનની વાસક્ષેપવડે પૂજા કરવી, તથા

સોનામહોર તથા રૂપામહોર આદિથી જ્ઞાનની યથાશક્તિ પૂજા કરવી. પછી દુહા કહીને ખમાસમણા દેવા.

દુહા

સુખકર શંખેશ્વર નમી, થુણશું શ્રીશ્રુતનાણ, ચઉ મૂંગા શ્રુત એક છે, સ્વપરપ્રકાશક ભાણ ૧ અભિલાપ્ય અનંતમે, ભાગે રચિયો જેહ; ગણધર દેવે પ્રણમીયે, આગમ રયણ અછેહ. ૨ ઇમ બહુલી વક્તવ્યતા, છઠ્ઠાણ વડીયા ભાવ, ક્ષમાશ્રમણ ભાખે કહ્યું, ગોપય સાર્પ જમાવ ૩ લેશ-થકી શ્રુત વરણવું, ભેદ ભલા તસ વીસ, અક્ષયનિધિ તપને દિને, ક્ષમા-શ્રમણ તે વીસ. ૪ સૂત્ર અનંત અર્થમયી, અક્ષય અંશ સહાય; શ્રુત-કેવલી કેવલી પરે, ભાખે શ્રુતપર્યાય. ૫ શ્રી શ્રુતજ્ઞાનને નિત નમો, ભાવ મંગલને કાજ, પૂજન અર્ચન દ્રવ્યથી, પામો અવિચલ રાજ. ૬ (૧)
આ છઠ્ઠો દુહો ખમાસમણ દીઠ કહેવો. ઇગસય અડત્રીસ સ્વર-તણા, તિહાં આકાર અઢાર; શ્રુત પર્યાય સમાસમે, અંશ અસંખ્ય વિચાર શ્રી૦ ૨ બત્રીસ વર્ણ સમાય છે, એક શ્લોક મઝાર, તેમાંહે એક અક્ષર ગ્રહે, તે અક્ષર શ્રુતસાર. શ્રી૦ ૩ ક્ષયોપશમ ભાવે કરી, બહુ અક્ષરનો જેહ, જાણગ ઠાણાંગ આગલે, તે શ્રુતનિધિ ગુણગેહ, કોડિ એકાવન અડલખા, અડસય અડયાસી હજાર, ચાલીસ અક્ષર પદતણા, કહે અનુયોગદ્વાર. શ્રી૦ ૪ અર્થાતે ઇહાં પદ કહ્યું, જિહાં અધિકાર ઠરાય, તે પદ શ્રુતને પ્રણમતાં, જ્ઞાનાવર્ણીય હઠાય. શ્રી૦ ૫ અઢાર હજાર પદે કરી, અંગ પ્રથમ સુવિલાસ, દુગુણા શ્રુત બહુ પદ ગ્રહે, તે પર શ્રુત સમાસ. શ્રી૦ ૬ પિંડપ્રકૃતિમાં એક પદે, જાણે બહુ અવદાત; ક્ષયોપ-શમની વિચિત્રતા, તેહજ શ્રુત સંઘાત. શ્રી૦ ૭ પંચોતેર ભેદે કરી, સ્થિતિ બંધાદિ વિલાસ, કમ્મપયડીપયડી ગ્રહે, શ્રુત સંઘાત સમાસ. શ્રી. ૮ ગત્યાદિક જે માર્ગણા, જાણે તેહમાં એક, વિવરણ ગુણઠાણાદિકે, તસ પ્રતિપત્તિ વિવેક. શ્રી૦ ૯ જે બાસઠો માર્ગણ પદે, લેશ્યા આદિ નિવાસ; સંગ્રહ તરતમ યોગથી, તે પ્રતિપત્તિ સમાસ. શ્રી૦ ૧૦ સંતપદાદિક દ્વારમાં, જે જાણે શિવલોક; એક દોય દ્વારે કરી, અદ્ધાશ્રુત અનુયોગ.

શ્રી૦ ૧૧ વળી સત્તાદિક નવ પદે, તિહાં માર્ગણા ભાસ, સિદ્ધતણી સ્તવના કરે, શ્રુત અનુયોગ સમાસ શ્રી૦ ૧૨ પ્રાભૃત પ્રાભૃત શ્રુત નમુ, પૂર્વના અધિકાર, બુદ્ધિ પ્રબલ પ્રભાવથી, જાણે એક અધિકાર શ્રી૦ ૧૩ પ્રાભૃત પ્રાભૃત શ્રુતસમા, સભિન્ન લબ્ધિ વિશેષ, બહુ અધિકાર ધરયો ગ્રહે, ક્ષીરાશ્રવ ઉપદેશ શ્રી૦ ૧૪ પૂર્વભવ ગત વસ્તુ જિકે, પ્રાભૃત શ્રુત તે નામ, એક પ્રાભૃત જાણે મુનિ, તાસ કરુ પ્રણામ શ્રી૦ ૧૫ પૂર્વલબ્ધિ પ્રભાવથી, પ્રાભૃત શ્રુત સમાસ, અધિકાર બહુલા ગ્રહે, પદ અનુસાર વિલાસ શ્રી૦ ૧૬ આચારાદિક નામથી, વસ્તુનામ શ્રુત સાર, અર્થ અનેક વિધે ગ્રહે, તે પણ એક અધિકાર શ્રી૦ ૧૭ દુગસય પણ વીસ વસ્તુ છે, ચૌદ પૂર્વનો સાર, જાણે તેહને વદના, એક શ્વાસે સો વાર શ્રી૦ ૧૮ ઉત્પાદાદિ પૂર્વ જે, સૂત્ર અર્થ એક સાર, વિદ્યામંત્ર-તણો કહ્યો પૂર્વ શ્રુત ભંડાર. શ્રી૦ ૧૯ બિંદુસાર લગે ભણે, તેહિજ પૂર્વ સમાસ, શ્રીશુભવીરને શાસને, હોજ્યો જ્ઞાનપ્રકાશ શ્રી૦ ૨૦

ખમાસમણા દીધા પછી ચોકખા નિર્મલ બે હાથે પસલી ભરીને ઉપર રૂપાનાણુ અથવા પૈસો સોપારી મૂકીને ઊભા રહી બોધાગાધ જ્ઞાનની સ્તુતિ કહી નીચેનો દુહો બોલવો જ્ઞાન સમો કોઈ ધન નહીં સમતા સમુ નહિ સુખ, જીવિત સમી આશા નહિ, લોભ સમો નહિ દુખ ૧ પછી પસલી કુભમાં નાખવી પછી ખમાસમણ દઈને ઇચ્છા-કારેણ સદિસહ ભગવન્ ! શ્રુતદેવતા આરાધનાર્થં કાઉસગ્ગ કરુ ઇચ્છ, શ્રુતદેવતા આરાધનાર્થં કરેમિ કાઉસગ્ગ, અન્નત્થ કહી એક નવકારનો કાઉસગ્ગ કરવો પછી નમોઽર્હત્ કહીને જ્ઞાનની થોય નીચે પ્રમાણે કહેવી

ત્રિગડે બેસી શ્રી જિનભાણ, બોલે ભાષા અમીય સમાણ, મત અનેકાંત પ્રમાણ અરિહત શાસન સફરી સુખાણ, ચઉઅનુયોગ જિહાં ગુણખાણ, આતમ અનુભવ ઠાણ સકલ પદારથ ત્રિપદી જાણ, જોજન ભૂમિ પસરે વખાણ, દોષ બત્રીશ પરિહાણ કેવલીભાષિત તે શ્રુતનાણ, વિજયલક્ષ્મીસૂરિ કહે બહુમાન, ચિત્ત ધરજો તે સયાણ ૧

વીશ પ્રદક્ષિણા દેવી, આ મુજબની વિધિ દરરોજ ગુરુમહારાજ પાસે કરવાની છે.

તા. કઃ—દરેક તપની પૂર્ણાહુતિ નિમિત્તે પોતપોતાની શક્તિ મુજબ ઉજમણું પૂજા, સાધર્મિક વાત્સલ્ય, વિવિધ જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્રના ઉપકરણો આદિની પ્રભાવનાઓ આદિ શુભ કાર્યો કરી તપ ઉજવવા ભાગ્યશાલી બનવું જોઇએ.

દરેક તપ વિધિપૂર્વક કરવાથી તેનું સંપૂર્ણ ફળ મલી શકે છે, છતાં પ્રતિક્રમણની ક્રિયા ન આવડતી હોય તેણે છેવટ સામાયક પણ કરી તપની આરાધના કરવી જોઇએ. જેને સામાયક પણ ન આવડતું હોય તો તેણે ત્રણ નવકાર ગણી બરોબર ૪૮ મીનીટની ધારણા કરી બેસવું. અને ત્રણ નવકાર ગણી ઉઠવું. સદ્‌ગુરુઓનો સમાગમ મેળવી ધાર્મિક અભ્યાસ જરૂર કરવા ઉદ્યમ રાખવો જોઇએ કે જેથી આત્મિક ભાવના સુધરવા સાથ ક્રિયાકાંડમાં અપૂર્વ ઉલ્લાસ આવતો જશે.

ખંડ ૧૬ મો

જાણુવા લાયક વસ્તુઓ

બાવીશ અભક્ષ્યના નામ

૧ મધ ૨ માખણુ, ૩ મદિરા (દારૂ) ૪ માસ ૫ ઉંબરાના ફળ ૬ વડના ટેટા, ૭ કોઠીંબડા, ૮ પીપળાની પીપડી, ૯ પીપળના ટેટા ૧૦ બરફ ૧૧ અફીણુ–સોમલ (સર્વ જાતના ઝેર) ૧૨ કરા. ૧૩ કાચી માટી ૧૪ રાત્રિભોજન ૧૫ બહુબીજવાલી વસ્તુ ૧૬ બોળ અથાણુ ૧૭ વિદળ (કાચા દહીં, દૂધ સાથે કઠોળ ખાવુ તે) ૧૮ રીંગણા. ૧૯ અજાણ્યા ફળ ૨૦ તુચ્છ ફળ (જેમા ખાવાનું થોડું હોય અને ફેંકી દેવાનુ ઘણુ હોય તે) ૨૧ ચલિત રસ (જેનો સ્વાદ બીલ્કુલ બગડી ગયો હોય તેવી વસ્તુ) ૨૨ અનતકાય (જેમા અનતા જીવો હોય તે)

બત્રીશ અનતકાયના નામ.

૧ સુરણુ ૨ લસણુ ૩ લીલી હલદર ૪ બટાટા (આલુ) ૫ લીલો કચુરો ૬ સતાવરી ૭ હીરલી કદ ૮ કુવર ૯ થોર ૧૦ ગળો. ૧૧ સક્કરીયા ૧૨ વંશ કારેલા ૧૩ ગાજર ૧૩ લુણી ૧૫ લોઢી. ૧૬ ગીરીકર્ણિકા (ગરમર) ૧૭ કુમળા પાદડા ૧૮ ખરસૈયો ૧૯ થેકની ભાજી ૨૦ લીલી મોથ ૨૧ લુણીના ઝાડની છાલ. ૨૨ ખીલોડા. ૨૩ અમૃતવેલી ૨૪ મુલાના કદ ૨૫ ભુમિફોડા (બીલાડીના ટોપ) ૨૬ નવા અંકુરા ૨૭ વથુલાની ભાજી ૨૮ સુવેર વેલ ૨૯ પાલકની ભાજી. ૩૦ કુણી આબલી ૩૧ રતાળુ ૩૨ પીંડાળુ

ઉપર જણાવેલ બાવીશ અભક્ષ્ય તથા બત્રીશ અનંતકાયોને સર્વ

પાપભીરુ શ્રાવક-શ્રાવિકાઓએ ત્યાગી દેવાની જરૂર છે. વળી તે બધી જ વસ્તુઓ કાંઇ રોજ ઉપયોગમાં આવતી નથી. અરે ! કેટલીક તો એવી છે કે આખી જિંદગાની સુધી ખાવામાં પણ આવતી નથી, તેમજ તેના દર્શન પણ થવા બહુ દુર્લભ હોય છે, છતાં પણ તે વસ્તુઓનો પ્રતિજ્ઞાપૂર્વક અને ઇરાદાપૂર્વક ત્યાગ કરવામાં નથી આવતો ત્યાંસુધી તે વસ્તુઓ ઉપરની ઇચ્છાના કારણે નાહકનો પાપબંધ થયા કરે છે, માટે સુજ્ઞ અને સમજુ મનુષ્યોએ પહેલી તકે તે વસ્તુઓને ગુરુ સમક્ષ પ્રતિજ્ઞા લઇ વોસરાવી દેવાની આવશ્યકતા છે.

ચાર અભક્ષ્ય મહાવિગય.

૧ મધ. ૨ માખણ. ૩ માંસ. ૪ મદિરા (દારૂ).

વાઘરી લોકો મધમાખીના પુડા આગળ ધૂમાડો કરી મધમાખીઓને અત્યંત ત્રાસ ઉપજાવી પુડામાંથી બહાર કાઢે છે તેથી તેઓ તથા તેમાં રહેલા અશક્ત નાના બચ્ચાઓ પણ મરી જાય છે. આવી ઘોર હિંસાથી ઉત્પન્ન થએલા મધને છોડી દેવું એ જ શ્રેયસ્કર છે. વલી એ મધમાં નિરંતર અસંખ્ય જીવો ઉપજે છે, તેથી પણ તેનો દયાલુ આત્માઓએ ત્યાગ કરવામાં વિલંબ કરવાની જરૂર નથી.

મહુડા આદિ પદાર્થોને કોહડાવી બનાવવામાં આવતા દારૂમાં પણ અનેક જીવોની હિંસા થાય છે, તેમાં પણ સમયે સમયે અસંખ્ય જીવો ઉત્પન્ન થાય છે. દારૂપાન તો પૈસા આપીને મૂર્ખાઇ ખરીદવા જેવું છે. માખણ પણ છાશ ઉપરથી બહાર નીકળ્યું કે અંતર્મુહૂર્તમાં તેમાં તે જ રંગના સૂક્ષ્મ જીવો ઉત્પન્ન થાય છે, માટે તે પણ કદી ખાવું નહિ.

માંસમાં તો પંચેન્દ્રિય પ્રાણીઓનો ચોકખો વધ થતો હોઇ તેમાં તો ઘોર હિંસા છે જ. વળી કાચા અગર પકાવેલા માંસમાં પણ અસંખ્ય જીવો પેદા થાય છે, માટે ચારે મહાવિગયને તિલાંજલિ આપવી જરૂરી છે.

સાત, મોટા, વ્યસનો.

૧ જુગાર ૨ માસ ૩ દારૂ ૪ વેશ્યા ૫ શિકાર ૬ ચોરી અને ૭. પારકી સ્ત્રી. આ સાતે વ્યસનો, તેના સેવન કરનારને ઘોરમા ઘોર નરકમા લઇ જાય છે માટે તે દુ ખોમાથી મુક્ત થવાની અભિલાષાવાળા આત્માઓએ સાતે વ્યસનનો ત્યાગ કરવો જરૂરી છે

દશ ચદરવાની વિગત.

નીચે જણાવેલ સ્થાનોએ દયા ધર્મના મર્મને સમજનારા ભવ્ય આત્માઓએ દશ ચદરવા બાધી સ્વ અને પરના આત્માનુ રક્ષણ અલ્પ પ્રયાસે કરી લેવાની જરૂર છે

૧ જિનભવન ૨ પૌષધશાળા ૩ સામાયકશાળા ૪ ભોજનગૃહ ૫ વલોણાના સ્થાને ૬ ખાડવાના સ્થાને ૭ પીસવાના સ્થાને ૮ ચુલા ઉપર ૯ પાણીઆરે ૧૦ સુવાની શય્યાએ

સાત ગળણા રાખવાની વિગત

૧ પાણી ગળવાનુ, ૨ ઘીની ગરણી, ૩ તેલની ગરણી ૪ છાશ ગાળવાનુ ૫. દૂધ ગાળવાનુ ૬ ઉકાળેલુ પાણી ગાળવાનુ ૭ આટો ચાળવા માટે (દવાલા ચારણી આદ)

સઘમાં પાળવાની છ "રી"

એકાહારી. (રોજ એકાસણું કરવુ) ૨ સમ્યક્ત્વધારી. ૩ ભૂશયનકારી. (સથારે સુવુ તે) ૪ સચિત્તપરિહારી. ૫ પદચારી. (પગે ચાલવું) ૬ બ્રહ્મચારી.

દહેરાસરની દશ મોટી આશાતના

૧. તંબોલ ખાવું. ૨. પાણી પીવું ૩. ભોજન કરવું. ૪. ૫. વિષયસેવન કરવું. ૬. શયન કરવું. ૭. થુંકવું ૮. માત્રું કરવું ૯. ટટ્ટી જવું. ૧૦ જુગાર રમવો.

સાત ક્ષેત્રોના નામ

૧ જિનમંદિર. ૨ જિનબિંબ. ૩ જ્ઞાન. ૪ સાધુ. ૫ સાધ્વી. ૬ શ્રાવક. ૭ શ્રાવિકા.

શ્રાવકની ૧૧ પડિમા

૧ દર્શન (સમકિત) પડિમા. ૨ વ્રત પ્રતિમા. ૩ સામાયક પ્રતિમા. ૪ પૌષધ પ્રતિમા. ૫ કાયોત્સર્ગ પ્રતિમા. ૬ બ્રહ્મચર્ય પ્રતિમા. ૭ સચિત્ત ત્યાગ પ્રતિમા, ૮ આરંભ કરણ પરિત્યાગ પ્રતિમા. ૯ આરંભ કરાવણ પરિત્યાગ, ૧૦ ઉદ્દિષ્ઠ વર્જક (પોતાને માટે બનાવેલું નહિ ખાવું) ૧૧ શ્રમણભૂત પ્રતિમા. (સાધુની માફક ગોચરી જવું, લોચ કરાવવો વિગેરે).

શ્રાવકે રાખવાના સાત ધોતીયા

૧ સામાયકનું. ૨ પૂજાનું. ૩ ન્હાવાનું. ૪ ભોજનનું. ૫ બહારગામ જવાનું. ૬ સુવાનું, ૭ ટટ્ટી જવાનું.

તેર કાઠીયા

૧ આળસ. ૨ મોહ. ૩ અવજ્ઞા. ૪ માન. ૫ ક્રોધ. ૬ પ્રમાદ (નિદ્રા–મદિરાપાન આદિ) ૭ કૃપણતા ૮ ભય. ૯ શોક. ૧૦ અજ્ઞાન. ૧૧ વ્યાક્ષેપ (આમતેમ જોયા કરવું તથા મન બીજે ઠેકાણે મોકલવું

તે) ૧૨ વિકથા (રાજકથા, ભોજનકથા, સ્ત્રીકથા, દેશકથા) ૧૩ વિષયવાસના

નિયમને ચાર પ્રકારના લાગતા દોષ.

વ્રતને અતિક્રમ, વ્યાતક્રમ, અતિચાર અને અનાચાર એ ચાર પ્રકારે દોષ લાગે છે.

દાખલા તરીકે કોઇએ ચઉવિહાર કર્યો હોય હવે જ્યારે તેને આત-તૃષા (તરસ) લાગે છે ત્યારે તે પાણી પીવાની માત્ર ઇચ્છા જ કરે છે, તે અતિક્રમ જે સ્થાનકે પાણી હોય તે સ્થળે જાય તે વ્યતિક્રમ પાણી પીવા માટે વાસણમાથી પ્યાલો ભરી મુખ આગળ ધરે પણ પીએ નહિ તે અતિચાર પણ જ્યારે તે નિડરપણે ચઉવિહાર હોવા છતા પાણી પીએ ત્યારે તે અનાચાર કહેવાય છે

છ અઠ્ઠાઇઓના નામ

૧ કારતક માસ સબધી ૨ ફાગણ માસ સબધી ૩ અસાડ માસ સબધી ૪ પર્યુષણ સબધી ૫ આસો માસની (આબીલની ઓળી) ૬ ચૈત્ર માસ સબધી (આબીલની ઓલીની) આ છએ અઠ્ઠાઇઓમા વિવિધ પ્રકારની તપશ્ચર્યા કરવી લીલોતરીનો ત્યાગ કરવો. બ્રહ્મચર્યનુ પાલન કરવુ ધોવાનો, ખાડવાનો, દળવાદિ આરભ સમારભનો ત્યાગ કરવો

આસો અને ચૈત્ર માસની ઓળીમા નવ આયબીલ કરવા આ ઓળી એકી સાથે નવ કરવી બની શકે તો યાવજ્જિવ સુધી તેની આરાધના છોડવી નહિ અન્ય અઠ્ઠાઇઓમા દેવતાઓ નદીશ્વરદ્વીપમા જાત્રા કરવા જાય પણ ખરા અગર ન પણ જાય પરન્તુ આસો અને ચૈત્ર માસની અઠ્ઠાઇમા તો વિષયસુખમા મગ્ન રહેનારા દેવતાઓ નિશ્ચયથી જાય જ છે અને એ અપેક્ષાથી આ બે ઓળીને શાશ્વતી અઠ્ઠાઇઓ કહેવામા આવે છે

પર્યુષણા પર્વ સર્વ પર્વશિરોમણી છે. આ પર્વમાં મુખ્યતયા નીચે જણાવેલ કાર્યોની આરાધના દર વર્ષે એક વખત તો કરવી જ:

૧. સર્વત્ર લાગવગથી અગર ધન ખર્ચી અમારી પ્રવર્તન એટલે દયા પળાવવી. ૨. સાધર્મિક વાત્સલ્ય કરવું. ૩. પરસ્પર ક્ષમાપના કરવી. ૪. અષ્ટમ તપ કરવો. ૫. ચૈત્ય પરિપાટી કરવી.

૧. દરેક વર્ષે સંઘની પૂજા કરવી. ૨. સાધર્મિક ભક્તિ કરવી. ૩. ચૈત્યમાં મહોત્સવ કરવો, રથયાત્રા કાઢવી. તીર્થયાત્રા કરવી. ૪. જિન-મંદિરમાં સ્નાત્રમહોત્સવ કરવો. ૫. દેવદ્રવ્યની વૃદ્ધિ કરવી. ૬. મહાપૂજા કરવી. ૭. રાત્રીજાગરણ કરવું. ૮. આગમની પૂજા કરવી. ૯. ઉજમણું કરવું. ૧૦ તીર્થ પ્રભાવનાનું કાર્ય કરવું. ૧૧. પ્રાયશ્ચિત ગ્રહણ કરવું.

ચોમાસી કાળની વિગત

નામ	કારતક શુદ ૧૫ થી	ફાગણ સુદ ૧૫ થી	અષાડ સુદ ૧૫ થી
સુખડીનો કાળ	૧ માસ	૨૦ દિવસ	૧૫ દિવસ
કામળીનો કાળ	૪ ઘડી	૨ ઘડી	૭ ઘડી
ઉકાળેલા પાણીનો કાળ	૪ પ્રહર	૫ પ્રહર	૩ પ્રહર

દિવસના ચોથા ભાગને પ્રહર કહેવાય છે અને ૨૪ મીનીટની એક ઘડી થાય છે.

ફાગણ શુદ ૧૪ થી ભાજીપાલો, નવું પીલેલું તલનું તેલ અને મેવામાં ખજુર, કાજુ, ચારોલી, અખોડ, જરદાલુ વિગેરે આઠ માસ

સુધી અને અષાડ ચોમાસામા આર્દ્રાનક્ષત્ર પછી કેરી અને કાચી ખાંડ અભક્ષ્ય થાય છે

આજના ભાગેલા નાળીયેર, સોપારી, બદામ વિગેરે બીજે દિવસે અભક્ષ્ય થાય છે તે જ દિવસે ભાગેલું તે જ દિવસે ખપી શકે છે

બરોબર ત્રણ ઉકાળા આવ્યા વિનાના પાણીને પીનારા' તથા સાધુ મહારાજને વહોરાવનારા દોષના ભાગી થાય છે કેટલેક સ્થળે ન્હાવાના પાણીને પણ વહોરાવી દે છે, તે માટે ખાસ ખ્યાલ રાખવો

પૌષધમા યા પ્રતિક્રમણમા રહેલા શ્રાવક-શ્રાવિકાએ કામળી ઓઢ્યા વિના બહાર જવુ નહિ ઉપરથી સૂક્ષ્મ અપ્કાયના જીવો વર્ષે છે તે ગરમ કપડાના ઉપર પડે તો બચી જાય છે, માટે ઓઢવાની જરૂર પડે છે કટાસણુ ઓઢીને જવાય નહિ, કારણ કે તેનાથી એક તો આખુ શરીર ઢકાય નહિ અને તે કટાસણા ઉપર તરત પાછું બેસવાનું હોવાથી તેના ઉપર પાણીના પડેલા જીવો દબાઈને મરી જાય છે માટે કામળી લઈ જવાનો ઉપયોગ રાખવો

અણાહારી વસ્તુનું સ્વરૂપ.

તપશ્ચર્યામા તબીયત આદિ કારણે ખાસ જરૂર પડે અણાહારી વસ્તુઓનો ઉપયોગ થઈ શકે છે અને તે પણ મુખ્યતયા પચ્ચખ્ખાણ પાર્યા પહેલા અગર તો પાણહારનુ પચ્ચખ્ખાણ કર્યા પછી લેવામા આવે છે જેનો બીલકુલ સ્વાદ ન હોય, એવા પદાર્થોની ગણતરી અણાહારી ચીજોમા કરવામા આવે છે. કેટલાક લોકો વિના સમજ્યે તપશ્ચર્યામાં ઝેરી કોપરુ, ચોપચીની અને ઘોડાવજ સ્વાદિષ્ટ હોવાથી, તે વાપરનારાઓ તપશ્ચર્યાનો ભંગ કરે છે માટે તેનો ખાસ ઉપયોગ રાખવો જરૂરી છે

અણાહારી વસ્તુના નામ

૧ અગર ૨ અરીણ ૩ લીમડાના પાચ અંગો ૪ ત્રિફલા (ગાયના

સુતરમાં વાળેલી ગોળી જ અણાહારી ગણાય છે) ૪ કડુ ૫ કરીયાતું ૬ ગલો ૭ ચુયકણ ૮ કેરડાના મૂળ ૯ ધમાસો. ૧૦ બોરડીના છાલ મૂળ. ૧૧ ચિત્રો. ૧૨ ખેરસાલ. ૧૩ સુખડ. ૧૪ મલયાગુરૂ. ૧૫ ઝેરી ગોટલી. ૧૬ અંબર. ૧૭ કસ્તુરી. ૧૮ રાખ. ૧૯ ચુનો. ૨૦ હળદર સૂકી ૨૧ આસગંધી. ૨૨ કંદરૂ. ૨૩ અતિવિખની કળી. ૨૪ દીકામલી. ૨૫ સર્વ જાતના ઝેર. ૨૬ સાજીખાર. ૨૭. ઉપલેટ. ૨૮ ગુગલ. ૨૯ પુંવાડ. ૩૦ એળીઓ. ૩૧ ચૂણી ફળ. ૩૨ સુરોખાર. ૩૩ ટંકણખાર. ૩૪ ગ્રોસૂત્ર. ૩૫ બોળ. ૩૬ મજીઠ. ૩૭ કણયરના મૂળ. ૩૮ કુંવારી. ૩૯ થોર. ૪૦ પંચમૂળ. ૪૧ ખારો. ૪૨ ફટકડી. ૪૩ મોટી હરડે દળ. ૪૪ વખમો. ૪૫ તગર. ૪૬ બાવળ. ૪૭ બોડથોડી. ૪૮ આછી. ૪૯ રીંગણી (ઉભી બેઠી)

દાનને દૂષિત કરનારા કારણો

૧ અનાદરથી આપવું. ૨ ઘણી વાર લગાડીને આપવું. ૩ વાંકું મોં રાખીને આપવું. ૪ અપ્રિય વચન સંભળાવીને આપવું. ૫ આપ્યા પછી પશ્ચાત્તાપ કરવો.

દાનને શોભાવનારા કારણો

૧ આનંદના આંસુ આવે. ૨ રોમાંચ ખડા થાય. ૩ બહુમાન પેદા થાય. ૪ પ્રિય વચન બોલે. ૫ આપ્યા પછી અનુમોદના કરે.

દાન નહિ આપવાના છ લક્ષણો

૧ આપવું પડે એટલે આંખો કાઢે. ૨ ઊંચું જુએ. ૩ વચ્ચે આડી આડી વાત કરે. ૪ વાંકૂ મોઢું કરીને બેસે. ૫ મૌન ધારણ કરે. ૬ આપતા આપતા ઘણો સમય લગાડે.

શ્રાવકના સવા વસાની દયાની સમજણ

મુનિમહારાજ ત્રસ અને સ્થાવર એમ બન્ને પ્રકારની દયા પાળે એટલે તેને શાસ્ત્રમા વીસ વસાની દયા પાળનારા કહેવાય છે એમાથી શ્રાવક માત્ર ત્રસજીવોની દયા પાળી શકે અને સ્થાવર જીવોની નહિ પાળી શકે એટલે રહ્યા દશ વસા

ત્રસજીવોની દયામા પણ નિર્દોષને જ બચાવી શકે, સદોષને નહિ બચાવી શકે એટલે રહ્યા પાચ વસા

નિર્દોષ જીવો પણ આરંભ-સમારંભથી હણાય છે એટલે રહ્યા અઢી વસા

નિર્દોષ જીવોમાં સ્વજન સબંધી અગર પોતાને આશ્રયે રહેલા પશુ વિગેરેની એવા પ્રકારના રોગની દવા કરવી પડે અને તેમા જીવો હણાય તેને સાપેક્ષ હિંસા કહેવાય છે એટલે તેનો સવા વસો બાદ કરીએ તો માત્ર સવા વસાની દયા શ્રાવક શ્રાવિકાને હોઈ શકે છે અને તે પણ વ્રતધારીઓને જ હોય છે

નવપદજીના નામ તથા વર્ણ

નામ	વર્ણ	નામ	વર્ણ
૧ અરિહંત	ધોળો	૬ દર્શન	ધોળો
૨ સિદ્ધ	રાતો	૭ જ્ઞાન	ધોળો
૩ આચાર્ય	પીળો	૮ ચારિત્ર	ધોળો
૪ ઉપાધ્યાય	લીલો	૯ તપ	ધોળો
૫ સાધુ	કાળો		

વીશ વિહરમાન જિનના નામ

૧ સીમંધર	૪ સુબાહુ	૭ ઋષભાનન
૨ યુગમંધર	૫ સુજાત	૮ અનંતવીર્ય
૩ બાહુ	૬ સ્વયંપ્રભ	૯ સુરપ્રભ

૧૦ વિશાળ	૧૪ ભુજંગ	૧૮ મહાભદ્ર
૧૧ વજ્રધર	૧૫ ઇશ્વર	૧૯ દેવયશા
૧૨ ચંદ્રાનન	૧૬ નેમિપ્રભ	૨૦ અજિતવીર્ય
૧૩ ચંદ્રબાહુ	૧૭ વીરસેન	

રત્નત્રયી

દર્શન જ્ઞાન ચારિત્ર

તત્વત્રયી

દેવ ગુરુ ધર્મ

શત્રુંજયનું છ આરાનું પ્રમાણ

પહેલે આરે ૮૦ યોજન, બીજે આરે ૭૦ જોજન, ત્રીજે આરે ૬૦ જોજન, ચોથે આરે ૫૦ જોજન, પાંચમે આરે ૧૨ જોજન, છઠ્ઠે આરે ૭ હાથનો રહે છે.

ચૌદ રાજલોકનું પ્રમાણ

એક દેવ સૌધર્મ દેવલોકથી હજાર ભાર લોઢાના ગોળાને પોતાના સર્વ બળથી ભૂમિ ઉપર ફેંકે ત્યારે તે ગોળાને ૬ માસ, ૬ દિવસ, ૬ પ્રહર, ૬ મુહૂર્ત, ૬ ઘડી અને ૬ પળ પૃથ્વી ઉપર આવતા એટલો ટાઇમ લાગે ત્યારે એક રાજનું પ્રમાણ થાય. તેવા ચૌદ રાજલોક છે.

પચ્ચક્ખાણનું ફળ

૧ નવકારશી	=	એક સો વર્ષનું નરકાયુ દૂર કરે.
૨ પોરસી	=	એક હજાર ” ” ”
૩ સાઢપોરીસી	=	દશ હજાર ” ” ”
૪ પુરિમઢ	=	એક લાખ વર્ષનું નરકાયુ દૂર કરે.
૫ એકાસણું	=	દશ લાખ ” ” ”
૬ નિવિ	=	એક ક્રોડ ” ” ”
૭ એકલઠાણું	=	દશ ક્રોડ ” ” ”

૮ એકદત્તિ	= સો ક્રોડ	,,	,,	,,
૯ આયંબિલ	= એકહજાર ક્રોડ ,,		,,	,,
૧૦ ઉપવાસ	= દશ હજાર ક્રોડ ,,		,,	,,

એવી રીતે એક એક ઉપવાસની વૃદ્ધિએ અનુક્રમે દશગણો અંક વધારવો

સમૂર્ચ્છિમ મનુષ્યને ઉપજવાના ચૌદ સ્થાનકો

૧ વડી નીતિમાં, ૨ લઘુનીતિમા, ૩ શ્લેષ્મમા, ૪ શરીરના મેલમા, ૫ નાકના મેલમા, ૬ ઉલટીમા, ૭ પિત્તમા, ૮ પરૂમા, ૯ લોહીમાં, ૧૦ વીર્યમા, ૧૧ મૃત કલેવરમા, ૧૨ સ્ત્રી-પુરુષના સંયોગમા, ૧૩ નગરની ખાઇમા, ૧૪ સર્વ અશુચિ સ્થાનમાં

બાવીશ પરિસહો

૧ ક્ષુધા, ૨ પિપાસા, ૩ શીત, ૪ ઉષ્ણ ૫ દંસ, ૬ અચેલક, ૭ અરતિ, ૮ સ્ત્રી, ૯ ચરિયા, ૧૦[1] નૈષેધિકી, ૧૧ શય્યા, ૧૨ આક્રોશ, ૧૩ વધ, ૧૪ યાચના, ૧૫ અલાભ, ૧૬ રોગ, ૧૭ તૃણસ્પર્શ, ૧૮ મલ, ૧૯ સત્કાર, ૨૦ પ્રજ્ઞા, ૨૧ જ્ઞાન, ૨૨ સમ્યક્ત્વ

સાધુના સત્તાવીશ ગુણો

(૫) પાચ મહાવ્રતના પાલક ૭ જીવની કાયના રક્ષક (૬) (૧) રાત્રિભોજનના ત્યાગી, પાંચ ઇંદ્રિય અને લોભનો નિગ્રહ કરે (૬) ૧ ક્ષમા ધારણ કરે ૧ ભાવની વિશુદ્ધિ રાખે ૧ વિશુદ્ધ રીતે પડિલેહણ કરે ૧ પાચ સમિતિ ત્રણ ગુપ્તિનુ પાલન કરે ૧ મન ૧ વચન ૧ કાયાને માઠા કામે પ્રવર્તાવે નહિ ૧ બાવીશ પરિસહોને સહન કરે ૧ મરણાંત કષ્ટ આવે તો પણ ચારિત્ર છોડે નહિ

---

૧ શ્મશાન આદિમા કાઉસ્સગ્ગ ધ્યાને રહેતા વ્યાઘ્ર આદિકથી ડરવું નહિ

૬૩ શલાકા પુરુષો

૨૪ તીર્થંકર. ૧૨ ચક્રવર્તી. ૯ વાસુદેવ. ૯ પ્રતિવાસુદેવ. ૯ બળદેવ. તેમના પિતા ૫૨. માતા ૬૧. શરીર ૬૦. જીવ ૫૯.

આઠ મદ

જાતિ, બળ, રૂપ, શ્રુત, ઐશ્વર્ય, લાભ, તપ, કુળમદ.

તીર્થ બે પ્રકારના

જંગમ તીર્થ	સ્થાવર તીર્થ
સાધુ	દહેરાસર

છ ઉપધાનના નામો

૧ પંચમંગલ મહાશ્રુત સ્કન્ધ. ૨ પ્રતિક્રમણ શ્રુત સ્કન્ધ. ૩ શક્રસ્તવ-(નમુત્થુણં) અધ્યયન. ૪ ચૈત્યસ્તવ અધ્યયન. ૫ નામસ્તવ(લોગસ્સ) અધ્યયન. ૬ શ્રુતસ્તવ (પુક્ખરવરદીવડ્ઢે).

પાંચ કલ્યાણક

ચ્યવન, જન્મ, દીક્ષા, કેવળજ્ઞાન, મોક્ષ.

વાર્ષિક દાનની સંખ્યા

ત્રણસો અઠ્યાસી ક્રોડ, એંશી લાખનું હોય છે.

એક પૂર્વના વર્ષ કેટલા ?

૭૦ લાખ ક્રોડ અને ૫૬ હજાર ક્રોડ.

સાતમી નરકમાં કેટલા રોગો છે ?

૫૬૮૯૯૫૮૪ આટલા રોગો સાતમી નરકનો જીવ એકીસાથે ભોગવે છે.

પાંચમા આરાના છેડે રહેનારા ચતુર્વિધ સંઘના નામ

દુપ્પસહ સૂરિજી. ફલ્ગુશ્રી સાધ્વી. નાગીલ શ્રાવક. સત્યશ્રી શ્રાવિકા.

એક સામાયિકમાં દેવગતિનું આયુષ્ય કેટલું બંધાય ?

બાણું ક્રોડ ઓગણસાઠ લાખ પચ્ચીશ હજાર નવસો પચ્ચીસ પલ્યોપમથી અધિક આયુષ્ય બંધાય છે, અને પોસહ કરનારને તેથી ત્રીશગણું બંધાય છે

સામાયકની કીંમત

એક માણસ દિવસે દિવસે લાખ ખાડી સોનું દાન આપે અને એક માણસ રોજ સામાયક કરે, તો દાન આપનારા કરતા સામાયક કરનારો વધી જાય છે

નવકાર મંત્રની મહત્તા

નવકાર મંત્રનો એક અક્ષર સાત સાગરોપમના (અસંખ્યાતા વર્ષના) એક પદ પચાસ સાગરોપમના અને આખો નવકાર મંત્ર પાચસો સાગરોપમના પાપને હણે છે.

દેવતાઓ કેટલા કારણથી મનુષ્યલોકમાં આવે છે ?

૧ તીર્થંકરોના પાચ કલ્યાણકમા. ૨ મહર્ષીઓના તપના પ્રભાવથી અને ૩ પૂર્વજન્મના સ્નેહથી.

ત્રણ સુપાત્રો

ઉત્તમ પાત્ર સાધુ, મધ્યમ પાત્ર શ્રાવક અને જઘન્ય પાત્ર અવિરતી સમ્યગ્દૃષ્ટિ

સંઘની વ્યાખ્યા

વીતરાગ ભગવાનની આજ્ઞા યુક્ત એક સાધુ, એક સાધ્વી, એક શ્રાવક અને એક શ્રાવિકા સંઘ કહેવાય છે બાકી આજ્ઞારહિત ગમે તેટલા હોય તો તેને હાડકાનો સમુદાય કહેવાય છે.

બ્રહ્મચર્ય વ્રતની મહત્તા

કોઇ માણસ કનક કોટી આપે અગર સુવર્ણનું દહેરાસર બંધાવે. તેના કરતા પણ બ્રહ્મચર્ય વ્રત ધારણ કરનારાને અધિક પુણ્ય થાય છે.

સમકિત પામ્યા પછી ભગવાનના ભવોની સંખ્યા

રીખવદેવ	ચંદ્રપ્રભ	શાંતિનાથ	મુનિસુવ્રત	નેમનાથ	પાર્શ્વનાથ	વીર ભગવાન
૧૩ ભવ	૮	૧૨	૯	૯	૧૦	૨૭

બાકીના તીર્થંકરોના

૩

---

૧૪ બાહ્ય ગ્રન્થી

૧ મિથ્યાત્વ. ૬ હાસ્યષટ્ક. ૩ વેદ. ૪ કષાય.

પાંચ પ્રકારના અવગ્રહ

ઇંદ્ર. ચક્રવર્તી. નૃપ. ઘરધણી અને સાધુ.

બાર પર્ષદાના સ્થાનો

અગ્નિખૂણે=સાધ્વી, વૈમાનિક દેવીઓ અને મુનિવરો.
નૈઋત્યખૂણે=ભુવનપતિ, વ્યંતર, જ્યોતિષી.
વાયવ્યખૂણે=ભુવનપતિ, વ્યંતર અને જ્યોતિષીની દેવીઓ.
ઇશાનખૂણે=નર, નારી, વૈમાનિક દેવો.

સ્થાપનાચાર્યના લક્ષણ

૧ આવર્ત–બળ અર્પે.
૨ „ –કલેશ આપે.
૩ „ –માન આપે.
૪ „ –શત્રુનો નાશ કરે.
૫ આવર્ત–ભયહરે
૬ „ –મહારોગ આપે.
૭ „ –રોગનો નાશ કરે.

ખંડ ૧૭ મો

૨૧ ખમાસમણ તથા વિવિધ દુહાઓ

શત્રુંજયના ૨૧ ખમાસમણ

૧ સિદ્ધાચલ સમરુ સદા, સોરઠ દેશ મોઝાર,
મનુષ્ય જન્મ પામી કરી, વદું વાર હજાર.

૨ અગ વસન મન ભૂમિકા, પૂજોપગરણ સાર,
ન્યાય દ્રવ્યવિધિ શુદ્ધતા, શુદ્ધિ સાત પ્રકાર

૩ કાર્તિક સુદિ પુનમ દિને, દશ કોડી પરિવાર,
દ્રાવિડ ને વારિખિલ્લજી, સિદ્ધ થયા નિરધાર.

૪ તિણે કારણ કાર્તિક દિને, સઘ સકળ પરિવાર,
આદિદેવ સન્મુખ રહી, ખમાસમણ બહુ વાર

૫ એકવીસ નામે વર્ણવ્યો, તિહાં પહેલું અભિધાન,
"શત્રુંજય" શુકરાજથી, જનક વચન બહુમાન સિદ્ધા૦ ૧

*　　*　　*

૬ સમોસર્યા સિદ્ધાચળે, પુંડરીક ગણધાર,
લાખ સવા મહાતમ કહ્યું, સુરનર સભા મોઝાર

૭ ચૈત્રી પુનમને દિને, કરી અણસણ એક માસ,
પાચ કોડી મુનિ સાથશું, મુક્તિનિલયમા વાસ

૮ તીણે કારણ 'પુડરીકગિરિ', નામ થયુ વિખ્યાત,
મન વચન કાયે વદીએ, ઊઠી નિત્ય પ્રભાત. સિદ્ધા૦ ૨

*　　*　　*

૯ વીસ કોડીશું પાંડવા, મોક્ષ ગયા ઇણે ઠામ;
એમ અનંત મુકતે ગયા, 'સિદ્ધક્ષેત્ર' તીણે નામ. સિદ્ધા૦ ૩

*   *   *

૧૦ અડસઠ તીરથ નહાવતાં, અંતરંગ ઘડી એક;
તુંબી જળ સ્નાને કરી, જાગ્યો ચિત્ત વિવેક.
૧૧ ચંદ્રશેખર રાજા પ્રમુખ, કરમ કઠીન મલધામ;
અચળપદે વિમળા થયા, તિણે "વિમળાચળ" નામ. સિદ્ધા૦ ૪

*   *   *

૧૨ પર્વતમાં સુરગિરિ વડો, જિન અભિષેક કરાય;
સિદ્ધ હુઆ સ્નાતકપદે, સુરગિરિ નામ ધરાય.
૧૩ ભરતાદિ ચૌદ ક્ષેત્રમાં, એ સમ તીરથ ન એક;
તિણે 'સુરગિરિ' નામે નમું, જ્યાં સુરવાસ અનેક. સિદ્ધા૦ ૫

*   *   *

૧૪ એંસી યોજન પૃથુલ છે, ઊંચપણે છવ્વીસ;
મહિમા મોટો ગિરિ 'મહાગિરિ' નામ નમીશ.
૧૫ ગણધર ગુણવંતા મુનિ, વિશ્વમાંહે વંદનિક;
જેહવો તેહવો સંયમી, એ તીરથે પૂજનિક. સિદ્ધા૦ ૬

*   *   *

૧૬ વિપ્ર લોક વિષધર સમા, દુઃખીયા ભૂતલ માન;
દ્રવ્ય લિંગ કણ ક્ષેત્ર સમ, મુનિવર છીપ સમાન.
૧૭ શ્રાવક મેઘ સમા કહ્યા, કરતાં પુણ્યનું કામ;
પુણ્યની રાશી વધે ઘણી, તેણે 'પુણ્યરાશી' નામ. સિદ્ધા૦ ૭

*   *   *

૧૮ સંયમધર મુનિવર ઘણાં, તપ તપતા એક ધ્યાન;
કર્મ વિયોગે પામિયા, કેવળ લક્ષ્મી નિધાન.

૧૯ લાખ એકાણું શિવ વર્યા, નારદશું અણગાર,
નામ નમો તેણે આઠમું, 'શ્રીપદ'ગિરિ નિરધાર સિદ્ધા૦ ૮

*   *   *

૨૦ શ્રી સીમધરસ્વામીએ, એ ગિરિ મહિમા વિલાસ
ઇંદ્રની આગે વર્ણવ્યો, તેણે એ 'ઇંદ્રપ્રકાશ' સિદ્ધા૦ ૯

*   *   *

૨૧ દશ કોડી અણુવ્રતધરા, ભકતે જમાડે સાર,
જૈન તીર્થ યાત્રા કરે, લાભતણો નહિ પાર

૨૨ તેહથકી સિદ્ધાચળે, એક મુનિને દાન,
દેતા લાભ ઘણો હુવે, 'મહાતીર્થ' અભિધાન સિદ્ધા૦ ૧૦

*   *   *

૨૩ પ્રાયે એ ગિરિ શાશ્વતો, રહેશે કાળ અનંત,
શત્રુંજય મહાતમ સુણી, નમો 'શાશ્વતગિરિ' સંત સિદ્ધા૦ ૧૧

*   *   *

૨૪ ગૌ નારી બાલક મુનિ, હત્યા ચાર કરનાર,
જાત્રા કરતા કાર્તિકી, ન લહે પાપ લગાર.

૨૫ જે પરદારાલંપટી, ચોરીના કરનાર,
દેવદ્રવ્ય ગુરૂદ્રવ્યના, જે વળી ચોરણહાર.

૨૬ ચૈત્રી કાર્તિકી પુનમે, કરે જાત્રા ઇણે ઠામ,
તપ તપતા પાતિક હણે, તિણે દૃઢશક્તિ નામ સિદ્ધા૦ ૧૨

*   *   *

૨૭ ભવ ભય પામી નીકળ્યા, થાવચ્ચાસુત જેહ,
સહસ મુનિશું શિવ વર્યા, 'મુક્તિનિલય'ગિરિ તેહ સિદ્ધા૦ ૧૩

*   *   *

૨૮ ચદા સૂરજ બેઉ જણા, ઊભા ઇણે ગિરિ શૃંગ,
કરી વર્ણવને વધાવીયો 'પુષ્પદંત' ગિરિ રંગ. સિદ્ધા૦ ૧૪

*   *   *

૨૯ કર્મ કઠણ ભવજલ તરી, ઈહાં પામ્યા શિવસદ્મ;
પ્રાણી પદ્મ નિરંજની, વંદો ગિરિ મહાપદ્મ. સિદ્ધા૦ ૧૫

*   *   *

૩૦ શિવવહુ વિવાહ ઓચ્છવે, મંડપ રચીયો સાર;
મુનિવર વર બેઠક ઘણી, પૃથ્વીપીઠ મનોહાર. સિદ્ધા૦ ૧૬

*   *   *

૩૧ શ્રી 'સુભદ્રગિરિ' નમો, ભદ્ર તે મંગલ રૂપ;
જલતરૂ રજ ગિરિવરતણી, શિષ ચઢાવે ભૂપ. સિદ્ધા૦ ૧૭

*   *   *

૩૨ વિદ્યાધર સુર અપ્સરા, નદી શત્રુંજી વિલાસ;
કરતા હરતા પાપને, ભજીએ ભવિ 'કૈલાસ'. સિદ્ધા૦ ૧૮

*   *   *

૩૩ બીજા નિર્વાણી પ્રભુ, ગઈ ચોવીશી મોઝાર;
તસ ગણધર મુનિમાં વડા, નામે કદંબ અણગાર.
૩૪ પ્રભુ વચને અણસણ કરી, મુક્તિપુરીમાં વાસ;
નામે 'કદંબગિરિ' નમો, તો હોય લીલ વિલાસ. સિદ્ધા૦ ૧૯

*   *   *

૩૫ પાતાળે જસ મૂળ છે, ઉજ્જવલ ગિરિનું સાર;
ત્રિકરણે યોગે વંદતા, અલ્પ હોય સંસાર. સિદ્ધા૦ ૨૦

*   *   *

૩૬ તન મન ધન સુતવલ્લભા, સ્વર્ગાદિ સુખભોગ;
જે વંછે તે સંપજે, શિવરમણી સંયોગ.
૩૭ વિમલાચલ પરમેષ્ઠીનું, ધ્યાન ધરે ષટ્ માસ;
તેજ અપૂર્વ વિસ્તરે, પૂરે સઘળી આશ.
૩૮ ત્રીજે ભવ સિદ્ધિ લહે, એ પણ પ્રાયીક વાચ;
ઉત્કૃષ્ટા પરિણામથી, અંતરમુહૂર્ત સાચ.
૩૯ સર્વ 'કામદાયક' નમો, નામ કરી ઓળખાણ;
શ્રી શુભવીરવિજય પ્રભુ, નમતાં ક્રોડ કલ્યાણ. સિદ્ધા૦ ૨૧

શ્રી શત્રુંજયના દુહા

સિદ્ધાચલ સમરુ સદા, સોરઠ દેશ મોઝાર,
મનુષ્ય જન્મ પામી કરી, વંદૂં વાર હજાર ૧
સોરઠ દેશમા સચર્યો, ન ચઢ્યો ગઢ ગિરનાર,
શત્રુંજી નદી નાહ્યો નહિ, તેનો એળે ગયો અવતાર ૨
શત્રુંજી નદી નાહીને, મુખ બાંધી મુખકોશ,
દેવ યુગાદિ પૂજીએ, આણી મન સંતોષ ૩
જગમા તીરથ દો વડા, શત્રુંજય ગિરનાર,
એક ગઢ રૂષભ સમોસર્યા, એક ગઢ નેમકુમાર ૪
સિદ્ધાચલ સિદ્ધિ વર્યા, ગ્રહી મુનિ લિંગ અનંત,
આગે અનંતા સિદ્ધશે, પૂજો ભવિ ભગવંત ૫
શત્રુંજયગિરિ મંડણો, મરૂદેવાનો નંદ,
યુગલા ધર્મ નિવારણો, નમો યુગાદિ જિણંદ ૬
જાત્રા નવાણું જે કરે, ઉત્કૃષ્ટે પરિણામ,
પૂજા નવાણું પ્રકારની, રચતા અવિચલ ધામ ૭
ડુંગર ચઢવા દોહીલા, ઉતરતા નહિ વાર,
શ્રી આદીશ્વર પૂજતા, હોવે ભવનો પાર ૮

શ્રી સીમંધરસ્વામીના દુહા

અનંત ચોવીશી જિન નમુ, સિદ્ધ અનંતી ક્રોડ,
કેવળ ધર મુક્તિ ગયા, વંદું બે કરજોડ ૧
બે કોડી કેવળધરા, વિહરમાન જિન વીશ,
સહસ કોટિ યુગલ નમું, સાધુ નમુ નિશદિશ ૨
જે ચારિત્રે નિર્મળા, તે પંચાનન સિંહ,
વિષય કષાયે ન ગંજ્યા, તે પ્રણમું નિશદિશ ૩
શ્રી બ્રહ્માણી શારદા, સરસ્વતિ સુપસાય,
શ્રી સીમંધર વિનવુ, સાંનિધ્ય કરજો માય ૪

રંક તણી પેરે રડવળ્યો, નિરધણીયો નિરધાર;
શ્રી સીમંધર સાહિબા, તુમ વિન ઇણ સંસાર. ૫
તું છે મારો સાહિબો, હું છું તારો દાસ;
ગુણ અવગુણ સહુ ઉવેખીને, કરુણા કરજો ખાસ. ૬
શ્રી સીમંધર સાહિબા, અરજ કરું કરજોડ;
જબ લગી શશી સુરજ વસે, વંદના મારી હોય. ૭
શ્રી સીમંધર મહાવિદેહમાં, બેઠા કરે વખાણ;
વંદના મારી ત્યાં જઇ, કહેજો ચંદા ભાણ. ૮

પ્રદક્ષિણા દેતાં બોલવાના દુહા

કાલ અનાદિ અનંતથી, ભવભ્રમણનો નહિં પાર;
તે ભ્રમણ નીવારવા, પ્રદક્ષિણા દઉ ત્રણ વાર. ૧
ભમતીમાં ભમતાં થકાં, ભવભાવઠ દૂર પલાય;
દર્શન જ્ઞાન ચારિત્રરૂપ, પ્રદક્ષિણા ત્રણ દેવાય. ૨
જન્મ મરણાદિ સવી ભય ટલે, સીઝે જો વાંછિત કાજ;
રત્નત્રય પ્રાપ્તિ ભણી, દર્શન કરો જિનરાજ. ૩
જ્ઞાન વડું સંસારમાં, જ્ઞાન પરમ સુખ હેત;
જ્ઞાન વિના જગ જીવડા, ન લહે તત્ત્વ સંકેત. ૪
ચય તે સંચય કર્મનો, રિકત કરે વળી જેહ;
ચારિત્ર નામ નિર્યુકતે કહ્યું, વંદો તે ગુણગેહ. ૫
દર્શન જ્ઞાન ચારિત્રરૂપ, પ્રદક્ષિણા ત્રણ નીરધાર;
ત્રણ પ્રદક્ષિણા તે કારણે, ભવદુઃખ ભંજનહાર. ૬

માંગલિક દુહા

અરિહંત નમો નમો સિદ્ધ નમો, નમો આચારજ ઉવજ્ઝાય નમો;
નમો સર્વ સાધુ નિરંજન, કેવલિપ્રણીત જિનધર્મ નમો. ૧
બાર દેવલોકે નવ ગ્રૈવેયકે પાંચ અનુત્તર ચૈત્ય નમો; વ્હાલા પાંચ અનુત્તર ચૈત્ય નમો. ભુવનપતિ વ્યંતર જ્યોતિષીમાં શાશ્વતાશાશ્વતા ચૈત્ય

નમો ૨ શત્રુંજય અષ્ટાપદ શ્રી ગિરનાર, પાવા ચંપા સમેતશિખર નમો,
ચતુર્વિધ સંઘને મંગલિક ભણતા, ભક્ત ભણે નિત્ય નિત્ય નમો.

જૈન બાળકને સુંદર શિખામણ.

(દોહા)

શ્રી ચિંતામણિ પાર્શ્વનાથ, પ્રેમે પ્રણમું પાય,
નામ જપતા પ્રાણીને, આધિ વ્યાધિ ભય જાય ૧
અથિર અસાર સંસારમાં, ધર્મ વિના નથી સુખ,
ધર્મ વિનાના જીવડા, પગ પગ પામે દુઃખ ૨
મનુષ્ય જન્મ શ્રાવકકુલે, ઉત્તમ લહી અવતાર,
પાપ પ્રપંચને છોડીને, ધર્મ હિયામાં ધાર. ૩
નિત્ય સવારે ઉઠીને, ગણો મંત્ર નવકાર,
જિનમંદિર વહેલા જઈ, પૂજો જિન જયકાર ૪
ગુરુવંદન વિધિશું કરી, નવકારશી પચ્ચખ્ખાણ,
કરતા સાચા ભાવથી, પાપ કરમની હાણ. ૫
પાઠશાળામાં પ્રેમથી, વિનય સહિત ગુરુ પાસ,
આશાતના તજી જ્ઞાનની, કરો ધર્મ અભ્યાસ ૬
જીવદયા પાળો બહુ, જૂઠું કદીય ન ભાખ,
ચોરીથી ચિત્ત વારવું, લાજ હિયામાં રાખ. ૭
કંદમૂળ અભક્ષ્યને, ખાતા બહુલા પાપ,
તે કારણ છંડો સદા, સમજી મનમાં આપ ૮
રાત્રિભોજન મત કરો, સાંજે કરો ચોવિહાર,
લાભ અતિશય પામશો, થાશે સુખ શ્રીકાર ૯
સામાયિક સુંદર કરી, કરો તત્ત્વ-વિચાર,
પાપ કરમ દૂરે તજો, વેગે લહો ભવપાર. ૧૦
શ્રાવકના બાલકતણા, એ સુંદર આચાર,
પાળે જે બહુ પ્રેમથી, ઉત્તમ તસ અવતાર ૧૧

પ્રભુઆણાને શિર ધરી, ધર્મતણું ધરે ધ્યાન;
સુખ સઘળા પામી કરી, અનુક્રમે લહે નિર્વાણ. ૧૨

પ્રતિક્રમણ કર્યા પછી બોલવાના

(દુહા)

અરિહંત અરિહંત સમરતા, લાધે મુક્તિનું ધામ;
જે નર અરિહંત સમરશે, તેહના સરશે કામ. ૧

સૂતા બેસતાં ઉઠતાં, જે સમરે અરિહંત;
દુઃખીયાના દુઃખ ભાંગશે, લહેશે સુખ અનંત. ૨

આશ કરો અરિહંતની, બીજી આશ નિરાશ;
જેમ જગમાં સુખીયા થયા, પામ્યા લીલ વિલાસ. ૩

ચેતન તેં એસી કરી, એસી ન કરે કોઇ;
વિષયારસને કારણે, સર્વસ્વ બેઠો ખોઇ. ૪

જો ચેતાય તો ચેતજે, જો બુઝાય તો બુઝ;
ખાનારા સૌ ખાઈ જશે, માથે પડશે તુજ. ૫

મુનિવર ચૌદ હજારમાં, શ્રેણિક સભા મોઝાર;
વીર જિણંદ વખાણીયો, ધન ધન્નો અણગાર. ૬

રાત્રિ ગમાઇ સોયકે, દિવસ ગમાયા ખાય;
હીરા જેસા મનુષ્ય ભવ, કવડી બદલે જાય. ૭

જસ ઘર જિનપૂજા નહિં, નહિ સુપાત્રે દાન;
તે કેમ પામે બાપડા, વિદ્યા રૂપ નિધાન. ૮

પરખો તોં પરખ્યો નહિ, દદ્દો કીધો દૂર;
લલ્લાશું લાગી રહ્યો, નન્નો રહ્યો હજૂર. ૯

ખંડ અઢારમો

શત્રુંજય લઘુકલ્પ તથા રત્નાકર પચ્ચીશીના દુહા

अइमुत्तय केवलिणा, कहिअ सत्तुंजतित्थमाहप्पं ।
नारयरिसिस्स पुरओ, तं निसुणह भावओ भविआ ॥ १ ॥

અતિમુક્ત કેવળી ભગવાને જે શત્રુંજયતીર્થનું માહાત્મ્ય નારદઋષિની પાસે કહ્યું છે તે માહાત્મ્યને હે ભવ્ય જીવો ! તમે ભાવપૂર્વક સાભળો.

सेत्तुंजे पुंडरीओ, सिद्धो मुणि कोडिपंचसंजुत्तो ।
चित्तस्स पुणिमाए, सो भन्नई तेण पुंडरिओ ॥ २ ॥

ચૈત્ર માસની પૂર્ણિમાને દિવસે શ્રી શત્રુંજય ઉપર પુંડરીકસ્વામી (આદીશ્વર ભગવાનના પ્રથમ ગણધર) પાચ ક્રોડ મુનિઓ સહિત સિદ્ધિપદને પામ્યા તેથી તે પુંડરીકગિરિ કહેવાય છે.

नमिविनमिरायाणो, सिद्धा कोडिहि दोहिं साहूणं ।
तह दविडवालिखिल्ला, निव्वुआ दसय कोडिओ ॥ ३ ॥

નમિ અને વિનમિ નામના બે વિદ્યાધર રાજાઓ બે ક્રોડ સાધુઓ સહિત સિદ્ધ થયા તથા દ્રાવિડ અને વાલિખિલ્લ નામના મુનિઓ દસ ક્રોડ સાધુ સહિત નિવૃત્તિ(મોક્ષ)પદને પામ્યા છે.

पज्जून्नसंबपमुहा, अद्धुट्ठाओ कुमारकोडीउ ।
तह पडवा वि पंचय, सिद्धि गया नारयरिसीय ॥ ४ ॥

પ્રદ્યુમ્ન અને સાંબકુમાર પ્રમુખ (વિગેરે) સાડાત્રણ ક્રોડ કુમારો, પાંચ પાંડવો તથા નારદઋષિ સિદ્ધિપદને પામ્યા છે.

थावच्चा सुय सेलगाय, मुणिणो वि तह राममुणि ।
भरहो दसरह पुत्तो, सिद्धा वंदामि सेत्तुंजे ॥ ५ ॥

થાવચ્ચાપુત્ર, શુકપરિવ્રાજક (શુકાચાર્ય), સેલગાચાર્ય તથા દશરથના પુત્ર શ્રી રામચંદ્રજી અને ભરત પણ શ્રી શત્રુંજય તીર્થને વિષે સિદ્ધ થયા તે સર્વને હું વંદના કરું છું.

अन्नेवि खवियमोहा, उसमाइ विसालवंससंभूआ ।
जे सिद्धा सत्तुंजे, तं नमह मुणि असंखिज्जा ॥ ६ ॥

ઋષભાદિકના વિશાળ વંશમાં ઉત્પન્ન થએલા બીજા પણ અસંખ્ય મુનિઓ જેઓ મોહનો ક્ષય કરી શત્રુંજયતીર્થને વિષે સિદ્ધ થયા છે તે મુનિને તમો નમસ્કાર કરો.

पन्नास जोयणाइं, आसि सत्तुंज वित्थरो मूले ।
दस जोयण सिहरतले, उच्चत्तं जोयणा अट्ठ ॥ ७ ॥

શ્રી શત્રુંજયગિરિ (ઋષભદેવસ્વામીના સમયે) મૂળમાં પચાસ યોજનના વિસ્તારવાળો, શિખર ઉપર દશ યોજન વિસ્તારવાળો અને ઊંચો આઠ યોજન હતો.

जं लहइ अन्न तित्थे, उग्गेण तवेण बंभचेरेण ।
तं लहइ पयत्तेणं, सेत्तुंजगिरिम्मि निवसंतो ॥ ८ ॥

ઉગ્ર તપસ્યા તથા બ્રહ્મચર્ય વડે જે ફળ અન્ય તીર્થમાં થાય છે તે ફળ શ્રી શત્રુંજયગિરિ પર પ્રયત્નપૂર્વક વસવા માત્રથી જ થાય છે.

जं कोडिए पुन्नं, कामिय आहार भोइया जेउ ।
तं लहइ तत्थ पुन्नं, एगोवासेण सेत्तुंजे ॥ ९ ॥

એક ક્રોડ મનુષ્યોને ઇચ્છિત આહારનુ ભોજન કરાવવાથી જે પુણ્ય થાય છે તેટલુ પુણ્ય શ્રી શત્રુંજયગિરિરાજ ઉપર માત્ર એક ઉપવાસ કરવાથી પ્રાપ્ત થાય છે

जं किंचि नाम तित्थं, सग्गे पायाले माणुसे लोए ।
तं सव्वमेव दिट्ठं, पुंडरिए वंदिए संते ॥ १० ॥

સ્વર્ગમાં, પાતાલમા અને મનુષ્ય લોકમાં જે કોઈ નામ તીર્થ છે તે સર્વ તીર્થોને માત્ર પુડરીકગિરિને વદન કરવાથી જ જોયા સમજવા. અર્થાત્ શ્રી શત્રુંજયતીર્થને વદન કરવાથી સર્વ તીર્થોને વદન કર્યાનુ ફળ પ્રાપ્ત થાય છે

पडिलामंते संघं, दिट्ठमदिट्ठे य साहु सेत्तुंजे ।
कोडिगुणं अदिट्ठे, दिट्ठे अ अणंतयं होइ ॥ ११ ॥

શ્રી શત્રુંજયના માર્ગમાં જતા જે પુરુષ શત્રુંજયને જોયે અગર ન જોયે, સાધુ સઘને પડિલાભે (વહોરાવે) તો શત્રુંજયને નહિ જોયો હોય તો ક્રોટિગણુ ફળ પ્રાપ્ત થાય છે અને શત્રુંજયને દીઠે તો અનતગણુ ફળ થાય છે

केवल नाणुप्पत्ति, निव्वाणं आसि जत्थ साहूणं ।
पुंडरिए वंदित्ता, सव्वे ते वंदिया तत्थ ॥ १२ ॥

જે જે સ્થાને સાધુઓને કેવળજ્ઞાનની ઉત્પત્તિ થઈ છે અને જ્યાં જ્યા નિર્વાણ (મોક્ષ) પામ્યા છે તે સર્વે સ્થાનોને પુડરીકગિરિને વદન કરવાથી વાદ્યા એમ સમજવુ

अट्ठावयं समेए, पावा चंपाइ उज्जत नगे य ।
वंदित्ता पुन्नफलं, सयगुणं त पि पुंडरिए ॥ १३ ॥

અષ્ટાપદ, સમેતશિખર, પાવાપુરી, ચપાપુરી અને ગિરનાર ટ

સર્વે તીર્થોને વાંદવાથી જે પુણ્ય ફળ થાય છે તે કરતાં સોગણું પુણ્ય પુંડરીકગિરિને વાંદવા માત્રથી થાય છે.

पुआकरणे पुन्नं, एगगुणं सयगुणं च पडिमाए ।
जिणभवणेण सहस्सं, णंतगुणं पालणे होइ ॥ १४ ॥

આ તીર્થરાજને વિષે પૂજા કરવાથી એકગણું, પ્રતિમા સ્થાપન કરવાથી સોગણું, અને જિનભવન કરાવવાથી હજારગણું પુણ્ય થાય છે, અને એ તીર્થનું પાલન-રક્ષણ કરવાથી અનંતગણું પુણ્ય થાય છે.

पडिमं चेइहरं वा, सित्तुंजगिरिस्स मत्थए कुणइ ।
भुत्तूण भरहवासं, वसइ सग्गे निरुवसग्गे ॥ १५ ॥

જે મનુષ્ય શ્રી શત્રુંજયગિરિના શિખર ઉપર પ્રતિમા બેસાડે અથવા ચૈત્ય કરાવે, તે ભરતક્ષેત્રને ભોગવીને એટલે ચક્રવર્તી થઇને પછી સ્વર્ગ તથા મોક્ષને વિષે વાસ કરે છે અર્થાત્ સ્વર્ગના તથા મોક્ષના સુખને પામે છે.

नवकार पोरिसीए, पुरिमड्ढेगासणं च आयामं ।
पुंडरीयं च सरंतो, फलकंखी कुणइ अभतट्ठं ॥ १६ ॥

छट्ठट्ठम दसम दुवालसाणं, मासद्ध मासखवणाणं ।
तिगरणसुद्धो लहइ, सित्तुंजं संभरंतो अ ॥ १७ ॥

ઉત્તમ ફળની આકાંક્ષાવાળો જે મનુષ્ય પુંડરીકગિરિનું સ્મરણ કરતો નવકારશી, પોરિસી, પુરિમઢ-એકાસણું, આંબિલ અને ઉપવાસ કરે છે, તે ત્રિકરણ શુદ્ધે શ્રી શત્રુંજયનું ધ્યાન કરવાથી અનુક્રમે છઠ્ઠ (બે ઉપવાસ), અઠ્ઠમ (ત્રણ ઉપવાસ), દશમ (ચાર ઉપવાસ), અર્ધ-માસ અને માસખમણનું ફળ પામે છે.

छट्ठेणं भत्तेणं, अपाणेणं तु सत्त जत्ताइं ।
जो कुणइ सेत्तुंजे, तइय भवे लहइ सो मुक्खं ॥ १८ ॥

જે મનુષ્ય શત્રુંજય તીર્થ પર ચઉવિહારો (પાણી વિનાનો), છઠ્ઠ કરીને સાત યાત્રાઓ કરે તે ત્રીજે ભવે મોક્ષપદને પામે છે

अज्जवि दीसइ लोए, भत्तं चइऊण पुंडरीय नगे।
सग्गे सुहेण वच्चइ, सीलविहूणो वि होऊण ॥ १९ ॥

આજ સુધી લોકમા દેખાય છે કે શીલ રહિત મનુષ્ય પણ પુંડરિકગિરિરાજ ઉપર આહાર–પાણીનો ત્યાગ કરીને (અનશન કરી) રહેવાથી સુખપૂર્વક સ્વર્ગમાં જાય છે

छत्तंज्झय पडागं, चामर भिंगार थालदाणेण।
विज्जाहरो अ हवइ, तह चक्की होइ रहदाणा ॥ २० ॥

આ તીર્થ ઉપર છત્ર, ધ્વજા, પતાકા, ચામર, ભૃંગાર (કલશ) અને થાળનુ દાન કરવાથી મનુષ્ય વિદ્યાધર થાય છે તથા રથનુ દાન કરવાથી ચક્રવર્તી થાય છે

दस वीस तीस चत्ता लख पन्नासा पुप्फदाणेण।
लहइ चउत्थ छट्ठट्ठम, दसम दुवालस फलाइ ॥ २१ ॥

આ તીર્થમા દશ લાખ, ત્રીશ લાખ, ચાલીશ લાખ અને પચાશ લાખ પુષ્પની માળાનુ દાન કરવાથી મનુષ્ય અનુક્રમે એક, બે, ત્રણ, ચાર અને પાચ ઉપવાસનું ફળ પામે છે

धुवे पक्खुववासो, मासक्खमणं कपूरधूवम्मि।
कत्तिय मासक्खमणं, साहू पडिलाभिए लहइ ॥ २२ ॥

આ તીર્થમાં (કૃષ્ણાગુરુ) આદિનો ધૂપ કરવાથી પંદર ઉપવાસનુ. કપૂરનો ધૂપ કરવાથી માસ ઉપવાસનુ અને સાધુને પ્રતિલાભવાથી (વહોરાવવાથી) કેટલાક માસના ઉપવાસનું ફળ થાય છે

न वि तं सुवन्नभूमिभूसणदाणेण अन्नतित्थसु ।
जं पावइ पुन्नफलं, पूआ न्हवणेण सित्तुंजे ॥ २३ ॥

અન્ય તીર્થોમાં સુવર્ણ, ભૂમિ અને ભૂષણનું દાન દેવાથી પણ જે પુણ્ય ફળ મલી શકતું નથી, તે પુણ્યફળ શ્રી શત્રુંજય તીર્થમાં પૂજા અને ન્હવણ સાત્ર કરવાથી પ્રાપ્ત થાય છે.

कंतार चोर सावय, समुद्दारिद्द रोगरिउ रुद्दा ।
मुच्चंति अविग्घेणं, जे सेत्तुंजं धरंति मणे ॥ २४ ॥

જેઓ શ્રી શત્રુંજય તીર્થનું મનમાં ધ્યાન કરે છે, તેઓ અરણ્ય, ચોર, (શ્વાપદ) સિંહ આદિ સમુદ્ર, દારિદ્ર, રોગ, દુશ્મનો આદિ ભયંકર ભયોથી નિર્વિઘ્ને મુકત બને છે.

सारावली पयन्नग-गाहाओ सुअहरेण भणिआओ ।
जो पढइ गुणइ निसुणइ, सो लहइ सित्तुंजजत्तफलं ॥ २५ ॥

શ્રુતધર ભગવાને કહેલી અને સારાવલી પયન્નામાં રહેલી આ ગાથાઓ જે મનુષ્ય ભણે, ગણે કે સાંભળે, તે શ્રી શત્રુંજય તીર્થની યાત્રાનું ફળ પામે છે.

શ્રી રત્નાકર પચ્ચીશી.

મંદિર છો મુક્તિતણા, માંગલ્ય ક્રીડાના પ્રભુ,
ઇંદ્ર નર ને દેવતા, સેવા કરે તારી વિભુ;
સર્વજ્ઞ છો સ્વામી વળી, શીરદાર અતિશય સર્વના,
ઘણું જીવ તું ઘણું જીવ તું, ભંડાર જ્ઞાન કળા તણા. ૧

ત્રણ જગતના આધાર જે, અવતાર હે કરુણાતણા,
વળી વૈદ્ય હે ! દુર્વાર આ સંસારના દુઃખો તણા;

વીતરાગ વલ્લભ વિશ્વના તુજ પાસ અરજી ઉચ્ચરું,
જાણો છતાં પણ કહી અને આ હૃદય હું ખાલી કરૂં. ૨

શુ બાળકો મા-બાપ પાસે બાળક્રીડા નવ કરે ?
તે મુખમાંથી જેમ આવે તેમ શુ નવિ ઉચ્ચરે ?
તેમજ તમારી પાસ તારક આજ ભોળા ભાવથી,
જેવુ બન્યુ તેવુ કહું તેમા કશુ ખોટું નથી ૩

મે દાન તો દીધુ નહિ ને શિયળ તો પાળ્યું નહિ,
તપથી દમી કાયા નહિ, શુભ ભાવ પણ ભાવ્યો નહિ;
એ ચાર ભેદે ધર્મમાંથી કાંઇ પણ પ્રભુ નવ કર્યું,
મારુ ભ્રમણ ભવસાગરે નિષ્ફળ ગયુ નિષ્ફળ ગયુ ૪

હુ ક્રોધ અગ્નિથી બળ્યો વળી લોભ સર્પ ડર્યો મને,
ગળ્યો માનરૂપી અજગરે હુ કેમ કરી ધ્યાવુ તને ?
મન મારું માયાજાળમા મોહન ! મહા મુઝાય છે,
ચઢી ચાર ચોરો હાથમાં, ચેતન ઘણો ચગદાય છે. ૫

મે પરભવે કે આ ભવે પણ હિત કાંઇ કર્યું નહિ,
તેથી કરી સસારમાં સુખ અલ્પ પણ પામ્યો નહિ;
જન્મો હમારા જિનજી ! ભવ પૂર્ણ કરવાને થયા,
આવેલ બાજી હાથમા અજ્ઞાનથી હારી ગયો ૬

અમૃત ઝરે તુજ મુખરૂપી ચદ્રથી તો પણ પ્રભુ,
ભિજાય નહિ મુજ મન અરેરે ! શુ કરું હું તો વિભુ !
પત્થરથકી પણ કઠણ મારુ મન ખરે ક્યાંથી દ્રવે ?
મરકટ સમા આ મનથકી હુ તો પ્રભુ હાર્યો હવે, ૭

ભમતા મહા ભવસાગરે પામ્યો પસાયે આપના,
જે જ્ઞાન-દર્શન-ચરણરૂપી રત્નત્રય દુષ્કર ઘણા;
તે પણ ગયા પરમાદના વશથી પ્રભુ કહુ હુ ખરુ,
કોની કને કિરતાર આ પોકાર હુ જઇને કરૂ ? ૮

ઠગવા વિભુ આ વિશ્વને વૈરાગ્યના રંગો ધર્યા,
ને ધર્મના ઉપદેશ રંજન લોકને કરવા કર્યા;
વિદ્યા ભણ્યો હું વાદ માટે કેટલી કથની કહું?
સાધુ થઇને બ્હારથી દાંભિક અંદરથી રહું. ૯

મેં મુખને મેલું કર્યું દોષો પરાયા ગાઇને,
ને નેત્રને નિંદિત કર્યા પરનારીમાં લપટાઇને;
વળી ચિત્તને દોષિત કર્યું ચિંતી નઠારું પરતણું,
હે નાથ! મારું શું થશે? ચાલાક થઇ ચુકયો ઘણું. ૧૦

કરે કાળજાને કતલ પીડા કામની બીહામણી,
એ વિષયમાં બની અંધ હું વિડંબના પામ્યો ઘણી;
તે પણ પ્રકાશ્યું આજ લાવી લાજ આપતણી કને,
જાણો સહુ તેથી કહું કર માફ મારા વાંકને. ૧૧

નવકાર મંત્ર વિનાશ કીધો અન્ય મંત્રો જાણીને,
કુશાસ્ત્રના વાકયોવડે હણી આગમોની વાણીને;
કુદેવની સંગતથકી કર્મો નકામાં આચર્યાં,
મતિ ભ્રમથકી રત્નો ગુમાવી કાચ કટકા મેં ગ્રહ્યા. ૧૨

આવેલ દૃષ્ટિમાર્ગમાં મૂકી મહાવીર આપને,
મેં મૂઢધીએ હૃદયમાં ધ્યાયા મદનના ચાપને;
નેત્રબાણો ને પયોધર નાભી ને સુંદર કટિ,
શણગાર સુંદરીઓ તણા છટકેલ થઇ જોયા અતિ. ૧૩

મૃગનયન સમ નારી તણાં મુખચંદ્ર નીરખ્યા અતિ,
મુજ મન વિષે જે રંગ લાગ્યો અલ્પ પણ ગૂઢો અતિ;
તે શ્રુતરૂપ સમુદ્રમાં ધોયા છતાં જાતો નથી,
તેનું કહો કારણ તમે બચું કેમ હું આ પાપથી? ૧૪

સુંદર નથી આ શરીર કે સમુદાય ગુણતણો નથી,
ઉત્તમ વિલાસ કળાતણો દેદીપ્યમાન પ્રભા નથી;

પ્રભુતા નથી તો પણ પ્રભુ અભિમાનથી અક્કડ ફરુ,
ચોપાટ ચાર ગતિતણી સંસારમાં ખેલ્યા કરૂ. ૧૫

આયુષ્ય ઘટતુ જાય તો પણ પાપબુદ્ધિ નવ ઘટે,
આશા જીવનની જાય પણ વિષયાભિલાષા નવ મટે,
ઔષધ વિષે કરુ યત્ન પણ હુ ધર્મને તો નવ ગણુ,
બની મોહમા મસ્તાન હું પાયા વિનાના ઘર ચણું ૧૬

આત્મા નથી પરભવ નથી વળી પુણ્ય પાપ કશુ નથી,
મિથ્યાત્વની કટુ વાણી મે ધરી કાન પીધી સ્વાદથી,
રવિસમ હતા જ્ઞાને કરી પ્રભુ આપશ્રી તો પણ અરે!
દીવો લઈ કૂવે પડ્યો ધિક્કાર છે મુજને ખરે ૧૭

મે ચિત્તથી નહિ દેવની કે પાત્રની પૂજા ચહી,
ને શ્રાવકો કે સાધુઓનો ધર્મ પણ પાળ્યો નહિ,
પામ્યો પ્રભુ નરભવ છતાં રણમા રડ્યા જેવુ થયુ,
ધોબી તણા કુત્તા સમુ મમ જીવન સહુ એળે ગયુ. ૧૮

હુ કામધેનુ કલ્પતરુ ચિંતામણીના પ્યારમાં,
ખોટા છતા ઝંખ્યો ઘણુ બની લુબ્ધ આ સંસારમા,
જે પ્રગટ સુખ દેનાર ત્હારો ધર્મ તે સેવ્યો નહિ,
મુજ મૂર્ખ ભાવોને નિહાળી નાથ! કર કરુણા કંઈ ૧૯

મે ભોગ સારા ચિંતવ્યા તે રોગ સમ ચિંત્યા નહિ,
આગમન ઇચ્છ્યું ધનતણુ પણ મૃત્યુને પ્રીછ્યુ નહિ,
નહિ ચિંતવ્યુ મે નર્ક કારાગૃહ સમી છે નારીઓ,
મધુબિંદુની આશામહીં ભયમાત્ર હુ ભૂલી ગયો ૨૦

હુ શુદ્ધ આચારોવડે સાધુ હૃદયમાં નવ રહ્યો,
કરી કામ પર ઉપકારના યશ પણ ઉપાર્જન નવ કર્યો,
વળી તીર્થના ઉદ્ધાર આદિ કોઈ કાર્યો નવ કર્યા,
ફોગટ અરે! આ લક્ષ ચોરાશીતણા ફેરા ફર્યા, ૨૧

ગુરુવાણીમાં વૈરાગ્યકેરો રંગ લાગ્યો નહિ અને,
દુર્જનતણા વાક્યોમહીં શાંતિ મળે ક્યાંથી મને ?
તરું કેમ હું સંસાર આ અધ્યાત્મ તો છે નહિ જરી,
તૂટેલ તળિયાનો ઘડો જળથી ભરાયે કેમ કરી ? ૨૨

મેં પરભવે નથી પુન્ય કીધું ને નથી કરતો હજી,
તો આવતા ભવમાં કહો ક્યાંથી થશે હે નાથજી !
ભૂત ભાવી ને સાંપ્રત ત્રણે ભવ નાથ હું હારી ગયો,
સ્વામી ત્રિશંકુ જેમ હું આકાશમાં લટકી રહ્યો. ૨૩

અથવા નકામું આપ પાસે નાથ શું બકવું ઘણું ?
હે દેવતાના પૂજ્ય ! આ ચારિત્ર મુજ પોતાતણું;
જાણો સ્વરૂપ ત્રણ લોકનું તો માહરું શું માત્ર આ ?
જ્યાં ક્રોડનો હિસાબ નહિ ત્યાં પાઈની તો વાત ક્યાં ? ૨૪

ત્હારાથી ન સમર્થ અન્ય દીનનો ઉદ્ધારનારો પ્રભુ,
મ્હારાથી નહિ અન્ય પાત્ર જગમાં જોતાં જડે હે વિભુ !
મુક્તિ મંગળસ્થાન તોય મુજને ઇચ્છા ન લક્ષ્મીતણી,
આપો સમ્યગ્‌રત્ન શ્યામ જીવને તો તૃપ્તિ થાયે ઘણી. ૨૫

ખંડ ઓગણીશમો

ગહુંલીઓ

૧ ભગવતી સૂત્રની ગહુંલી.

(રાગ–પૂજના તો કીજે રે બારમા જિનતણી રે)

ભવિ તમે પૂજો રે ભગવતી સૂત્રને રે, પૂજે હર્ષ અપાર, એ સાંભળતા અતિ સુખ ઉપજે રે, ન રહે રસનો પાર. ભવિ૦ ૧ ગૌતમે પૂછ્યા રે અતિશય ભાવથી રે, પ્રશ્ન છત્રીશ હજાર, શ્રી મહાવીર પ્રભુ આપે ઉત્તરો રે, એ છે તત્વનો સાર. ભવિ૦ ૨ ગુરુના મુખથી ભાવે સુણતા રે, ન રહે કર્મ લગાર; જે સુણે ભવિજન એકચિત્તથી રે, પામે ભવનો પાર. ભવિ૦ ૩ તત્ત્વત્રયી રત્નત્રયી એહથી રે, પામીએ આપોઆપ; જે ભવિજન ભાવે આરાધશે રે, પામશે સુખ અમાપ ભવિ૦ ૪ પુરણ શ્રુતનો અર્થ ન પામીયા રે, શ્રી સ્થૂલીભદ્ર મહારાય, જ્ઞાન ભણીને મદ નવિ કીજીએ રે, માનથી ભવમા ભમાય ભવિ૦ ૫ જિનાગમ પીસ્તાલીશ દેખતા રે, થાશે નિજાતમ ભાન, જ્ઞાન જ્ઞાનીની ભક્તિ ભાવથી રે, કરતા બોધ અમાન ભવિ૦ ૬ ધન્ય પ્રભુજી આગમ તાહરા રે, દીધી અમને સાન, અપૂર્વ સાધન છે આગમતણુ રે, તરવા ભવોદધિ વહાણ. ભવિ૦ ૭ ધન્ય પ્રભુજી શાસન તાહરુ રે, વારી જાઉં વાર હજાર, પ્રદીપ લોકોત્તર એહ છે રે, હરવા હૃદય અંધાર ભવિ૦ ૮ રહેશે યુગપ્રધાન પ્રભાવથી રે, એકવીશ વર્ષ હજાર, જે જે ભવિજન આરાધશે રે, જાશે શિવ મોઝાર. ભવિ૦ ૯ દેવગુરુ ધર્મ પસાયથી રે, લેશો ભવોદધિ પાર, આત્મકમલમા લબ્ધિ પામશે રે, પ્રવીણ મહિમા અપાર. ભવિ૦ ૧૦

---

૨ શ્રી કલ્પસૂત્રની ગહુંલી

(રાગ—સુતારીના બેટા તને વિનવું રે લોલ)

સુણો કલ્પસૂત્ર એક ચિત્તથી રે લોલ, ધરી હૃદયમાં ભક્તિ બહુમાન જો; સર્વ શાસ્ત્રોમાંહે શિરોમણિ રે લોલ, જગ કો નહિ એહ સમાન જો. સુણો૦ ૧ શ્રી ભદ્રબાહુસૂરિએ કર્યો રે લોલ, પૂર્વમાંહેથી જેહનો ઉદ્ધાર જો; સુણે એકવીશ વાર જે ભાવથી રે લોલ, લહે નિશ્ચે તે ભવનો પાર જો૦ સુણો. ૨ તીર્થમાંહે શત્રુંજય દાખીયો રે લોલ, મોટો મંત્રમાંહે નવકાર જો; તિમ સર્વ સિદ્ધાન્તોમાં વડું રે લોલ, કહ્યું કલ્પસૂત્ર નિરધાર જો. સુણો૦ ૩ કહ્યા આગમોને જિને અર્થથી રે લોલ, રચ્યા ગણધરે સૂત્ર મોઝાર જો; સૂરિ વાચક મુનિગણ ધર્મની રે લોલ, દીએ દેશના તેહ અનુસાર જો. સુણો૦ ૪ જિમ વિષધર વિષ વ્યાપ્યું ઘણું રે લોલ, હરે મંત્રાક્ષરો નહિ વારજો; તિમ સૂત્રાક્ષરો વેગે હણે રે લોલ, મોહ ભુજંગ વિષ પ્રચાર જો. સુણો૦ ૫ કાઢી વરઘોડો ખૂબ ઠાઠમાઠથી રે લોલ, કલ્પસૂત્ર ઘરે પધરાવજો; કરી રાત્રિજાગરણ પ્રભાવના રે લોલ, લો નર ભવકેરો લ્હાવ જો. સુણો. ૬ મુનિકલ્પ તથા વીર પાર્શ્વના રે લોલ, નેમિ આદિ ચરિત્ર વિસ્તાર જો; શ્રી લબ્ધિસૂરિ પદ પદ્મની રે લોલ, કરે સેવા ભવોદધિ પાર જો. સુણો. ૭

---

૩ દીક્ષા ગીત

(રાગ—પ્રભુ દરબારે આવો)

દીલને વૈરાગી બનાવો, જલ્દી ઘરકામ પતાવો, દીક્ષા લેવા...નો અવસર એ વહી જાય છે; તે ભવમાં મુક્તિ દેખે, તો પણ પ્રભુ દીક્ષા લે છે. દીક્ષા૦ ૧ સુર અસુરો ઇંદ્ર જેવા, ઇચ્છે દીક્ષા સુખ લેવા. દીક્ષા૦ ૨ લે દીક્ષા છ ખંડ ત્યાગી, ચક્રવર્તી વડ ભાગી. દીક્ષા૦ ૩ પામી જંબુ એ ટાણું, ને છોડ્યા ક્રોડ નવાણું. દીક્ષા૦ ૪ મંત્રી જે

અભયકુમાર, લે દીક્ષા બુદ્ધિભંડાર દીક્ષા૦ ૫ ધન્નો શાલિભદ્ર સાથે, દીક્ષા લે વીરપ્રભુ હાથે દીક્ષા૦ ૬ છે દીક્ષા સૌથી મોટી, દે મોહગઢને સોટી. દીક્ષા૦ ૭ શિવવહુ મેળવવા ચેટી, દીક્ષા એ ગુણુની પેટી. દીક્ષા૦ ૮ સંયમ ફરસે જો ભાવે, ભવ સાત આઠ શિવ જાવે. દીક્ષા૦ ૯ જો ઇચ્છો મુક્તિ લેવી, આરાધો દીક્ષા દેવી દીક્ષા૦ ૧૦ તે દીક્ષાની બલિહારી, પાપી પાવન કરનારી દીક્ષા૦ ૧૧ જો આત્મ ભાવના જાગે, તો દીક્ષા સુલભ લાગે. દીક્ષા૦ ૧૨ જે મોહે બહુ મુઝાયા, તેની સુણતા કંપે કાયા દીક્ષા૦ ૧૩ જે દીક્ષાના વિરોધી, તે થાએ દુર્લભબોધિ દીક્ષા૦ ૧૪ દીક્ષાની રઢ જો લાગી, મુક્તિની નોબત વાગી દીક્ષા૦ ૧૫ નમે રાજા મહારાજા, દીક્ષા વગડાવે વાજા દીક્ષા૦ ૧૬ ભવસાગર તરવા હોડી, છે નહિ દીક્ષાની જોડી દીક્ષા૦ ૧૭ સૂરિ લબ્ધિ જગતનો દીવો, શિશુ પદ્મ કહે ઘણુ જીવો દીક્ષા૦ ૧૮

---

૪ ગુરૂ સ્વાગતનું ગીત.

(રાગ ગઝલ–કવ્વાલી)

મનોહર આજનો દિવસ, ઊગ્યો છે સૂર્ય સોનાનો, અમારી અર્જ સ્વીકારી, પધાર્યા શ્રી ગુરુ આજે અચતી, ગુરુમુખ દેખવા તલસી, રહ્યું તું દીલ બહુ દીનથી, કરી દર્શન હૃદય નાચે, પધાર્યા શ્રી ગુરૂ આજે. ૧ હૃદય શુદ્ધિ બહુ બુદ્ધિ,–તણા ભંડાર ને જ્ઞાની, અમારા પુણ્ય ઉદયથી, પધાર્યા શ્રી ગુરૂ આજે, ૨ અમારા આત્મ ગુણ પુષ્પો,–તણી સુકાતી વાડીને; ખીલવવા વાણી જલદાતા. પધાર્યા શ્રી ગુરુ આજે ૩ રાગ ને દ્વેષ લૂટારા, ભયાનક ભવરૂપી અટવી, જ્ઞાનાદિ રત્નના રક્ષક, પધાર્યા શ્રી ગુરુ આજે. ૪ મહા અજ્ઞાન અંધારે, ભટકતાં દુઃખ બહુ પામ્યા, દીપક નિજ જ્ઞાનનો ધરવા, પધાર્યા શ્રી ગુરુ આજે. ૫ ખરે સંસાર–સાગરમાં, અમારી ડૂબતી નૈયા; ઉતારે પાર નાવિક થઇ, પધાર્યા શ્રી ગુરુ આજે. ૬ ડસાયા મોહ ભુજંગે, બન્યા બેભાન નહિ શુદ્ધિ, સુણાવવા

મંત્ર ગારૂડી, પધાર્યા શ્રી ગુરુ આજે. ૭ દુઃખો બહુ ભોગવ્યા ભવમાં. બની ઉન્માર્ગના ગામી; બતાવવા રાહ મુક્તિનો, પધાર્યા શ્રી ગુરૂ આજે. ૮ ઉમ્મર નર ભવતણી ખોઇ, કરીને પાપનાં કામો; જીવન સુધારવા માટે, પધાર્યા શ્રી ગુરૂ આજે. ૯ લઇને ત્યાગનો ઝંડો, વિચરતા દેશવિદેશે; સુણાવવા વીરનો હુકમ, પધાર્યા શ્રી ગુરુ આજે. ૧૦ પુનિત ચરણો થકી પાવન, નગર અમ આજ થાયે છે; ભવિ જનના દુઃખો હરવા, પધાર્યા શ્રી ગુરુ આજે. ૧૧ મળીને સંઘ સહુ આજે, કરે આપનું સન્માન; સ્વીકારી ઉપકૃત કરવા, પધાર્યા શ્રી ગુરુ આજે. ૧૨ વિજયલબ્ધિસૂરિ શિશુ, કહે છે પદ્મ કર જોડી; સેવો ગુરુરાજ ભવ તરવા, પધાર્યા શ્રી ગુરુ આજે. ૧૩

---

૫ ગુરુમહિમા વર્ણન ગહુંલી

(રાગ–પેટી વાગે તબલા વાગે

આજ સવારે ગુરૂજી પધારે, શિષ્યો સાથે લઇ; ચાલો જલ્દી સામૈયામાં, વાર લગાડો નહિ. ૧ મહાવ્રતધારી ત્યાગી ગુરુઓ, ફરી ફરી મળશે નહિ; આળસમાં પડનારો પ્રાણી, ખત્તા ખાશે સહી. ૨ ભવસાગરમાં ડૂબતા જીવને, અવલંબન છે નહિ; સદ્‌ગુરુ વાણી નાવ મળે તો, પાર ઉતારે સહી. ૩ પૈસા માટે ફોગટ ફાંફા, કલકત્તા મુંબઇ; પુણ્ય ખજાનો ગુરૂથી મળતા, નિર્ધન રહેશો નહિ. ૪ સ્વારથીયાં સંસારી સર્વે, માસી મામી ફૈઇ; નિઃસ્પૃહ વૃત્તિ ધર્મ બતાવે, ગુરુ વિણુ બીજો નહિ. ૫ ધર્મ રહિત નિષ્ફળ જીવનમાં, કુળની શી ઊંચાઇ; ગુરુ ઉપદેશ અમલથી સાચી, મેળવશો મોટાઇ. ૬ કાકો મામો ને વળી માસો, સસરો ને જમાઇ; જમાડતા ગર્દભવાત્સલ્ય, તેની કીંમત નહિ. ૭ જ્ઞાની ત્યાગી ગુરુની ભક્તિ, કરજો ભાવિક થઇ; દાન સુપાત્રે લાભ અનંતો, વાણી શાસ્ત્રે કહી. ૮ સાત ક્ષેત્રમાં ધન વાપરજો, રૂપીયો પૈસો પઇ; લબ્ધિસૂરિ શિશુ પદ્મ કહે તે, દીલથી ભૂલશો નહિ. ૯

---

૬ ગુરુદેશના ગહુંલી

(રાગ-સાહિબો મારો રાજુલનો કંત)

સાંભળો પ્રેમે ચતુર્વિધ સંઘ, દેશના મીઠી મધુરી, જેહના વાણીમાં મીઠી જેહ, વાનગી મુક્તિ પુરીની. આત્માના ગુણરૂપ પુષ્પો ખીલાવતી, આગમના તત્વ સમુદ્રે ઝીલાવતી, લાવતી ધર્મક્રિયામાં ઉમંગ દેશના૦ ૧ કર્મોના સુદૃઢ બંધનો કાપતી, મોહનરેન્દ્રની સત્તા ઉથાપતી, વ્યાપતી અસ્થિ મજ્જાએ અંગ દેશના૦ ૨ નરક તિર્યંચ ગતિ દુખોને વારતી, સંસારસાગર પાર ઉતારતી, મારતી મહા સુભટ અનંગ દેશના૦ ૩ જૈન આગમના મર્મો જણાવતી, શાસનસેવાના પાઠો ભણાવતી, ન્હડાવતી જ્ઞાન નિર્મલ ગંગ દેશના૦ ૪ વિતંડાવાદીઓના છક્કા છોડાવતી, મિથ્યાભિમાનીઓના માન મોડાવતી, દોડાવતી ધરકામ કરી ભંગ દેશના૦ ૫ પુદ્ગલ વાસનાને જે ભગાવતી, મુક્તિની ભાવના-ને જે જગાવતી, મંડાવતી મોહ સામે જંગ દેશના૦ ૬ વૈરાગ્યને ધોધમાર વરસાવતી, શ્રદ્ધા પારસમણિને ફરસાવતી, દરશાવતી સમકિતનો રંગ દેશના૦ ૭ મુક્તિપુરીના દ્વાર ખોલાવતી, પંડિત લોકોનાં માથાં ડોલાવતી, બોલાવતી કરવા સત્સંગ દેશના૦ ૮

સાખી

મહાજ્ઞાની લબ્ધિસૂરિ, ગુરુવરનો ઉપદેશ,
પદ્મ કહે જે સાંભળે, એક ચિત્તે હમેશ.
પામે મુક્તિનાં સુખ અભંગ દેશના૦ ૯

---

૭ ગુરુગુણ ગહુંલી

(રાગ-સુખ દુઃખ સરજ્યાં પામીએ રે, આપદ સંપદ હોય)

ગુરુ ઉપદેશથી પામીએ રે, સવિ ધર્મના મર્મ, સમજે નહિ જે મર્મને રે, તે બાંધે બહુ કર્મ રે, પ્રાણી ગુરુવાણી ધરો ચિત્ત, ચિત્ત-

સુખનું એ નિમિત્ત રે. પ્રાણી ૧. શુદ્ધ શ્રદ્ધાથી શોભતા રે, જ્ઞાન ચારિત્ર વખણાય; તે ગુરૂને નવિ ઓળખ્યા રે, તે પડીયા ભવમાંય. રે. પ્રાણી૦ ૨ જે ઉપદેશ ગુરૂતણો રે, સાંભળે વારંવાર; તે પ્રાણી અલ્પ ભવમાંહે રે, જાયે શિવ મોઝાર રે. પ્રાણી૦ ૩ સમજો સંસારી જીવડા રે, કાંઇ તત્વસ્વરૂપ; જ્ઞાનવિહુણા આતમા રે, પડે ભવજલ કૂપ રે. પ્રાણી૦ ૪ કર્મ જંજીરથી છૂટવા રે, કરી લ્યો ધર્મ અનેક; તેહતણા પ્રભાવથી રે, જાગશે શુભ વિવેક રે. પ્રાણી૦ ૫ સંયમ વિના આ જીવડા રે, નહી તરવાનું ઠામ; તેહ આરાધો ભાવશું રે, લેશો શાશ્વત ધામ રે. પ્રાણી૦ ૬ ગુરૂ વિના જગમાં નહિ રે, સાચું શરણું કોય; માતપિતા ને બાંધવા રે, સ્વાર્થના સગા હોય રે. પ્રાણી૦ ૭ લબ્ધિ પ્રવીણના પ્રભાવથી રે, આશા અધિક રખાય; સદ્‌ગુરુની ભક્તિથકી રે, મહિમા જગ ફેલાય રે. પ્રાણી૦ ૮

---

૯ વિહાર સમયે ગાવાની ગહુંલી

(રાગ—સીમંધર સ્વામ રે, તમારે ગામ રે.)

સુણી વિહારની વાત રે, થાએ આઘાત રે, ગુરુ વિના કેમ ગોઠશે? નથી ગમતું ઘરકામ રે, હૈયે ન હામ રે, ગુરુ વિના૦ છે સંઘના ભાવ રે, શોકાઈ જાવ રે; ગુરુ વિના૦ નહિ કરશો વિહાર રે, તારણહાર રે; ગુરુ વિના કેમ ગોઠશે? સુ૦ ૧ વાણી સુધાનું પાન કરીને, જાતા ઘરે હર્ષ હૈયે ધરીને; જાણી વિહાર દુઃખ થાએ અપાર (૨) કોણ દેશના સાર રે, દેશે ઉદાર રે. ગુરુ વિના. સુણી૦ ૨ વંદન કરવા નિત્ય નિત્ય આવી, કરતા પ્રત્યાખ્યાન ઉલ્લટ લાવી; જઇશું પછી કહો કેહની પાસ (૨) નહિ કરશો નિરાશ રે, ગુણના આવાસ રે; ગુરુ વિના૦ સુણી૦ ૩ દુર્દમ્ય ઇન્દ્રિય ગણને દમન્તા, અહોનિશ આતમ ધ્યાને રમન્તા; ચંચલ ચિત્ત કીધું કાબૂ મોઝાર (૨) એ તો થયા તૈયાર રે, વરવા શિવનાર

રે, ગુરુ વિના સુણી૦ ૪ મોહ ભુજંગનું વિષ ન વ્યાપે, ગુરુ ગારૂડીના મંત્ર પ્રતાપે, પછી અમારે કોનો આધાર (૨) અહીં જાણી ઉપકાર રે, કરજો વિચાર રે, ગુરુ વિના૦ સુણી૦ ૫ ભવ અટવી અજ્ઞાન અંધારુ, જ્ઞાનાદિ ગનો લૂટે મોહકાર, જીવ મુસાફર અતિ અકળાય (૨) હવે જાના મહારાય રે, વારે કો ધાય રે, ગુરુ વિના૦ સુણી૦ ૬ વેલ ચઢે તો વૃક્ષની સહાયે, આપ વિના અમ શી ગતિ થાએ? નયણે વહે છે અશ્રુની ધાર (૨) કરે વિનતિ બાલ રે, માનો કૃપાલ રે, ગુરુ વિના૦ સુણી૦ ૭ દેશના લબ્ધિએ કીધી કમાલ, છોડાવી સર્વને ઘરની ધમાલ; એવા ગુરુપદ પદ્મની સેવ (૨) એ તો કરતા નિત્યમેવ રે, જાએ કુટેવ રે, ગુરુ વિના૦ સુણી૦ ૮

---

૯ આચારપાલન પ્રેરક ગીત.

(રાગ–વાસુપૂજ્ય વિલાસી ચંપાના વાસી)

રે ઓ જૈનો જાગો, આળસ ત્યાગો, પાળો શુદ્ધ આચાર, ઉંચા કુળમાં જનમીને પણ, પાળે ન ઉંચ આચાર, તે નર નહિ પણ વાનર સમજો, લોક દીયે ધીક્કાર રે ઓ૦ ૧ રાત્રિભોજન કરવું ઘટે ના, તેમાં હિંસા અપાર, રોગ શરીરે ઉપજે મોટા, ગીધ, ઘુવડ અવતાર રે ઓ૦ ૨ બાર માસ ચોવિહાર કરતા, છ માસી ઉપવાસ, ફળ પામે તે ખાતાપીતા, દુઃખનો હોય વિનાશ૦ રે ઓ૦ ૩ ચૂલે ચઢાવ્યા વિણ જે કાચા, દૂધ દહીં ને છાશ, કઠોળ કે તેની વસ્તુ સાથે, ખાતા વિદળ થાય રે ઓ૦ ૪ વિદળમાં ત્રસ જીવો ઉપજે, કેવળજ્ઞાનીને બોલ, શ્રાવક થઇ વિવેક ન રાખે, તે નર [1]ખરને તોલ રે ઓ૦ ૫ [2]માની પુરી ને શાખ-રીઓ, ચૂલે ન કડક કરેલ, રાત વાસી રાખી નહિ ખાવુ, જીવોથી તેહ ભરેલ રે ઓ૦ ૬ બીજોરા મરચા ને લીંબુ, કેરા ને કેરીંગ, તડકે ખૂબ સુકાવી ભરવા, જેમ સુખાવેતી ઔંગ રે ઓ૦ ૭ મસાલો અથાણામાં

---

[1] ગધેડો [2] રોટલી

નારીને, સુકન્યા વિણ ન રખાય; ઉપજે કપટે તેમાં જાણ, બેઉ અધારું કહેવાય. રે ઓ૦ ૮ લાવી ખાતી ગાજર મૂળા, બટાટા ને પ્યાજ; કંદમૂળમાં જીવ અનંતા, ખાતાં શું નાવે લાજ ? રે ઓ૦ ૯ માસિક ઋતુધર્મના ત્રણ દિન, શૌચાદિક પરહેજ અખંડ; જે નારી નહિ પાળે તેને, પાપ લાગે છે પ્રચંડ. રે ઓ૦ ૧૦ દેવી દેવ ગુરુની આશાતના, આ ભવ પામે દુઃખ; પરભવ નરકની ઘોર પીડાએ, વેઠશે દીનમુખ. રે ઓ૦ ૧૧ એઠું નારીની પાસે ધરવું, પાણી ભરાવે જેહ; ઠંડું ખાંડવું તને સોંપે, મોટા મૂરખ તેહ. રે ઓ૦ ૧૨ નીચ નારીની સંગત કરતાં, નીચ બને ઘરનાર; ધર્મભ્રષ્ટ થઈ પાપના કામો, કરતાં ન રાખે વિચાર. રે ઓ૦ ૧૩ પીર ફકીરની બાધા રાખી, તે સ્થાને જે જાય હિંસક લોકતણાં વાસણમાં, જમતાં લઘુ થવાય. રે ઓ૦ ૧૪ માંકડવાળો ખાટલાને લઈ, કેઈક જંગલી જૈન; ધગધગતી રેતીમાં દબાવે. લેવા દુર્ગતિ લેન. રે ઓ૦ ૧૫ નારીને દઢતા નિજ હૃદયમાં, પાળે જે સદાચાર; લબ્ધિસૂરિ શિશુ પદ્મ કહે છે, તે વરશે શિવનાર. રે ઓ૦ ૧૬

૧૦ શિખામણનું ગીત

(રાગ—આશાભર્યા તે અમે આવીયા જિણંદજી)

વાગે ઘડીયાળની ઘંટડી, એ તો સમજણ દેતી જાય રે,
ઘંટડી વાગે છે.

એક વાગે તે એવું બતાવે, એકલો આવ્યો સંસાર રે,
એક દિવસ એવો આવશે રે, એકલો પાછો જનાર રે૦ ઘં૦ ૧

બે વાગે તે એવું બતાવે, બે વસ્તુને છોડ રે,
રાગ ને દ્વેષનાં બંધન વળગ્યાં છે, તેને તું તો તોડ રે૦ ઘં૦ ૨

ત્રણ વાગે તે એવું બતાવે, ત્રણ વસ્તુ છે સાર રે,
જ્ઞાન દર્શન ચારિત્ર લઇને, પામો પદ શ્રીકાર રે૦ ઘં૦ ૩

ચાર વાગે તે એવુ બતાવે, ચેતન ભમે ગતિ ચાર રે,
ચાર શરણુને ચિત્ત ધરીને, પામો પદ અણાહાર રે૦ ધ૦ ૪

પાચ વાગે તે એવુ બતાવે, પચ મહાવ્રત ધાર રે,
પચમ જ્ઞાનને પામવા તુ, સદા રહે તૈયાર રે૦ ધ૦ ૫

છ વાગે તે એવુ બતાવે. છ કાય કૂટા જાણુ રે,
ષટ્ દર્શનને જાણી તુ લેજે, નહિ તો થાશે ખૂમ હાણુ રે૦ ધ૦ ૬

સાત વાગે તે એવુ બતાવે, સાત ભય સહાર રે,
સાત નયતુ જ્ઞાન કરીને સકલ દુ ખ નિવાર રે૦ ધ૦ ૭

આઠ વાગે તે એવુ બતાવે, આઠ મદોને ત્યાગ રે,
અષ્ટ સિદ્ધિને પ્રગટ કરીને, મુક્તિના સુખને જાણુ રે૦ ધ૦ ૮

નવ વાગે તે એવુ બતાવે, નવ પદનો નવકાર રે,
શ્રીપાળ મયણા જેને આરાધી, પામ્યા ભવનો પાર રે૦ ધ૦ ૯

એકડે મીંડે દસ બનાવે, એ વગ્તુ લે ધ્યાન રે,
એકડા વિનાના મીંડા નકામા, તેમ ક્રિયા વિણુ જ્ઞાન રે૦ ધ૦ ૧૦

અગિયાર વાગે તે એવુ બતાવે, અગ ભણો અગિયાર રે,
અગિયાર પડિમા વહન કરીને, કર આતમ ઉદ્ધાર રે૦ ધ૦ ૧૧

બાર વાગે તે એવુ બતાવે, ઉચ્ચારો અણુવ્રત બાર રે,
રમિક જીવન નહિ ફરી ફરી આવે, અવસરે સયમ ધાર રે૦ ધ૦ ૧૨

ખંડ વીસમો

દેવવંદનો

શ્રી જ્ઞાનવિમલસૂરિજીકૃત.

દીવાલીના દેવવંદન

સ્થાપનાચાર્ય આગળ અથવા નવકાર પંચિંદિયવડે પુસ્તકની સ્થાપના સ્થાપીને પ્રથમ ઇરિયાવહી૦ તસ્સ ઉત્તરી૦ અન્નત્થ કહી એક લોગસ્સનો કાઉસગ્ગ કરવો અને ન આવડે તો ચાર નવકારનો કાઉસગ્ગ કરી પારી પ્રગટ લોગસ્સ કહી ખમાસમણ દઈ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! ચૈત્યવંદન કરું ? ઇચ્છં કહી યોગમુદ્રાએ બેસી નીચે પ્રમાણે ચૈત્યવંદન કરવું.

પ્રથમ ચૈત્યવંદન

વીર જિનવર વીર જિનવર, ચરમ ચોમાસ, નગરી અપાપાયે આવીયા; હસ્તિપાલ રાજન સભાયે, કાર્તિક અમાવાસ્યા રયણિયે; મુહૂર્ત શેષ નિર્વાણ તાંહિ; સોલ પહોર દેઇ દેશના, પહોત્યા મુક્તિ મઝાર; નિત્ય દીવાલી નય કહે, મલિયા નૃપતિ અઢાર ૧

પછી જં કિંચિ૦ નમુત્થુણં૦ કહી સેવણાઆભવમખંડ સુધી અર્ધા જય વીયરાય કહેવા.

પછી ખમાસમણુ દઈ ઇચ્છકારેણુ સંદિસહ ભગવન્! ચૈત્યવદન કરું ? ઇચ્છં કહી બીજું ચૈત્યવંદન કહેવું; તે આ પ્રમાણે—

દ્વિતીય ચૈત્યવદન

દેવ મલિયા દેવ મલિયા, કરે ઉત્સવ રંગ, મેરઇયાં હાથે ગ્રહી, દ્રવ્ય તેજ ઉદ્યોત કીધો, ભાવ ઉદ્યોત જિનેન્દ્રને, ઠામ ઠામ એહ ઓચ્છવ પ્રસિદ્ધો, લખકોડી છઠ્ઠ ફલ કરી, કલ્યાણુ કરો એહ, કવિ નયવિમલ કહે ઇશ્યું, ધન ધન દહાડો તેહ. ૨

પછી જં કિંચિ નમુત્થુણં કહી અરિહંતચેઈયાણુ કરેમિ કાઉસગ્ગં વંદણુવત્તિઆએ૦ અન્નત્થ કહી એક નવકારનો કાઉસગ્ગ કરી પારી નમોઽર્હત્૦ કહી પ્રથમ થોય કહેવી. પછી લોગસ્સ૦ સવ્વલોએ અરિહંત૦ અન્નત્થ કહી નવકારનો કાઉસગ્ગ કરી બીજી થોય કહેવી પછી પુખ્ખરવરદી૦ સુઅસ્સ ભગવઓ કરેમિ કાઉસગ્ગ વંદણુવત્તિઆએ૦ અન્નત્થ કહી ત્રીજી થોય કહેવી પછી સિદ્ધાણું બુદ્ધાણું૦ વેયાવચ્ચગરાણું૦ તસ્સ ઉત્તરી૦ અન્નત્થ કહી ચોથી થોય કહેવી. તે ચાર થોયો આ પ્રમાણે—

પ્રથમ વીરસ્તુતિ.

મનોહર મૂર્ત્તિ મહાવીરતણી, જિણે સોલ પહોર દેશના પભણી, નવ મલ્લી નવ લચ્છી નૃપતિ સુણી, કહી શિવ પામ્યા ત્રિભુવન ધણી. ૧ શિવ પહોત્યા રૂષભ ચઉ દશ ભકતે, બાવીસ લહ્યા શિવ માસ થિતે, છઠ્ઠે શિવ પામ્યા વીર વલી, કાર્તિક વદી અમાવાસ્યા નિરમલી. ૨ આગામી ભાવી ભાવ

કહ્યા, દીવાલીકલ્પે જેહ લહ્યા; પુણ્ય પાપ ફલ અજઝયણે કહ્યાં, સવિ તહત્તિ કરીને સદ્દહ્યાં. ૩ સવિ દેવ મલી ઉદ્યોત કરે, પરભાતે ગૌતમ જ્ઞાન વરે; જ્ઞાનવિમલ સદા ગુણ વિસ્તરે, જિનશાસનમાં જયકાર કરે. ૪

પછી બેસી નમુત્થુણં કહી અરિહંતચેઇઆણં૦ અન્નત્થ કહી એક નવકારનો કાઉસગ્ગ કરી પારી નમોઽર્હત્ કહી બીજા જોડાની પ્રથમ થોય કહેવી. ત્યારપછી લોગસ્સ૦ સ૦વલોએ અન્નત્થ કહી નવકારનો કાઉસગ્ગ કરી બીજા જોડાની બીજી થોય કહ્યા પછી પુખ્ખરવરદી, સુઅસ્સ ભગવઓ૦ અન્નત્થ૦ કહી નવકારનો કાઉસગ્ગ કરી પારી ત્રીજી થોય કહેવી. પછી સિદ્ધાણં૦ વેયાવચ્ચ૦ તસ્સ ઉત્તરી૦ અન્નત્થ કહી ચોથી થોય કહેવી. એ રીતે પૂર્વની પેઠે ચારે થોય કહેવી.

દ્વિતીય વીરસ્તુતિ

જય જય ભવિ હિતકર, વીર જિનેશ્વર દેવ, સુર નરના નાયક, જેહની સારે સેવ, કરુણારસ કંદો, વંદો આણંદ આણી, ત્રિશલાસુત સુંદર, ગુણમણિકેરો ખાણી. ૧ જસ પંચ કલ્યાણક, દિવસ વિશેષ સુહાવે; પણ થાવર નારક, તેહને પણ સુખ થાવે; તે ચ્યવન[૧] જનમ[૨] વ્રત,[૩] નાણ[૪] અને નિર્વાણ;[૫] સવિ જિનવરકેરાં, એ પાંચે અહિઠાણ. ૨ જિહાં પાંચ સમિતિ યુત, પંચમહાવ્રત સાર; જેહમાં પરકાશ્યા, વલિ પાંચે વ્યવહાર; પરમેષ્ઠી[૧] અરિહંત,[૨] નાથ[૩] સર્વજ્ઞને[૪] પાર;[૫] એહ પંચ પદે લહ્યો, આગમ અર્થ ઉદાર. ૩ માતંગ સિદ્ધાઈ, દેવી જિનપદ સેવી; દુઃખ દુરિત ઉપદ્રવ, જે ટાલે નિતમેવી;

શાસન સુખદાયી, આઈ સુણો અરદાસ, શ્રી જ્ઞાનવિમલ ગુણ, પૂરો વંછિત આશ ૪

બેસી નમુત્થુણં૦ જાવંતિ ચેઈઆઈ૦ ખમાસમણ૦ જાવંત કેવિ સાહૂ નમોઽર્હત્ કહી સ્તવન કહેવું. તે સ્તવન આ પ્રમાણે.

શ્રી મહાવીર જિન સ્તવન

(આજ સખી સખેસરો-એ દેશી)

શ્રી મહાવીર મનોહરુ, પ્રણમું શિર નામી, કંત જશોદા નારીનો, જિન શિવગતિગામી ૧ ભગિની જાસ સુદંસણા, નંદીવર્ધન ભાઈ, હરિ લંછન હેજાલુઓ, સહુકોને સુખદાયી. ૨ સિદ્ધાર્થ ભૂપતિતણો, સુત સુંદર સોહે, નંદન ત્રિશલા દેવીનો, ત્રિભુવન મન મોહે ૩ એક શત દશ અધ્યયન જે, પ્રભુ આપ પ્રકાસે, પુણ્ય પાપ ફલ કેરડા, સુણે ભવિક ઉલ્લાસે. ૪ ઉત્તરાધ્યયન છત્રીશ જે, કહે અર્થ ઉદાર; સોલ પહોર દીયે દેશના, કરે ભવિ ઉપગાર ૫ સર્વાર્થસિદ્ધ મુહૂર્ત્તમા, પાછલી જે રયણી, યોગનિરોધ કરે તિહાં, શિવની નીસરણી ૬ ઉત્તરાફાલ્ગુની ચંદ્રમા, જોગે શુભ આવે; અજરામર પદ પામીયા, જય જય રવ થાવે. ૭ ચોસઠ સુરવર આવીયા, જિન અંગ પખાલી, કલ્યાણક વિધિ સાચવી, પ્રગટી દીવાલી. ૮ લાખ કોડી ફલ પામીયે, જિનધ્યાને રહીયે, ધીરવિમલ કવિરાજનો, જ્ઞાનવિમલ કહિયે. ૯

પછી અર્ધા જય વીયરાય કહેવા પછી ખમાસમણ દઈ ઈચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! ચૈત્યવંદન કરૂં ? ઈચ્છં કહી ત્રીજું ચૈત્યવંદન કહેવું. તે આ પ્રમાણે—

તૃતીય ચૈત્યવંદન.

શ્રી સિદ્ધાર્થ નૃપકુલતીલો, ત્રિશલા જસ માત; હરિ લંછન તનુ સાત હાથ, મહિમા વિખ્યાત; ત્રીશ વરસ ગૃહવાસ છંડી, લીએ સંયમ ભાર; બાર વરસ છદ્મસ્થ માન, લહી કેવલ સાર; ત્રીશ વરસ એમ સવિ મલી એ, બહોંતેર આયુ પ્રમાણ; દીવાલી દિન શિવ ગયા, કહે નય તેહ ગુણખાણ. ૩

પછી જં કિંચિ૦ નમુત્થુણં કહી આખા જય વીયરાય કહેવા.

બીજો જોડો.

આ બીજા જોડામાં પણ પ્રથમ ઈચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! ચૈત્યવંદન કરૂં ? કહી પ્રથમ ચૈત્યવંદન કહેવું. વગેરે પ્રથમના જોડાની પેઠે સર્વ વિધિ કરવી.

પ્રથમ ચૈત્યવંદન.

નમો ગણધર નમો ગણધર, લબ્ધિ ભંડાર, ઇંદ્રભૂતિ મહિમાનીલો, વડ વજીર મહાવીરકેરો; ગૌતમ ગોત્રે ઉપન્યો, ગણિ અગ્યારમાંહે વડેરો; કેવલજ્ઞાન લહ્યું જિણે, દીવાલી પરભાત; **જ્ઞાનવિમલ** કહે જેહના, નામથકી સુખશાત. ૧

દ્વિતીય ચૈત્યવંદન.

ઇંદ્રભૂતિ પહિલો ભણું, ગૌતમ જસ નામ; ગોબર ગામે ઉપન્યા, વિદ્યાના ધામ; પંચ સયા પરિવારશું, લેઇ સંયમ ભાર; વરસ પચાસ ગૃહે વસ્યા, વ્રતે વર્ષ જ ત્રીશ; બાર વરસ કેવલ વર્યાએ, બાણું વરસ સવિ આય; **નય** કહે ગૌતમ નામથી, નિત્ય નિત્ય નવનિધિ થાય.

પ્રથમ થોય જોડો.

ઇંદ્રભૂતિ અનુપમ ગુણ ભર્યા, જે ગૌતમ ગોત્રે અલંકર્યા; પંચશત છાત્રશું પરિવર્યા, વીર ચરણ લહી ભવજલ તર્યા ૧ ચઉ અઠ દશ દોય જિનને સ્તવે, દક્ષિણ પશ્ચિમ ઉત્તર પૂરવે; સંભવ આદિ અષ્ટાપદ ગિરિયે વલી, જે ગૌતમ વંદે લળી-લળી. ૨ ત્રિપદી પામીને જેણે કરી, દ્વાદશાંગી સકલ ગુણે ભરી, દીયે દીક્ષા તે લહે કેવલસિરિ, તે ગૌતમને રહુ અનુસરી ૩ જક્ષ માતંગને સિદ્ધાયિકા, સૂરિ શાસનની પરભાવિકા; શ્રી જ્ઞાનવિમલ દીપાલિકા, કરો નિત્ય નિત્ય મંગલમાલિકા ૪

દ્વિતીય થોય જોડો.

શ્રી ઇંદ્રભૂતિં ગણવૃદ્ધિભૂતિં, શ્રીવીરતીર્થાધિપમુખ્યશિષ્યમ્, સુવર્ણકાંતિં કૃતકર્મશાંતિં, નમામ્યહં ગૌતમગોત્રરત્નમ્ ૧ તીર્થંકરા ધર્મધુરાધુરીણા, યે ભૂતભાવિપ્રતિવર્તમાના, સત્ પંચ કલ્યાણકવાસરસ્થા, દિશંતુ તે મંગલમાલિકાં ચ ૨ જિનેંદ્રવાક્યં પ્રથિતપ્રભાવં, કર્માદિકાનેકપ્રભેદસિંહમ્, આરાધિતં શુદ્ધમુનીંદ્રવર્ગૈ-ર્જગત્યમેયં જયતાત્ નિતાંતમ્. ૩ સમ્યગ્દૃશા વિઘ્નહરા ભવંતુ, માતંગયક્ષા સુરનાયકાશ્ચ; દીપાલિકાપર્વણિ સુપ્રસન્ના, શ્રીજ્ઞાનસૂરિર્વરદાયકાશ્ચ ૪

સ્તવન.

(તુંગીયા ગિરિ શિખર સોહે–એ દેશી)

વીર મધુરી વાણી ભાખે, જલધિ જલ ગંભીર રે, ઇંદ્રભૂતિ ચિત્ત ભ્રાંતિ, રજકણ હરણ પ્રવર સમીર રે વીર૦ ૧

પંચ ભૂતથકી જ પ્રગટે, ચેતના વિજ્ઞાન રે; તેહમાં લયલીન થાયે, ન પરભવ સંજ્ઞાન રે. વીર૦ ૨ વેદ પદનો અર્થ એહવો, કરે મિથ્યારૂપ રે; વિજ્ઞાનઘન પદ વેદ કેરાં, તેહનું એહ સ્વરૂપ રે. વીર૦ ૩ ચેતના વિજ્ઞાનઘન છે, જ્ઞાન દર્શન ઉપયોગ રે; પંચભૂતિક જ્ઞાનમય તે, હોય વસ્તુ સંયોગ રે. વીર૦ ૪ જિહાં જેહવી વસ્તુ દેખિયે, હોય તેહવું જ્ઞાન રે; પૂરવ જ્ઞાન વિપર્યયથી, હોય ઉત્તમ જ્ઞાન રે. વીર૦ ૫ એહ અર્થ સમર્થ જાણી, સમણુ પદ વિપરીત રે; ઇણિપરે ભ્રાંતિ નિરાકરીને, થયા શિષ્ય વિનીત રે. વીર૦ ૬ દીપાલિકા પ્રભાતે કેવલ, લહ્યું તે ગૌતમસ્વામ રે; અનુક્રમે શિવસુખ લહ્યા તેહને, નય કરે પ્રણામ રે. વીર૦ ૭

દ્વિતીય સ્તવન.

(અલબેલાની દેશી)

દુઃખહરણી દીપાલિકા રે લાલ, પરવ થયું જગમાંહિ ભવિ પ્રાણી રે; વીર નિર્વાણથી થાપના રે લાલ, આજ લગે ઉચ્છાહિ. ભવિ૦ ૧ સમકિત દૃષ્ટિ સાંભલો રે લાલ, એ આંકણી૦ સ્યાદ્વાદ ઘરધોલીએ રે લાલ, દર્શનની કરી શુદ્ધિ. ભવિ૦ ચારિત્ર ચંદ્રોદય બાંધિયે રે લાલ, ટાલો દુઃકર્મ બુદ્ધિ. ભવિ૦ ૨ સમ૦ સેવા કરો જિનરાયની રે લાલ; દિલ દીઠાં મિઠાશ. ભવિ૦ વિવિધ પદારથ ભાવના રે લાલ, તે પકવાનની રાશિ. ભવિ૦ ૩ સમ૦ ગુણિજન પદની નામના રે લાલ, તેહિજ જુહાર ભટ્ટાર. ભવિ૦ વિવેક રતન મેરાઈયાં રે લાલ, ઉચિત તે દીપ સંભાર૦ ભવિ૦ ૪ સમ૦ સુમતિ સુવનિતા હેજશું રે લાલ, મન

ઘરમાં કરો વાસ. ભવિ૦ વિરતિ સાહેલી સાથશું રે લાલ, અવિરતિ અલચ્છી નિકાસ૦ ભવિ૦ ૫ સમ૦ મૈત્રાદિક ચિંતના રે લાલ, તેહ ભલા શણગાર; ભવિ૦ દર્શન ગુણ વાઘા બન્યા રે લાલ, પરિમલ પર ઉપગાર ભવિ૦ ૬ સમ૦ પૂર્વ સિદ્ધ કન્યા પખે રે લાલ, જાનઈયા અણગાર. ભવિ૦ સિદ્ધશિલા વર વેદિકા રે લાલ, કન્યા નિવૃત્તિ સાર ભવિ૦ ૭ સમ૦ અનંત ચતુષ્ટય હાયજો રે લાલ૦ શુદ્ધા યોગ નિરાધ ભવિ૦ પાણિગ્રહણ પ્રભુજી કરે રે લાલ, સહુને હરખ વિબોધ. ભવિ૦ ૮ સમ૦ ઇણિ પરે પર્વ દીપાલિકા રે લાલ, કરતા કોડી કલ્યાણ. ભવિ૦ જ્ઞાનવિમલ પ્રભુ ભક્તિશું રે લાલ, પ્રગટે સકલ ગુણખાણ ભવિ૦ ૮ સમ૦

તૃતીય ચૈત્યવંદન.

જીવકેરા જીવકેરા, અછે મનમાહિ, સંશય વેદ પદે કરી, કહી અર્થ અભિમાન વાર્યો. શ્રી મહાવીર સેવા કરી, ગ્રહી સંયમ આપ તાર્યો, ત્રિપદી પામી ગુંથીયા, પૂરવ ચઉદ ઉદાર; નય કહે તેહના નામથી, હોયે જય જયકાર૦

દીવાલીનું ગણણું.

૧ શ્રી મહાવીરસ્વામીસર્વંજ્ઞાય નમ

૨ શ્રી મહાવીરસ્વામીપારગતાય નમ

૩ શ્રી ગૌતમસ્વામીસર્વંજ્ઞાય નમ

દરેક પદની વીશ વીશ નવકારવાળી ગણવી

પૂ૦ આચાર્ય વિજયલક્ષ્મીસૂરિકૃત—

શ્રી જ્ઞાનપંચમી દેવવંદન

પ્રથમ વિધિ

પ્રથમ બાજોઠ અથવા ઠવણી ઉપર રૂમાલ ઢાંકી પાંચ પુસ્તકો મૂકીને વાસક્ષેપથી જ્ઞાનની પૂજા કરીએ, વળી પાંચ દીવેટનો દીવો કરીયે, તે દીવો જયણાપૂર્વક પુસ્તકને જમણી પાસે સ્થાપીયે અને ધૂપધાણું ડાબે પાસે મૂકીયે. પુસ્તક આગલ પાંચ અથવા, એકાવન સાથીયા કરી ઉપર શ્રીફલ તથા સોપારી મૂકીયે. યથાશક્તિ જ્ઞાનની દ્રવ્ય પૂજા કરીએ, પછી દેવ વાંદીયે. અને સામાયિક તથા પોસહ મધ્યે વાસપૂજાએ પુસ્તક પૂજીને દેવ વાંદીએ, અથાવા દેહેરાં મધ્યે બાજોઠ ત્રણ ઉપરાઉપર માંડી, તે ઉપર પાંચ શ્રી જિનમુર્તિ સ્થાપીયે, તથા મહોત્સવથી પોતાને ઠામે સ્નાત્ર ભણાવીયે. પ્રભુ આગળ જમણી તરફ પુસ્તક માંડયું હોય, તેની પણ વાસક્ષેપ પ્રમુખે પૂજા કરીયે; તથા ઉજમણું માંડયું હોય ત્યાં પણ યથાશક્તે કરી જિનબિંબ આગળ લઘુ સ્નાત્ર ભણાવીને અથવા સત્તરભેદી પૂજા ભણાવીને પછી શ્રી સૌભાગ્યપંચમીના દેવ વાંદીયે.

દેવ વાંદવાનો વિધિ.

પ્રથમ પ્રગટ નવકાર કહી ખમાસમણ દઈ ઇરિયાવહી પડિક્કમી એક લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ કરી, ન આવડે તો ચાર નવકારનો કાઉસગ્ગ કરી પ્રગટ લોગસ્સ કહી ખમાસમણ દેઈ ઈચ્છાકારેણ સંદિસ્સહ ભગવન્! મતિજ્ઞાન આરાધનાર્થં ચૈત્યવંદન કરૂં? એમ કહી પછી યોગમુદ્રાએ ચૈત્યવંદન કરવું.

શ્રી મતિજ્ઞાનનું ચૈત્યવંદન.

શ્રી સૌભાગ્યપંચમીતણો, સયલ દિવસ સિણગાર, પાચે જ્ઞાનને પૂજીયે, થાય સફલ અવતાર ૧ સામાયિક પોસહ વિષે, નિરવદ્ય પૂજા વિચાર, સુગંધ ચૂર્ણાદિકથકી, જ્ઞાન ધ્યાન મનોહર ૨ પૂર્વ દિશે ઉત્તર દિશે, પીઠ રચી ત્રણ સાર, પચ વરણ જિનબિંબને, સ્થાપીજે સુખકાર ૩ પંચ પચ વસ્તુ મેલવી, પૂજા સામગ્રી જોગ; પચ વરણ કળશા ભરી, હરીયે દુખ ઉપભોગ. ૪ યથાશકિત પૂજા કરો, મતિજ્ઞાનને કાજે, પંચ જ્ઞાનમા ધૂરે કહ્યું, શ્રી જિનશાસન રાજે. ૫ મતિ શ્રુત વિણ હોવે નહિ એ, અવધિ પ્રમુખ મહાજ્ઞાન, તે માટે મતિ ધુરે કહ્યું, મતિ શ્રુતમા મતિ માન ૬ ક્ષય ઉપશમ આવરણનો, લબ્ધિ હોયે સમકાલે, સ્વામ્યાદિકથી અભેદ છે, પણ મુખ્ય ઉપયોગ કાલે ૭ લક્ષણ ભેદે ભેદ છે, કારણ કારજ યોગે, મતિ સાધન શ્રુત સાધ્ય છે, કંચન કલશ સંયોગે ૮ પરમાતમ પરમેસરૂ એ, સિદ્ધ સયલ ભગવાન; મતિજ્ઞાન પામી કરી, કેવલલક્ષ્મી નિધાન ૯

જ કિંચિ૦ નમુત્થુણં૦ ॥ જાવંતિ, જાવ ત૦, નમોર્હંત૦ કહી સ્તવન કહેવું તે આ પ્રમાણે—

શ્રી મતિજ્ઞાનનું સ્તવન.

(રસિયાના દેશી)

પ્રણમો પંચમી દિવસે જ્ઞાનને, ગાજે જગમા રે જેહ. સુજ્ઞાની, શુભ ઉપયોગે ક્ષણમા નિર્જરે, મિથ્યા સચિત એહ. સુ૦ ૧ પ્રણ૦ સતપદાદિક નવ દ્વારે, મતિ અનુયોગ પ્રકાશ;

સુ૦ નય વ્યવહારે આવરણ ક્ષય કરી, અજ્ઞાની જ્ઞાન ઉલ્લાસ. સુ૦ ૨ પ્રણુ૦ જ્ઞાની જ્ઞાન લહે નિશ્ચય કહે, દો નય પ્રભુજીને સત્ય સુ૦ અંતરમુહૂર્ત્ત રહે ઉપયોગથી, એ સર્વ પ્રાણીને નિત્ય; સુ૦ ૩ પ્રણુ૦ લબ્ધિ અંતરમુહૂર્ત્ત લઘુપણે, છાશઠ સાગર જિઠ્ઠ. સુ૦ અધિકો નવભવ બહુવિધ જીવને, અંતર કહિયે ન દિઠ્ઠ; સુ૦ ૪ પ્રણુ૦ સંપ્રતિ સમયે એક બે પામતા, હોય અથવા નવિ હોય સુ૦ ક્ષેત્ર પલ્યોપમ ભાગ અસંખ્યમાં, પ્રદેશ માને બહુ જોય. સુ૦ ૫ પ્રણુ૦ મતિજ્ઞાન પામ્યા જીવ અસંખ્ય છે કહ્યા પડિવાઇ અનંત સુ૦ સર્વ આશાતન વરજો જ્ઞાનની, **વિજયલક્ષ્મી** લહો સંત સુ૦ ૬ પ્રણુ૦

પછી જય વીયરાય કહી, ખમાસમણ દઈ, ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! શ્રી મતિજ્ઞાન આરાધનાર્થં કાઉસગ્ગ કરૂં? ઇચ્છં! મતિજ્ઞાન આરાધનાર્થં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં વંદણવત્તિઆએ અને અન્નત્થ ઊસસિએણં. કહી એક લોગસ્સનો ચંદેસુ નિમ્મલયરા સુધીનો અને ન આવડે તો ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારી નમોઽર્હત્સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાયસર્વસાધુભ્યઃ કહી પછી થોય કહેવી, તે નીચે પ્રમાણે.

થોય

[શ્રી સંખેશ્વર પાસ જિનેસર.–એ દેશી.]

શ્રીમતિજ્ઞાનની તત્ત્વ ભેદથી, પર્યાયે કરી વ્યાખ્યાજી; ચઉવિહ દ્રવ્યાદિકને જાણે, આદેશે કરી દાખ્યા જી; માને વસ્તુ ધર્મ અનંતા, નહી અજ્ઞાન વિવક્ષા જી; તે મતિજ્ઞાનને વંદો પૂજો, **વિજયલક્ષ્મી** ગુણ કાંક્ષાજી. ૧

પછી ખમાસમણુ દઇ એક ગુણનો દુહો કહી, પછી બીજુ ખમાસમણુ દેઇ બીજો ગુણવરણવવો એ રીતે મતિજ્ઞાન સબધી અઠ્ઠાવીશ ખમાસમણુ દેવા તેની પીઠિકાના દુહા પ્રથમ કહેવાના તે આ પ્રમાણે—

દુહા

શ્રી શ્રુતદેવી ભગવતી, જે બ્રાહ્મી લીપીરૂપ, પ્રણમે જેહને ગોયમા, હું વદુ સુખ રૂપ ૧ જ્ઞેય અનતે જ્ઞાનના, ભેદ અનેક વિલાસ, તેહમા એકાવન કહુ, આતમધર્મ પ્રકાશ ૨ ખમાસમણુ એક એકથી, સ્તવિયે જ્ઞાન ગુણ એક, એમ એકાવન દીજીએ, ખમાસમણુ સુવિવેક ૩ શ્રી સૌભાગ્યપચમી દિને, આરાધો મતિજ્ઞાન, ભેદ અઠ્ઠાવીશ એહના, સ્તવીયે કરી બહુમાન. ૪ ઇદ્રિય વસ્તુ પુગ્ગલા, મલવે અવત્તવ નાણુ, લોચન મન વિણ અક્ષને, વ્યજનાવગ્રહ જાણુ ૫ ભાગ અસખ્ય આવલિ લઘુ, સાસ પહુત ઠિઈ જિઠ્ઠ, પ્રાપ્યકારી ચઉ ઇદ્રિયા, અપ્રાપ્યકારી દુગદિઠ્ઠ ૬

ખમાસમણુના દુહા.

સમકિત શ્રદ્ધાવતને, ઉપન્યો જ્ઞાન પ્રકાશ, પ્રણુમું પદકજ તેહના, ભાવ ધરી ઉલ્લાસ ૧

અહીં પહેલું ખમાસમણુ દેવું ને એ પ્રમાણે એ દુહો ગુણ ગુણ દીઠ કહેવો અને કહ્યા પછી ખમાસમણુ આપવુ.

દુહા

નહી વર્ણાદિક યોજના, અર્થાવગ્રહ હોય, નોઇદ્રિય પચઇદ્રિયે, વસ્તુગ્રહણ કોઇ જોય સમ૦ ૨ અન્વય વ્યતિરેકે કરી,

અંતર્મુહૂર્ત પ્રમાણ; પંચેંદ્રિય મનથી હોયે, ઇહા વિચારણા જ્ઞાન. સમ૦ ૩ વર્ણાદિક નિશ્ચય વસે, સુર નર એહિ જ વસ્ત; પંચેંદ્રિય મનથી હોયે, ભેદ અપાય પ્રશસ્ત. સમ૦ ૪ નિર્ણીત વસ્તુ સ્થિર ગ્રહે, કાલાંતર પણ સાચ; પંચેંદ્રિય મનથી હોયે, ધારણા અર્થ ઉવાચ. સમ૦ ૫ નિશ્ચય વસ્તુ ગ્રહે છતે, સંતત ધ્યાન પ્રકાસ૦; અપાયથી અધિકે ગુણે, અવિચ્યુતિ ધારણા ઠાસ. સમ૦ ૬ અવિચ્યુતિ સ્મૃતિતણું, કારજ કારણ જેહ; સંખ્ય અસંખ્ય કાલજ સુધી, વાસના ધારણા તેહ. સમ૦ ૭ પૂર્વોત્તર દર્શન દ્વય, વસ્તુ અપ્રાપ્ત એકત્વ; અસંખ્ય કાલે એ તેહ છે, જાતિસ્મરણ તત્ત્વ. સમ૦ ૮ વાજિંત્ર નાદ લહી ગ્રહે, એ તો દુંદુભિ નાદ; અવગ્રહાદિક જાણે બહુ, ભેદ એ મતિ આલ્હાદ. સમ૦ ૯ દેશ સામાન્યે વસ્તુ છે, ગ્રહે તદપિ સામાન્ય; શબ્દ એ નવ નવ જાતિનો, એ અબહુ મતિમાન. સમ૦ ૧૦ એકજ તુરિયના નાદમાં, મધુર તરુણાદિક જાતિ; જાણે બહુવિધ ધર્મશું, ક્ષય ઉપશમની ભાતિ. સમ૦ ૧૧ મધુરતાદિક ધમમાં, ગ્રહવો અલ્પ સુવિચાર; અબહુવિધ મતિ-ભેદનો, કીધો અર્થ વિસ્તાર. સમ૦ ૧૨ શીઘ્રમેવ જાણે સહિ, નવી હોય બહુ વિલંબ; ક્ષિપ્ર ભેદ એ જ્ઞાનનો, જાણો મતિ અવલંબ. સમ૦ ૧૩ બહુ વિચાર કરી જાણીએ, એ અક્ષિપ્ર ભેદ; ક્ષયોપશમ વિચિત્રતા, કહે મહાજ્ઞાની સંવેદ. સમ૦ ૧૪ અનુમાને કરી કો ગ્રહે, ધ્વજથી જિનવર ચૈત્ય; પૂર્વ પ્રબંધ સંભારીને, નિશ્ચિત ભેદ સંકેત. સમ૦ ૧૫ બાહિર ચિન્હ ગ્રહે નહી, જાણે વસ્તુ વિવેક; અનિશ્ચિત ભેદ એ ધારીએ, આભિ-

નિરૂપાધિક ટેક. સ૦ ૧૬ નિ સદેહ નિશ્ચયપણે, જાણે વસ્તુ અધિકાર, નિશ્ચિત અર્થે એ ચિ તવો, મતિજ્ઞાન પ્રકાર. સ૦ ૧૭ એમ હોયે વા અન્યથા, એમ સદેહે જુત્ત, ધરે અનિશ્ચિત ભાવથી, વસ્તુ ગ્રહણુ ઉપયુક્ત સ૦ ૧૮ બહુ પ્રમુખ ભેદે ગ્રહ્યું, જિમ એકદા તિમ નિત્ય, બુદ્ધિ થાયે જેહને, એ ધ્રુવભેદનું ચિત્ત સ૦ ૧૯ બહુ પ્રમુખ રૂપે કદી, કદી અબહ્વાદિક રૂપ; એ રીતે જાણે તદા, ભેદ અધ્રુવ સ્વરૂપ સ૦ ૨૦ અવગ્રહાદિક ચઉ ભેદમા, જાણવા યોગ્ય તે જ્ઞેય, તે ચઉભેદે ભાખીયો દ્રવ્યાદિકથી ગણેય, જાણે આદેશે કરી, કેટલા પર્યાય વિસિદ્ધ, ધર્માદિક સવિ દ્રવ્યને, સામાન્ય વિશેષ ગરિદ્ધ. સમ૦ ૨૧ સામાન્યા દેશે કરી, લોકાલોક સ્વરૂપ, ક્ષેત્રથી જાણે સર્વને, તત્ત્વ પ્રતીત અનુરૂપ સમ૦ ૨૨ અતીત અનાગત વર્તના, અદ્ધા સમય વિશેષ, આદેશે જાણે સહુ, વિતથ નહિ લવલેશ સમ૦ ૨૩ ભાવથી સવિહુ ભાવનો, જાણે ભાગ અન ત, ઉદયિકાદિક ભાવ જે, પચ સામાન્યે લહ ત સમ૦ ૨૪ અશ્રુત નિશ્રિત માનિયે, મતિના ચાર પ્રકાર, શીઘ્ર સમય રોહા પરે, અકલ ઉત્પાતિકી સાર. સમ૦ ૨૫ વિનય કરતા ગુરુતણો, પામે મતિ વિસ્તાર, તે વિનયિકી મતિ કહી, સઘલા ગુણ શિરદાર સમ૦ ૨૬ કરતા કાર્ય અભ્યાસથી, ઉપજે મતિ સુવિચાર, તે બુદ્ધિ કહી કાર્મિકી, નદીસૂત્ર મઝાર સમ૦ ૨૭ જે વયના પરિપાકથી, લહે બુદ્ધિ ભરપૂર, કમલ વને મહા હંસને, પરિણામિકી એ સનૂર, અઠવીશ બત્રીશ દુગ ચઉ, ત્રણશે ચાલીશ જેહ; દર્શનથી મતિભેદ તે, વિજયલક્ષ્મી ગુણગેહ સમ૦ ૨૮

શ્રુતજ્ઞાન

પછી ખમાસમણુ દઈ ઈચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! શ્રી શ્રુતજ્ઞાનઆરાધનાર્થં ચૈત્યવંદન કરું ? ઈચ્છં. કહી ચૈત્યવંદન કહેવું. તે નીચે પ્રમાણે—

દ્વિતીય શ્રુતજ્ઞાન ચૈત્યવંદન

શ્રી શ્રુતજ્ઞાનને નિત્ય નમો, સ્વપરપ્રકાશક જેહ; જાણે દેખે જ્ઞાનથી, શ્રુતથી ટલે સંદેહ; અનભિલાપ્ય અનંત ભાવ, વચન અગોચર દાખ્યા, તેહનો ભાગ અનંતમો, વચન પર્યાયે આખ્યા; વલી કથનીય પદાર્થનો એ, ભાગ અનંતમો જેહ; ચઉદે પૂરવમાં રચ્યો, ગણધર ગુણ સસનેહ. ૧ માંહોમાંહે પૂરવધરા, અક્ષર લાભે સરિખા; છઠાણવડીયા ભાવથી, તે શ્રુત અતિય વિશેષા. તેહિજ માટે અનંતમે, ભાગ નિબદ્ધા વાચા; સમકિત શ્રુતના માનીયે, સર્વ પદારથ સાચા; દ્રવ્ય ગુણ પર્યાયે કરી, જાણે એક પ્રદેશ; જાણે તે સવિ વસ્તુને નંદીસૂત્ર ઉપદેશ. ૨ ચોવીશ જિનના જાણીએ, ચઉદ પૂરવધર સાધ; નવશત તેત્રીશ સહસ છે, અઠાણું નિરુપાધ; પરમત એકાંતવાદીનાં, શાસ્ત્ર સકલ સમુદાય; તે સમકિતવંતે ગ્રહ્યાં, અર્થ યથારથ થાય. અરિહંત શ્રુત કેવલી કહે એ, જ્ઞાનાચાર ચરિત્ત; શ્રુતપંચમી આરાધવા, વિજયલક્ષ્મીસૂરિ ચિત્ત. ૩

પછી નમુત્થુણં૦ જાવંતિ૦, જાવંત૦, નમોઽર્હત્૦ કહી સ્તવન કહીએ તે આ પ્રમાણે—

શ્રી શ્રુતજ્ઞાનનું સ્તવન

(હરીયા મન લાગ્યો–એ દેશી)

શ્રી શ્રુત ચઉદ ભેદે કરી, વરણવે શ્રી જિનરાજ રે; ઉપધાનાદિ આચારથી, સેવિયે શ્રુત મહારાજ રે, શ્રુતશું દિલ માન્યો રે, દિલ માન્યો રે, મન માન્યો, પ્રભુ આગમ સુખકાર રે. શ્રુત૦ ૧ એ આંકણી એકાદિ અક્ષર સંયોગથી, અસંયોગી અનંત રે; સ્વપર પર્યાયે એક અક્ષરો, ગુણ પર્યાય અનંત રે. શ્રુત૦ ૨ અક્ષરનો અનંતમો, ભાગ ઉઘાડો છે નિત્ય રે, તે તો અવરાએ નહી, જીવ સૂક્ષ્મનું એ ચિત્ત રે શ્રુત૦ ૩ ઈચ્છે[1] સાંભલવા[2] ફરી[3] પૂછે, નિસુણિ[4] ગ્રહે[5] વિચારંત[6] રે, નિશ્ચય[7] ધારણ[8] તિમ કરે, ધીગુણ આઠ એ ગણંત રે. શ્રુત૦ ૪ વાદી ચોવીશ જિનતણા, એક લાખ છત્રીશ હજાર રે, ગણી સયલ સભામાંહે, પ્રવચન મહિમા અપાર રે. શ્રુત૦ ૫ ભણે ભણાવે સિદ્ધાંતને, લખે લખાવે જેહ રે, તસ અવતાર વખાણીયે, વિજયલક્ષ્મી ગુણગેહ રે શ્રુત૦ ૬

પછી જય વીયરાય કહી, ખમાસમણ દઈ ઈચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! શ્રી શ્રુતજ્ઞાનઆરાધનાર્થં કાઉસ્સગ્ગ કરું ? ઈચ્છં ! શ્રી શ્રુતજ્ઞાન આરાધનાર્થં, કરેમિ કાઉસ્સગ્ગ. વંદણવત્તિઆએ૦ અન્નત્થ૦ કહી લોગસ્સનો, અથવા ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ-પારીને થોય કહેવી, તે કહે છે—

શ્રી શ્રુતજ્ઞાનની થોય

(ગોયમ બોલે ગ્રંથ સંભાલી—એ દેશી)

ત્રિગડે બેસી શ્રી જિનભાણ, બોલે ભાષા અમીય સમાણ,

મત અનેકાંત પ્રમાણ; અરિહંત શાસન સફરી સુખાણ, ચઉ અનુયોગ જિહાં ગુણખાણ, આતમ અનુભવ ઠાણ; સકલ પદારથ ત્રિપદી જાણ, જોજન ભૂમિ પસરે વખાણ, દોષ બત્રીશ પરિહાણ; કેવલીભાષિત તે શ્રુતનાણ, વિજયલક્ષ્મીસૂરિ કહે બહુમાન, ચિત્ત ધરજો તે સયાણ. ૧

પછી ખમાસમણ દઈ શ્રુતજ્ઞાનના ચઉદ ગુણ વર્ણવવાને અર્થે દુહા કહેવા તે આ પ્રમાણે તેમાં પહેલા બે દૂહા પીઠિકાના છે અને તે પછીનો દૂહો દરેક ગુણ દીઠ કહેવો.

શ્રી શ્રુતજ્ઞાનના દોહા

વંદો શ્રી શ્રુતજ્ઞાનને, ભેદ ચતુર્દશ વીશ; તેહમાં ચઉદશ વરણવું, શ્રુતકેવલી શ્રુત ઇશ. ૧ ભેદ અઢાર પ્રકારના, એમ સવિ અક્ષરમાન; લબ્ધિ સંજ્ઞા વ્યંજન વિધિ, અક્ષર શ્રુત અવધાન. ૨ (પીઠિકા) પવયણ શ્રુત સિદ્ધાંત તે, આગમ સમય વખાણ; પૂજો બહુવિધ રાગથી, ચરણ કમલ ચિત્ત આણ. ૧ આ દુહો ગુણ ગુણ દીઠ કહેવો. કરપલ્લવ ચેષ્ટાદિકે, લખે અંતર્ગત વાચ; એહ અનક્ષર શ્રુતતણો, અર્થ પ્રકાશક સાચ. પવ૦ ૨ સંજ્ઞા જે દીહકાલિકી, તેણે સન્નિયા જાણ; મન ઈંદ્રિયથી ઉપન્યું, સંજ્ઞી શ્રુત અહિઠાણ. પવ૦ ૩ મન રહિત ઇંદ્રિયથકી, નિપન્યું જેહને જ્ઞાન; ક્ષય ઉપશમ આવરણથી, શ્રુત અસંજ્ઞી વખાણ. પવ૦ ૪ જે દર્શન દર્શન વિના; દર્શન તે પ્રતિપક્ષ; દર્શન દર્શન હોય જિહાં, તે દર્શન પ્રત્યક્ષ; લલિત ત્રિભંગી ભંગભર, નૈગમાદિ નય ભૂર; શુદ્ધ શુદ્ધતર વચનથી, સમકિત શ્રુત વડનૂર. પવ૦ ૫ ભંગજાલ નર બાલ

મતિ, રચે વિવિધ આયાસ, તિહા દર્શન દર્શનતણો, નહીં નિદર્શનશાસ, સદ્ અસદ્ વહેંચણ વિના, શહે એકાતે પક્ષ; જ્ઞાન ફલ પામે નહીં, એ મિથ્યા શ્રુત લક્ષ. ૫૧૦ ૬ ભરતાદિક દશ ક્ષેત્રમા, આદિ સહિત શ્રુતધાર, નિજ નિજ ગણધર વિરચિયો, પામી પ્રભુ આધાર ૫૧૦ ૭ દુપ્પસહ સૂરીશ્વર સુધી, વર્તશે શ્રુત આચાર, એક જીવને આશરી, આદિ સાત સુવિચાર ૫૧૦ ૮ શ્રુત અનાદિ દ્રવ્ય નયથકી, શાશ્વત ભાવ છે એહ, મહાવિદેહમા તે સદા, આગમ રયણ અછેહ ૯ અનેક જીવને આશરી, શ્રુત છે અનાદિ અનંત, દ્રવ્યાદિક ચઉ ભેદમા, સાદિ અનાદિ નિરતત ૫૧૦ ૧૦ સરિખા પાઠ છે સૂત્રમા તે શ્રુત ગમિક સિદ્ધાત, પ્રાયે દૃષ્ટિવાદમા, શોભિત ગુણ અનેમત. ૫૧૦ ૧૧ સરિખા આલાવા નહીં, તે કાલિક શ્રુતવત, આગમિક શ્રુત એ પૂછયે, ત્રિકરણ યોગ હસંત. ૫૧૦ ૧૨ અઢાર હજાર પદે કરી, આચારાગ વખાણ; તે આગલ દુગુણા પદે, અગપ્રવિષ્ટ સુઅનાણ, ૫૧૦ ૧૩ બાર ઉપાગ જેહ છે, અંગબાહિર શ્રુત તેહ, અનંગપ્રવિષ્ટ વખાણીયે, શ્રુત લક્ષ્મીસૂરિ ગેહ ૫૧૦ ૧૪

અવધિજ્ઞાન

પછી ખમા૦ દઈ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! શ્રી અવધિજ્ઞાનઆરાધનાર્થં ચૈત્યવંદન કરું? ઇચ્છં કહી ચૈત્યવંદન કહેવુ, તે આ પ્રમાણે—

તૃતીય શ્રીઅવધિજ્ઞાન ચૈત્યવંદન

અવધિજ્ઞાન ત્રીજું કહ્યુ, પ્રગટે આતમ પ્રકાશ, ક્ષય ઉપ

શમ આવરણનો, નવિ ઇંદ્રિય અપેક્ષ; દેવ નિરય ભવ પામતાં, હોય તેહને અવશ્ય, શ્રદ્ધાવંત સમય લહે, મિથ્યાત વિભંગ પશ્ય; નર તિરિય ગુણથી લહે, શુભ પરિણામ સંયોગ, કાઉસ્સગ્ગમાં મુનિહાસ્યથી, વિઘટ્યો તે ઉપયોગ. ૧ જઘન્યથી જાણે જુએ, રૂપીદ્રવ્ય અનંતા, ઉત્કૃષ્ટા સવિ પુદ્‌ગલા, મૂર્તિ વસ્તુ મુણંતા; ક્ષેત્રથી લઘુ અંગુલતણો, ભાગ અસંખિત દેખે, તેહમાં પુદ્‌ગલ ખંધ જે, તેહને જાણે પેખે; લોક પ્રમાણે અલોકમાં એ, ખંડ અસંખ્ય ઉકિકટ્ઠ, ભાગ અસંખ્ય આવલિતણો, અદ્ધા લઘુપણે દિટ્ઠ. ૨ ઉત્સર્પિણી અવસર્પિણી એ, અતીત અનાગત અદ્ધ; અતિશય સંખ્યાતિગપણે, સાંભલો ભાવ પ્રબંધા, એક એક દ્રવ્યમાં ચાર ભાવ, જઘન્યથી તે નિરખે, અસંખ્યાતા દ્રવ્ય દીઠ, પર્યવ ગુરુથી પરખે; ચાર ભેદ સંક્ષેપથી એ, નંદીસૂત્ર પ્રકાસે; વિજયલક્ષ્મીસૂરિ તે લહે, જ્ઞાન ભક્તિ સુવિલાસે. ૩

પછી નમુત્થુણં૦ જાવંતિ૦ જાવંત૦ નમોઽર્હત્૦ કહી સ્તવન કહેવું, તે આ પ્રમાણે—

શ્રી અવધિજ્ઞાનનું સ્તવન

(કુમર ગભારો નજરે દેખતાંજી—એ દેશી)

પૂજો પૂજો અવધિજ્ઞાનને પ્રાણિયા રે, સમકિતવંતને એ ગુણ હોય રે; સવિ જિનવર એ જ્ઞાને અવતરી રે, માનવ મહોદય જોય રે. પૂજો૦ ૧ શિવરાજ ઋષિ વિપર્યય દેખતો રે, દ્વીપ સાગર સાત સાત રે; વીર પસાયે દોષ વિભંગ ગયો રે, પ્રગટ્યો અવધિ ગુણ વિખ્યાત રે. પૂજો૦ ૨ ગુરુ સ્થિતિ

સાધિક છાસઠ સાગરુ રે, કોઇને એક સમય લઘુ જાણ રે; ભેદ અસંખ્ય છે તરતમ યોગથી રે, વિશેષાવશ્યકમા એહ વખાણ રે પૂજો૦ ૩ ચારશે એક લાખ તેત્રીશ સહસ છે રે, ઓહીનાણી મુણિંદ રે, ઋષભાદિક ચઉવીશ જિણંદના રે, નમે પ્રભુ પદ અરવિંદ રે પૂજો૦ ૪ અવધિજ્ઞાની આણંદને દીએ રે, મિચ્છામિ દુક્કડ ગોયમસ્વામી રે, વરજો આશાતન જ્ઞાન જ્ઞાનીતણી રે, વિજયલક્ષ્મી સુખધામ રે. પૂજો૦ ૫

પછી જયવીયરાય કહી ખમાસમણ દઈ ઇચ્છાકારેણ સદિસહ ભગવન્! અવધિજ્ઞાન આરાધનાર્થં કાઉસ્સગ્ગ કરું? ઇચ્છં? અવધિજ્ઞાનઆરાધનાર્થં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગ વંદણ૦ અન્નત્થ૦ કહી એક લોગસ્સનો અને ન આવડે તો ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારી થોય કહેવી, તે આ પ્રમાણે—

શ્રી અવધિજ્ઞાનની થોય

(ચક્રેશ્વર સાહિબ જે સમરે—એ દેશી)

ઓહી નાણસહિત સવિ જિનવરુ, ચવિ જનની કૂખે અવતરુ, જસ નામે લહીયે સુખતરુ, સવિ ઇતિ ઉપદ્રવ સંહરુ, હરિ પાઠક સંશય મહરુ વીર મહિમા જ્ઞાન ગુણાયરુ, તે માટે પ્રભુજી વિશ્વભરુ, વિજયાંકિત લક્ષ્મી સુહકરુ ૧

પછી ખમાસમણ દઈ ઉભા થઇ અવધિજ્ઞાનના ગુણ વર્ણવવાને અર્થે દુહા કહેવા, તે આ પ્રમાણે—

શ્રી અવધિજ્ઞાનના દુહા

અસંખ્ય ભેદ અવધિતણા, ષટ્ તેહમા સામાન્ય, ક્ષેત્ર પનક લઘુથી ગુરુ, લોક અસંખ્ય પ્રમાણ લોચન પરે સાથે

રહે, તે અનુગામિક ધામ; છાશઠ સાગર અધિક છે, એક જીવ આશરી ઠામ. ઉપન્યો અવધિજ્ઞાનનો, ગુણ જેહને અવિકાર; વંદના તેહને માહરી, શ્વાસમાંહે સો વાર. ૧

આ દુહો સર્વત્ર ખમાસમણે કહેવો.

જે ક્ષેત્રે ઓહી ઉપન્યું, તિહાં રહ્યો વસ્તુ દેખંત; થિર દીપકની ઉપમા, અનનુગામી લહંત. ઉપ૦ ૨ અંગુલ અસંખ્યેય ભાગથી, વધતું લોક અસંખ્ય; લોકાવધિ પરમાવધિ, વદ્ધમાન ગુણ કંખ્ય; ઉપ૦ ૩ યોગ્ય સામગ્રી અભાવથી, હીયમાન પરિણામ; અધઅધ પૂરવ યોગથી, એહવો મનનો કામ. ઉપ૦ ૪ સંખ્ય અસંખ્ય જોજન સુધી, ઉત્કૃષ્ટો લોકાંત; દેખી પ્રતિપાતિ હોય, પુદ્ગલ દ્રવ્ય એકાંત. ઉપ૦ ૫ એક પ્રદેશ અલોકનો, પેખે જે અવધિનાણ; અપડિવાઈ અનુક્રમે, આપે કેવલનાણ. ઉપ૦ ૬

મનઃપર્યવ જ્ઞાન.

પછી ખમાસમણ દઈ ઈચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! શ્રી મનઃપર્યવજ્ઞાનઆરાધનાર્થં ચૈત્યવંદન કરૂં ? ઈચ્છં, કહી ચૈત્યવંદન કરવું. તે આ પ્રમાણે.

શ્રી ચતુર્થ મનઃપર્યવજ્ઞાન ચૈત્યવંદન.

શ્રી મનઃપર્યવ જ્ઞાન છે, ગુણપ્રત્યયી એ જાણો; અપ્રમાદી ઋદ્ધિવંતને, હોયે સંયમ ગુણઠાણો; કોઈક ચારિત્રવંતને, ચઢતે શુભ પરિણામે, મનના ભાવ જાણે સહી, સાગાર ઉપયોગ ઠામે, ચિંતવિતા મનોદ્રવ્યના એ, જાણે ખંધ અનંતા; આકાશે મનો-

વર્ગણા, રહ્યા તે નવિ સુણુંતા ૧ સંજ્ઞી પંચેંદ્રિય પ્રાણીયે, તનુ યોગે કરી ગ્રહીયા, મનયોગે કરી મનપણે, પરિણમે તે દ્રવ્ય સુણીયા, તિર્છું માણુસક્ષેત્રમા, અઢી દ્વીપ સહિ વિલોકે; તિરછાલોકના મધ્યથી, સહસ જોયણ અધોલોકે; ઊર્ધ્વ જાણે જ્યોતિષી લગે એ, પલિયનો ભાગ અસંખ્ય, કાલથી ભાવ થયા થશે, અતીત અનાગત સંખ્ય. ૨ ભાવથી ચિંતિત દ્રવ્યના, અસંખ્ય પર્યાય જાણે, ઋજુમતિથી વિપુલમતિ, અધિકા ભાવ વખાણે, મનના પુદ્દગલ દેખીને, અનુમાને ગ્રહે સાચુ, વિતથપણું પામે નહી, તે જ્ઞાને ચિત્ત રાચું, અમૂર્તિ ભાવ પ્રગટ પણે એ, જાણે શ્રી ભગવંત, ચરણકમલ નમુ તેહના, વિજયલક્ષ્મી ગુણવંત ૩

પછી નમુથ્થુણં૦ જાવંતિ૦ જાવંત૦ નમોઽર્હત્ કહી સ્તવન કહેવું, તે આ પ્રમાણે—

ચતુર્થ શ્રીમનઃપર્યવજ્ઞાન સ્તવન.

(છ રે છ એ દેશી)

છ રે મહારે શ્રી જિનવર ભગવાન, અરિહંત નિજ નિજ જ્ઞાનથી, છ રે છ, છ૦ સંયમ સમય જાણુંત, તવ લોકાંતિક માનથી, છ રે છ ૧ છ૦ તીર્થ વર્તાવો નાથ, ઇમ કહી પ્રણમે તે સુરા, છ રે છ. છ૦ પદ અતિશયવંત દાન, લેઈ હરખે સુર નરા છ રે છ૦ ૨ છ૦ ઇણ વિધ સવિ અરિહંત સર્વવિરતિ જબ ઉચ્ચરે, છ રે છ છ૦ મન પર્યવ તવ નાણુ, નિર્મલ આતમ અનુસરે૦ છ રે છ ૩ છ૦ જેહને વિપુલમતિ તેહ, અપ્રતિપાતિપણે ઊપજે છરે છ છ૦ અપ્રમાદી

ઋદ્ધિવંત, ગુણઠાણે ગુણ નીપજે. જી રે જી. ૪ જી૦ એક લક્ષ પીસ્તાલીશ હજાર, પાંચશે એકાણું જાણીયે, જી રે જી. જી૦ મનનાણી મુનિરાજ, ચોવીશ જિનના વખાણીયે. જી રે જી. ૫ જી૦ હું વંદુ ધરી નેહ, સવિ સંશય હરે મન-તણા. જી રે જી૦ વિજયલક્ષ્મી શુભ ભાવ, અનુભવજ્ઞાનના ગુણ ઘણા. જી રે જી૦ ૬

પછી જયવીયરાય કહી, ખમાસમણ દઈ ઈચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! ચોથું મનઃપર્યવજ્ઞાન આરાધનાર્થં કાઉસ્સગ્ગ કરૂં? ઇચ્છં. મનઃપર્યવજ્ઞાન આરાધનાર્થં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં વંદણવ૦ અન્નત્થ૦ કહી એક લોગસ્સનો ન આવડે તો ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારી થોય કહેવી, તે આ પ્રમાણે—

શ્રી મનઃપર્યવજ્ઞાનની થોય.

(શ્રી શંખેશ્વર પાસ જિનેશ્વર—એ દેશી.)

પ્રભુજી સર્વ સામાયિક ઉચ્ચરે, સિદ્ધ નમી મદવારી જી, છદ્મસ્થ અવસ્થા રહે છે જિહાં લગે, યોગાસન તપ ધારી જી; ચોથું મનઃપર્યવ તવ પામે, મનુજ લોક વિસ્તારી જી, તે પ્રભુને પ્રણમો ભવિ પ્રાણી, વિજયલક્ષ્મી સુખકારીજી. ૧

પછી ખમાસમણ દઈ ઊભા રહી, મનઃપર્યવજ્ઞાનના ગુણ સ્તવવા અર્થે દુહા કહેવા, તે આ પ્રમાણે—

દુહા.

મનઃપર્યવ દુગ ભેદથી, સંયમ ગુણ લહી શુદ્ધ, ભાવ મનોગત સંજ્ઞીના, જાણે પ્રગટ વિશુદ્ધ૦ ઘટ એ પુરુષે ધારીયો,

ઈમ સામાન્ય ગ્રહંતે, પાંચે વિશેષ વિમુખ લહે, ઋજુમતિ મનહ મુણંતં એ ગુણ જેહને ઊપન્યો, સર્વવિરતિ ગુણઠાણ, અણમું હિતથી તેહના, ચરણકમલ ચિત્ત આણ ૧ અસા- સમણ દઈ, નગર જાતિ કંચનતણો, ધાર્યો ઘટ એહ રૂપ; ઈમ વિશેષ મન જાણતો, વિપુલમતિ અનુરૂપ૦ ૨ એ ગુણ જેહને૦ એ આંકણી

કેવળજ્ઞાન.

પ્રથમ ખમાસમણ દઈને ઈચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! પંચમ કેવલજ્ઞાનઆરાધનાર્થં ચૈત્યવંદન કરું ! ઈચ્છ૦ કહી ચૈત્યવંદન કરવું, તે આ પ્રમાણે—

પંચમ શ્રી કેવલજ્ઞાનનું ચૈત્યવંદન

શ્રી જિન ચઉનાણી થઈ, શુકલધ્યાન અભ્યાસે, અતિશય આત્મરૂપ, ક્ષણ ક્ષણ પ્રકાશે, નિદ્રા સ્વપ્ન જાગર દશા, તે સવિ દૂર હોવે, ચોથી ઉજાગર દશા, તેહનો અનુભવ જોવે, ક્ષપકશ્રેણી આરોહિયા એ, અપૂર્વ શક્તિ સયોગે, લહી ગુણ- ઠાણ બારમું, તુરીય કષાય વિયોગે ૧ નાણ દંસણ આવરણમોહ, અંતરાય ઘનઘાતી, કર્મ દુષ્ટ ઉચ્છેદીને, થયા પરમાતમ જાતી; ક્ષેય ધરમ સવિ વસ્તુના, સમયાંતર ઉપયોગ, પ્રથમ વિશેષ- પણે ગ્રહે, બીજે સામાન્ય સંયોગ, સાદિ અનંત ભાગે કરી, દર્શન જ્ઞાન અનંત, ગુણઠાણું લહી તેરમું, ભાવ જિણંદ જયવંત ૨ મૂલ પયડીનો એક બંધ, સત્તા ઉદયે ચાર; ઉત્તરપયડીનો એક બંધ, તિમ ઉદયે રહે બાયાલ, સત્તા પંચાસી તણી, કર્મ જેહવાં રજ્જુ છાર, મન વચ કાયા યોગ

જાસ, અવિચલ અવિકાર; સયોગી કેવલીતણી એ, પામી દશાયે વિચરે; અક્ષય કેવલજ્ઞાનના, વિજયલક્ષ્મી ગુણ ઉચ્ચરે. ૩

પછી નમુત્થુ૦ જાવંતિ૦ જાવંત૦ નમોઽર્હત્‌૦ કહી સ્તવન કહેવું, તે આ પ્રમાણે—

પંચમ શ્રી કેવલજ્ઞાનનું સ્તવન.

(કપૂર હોયે અતિ ઉજલો રે—એ દેશી)

શ્રી જિનવરને પ્રગટ થયું રે, ક્ષાયિકભાવે જ્ઞાન. દોષ અઢાર અભાવથી રે, ગુણ ઉપન્યા તે પ્રમાણ રે, ભવિયા, વંદો કેવલજ્ઞાન. ૧ પંચમી દિન ગુણખાણ રે, ભવિયા વંદો૦ એ આંકણી. અનાસીના નામનો રે, કિશ્યો વિશેષ કહેવાય ? એ તો મધ્યમા વૈખરી રે, વચન ઉલ્લેખ ઠરાય રે. ભવિ૦ વંદો૦ ધ્યાન ટાણે પ્રભુ તું હોય રે, અલખ અગોચર રૂપ; પરા પશ્યંતિ પામીને રે, કાંઇ પ્રમાણે મુનિરૂપ રે. ભવિ૦ વંદો૦ ૩ છતી પર્યાય જે જ્ઞાનના રે, તે તો નવિ બદલાય; જ્ઞેયની નવ નવી વર્તના રે, સમયમાં સર્વ જણાય રે. ભવિ૦ વંદો૦ ૪ બીજા જ્ઞાનતણી પ્રભા રે, એહમાં સર્વ સમાય; રવિ પ્રભાથી અધિક નહીં રે, નક્ષત્ર ગણ સમુદાય રે. ભવિ૦ વંદો૦ ૫ ગુણ અનંતા જ્ઞાનના રે, જાણે ધન્ય નર તેહ; વિજયલક્ષ્મીસૂરિ તે લહે રે, જ્ઞાન મહોદય ગેહ રે. ભવિ૦ વંદો૦ ૬

પછી ખમાસમણ દઈ ઈચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્‌ શ્રી કેવલજ્ઞાનઆરાધનાર્થં કાઉસ્સગ્ગ કરું ? ઇચ્છં ?. શ્રી કેવલજ્ઞાન આરાધનાર્થં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં, વંદણવત્તિઆએ અન્નત્થ કહી

એક લોગસ્સનો ન આવડે તો ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી નમોઽર્હત્૦ કહી થોય કહેવી. તે આ પ્રમાણે—

થોય.

(પ્રહ ઉઠી વંદૂ—એ દેશી)

છત્રત્રય ચામર, તરુ અશોક સુખકાર, દિવ્ય ધ્વનિ દુંદુભિ, ભામંડલ ઝલકાર, વરસે સુર કુસુમે, સિંહાસન જિન સાર, વંદે લક્ષ્મીસૂરિ કેવલ જ્ઞાન ઉદાર

પછી ખમાસમણ દઈ ઉભા રહી, કેવલજ્ઞાનના ગુણ સ્તવવા અર્થે દુહા કહેવા, તે આ પ્રમાણે—

પંચમ શ્રી કેવલજ્ઞાનના દુહા.

બહિરાતમ ત્યાગે કરી, અંતર આતમ રૂપ, અનુભવી જે પરમાતમા, ભેદ એકજ ચિદ્રુપ ૧ પુરુષોત્તમ પરમેશ્વરુ, પરમાનંદ ઉપયોગ, જાણે દેખે સર્વને, સ્વરૂપરમણ સુખ ભોગ ૨. ગુણ પર્યાય અનંતતા, જાણે સઘલા દ્રવ્ય, કાલત્રય વેદિ જિણંદ, ભાવિત ભવ્યાભવ્ય ૩ અલોક અનંતો લોકમાં, થાપે જેહ સમત્થ, આતમ એક પ્રદેશમાં, વીર્ય અનંત પસત્થ૦ ૪ કેવલદંસણ નાણનો, ચિદાનંદ ઘન તેજ, જ્ઞાનપંચમી દિન પૂજીયે, વિજયલક્ષ્મી શુભ હેજ. ૫

શ્રી મૌનએકાદશીનું દોઢસો કલ્યાણકનું ગણણું.

૧ જંબૂદ્વીપે ભરતે અતીત ચોવીશી.

૪ શ્રી મહાયશ સર્વજ્ઞાય નમઃ

૬ શ્રી સર્વાનુભૂતિઅર્હતે નમઃ

૬ શ્રી સર્વાનુભૂતિનાથાય નમઃ
૬ શ્રી સર્વાનુભૂતિસર્વજ્ઞાય નમઃ
૭ શ્રી શ્રીધરનાથાય નમઃ

૨. જંબૂદ્વીપે ભરતે વર્ત્તમાન ચોવીશી.

૨૧ શ્રી નમિનાથસર્વજ્ઞાય નમઃ
૧૯ શ્રી મલ્લિનાથઅર્હતે નમઃ
૧૯ શ્રી મલ્લિનાથનાથાય નમઃ
૧૯ શ્રી મલ્લિનાથસર્વજ્ઞાય નમઃ
૧૮ શ્રી અરનાથનાથાય નમઃ

૩. જંબૂદ્વીપે ભરતે અનાગત ચોવીશી.

૪ શ્રી સ્વયંપ્રભસર્વજ્ઞાય નમઃ
૬ શ્રી દેવશ્રુતઅર્હતે નમઃ
૬ શ્રી દેવશ્રુતનાથાય નમઃ
૬ શ્રી દેવશ્રુતસર્વજ્ઞાય નમઃ
૭ શ્રી ઉદયનાથનાથાય નમઃ

૪. ધાતકી ખંડે પૂર્વ ભરતે અતીત ચોવીશી.

૪ શ્રી અકલંકસર્વજ્ઞાય નમઃ
૬ શ્રી શુભંકરનાથઅર્હતે નમઃ
૬ શ્રી શુભંકરનાથનાથાય નમઃ
૬ શ્રી શુભંકરનાથસર્વજ્ઞાય નમઃ
૭ શ્રી સપ્તનાથનાથાય નમઃ

૫. ધાતકી ખંડે પૂર્વભરતે વર્તમાન ચોવીશી.

૨૧ શ્રી બ્રહ્મેન્દ્રનાથસર્વજ્ઞાય નમઃ

૧૯ શ્રી ગુણનાથઅર્હતે નમ
૧૨ શ્રી ગુણનાથનાથાય નમ
૧૯ શ્રી ગુણનાથસર્વજ્ઞાય નમ
૧૮ શ્રી ગાગિકનાથનાથાય નમ

૬. ધાતકીખંડે પૂર્વભરતે અનાગત ચોવીશી.

૪ શ્રી સાપ્રતસર્વજ્ઞાય નમ
૬ શ્રી મુનિનાથઅર્હતે નમ
૬ શ્રી મુનિનાથનાથાય નમ
૬. શ્રી મુનિનાથસર્વજ્ઞાય નમ
૭ શ્રી વિશિષ્ટનાથનાથાય નમ

૭ પુષ્કરવરદ્વીપે પૂર્વભરતે અતીત ચોવીશી.

૪ શ્રી સુમૃદુનાથસર્વજ્ઞાય નમ
૬ શ્રી વ્યક્તનાથઅર્હતે નમ
૬ શ્રી વ્યક્તનાથનાથાય નમ
૬ શ્રી વ્યક્તનાથસર્વજ્ઞાય નમ
૭ શ્રી કલાશતનાથાય નમ

૮ પુષ્કરવરદ્વીપે પૂર્વભરતે વર્ત્તમાન ચોવીશી

૨૧ શ્રી અરણ્યવાસસર્વજ્ઞાય નમ
૧૮ શ્રી યોગનાથઅર્હતે નમ
૧૯ શ્રી યોગનાથનાથાય નમ
૧૯ શ્રી યોગનાથસર્વજ્ઞાય નમ
૧૮ શ્રી અયોગનાથનાથાય નમ

૯. પુષ્કરવરદ્વીપે પૂર્વભરતે અનાગત ચોવીશી.

૪ શ્રી પરમસર્વજ્ઞાય નમ

૯ શ્રી શુદ્ધાર્ત્તિનાથઅર્હતે નમઃ
૯ શ્રી શુદ્ધાર્ત્તિનાથનાથાય નમઃ
૯ શ્રી શુદ્ધાર્ત્તિનાથસર્વજ્ઞાય નમઃ
૭ શ્રી નિઃક્લેશનાથનાથાય નમઃ

૧૦. ધાતકીખંડે પશ્ચિમભરતે અતીત ચોવીશી.
૪ શ્રી સર્વાર્થસર્વજ્ઞાય નમઃ
૬ શ્રી હરિભદ્રઅર્હતે નમઃ
૬ શ્રી હરિભદ્રનાથાય નમઃ
૬ શ્રી હરિભદ્રસર્વજ્ઞાય નમઃ
૭ શ્રી મગધાધિપનાથાય નમઃ

૧૧. ધાતકીખંડે પશ્ચિમ ભરતે વર્ત્તમાન ચોવીશી.
૨૧ શ્રી પ્રયચ્છસર્વજ્ઞાય નમઃ
૧૯ શ્રી અક્ષોભનાથઅર્હતે નમઃ
૧૯ શ્રી અક્ષોભનાથનાથાય નમઃ
૧૯ શ્રી અક્ષોભનાથસર્વજ્ઞાય નમઃ
૧૮ શ્રી મલયસિંહનાથાય નમઃ

૧૨. ધાતકીખંડે પશ્ચિમભરતે અનાગત ચોવીશી.
૪ શ્રી દિનરુક્સર્વજ્ઞાય નમઃ
૬ શ્રી ધનદનાથઅર્હતે નમઃ
૬ શ્રી ધનદનાથનાથાય નમઃ
૬ શ્રી ધનદનાથસર્વજ્ઞાય નમઃ
૭ શ્રી પૌષધનાથનાથાય નમઃ

૧૩. પુષ્કરવરદ્વીપે પશ્ચિમભરતે અતીત ચોવીશી.
૪ શ્રી પ્રલંબસર્વજ્ઞાય નમઃ

૬ શ્રી ચારિત્રનિધિઅર્હતે નમઃ
૬ શ્રી ચારિત્રનિધિનાથાય નમઃ
૬ શ્રી ચારિત્રનિધિસર્વજ્ઞાય નમઃ
૭ શ્રી પ્રશમરાજિતનાથાય નમઃ

૧૪ પુષ્કરવરદ્વીપે પશ્ચિમ ભરતે વર્ત્તમાન ચોવીશી.
૨૧ શ્રી સ્વામીસર્વજ્ઞાય નમઃ
૧૯ શ્રી વિપરીતનાથઅર્હતે નમઃ
૧૯ શ્રી વિપરીતનાથનાથાય નમઃ
૧૯ શ્રી વિપરીતનાથસર્વજ્ઞાય નમઃ
૧૮ શ્રી પ્રસાદનાથનાથાય નમઃ

૧૫ પુષ્કરવરદ્વીપે પશ્ચિમ ભરતે અનાગત ચોવીશી.
૪ શ્રી અઘટિતનાથસર્વજ્ઞાય નમઃ
૬ શ્રી ભ્રમણેન્દ્રનાથઅર્હતે નમઃ
૬ શ્રી ભ્રમણેન્દ્રનાથનાથાય નમઃ
૬ શ્રી ભ્રમણેન્દ્રનાથસર્વજ્ઞાય નમઃ
૭ શ્રી ઋષભચંદ્રનાથાય નમઃ

૧૬ જંબૂદ્વીપે ઐરવતે અતીત ચોવીશી.
૪ શ્રી દયાતસર્વજ્ઞાય નમઃ
૬ શ્રી અભિનંદનનાથઅર્હતે નમઃ
૬ શ્રી અભિનંદનનાથનાથાય નમઃ
૬ શ્રી અભિનંદનનાથસર્વજ્ઞાય નમઃ
૭ શ્રી રત્નેશનાથનાથાય નમઃ

૧૭ જંબુદ્વીપે ઐરવતે વર્ત્તમાન ચોવીશી.

૨૧ શ્રી શ્યામકોષ્ટસર્વજ્ઞાય નમઃ
૧૯ શ્રી મરુદેવનાથઅર્હતે નમઃ
૧૯ શ્રી મરુદેવનાથનાથાય નમઃ
૧૯ શ્રી મરુદેવનાથસર્વજ્ઞાય નમઃ
૧૮ શ્રી અતિપાર્શ્વનાથનાથાય નમઃ

૧૮ જંબુદ્વીપે ઐરવતે અનાગત ચોવીશી.

૪ શ્રી નંદિષેણુસર્વજ્ઞાય નમઃ
૬ શ્રી વ્રતધરનાથઅર્હતે નમઃ
૬ શ્રી વ્રતધરનાથનાથાય નમઃ
૬ શ્રી વ્રતધરનાથસર્વજ્ઞાય નમઃ
૭ શ્રી નિર્વાણુનાથનાથાય નમઃ

૧૯ ધાતકીખંડે પૂર્વઐરવતે અતીત ચોવીશી.

૪ શ્રી સૌંદર્યસર્વજ્ઞાય નમઃ
૬ શ્રી ત્રિવિક્રમનાથઅર્હતે નમઃ
૬ શ્રી ત્રિવિક્રમનાથનાથાય નમઃ
૬ શ્રી ત્રિવિક્રમનાથસર્વજ્ઞાય નમઃ
૭ શ્રી નરસિંહનાથનાથાય નમઃ

૨૦ ધાતકીખંડે પૂર્વ ઐરવતે વર્ત્તમાન ચોવીશી.

૨૧ શ્રી ક્ષેમંતસર્વજ્ઞાય નમઃ
૧૯ શ્રી સંતોષિતનાથઅર્હતે નમઃ
૧૯ શ્રી સંતોષિતનાથનાથાય નમઃ
૧૯ શ્રી સંતોષિતનાથસર્વજ્ઞાય નમઃ

૧૮ શ્રી કામનાથનાથાય નમ

૨૧ ધાતકીખંડે પૂર્વ ઐરવતે અનાગત ચોવીશી.

૪ શ્રી મુનિનાથસર્વજ્ઞાય નમ
૬ શ્રી ચંદ્રદાહઅર્હતે નમ
૬ શ્રી ચંદ્રદાહનાથાય નમ
૬ શ્રી ચંદ્રદાહસર્વજ્ઞાય નમ
૭ શ્રી દિલાદિત્ય નાથાય નમ

૨૨ પુષ્કરાર્દ્ધ પૂર્વ ઐરવતે અતીત ચોવીશી.

૪ શ્રી અષ્ટાહિકસર્વજ્ઞાય નમ
૬ શ્રી વણિક્નાથઅર્હતે નમ
૬ શ્રી વણિક્નાથનાથાય નમ
૬ શ્રી વણિક્નાથસર્વજ્ઞાય નમ
૭ શ્રી ઉદયજ્ઞાનનાથાય નમ

૨૩ પુષ્કરાર્દ્ધ પૂર્વ ઐરવતે વર્તમાન ચોવીશી.

૨૧ શ્રી તમોકંદસર્વજ્ઞાય નમ
૧૯ શ્રી સાયકાક્ષઅર્હતે નમ
૧૯ શ્રી સાયકાક્ષનાથાય નમ
૧૯ શ્રી સાયકાક્ષસર્વજ્ઞાય નમ
૧૮ શ્રી ક્ષેમંતનાથનાથાય નમ

૨૪ પુષ્કરાર્દ્ધ પૂર્વ ઐરવતે અનાગત ચોવીશી.

૪ શ્રી નિર્વાણિકસર્વજ્ઞાય નમ
૬ શ્રી રવિરાજઅર્હતે નમ
૬ શ્રી રવિરાજનાથાય નમ

૧૭ જંબુદ્વીપે ઐરવતે વર્ત્તમાન ચોવીશી.

૨૧ શ્રી શ્યામકોષ્ટસર્વજ્ઞાય નમઃ
૧૯ શ્રી મરુદેવનાથઅર્હતે નમઃ
૧૯ શ્રી મરુદેવનાથનાથાય નમઃ
૧૯ શ્રી મરુદેવનાથસર્વજ્ઞાય નમઃ
૧૮ શ્રી અતિપાર્શ્વનાથનાથાય નમઃ

૧૮ જંબુદ્વીપે ઐરવતે અનાગત ચોવીશી.

૪ શ્રી નંદિષેણુસર્વજ્ઞાય નમઃ
૬ શ્રી વ્રતધરનાથઅર્હતે નમઃ
૬ શ્રી વ્રતધરનાથનાથાય નમઃ
૬ શ્રી વ્રતધરનાથસર્વજ્ઞાય નમઃ
૭ શ્રી નિર્વાણુનાથનાથાય નમઃ

૧૯ ધાતકીખંડે પૂર્વઐરવતે અતીત ચોવીશી.

૪ શ્રી સૌંદર્યસર્વજ્ઞાય નમઃ
૬ શ્રી ત્રિવિક્રમનાથઅર્હતે નમઃ
૬ શ્રી ત્રિવિક્રમનાથનાથાય નમઃ
૬ શ્રી ત્રિવિક્રમનાથસર્વજ્ઞાય નમઃ
૭ શ્રી નરસિંહનાથનાથાય નમઃ

૨૦ ધાતકીખંડે પૂર્વ ઐરવતે વર્ત્તમાન ચોવીશી.

૨૧ શ્રી ક્ષેમંતસર્વજ્ઞાય નમઃ
૧૯ શ્રી સંતોષિતનાથઅર્હતે નમઃ
૧૯ શ્રી સંતોષિતનાથનાથાય નમઃ
૧૯ શ્રી સંતોષિતનાથસર્વજ્ઞાય નમઃ

૧૮ શ્રી કામનાથનાથાય નમઃ

૨૧ ધાતકીખંડે પૂર્વ ઐરવતે અનાગત ચોવીશી.

૪ શ્રી મુનિનાથસર્વજ્ઞાય નમઃ
૬ શ્રી ચંદ્રદાહઅર્હતે નમઃ
૬ શ્રી ચંદ્રદાહનાથાય નમઃ
૬ શ્રી ચંદ્રદાહસર્વજ્ઞાય નમઃ
૭ શ્રી દિલાદિત્ય નાથાય નમઃ

૨૨ પુષ્કરાર્દ્ધ પૂર્વ ઐરવતે અતીત ચોવીશી.

૪ શ્રી અષ્ટાહ્નિકસર્વજ્ઞાય નમઃ
૬ શ્રી વણિકનાથઅર્હતે નમઃ
૬ શ્રી વણિકનાથનાથાય નમઃ
૬ શ્રી વણિકનાથસર્વજ્ઞાય નમઃ
૭ શ્રી ઉદયજ્ઞાનનાથાય નમઃ

૨૩ પુષ્કરાર્દ્ધ પૂર્વ ઐરવતે વર્તમાન ચોવીશી.

૨૧ શ્રી તમોકંદસર્વજ્ઞાય નમઃ
૧૯ શ્રી સાયકાક્ષઅર્હતે નમઃ
૧૯ શ્રી સાયકાક્ષનાથાય નમઃ
૧૯ શ્રી સાયકાક્ષસર્વજ્ઞાય નમઃ
૧૮ શ્રી ક્ષેમંતનાથનાથાય નમઃ

૨૪ પુષ્કરાર્દ્ધ પૂર્વ ઐરવતે અનાગત ચોવીશી.

૪ શ્રી નિર્વાણિકસર્વજ્ઞાય નમઃ
૬ શ્રી રવિરાજઅર્હતે નમઃ
૬ શ્રી રવિરાજનાથાય નમઃ

૬ શ્રી રવિરાજસર્વજ્ઞાય નમઃ
૭ શ્રી પ્રથમનાથનાથાય નમઃ

૨૫ ધાતકીખંડે પશ્ચિમ ઐરવતે અતીત ચોવીશી.

૪ શ્રી પૂરૂરવાસર્વજ્ઞાય નમઃ
૬ શ્રી અવબોધઅર્હતે નમઃ
૬ શ્રી અવબોધનાથાય નમઃ
૬ શ્રી અવબોધસર્વજ્ઞાય નમઃ
૭ શ્રી વિક્રમેંદ્રનાથાય નમઃ

૨૬ ધાતકીખંડે પશ્ચિમ ઐરવતે વર્ત્તમાન ચોવીશી.

૨૧ શ્રી સુશાંતિસર્વજ્ઞાય નમઃ
૧૯ શ્રી હરદેવઅર્હતે નમઃ
૧૯ શ્રી હરદેવનાથાય નમઃ
૧૯ શ્રી હરદેવસર્વજ્ઞાય નમઃ
૧૮ શ્રી નંદિકેશનાથાય નમઃ

૨૭ ધાતકીખંડે પશ્ચિમ ઐરવતે અનાગત ચોવીશી.

૪ શ્રી મહામૃગેંદ્રસર્વજ્ઞાય નમઃ
૬ શ્રી અશોચિતઅર્હતે નમઃ
૬ શ્રી અશોચિતનાથાય નમઃ
૬ શ્રી અશોચિતસર્વજ્ઞાય નમઃ
૭ શ્રી ધર્મેન્દ્રનાથનાથાય નમઃ

૨૮ પુષ્કરવરદ્વીપે પશ્ચિમ ઐરવતે અતીત ચોવીશી.

૪ શ્રી અશ્વવૃંદસર્વજ્ઞાય નમઃ
૬ શ્રી કુટિલકઅર્હતે નમઃ

૬ શ્રી કુટિલકનાથાય નમઃ
૬ શ્રી કુટિલકસર્વજ્ઞાય નમઃ
૭ શ્રી વર્દ્ધમાનનાથાય નમઃ

૨૯ પુષ્કરવરદ્વીપે પશ્ચિમે ઐરવતે વર્ત્તમાન ચોવીશી.
૨૧ શ્રી નંદિકેશસર્વજ્ઞાય નમઃ
૧૯ શ્રી ધર્મચંદ્રઅર્હતે નમ
૧૯ શ્રી ધર્મચંદ્રનાથાય નમઃ
૧૯ શ્રી ધર્મચંદ્રસર્વજ્ઞાય નમઃ
૧૮ શ્રી વિવેકનાથનાથાય નમ

૩૦ પુષ્કરવરદ્વીપે પશ્ચિમ ઐરવતે અનાગત ચોવીશી.
૪ શ્રી કલાપકસર્વજ્ઞાય નમ
૬ શ્રી વિશોમનાથઅર્હતે નમ
૬ શ્રી વિશોમનાથનાથાય નમ
૬ શ્રી વિશોમનાથસર્વજ્ઞાય નમઃ
૭ શ્રી અરણ્યનાથનાથાય નમ

પંડિત શ્રી રૂપવિજયજીવિરચિત

મૌન એકાદશીના દેવવંદન.

પ્રથમ દેવવંદન જોડો.

સ્થાપનાચાર્ય આગળ અથવા નવકાર પંચિંદિયવડે પુસ્તકની સ્થાપના સ્થાપીને પ્રથમ ઇરિયાવહી૦ તસ્સ ઉત્તરી૦ અન્નત્થ કહી એક લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો અને ન આવડે તો ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારી પ્રગટ લોગસ્સ કહી ખ-

ખમાસમણ દઈ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! ચૈત્યવંદન કરું ? ઇચ્છં કહી યોગમુદ્રાએ બેસી નીચે પ્રમાણે ચૈત્યવંદન કરવું.

પ્રથમ ચૈત્યવંદન.

નગરગજપુરપુરંદરપુર–શોભયા અતિજિત્વરં, ગજવાજિરથવરકોટિકલિતં ઇંદિરાભૃતસંદિરં; નરનાથબત્રીશસહસસેવિત–ચરણપંકજસુખકરં, સુરઅસુરવ્યંતરનાથપૂજિત, નમો શ્રીઅર-જિનવરં૦ ૧ અપ્સરાસમરૂપ અદ્ભૂત–કલાયૌવનગુણભરી, એક લાખ બાણુ સહસ ઉપર, સોહિએ અંતેઉરી; ચોરાશી લખ ગજ વાજી સ્યંદન, કોટિ છન્નુ ભટવરં. સુર અ૦ ૨ સગ પણિંદી સગ એગિંદી, ચઉદ રત્નશું શોભિતં, નવનિધાના–ધિપતિ નાકી, ભક્તિભાવભૃતૈર્નતં; કોટિ છન્નુ ગ્રામનાયક, સકલશત્રુ-વિજિત્વરં. સુર અ૦ ૩ સહસ અષ્ટો–ત્તર સુલંછન–લક્ષિતં કનકચ્છવિં; ચિન્હનંદાવર્ત્તશોભિત, સ્વપ્રભાનિર્જિતરવિં; ચક્રી સપ્તમ ભુક્તભોગી, અષ્ટાદશમો જિનવરં. સુર અ૦ ૪ લોકાંતિકાસરબોધિતો જિન, ત્યક્તરાજ્યરમાભરં; મૃગશિર એકાદશી શુક્લપક્ષે, ગ્રહિતસંયમસુખકરં, અરનાથ પ્રભુપદ પદ્મ સેવન, શુદ્ધરૂપ સુખાકરં. સુર અ૦ ૫

પછી જં કિંચિ૦ નમુત્થુણં૦ અને જયવીયરાય અર્ધું કહી પછી ખમાસમણ દઈને બીજું ચૈત્યવંદન કરવું, તે આ પ્રમાણે—

દ્વિતીય ચૈત્યવંદન.

રાય સુદર્શન કુલ નભે, નૂતન દિનમણી રૂપ; દેવી માતા જનમિયો, નમે સુરાસુર ભૂપ. ૧ કુમર રાજ્ય ચક્રીપણે, ભોગવી

ભોગ ઉદાર, ત્રેસઠ સહસ વરસાં પછી, લીધે પ્રભુ સંયમભાર. ૨ સહસ પુરુષ સાથે લીધે, સંયમ શ્રીજિનરાય; દસે પદ પદ નમ્યા થકી, શુદ્ધ રૂપ નિજ થાય. ૩

પછી જં કિંચિ૦ નમુત્થુણં૦ અરિહંતચેઇયાણં૦ અન્નત્થ૦ કહી એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારી એક થોય કહેવી પછી લોગસ્સ૦ સવ્વલોએ અરિહંત૦ અન્નત્થ૦ કહી એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. પછી પારી બીજી થોય કહેવી. પછી પુખ્ખરવર૦ સુઅસ્સ ભગવઓ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં વંદણ વત્તિઆએ૦ અન્નત્થ૦ કહી એક નવકારનો કાઉસગ્ગ કરી પારી ત્રીજી થોય કહેવી પછી સિદ્ધાણં બુદ્ધાણં૦ વેયાવચ્ચગ૦ તસ્સઉત્તરી૦ અન્નત્થ૦ કહી ચોથી થોય કહેવી તે થોયો આ પ્રમાણે—

શ્રી અરજિનની થોયો

શ્રી અરનાથ જિનેશ્વરુ, ચક્રી સપ્તમ સોહે; કનક વરણ છબી જેહની, ત્રિભુવન મન મોહે; ભોગ કરમનો ક્ષય કરી, જિન દીક્ષા લીધી, મન પર્યવનાણી થયા, કરી યોગની સિદ્ધિ. ૧ માગસિર શુદિ એકાદશી, અર દીક્ષા લીધી; મલ્લિ જનમ વ્રત કેવલી, નમી કેવલ ઋદ્ધિ; દશ ક્ષેત્રે ત્રણ કાલના, પંચ પંચ કલ્યાણ, તિણે એ તીથિ આરાધતાં, લહીએ શિવપુર ઠાણ. ૨ અંગ ઇગ્યાર આરાધવા, વળી બાર ઉપાંગ; મૂલસૂત્ર ચારે ભલા, ષટ્ છેદ સુચંગ; દશ પયન્ના દીપતા, નંદી અનુ- યોગદ્વાર; [illegible] હ આરાધતા, લહો ભવ જલ પાર. જિનપદ [illegible] ર, સમકિત ગુણિધારી;

સોહામણો, દેવી ધારણી સારી; પ્રભુપદ પદ્મની સેવના, કરે જે નરનારી; ચિદાનંદ નિજ રૂપને, લહે તે નિરધારી. ૪

પછી બેસી નમુત્થુણં કહી અરિહંતચેઈઆણં૦ અન્નત્થ૦ કહી એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારી નમોऽર્હત્ કહી બીજા જોડાની પ્રથમ થોય કહેવી. ત્યારપછી લોગસ્સ૦ સવ્વ-લોએ૦ અન્નત્થ કહી નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારી બીજા જોડાની બીજી થોય કહેવી. પછી પુક્ખરવરદી૦ સુઅસ્સ ભગવઓ૦ અન્નત્થ૦ કહી નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારી ત્રીજી થોય કહેવી. પછી સિદ્ધાણં૦ વેયાવચ્ચ૦ તસ્સઉત્તરી૦ અન્નત્થ કહી ચોથી થોય કહેવી. એ રીતે પૂર્વની પેઠે ચારે થોયો કહેવી. તે થોયો નીચે પ્રમાણે—

શ્રી અરજિન થોયો

શ્રી અરજિન ધ્યાવો, પુણ્યના થોક પાવો; સવિ દુરિત ગમાવો, ચિત્ત પ્રભુ ધ્યાન લાવો; મદ મદન વિરાવો, ભાવના શુદ્ધ ભાવો; જિનવર ગુણ ગાવો, જિમ લહો મોક્ષ ઠાવો. ૧ સવિ જિનસુખકારી, ક્ષય કરી મોહ ભારી; કેવલ શુચિ ધારી, માન માયા નિવારી; થયા જગ ઉપગારી, ક્રોધ યોદ્ધા પહારી; શુચિગુણગણધારી, જે વર્યા સિદ્ધિ નારી. ૨ નવતત્ત્વ વખાણી, સપ્તભંગી પ્રમાણી; સગ નયથી મિલાણી, ચાર અનુયોગ ખાણી; જિનવરની વાણી, જે સુણે ભવ્ય પ્રાણી; તિણે કરી અઘહાણી, જઈ વરે સિદ્ધિ રાણી. ૩ સમકિતી નરનારી, તેહની ભક્તિકારી; ધારણી સૂરી સારી, વિઘ્નના થોક હારી; પ્રભુ આણાકારી, લબ્ધિ લીલા વિહારી; સંઘદુરિત નિવારી, હોજ્યો આણંદકારી. ૪

પછી નમુત્થુણં કહી, જાવંતિ ચેઇઆઇં૦ કહી પછી જાવંત કેવિ સાહૂ૦ કહી પછી નમોઽર્હત્ કહી સ્તવન કહેવું. તે આ પ્રમાણે-

શ્રી અરજિન દીક્ષાકલ્યાણક સ્તવન

(ફતેમલના ગીતની દેશી)

જગપતિ શ્રી અરજિન જગદીશ, હસ્તિનાગપુર રાજીયો, જગપતિ રાય સુદર્શન નંદ, મહિમા મહિમાંહે ગાજીયો. ૧ જગપતિ કંચન વરણ-શરીર, કામિત પુરણ સુરતરુ, જગપતિ લછન નંદાવર્ત્ત, ત્રણ ભુવન મંગલકરુ. ૨ જગપતિ ષટ્‌ખંડ ભરત અખંડ, ચક્રવર્તિની સંપદા, જગપતિ સહસ બત્રીશ ભૂપાલ, સેવિત ચરણકમલ સદા ૩ જગપતિ સોહે સુંદર વાન, ચઉસઠ સહસ અંતેઉરી, જગપતિ ભોગવી ભોગ રસાલ, જોગદશા ચિત્તમા ધરી ૪ જગપતિ સહસ પુરુષ સંઘાત, મૃગશિર શુદિ એકાદશી, જગપતિ સંયમ લીયે પ્રભુ ધીર, ત્રિકરણ યોગે ઉલ્લસી ૫ જગપતિ ચોસઠ સુરપતિ તામ, ભક્તિ કરે ચિત્ત ગહગહી; જગપતિ નાચે સુર વધુ કોડિ, અંગ મોડી આગલ રહી. ૬ જગપતિ વાજે નવ નવ છંદ, દેવ વાજિંત્ર સોહામણા, સુરપતિ દેવદૂષ્ય ઠવે ખંધ, પુષ્પવૃષ્ટિ કરે સુર ઘણા. ૭ જગપતિ ધન્ય વેલા ઘડી તેહ, ધન્ય તે સુરનર ખેચરા; જગપતિ જેણે કલ્યાણક દીઠ, ધન્ય જનમ તે ભવ તર્યા ૮ જગપતિ પ્રભુપદ પદ્મની સેવ, ત્રિકરણ શુદ્ધે જે કરે, જગપતિ કરીય કરમનો અંત, શુદ્ધ રૂપ નિજ તે વરે ૯

પછી જય વીયરાય અર્દ્ધા કહીને ખમાસમણ દઇ ચૈત્યવંદનનો આદેશ માગી ત્રીજુ ચૈત્યવંદન કહેવું, તે આ પ્રમાણે

તૃતીય ચૈત્યવંદન

અવધિજ્ઞાને આલોગીને, નિજ દીક્ષા કાલ; દાન સંવચ્છરી જિન દીયે, મનોવાંછિત તતકાલ. ૧ ધન કણ કંચન કામિની, રાજ ઋદ્ધિભંડાર; છંડી સંયમ આદરે, સહસ પુરુષ પરિવાર. ૨ મૃગશિર શુદિ એકાદશી એ, સંયમ લીયે મહારાજ; તસ પદ પદ્મ સેવનથકી, સીઝે સઘલાં કાજ. ૩

પછી જંકિંચિ કહી નમુત્થુણં કહીને, જય વીયરાય સંપૂર્ણ કહેવા.

દેવવંદનનો બીજો જોડો.

વિધિ—પ્રથમના જોડાની સાફક જ હવે પછીના સઘળા જોડાની વિધિ જાણવી.

પ્રથમ ચૈત્યવંદન

જય જય મલ્લિ જિણંદ ચંદ, ગુણ કંદ અમંદ; નમે સુરાસુર ચંદ, તિમ ભૂપતિ વૃંદ. ૧ કુસુમગેહ શય્યા કુસુમ, કુસુમાભરણ સોહાય; જનની કૂખે જબ જિન હુતા, મલ્લિ નામ તિણે ઠાય. ૨ કુંભ નરેશ્વર કુલતિલો એ, મલ્લિનાથ જિનરાજ; તસ પદ પદ્મ નમ્યાથકી, સિઝે સઘલાં કાજ. ૩

દ્વિતીય ચૈત્યવંદન

નીલ વરણ દુઃખહરણ, શરણ શરણાગત વત્સલ; નિરૂપમ રૂપ નિધાન સુજસ, ગંગાજલ નિરમલ. ૧ સુગુણ સુરાસુર કોડિ, દોડી નિત્ય સેવા સારે; ભક્તિ જુક્તિ નિત્યમેવ, કરી

નિજ જન્મ સુધારે. ૨ બાલપણે જિનરાજને એ, સવિ મેલી હુલરાવે; જિન મુખ પદ્મ નીહાલીને, બહુ આણંદ પાવે. ૩

થોયોનો પ્રથમ જોડો

સુણ સુણ રે સાહેલી, ઉઠી સહુથી પહેલી, કરી સ્નાન વહેલી, જિમ વધે પુણ્ય વેલી; તજી મોહની પહેલી, ખંડ કરી કામવલ્લી, કરી ભક્તિ સુભલ્લી, પૂજિ જિન દેવ મલ્લી ૧ સવિ જિન સુખકારી, મોહ નિદ્રા નિવારી, ભવિજન નિસ્તારી, વાણી સ્યાદ્વાદધારી, નિર્મલ ગુણધારી, ધોત મિથ્યાત ગારી, નમિએ નર નારી, પાપ સતાપ છારી ૨ મૃગશિર અજુઆલી, સર્વ તિથિમા રસાલી, એકાદશી પાલી, પાપની શ્રેણિ ગાલી; આગમમા રસાલી, તિથિ કહી તે સંભાલી, શિવવધુ લટકાળી, પરણશે દેઈ તાલી. ૩ વૈરુટ્યા દેવી, ભકિત હિયડે ધરેવી, જિન ભકિત કરેવી, તેહના દુ ખ હરેવી; મમ મહિર કરેવી, લચ્છી લીલા વરેવી, કવિ રૂપ કહેવી, દેજો સુખ નિત્યમેવી ૪

થોયોનો બીજો જોડો

મિથિલાપુરી જાણી, સ્વર્ગ નગરી સમાણી, કુભ નૃપ ગુણખાણી, તેજથી વજ્રપાણી; પ્રભાવતી રાણી, દેવનારી સમાણી, તસ કૂખ વખાણી, જન્મ્યા જિહા મલ્લિ નાણી. ૧ દિશિકુમરી આવે, જન્મ કરણી ઠરાવે; જિનના ગુણ ગાવે, ભાવના ચિત્ત ભાવે, જન્મોત્સવ દાવે, ઇંદ્ર સુર શૈલ ઠાવે, હરિ જિન ગૃહ આવે, લઈ પ્રભુ મેરુ જાવે. ૨ અચ્યુત સુર રાજા, સ્નાત્ર કરે ભકિતભાજા, નિજ નિજ સ્થિતિભાજા, પૂજે જિન ભકિત

લાજા; નિજ ચઢત દિવાજા, સૂત્રમર્યાદ ભાજા; સમકિત કરી સાજા, ભોગવે સુખ માજા. ૩ સુરવધૂ મલી રંગે, ગાય ગુણ બહુ ઉમંગે; જિન લઇ ઉચ્છરંગે, ગોદે થાપે ઉમંગે; જિન-પતિને સંગે, ભક્તિરંગ પ્રસંગે, સંઘભક્તિ તરંગે, પામે લચ્છી અભંગે. ૪

શ્રી મલ્લિજિન જન્મ કલ્યાણક સ્તવન

(મારો પીયુડો પરઘર જાય, સુખી શું કહીયે રે)

મિથિલા તે નયરી દીપતી રે, કુંભ નૃપતિ કુલ હંસ; મલ્લિ જિણંદ સોહામણો રે, સયલ દેવ અવતંસ. ૧ સખી સુણ કહિયે રે, માહરો જિનજી મોહનવેલિ, હિયડે વહિયે રે; એ આંકણી. છપ્પન દિશિકુમરી મલી રે, કરતી જન્મના કાજ; હેજાલી હરખે કરી રે, હુલરાવે જિનરાજ. સખી૦ ૨ મહારો૦ વીણા વજાવે વાલહી રે, લળી લળી જિનગુણ ગાય; ચિરંજીવો એ બાલુડો રે, જિમ કંચનગિરિ રાય. સખી૦ ૩ મહા૦ કેઇ કરમાં વીંજણ ગ્રહી રે, વીંજે હરખે વાય; ચતુરા ચામર ઢાલતી રે, સુર વધુ મન મલકાય. સખી૦ ૪ મહા૦ નાચે સાચે પ્રેમથી રે, રાચે માચે ચિત્ત; જાચે સમકિત શુદ્ધતા રે, ભવ જલ તરણ નિમિત્ત. સ૦ ૫ મહા૦ ઉર શિર સ્કંધ ઉપર ધરે રે, સુરવધુ હોડા હોડિ; જગત તિલક ભાલે ધરી રે, કરતી ઓડા મોડિ સ૦ ૬ મહા૦ તવ સુરપતિ સુરગિરિ શિરે રે, નમન કરે કરજોડિ; તીર્થોદક કુંભા ભરી રે, સાત લાખ એક કોડિ સ૦ ૭ મહા૦ જિન જનની પાસે ઠવી રે, વરસી રયણની રાશિ; સુરપતિ નંદીશ્વર ગયા રે, ધરતાં મન ઉલ્લાસ સ૦ ૮

મહા૦ સુરપતિ નરપતિએ કર્યો રે, જન્મ ઉત્સવ અતિ ચંગ; મલ્લિ જણંદ પદ પદ્મશું રે, રૂપવિજય ધરે રંગ. સા૦ ૯ મહા૦

તૃતીય ચૈત્યવંદન.

પુરુષોત્તમ પરમાતમા, પરમ જ્યોતિ પરધાન, પરમાનંદ સ્વરૂપ રૂપ, જગમાં નહીં ઉપમાન. ૧ મરકત રત્ન સમાન વાન, તનુ કાંતિ બિરાજે, મુખ સોહા શ્રીકાર દેખી, વિધુમંડલ લાજે. ૨ ઇંદિવરદલ નયન સયલ, જન આણંદકારી, કુંભરાય કુલ ભાણુ ભાલ, દીપિત મનોહારી ૩ સુરવધુ નરવધુ મલિ મલિ, જિનગુણ ગણ ગાતી; ભક્તિ કરે ગુણવંતની, મિથ્યા અઘ ઘાતી. ૪ મલ્લિ જિણંદ પદ પદ્મની એ, નિત્ય સેવા કરે જેહ; રૂપવિજય પદ સંપદા, નિશ્ચય પામે તેહ. ૫

ઇતિ દ્વિતીય જોડો.

દેવવંદનનો તૃતીય જોડો.

વિધિ—હવે પછીના બધા જોડામાં પ્રથમ જોડાની પેઠે સર્વ વિધિ કરવી.

પ્રથમ ચૈત્યવંદન.

અદ્ભુત રૂપ સુગંધી શ્વાસ, નહીં રોગ વિકાર; મેલ નહી જયદેહ રેહ, પ્રસ્વેદ લગાર. ૧ સાગરવર ગંભીર ધીર, સુરગિરિ સમ જેહ; ઔષધિપતિ સમ સૌમ્ય કાંતિ, વર ગુણ ગણ ગેહ ૨ સહસ અષ્ટોત્તર લક્ષણે એ, લક્ષિત જિનવર દેહ; તસ પદ પદ્મ નમ્યાથકી, ન રહે પાપની રેહ. ૩

દ્વિતીય ચૈત્યવંદન.

સલ્લિનાથ શિવ સાથ, આઠ વર અક્ષરદાયી; છાજે ત્રિભુવન માંહિ, અધિક પ્રભુની ઠકુરાઈ. ૧ અનુત્તર સુરથી અનંત ગુણ, તનુ શોભા છાજે; આહાર નિહાર અદશ જાસ, વર અતિશય રાજે. ૨ મૃગશિર શુદિ એકાદશીએ, લીયે દીક્ષા જિનરાજ; તસ પદ્મ નસ્યાથકી, સીઝે સઘલાં કાજ. ૩

થોયોનો પ્રથમ જોડો.

નમો મલ્લિ જિણંદા, જિમ લહો સુખવૃંદા; દલિ દુરગતિ દંદા, ફેરી સંસાર ફંદા, પદયુગ અરવિંદા, સેવિયે થઈ અમંદા; જિમ શિવ સુખકંદા, વિસ્તરે છંડિ દંદા; ૧ જિનવર જયકારી, વિશ્વ ભવ્યોપકારી; કરે જબ વ્રત ત્યારી, જ્ઞાન ત્રીજે નિહારી; તવ સુર અધિકારી, વિનવે ભકિતધારી; વરો સંયમનારી, પરિગ્રહારંભ છારી. ૨. મણુપજજવ નાણી, હુઆ ચારિત્ર ખાણી; સુરનર ઇંદ્રાણી, વંદે બહુ ભાવ આણી; તે જિનની વાણી, સૂત્રમાંહિં લખાણી; આદરે જેહ પ્રાણી, તે વરે સિદ્ધિ રાણી. ૩ પારણું જસ ગેહે, નાથ કરે જઇ સ્વદેહે; ભરે કંચન નેહે, ઓક તસ દેવ નેહે; સંઘ દુરિત હરેહિં, દેવદેવી વરેહિં; કુબેર સુરેહિં, રૂપવિજય પ્રદેહિં. ૪

દ્વિતીય થોય જોડો.

મલ્લિ જિન નામે, સંપદા કોડ પામે; દુઃખ વામે, સ્વર્ગના સુખ જામે; સંયમ અભિરામે, જે યથાખ્યાત નામે; કરી

કર્મ વિરામે, જઇ વસે સિદ્ધિ-ધામે. ૧ પંચ ભરહ મઝાર, પંચ ઐરવત્ત સાર, ત્રિહું કાલ વિચાર, નેવું જિનના ઉદાર, કલ્યાણક વાર, જાપ જપિયે શ્રીકાર, જિમ કરી ભવ પાર, જઇ વરો સિદ્ધિ નાર ૨ જિનવરની વાણી, સૂત્રમાંહે ગુંથાણી, ષટ્ દ્રવ્ય વખાણી, ચાર અનુયોગ ખાણી, સપ્તભંગી પ્રમાણી, સપ્તનયથી ઠરાણી; સાંભળે દિલ આણી, તે વરે સિદ્ધિ રાણી ૩ વૈરૂટ્યાદેવી, મલ્લિ જિન પાય સેવી; પ્રભુ ગુણ સમરેવી, ભક્તિ હિયડે ધરેવી, સંઘ દુરિત હરેવી, પાપ સંતાપ ખેવી, રૂપવિજય કહેવી, લચ્છી લીલા વરેવી. ૪

શ્રી મલ્લિ જિન દીક્ષા કલ્યાણક સ્તવન.

(સખી આવી દેવ દીવાલી રે એ દેશી)

પંચમ સુરલોકના વાસી રે, નવ લોકાંતિક સુવિલાસી રે, કરે વિનતિ ગુણની રાશી ૧ મલ્લિજિન નાથજી વ્રત લીજે રે, ભવિ જીવને શિવસુખ દીજે, મલ્લિ૦ એ આંકણી તુમે કરુણારસ ભંડાર રે, પામ્યા છો ભવજલ પાર રે, સેવકનો કરો ઉદ્ધાર મલ્લિ૦ ૨ ભવિ૦ પ્રભુ દાન સંવત્સરી આપે રે, જગના દારિદ્ર દુ:ખ કાપે રે, ભવ્યત્વપણે તસ છાપે [થાપે] મ૦ ભવિ૦ ૩ સુરપતિ સઘલા મળી આવે રે, મણિ રયણ સોવન વરસાવે રે, પ્રભુ ચરણે શીશ નમાવે. મલ્લિ૦ ભવિ૦ ૪ તીર્થોદક કુંભ લાવે રે, પ્રભુને સિંહાસન ઠાવે રે, સુરપતિ ભક્તે નવરાવે, મલ્લિ૦ ભવિ૦ ૫ વસ્ત્રાભરણે શણગારે રે, ફુલ માલા હૃદય પર ધારે રે, દુ:ખડા ઇંદ્રાણી ઉવારે મ૦ ભવિ૦ ૬ મલ્યા સુર

નર કોડાકોડી રે, પ્રભુ આગે રહ્યા કર જોડી રે, કરે ભકિત યુકિત મદ મોડી. મ૦ ૭ ભવિ૦ મૃગશિર શુદિની અજુઆલી રે, એકાદશી ગુણુની આલી રે, વર્યા સંયમ વધુ લટકાળી. મ૦ ૮ ભવિ૦ દીક્ષા કલ્યાણુક એહ રે, ગાતાં દુઃખ ન રહે રેહ રે, લહે રૂપવિજય જસ નેહ. મ૦ ૯ ભવિ૦

તૃતીય ચૈત્યવંદન.

જય જય મલ્લિ જિણુંદ દેવ, સેવા સુરપતિ સારે; મૃગશિર શુદિ એકાદશી, સંયમ અવધારે. ૧ અભ્યંતર પરિવાર શે, સંયતિ ત્રણુશે જાસ; ત્રણુશે ષટ્ નરસંયમે, સાથે વ્રત લીએ ખાસ. ૨ દેવદૃષ્ય ખંધે ધરી એ, વિચરે જિનવર દેવ; તસ પદ પદ્મની સેવના, રૂપ કહે નિત્યમેવ. ૩

ઇતિ તૃતીય જોડો.

દેવવંદનનો ચોથો જોડો.

વૈદર્ભદેશ મિથિલાપુરી, કુંભ નૃપતિ કુલ ભાણુ, પુણ્યવલ્લી મલ્લિ નમો, ભવિયણુ સુહ ઝાણુ. ૧ પણુવીશ ધનુષની દેહડી, નીલ વરણુ મનોહાર; કુંભ લંછન કુંભની પરે, ઉતારે ભવ પાર. ૨ મૃગશિર શુદિ એકાદશીએ, પામ્યા પંચમ નાણુ; તસ પદ પદ્મ વંદન કરી, પામો શાશ્વત ઠાણુ. ૩

દ્વિતીય ચૈત્યવંદન.

પહેલું ચોથું પાંચમું, ચારિત્ર ચિત્ત લાવે; ક્ષપકશ્રેણી જિનજી ચઢી, ઘાતિકર્મ ખપાવે. ૧ દીક્ષા દિન શુભ ભાવથી,

ઉપન્યું કેવલ નાણુ, સમવસરણુ સુરવર રચે, ચઉવિહ સંઘ મંડાણુ ૨ વરસ પંચાવન સહસનું એ, જિનવર ઉત્તમ આય; તસ પદ પદ્મ નમ્યા થકી, ચિદ્રૂપ ચિત્ત ઠાય ૩

પ્રથમ સ્તુતિ.

નમો મલ્લિ જિણંદા, જાસ નમે દેવ વૃંદા, તિમ ચોસઠ ઇંદા, સેવે પાદારવિંદા, દુરગતિ દુખદંદા. નામથી સુખ કંદા, પ્રભુ સુજસ સુરિંદા, ગાય ભકતે નરિંદા. ૧ નવતિ જિનરાયા, શુકલધ્યાને સુહાયા, સોહ પદ પાયા, ત્યકત મદ મોહ માયા, સુર નર ગુણ ગાયા, કેવલશ્રી સુહાયા, તે સવિ જિનરાયા, આપજો મોક્ષમાયા ૨ કેવલ વર નાણે, વિશ્વના ભાવ જાણે, બાર પરષદ ઠાણે, ધર્મ જિનજી વખાણે, ગણધર તિણે ટાણે, ત્રિપદીએ અર્થ માણે, જે રહે સુહઝાણે, તે રમે આત્મનાણે. ૩ વૈરુટ્યા દેવી, ભક્તિ હિયડે ધરેવી, જિન સેવ કરેવી, વિઘ્નના વૃંદ ખેવી, સંઘ દુરિત હરેવી, લચ્છી લીલા વરેવી, રૂપવિજય કહેવી, આપજો મોજ દેવી ૪

દ્વિતીય સ્તુતિ.

મલ્લિ જિનરાજા, સેવીયે પુણ્યસાજા, જિમ ચઢત દિવાજા, પામિયે સુખ તાજા, કોઈ લોપે ન માજા[1] નિત્ય નવા(વ) સુખ સાજા, કોઈ ન કરે જા જા, પુણ્યની એહ માજા. ૧ મલ્લિ નમી નામે, કેવલજ્ઞાન પામે, દશ ક્ષેત્ર સુઠામે, તિમજ ભિન્ન ભિન્ન નામે, ત્રણ્ય કાલ[2]નિમામે, ઘાતિયા કર્મ [3]વામે, તે

૧ મર્યાદા ૨ નિર્મત્વ ૩ ખપાવે

જિન પરિણામે, જઇ વસે સિદ્ધિ ધામે. ૨ જિનવરની વાણી, ચાર અનુયોગ ખાણી, નવતત્ત્વ વખાણી, દ્રવ્ય ષટ્માં પ્રમાણી, ગણધરે ગુંથાણી, સાંભલે જેહ પ્રાણી, કરી કર્મની હાણી, જઇ વરે સિદ્ધિ રાણી. ૩ સુર કુબેર આવે, શીશ જિનને નમાવે, મિથ્યાત ખપાવે, શુદ્ધ સમ્યક્ત્વ પાવે, પુણ્ય થોક જમાવે, સંઘ ભકિત પ્રભાવે, પદ્મવિજય સુહાવે, શિષ્ય તસ રૂપ ગાવે.૪

શ્રી મલ્લિજિન કેવલજ્ઞાન કલ્યાણક સ્તવન.

સાંભલ રે તું સજની મોરી, રજની કિહાં રમી આવી જી રે—એ દેશી.

મલ્લિ જિનેશ્વર અરચિત કેશર, અલવેસર અવિનાશી જી, પરમેશ્વર પૂરણ પદ ભોક્તા, ગુણરાશી શિવવાસી, જિનજી ધ્યાવો જી. ૧ મલ્લિજિણંદ મુણિંદ, ગુણ ગણ ગાવો જી, એ આંકણી. મૃગશિર શુદિ એકાદશી દિવસે, ઉપન્યું કેવલનાણ જી, લોકાલોકપ્રકાશક ભાસક, પ્રગટ્યો અભિનવ ભાણ, જિન૦ ૨ મલ્લિ૦ મત્યાદિક ચઉ નાણનું [1]ભાસન, એહમાં સકલ સમાય જી, ગ્રહ [2]ઉડુ તારા ચંદ પ્રભા જિમ, [3]તરણી તેજમાં જાય, જિન૦ ૩ મ૦ જ્ઞેયભાવ સવિ જ્ઞાને જાણે, જે સામાન્ય વિશેષ જી, આપસ્વભાવે રમણ કરે પ્રભુ, તજી પુદ્ગલ સંકલેશ. જિન૦ ૪ મ૦ ચાલીશ સહસ મહામુનિ જેહના, રત્નત્રય આધારજી, સહસ પંચાવન સાહુણી જાણો, ગુણમણિ રયણ ભંડાર. જિ૦ ૫ મ૦ શત સમ[4] ન્યૂન સહસ પંચાવન, વરસ કેવલ ગુણ ધરતા જી, વિચરે વસુધા ઉપર જિનજી, બહુ ઉપગારને કરતા. જિ૦ ૬ મ૦ કેવલનાણ કલ્યાણક જિનનું,

---

૧ પ્રકાશ. ૨ નક્ષત્ર. ૩ સૂર્ય. ૪ વર્ષ.

જે ભવિયણ નિત્ય ગાવે, જિન ઉત્તમ પદ પદ્મ પ્રસાવે, શુદ્ધ રૂપ તે પાવે જિ૦ ૭ મં૦

તૃતીય ચૈત્યવંદન

જય નિર્જિત મદમલ્લ, શલ્યત્રય વર્જિત સ્વામી, જય નિર્જિત કંદર્પદર્પ, નિજ આતમરામી ૧ દુર્જય ઘાતિકર્મ મર્મ, ભંજન વડવીર, નિર્મલગુણ સંભાર સાર, સાગરવર ગંભીર ૨ અનંત જ્ઞાન દર્શન ધરુ એ, મલ્લિ જિણંદ મુણિંદ; વદન પદ્મ તમ દેખતા, લહે ચિદ્રૂપ અમંદ. ૩

ચોથો જોડો સંપૂર્ણ.

દેવવંદનનો પાંચમો જોડો.

પ્રથમ ચૈત્યવંદન

સકલ સુરાસુર ઇંદ વૃંદા, ભાવે કરજોડી, સેવે પદપંકજ સદા, જઘન્ય થકી એક કોડી ૧ જસ ધ્યાન એક તાન, કરે જે સુરનર ભાવે, સંકટ કષ્ટ હરે ટલે, શુચિ સ્વપદ પાવે ૨ સર્વ સમિહિત[1] પૂરવાએ, સુરતરુ સમ સોહાય, તસ પદ પદ્મ પૂજ્યા થકી, નિશ્ચય શિવસુખ થાય. ૩

દ્વિતીય ચૈત્યવંદન

નમો નમો શ્રીનમિ જિનવરુ, જગનાથ નગીનો, પદ યુગ પ્રેમે જેહના, પૂજે પતિ શચીનો[2] ૧ સિંહાસન આસન કરી, જગ શાસન જિનરાજ, મધુર ધ્વનિ દીયે દેશના, ભવિ જનને

---

૧ મનોવાંછિત. ૨ ઇન્દ્રાણી

હિત કાજ. ૨ ગુણ પાંત્રીશ અલંકરી એ, પ્રભુ મુખ પદ્મની વાણી; તે નમિ જિનની સાંભલી, શુદ્ધ રૂપ લહે પ્રાણી. ૩

પ્રથમ સ્તુતિ

શ્રી નમિજિન નમિયે, પાપ સંતાપ ગમીયે; નિજ તત્ત્વમાં રમીએ, સર્વ અજ્ઞાન વમીયે; સર્વ વિઘ્નને દમીયે, વર્તીએ પંચ સમીયે; નવિ ભવ વન ભમીયે, નાથ આણા ન ક્રમીયે. ૧ દશે ખેત્રના ઈશ, તીર્થપતિ જેહ ત્રીશ; ત્રિહું કાલ ગણીશ, નેવું જિનવર નમીશ; અર્હંતે પદ ત્રીશ, સાઠ દીક્ષા જપીશ; કેવલી જગદીશ, સાઠ સંખ્યા ગણીશ. ૨ સગ નય યુત વાણી, દ્રવ્ય છક્કે ગવાણી; સગ ભંગી ઠરાણી, નવ તત્ત્વે વખાણી; જે સુણે ભવિ પ્રાણી, શુદ્ધ શ્રદ્ધાન આણી; તે વરે શિવરાણી, શાશ્વતાનંદ ખાણી. ૩ દેવી ગંધારી, શુદ્ધ સમ્યક્ત્વ ધારી; પ્રભુ સેવાકારી, સંઘ ચઉવિહ સંભારી; કરે સેવના સારી, વિઘ્ન દૂરે વિદારી; રૂપવિજયને પ્યારી, નિત્યદેવી ગંધારી. ૪

દ્વિતીય સ્તુતિ

નમિ જિન જયકારી, સેવિયે ભક્તિધારી; મિથ્યાત્વ નિવારી, ધારીએ આણ સારી; પર ભાવ વિસારી, સેવિયે સુખકારી; જિમ લહો શિવ નારી, કર્મ મલ દૂરે ડારી. ૧ વર કેવલનાણી, વિશ્વના ભાવ જાણી; શુચિ ગુણ ગણ ખાણી, શુદ્ધ સત્તા પ્રમાણી; ત્રિભુવનમાં ગવાણી, કીર્તિ કાંતા વખાણી; તે જિન ભવિ પ્રાણી, વંદીએ ભાવ આણી. ૨ આગમની વાણી, સાત નયથી વખાણી; નવતત્ત્વ ઠરાણી, દ્રવ્ય ષટ્માં પ્રમાણી; સગ ભંગ ભરાણી, ચાર અનુયોગે જાણી; ધન્ય તાસ કમાણી,

જે ભણે ભાવ આણી. ૩ એકાદશી સારી, મૃગશીર્ષે વિચારી; કરે જે નરનારી, શુદ્ધ સમ્યકત્વધારી, તસ વિઘ્ન વિદારી, દેવી ગંધારી સારી, રૂપવિજયને ભારી, આપજો લચ્છી પ્યારી. ૪

શ્રી નમિનાથજિન સ્તવન

થારા મહેલા ઉપર મેહ ઝબૂકે વીજલી, મારા લાલ–એ દેશી

પરમ રૂપ નિરંજન જન મન રંજણો, લલના ભક્તિવચ્છલ ભગવંત, તું ભવ ભયભંજણો લ૦ જગત જંતુ હિતકારક, તારક જગધણી લ૦ તુજ પદ પંકજ સેવ, હેવ[1] મુજને ઘણી લ૦ ૧ આવ્યો રાજ હજૂર, પૂરવ ભગતિ ભરે લ૦ આપો સેવના આપ, પાપ જિમ સવિ ટલે લ૦ તુમ સરિખા મહારાજ, મહેર જો નહિ કરે લ૦ તો અમ સરિખા જીવના, કારજ કિમ સરે લ૦ ૨ જગતારક જિનરાજ, બિરુદ છે તુમતણો લ૦ આપો સમકિત દાન, પરાયા મત ગણો લ૦ સમરથ જાણી દેવ, સેવના મેં કરી લ૦ તુંહિજ છે સમરથ, તરણતારણ તરી[2] લ૦ ૩ મૃગશિર શીત[3] એકાદશી, ધ્યાન શુકલ ધરી લ૦ ઘાતિકરમ કરી અંત કે, કેવલશ્રી વરી લ૦ જગ નિસ્તારણ કારણ તીરથ થાપીયો લ૦ આતમ સત્તા ધર્મ, ભવ્યને આપીઓ લ૦ ૪ અમ વેલા કિમ આજ, વિલંબ કરી રહ્યા લ૦ જાણો છો મહારાજ, સેવકે ચરણા ગ્રહ્યા લ૦ મન માન્યા વિના માહરું, નવિ છોડું કદા લ૦ સાચો સેવક તેહ જે, સેવ કરે સદા લ૦ ૫ વપ્રામાત સુજાત, કહાવો સ્યું ઘણું લ૦ આપો ચિદાનંદ દાન, જનમ સફલો ગણું લ૦ જિન

૧ ટેવ ૨ વહાણું ૩ શુકલ

ઉત્તમ પદ પદ્મ, વિજય પદ દીજીએ લ૦ રૂપવિજય કહે સાહિબ, મુજરો લીજીયે લ૦ ६

તૃતીય ચૈત્યવંદન

સકલ મંગલ કેલિ કમલા, મંદિરં ગુણસુંદરં; વર કનક વર્ણ સુપર્ણ(ર્વ) પતિ જસ, ચરણ સેવે મનહરં; અમરાવતી સમ નયરી મિથિલા, રાજ્યભારધુરાધરં; પ્રણમામિ શ્રી નમિનાથ જિનવર, ચરણપંકજ સુખકરં. ૧ ગજ વાજિ [1]સ્યંદન દેશ પુર ધન, ત્યાગ કરી ત્રિભુવન ધણી; ત્રણશેં અઠ્યાશી કોડિ ઉપર, દીએ લખ એંશી ગણી; દીનાર જનની જનક [નામાં] અંકિત દીયે ઈચ્છિત જિનવરં. પ્રણ૦ ૨ સહસામ્ર વનમાં સહસ નર યુત, [2]સૌમ્ય ભાવ સમાચરે; નરક્ષેત્ર સંજ્ઞી ભાવ વેદી. જ્ઞાન મનઃપર્યવ વરે, અપ્રમત્ત ભાવે ઘાતી ચઉ ખય, લહે કેવલ [3]દિનકરં. પ્રણ૦ ૩ તવ સકલ સુરપતિ ભક્તિ [4]નતિ કરી, તીર્થપતિ ગુણ ઉચ્ચરે; જય જગતજંતુ જાત કરુણા-વંત તું ત્રિભુવન શિરે; જય અકલ અચલ અનંત અનુપમ, ભવ્ય જન મન ભયહરં. પ્રણ૦ ૪ સમદશ જસ ગણધરા મુનિ, સહસ વિંશતિ ગુણનીલા; સહસ એકતાલીશ સાહુણી, સોલસે કેવલી ભલા, જિનરાજ ઉત્તમ પદ્મની પરે, રૂપવિજય સુહંકરં. પ્રણ૦ ૫

પછી જંકિંચિ નમુત્થુણં કહી જય વીયરાય સંપૂર્ણ કહેવા.

---

૧ રથ. ૨ સમતા. ૩ સૂર્ય. ૪ નમસ્કાર.

શ્રી પદ્મવિજયજીવિરચિત
ચૌમાસી દેવવંદન

વિધિ-પ્રથમ ઇરિયાવહિ પડિક્કમી પછી ખમાસમણુ દઈ ઇચ્છાકારેણુ સંદિસહ ભગવન્ ! ચૈત્યવંદન કરું ? ઇચ્છં. એમ કહી ચૈત્યવંદન કહેવું, તે આ પ્રમાણે—

શ્રી આદિજિન દેવવંદન
ચૈત્યવંદન

વિમલ કેવલજ્ઞાન કમલા, કલિત ત્રિભુવન હિતકર, સુર-રાજ સંસ્તુત ચરણુપંકજ, નમો આદિ જિનેશ્વરં ૧ વિમલ ગિરિવર શૃંગમંડણુ, પ્રવર ગુણુગણુભૂધર, સુર અસુર કિન્નર કોડિસેવિત. નમો૦ ૨ કરતી નાટક કિન્નરીગણુ, ગાય જિન ગુણુ મનહર; નિર્જરાવલી નમે અહનિશ. નમો૦ ૩ પુંડરીક ગણુપતિ સિદ્ધિ સાધિત, કોડિ પણુ મુનિ મનહર, શ્રીવિમલ-ગિરિવરશૃંગસિદ્ધા. નમો૦ ૪ નિજ સાધ્ય સાધન સુર મુનિવર, કોડિનંત એ ગિરિવર, મુગતિ રમણી વર્યા રંગે નમો૦ ૫ પાતલ વર સુર લોકમાંહે, વિમલ ગિરિવર તો પર; નહિ અધિક તીરથ તીર્થપતિ કહે. નમો૦ ૬ ઇમ વિમલ ગિરિવર શિખર મંડણુ, દુખ વિહંડણુ ધ્યાઇએ, નિજ શુદ્ધ સત્તા સાધાનાર્થં, પરમ જ્યોતિ નીપાઇએ ૭ જિત મોહ કોહ વિછોહ નિદ્રા, પરમપદસ્થિતજયકરં, ગિરિરાજ સેવા કરણુ તત્પર, પદ્મવિજય સુહિતકરં ૮

અહિં જં કિંચિ૦ નમુત્થુણું૦ કહી અર્ધાં જય વીયરાય કહેવા પછી ખમાસમણુ દઈ ઇચ્છાકારેણુ સંદિસહ ભગવન્ !

શ્રી ઋષભજિન આરાધનાર્થં ચૈત્યવંદન કરું ? ઈચ્છં, એમ કહી ચૈત્યવંદન કહેવું, તે આ પ્રમાણે—

આદિદેવ અલવેસરુ, વિનીતાનો રાય; નાભિરાય કુલ મંડણો, મરુદેવા માય. ૧ પાંચશેં ધનુષની દેહડી, પ્રભુજી પરમ દયાળ; ચોરાશી લખ પૂર્વનું, જસ આયુ વિશાલ. ૨ વૃષભ લંછન જિન વૃષધરુ એ, ઉત્તમ ગુણમણિખાણ; તસ પદ પદ્મ સેવનથકી, લહીએ અવિચળ ઠાણ. ૩

પછી જં કિંચિ૦ નમુત્થુણં૦ કહી પછી અરિહંતચેઈયાણં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં વંદણવત્તિઆએ કહી નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ પારી એક થોય કહેવી. પછી લોગસ્સ૦ સવ્વલોએ૦ અન્નત્થ કહી બીજી થોય કહેવી, પછી પુક્ખરવરદી૦ સુઅસ્સ ભગવઓ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં, વંદણવત્તિઆએ૦ અન્નત્થ૦ કહી ત્રીજી થોય કહેવી. પછી સિદ્ધાણં બુદ્ધાણં૦ વૈયાવચ્ચગરાણં૦ અન્નત્થ કહી ચોથી થોય કહેવી. તે થોયો આ પ્રમાણે—

થોય

આદિ જિનવર રાયા, જાસ સોવન્ન કાયા; મરુદેવી માયા, ધોરી લંછન પાયા, જગત સ્થિતિનિપાયા શુદ્ધ ચારિત્ર પાયા; કેવલસિરિરાયા, મોક્ષનગરે સધાયા. ૧ સવિ જિન સુખકારી, મોહ મિથ્યા નિવારી; દુર્ગતિ દુઃખ ભારી, શોક સંતાપ વારી; શ્રેણી ક્ષપક સુધારી, કેવલાનંત ધારી, નમીયે નર નારી, જેહ વિશ્વોપકારી. ૨ સમોસરણે બેઠા, લાગે જે જિનજી મીઠા; કરે ગણપ પઈટ્ઠા, ઇંદ્ર ચંદ્રાદિ દીઠા; દ્વાદશાંગી વરિટ્ઠા, ગુંથતાં ટાલે રિટ્ઠા; ભવિજન હોય હિટ્ઠા, દેખી પુણ્યે ગરિટ્ઠા. ૩ સુર સમ-

કિતવંતા, જેહ ઋધ્ધે મહંતા, જેહ સજ્જન સંતા, ટાલિયે મુજ ચિંતા, જિનવર સેવંતા, વિઘ્ન વારો દૂરંતા, જિન ઉત્તમ ગુણુંતા, પદ્મને સુખ દિંતા. ૪

સ્તવન

અહીં નમુત્થુણું૦ જાવંતિ ચેઇ૦ જાવંત કેવિ૦ નમોઽર્હત્‌૦ કહી સ્તવન કહેવુ, તે આ પ્રમાણે—

પ્રથમ જિણેસર પ્રણમીયે, જાસ સુગંધી રે કાય, કલ્પવૃક્ષ પરે તાસ, ઇંદ્રાણી નયન જે, ભૃંગપરે લપટાય. ૧ રોગ ઉરગ તુજ નવિ નડે, અમૃત જે આસ્વાદ, તેહથી પ્રતિહત તેહ માનુ, કોઇ નવિ કરે, જગમા તુમશુ રે વાદ. ૨ વિગર ધોઇ તુજ નિરમલી, કાયા કંચન વાન, નહિ પ્રસ્વેદ લગાર, તારે તું તેહને; જેહ ધરે તાહરુ ધ્યાન ૩ રાગ ગયો તુજ મનથકી, તેહમા ચિત્ર ન કોઇ, રુધિર આમિષથી, રાગ ગયો તુજ જન્મથી; દૂધ સહોદર હોય ૪ શ્વાસોશ્વાસ કમલ સમો, તુજ લોકોત્તર વાત, દેખે ન આહાર નિહાર ચરમચક્ષુ ધણી, એહવા તુજ અવદાત. ૫ ચાર અતિશય મૂલથી, ઓગણીશ દેવના કીધ; કર્મ ખપ્યાથી અગ્યાર, ચોત્રીશ એમ અતિશયા સમવાયાગે પ્રસિદ્ધ ૬ જિન ઉત્તમ ગુણ ગાવતા, ગુણ આવે નિજ અંગ; પદ્મવિજય કહે એહ સમય, પ્રભુ પાલજો, જિમ થાઉં અક્ષય અભંગ. ૭

પછી 'આભવમખંડા' સુધી જય વીયરાય કહેવા, ત્યારપછી ખમાસમણ દઈ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્‌! શ્રી અજિતનાથ જિન આરાધનાર્થં ચૈત્યવંદન કરુ ? ઇચ્છં કહી ચૈત્યવંદન કરવું, તે આ પ્રમાણે—

શ્રી અજિતનાથ જિન દેવવંદન

ચૈત્યવંદન

અજિતનાથ પ્રભુ અવતર્યો, વિનીતાનો સ્વામી; જિતશત્રુ વિજયાતણો, નંદન શિવગામી. ૧ બહોંતેર લાખ પૂરવતણું, પાળ્યું જિણે આય; ગજ લંછન લંછન નહિ, પ્રણમે સુર રાય. ૨ સાડા ચારશેં ધનુષની એ, જિનવર ઉત્તમ દેહ; પાદ પદ્મ તસ પ્રણમીયે, જિમ લહીયે શિવગેહ. ૩

થોય

વિજયા સુત વંદો, તેજથી જ્યું દિણંદો, શીતલતાએ ચંદો, ધીરતાએ ગિરિંદો; મુખ જિમ અરવિંદો, જાસ સેવે સુરીંદો; લહો પરમાણંદો, સેવના સુખકંદો. ૧

આ થોય કહી ઊભા ઊભા જ જયવીયરાય ‘આભવ-મખંડા’ સુધી કહેવા, આ પ્રમાણે સર્વ તીર્થંકરોના દેવ-વંદનનો વિધિ જાણવો. એટલે કે સોલમા, બાવીસમા, ત્રેવીસમા અને ચોવીસમા તીર્થંકરપ્રભુના દેવવંદનનો વિધિ પ્રથમ પ્રભુના વિધિ પ્રમાણે જાણવો અને બાકીના પ્રભુનો વિધિ બીજા શ્રી અજિતનાથપ્રભુના વિધિ પ્રમાણે જાણવો.

શ્રી સંભવનાથજિનદેવવંદન

ચૈત્યવંદન

સાવત્થી નયરી ધણી, શ્રીસંભવનાથ; જિતારિ નૃપ નંદનો, ચલવે શિવ સાથ. ૧ સેના નંદન ચંદને, પૂજો નવ અંગે; ચારશેં ધનુષનું દેહમાન, પ્રણમો મનરંગે. ૨ સાઠ લાખ

પૂરવતણું એ, જિનવર ઉત્તમ આય; તુરગ લંછન પદ પદ્મને, નમતા શિવસુખ થાય. ૩

થોય

સંભવ સુખદાતા, જેહ જગમા વિખ્યાતા, ષટ્ જીવના ત્રાતા, આપતા સુખસાતા, માતા ને ભ્રાતા, કેવલજ્ઞાન જ્ઞાતા, દુખ દોહગ ત્રાતા, જાસ નામે પલાતા ૧

શ્રી અભિનંદનજિનદેવવંદન

ચૈત્યવંદન

નદન સવર રાયનો, ચોથા અભિનદન, કપિ લંછન વદન કરો, ભવદુઃખ નિકંદન ૧ સિદ્ધારથા જસ માવડી, સિદ્ધારથ જિન રાય; સાઢાત્રણશે ધનુષમાન, સુદર જસ કાય ૨ વિનીતા વાસી વદીયે એ, આયુ લખ પચાસ, પૂરવ તસ પદ પદ્મને, નમતા શિવપુર વાસ ૩

થોય

સંવર સુત સાચો, જાસ સ્યાદ્વાદ વાચો, થયો હીરો જાચો, મોહને દેઈ તમાચો; પ્રભુ ગુણગણ માચો, એહને ધ્યાને રાચો, જિનપદ સુખ સાચો, ભવ્ય પ્રાણી નિકાચો ૧

શ્રી સુમતિનાથજિનદેવવંદન

ચૈત્યવંદન

સુમતિનાથ સુહંકરુ, કોસલા જસ નયરી; મેઘરાય મંગલાતણો, નદન જિતવયરી ૧ ક્રૌચ લછન જિન રાજિયો, ત્રણસેં ધનુષની દેહ, ચાલીશ લાખ પૂરવતણું, આયુ અતિ ગુણગેહ.

૨ સુમતિ ગુણે કરી જે ભર્યા એ, તર્યા સંસાર અગાધ; તસ પદ પદ્મ સેવાથકી, લહો સુખ અવ્યાબાધ. ૩

થોય

સુમતિ સુમતિદાયી, મંગલા જાસ માઈ, મેરુ ને વલી રાઈ, ઓર એહને તુલાઈ; ક્ષય કીધાં ઘાઈ, કેવલજ્ઞાન પાઈ, નહિ ઊણિમ કાંઈ, સેવીએ તે સદાઈ. ૧

શ્રી પદ્મપ્રભજિનદેવવંદન

ચૈત્યવંદન

કોસંબીપુર રાજિયો, ધર નરપતિ તાય; પદ્મપ્રભ પ્રભુ-તાભથી, સુસીમા જસ માય. ૧ ત્રીશ લાખ પૂરવતણું, જિન આયુ પાલી; ધનુષ અઢીશેં દેહડી, સવિ કર્મને ટાલી. ૨ પદ્મ લંછન પરમેશ્વરુએ, જિનપદ પદ્મની સેવ; પદ્મવિજય કહે કીજિએ, ભવિજન સહુ નિતમેવ. ૩

થોય

અઢીશેં ધનુષ કાયા, ત્યક્ત મદ મોહ માયા, સુસીમા જસ માયા, શુક્લ જે ધ્યાન ધ્યાયા; કેવલ વર પાયા, ચામરાદિ ધરાયા; સેવે સુર રાયા, મોક્ષનગરે સધાયા. ૧

શ્રી સુપાસજિનદેવવંદન

શ્રી સુપાસ જિણંદ પાસ, ટાલ્યો ભવ ફેરો; પૃથિવી માત ઉરે જયો, તે નાથ હમેરો. ૧ પ્રતિષ્ઠિત સુત સુંદરુ, વાણારસી રાય; વીશ લાખ પૂરવતણું, પ્રભુજીનું આય. ૨ ધનુષ બસેં

જિન દેહડી એ, સ્વસ્તિક લંછન સાર; પદ પદ્મે જસ રાજતો, તાર તાર ભવ તાર. ૩

થોય

સુપાસ જિન વાણી, સાભલે જેહ પ્રાણી, હૃદયે પહેંચાણી, તે તર્યા ભવ્ય પ્રાણી, પાત્રીશ ગુણખાણી, સૂત્રમા જે ગુથાણી, ષટ્દ્રવ્યશું જાણી, કમ પીલે જ્યુ ઘાણી ૧

શ્રી ચંદ્રપ્રભજિનદેવવંદન

ચૈત્યવંદન

લક્ષ્મણા માતા જનમીયો, મહસેન જસ તાય, ઉડુપતિ લંછન દીપતો, ચંદ્રપુરીનો રાય. ૧ દશ લખ પૂરવ આઉખું, દોઢસો ધનુષની દેહ; સુર નરપતિ સેવા કરે, ધરતા અતિ સસનેહ. ૨ ચંદ્રપ્રભ જિન આઠમા એ, ઉત્તમ પદ દાતાર; પદ્મવિજય કહે પ્રણમીયે, મુજ પ્રભુ પાર ઉતાર. ૩

થોય

સેવે સુરવર વૃંદા, જાસ ચરણારવિંદા, અઠ્ઠમ જિન ચંદા, ચંદ વર્ણે સોહંદા, મહસેન નૃપ નંદા, કાપતા દુઃખદંદા; લંછન મિષ ચંદા, પાય માનું સેવિંદા. ૧

શ્રી સુવિધિનાથ જિન દેવવંદન

ચૈત્યવંદન

સુવિધિનાથ નવમા નમું, સુગ્રીવ જસ તાત, મગર લંછન ચરણે નમું, રામા રૂડી માત. ૧ આયુ બે લાખ પૂરવતણું, શત ધનુષની કાય, કાકંદી નયરી ધણી, પ્રણમું પ્રભુ પાય.

૨ ઉત્તમ વિધિ જેહથી લહ્યો એ, તેણે સુવિધિ જિનનામ; નમતાં તસ પદ પદ્મને, લહિયે શાશ્વત ધામ. ૩

થોય

નરદેવ ભાવદેવો, જેહની સારે સેવો, જેહ દેવાધિદેવો, સાર જગમાં જ્યું મેવો; જોતાં જગ એહવો, દેવ દીઠો ન તેહવો, સુવિધિ જિન જેહવો, મોક્ષ દે તતખેવો. ૧

શ્રી શીતલનાથ જિન દેવવંદન

ચૈત્યવંદન

નંદા દૃઢરથ નંદનો, શીતલ શીતલનાથ; રાજા ભદ્દિલપુર-તણો, ચલવે શિવ સાથ. ૧ લાખ પૂરવનું આઉખું, નેવું ધનુષ પ્રમાણ, કાયા માયા ટાળીને, લહ્યા પંચમ નાણ. ૨ શ્રીવત્સ લંછન સુંદરુ એ, પદ પદ્મે રહે જાસ; તે જિનની સેવાથકી, લહીયે લીલ વિલાસ. ૩

થોય

શીતલ જિન સ્વામી, પુણ્યથી સેવ પામી, પ્રભુ આતમ-રામી, સર્વ પરભાવ વામી; જે શિવગતિ ગામી, શાશ્વતાનંદ ધામી, ભવિ શિવસુખ કામી, પ્રણમીયે શીશ નામી. ૧

શ્રી શ્રેયાંસનાથ જિન દેવવંદન

ચૈત્યવંદન.

શ્રી શ્રેયાંસ અગ્યારમા, વિષ્ણુ નૃપ તાય; વિષ્ણુ માતા જેહની, એંશી ધનુષની કાય. ૧ વરસ ચોરાશી લાખનું, પાલ્યું જેણે આય; ખડ્ગી લંછન પદકજે, સિંહપુરીનો રાય. ૨

શલ્ય તજી દીક્ષા વરીએ, જિનવર ઉત્તમ જ્ઞાન; પામ્યા તસ પદ પદ્મને, નમતા અવિચલ થાન. ૩

થોય

વિષ્ણુ જસ માત, જેહના વિષ્ણુ તાત, પ્રભુના અવદાત, તીન ભુવનમેં વિખ્યાત, સુરપતિ સંઘાત, જાસ નિકટ આયાત, કરી કર્મનો ઘાત, પામીયા મોક્ષ સાત ૧

શ્રી વાસુપૂજ્ય જિન દેવવંદન

ચૈત્યવંદન.

વાસવ વંદિત વાસુપૂજ્ય, ચંપાપુરી ઠામ, વાસુપૂજ્ય કુલ ચંદ્રમા, માતા જયા નામ ૧ મહિષ લંછન જિન બારમા, સિત્તેર ધનુષ પ્રમાણ; કાયા આયુ વરસ વલી, બહોતેર લાખ વખાણ. ૨ સંઘ ચતુર્વિધ થાપીને એ, જિન ઉત્તમ મહારાય; તસ મુખ પદ્મ વચન સુણી, પરમાનંદી થાય ૩

થોય.

વિશ્વના ઉપગારી, ધર્મના આદિકારી, ધર્મના દાતારી, કામક્રોધાદિ વારી; તાર્યા નરનારી, દુઃખ દોહગ હારી; વાસુપૂજ્ય નિહારી, જાઉં હું નિત્ય વારી ૧

શ્રી વિમલનાથ જિન દેવવંદન.

ચૈત્યવંદન.

કંપિલપુર વિમલપ્રભુ, શ્યામા માતા મલ્હાર, કૃતવર્મા નૃપ કુલ નભે, ઉગમીયો દિનકાર ૧ લંછન રાજે વરાહનું, સાઠ ધનુષની કાય, સાઠ લાખ વરસાતણું, આયુ સુખદાય [સુખ

સમુદાય] ૨ વિમલ વિમલ પોતે થયા એ, સેવક વિમલ કરેહ; તુજ પદ પદ્મ વિમલ પ્રતિ, સેવું ધરી સસનેહ. ૩

થોય.

વિમલ જિન જુહારો, પાપ સંતાપ વારો, શ્યામાંગ સહારો, વિશ્વ કીર્તિ વિફારો; યોજન વિસ્તારો, જાસ વાણી પ્રસારો, ગુણગણ આધારો, પુણ્યના એ પ્રકારો. ૧

શ્રી અનંતનાથ જિન દેવવંદન.

ચૈત્યવંદન.

અનંત અનંત ગુણ આગરુ, અયોધ્યા વાસી; સિંહસેન નૃપ નંદનો, થયો પાપ નિકાસી. ૧ સુજસા માતા જનમીયો, ત્રીશ લાખ ઉદાર; વરસ આઉખું પાલીયું, જિનવર જયકાર. ૨ લંછન સિંચાણાતણું એ, કાયા ધનુષ પચાસ; જિન પદ પદ્મ નમ્યાથકી, લહિયે સહજ વિલાસ. ૩

થોય.

અનંત અનંત નાણી, જાસ મહિમા ગવાણી; સુરનર તીરિ પ્રાણી, સાંભલે જાસ વાણી; એક વચન સમજાણી, જેહ સ્યાદ્વાદ જાણી; તર્યા તે ગુણખાણી, પામીયા સિદ્ધિ રાણી. ૧

શ્રી ધર્મનાથજિન દેવવંદન.

ચૈત્યવંદન.

ભાનુનંદન ધર્મનાથ, સુવ્રતા ભલી માત, વજ્ર લંછન વજ્રી નમે, ત્રણ ભુવન વિખ્યાત. ૧ દશ લાખ વરસનું આઉખું, વપુ ધનુ પીસ્તાલીશ, રત્નપુરીનો રાજીયો, જગમાં જાસ

જગીશ. ૨ ધર્મ મારગ જિનવર કહીએ, ઉત્તમ જન આધાર; તેણે તુજ પાદ પદ્મતણી, સેવા કરુ નિરધાર. ૩

થોય.

ધરમ ધરમ ધોરી, કર્મના પાસ તોરી, કેવલશ્રી જોરી, જેહ ચોરે ન ચોરી; દર્શન મદછોરી, જાય ભાગ્યા સટોરી; નમે સુરનર કોરી, તે વરે સિદ્ધિ ગોરી ૧

શ્રી શાંતિનાથ જિન દેવવંદન.

ચૈત્યવંદન.

શાંતિ જિનેસર સોલમા, અચિરાસુત વંદો, વિશ્વસેન કુલ નભમણિ, ભવિજન સુખ કંદો ૧ મૃગ લંછન જિન આઉખું, લાખ વરસ પ્રમાણ, હત્થિણાઉર નયરી ધણી, પ્રભુજી ગુણ મણિખાણ ૨ ચાલીશ ધનુષની દેહડી એ, સમ ચઉરસ સઠાણ, વદન પદ્મ જ્યું ચંદલો, દીઠે પરમ કલ્યાણ ૩

ચાર થોયો.

વંદો જિન શાંતિ, જાસ સોવન કાંતિ, ટાલે ભવભ્રાંતિ, મોહમિથ્યાત્વ શાંતિ, દ્રવ્ય ભાવ અરિપાંતિ, તાસ કરતા નિકાંતિ, ધરતા મન ખાંતિ, શોક સંતાપ વાંતિ ૧ દોય જિનવર નીલા, દોય ધોળા સુશીલા, દોય રક્ત રંગીલા, કાઢતા કર્મ કીલા, ન કરે કોઈ હીલા, દોય શ્યામ સલીલા, સોલ સ્વામીજી પીલા, આપજો મોક્ષ લીલા ૨ જિનવરની વાણી, મોહવલ્લી કૃપાણી, સૂત્રે દેવાણી, સાધુને યોગ્ય જાણી, અરથે ગુંથાણી, દેવ મનુષ્ય

આણી; પ્રણમો હિત આણી, મોક્ષની એ નિશાણી. ૩ વાગેસરી દેવી, હર્ષ હિયડે ધરેવી; જિનવર પય સેવી; સાર શ્રદ્ધા વરેવી; જે નિત્ય સમરેવી, દુઃખ તેહનાં હરેવી, પદ્મવિજય કહેવી, ભવ્ય સંતાપ ખેવી. ૪

શ્રી શાંતિનાથ જિન સ્તવન

(ગરબો કોણુને કેતરાવ્યો કે નંદજીના લાલ રે—એ દેશી)

સોલસા શાંતિ જિનેશ્વર દેવ કે, અચિરાના નંદ રે; જેહની સારે સુરપતિ સેવકે. અ૦ તિરિ નર સુર સમુદાય કે. અ૦ એક યોજનમાંહે સમાય કે. અ૦ ૧ તેહને પ્રભુજીની વાણી કે; અ૦ પરિણમે સમજે ભવિ પ્રાણી કે, અ૦ સહુ જીવના સંશય ભાંજે કે, અ૦ પ્રભુ મેઘ ધ્વનિ એમ ગાજે કે. અ૦ ૨ જેહને જોયણુ સવાસો માન કે, અ૦ જે પૂર્વના રોગ તેણુ થાન કે; અ૦ સવિ નાશ થાયે નવા નાવે કે, અ૦ ષટ્ માસ પ્રભુ પરભાવે કે. અ૦ ૩ જિહાં જિનજી વિચરે રંગ કે, અ૦ નવિ મૂષક શલભ પતંગ કે; અ૦ નવિ કોઈને વયર વિરોધ કે, અ૦ અતિવૃષ્ટિ અનાવૃષ્ટિ રોધ કે. અ૦ ૪ નિજ પરચક્રનો ભય નાસે કે, અ૦ વલી મરકી નાવે પાસકે; અ૦ પ્રભુ વિચરે તિહાં ન દુકાલ કે; અ૦ જાયે ઉપદ્રવ સવિ તતકાલ કે. અ૦ ૫ જસ મસ્તક પૂંઠે રાજે કે, અચિ૦ ભામંડલ રવિપરે છાજે કે; અચિ૦ કર્મક્ષયથી અતિશય અગિયાર કે, અચિ૦ માનું યોગ્ય સામ્રાજ્ય પરિવાર કે. અચિ૦ ૬ કબ દેખું ભાવ એ ભાવે કે, અચિ૦ એમ હોંશ ઘણી ચિત્ત આવે કે; અચિ૦ શ્રી જિન ઉત્તમ પરભાવે કે, અચિ૦ કહે પદ્મવિજય બની આવે કે. અચિ૦ ૭

શ્રી કુંથુનાથ જિન દેવવંદન

ચૈત્યવંદન

કુંથુનાથ કામિત દીયે, ગજપુરનો રાય, સિરિ માતા ઉર અવતર્યો, સુર નરપતિ તાય. ૧ કાયા પાત્રીસ ધનુષ્યની, લંછન જસ છાગ, કેવલજ્ઞાનાદિક ગુણો, પ્રણમો ધરી રાગ. ૨ સહસ પંચાણું વરસનુ એ, પાલી ઉત્તમ આય, પદ્મવિજય કહે પ્રણમીયે, ભાવે શ્રી જિનરાય ૩

થોય

કુંથુજિનનાથ, જે કરે છે સનાથ, તારે ભવપાથ, જે ગ્રહી ભવ્ય હાથ, એહનો તજે સાથ, બાવલ દીયે બાથ, તરે સુર નર સાથ, જે સુણે એક ગાથ. ૧

શ્રી અરનાથ જિન દેવવંદન

ચૈત્યવંદન

નાગપુરે અર જિનવરુ, સુદર્શન નૃપ નંદ, દેવી માતા જનમીયો, ભવિ જન સુખકંદ ૧ લંછન નંદાવર્ત્તનું, કાયા ધનુષહ ત્રીશ, સહસ ચોરાશી વરષનું, આયુ જાસ જગીશ. ૨ અરુજ અજર અજ જિનવરુ એ, પામ્યો ઉત્તમ ઠાણ; તસ પદ પદ્મ આલંબતા, લહીયે પદ નિર્વાણ ૩

થોય

અર જિનવર રાયા, જેહની દેવી માયા, સુદર્શન નૃપ તાયા, જાસ સુવર્ણ કાયા, નંદાવર્ત્ત પાયા, દેશના શુદ્ધ દાયા; સમવસરણ વિરચાયા, ઈંદ્ર ઇંદ્રાણી ગાયા. ૧

શ્રી મલ્લિનાથ જિન દેવવંદન

ચૈત્યવંદન

મલ્લિનાથ ઓગણીશમા, જસ મિથિલા નયરી; પ્રભાવતી જસ માવડી, ટાલે કર્મ વયરી, ૧ તાત શ્રી કુંભ નરેસરુ, ધનુષ્ય પચવીશની કાય; લંછન કલશ મંગલકરુ, નિર્મમ નિરમાય. ૨ વરસ પંચાવન સહસનું એ, જિનવર ઉત્તમ આય; પદ્મવિજય કહે તેહને, નમતાં શિવસુખ થાય. ૩

થોય

મલ્લિ જિન નમીયે, પૂરવલાં પાપ ગમીયે; ઈંદ્રિય ગણ દમિયે, આણ જિનની ન ક્રમીયે; ભવમાં નવિ ભમીયે, સર્વ પરભાવ વમીયે; જિન ગુણમાં રમીયે, કર્મ મલ સર્વ ધમીયે. ૧

શ્રી મુનિસુવ્રત જિન દેવવંદન

ચૈત્યવંદન

મુનિસુવ્રત જિન વીશમા, કચ્છપનું લંછન; પદ્મા માતા જેહની, સુમિત્ર નૃપ નંદન. ૧ રાજગૃહી નગરી ધણી, વીશ ધનુષ્ય શરીર; કર્મ નિકાચિત રેણુ વ્રજ, ઉદ્દામ સમીર. ૨ ત્રીશ હજાર વરસતણું એ, પાલી આયુ ઉદાર; પદ્મવિજય કહે શિવ લહ્યા, શાશ્વત સુખ નિરધાર. ૩

થોય

મુનિસુવ્રત નામે, જે ભવિ ચિત્ત કામે; સવિ સંપત્તિ પામે, સ્વર્ગનાં સુખ જામે; દુર્ગતિ દુઃખ વામે, નવિ પડે મોહ ભામે; સવિ કર્મ વિરામે, જઈ વસે સિદ્ધિધામે. ૧

શ્રી નમિનાથ જિન દેવવંદન

ચૈત્યવંદન

મિથિલા નયરી રાજીયો, વપ્રાસુત સાચો, વિજયરાય સુત છોડીને, અવર મત માચો ૧ નીલકમલ લછન ભલું, પન્નર ધનુષ્યની દેહ, નમિ જિનવરનું સોહતું, ગુણ ગણ મણિગેહ. ૨ દશ હજાર વરસતણુ એ, પાલ્યુ પરગટ આય, પદ્મવિજય કહે પુણ્યથી, નમીયે તે જિનરાય ૩

થોય

નમિયે નમિ નેહ, પુણ્ય થાયે જ્યું દેવ, અઘ સમુદાય જેહ, તે રહે નાહી રેહ; લહે કેવલ તેહ, સેવના કાર્ય એહ; લહે શિવપુર ગેહ, કર્મનો આણી છેહ ૧

શ્રી નેમિનાથ જિન દેવવંદન

ચૈત્યવદન

નેમિનાથ બાવીસમા, શિવાદેવી માય; સમુદ્રવિજય પૃથિવીપતિ, જે પ્રભુના તાય ૧ દશહ ધનુષની દેહડી, આયુ વરસ હજાર, શખ લછનધર સ્વામીજી, તજી રાજુલ નાર. ૨ સૌરીપુર નયરી ભલી એ, બ્રહ્મચારી ભગવાન, જિન ઉત્તમ પદ પદ્મને, નમતા અવિચલ થાન ૩

ચાર થોયો

રાજુલ વર નારી, રૂપથી રતિ હારી, તેહના પરિહારી, બાલથી બ્રહ્મચારી, પશુઆ ઉગારી, હુઆ ચારિત્રધારી, કેવલશ્રી સારી, પામીયા ઘાતિ વારી. ૧. ત્રણ જ્ઞાન સંયુતા, માતની

કૂખે હુંતા, જનમે પુરહૂંતા, આવી સેવા કરંતા, અનુક્રમે વ્રત કરંતા, પંચ સમિતિ ધરંતા; મહિયલ વિચરંતા, કેવલશ્રી વરંતા. ૨. સવિ સુરવર આવે, ભાવના ચિત્ત લાવે; ત્રિગડું સોહાવે, દેવછંદો બનાવે; સિંહાસન ઠાવે, સ્વામીના ગુણ ગાવે; તિહાં જિનવર આવે, તત્ત્વવાણી સુણાવે. ૩. શાસનસુરી સારી, અંબિકા નામ ધારી; જે સમકિતી નર નારી, પાપ સંતાપ વારી; પ્રભુસેવાકારી, જાપ જપીયે સવારી; સંઘ દૂરિત નિવારી, પદ્મને જેહ પ્યારી. ૪.

શ્રી નેમિનાથ જિન સ્તવન.

(આવો જમાઇ પ્રાહુણા, જયવંતાજી—એ દેશી)

નિરખ્યો નેમિ જિણંદને, અરિહંતાજી; રાજીમતી કર્યો ત્યાગ, ભગવંતાજી; બ્રહ્મચારી સંયમ ગ્રહ્યો; અરિ૦ અનુક્રમે થયા વીતરાગ. ભગ૦ ૧. ચામર ચક્ર સિંહાસન; અરિ૦ પાદપીઠ સંયુક્ત. ભગ૦ છત્ર ચાલે આકાશમાં; અરિ૦ દેવદુંદુભિ વર ઉત્ત. ભગ૦ ૨. સહસ જોયણ ધ્વજ સોહતો; અરિ૦ પ્રભુ આગલ ચાલંત, ભગ૦ કનક કમલ નવ ઉપરે; અરિ૦ વિચરે પાય ઠવંત. ભગ૦ ૩. ચાર મુખે દિયે દેશના; અરિ૦ ત્રણ ગઢ ઝાકઝમાલ, ભગ૦ કેશ રોમ શ્મશ્રુ નખા, અરિ૦ વાધે નહિં કોઈ કાલ. ભગ૦ ૪. કાંટા પણ ઊંધા હોવે; અરિ૦ પંચવિષય અનુકૂલ, ભગ૦ ષટ્ઋતુ સમકાલે ફલે, અરિ૦ વાયુ નહિ પ્રતિકૂલ. ભગ૦ ૫. પાણી સુગંધ સુર કુસુમની; અરિ૦ વૃષ્ટિ હોય સુરસાલ, ભગ૦ પંખી દીયે સુપ્રદક્ષિણા; અરિ૦ વૃક્ષ નમે અસરાલ. ભગ૦ ૬. જિન ઉત્તમ પદ પદ્મની, અરિ૦ સેવ કરે

સુર કોડી, ભગ૦ ચાર નિકાયના જઘન્યથી, અરિ૦ ચૈયવૃક્ષર તેમ જોડી ભગ૦ ૭.

શ્રી પાર્શ્વનાથ જિનદેવવંદન

ચૈત્યવંદન

આશ પૂરે પ્રભુ પાસજી, ત્રોડે ભવ પાસ; વામા માતા જનમીયા, અહિ લંછન જાસ ૧ અશ્વસેન સુત સુખકરુ, નવ હાથની કાયા, કાશી દેશ વાણારશી, પુણ્યે પ્રભુ આયા. ૨. એકસો વરસનું આઉખુંએ, પાળી પાસ કુમાર, પદ્મ કહે મુકતે ગયા, નમતા સુખ નિરધાર. ૩.

ચાર થોયો

શ્રી પાસ જિણંદા, મુખ પૂનમ ચંદા, પદ યુગ અરવિંદા, સેવે ચોસઠ ઇંદા, લંછન નાગિંદા, જાસ પાયે સોહંદા, સેવે ગુણી વૃંદા, જેહથી સુખ કંદા ૧ જનમથી વર ચાર, કર્મ નાસે અગ્યાર, ઓગણીશ નિરધાર, દેવે કીધા ઉદાર, સવિ ચોત્રીશ ધાર, પુણ્યના એ પ્રકાર, નમિયે નર નાર, જેમ સંસાર પાર ૨ એકાદશ અંગા, તેમ બારે ઉવંગા, ષટ્ છેદ સુચંગા, મૂલ ચારે સુરંગા, દશ પઇન્ન સુરંગા, સાંભલો થઇ એકંગા, અનુયોગ બહુ ભંગા, નંદી સૂત્ર પ્રસંગા ૩ પાસે યક્ષ પાસો, નિત્ય કરતો નિવાસો, અડતાલીશ જાસો, સહસ પરિવાર ખાસો; સહુએ પ્રભુ દાસો, માગતા મોક્ષ વાસો, કહે પદ્મ નિકાસો, વિઘ્નના વૃંદ પાસો. ૪

શ્રી પાર્શ્વનાથ જિન સ્તવન

(માલણ પાસજી રે લો-એ દેશી)

જિનજી ત્રેવીશમો જિન પાસ, આશ મુજ પૂરવે રે લો,

સાહેબા નાથજી રે લો. જિન૦ ઈહ ભવ પરભવ દુઃખ, દોહગ સવિ ચુરવે રે લો; સાહે૦ જિન૦ આઠ પ્રાતિહાર્યશું; જગમાં તું જયો રે લો સાહે૦ જિન૦ તાહરા વૃક્ષ અશોકથી શોક દૂરે ગયો રે લો. સાહે૦ ૧ જિન૦ જાનુ પ્રમાણ ગીર્વાણ, કુસુમ-વૃષ્ટિ કરે રે લો, સાહે૦ જિન૦ દિવ્યધ્વનિ સુર પૂરે કે, વાંસલીયે સ્વરે રે લો. સાહે૦ જિન૦ ચામર કેરી હાર ચલંતી, એમ કહે રે લો. સાહે૦ જિન૦ જે નમે અમ પરે તે ભવિ, ઊર્ધ્વગતિ લહે રે લો. સાહે૦ જિન૦ ૨ પાદપીઠ સિંહાસન, વ્યંતર વિરચિયે રે લો. સાહે૦ જિન૦ તિહાં બેસી જિનરાજ, ભવિક દેશના દિયે રે લો. સાહે૦ જિન૦ ભામંડલ શિર પૂંઠે, સૂર્ય પરે તપે રે લો. સાહે૦ જિન૦ નિરખી હરખે જેહ, તેહનાં પાતક ખપે રે લો. સાહે૦ જિન૦ ૩ દેવદુંદુભિનો નાદ, ગંભીર ગાજે ઘણો રે લો. સાહે૦ જિન૦ ત્રણ છત્ર કહે તુજ કે, ત્રિભુવન પતિપણો રે લો. સાહે૦ જિન૦ એ ઠકુરાઈ તુજ કે, બીજે નવિ ઘટે રે લો. સાહે૦ જિન૦ રાગી દ્વેષી દેવ કે, તે ભવમાં અટે રે લો. સાહે૦ જિન૦ ૪ પૂજક નિંદક હોય કે, તાહરે સમપણે રે લો. સાહે૦ જિન૦ કમઠ ધરણપતિ ઉપર સમચિત્ત ગણે રે લો. સાહે૦ જિન૦ પણ ઉત્તમ તુજ પાદ પદ્મ સેવા કરે રે લો. સાહે૦ જિન૦ તેહ સ્વભાવે ભવ્ય કે ભવસાયર તરે રે લો. સા૦ ૫

શ્રી વર્દ્ધમાનસ્વામી દેવવંદન

ચૈત્યવંદન

સિદ્ધારથ સુત વંદિયે, ત્રિશલાનો જાયો; ક્ષત્રિકુંડમાં અવતર્યો, સુર નરપતિ ગાયો. ૧ મૃગપતિ લંછન પાઉલે,

સાત હાથની કાયા, બહોંત્તર વરસનું આઉખું, વીર જિનેશ્વર રાયા ૨ ખિમાવિજય જિન રાયના એ, ઉત્તમ ગુણ અવદાત; સાત બોલથી વર્ણવ્યા, પદ્મવિજય વિખ્યાત. ૩

ચાર થોયો

મહાવીર જિણંદા, રાય સિદ્ધાર્થનંદા, લંછન મૃગેંદા, જાસ પાયે સોહંદા, સુર નર વર ઇંદા, નિત્ય સેવા કરંદા, ટાલે ભવ ફંદા, સુખ આપે અમંદા ૧ અડ જિનવર માતા, મોક્ષમા સુખ શાતા, અડ જિનની (જનની) ખ્યાતા, સ્વર્ગ ત્રીજે આખ્યાતા, અડ જિનપ જનેતા, નાક માહેંદ્ર યાતા; સવિ જિનવર નેતા, શાશ્વતા સુખ દેતા ૨ મલ્લી નેમિ પાસ, આદિ અટ્ઠમ ખાસ, કરી એક ઉપવાસ, વાસુપૂજ્ય સુવાસ, શેષ છટ્ઠ સુવિલાસ, કેવલજ્ઞાન જાસ, કરે વાણી પ્રકાશ, જેમ અજ્ઞાન નાશ ૩ જિનવર જગદીશ, જાસ મ્હોટી જગીશ, નહિ રાગ ને રીશ, નામીયે તાસ શીશ, માતંગ સુર ઇશ, સેવતો રાતિ દિસ, ગુરુ ઉત્તમ આધીશ, પદ્મ ભાખે સુશિષ. ૪

શ્રી વર્દ્ધમાન જિન સ્તવન

(ગેમર આગરી પાલ, ઊભી દોય નાગરી મારા લાલ—એ દેશી)

શાસનનાયક શિવસુખ, દાયક જિનપતિ; મારા લાલ, સાયક જાસ સુરાસુર, ચરણે નરપતિ મારા૦ સાયક કંદર્પ કેરાં, જેણે નવિ ચિત્ત ધર્યા, મારા૦ ઢાયક પાતક વૃંદ, ચરણ અંગીકર્યા. મારા૦ ૧ ક્ષાયિકભાવે કેવલ, જ્ઞાનદર્શન ધરે, મારા૦ જ્ઞાયક લોકાલોકના, ભાવશું વિસ્તરે, મારા૦ ધ્યાયક

ઘાતિકર્મ, મર્મની આપદા; મારા૦ લાયક અતિશય પ્રાતિહાર્યની સંપદા; મારા૦ ૨ કારક ષટ્ક થયાં તુજકે, આતમ તત્ત્વમાં; મારા૦ ધારક ગુણ સમુદાય, સયલ એકત્વમાં; મારા૦ નારક નર તિરિ દેવ, ભ્રમણથી હું થયો; મારા૦ કારક જેહ વિભાગ, તેણે વિપરીત ભયો; મારા૦ ૩ તારક તું ભવિ [સવિ] જીવને, સમરથ મેં લહ્યો; મારા૦ ઠારક કરુણારસથી, ક્રોધાનલ દહ્યો; મારા૦ વારક જેહ ઉપાધિ, અનાદિની સહચરી; મારા૦ કારક જિન ગુણ ઋદ્ધિ, સેવકને બરાબરી; મારા૦ ૪ વાણી એહવી સાંભળી, જિન આગમતણી; મારા૦ જાણી ઉત્તમ આશ, ધરી મનમાં ઘણી; મારા૦ ખાણી ગુણની તુજ પદ, પદ્મની ચાકરી; મારા૦ આણી હૈયડે હેજ, કરું નિજ પદ કરી. મારા૦ ૫

અત્રે જય વીયરાય પૂરા કહેવા.

શ્રી શાશ્વતા અશાશ્વતા જિન દેવવંદન

ચૈત્યવંદન

કોડી સાત ને લાખ બહોંતેર વખાણું, ભુવનપતિ ચૈત્ય સંખ્યા પ્રમાણું; એંશી સો જિનબિંબ એક ચૈત્ય ઠામે, નમો સાસય જિનવરા મોક્ષ કામે. ૧ કોડી તેરશેં ને નેવ્યાશી વખાણે, સાઠ લાખ ઉપર સવિ બિંબ જાણે; અસંખ્યાત વ્યંતર તણા નગર નામે, નમો૦ ૨ અસંખ્યાત તિહાં ચૈત્ય તેમ જ્યોતિષીયે, બિંબ એકશત એંશી ભાખ્યાં ઋષિયે; નમે તે મહા (ઋદ્ધિ) સિદ્ધિ નવનિધિ પામે, નમો૦ ૩ વલી બાર દેવલોકમાં ચૈત્ય સાર, ગ્રૈવેક નવમાંહિ દેહરાં ઉદાર; તિમ અનુત્તરે દેખીને મ પડો ભામે, નમો૦ ૪ ચોરાશી લાખ તેમ સત્તાણું સહસ્સા,

ઉપર ત્રેવીશ ચૈત્ય શોભાયે સરસા, હવે બિંબસંખ્યા કહું તેહ ધામે, નમો૦ ૫ સો કોડી ને બાવન કોડી જાણો, ચોરાણું લખ સહસ ચૌઆલ આણો, સય સાત ને આઠ ઉપરે પ્રકામે, નમો૦ ૬ મેરુ રાજધાની ગજદંત સાર, જમક ચિત્રવિચિત્ર કાચન વખાર, ઈખુકાર ને વર્ષધર નામ ઠામે, નમો૦ ૭ વલી દીર્ઘ વૈતાઢ્ય ને વૃત્ત જેહ, જંબૂ આદિ વૃક્ષે દિશા ગજ છે તેહ, કુંડ મહાનદી દ્રહ પ્રમુખ ચૈત્ય ઠામે, નમો૦ ૮ માનુષોત્તર નગવરે જેહ ચૈત્ય, નંદીસર રુચક કુંડલ છે પવિત્ત, તિરછાલોકમાં ચૈત્ય નમિયે સુઠામે, નમો૦ ૯ પ્રભુ ઋષભ ચંદ્રાનન વારિષેણ, વળી વર્દ્ધમાનાભિધે ચાર શ્રેણ, એહ શાશ્વતા બિંબ સવિચાર નામે, નમો૦ ૧૦ સવિ કોડિ સય પનર બાયાલ ધાર, અઠ્ઠાવન લખ સહસ છત્રીશ સાર, એંશી જોઈશ વણુ વિના સિદ્ધિ ધામે, નમો૦ ૧૧ આ અશાશ્વત જિનવર નમો પ્રેમ આણી, તેમ ભાખિયે તેહ જાણી અજાણી, બહુ તીર્થને ઠામે બહુ ગામ ગામે, નમો૦ ૧૨ એમ જિન પ્રણમીજે, મોહ નૃપને દમીજે, ભવ ભવ ન ભમીજે, પાપ સર્વે ગમીજે; પરભાવ વમીજે, જો પ્રભુ અહમીજે, પદ્મવિજય નમીજે, આત્મતત્ત્વે રમીજે, નમો૦ ૧૩

અહીં જં કિંચિ નમુત્થુણં કહીને એક લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ "ચંદેસુ નિમ્મલયરા" સુધી કરવો. એક જણે કાઉસ્સગ્ગ પારી ચારે થોય સાથે કહેવી, તે આ પ્રમાણે—

થોયો

ઋષભ ચંદ્રાનન વંદન કીજે, વારિષેણ દુઃખ વારે વર્દ્ધમાન જિનવર વળી પ્રણમો, શાશ્વત નામ એ ચારે

ભારતાદિક ક્ષેત્રે મલી હોવે, ચાર નામ ચિત્ત ધારે જી; તેણે ચારે એ શાશ્વત જિનવર, નમિયે નિત્ય સવારે જી. ૧ ઊર્ધ્વ અધો તિર્છા લોકે થઈ, કોડિ પન્નરસેં જાણો જી; ઉપર કોડી બહેંતાલીશ પ્રણમો, અડ વન લખ મન આણો જી; છત્રીશ અસી તે ઉપરે, બિંબતણો પરિમાણો જી; અસંખ્યાત સહસ્ર વ્યંતર જ્યોતિષીમાં, પ્રણમું તે સુવિહાણોજી. ૨ રાયપસેણી જીવાભિગમે, ભગવતી સૂત્રે ભાખી જી; જંબૂદ્વીપપન્નત્તિ ઠાણાંગે, વિવરીને ઘણું દાખીજી; વલી અશાશ્વતી જ્ઞાતાકલ્પમાં, વ્યવહાર પ્રમુખે આખી જી; તે જિનપ્રતિમા લોપે પાપી, જિહાં બહુ સૂત્ર છે સાખી જી. ૩ એ જિનપૂજાથી આરાધક, ઈશાન ઈંદ્ર કહાયા જી; તેમ સૂરિયાભ બહુ સૂરવર, દેવીતણા સમુદાયાજી; નંદીશ્વર અઠ્ઠાઈ મહોત્સવ કરે, અતિ હર્ષ ભરાયાજી; જિન ઉત્તમ કલ્યાણક દિવસે, પદ્મવિજય નમે પાયાજી. ૪

અહીંયાં લગતી જ *મ્હોટી શાંતિ એક જણે કહેવી અને બીજા સર્વ કાઉસ્સગ્ગમાં રહી પારીને પ્રગટ એક લોગસ્સ પૂર્ણ કહે. પછી બેસીને સર્વ જણ તેર નવકાર ગણે. ત્યાર પછી ખમાસમણપૂર્વક "શ્રીસિદ્ધાચલ સિદ્ધક્ષેત્ર, અષ્ટાપદ આદીશ્વર, પુંડરિકગણધરાય નમોનમઃ" એ પાઠ તેર વખત સર્વ જનોએ કહેવો. પછી પાંચ તીર્થનાં પાંચ સ્તવન કહેવાં.

શ્રી શત્રુંજયનું સ્તવન.

જાત્રા નવાણું કરીયે વિમલગિરિ. જા૦ એ આંકણી. પૂરવ નવાણું વાર શેત્રુંજાગિરિ, ઋષભ જિણંદ સમોસરીયે. વિમ૦ ૧

---

* ૧૧ મા ખંડના ૨૯૭ મા પાનેથી મોટી શાંતિ જોઈ લેવી.

કોડી સહસ ભવ પાતિક ત્રુટે, શત્રુંજય સાહામા ડગ ભરિયે. વિમ૦ ૨ સાત છઠ્ઠ હોય અઠ્ઠમ તપસ્યા, કરી ચઢીયે ગિરિવરિયે. વિમ૦ ૩ પુંડરિક પદ જપીયે હરખે, અધ્યવસાય શુભ ધરીયે. વિમ૦ ૪ પાપી અભવિ ન નજરે દેખે, હિંસક પણ ઉદ્ધરિયે. વિમ૦ ૫ [1]ભુંઇ સથારો ને [2]નારીતણો સંગ, દૂર થકી પરહરીયે વિમ૦ ૬ [3]સચિત્ત પરિહારી ને એકલ [4]આહારી, ગુરુ સાથે [5]પદ ચરિયે વિમ૦ ૭ [6]પડિક્કમણા હોય વિધિશું કરીયે, પાપ પડલ વિખરીયે વિમ૦ ૮ કલિકાલે એ તીરથ મહોટું, પ્રવહણ જેમ ભરદરિયે વિમ૦ ૯ ઉત્તમ એ ગિરિવર સેવતા, પદ્મ કહે ભવ તરિયે. વિમ૦ ૧૦

શ્રી ગિરનાર ગિરિવરનુ સ્તવન.

(માહારા વાલાજી એ દેશી.)

તોરણથી રથ ફેરી ચાલ્યા કત રે, પ્રીતમ જી, આઠ ભવની પ્રીતડી ત્રોડી તત માહારા પ્રીતમજી, નવમે ભવ પણ નેહ ન આણો મુઝ રે પ્રીત૦ તો શે કારણ એટલે આવવું તુજ્જ માહા૦ ૧ એક પોકાર સુણી તિર્યંચનો એમ રે; પ્રીત૦ મૂકો અબલા રોતી પ્રભુજી કેમ. માહા૦ પટ્ જીવના રખવાલમા શિરદાર રે; પ્રીત૦ તો કેમ વિલવતી સ્વામી મૂકો નારી. માહા૦ ૨ શિવવધુ કેરું એહવું કેહવું રુપ રે, પ્રીત૦ મુઝ મૂકીને ચિત્તમા ધરી જિન ભૂપ માહા૦ જિનજી લિયે સહસ્રાવનમા વ્રતભાર રે, પ્રીત૦ ઘાતિ કરમ ખપાવીને નિરધાર. માહા૦ ૩ કેવલ ઋદ્ધિ અનતી પ્રગટ કીધ રે, પ્રીત૦ જાણી રાજુલ એમ પ્રતિજ્ઞા લીધ, માહા૦ જે પ્રભુજીયે કીધું

કરવું તેહ રે; પ્રીત૦ એમ કહી વ્રતધર થઇ પ્રભુ પાસે જેહ. સાહા૦ ૪ પ્રભુ પહેલાં નિજ શોકયનું જોવા રૂપ રે; પ્રીત૦ કેવલજ્ઞાન લહી થઈ સિદ્ધ સરૂપ; સાહા૦ શિવવધુ વરીયા જિનવર ઉત્તમ નેમ રે, પ્રીત૦ પદ્મ કહે પ્રભુ રાખ્યો અવિચલ પ્રેમ. સાહા૦ ૫

શ્રી અર્બુદગિરિવરનું સ્તવન.

(કોયલો પરવત ધુંધલો રે લો, એ દેશી.)

આબુ અચલ રલિઆમણો રે લો, દેલવાડે મનોહાર, સુખકારી રે, વાદલીયે જે સ્વર્ગશું રે લો. દેઉલ દીપે ચાર, બલિહારી રે. ૧ ભાવ ધરીને ભેટીયે રે લો. એ આંકણી. બાર બાદશાહ વશ કીયા રે લો. વિમલ મંત્રીસર સાર. સુ૦ તેણે પ્રાસાદ નિપાઇયો રે લો, ઋષભજી જગદાધાર, બલિહારી રે. આ૦ ૨ આબુ અચલ રલીયામણો રે લો, તેહ ચૈત્યમાં જિન-જીરુ રે લો, આઠશેં ને છોંતેર, સુખ૦ જેહ દીઠે પ્રભુ સાંભરે રે લો, મોહ કર્યો જેણે જેર; બલિ૦ આબુ૦ ૩ દ્રવ્ય ભરી ભરતી મળી રે લો, લીધી દેઉલ કાજ સુખ૦ ચૈત્ય તિહાં મંડાવીયો રે લો, લેવા શિવપુર રાજ. બલિ૦ આબુ૦ ૪ પન્નરશેં કારીગરા રે લો, દીવીધરા પ્રત્યેક; સુખ૦ તેમ મર્દનકારક વલી રે લો, વસ્તુપાલ એ વિવેક. બલિ૦ આબુ૦ ૫ કોરણી ધોરણી તિહાં કરી રે લો, દીઠે બને તે વાત; સુખ૦ પણ નવિ જાય મુખે કહી રે લો, સુરગુરુ સમ વિખ્યાત. બલિ૦ આબુ૦ ૬ ત્રણે વરસે નીપન્યો રે લો, તે પ્રાસાદ ઉત્તંગ; સુખ૦ બાર કોડી ત્રેપન લક્ષને રે લો, ખરચ્યા દ્રવ્ય ઉછરંગ.

બલિ૦ આબુ૦ ૭ દેરાણી જેઠાણીના ગોખલા રે લો, દેખતાં હરખ તે થાય; સુખ૦ લાખ અઢાર ખરચીયા રે લો, ધન્ય ધન્ય એહની માય, બલિ૦ આબુ૦ ૮ મૂલનાયક નેમીશ્વરુ રે લો, જન્મથકી બ્રહ્મચાર, સુખ૦ નિજ સત્તા રમણી થયો રે લો, ગુણ અનંત આધાર, બલિ૦ આબુ૦ ૯ ચારશે ને અડસઠ ભલા રે લો, જિનવર બિંબ વિશાલ સુખ૦ આજ ભલે મે ભેટીયા રે લો, પાપ ગયા પાયાલ, બલિ૦ આબુ૦ ૧૦ ઋષભ ધાતુમયી દેહરે લો, એકસો પીસ્તાલીશ બિંબ, સુ૦ ચૌમુખ ચૈત્ય જુહારીયે રે લો, મરુધરમા જેમ અંબ, બલિ૦ આબુ૦ ૧૧ બાણુ કાઉસ્સગ્ગીઆ તેહમા રે લો, અગન્યાસી જિનરાય, સુ૦ અચલગઢે બહુ જિનવરા રે લો, વંદું તેહના પાય બલિ૦ આબુ૦ ૧૨ ધાતુમયી પરમેશ્વરા રે લો, અદ્ભુત જાસ સ્વરૂપ, સુ૦ ચૌમુખ મુખ્ય જિન વંદતા રે લો, થાયે નિજ ગુણ ભૂપ. બલિ૦ આબુ૦ ૧૩ અઢારશે ને અઢારમા રે લો, ચૈતર વદિ ત્રીજ દિન્ન, સુ૦ પાલણપુરના સંઘશું રે લો, પ્રણમી થયો ધન ધન્ન બલિ૦ આબુ૦ ૧૪ તિમ શાંતિ જગદીશરુ રે લો, યાત્રા કરી અદ્ભુત, સુ૦ જે દેખી જિન સાંભરે રે લો, સેવ કરે પુરહૂત. બલિ૦ આબુ૦ ૧૫ એમ જાણી આબુતણી રે લો, જાત્રા કરશે જેહ, સુ૦ જિન ઉત્તમ પદ પામશે રે લો, પદ્મવિજય કહે તેહ. બલિ૦ આબુ૦ ૧૬

શ્રી અષ્ટાપદગિરિવર સ્તવન

અષ્ટાપદ અરિહંતજી, મ્હારા વ્હાલા જીરે, આદીશ્વર અવધાર નમીયે નેહશું, મ્હા૦ દશ હજાર મુનિંદશું, મ્હા૦ વરિયા

શિવવધુ સાર; નમીયે૦ ભરત ભૂપ ભાવે કર્યો; મ્હા૦ ચઉમુખ ચૈત્ય ઉદાર, ન૦ જિનવર ચોવીશે જિહાં; મ્હા૦ થાપ્યા અતિ મનોહાર. ન૦ ૨ વરણ પ્રમાણે બિરાજતા મ્હા૦ લંછનને અલંકાર, ન૦ સમ નાસાયે શોભતા; મ્હા૦ ચિહું દિશે ચાર પ્રકાર. ન૦ ૩ મંદોદરી રાવણ તિહાં, મ્હા૦ નાટક કરતાં વિચાલ; ન૦ ત્રુટિ તાંત તવ રાવણે, મ્હા૦ નિજ કર વીણા તતકાલ. ન૦ ૪ કરી બજાવી તિણે સમે મ્હા૦ પણ નવ ત્રોડયું તે તાન, ન૦ તીર્થંકર પદ બાંધીયું; મ્હા૦ અદ્‌ભુત ભાવશું જ્ઞાન. ન૦ ૫ નિજ લબ્ધે ગૌતમ ગુરુ, મ્હા૦ કરવા આવ્યા તે જાત; ન૦ જગચિંતામણી તિહાં કર્યું; મ્હા૦ તાપસ બોધ વિખ્યાત. ન૦ ૬ એ ગિરિ મહિમા મોટકો, મ્હા૦ તેણે પામે જે સિદ્ધિ; ન૦ જે નિજ લબ્ધે જિન નમે, મ્હા૦ પામે શાશ્વત ઋદ્ધિ. ન૦ ૭ પદ્મવિજય કહે એહના, મ્હા૦ કેતાં કરું રે વખાણ; ન૦ વીર સ્વમુખે વરણવ્યો, મ્હા૦ નમતાં કોડિ કલ્યાણ; નમીયે નેહશું મ્હારા વ્હાલાજી રે. ૮

શ્રી સમેતશિખરજીનું સ્તવન

(ક્રીડા કરી ઘેર આવીયો—એ દેશી)

સમેતશિખર જિન વંદિયે, મોટું તીરથ એહ રે; પાર પમાડે ભવતણો, તીરથ કહિયે તેહ રે. સમેત૦ ૧ અજિતથી સુમતિ જિણંદ લગે, સહસ મુનિ પરિવાર રે; પદ્મપ્રભ શિવ-સુખ વર્યા, ત્રણશેં અડ અણગાર રે. સમેત૦ ૨ પાંચશેં મુનિ પરિવારશું, શ્રી સુપાસ જિણંદ રે; ચંદ્રપ્રભ શ્રેયાંસ લગે, સાથે સહસ મુણિંદ રે. સમેત૦ ૩ છ હજાર મુનિરાજશું, વિમલ

જિનેશ્વર સિદ્ધા રે, સાત સહસશું ચૌદમા, નિજ કાર્ય વર કીધા રે સમેત૦ ૪ એકસો આઠશું ધર્મજી, નવશે શું શાંતિનાથ રે, કુંથુ અર એક સહસશું, સાચો શિવપુર સાથ રે. સમેત૦ ૫ મલ્લિનાથ શત પાંચશું, મુનિ નમી એક હજાર રે; તેત્રીશ મુનિ યુત પાસજી, વરીયા શિવસુખ સાર રે. સ૦ ૬ સત્તાવીશ સહસ ત્રણશે, ઉપરે ઓગણપચાસ રે, જિન પરિ પકવ બીજા કેઈ, પામ્યા શિવપુર વાસ રે સમેત૦ ૭ એ વીશે જિન એણે ગિરે, સિદ્ધચા અણસણ લેઈ રે, પદ્મવિજય કહે પ્રણમીયે, પાસ સામલનું ચેઈ રે ૮

શ્રી જ્ઞાનવિમલસૂરિકૃત.

ચૈત્રી પૂનમના દેવવંદન.

વિધિ-પ્રથમ પ્રતિમા ચાર માડીએ તથા ચૌમુખ હોય તો ચૌમુખ માડીએ. તિહા પ્રથમ ટીકી દશ કરવી, ફૂલના હાર દશ, અગરબત્તી દશ વાર ઉખેવવી, દશ દીવેટનો દીવો કરવો, દશ વાર ચામર વીંજવા, દશ સાથીયા ચોખાના કરવા, જેટલી જાતિના ફૂલ મળે તે સર્વ જાતિના પ્રત્યેકે દશ દશ મૂકવા સોપારી પ્રમુખ સર્વ દશ દશ મૂકવા નૈવેદ્ય મધ્યે સાકરીયા ચણા તથા એલચીપાક, દ્રાખ, ખારેક, શિંગોડા, નિમજા, પીસ્તા, બદામાદિ મેવા જે જાતિના મળે તે સર્વ પ્રત્યેક દશ દશ વાના મૂકવા અખીયાણું-ગોધુમ અથવા ચોખા શેર ત્રણ, લીલા નાલિયેર ચાર મૂકવા, ઇત્યાદિક વિધિ મેળવીને દેવ વાદવા

દેવવદન વિધિ-સ્થાપનાચાર્ય આગળ અથવા નવકાર

પંચેંદ્રિયવડે પુસ્તકની સ્થાપના સ્થાપીને પ્રથમ ઇરિયાવહી૦ તસ્સ ઉત્તરી૦ અન્નત્થ કહી એક લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો અને ન આવડે તો ચાર નવકારનો કાઉસગ્ગ કરી પારી પ્રગટ લોગસ્સ કરી ખમાસમણુ દઇ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! ચૈત્યવંદન કરૂં? ઇચ્છં કહી યોગમુદ્રાએ બેસી નીચે પ્રમાણે ચૈત્યવંદન કરવું.

દેવવંદનનો પ્રથમ જોડો.

પ્રથમ ચૈત્યવંદન.

આદીશ્વર અરિહંત દેવ, અવિનાશી અમલ, અક્ષય સરૂપીને અનુપ, અતિશય ગુણ વિમલ, મંગલ કમલા કેલી વાસ, વાસવ નિત્ય પૂજિત, તુજ સેવા સહકાર સાર, કરતાં કલ કુંજિત, યોજિત યુગ આદિ જિણે એ, સકલ કળા વિજ્ઞાન. શ્રી જ્ઞાનવિમલ સૂરિ ગુણતણો, અનુપમ નિધિ ભગવાન. ૩.

પછી જં કિંચિ૦ નમુત્થુણં૦ અને જય વીયરાય અર્દ્ધા કહી પછી ખમાસમણુ દઈને બીજું ચૈત્યવંદન કરવું, તે આ પ્રમાણે–

દ્વિતીય ચૈત્યવંદન.

વંશ ઇક્ષ્વાગ સોહાવતો, સોવન વન કાય, નાભિ રાય કુલમંડણો, મરુદેવી માય; ભરતાદિક શત પુત્રનો, જે જનક સોહાય; નારી સુનંદા સુમંગલા, તસ કંત કહાય, બ્રાહ્મી સુંદરી જેહની એ, તનયા બહુ ગુણખાણ, જ્ઞાનવિમલ ગુણ તેહના, સંભારો સુવિહાણ. ૩

પછી જં કિંચિ૦ નમુત્થુણં૦ અરિહંતચેઇયાણં૦ અન્નત્થ૦

કહી એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારી એક થોય કહેવી. પછી લોગસ્સ૦ સવ્વલોએ અરિહંત૦ અન્નત્થ૦ કહી એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. પછી પારી બીજી થોય કહેવી. પછી પુખ્ખરવર૦ સુઅસ્સ ભગવઓ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગ વંદણ-વત્તિઆએ૦ અન્નત્થ૦ કહી એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારી ત્રીજી થોય કહેવી પછી સિદ્ધાણં બુદ્ધાણં૦ વેયાવચ્ચગ૦ સમ્મદિટ્ઠી૦ અન્નત્થ૦ કહી ચોથી થોય કહેવી તે થોયો આ પ્રમાણે–

પ્રથમ થોય જોડો

શ્રી શત્રુંજયમંડણ, રિસહ જિણેસર દેવ, સુર નર વિદ્યાધર, કરે જેહની સેવ, સિદ્ધાચલ શિખરે, સોહાકર શૃંગાર, શ્રી નાભિનરેસર, મરુદેવીનો મલ્હાર. ૧ એ તીરથ જાણી, જિન નેમીસ ઉદ્ધાર, એક નેમ વિના સવિ, સમવસર્યા સુખ-કાર, નિજ કર્મ ખપાવી, પહોતા ગઢ ગિરનાર; ચૈત્રી પુનમ દિને, તે વદુ જયકાર ૨ જ્ઞાતાધર્મ કથાંગે, અંતગડ સૂત્ર મઝાર, સિદ્ધાચલ સિદ્ધા, કોડ્યા બહુ અણગાર, તે માટે એ ગિરિ, સવિ તીરથ શિરદાર, જિન વંદે થાવે, સુખ સંપત્તિ વિસ્તાર ૩ ગોમુખ ચક્કેસરી શાસનની રખવાલી, એ તીરથકેરી સાન્નિધ્ય કરે સંભાળી, ગિરુઆ જસ મહિમા, સંપ્રતિ કાલે જાસ, શ્રી જ્ઞાનવિમલસૂરિ, નિત્ય લીલા વિલાસ ૪

પછી બેસી નમુથ્થુણં કહી અરિહંતચેઈઆણં૦ અન્નત્થ૦ કહી એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારી નમોઽર્હત્ કહી બીજા જોડાની પ્રથમ થોય કહેવી ત્યાર પછી લોગસ્સ૦ સવ્વ-લોએ, અન્નત્થ કહી નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારી બીજી

જોડાની બીજી થોય કહેવી. પછી પુખ્ખરવરદી૦ સુઅસ્સ ભગવઓ૦ અન્નત્થ૦ કહી નવકારનો કાઉસગ્ગ કરી, પારી ત્રીજી થોય કહેવી. પછી સિદ્ધાણું૦ વેયાવચ્ચ૦ તસ્સઉત્તરી૦ અન્નત્થ કહી ચોથી થોય કહેવી. એ રીતે પૂર્વની પેઠે ચારે થોય કહેવી. તે થોયો નીચે પ્રમાણે-

દ્વિતીય થોય જોડા

ત્રેસઠ લખ પૂરવ રાજ કરી, લીયે સંયમ અતિ આણંદ ધરી; વરસ સહસે કેવલ લછી વરી, એક લખ પૂર્વે શિવ-રમણી વરી. ૧ ચોવીશે પહિલા ઋષભ થયા, અનુક્રમે ત્રેવીશ જિણંદ ભયા; ચૈત્રી પુનમ દિન તેહ નમો, જિમ દુર્ગતિ દુઃખડા દૂર ગમો. ૨ એકવીશ એકતાલીસ નામ કહ્યાં, આગમે ગુરુ વયણે તેહ લહ્યાં; અતિશય મહિમા ઈમ જાણીએ, તે નિશિદિન મનમાં આણીએ. ૩ શત્રુંજયનાં સવિ વિઘન હરે, ચક્કેસરી દેવી ભક્તિ કરે; કહે જ્ઞાનવિમલસૂરિસરુ, જિનશાસન તે હોજો જયકરુ. ૪

પછી નમુત્થુણં કહી, જાવંતિ ચેઈઆઇં૦ કહી પછી જાવંતિ કેવિ સાહૂ૦ કહી પછી નમોઽર્હત્ કહી સ્તવન કહેવું, તે આ પ્રમાણે-

શ્રી સિદ્ધાચલજીનું સ્તવન.

॥ લાછલદે માતા મલ્હાર, એ દેશી ॥

સિદ્ધાચલ ગુણગેહ, ભવિ પ્રણમો ધરી નેહ; આજ

હો સોહે રે મન મોહે તીરથ રાજીયો જી ૧ આદીશ્વર અરિહંત, મુગતિ વધુનો કંત, આજ હો પૂરવ વાર નવાણુ આવી સમોસર્યા જી ૨ સકલ સુરાસુર રાજ, કિન્નર દેવ સમાજ, આજ હો સેવા રે સારે કરજોડી કરીજી. ૩ દરશનથી દુખ દૂર, સેવે સુખ ભરપૂર, આજ હો એણે રે કલિકાલે કલ્પતરુ અછે જી ૪ પુંડરીકગિરિ ધ્યાન, લહિયે બહુ યશમાન, આજ હો દીપે રે અધિકી તસ જ્ઞાન કલા ઘણી જી. ૫

પછી જયવીયરાય અર્દ્ધા કહીને ખમાસમણુ દઈ ચૈત્યવંદનનો આદેશ માગી ત્રીજુ ચૈત્યવંદન કહેવું, તે આ પ્રમાણે—

તૃતીય ચૈત્યવંદન.

પ્રથમ નાથ પ્રગટ પ્રતાપ, જેહનો જગે રાજે, પાપ તાપ સંતાપ વ્યાપ, જસ નામે ભાજે, પરમ તત્વ પરમાત્મરૂપ, પરમાનંદ દાઈ, પરમ જ્યોતિ જસ જલહળે, પરમ પ્રભુતા પાઈ, ચિદાનંદ સુખ સંપદા એ, વિલસે અક્ષય સનૂર, ઋષભદેવ ચરણે નમે, શ્રી જ્ઞાનવિમલ ગુણસૂર ૩

પછી જં કિંચિ૦ નમુથ્થુણું૦ કહીને સંપૂર્ણ જય વીયરાય કહેવા ઇતિ દેવવંદનનો પ્રથમ જોડો ૧ પછી [1]સંતિકર કહેવું.

પછી દશ નવકાર ગણવા અને ત્યારપછી ખમાસમણપૂર્વક શ્રી શત્રુંજયના એકવીસ નામ લેવા તે નીચે પ્રમાણે—

---

૧ સંતિકરં ૧૧ મા ખંડના ૨૭૮ પાને જુઓ.

૧ શ્રી શત્રુંજયાય નમઃ
૨ શ્રી પુંડરિકાય નમઃ
૩ શ્રી સિદ્ધક્ષેત્રાય નમઃ
૪ શ્રી વિમલાચલાય નમઃ
૫ શ્રી સુરગિરયે નમઃ
૬ શ્રી મહાગિરયે નમઃ
૭ શ્રી પુણ્યરાશયે નમઃ
૮ શ્રી પદ્માય નમઃ
૯ શ્રી પર્વતેંદ્રાય નમઃ
૧૦ શ્રી મહાતીર્થાય નમઃ
૧૧ શ્રી શાશ્વતપર્વતાય નમઃ
૧૨ શ્રી દૃઢશક્તયે નમઃ
૧૩ શ્રી મુક્તિનિલયાય નમઃ
૧૪ શ્રી પુષ્પદંતાય નમઃ
૧૫ શ્રી મહાપદ્માય નમઃ
૧૬ શ્રી પૃથ્વીપીઠાય નમઃ
૧૭ શ્રી સુભદ્રાય નમઃ
૧૮ શ્રી કૈલાસાય નમઃ
૧૯ શ્રી પાતાલમૂલાય નમઃ
૨૦ શ્રી અકર્મકાય નમઃ
૨૧ શ્રી સર્વકામદાય નમઃ

દેવવંદનનો દ્વિતીય જોડો.

વિધિ—દેવવંદનના બીજા જોડાની વિધિ પણ પ્રથમ જોડા પ્રમાણે જ છે, વસ્તુ પણ તે જ સર્વ મેળવવી, પરંતુ એટલો ફેર કે; દશ દશ વસ્તુને ઠેકાણે વીશ વીશ વસ્તુ મૂકવી. અખીયાણું તેટલું જ મૂકવું. ખમાસમણા, નવકાર. પ્રદક્ષિણા વિગેરે વીસ કરવાં અને સંતિકરંને સ્થાનકે નમિઊણ કહેવું. તેમજ દેવ વાંદવાની વિધિ પણ પ્રથમની પેઠે જ છે—

પ્રથમ ચૈત્યવંદન.

નાભિ નરેસર વંશ મલય, ગિરિચંદન સોહે; જસ પરિમલશું વાસિયો, ત્રિભુવન મન મોહે, અપછર રંભા ઉર્વશી, જેહના અવદાત, ગાયે અહોનિશ હર્ષશું, મરુદેવી

માત, નિરુપાધિક જસ તેજશું એ, સમમય સુખનો ગેહ;
જ્ઞાનવિમલ પ્રભુતા ઘણી, અખય અનંતી જેહ. ૩

દ્વિતીય ચૈત્યવંદન.

જિમ ચૈત્રીપુનમતણો, અધિકો વિધુ દીપે, ગ્રહ ગણુ તારાદિક તણા, પરમ તેજને છીપે, તિમ લૌકિકના દેવ તે, તુમ આગે હીણા; લોકોત્તર અતિશય ગુણે, રહે સુર નર લીણા નિવૃત્તિ નગરે જાવવાએ, એહિજ અવિચલ સાથ, જ્ઞાનવિમલસૂરિ એમ કહે, ભવભવ એ મુજ નાથ ૩

પ્રથમ થોય જોડો.

શ્રી શત્રુંજયમંડણુ રિસહ જિણંદ, પાપતણો ઉન્મૂલે કંદ, મરુદેવી માતાનો નંદ, તે વંદુ મન ધરી આણંદ. ૧ ત્રણુ ચોવીશી બિહુત્તર જિના, ભાવ ધરી વંદુ એકમના, અતીત અનાગત ને વર્તમાન, તિમ અનંત જિનવર ધરો ધ્યાન. ૨ જેહમા પંચ કહ્યા વ્યવહાર, નય પ્રમાણુતણા વિસ્તાર, તેહના સુણુવા અર્થ વિચાર, જિમ હોય પ્રાણી અલ્પ સંસાર ૩ શ્રી જિનવરની આણુા ધરે, જગ જશવાદ ઘણો વિસ્તરે, શ્રીજ્ઞાનવિમલસૂરિ સાન્નિધ્ય કરે, શાસનદેવી સંકટ હરે ૪

દ્વિતીય જોડો.

પ્રણુમો ભવિયા રિસહ જિણેસર, શત્રુંજય કેરો રાય જી; વૃષભ લંછન જસ ચરણે સોહે, સોવન વરણી કાય જી, ભરતાદિક શત પુત્રતણો જે, જનક અયોધ્યા રાય જી, ચૈત્રીપૂનમને દિન જેહના, મહોટા મહોત્સવ થાય જી ૧

અષ્ટાપદગિરિ શિવપદ પામ્યા, શ્રી રિસહેસર સ્વામીજી; ચંપાયે વસુપૂજ્ય નરેસર, નંદન શિવગતિગામી જી; વીર અપાપાએ ગિરનારે, સિદ્ધા નેમ જિણંદો જી; વીશ સમેતગિરિ શિખરે પહોંતા, એમ ચોવીશે વંદો જી. ૨ આગમ નાગમતા પરે જાણો, સવિ વિષનો કરે નાશ જી, પાપ તાપ વિષ દૂરે કરવા, નિશદિન જેહ ઉપાસે જી; મમતા કુંચુકી કીજે અલગી, નિર્વિષતા આદરીયે જી; ઇણી પરે સહજ થકી ભવ તરીયે, જિમ શિવસુંદરી વરીએ જી. ૩ કવડજક્ષ પ્રત્યક્ષ થઇને, જેહના પરતા પૂરે જી; દોહગ દુર્ગતિ દુર્જનનો ડર, સંકટ સઘળાં ચુરે જી; દિનદિન દોલત દીપે અધિકી, જ્ઞાનવિમલ ગુણ નૂરજી; જીતતણાં નિશાન વજાવો, ઓધિબીજ ભરપૂર જી. ૪

શ્રી પુંડરીકગિરિનું સ્તવન.

(નાયકાની દેશી.)

એક દિન પુંડરિક ગણધરુ રે લાલ પૂછે, શ્રી આદિજિણંદ સુખકારી રે; કહીયે તે ભવજલ ઉતરી રે લાલ, પામીશ પરમાનંદ ભવ વારી રે. એક૦ ૧ કહે જિન ઇણ ગિરિ પામશો રે લાલ, જ્ઞાન અને નિર્વાણ જયકારી રે; તીરથ મહિમા વાધશે રે લાલ, અધિક અધિક મંડાણ નિરધારી રે. એ૦ ૨ એમ નિસુણી તિહાં આવીયા રે લાલ, ઘાતિકર્મ કર્યાં દૂર તમ વારી રે; પંચ કોડી મુનિ પરિવર્યા રે લાલ, હુવા સિદ્ધિ હજુર ભવ વારી રે. એ૦ ૩ ચૈત્રી પૂનમ દિન કીજીયે રે લાલ, પૂજા વિવિધ પ્રકાર દિલ ધારી રે; ફલ

પ્રદક્ષિણા કાઉસ્સગ્ગા રે લાલ, લોગસ્સ થુઈ નમુક્કાર નર નારી રે. એ૦ ૪ દશ વીસ ત્રીશ ચાલીશ ભલા રે લાલ, પચાસ પુષ્પની માળ અતિસારી રે, નરભવ લાહો લીજીયે રે લાલ, જિમ હોયે જ્ઞાન વિશાલ મનોહારી રે. એ૦ ૫

તૃતીય ચૈત્યવંદન.

અજર અમર અકલંક અરુજ, નિરજ અવિનાશી સિદ્ધ સરૂપી શંકરો, સંસાર ઉદાસી, સુખ સંસારે ભોગવી, નહી ભોગ વિલાસી, જીતી કર્મ કષાયને, જે થયો જિતકાશી, દાસી આશી અવગણી એ, સમીચીન સર્વાંગ; નય કહે તસ ધ્યાને રહો, જિમ હોય નિર્મલ અંગ૦ ૩

પછી[1]નમિઉણ સ્તોત્ર કહેવુ.

દેવવંદનનો ત્રીજો જોડો.

વિધિ-પ્રથમ જોડા પ્રમાણે જાણવી. વિશેષમા દશદશના સ્થાને સઘળી વસ્તુ અને બધી ક્રિયામા દશને ઠેકાણે ત્રીસ ત્રીસ સમજવું અને સતિકરને સ્થાને 'જયતિહુયણ' સ્તોત્ર કહેવું. તેમજ દેવ વાદવાની વિધિ પણ પ્રથમની પેઠે જાણવી.

પ્રથમ ચૈત્યવંદન.

આદીશ્વર જિનરાયનો, પહેલો જે ગણધાર; પુંડરિક નામ થયો, ભવિ જનને સુખકાર ચૈત્રી પૂનમને દિને, કેવલસિરિ પામી; ઇણ ગિરિ તેહથી પુંડરિક, ગિરિ અભિધા પામી, પંચકોડિ

[1] નમિઊણસૂત્ર ખંડ ૧૧ માના ૨૮૧ પાને જોવુ

મુનિશું લહ્યા એ, કરી અનશન શિવ ઠામ; જ્ઞાનવિમલસૂરિ તેહના, પય પ્રણમો અભિરામ. ૩

દ્વિતીય ચૈત્યવંદન.

જાઈ જુઈ માલતી, દમણો ને મરુવો; ચંપક કેતકી કુંદ જાતિ, જસ પરિમલ ગિરૂવો; બોલસિરિ જાસુસ વેલી, વાલો મંદાર; સુરભિનાગ પુન્નાગ અશોક, વળી વિવિધ પ્રકાર; ગ્રંથિમ વેઢિમ ચઉવિધે એ, ચારુ રચી વરમાલ; નય કહે શ્રી જિન પૂજતાં, ચૈત્રી દિન મંગલમાલ. ૩

પ્રથમ થોય જોડો.

ચૈત્રી પુનમ દિન શત્રુંજયગિરિ અહિઠાણ, પુંડરિક વર ગણધર, તિહાં પામ્યા નિર્વાણ; આદીશ્વરકેરા, શિષ્ય પ્રથમ જયકાર, કેવલ કમલા વર; નાભિ નરિંદ મલ્હાર. ૧ ચાર જંબૂદ્વીપે, વિચરંતા જિન દેવ; અડ ધાતકીખંડે, સુર નર સારે સેવ; અડ પુષ્કર અર્ધે, ઇણિપરે વીશ જિનેશ; સંપ્રતિ એ સોહે, પંચ વિદેહ નિવેશ. ૨ પ્રવચન પ્રવહણ સમ, ભવજલ નિધિથી તારે; ક્રોધાદિક મહોટા, મત્સ્ય તણા ભય વારે; જિહાં જીવદયા રસ, સરસ સુધારસ દાખ્યો, ભવિ ભાવ ધરીને, ચિત્ત કરીને ચાખ્યો. ૩ જિનશાસન સાન્નિધ્ય, કારી વિઘન વિદારે; સમકિતદૃષ્ટિ સુર, મહિમા જાસ વધારે; શત્રુંજયગિરિ સેવો, જેમ પામો ભવપાર; કવિ ધીરવિમલનો, શિષ્ય કહે સુખકાર. ૪

દ્વિતીય થોય જોડો.

વંદું સદા શત્રુંજય તીર્થરાજે, ચુડામણિ આદિ જિણંદ

ગાજે, દુટ્ઠ કમ્મટ્ઠ વિરોધ ભાજે, માનું શિવારોહણુ એહ પાજે. ૧ દેવાધિદેવા કૃત દેવ સેવા, સભારીયે જ્યું ગજ ચિત્ત રેવા; સવ્વેવિ તે શુત્તિ શુયા મહીયા, અણાગયા સંપઈ જે અઈયા. ૨ જે મોહના યોધ વડા કહાયા, ચત્તારિ દુટ્ઠા કસિણા કસાયા, તે જીતીયે આગમ ચક્ખુ પામી, સંસારપારુત્તરણાય ધામી. ૩ ચક્કેસરી ગોમુહ દેવ જુત્તા, રક્ષા કરી એવય ભાવ પત્તા, દિયો સયા નિમ્મલ નાણુ લચ્છી, હોવે પસન્ના શિવસિદ્ધિ લચ્છી ૪

શ્રી સિદ્ધગિરિનું સ્તવન.

(શેત્રુંજે જઈએ લલના—એ દેશી)

સિદ્ધગિરિ ધ્યાવો ભવિકા, સિદ્ધગિરિ ધ્યાવો, ઘેર બેઠા પણ બહુ ફલ પાવો, ભવિકા, બહુ ફલ પાવો ૧ નંદીશ્વર યાત્રાએ જે ફલ હોવે, તેથી બમણું ફલ તે કુંડલગિરિ હોવે ભ૦ કુ૦ ૨ ત્રિગણું રુચકગિરિ ચઉ ગજદંતા, તેથી બમણેરુ ફલ જંબૂ મહંતા ભ૦ જં૦ ૩ ષટ્ગણું ધાતકી ચૈત્ય જુહારે, છત્રીશગણું ફલ પુષ્કર વિહારે ભ૦ પુ૦ ૪ તેહથી તેરસ ગણુ મેરુચૈત્ય જુહારે, સહસગણું ફલ સમ્મેતશિખરે. ભ૦ સ૦ ૫ લાખગણુ ફલ અંજનગિરિ જુહારે, દશ લાખગણું ફળ અષ્ટાપદ ગિરનારે ભ૦ અ૦ ૬ કોડીગણુ ફલ શ્રી શત્રુંજે ભેટે, જેમ રે અનાદિના દુરિત ઉમેટે ભ૦ દુ૦ ૭ ભાવ અનંતે અનંત ફલ પાવે, જ્ઞાનવિમલસૂરિ એમ ગુણ ગાવે એ૦ ૮

તૃતીય ચૈત્યવંદન.

ચૈત્રી પૂનમને દિન, જે ઇણુ ગિરિ આવે, આઠ સત્તર

બહુ ભેદ શું, જે ભક્તિ રચાવે, આદીશ્વર અરિહંતની, તસ સઘલાં કર્મ; દૂર ટલે સંપદ મલે, ભાંજે ભવ ભર્મ; ઇહ ભવ પરભવ ભવ ભવએ, ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ કલ્યાણ; જ્ઞાનવિમલ ગુણમણિ તણો, ત્રિભુવન તિલક સમાન. ૩

પછી [1]જયતિહુઅણ કહેવું.

દેવવંદનનો ચોથો જોડો.

વિધિ-પૂર્વની માફક જાણવી. વિશેષમાં સઘળી વસ્તુ અને સઘળી ક્રિયામાં દશને ઠેકાણે ચાલીસ ચાલીસ જાણવી. અહિંયાં સંતિકરંને સ્થાને 'ભક્તામર (અગર કલ્યાણમંદિર) કહેવું. જે જોડાને અંતે લખેલ છે. તેમજ દેવવંદનની વિધિ પૂર્વની પેઠે જાણવી.

પ્રથમ ચૈત્યવંદન.

શ્રી શત્રુંજય સિદ્ધક્ષેત્ર, પુંડરિકગિરિ સાચો; વિમલાચલ ને તીર્થરાજ, જસ મહિમા જાચો; મુક્તિનિલય શતકૂટ નામ, પુષ્પદંત ભણીજે; મહાપદ્મ ને સહસપત્ર, ગિરિરાજ કહીજે; ઇત્યાદિક બહુ ભાતિસું એ, નામ જપો નિરધાર; ધીરવિમલ કવિરાજનો, શિષ્ય કહે સુખકાર. ૩

તૃતીય ચૈત્યવંદન.

રજત કનક મણિ જડિતનાં, ભૂષણ વિરચાવો; તિલક મુકુટ કુંડલ યુગલ, બેહેરખા બનાવો; રુચિર જ્યોતિ મોતી-

---

૧ જયતિહુઅણ ખંડ ૧૧ માના ૩૦૪ પાને જુઓ.

તણા, કંઠે ઠવો હાર, કંદોરો શ્રીફલ કરે, આપીજે સાર; એણિ પરે બહુવિધ ભૂષણે, શોભાવો જિન દેહ, જ્ઞાનવિમલ કહે તેહને, શિવવધુ વરે ધરી નેહ. ૩

પ્રથમ થોય જોડો.

ઋષભદેવ નમુ ગુણ નિર્મલા, દૂધમાંહે ભેલી સીતોપલા; વિમલશૈલતણા શણગાર છે, ભવ ભવ મુજ ચિત્ત તે રુચે ૧ જેહ અનત થયા જિન કેવલી, જેહ હશે વિચરંતા તે વલી; જેહ અસાસય સાસય ત્રિહુ જગે, જિનપડિમા પ્રણુમુ નિત ઝગમગે ૨ સરસ આગમ અક્ષર મહોદધિ, ત્રિપદી ગગ તરગ કરી વધી, ભવિક દેહ સદા પાવન કરે, દુરિત તાપ રજોમલ અપહરે ૩ જિનશાસન ભાસન કારિકા, સુરસુરી જિન આણા ધારિકા, જ્ઞાનવિમલ પ્રભુતા દિયે દપતી, દુરિત દુષ્ટતણા ભય ઝીપતી ૪

દ્વિતીય થોય જોડો.

(માલિની વૃત્ત)

સવિ મલિ કરી આવો, ભાવના ભવ્ય ભાવો, વિમલગિરિ વધાવો, મોતીયા થાળ લાવો, જો હોય શિવ જાવો, ચિત્ત તો વાત ભાવો, ન હોયે દુશ્મન દાવો, આદિ પૂજા રચાવો. ૧ શુભ કેશર ઘોલી, માંહે કર્પૂર ચોલી, પહેરી સિત પટોલી, વાસીયે ગધ ઘોલી, ભરી પુષ્કરનોલી, ટાલિયે દુખ હોલી, સવિ જિનવર ટોલી, પૂજિયે ભાવ ભોલી. ૨ શુભ અંગ અગ્યાર, તેમ ઉપાગ બાર, વળી મૂલસૂત્ર ચાર, નંદી અનુયોગદ્વાર, દશ

ધ્યયનના ઉદ્ધાર, છેદ ષટ્ વૃત્તિ સાર; પ્રવચન વિસ્તાર, ભાષ્ય નિર્યુક્તિસાર. ૩ જય જય જય નંદા, જૈનદૃષ્ટિ સૂરીંદા; કરે પરમાનંદા, ટાલતા દુઃખ દંદા; જ્ઞાનવિમલ સૂરીંદા, સામ્ય મકરંદ કંદા; વર વિમલ ગિરીંદા, ધ્યાનથી નિત્ય ભદ્રા. ૪

શ્રી સિદ્ધાચલનું સ્તવન.

(આજ સખી સંખેસરો—એ દેશી)

એ ગિરિઓ ગિરિ રાજીઓ, પ્રણમીજે ભાવે; ભવ ભવ સંચિત આકરાં, પાતકડાં જાવે. ૧ વજ્રલેપ સમ જે હોવે, તે પણ તસ દૂર; એહનું દર્શન કીજીએ, ધરી ભક્તિ પંડુર. ૨ ચંદ્રશેખર રાજા થયો, નિજ ભગિની લુબ્ધો; તે પણ એ ગિરિ સેવતાં, ક્ષણમાંહે સિધ્યો. ૩ શુકરાજા જય પામીયો, એહને સુપસાયે; ગૌહત્યાદિક પાપ જે, તે દૂર પલાયે. ૪ અગમ્ય અપેય અભક્ષ્ય જે, કીધાં જેણે પ્રાણી; તે નિર્મલ ઇણ ગિરિ થયા, એ જિનવર વાણી. ૫ વાઘ સર્પ પ્રમુખા પશુ, તે પણ શિવ પામ્યા; એ તીરથ સેવ્યાથકી, સવિ પાતક વામ્યા. ૬ ચૈત્રી પૂનમે વંદતાં, ટલે દુઃખ કલેશ; જ્ઞાનવિમલ પ્રભુતા ઘણી, હોય સુજસ વિશેષ. ૭

તૃતીય ચૈત્યવંદન

પ્રેમે પ્રણમો પ્રથમ દેવ, શત્રુંજયગિરિ મંડન; ભવિયણ મન આનંદ કરણ, દુઃખ દોહગ ખંડણ. ૧ સુર નર કિન્નર નમે તુજ, ભગતિશું પાયા; પાવ પંક ફેડે સમત્થ, પ્રભુ ત્રિભુવન રાયા. ૨ જ્ઞાનવિમલ પ્રભુ તુમ તણે, ચરણે શરણે રાખો; કર જોડીને વિનવું, મુક્તિ માર્ગ મુજ દાખો. ૩

પછી[1] ભક્તામર કહેવું.

દેવવંદનનો પંચમ જોડો

વિધિ—અહીંયા પૂર્વોક્ત સર્વ વસ્તુ પ્રત્યેક પચ્ચાસ પચ્ચાસ મેળવવી પણ પૂર્વની પેરે સર્વ વિધિમાં દશને ઠેકાણે પચાસ પચાસ કરવુ. છેવટે ચૈત્યવંદનભાષ્ય કહેવું અને દેવવંદનની વિધિ પણ પ્રથમની પેઠે જાણવી

જે જોડાને અંતે આપેલ છે

પ્રથમ ચૈત્યવંદન

શેત્રુંજ શિખરે ચઢિયા સ્વામી કહીયે હું અર્ચિશું રાયણ તરુવર તલે પાય, આણંદે ચરચિશું ન્હવણ વિલેપન પૂજના, કરી આરતી ઉતારીશ, મંગલ દીપક જ્યોતિ થુતિ, કરી દુરિત નિવારીશ, ધન્ય ધન્ય તે દિન માહરો એ, ગણીશ સફલ અવતાર, **નય** કહે આદીશ્વર નમો, જિમ પામો જયકાર. ૩

દ્વિતીય ચૈત્યવંદન

તુજ મૂર્તિને નિરખવા, મુજ નયણા તરસે, તુમ ગુણ ગણને બોલવા, રસના મુઝ હરખે, ૧ કાયા અતિ આણંદ મુજ, તુમ પદયુગ ફરસે, તો સેવક તાર્યા વિના, કહો કિમ હવે સરશે ૨ એમ જાણીને સાહેબાએ, નેક નજરે મોહિ જોય, **જ્ઞાનવિમલ** પ્રભુ સુનજરથી, તે શું જે નવિ હોય ૩

---

૧ ભક્તામર ૧૧ મા ખંડના ૨૮૮ પાને જુઓ

પ્રથમ થોય જોડો

જિહાં ઓગણ્યોતર કોડાકોડી, તેમ: પંચાશી લખ વલી જોડી, ચુમ્માલીશ સહસ્સ કોડી, સમવસર્યા જિહાં એતી વાર, પૂર્વ[1] નવાણું એમ પ્રકાર, નાભિ નરિંદ મલ્હાર. ૧ સહસ કૂટ અષ્ટાપદ સાર, જિન ચોવીશતણા ગણધાર, પગલાંનો વિસ્તાર, વલી જિનબિંબતણો નહિં પાર, દેહરી થંભે બહુ આકાર, વંદું વિમલગિરિ સાર. ૨ એંશી સિત્તેર સાઠ પંચાસ, બાર જોયણ માને જસ વિસ્તાર. ઇગ દુ તી ચઉ પણ આર, માન કહ્યું એહનું નિરધાર, મહિમા એહનો અગમ અપાર, આગમમાંહે ઉદાર. ૩ ચૈત્રી પૂનમ દિન શુભ ભાવે, સમકિતદૃષ્ટિ સુરનર આવે, પૂજા વિવિધ રચાવે, જ્ઞાનવિમલસૂરિ ભાવના ભાવે, દુરગતિ દોહગ દૂર ગમાવે, બોધિબીજ જસ પાવે. ૪

દ્વિતીય થોય જોડો

શત્રુંજય સાહિબ પ્રથમ જિણંદ, નાભિ ભૂપ કુલ કમલ દિણંદ, મરુદેવીનો નંદ, જસ મુખ સોહે પુનમ ચંદ, સેવા સારે ઇંદ; ઉન્મૂલે દુઃખ દંદ, વાંછિત પૂરણ સુરતરુ કંદ, લંછન જેહને સુરભિ[2] નંદ, ફેડે ભવ ભય ફંદ, પ્રણમે જ્ઞાન વિમલ સૂરિંદ, જેહના અહોનિશ પદ અરવિંદ, નામે પરમાનંદ. ૧ શ્રી સીમંધર જિનવર રાજે, મહાવિદેહે બાર સમાજે,[3] ભાખે ઇમ ભવિ કાજે, સિદ્ધક્ષેત્ર નામે ગિરિરાજે,

---

૧ ૮૪ લાખ વર્ષનો ૧ પૂર્વાંગ, પૂર્વાંગને પૂર્વાંગે ગુણતાં ૧ પૂર્વ થાય એવા ૯૯ પૂર્વ વાર [૮૪ લાખ × ૮૪ લાખ × ૯૯=૬૯૮૫-૪૪૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦] આ સંખ્યા આવી રહે. ૨ વૃષભ ૩ બાર પર્ષદે.

એહજ ભરતમાંહે એ છાજે, ભવજલ તરણ ઝહાજે, અનંત તીર્થંકરની વાણી ગાજે, ભવિ મનકેરા સંશય ભાજે, સેવક જનને નિવાજે; વાજે તાલ કંસાલ પવાજે, ચૈત્રી મહોત્સવ અધિક દીવાજે, સુર નર સજી બહુ સાજે. ૨ રાગ દ્વેષ વિષ ખીલાણ[1] મંત, જાણી ભવ ભય ભાવઠ[2] ભ્રાંત, ટાલે દુ:ખ દુરંત, સુખ સંપત્તિ હોય જે સમરંત, ધ્યાયે અહનિશ મઘલા સંત, ગાયે ગુણ મહંત, શિવસુંદરી વશ કરવા તંત,[3] પાપ તાપ પીલણ એ જંત, સુણીએ તે સિદ્ધાંત, આણી મોટી મનની ખંત, ભવિયણ ધ્યાવો એકણ ચિત્ત, રાન[4] વેલાઉલ હુંત ૩ આદિ જિનેશ્વર પદ અનુસરતી, ચતુરશુલ ઊંચી રહે ધરતી, દુરિત ઉપદ્રવ હરતી, સરમ સુધારસ વયણઝરતી, જ્ઞાનવિમલગિરિ સાન્નિધ્ય કરતી, દુશ્મન દુષ્ટ દલતી, દાડિમ પકૂવકલી અમદંતી, જ્યોતિ ગુણ ઈહા રાજી પંતી, સમકિત બીજ વપંતી, ચકકેસરી સુગ્સુંદરી હુંતી, ચૈત્રીપૂનમ દિન આવંતી, જય જયકાર ભણંતી ૪

શ્રી વિમલગિરિનું સ્તવન

તીરથ વારુ એ તીરથ વારુ, સાંભલજો સૌ તારુ રે, ભવ-જલ નિધિ તરવા ભવિજનને, પ્રવહણ પરે એ તારુ રે તી૦ ૧ એ તીરથનો મહિમા મોટો, નવિ માને તે કારુ રે, પાર ન પામે કહેતા કોઇ, પણ કહિયે મતિ સારુ રે તી૦ ૨ સાધુ અનંતા ઈહાં કણે સિદ્ધા, અંત કર્મના કીધા રે, અનુ-

---

૧ નષ્ટ કરવા ૨ ભવભ્રમણ ૩ વશીકરણ ૪ રજ ૫ બદર

ભવ અમૃત રસ જિણે પીધા, અભયદાન જગ દીધાં રે. તી૦ ૩ નમિ વિનમિ વિદ્યાધર નાયક, દ્રાવિડ વારિખિલ્લ જાણો રે; થાવચ્ચા શુક સેલગ પંથગ, પાંડવ પાંચ વખાણો રે. તી૦ ૪ રામ મુનિ ને નારદ મુનિવર, શાંબ પ્રદ્યુમ્ન કુમારો રે; મહાનંદ પદ પામ્યા તેહના, મુનિવર બહુ પરિવારો રે. તી૦ ૫ તેહ ભણી સિદ્ધક્ષેત્ર એહનું, નામ થયું નિરધાર રે; શત્રુંજયકલ્પે માહાત્મ્યે, એહનો બહુ અધિકાર રે. તી૦ ૬ તીરથ નાયક વાંછિતદાયક, વિમલાચલ જે ધ્યાવે રે; **જ્ઞાનવિમલસૂરિ** કહે તે ભવિને, ધર્મ શર્મ ઘરે આવે રે. તી૦ ૭

તૃતીય ચૈત્યવંદન

માદલ તાલ કંસાલ સાર, ભુંગલ ને ભેરી, ઢોલ દદામા (દુંદુભિ) દડવડી, સરણાઈ નફેરી; શ્રી મંડલ વીણા રબાવ, સારંગી સારી, તંબુરા કડતાલ શંખ, ઝલ્લરી ઝણકાર; વાજિંત્ર નવ છંદ શું એ, ગાઓ જિનગુણ ગીત; **જ્ઞાનવિમલ** પ્રભુતા લહો, જિમ હોય જગે જસ રીત. ૩

[1]પછી ચૈત્યવંદન ભાષ્ય કહેવું.

૫૦ નવકાર ગણવા અને ૫૦ ખમાસમણ દેવા.

---

૧ ચૈત્યવંદન ભાષ્ય, ખંડ ૨૩ મો જુઓ.

ખંડ એકવીશમો

વિવિધ મંત્ર જાપો.

સૂચના—દરેક જાપ સમયે પ્રભુપૂજા શુદ્ધ અંતઃકરણ, શારીરિક શુદ્ધિ-બ્રહ્મચર્યનું પાલન-ભૂમિશયન, ચિત્તની એકાગ્રતા, અખૂટ શ્રદ્ધા-સમતા આદિ ગુણોની હયાતિ મંત્ર સિદ્ધ કરવામાં બહુજ મદદગાર બને છે જૈન શાસ્ત્રોમાં અનેક પ્રકારના મંત્રો આવે છે, તેમાંથી કેટલાક જાપો કેટલાક ભાઈઓની સૂચનાથી અત્રે આપવામાં આવે છે

જો કે પ્રત્યેક જૈનનો મુખ્ય ઉદ્દેશ તો મોક્ષપ્રાપ્તિનો જ છે અને તેની પ્રાપ્તિ સુદેવ, સુગુરુ અને સુધર્મની આરાધના સિવાય અતિ મુશ્કેલ છે, છતાં પણ રોગીને ઔષધની માફક આ જાપો પણ કેટલીકવાર પુણ્યોદય થતાં ઈષ્ટ સિદ્ધિ આપવામાં નિમિત્તભૂત થાય છે એ હેતુથી તેનો જાપ અગર આરાધના કરવામાં આવે તો તે અનુચિત ગણી શકાય નહિ, પરન્તુ કેટલાક લોકો ત્રણ જગતના વિભુ તીર્થંકરદેવોની ભક્તિને ગૌણ કરી પોતાના તુચ્છ સ્વાર્થના ખાતર દેવ-દેવીઓના આગળ આંખ બંધ કરી ચિત્તની સ્થિરતાપૂર્વક કલાકો સુધી ખડે પગે ઊભા રહી જાપ કરે છે ભગવાન કરતાં પણ તેમની ભક્તિમાં વધુ ધન અને સમયનો ભોગ આપે છે જ્યારે પ્રભુભક્તિમાં "લે દેવ ચોખા, મૂક મારો છેડો." એના જેવી દશા

થતી જોવામાં આવે છે, જે જૈન શાસનના સાચા ભક્તો માટે યોગ્ય ગણાય નહિ; માટે દેવ, ગુરુ અને ધર્મની વિરાધના ન થાય તે તરફ જાપકોએ ખાસ લક્ષ્ય આપવાની જરૂર છે.

"દરેક જાપના સમયે જિનેશ્વરદેવની પ્રતિમા અથવા શ્રી ગૌતમસ્વામીની પ્રતિમા સન્મુખ રાખી નીચે મુજમ બોલી જાપ શરૂ કરવો."

श्री तीर्थंकर–गणधरप्रसादात् एष योगः फलतु
श्री सद्गुरुप्रसादात् एष योगः फलतु ॥

૧ શ્રી માણિભદ્રજીનો જાપ.

ॐ नमो भगवते माणिभद्राय, क्षेत्रपालाय, कृष्णरूपाय, चतुर्भुजाय, जिनशासनभक्ताय, नवनागसहस्रबलाय, किन्नर किंपुरुष गंधर्व यक्ष राक्षस भूत प्रेत पिशाच सर्वशाकिनीनां निग्रहं कुरु कुरु स्वाहा मां रक्ष रक्ष स्वाहा.

આ મંત્રાક્ષરનો ત્રણ દિવસમાં (માણિભદ્રજીની પ્રતિમા સન્મુખ રાખી) સાડાબાર હજાર જાપ કરવાથી ભૂત–પ્રેત આદિ વળગાડો દૂર થાય છે અને સિદ્ધિ થાય છે. ધૂપ દીપ પણ સાથે રાખવાની જરૂર છે. શરીરશુદ્ધિ વિગેરેનો ખૂબ ખ્યાલ રાખવો. ઉપર મુજબ ન બને તો ત્રિકાળ અને રાત્રે સૂતી વખતે ૧૦૮–૧૦૮–૧૦૮ વાર ગણવો. એથી પ્રાયે નિર્વિઘ્નપણું થાય છે.

---

૧ આ બે વાક્યો દરેક જાપ શરૂ કરતાં પ્રથમ બોલવાના છે.

૨ શ્રી ગૌતમસ્વામીનો જાપ.

ॐ ह्रीँ श्रीँ गौतमाय सुवर्णलब्धिनिधानाय ॐ ह्रीँ नमः

ઉપરના મંત્રનો ૧૨૫૦૦ જાપ શ્રી ગૌતમસ્વામીની છબી સન્મુખ રાખી સિદ્ધ કરવાનો છે હમેશા શુદ્ધ થઈ ૧૦૮ વખત જાપ કરવાથી વાંછિત ફલની પ્રાપ્તિ થાય છે.

૩ વિષહર પાર્શ્વનાથનો મહામંત્ર

આ મંત્રના પ્રતિદિન જાપથી સર્પનું ચઢેલુ ઝેર, વિષમ વ્યાધિ ભૂત પ્રેતાદિકના ઉપસર્ગો તથા અકસ્માત્ આવી પડતી આફતો વિના વિલંબે દૂર થઈ જાય છે

ૐ જિતુ ૐ જિતું ૐ જિતુ ઉપશમ ધરી,
ૐ હ્રૂીં પાર્શ્વ અક્ષર જપતે,
ભૂત ને પ્રેત જ્યોતિષ વ્યંતર સુરા,
ઉપશમે વાર એકવીશ ગુણંતે. ૐ જિતુ૦ ૧

દુષ્ટ ગ્રહ રોગ તિમ શોક જરા જંતુને,
તાવ એકાંતરો દિન તપતે;
ગર્ભબંધન વારણુ સર્પ વીંછી વિષ,
બાલકાલબાલની વ્યાધિહંતે ૐ જિતું૦ ૨

શાયણી ડાયણી રોહિણી રાધણી,
ફોટિકા મોટિકા દુષ્ટ હંતિ,
દાઢ ઉંદરતણી કોલ નોલાતણી,
શ્વાન શિયાળ વિકરાળ દંતી ૐ જિતું૦ ૩

ધરણુ પદ્માવતી સમરી શોભાવતી,
વાટ આઘાટ અટવી અટંતે;
લક્ષ્મી લુંદ્દો મળે સુજશ વેળા વળે,
સયલ આશા ફળે મન હસંતે. ૐ જિતું० ૪

અષ્ટ મહાભય હરે કાનપીડા ટળે,
ઉંદરે શૂળ શીશક ભણુંતે;
વદતિ વર પીતશ્યું પ્રીતિ વિમળ પ્રભો!
પાર્શ્વ જિન નામ અભિરામ મતે. ૐ જિતું० ૫

૪ તાવનો મંત્ર

ॐ नमो लोए सव्वसाहूणं, ॐ नमो उवज्झायाणं, ॐ नमो आयरियाणं, ॐ नमो सिद्धाणं, ॐ नमो अरूहंताणं, ॐ ह्रीँ स्वाहाः ॥

વિધિ—આ પ્રમાણે ૧૦૮ વાર જપતા કોરી ચાદરના ખૂણાને મસળતા જવું. મંત્ર જાપ પૂરો થયે તે ખૂણાની ગાંઠ વાળી દેવી, અને તે ચાદરનો ગાંઠવાળો છેડો તાવવાળાના મસ્તક તરફ રાખીને તે ચાદર તાવવાળાને ઓઢાડવી. રોજીંદો, એકાંતરીયો, તરીયો, ચોથીઓ, ટાઢીયો કે ગમે તેવો તાવ ઉતરી જાય છે.

૫ ઘંટાકર્ણ મહામંત્ર

ॐ घंटाकर्णो महावीर! सर्वव्याधिविनाशक!
विस्फोटकभये प्राप्ते! रक्ष रक्ष महाबल! ॥ १ ॥

यत्र त्वं तिष्ठसे देव ! लिखितोऽक्षरपंक्तिभिः ।
रोगास्तत्र प्रणश्यन्ति, वातपित्तकफोद्भवाः ॥ २ ॥

तत्र राजभयं नास्ति, याति विघ्न जपात् क्षयं ।
शाकिनी भूत वेताल राक्षसाः प्रभवन्ति न ॥ ३ ॥

नाऽकाले मरणं तस्य, न च सर्पेण दश्यते ।
अग्निचौरभयं नास्ति, नास्ति तस्याप्यरिभयम् ॥ ४ ॥

ॐ ह्रीं घंटाकर्णो नमोऽस्तु ते ठः ठः ठः स्वाहाः ॥

આ મંત્ર ૧૦૮ વાર શ્રદ્ધાપૂર્વક ત્રણ માસ સુધી ગણવો.

૬ ઇચ્છિત કર્મસિદ્ધિ મંત્ર.

ॐ ह्रीँ क्लीँ श्री चन्द्रप्रभजिनेन्द्राय ज्वालामालान्यै नम આ મંત્ર ૧૦૮ વાર ગણવો ઘીનો દીવો, ધૂપ-સફેદ વસ્ત્ર પહેરવા, ઉપગરણ આદીના રાખવા સાચા મોતીની અથવા સફેદ સુતરની નવકારવાળીથી જાપ કરવો પ્રભુજીને દૂધનો પખાલ કરી કેશરમા બરાસ ઘસીને હંમેશા પૂજા કરવી પુષ્પ સફેદ ચઢાવવા. ઉપર જણાવેલ વિધિ પ્રમાણે જપવાથી વાછિત ફલની સિદ્ધિ થાય છે

૭ વિદ્યા સાધવાનો મંત્ર.

ॐ ह्रीँ श्रीँ ह्रीँ वाग्वादिनि १ सरस्वती मम जीह्वाग्रे वासं કુરુ કરુ સ્વાહા દિન ૨૯ સુધી શ્રદ્ધાપૂર્વક ૧૦૮ વાર જપવો એટલે વિદ્યા પ્રાપ્ત થાય.

૮ શ્રી સરસ્વતીનો મંત્ર.

ॐ ह्रीँ वद वद वाग्वादिनि ! भगवति ! सरस्वति ! श्रुतदेवी ! मम जाड्यं हर हर स्वाहाः श्रीभगवत्यै नमः स्वाहाः ठः ठः ठः स्वाहाः ॥

વિધિપૂર્વક ત્રણ માસ સુધી શુદ્ધ વસ્ત્ર પહેરી હંમેશાં ૧૦૧ વખત જાપ કરવો.

૯ ગ્રહશાન્તિ કરવાનો જાપ.

કર્મવિવશ આત્માઓને એક પછી એક નવગ્રહ હંમેશા સારા માઠા આવે જાય છે. તે વખતે માઠા ગ્રહમાં માણસ આકુળ-વ્યાકુળ બની આમ તેમ દોડાદોડ કરી અનેકવિધ મિથ્યાત્વનું સેવન કરે છે, પણ તેમ ન કરતાં જાપ કરવાથી ગ્રહશાન્તિ થાય છે, તે જાપ કરવાની રીત નીચે પ્રમાણે છે—

૧ સૂર્યની દશાનો જાપઃ-રાતાં વસ્ત્ર તથા રાતી નવકારવાળી ધારણ કરી પૂર્વ તથા ઉત્તર દિશા તરફ બેસી સવારમાં સૂર્યની દશા હોય ત્યાં સુધી ॐ ह्रीँ पद्मप्रभ नमस्तुभ्यम् मम मम शांतिः शांतिः આ મંત્ર ભણી એક મણકો મૂકવો અને એમ એક આખી નવકારવાળી ફેરવવી.

૨ ચંદ્રની દશાનો જાપઃ-ધોળા વસ્ત્ર તથા ધોળી (સફેદ) નવકારવાલી ધારણ કરી ઉપરની વિધિ પ્રમાણે ॐ ह्रीँ चंद्रप्रभनमस्तुभ्यम् मम शान्तिः शान्तिः એ પ્રમાણે મંત્ર ભણી એક નવકારવાલી ફેરવવી.

૩ મંગળની દશાનો જાપ—રાતા વસ્ત્ર તથા રાતી નવકારવાલી ધારણ કરી ઉપરની વિધિ પ્રમાણે ॐ ह्रीँ वासुपूज्य प्रभुनमस्तुभ्यम् मम शान्ति शान्ति એ પ્રમાણે એક નવકાર ફેરવવી.

૪ બુધની દશાનો જાપ—પીળા વસ્ત્ર તથા પીળી નવકાર વળી ધારણ કરી ॐ ह्रीँ शान्तिनाथ प्रभु नमस्तुभ्यम् मम शाति शाति એ પ્રમાણે મંત્ર ભણી એક નવકારવાલી ફેરવવી.

૫ ગુરુની દશાનો જાપ—પીળા વસ્ત્ર તથા પીળી નવકારવાલી ધારણ કરી ॐ ह्रीँ ऋषभदेवप्रभु नमस्तुभ्यम् शान्तिः शान्ति એ પ્રમાણે મંત્ર ભણી એક નવકાર વાલી ફેરવવી

૬ શુક્રની દશાનો જાપ—ધોળા વસ્ત્ર પહેરી ધોળી નવકારવાલી ધારણ કરી ॐ ह्रीँ सुविधिनाथ प्रभु नमस्तुभ्यम् शान्ति शान्ति એ પ્રમાણે મંત્ર ભણી એક નવકારવાલી ફેરવવી

૭ શનિની દશાનો જાપ—ધોળા વસ્ત્ર તથા કાળી નવકારવાલી ધારણ કરી ॐ ह्रीँ मुनिसुव्रत प्रभु नमस्तुभ्यम् मम शान्ति शान्ति એ પ્રમાણે મંત્ર ભણી એક નવકારવાલી ફેરવવી.

૮ રાહુની દશાનો જાપ—પીળા વસ્ત્ર તથા પીળી નવકારવાલી ધારણા કરી ॐ ह्रीँ नेमिनाथ प्रभु नमस्तुभ्यम् मम शान्तिः शान्ति એ પ્રમાણે મંત્ર ભણી એક નવકારવાલી ફેરવવી

૯ કેતુની દશાનો જાપઃ--લીલા વસ્ત્ર તથા લીલી નવકાર-વાલી કરી ॐ ह्रीँ पार्श्वनाथ प्रभु नमस्तुभ्यम् मम शान्तिः शान्तिः એ પ્રમાણે મંત્ર ભણી એક નવકારવાલી ફેરવવી.

૧૦ મનસિદ્ધિ મંત્ર

ॐ नमो अरिहंताणं ॐ नमो भगवइए चंदाए महाविज्जाए सत्तट्ठाए मोर हुलू हुलू चुलू चुलू मयूरवाहनीए नमः ठः ठः ठः स्वाहा.

કોઈ પણ ગામ નગર આદિમાં પ્રવેશ કરતા નગરની નજીકના શ્રેષ્ઠ વૃક્ષ નીચે બેસી આ મંત્ર સાત અગર એકવીશ વખત ભણી પ્રવેશ કરવાથી મનકામના ફલીભૂત થાય છે.

તા. ક.

સર્વ મંત્રશિરોમણી, સર્વ મંગલોમાં પહેલું મંગળ, ચૌદ પૂર્વનો સાર, સર્વ પાપનો નાશ કરનાર તો માત્ર એક જ નવકાર મંત્ર જ છે. આ વાત સૌએ ખ્યાલમાં રાખી જેટલા નવકાર મંત્રના જાપ વધુ થાય તેમ કરવા ભલામણ.

ખંડ બાવીસમો

સાધુ—સાધ્વી યોગ્ય આવશ્યક ક્રિયાનાં સૂત્રો

સામાયિકસૂત્રમ્

કરેમિ ભંતે ! સામાઇયં, સવ્વં સાવજ્જં જોગં પચ્ચક્ખામિ જાવજ્જીવાએ તિવિહં તિવિહેણં, મણેણં વાયાએ કાએણં ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતંપિ અન્નં ન સમણુજાણામિ, તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ.

આલોચનાસૂત્રમ્

ઇચ્છામિ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં, જો મે દેવસિઓ અઇયારો કઓ કાઇઓ વાઇઓ માણસિઓ ઉસ્સુત્તો ઉમ્મગ્ગો અકપ્પો અકરણિજ્જો દુજ્ઝાઓ દુવ્વિચિંતિઓ અણાયારો અણિચ્છિયવ્વો અસમણપાઉગ્ગો નાણે દંસણે ચરિત્તે સુએ સામાઇએ તિણ્હં ગુત્તીણં ચઉણ્હં કસાયાણં પંચણ્હં મહવ્વયાણં છણ્હં જીવનિકાયાણં સત્તણ્હં પિંડેસણાણં અટ્ઠણ્હં પવયણમાઊણં નવણ્હં બંભચેરગુત્તીણં દસવિહે સમણધમ્મે સમણાણં જોગાણં જં ખંડિયં જં વિરાહિયં તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥

અતિચારગાથાસૂત્રમ્

સયણાસણન્નપાણે ચેઈ જઇ સિજ્જ કાયઉચ્ચારે ।
સમિઈ ભાવણાગુત્તી વિતહાયરણે ય અઈયારો ॥ ૧ ॥

દૈવસિકઅતિચારસૂત્રમ્

ઠાણે કમણે ચંકમણે, આઉત્તે અણાઉત્તે, હરિયકાયસંઘટ્ટે બીયકાયસંઘટ્ટે ત્રસકાયસંઘટ્ટે થાવરકાયસંઘટ્ટે ઠાણાઓ ઠાણું સંકામિયા, દેહરે ગોચરી બાહિરભૂમિ માર્ગે જાતાં આવતાં સ્ત્રી-તિર્યંચતણા સંઘટ્ટ પરિતાપ ઉપદ્રવ હુવા, દિવસમાંહિ ચાર વાર સજ્ઝાય સાત વાર ચૈત્યવંદન કીધાં નહિં, પ્રતિલેખના આઘી-પાછી ભણાવી, અસ્તવ્યસ્ત કીધી, આર્ત્તધ્યાન રૌદ્રધ્યાન ધ્યાયાં, ધર્મધ્યાન શુક્લધ્યાન ધ્યાયાં નહિ, ગોચરી તણા બેંતાલીસ દોષ ઉપજતા જોયા નહિ, પાંચ દોષ માંડલીતણા ટાલ્યા નહીં, માત્રું અણપૂંજે લીધું, અણપૂંજી ભૂમિકાએ પરઠવ્યું, પરઠવતા અણુજાણહ જસ્સુગ્ગહ પરઠવ્યા પૂંઠે વાર ત્રણ વોસિરે વોસિરે કીધું નહિ, દેહરાઉપાશ્રયમાંહિ પેસતાં નીસરતાં નિસીહિ આવસ્સહી કહેવી વિસારી, જિનભવને ચોરાશી આશાતના, ગુરુ પ્રત્યે તેત્રીશ આશાતના કીધી હોય, અનેરો જે કોઇ દિવસ સંબંધી પાપદોષ લાગ્યો હોય તે સવિ હું મને વચને કાયાએ કરી મિચ્છામિ દુક્કડં.

પ્રતિક્રમણસૂત્રમ્ (શ્રમણસૂત્રમ્)

નમો અરિહંતાણં૦. કરેમિ ભંતે સામાઇઅં૦. ચત્તારિ મંગલં, અરિહંતા મંગલં, સિદ્ધા મંગલં, સાહૂ મંગલં, કેવલિપન્નત્તો ધમ્મો મંગલં, ચત્તારિ લોગુત્તમા, અરિહંતા

લોગુત્તમા, સિદ્ધા લોગુત્તમા, સાહૂ લોગુત્તમા, કેવલિપન્નત્તો ધમ્મો લોગુત્તમો, ચત્તારિ સરણં પવજ્જામિ, અરિહંતે સરણં પવજ્જામિ, સિદ્ધે સરણ પવજ્જામિ, સાહૂસરણ પવજ્જામિ, કેવલિપન્નત્ત ધમ્મં સરણં પવજ્જામિ ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં જો મે દેવસિઓ૦, ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉ ઇરિઆવહિઆએ૦; ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં પગામસિજ્જાએ નિગામસિજ્જાએ સંથારા-ઉવ્વટ્ટણાએ પરિઅટ્ટણાએ આઉંટણાએ પસારણાએ છપ્પઇયસંઘ-ટ્ટણાએ કુઇએ કક્કરાઇએ છીએ જંભાઇએ આમોસે સસરક્ખામોસે આઉલમાઉલાએ સોઅણવત્તિઆએ ઇત્થીવિપ્પરિઆસિઆએ દિટ્ઠી વિપ્પરિઆસિઆએ મણવિપ્પરિઆસિઆએ પાણભોઅણ-વિપ્પરિઆસિઆએ જો મે દેવસિઓ અઇઆરો કઓ તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં પડિક્કમામિ ગોઅરચરિઆએ ભિક્ખાયરિ-આએ ઉગ્ઘાડકવાડઉગ્ઘાડણાએ સાણાવચ્છાદારાસંઘટ્ટણાએ મંડિ-પાહુડિઆએ બલિપાહુડિઆએ ઠવણાપાહુડિઆએ સંકિએ સહસા-ગારિએ અણેસણાએ પાણેસણાએ પાણભોઅણાએ બીઅભોઅણાએ હરિઅભોઅણાએ પચ્છેકમ્મિઆએ પુરેકમ્મિઆએ અદિટ્ઠહડાએ દગસંસટ્ઠહડાએ રયસંસટ્ઠહડાએ પારિસાડણિઆએ પારિટ્ઠાવણિ-આએ ઓહાસણભિક્ખાએ જં ઉગ્ગમેણં ઉપ્પાયણેસણાએ અપ-રિસુદ્ધં પડિગ્ગહિઅં પરિભુત્તં વા જં ન પરિટ્ઠવિઅં તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં પડિક્કમામિ ચાઉક્કાલં સજ્ઝાયસ્સ અકર-ણયાએ ઉભઓકાલં ભંડોવગરણસ્સ અપ્પડિલેહણાએ દુપ્પડિ-લેહણાએ અપ્પમજ્જણાએ દુપ્પમજ્જણાએ અઇક્કમે વઇક્કમે અઇઆરે અણાયારે જો મે દેવસિઓ અઇયારો કઓ તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં, પડિક્કમામિ એગવિહે અસંજમે ૧ પડિ-

ક્કમામિ દોહિં બંધણેહિં—રાગબંધણેણં દોસબંધણેણં ૨ પડિ-
ક્કમામિ તીહિં દંડેહિં—મણદંડેણં વયદંડેણં કાયદંડેણં, પડિ-
ક્કમામિ તીહિં ગુત્તીહિં—મણગુત્તીએ વયગુત્તીએ કાયગુત્તીએ,
પડિક્કમામિ તીહિં સલ્લેહિં—માયાસલ્લેણં નિઆણસલ્લેણં મિ-
ચ્છાદંસણસલ્લેણં, પડિ૦ તીહિં ગારવેહિં—ઇડ્ઢીગારવેણં રસ-
ગારવેણં સાયાગારવેણં, પડિ૦ તીહિં વિરાહણાહિં—નાણવિરા-
હણાએ દંસણવિરાહણાએ ચરિત્તવિરાહણાએ ૩ પડિ૦ ચઉહિં
કસાએહિં—કોહકસાએણં માણકસાએણં માયાકસાએણં લોભકસા-
એણં, પડિ૦ ચઉહિં સન્નાહિં—આહારસન્નાએ ભયસન્નાએ મેહુ-
ણસન્નાએ પરિગ્ગહસન્નાએ, પડિ૦ ચઉહિં વિકહાહિં—ઇત્થીકહાએ
ભત્તકહાએ દેસકહાએ રાયકહાએ, પડિ૦ ચઉહિં ઝાણેહિં—અટ્ટેણં
ઝાણેણં રુદ્દેણં ઝાણેણં ધમ્મેણં ઝાણેણં સુક્કેણં ઝાણેણં, પડિ૦
પંચહિં કિરિઆહિં—કાઇઆએ અહિગરણિઆએ પાઉસિઆએ
પારિતાવણિઆએ પાણાઇવાયકિરિઆએ, ૫૦ પંચહિં કામગુ-
ણેહિં—સદ્દેણં રુવેણં રસેણં ગંધેણં ફાસેણં, ૫૦ પંચહિં મહ-
વ્વએહિં—પાણાઇવાયાઓ વેરમણં મુસાવાયાઓ વેરમણં અદિ-
ન્નાદાણાઓ વેરમણં મેહુણાઓ વેરમણં પરિગ્ગહાઓ વેરમણં,
૫૦ પંચહિં સમિઇહિં—ઇરિયાસમિઇએ ભાસાસમિઇએ એસણા-
સમિઇએ આયાણભંડમત્તનિક્ખેવણાસમિઇએ ઉચ્ચારપાસવણખે-
લજલ્લસિંઘાણપારિઠ્ઠાવણિઆસમિઇએ ૫૦ છહિં જીવનિકાએહિં—
પુઢવિકાએણં આઉકાએણં તેઉકાએણં વાઉકાએણં વણસ્સઇકા-
એણં તસકાએણં, ૫૦ છહિં લેસાહિં—કિણ્હલેસાએ નીલલેસાએ
કાઉલેસાએ તેઉલેસાએ પમ્હલેસાએ સુક્કલેસાએ, ૫૦ સત્તહિં
ભયઠાણેહિં અટ્ઠહિં મયઠાણેહિં નવહિં બંભચેરગુત્તીહિં દસ-

વિહે સમણધમ્મે ઇગારસહિં ઉવાસગપડિમાહિં બારસહિં ભિક્ખુપડિમાહિં તેરસહિં કિરિઆઠાણેહિં ચઉદસહિં ભૂઅગામેહિં પન્નરસહિં પરમાહમ્મિએહિં સોલસહિં ગાહાસોલસએહિં સત્તરસવિહે અસંજમે અઠ્ઠારસવિહે અબંભે એગૂણવીસાએ નાયજ્ઝયણેહિં વીસાએ અસમાહિઠાણેહિં ઇક્કવીસાએ સબલેહિં બાવીસાએ પરીસહેહિં તેવીસાએ સૂઅગડજ્ઝયણેહિં ચઉવીસાએ દેવેહિં પણવીસાએ ભાવણાહિં છવ્વીસાએ દસાકપ્પવવહારાણં ઉદ્દેસણકાલેહિં સત્તાવીસાએ અણગારગુણેહિં અટ્ઠાવીસાએ આયારપ્પકપ્પેહિં એગૂણતીસાએ પાવસુઅપ્પસંગેહિં તીસાએ મોહણીયઠાણેહિં ઇગતીસાએ સિદ્ધાઇગુણેહિં બત્તીસાએ જોગસંગહેહિં તિત્તીસાએ આસાયણાહિં, અરિહંતાણં આસાયણાએ ૧ સિદ્ધાણં આસાયણાએ ૨ આયરિયાણં આસાયણાએ ૩ ઉવજ્ઝાયાણં આસાયણાએ ૪ સાહૂણં આસાયણાએ ૫ સાહુણીણં આસાયણાએ ૬ સાવયાણં આસાયણાએ ૭ સાવિયાણં આસાયણાએ ૮ દેવાણં આસાયણાએ ૯ દેવીણં આસાયણાએ ૧૦ ઇહલોગસ્સ આસાયણાએ ૧૧ પરલોગસ્સ આસાયણાએ ૧૨ કેવલિપન્નત્તસ્સ ધમ્મસ્સ આસાયણાએ ૧૩ સદેવમણુઆસુરસ્સ લોગસ્સ આસાયણાએ ૧૪ સવ્વપાણભૂઅજીવસત્તાણં આસાયણાએ ૧૫ કાલસ્સ આસાયણાએ ૧૬ સુઅસ્સ આસાયણાએ ૧૭ સુઅદેવયાએ આસાયણાએ ૧૮ વાયણાયરિઅસ્સ આસાયણાએ ૧૯ જં વાઇદ્ધં ૨૦ વચ્ચામેલિઅં ૨૧ હીણક્ખરં ૨૨ અચ્ચક્ખરં ૨૩ પયહીણં ૨૪ વિણયહીણં ૨૫ ઘોસહીણં ૨૬ જોગહીણં ૨૭ સુટ્ઠુદિન્નં ૨૮ દુટ્ઠુ પડિચ્છિઅં ૨૯ અકાલે કઓ સજ્ઝાઓ ૩૦ કાલે ન કઓ સજ્ઝાઓ ૩૧ અસજ્ઝાએ સજ્ઝાઇઅં ૩૨

સજ્ઝાએ ન સજ્ઝાઇઅં ૩૩ તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં; નમો ચઉવીસાએ તિત્થયરાણં ઉસભાઇમહાવીરપજ્જવસાણાણં ઇણમેવ નિગ્ગંથં પાવયણં સચ્ચં અણુત્તરં કેવલિઅં પડિપુન્નં નેઆઉઅં સંસુદ્ધં સલ્લગત્તણં સિદ્ધિમગ્ગં મુત્તિમગ્ગં નિજ્જાણમગ્ગં નિવ્વાણમગ્ગં અવિતહમવિસંધિં સવ્વદુક્ખપ્પહીણમગ્ગં, ઇત્થં ઠિઆ જીવા સિજ્ઝંતિ બુજ્ઝંતિ મુચ્ચંતિ પરિનિવ્વાયંતિ સવ્વદુક્ખાણમંતં કરંતિ, તં ધમ્મં સદ્દહામિ પત્તિઆમિ રોએમિ ફાસેમિ પાલેમિ અણુપાલેમિ, તં ધમ્મં સદ્દહંતો પત્તિયંતો રોઅંતો ફાસંતો પાલંતો અણુપાલંતો તસ્સ ધમ્મસ્સ કેવલિપન્નત્તસ્સ અબ્ભુટ્ઠિઓમિ આરાહણાએ વિરઓમિ વિરાહણાએ અસંજમં પરિઆણામિ, સંજમં ઉવસંપજ્જામિ, અબંભં પરિઆણામિ, બંભં ઉવસંપજ્જામિ, અકપ્પં પરિઆણામિ, કપ્પં ઉવસંપજ્જામિ, અન્નાણં પરિઆણામિ, નાણં ઉવસંપજ્જામિ, અકિરિઅં પરિઆણામિ, કિરિઅં ઉવસંપજ્જામિ, મિચ્છત્તં પરિઆણામિ, સમ્મત્તં ઉવસંપજ્જામિ, અબોહિં પરિઆણામિ, બોહિં ઉવસંપજ્જામિ, અમગ્ગં પરિઆણામિ, મગ્ગં ઉવસંપજ્જામિ, જં સંભરામિ જં ચ ન સંભરામિ જં પડિક્કમામિ જં ચ ન પડિક્કમામિ તસ્સ સવ્વસ્સ દેવસિઅસ્સ અઇઆરસ્સ પડિક્કમામિ સમણોઽહં સંજયવિરયપડિહયપચ્ચક્ખાયપાવકમ્મે અનિઆણો દિટ્ઠિસંપન્નો માયામોસવિવજ્જિઓ અડ્ઢાઇજ્જેસુ દીવસમુદ્દેસુ પન્નરસસુ કમ્મભૂમીસુ જાવંત કેવિ સાહૂ રયહરણગુચ્છપડિગ્ગહધારા પંચમહવ્વયધારા અટ્ઠારસસહસ્સસીલંગધારા અક્ખયાયારચરિત્તા તે સવ્વે સિરસા મણસા મત્થએણ વંદામિ, ખામેમિ સવ્વજીવે, સવ્વે જીવા ખમંતુ મે, મિત્તી

મે મઝ્ઝભૂએસુ, વેર મજ્ઝ ન કેણઇ ૧ એવમહ આલોઇઅ, નિંદિઅ ગરહિઅ દુગછિઅ સમ્મ; તિવિહેણ પડિક્કંતો, વંદામિ જિણે ચઉવ્વીસ

રાત્રિક અતિચાર

સથારા ઉવ્વટ્ટણકી પરિયટ્ટણકી આઉંટણકી પસારણકી છપ્પઇય સઘટ્ટણકી અચકખુ વિષય હુઓ સંથારો ઉત્તરપટ્ટો ટાલી અધિકું ઉપગરણ વાપર્યું. માતરીયુ અણપડિલેહ્યું હલાવ્યું, અણપૂછી ભૂમિકાએ પરઠવ્યું પરઠવતા અણુજાણહ જસ્સુગ્ગહો કીધો નહીં, પરઠવ્યા પૂઠે ત્રણ વાર વોસિરે વોસિરે ન કીધો, સથારાપોરસિ ભણાવ્યા વિના સુતા, કુસ્વપ્ન દુસ્વપ્ન લાધુ, સુપનાંતરમાહિ શીયળતણી વિરાધના હુઈ, આહટ્ટદોહટ્ટ ચિંતવ્યું સકલ્પવિકલ્પ કીધો, અનેરો જે કોઈ રાત્રિ સબધી અતિચાર લાગ્યો હોય તે સવિ હુ મન વચન કાયાએ કરી મિચ્છામિ દુક્કડ

પાક્ષિક અતિચાર

નાણમિ દસણમિ અ, ચરણમિ તવમિ તહ ય વિરિયમિ આયરણ આયારો ઇય એસો પચહા ભણિઓ ॥ ૧ ॥ જ્ઞાનાચાર દર્શનાચાર ચારિત્રાચાર તપાચાર વીર્યાચાર એ પચવિધ આચાર- માહિ અનેરો જે કોઈ અતિચાર[1] પક્ષ દિવસમાહિ સૂક્ષ્મ બાદર જાણતા અજાણતા હુઓ હોય તે સવિ હુ મન વચન કાયાએ કરી મિચ્છામિ દુક્કડ ॥ ૧ ॥

---

૧ ચોમાસી-સવચ્છરીમા તે પ્રમાણે બોલવુ

તત્ર જ્ઞાનાચારે આઠ અતિચાર—કાલે વિણુએ બહુમાણે, ઉવહાણે તહ ય નિણ્હવણે । વંજણ અત્થ તદુભએ, અઠ્ઠવિહો નાણ-માયારો ॥ ૨ ॥ જ્ઞાન કાલવેલામાંહે પઢ્યો ગુણ્યો પરાવર્ત્યો નહિ, અકાલે પઢ્યો, વિનયહીન બહુમાનહીન યોગોપધાનહીન પઢ્યો, અનેરા કન્હે પઢ્યો અનેરો ગુરુ કહ્યો, દેવવંદન વાંદણે પડિક્કમણે સજ્ઝાય કરતાં પઢતાં ગુણતાં કૂડો અક્ષર કાને માત્રે આગલો ઓછો ભણ્યો, ગુણ્યો સૂત્રાર્થ તદુભય કૂડાં કહ્યાં, કાજો અણઉદ્ધર્યો, ડાંડો અણપડિલેહ્યો, વસતિ અણશોધ્યાં અણપવેયાં અસજ્ઝાઈ અણોજ્ઝા કાલવેલા માંહિ શ્રીદશવૈકાલિક પ્રમુખ સિદ્ધાંત પઢ્યો ગુણ્યો પરાવર્ત્યો, અવિધિએ યોગોપધાન કીધાં કરાવ્યાં, જ્ઞાનોપગરણ પાટી પોથી ઠવણી કવલી નોકારવાલી સાપડા સાપડી દસ્તરી વહી કાગલીઆ ઓલીઆ પ્રત્યે પગ લાગ્યો, થૂંક લાગ્યો, થૂંકે કરી અક્ષર ભાંજ્યો, જ્ઞાનવંત પ્રત્યે પ્રદ્વેષ મત્સર વહ્યો, અંતરાય અવજ્ઞા આશાતના કીધી. કુણહિ પ્રતે તોતડો બોબડો દેખી હસ્યો વિતકર્યો, મતિજ્ઞાન શ્રુતજ્ઞાન અવધિજ્ઞાન મનઃપર્યવજ્ઞાન કેવલજ્ઞાન, એ પાંચ જ્ઞાનતણી અસદ્દહણા આશાતના કીધી, જ્ઞાનાચાર વિષઇઓ અનેરો જે કોઈ અતિચાર૦ ॥૨॥

દર્શનાચારે આઠ અતિચાર—નિસ્સંકિઅ, નિક્કંખિઅ નિવ્વિતિગિચ્છા અમૂઢદિઠ્ઠી અ । ઉવવૂહ થિરીકરણે, વચ્છલ્લપભાવણે અઠ્ઠ ॥ ૩ ॥ દેવ ગુરુ ધર્મતણે વિષે નિઃશંકપણું ન કીધું, તથા એકાંત નિશ્ચય ધર્યો નહીં. ધર્મ સંબંધીયા ફલતણે વિષે નિસ્સંદેહ બુદ્ધિ ધરી નહિ, સાધુ સાધ્વીતણી નિંદા જુગુપ્સા કીધી, મિથ્યાત્વીતણી પૂજા પ્રભાવના દેખી મૂઢદૃષ્ટિપણું કીધું, સંઘમાંહિ ગુણવંતતણી અનુપબૃંહણા કીધી, અસ્થિરીકરણ અવાત્સલ્ય અપ્રીતિ અભક્તિ

નિપજાવી, તથા દેવદ્રવ્ય ગુરુદ્રવ્ય સાધારણદ્રવ્ય ભક્ષિત ઉપેક્ષિત પ્રજ્ઞાપરાધે વિણાશ્યો, વિણસતો ઉવેખ્યો, છતી શક્તિએ સારસંભાલ ન કીધી, ઠવણાયરિય હાથ થકી પાડ્યા, પડિલેહવો વિસાર્યો, જિનભુવનતણી ચોરાશી આશાતના, ગુરુ પ્રત્યે તેત્રીશ આશાતના કીધી હોય, દર્શનાચાર વિષઈઓ અનેરો જે કોઈ અતિચાર૦ ૩

ચારિત્રાચારે આઠ અતિચાર—પણિહાણજોગજુત્તો, પંચહિં સમિઈહિં તીહિં ગુત્તીહિં, એસ ચરિત્તાયારો, અટ્ઠવિહો હોઈ નાયવ્વો ૪ ઇર્યાસમિતિ, ભાષાસમિતિ, એષણાસમિતિ, આદાનભંડમત્તનિક્ષેપણાસમિતિ, પારિષ્ઠાપનિકાસમિતિ, મનોગુપ્તિ, વચનગુપ્તિ, કાયગુપ્તિ એ અષ્ટ પ્રવચનમાતા રુડી પેરે પાલી નહીં, સાધુતણે ધર્મે સદૈવ, શ્રાવકતણે ધર્મે સામાયિક પોસહ લીધે જે કાંઇ ખંડનાવિરાધના કીધી હોય, ચારિત્રાચાર વિષઈઓ અનેરો જે કોઈ અતિચાર૦ ૪

વિશેષતશ્ચારિત્રાચારે તપોધનતણે ધર્મે—વયછક્ક ૬ કાયછક્કં ૧૨ અકપ્પો ૧૩ ગિહિભાયણં ૧૪ પલિઅંક ૧૫ નિસિજ્જાએ ૧૬, સિણાણં ૧૭ સોભવજ્જણં ૧૮ ૧ વ્રતષટ્કે પહિલે મહાવ્રતે પ્રાણાતિપાત સૂક્ષ્મ બાદર ત્રસ થાવર જીવતણી વિરાધના હુઈ ૧ બીજે મહાવ્રતે ક્રોધ લોભ ભય હાસ્ય લગે જૂઠું બોલ્યા ૨ ત્રીજે અદત્તાદાનવિરમણમહાવ્રતે 'સામીજીવાદત્તં તિત્થયરઅદત્તં તહેવ ય ગુરુહિં, એવમદત્તં ચઉહા પણ્ણત્તં વીયરાએહિં ૧' સ્વામિઅદત્ત, જીવઅદત્ત, તીર્થંકરઅદત્ત, ગુરુઅદત્ત, એ ચતુર્વિધ અદત્તાદાનમાહિં જે કાંઇ અદત્ત પરિભોગવ્યું ૩ ચોથે મહાવ્રતે 'વસહિ ૧ કહ ૨ નિસિજ્જિ ૩

દ્વિય ૪ કુડ્ડિંતર ૫ પુવ્વકીલિએ ૬ પણિએ ૭; અઇમાયાહાર ૮ વિભૂસણાય ૯ નવ બંભચેરગુત્તીઓ. ૧ એ નવવાડ સુધી પાલી નહીં, સુહણે સ્વપ્નાંતરે દૃષ્ટિવિપર્યાસ હુઓ ૪ પાંચમે મહાવ્રતે ધર્મોપકરણને વિષે ઇચ્છા મૂર્છા ગૃદ્ધિ આસક્તિ ધરી, અધિકો ઉપગરણ વાવર્યો, પર્વ તિથિએ પડિલેહવો વિસાર્યો ૫ છટ્ઠે રાત્રિભોજનવિરમણવ્રતે અસૂરો ભાતપાણી કીધો, છારોદ્ગાર આવ્યો, પાત્રે પાત્રબંધે તક્રાદિનો છાંટો લાગ્યો, ખરડ્યો રહ્યો, લેપતેલઔષધાદિક તણો સંનિધિ રહ્યો, અતિમાત્રાએ આહાર લીધો ૬, એ છએ વ્રત વિષઇઓ અનેરો જે કોઈ અ૦

કાયષટ્કે ગામ તણે પઇસારે નીસારે પગ પડિલેહવા વિસાર્યા, માટી મીઠું ખડી ધાવડી અરણેટો પાષાણતણી ચાતલી ઉપર પગ આવ્યો ૭ અપ્કાય વાધારિ ફૂસણા હુવા, વ્હોરવા ગયા ઊલખો હાલ્યો, લોટો ઢોલ્યો, કાચા પાણીતણા છાંટા લાગ્યા ૮ તેઉકાય વીજદીવા તણી ઉજેહી હુઈ ૯ વાઉકાય ઉઘાડે મુખે બોલ્યા, મહાવાય વાજતાં કપડાકાંબલી તણા છેડા સાચવ્યા નહીં, ફૂંક દીધી ૧૦ વનસ્પતિકાય નીલ ફૂલ સેવાલ થડ ફલ ફૂલ વૃક્ષ શાખા પ્રશાખાતણા સંઘટ્ટ પરંપર નિરંતર હુવા ૧૧ ત્રસકાય બેઇંદ્રી તેઇંદ્રી ચઉરિંદ્રી પંચેંદ્રી કાગ બગ ઉડાવ્યા, ઢોર ત્રાસવ્યાં, બાલક બીહવરાવ્યાં ૧૨, ષટ્કાય વિષઇઓ અનેરો જે કોઇ અતિચાર૦

અકલ્પનીય સિજ્જા વસ્ત્ર પાત્ર પિંડ પરિભોગવ્યો, સિજ્જાતર-તણો પિંડ પરિભોગવ્યો, ઉપયોગ કીધા પાખે વિહર્યો, ધાત્રીદોષ ત્રસબીજસંસક્ત પૂર્વકર્મ્મ પશ્ચાત્કર્મ્મ ઉદ્ગમ ઉત્પાદના દોષ ચિંતવ્યા નહીં ૧૩ ગૃહસ્થતણો ભાજન ભાંજ્યો, ફોડ્યો, વલતો

પાછો આપ્યો નહીં ૧૪ સૂતા સંથારિયા ઉત્તરપટ્ટો ટાલી અધિકો ઉપગરણ વાવર્યો ૧૫ દેશત: સ્નાન કીધું, મુખે ભીનો હાથ લગાડયો, ૧૬ સર્વત સ્નાનતણી વાછા કીધી ૧૭ શરીરતણો મેલ ફેડ્યો, કેશ રોમ નખ સમાર્યા, અનેરી કાંઇ શાઢાવિભૂષા કીધી ૧૮ અકલ્પનીયપિંડાદિ વિષઇઓ અનેરો જે કોઇ અતિ૦॥

આવસ્સય ૧ સજ્ઝાએ ૨ પડિલેહણ ૩ ઝાણ ૪ ભિક્ખ ૫ અભત્તટ્ઠે ૬ આગમણે નિગ્ગમણે ૭ ઠાણે ૮ નિસીઅણે ૯ તઅટ્ટે ૧૦ ॥ ૧ ॥

આવશ્યક–ઉભયકાલ વ્યાક્ષિપ્તચિત્તપણે પડિક્કમણો કીધો, પડિક્કમણામાહિ ઊંઘ આવી, બેઠા પડિક્કમણું કીધું ૧ દિવસ પ્રત્યે ચાર વાર સજ્ઝાય સાત વાર ચૈત્યવંદન ન કીધા ૨ પડિલેહણા આઘીપાછી ભણાવી, અસ્તોવ્યસ્ત કીધી ૩ આર્ત્તધ્યાન રૌદ્રધ્યાન ધ્યાયાં, ધર્મધ્યાન શુકલધ્યાન ધ્યાયા નહીં ૪ ગોચરી ગયા બેતાલીશ દોષ ઉપજતા ચિંતવ્યા નહીં, પાચ દોષ માડલી તણા ટાલ્યા નહીં ૫ છતી શક્તિએ પર્વતિથિએ ઉપવાસાદિક તપ કીધો નહિ ૬ દેહરા ઉપાસરા માહિ પેસતા નિસીહી, નીસરતા આવસ્સહી કહેવી વિસારી, ઈચ્છામિચ્છાદિક દશવિધ ચક્રવાલ સામાચારી સાચવી નહી, ગુરુતણો વચન તહત્તિ કરી પડિવજ્યો નહિ, અપરાધ આવ્યે મિચ્છામિ દુક્કડ દીધા નહિં, ૭ સ્થાનકે રહેતા હરિયકાય બીયકાય કીડીતણા નગરા શોધ્યા નહીં ૮ ઓઘો મુહપત્તિ ચોલપટ્ટો સંઘટ્યા, સ્ત્રી–તિર્યંચ તણા સંઘટ્ટ અનંતર પરંપરા હુવા ૯ વડા પ્રતે પસાઓ કરી લહુડા પ્રતે ઇચ્છાકાર ઈત્યાદિક વિનય સાચવ્યો નહિ ૧૦ સાધુ સામાચારી વિષઈઓ અનેરો જે કોઇ અતિચાર પક્ષદિવસમાહીં

સૂક્ષ્મ બાદર જાણતાં અજાણતાં હૂવો હોય તે સવિ હું મન, વચન કાયાએ કરી મિચ્છામિ દુક્કડં ॥

પાક્ષિકસૂત્રમ્

તિત્થંકરે અતિત્થે અતિત્થસિદ્ધે અ તિત્થસિદ્ધે ય । સિદ્ધે જિણે રિસી મહરિસી ય નાણં ચ, વંદામિ ॥ ૧ ॥ જે અ ઈમં ગુણરયણસાયરમવિરાહિઊણ તિણ્ણસંસારા । તે મંગલં કરિત્તા અહમવિ આરાહણાભિમુહો ॥ ૨ ॥ મમ મંગલમરિહંતા સિદ્ધા સાહૂ સુયં ચ ધમ્મો અ । ખંતી ગુત્તી મુત્તી અજ્જવયા મદ્દવં ચેવ ॥ ૩ ॥ લોયમ્મિ સંજયા જં કરિંતિ પરમરિસિદેસિઅમુઆરં । અહમવિ ઉવટ્ઠિઓ તં મહવ્વયઉચ્ચારણં કાઉં ॥ ૪ ॥ સે કિં તં મહવ્વયઉચ્ચારણા ?, મહવ્વયઉચ્ચારણા પંચવિહા પણ્ણત્તા રાઈભોઅણવેરમણછટ્ઠા, તંજહા–સવ્વાઓ પાણાઈવાયાઓ વેરમણં ૧ સવ્વાઓ મુસાવાયાઓ વેરમણં ૨ સવ્વાઓ અદિન્નાદાણાઓ વેરમણં ૩ સવ્વાઓ મેહુણાઓ વેરમણં ૪ સવ્વાઓ પરિગ્ગહાઓ વેરમણં ૫ સવ્વાઓ રાઈભોઅણાઓ વેરમણં ॥ ૬ ॥

તત્થ ખલુ પઢમે ભંતે ! મહવ્વએ પાણાઈવાયાઓ વેરમણં, સવ્વં ભંતે ! પાણાઈવાયં પચ્ચક્ખામિ, સે સુહુમં વા બાયરં વા તસં વા થાવરં વા નેવ સયં પાણે અઈવાએજ્જા નેવન્નેહિં પાણે અઈવાયાવિજ્જા પાણે અઈવાયંતેવિ અન્ને ન સમણુજાણામિ જાવજ્જીવાએ તિવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતંપિ અન્નં ન સમણુજાણામિ તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં

વોસિરામિ. સે પાણાઈવાએ ચઉવ્વિહે પન્નત્તે, તંજહા–દવ્વઓ ખિત્તઓ, કાલઓ, ભાવઓ–દવ્વઓ ણુ પાણાઇવાએ છસુ જીવનિકાએસુ, ખિત્તઓ ણુ પાણાઈવાએ સવ્વલોએ કાલઓ ણં પાણાઇવાએ દિઆ વા રાઓ વા, ભાવઓ ણં પાણાઈવાએ રાગેણુ વા દોસેણુ વા, જ મએ ઇમસ્સ ધમ્મસ્સ કેવલિપણ્ણત્તસ્સ અહિંસાલકખણસ્સ સચ્ચાહિટ્ઠિયસ્સ વિણયમૂલસ્સ ખંતિપ્પહાણસ્સ અહિરણ્ણસોવન્નિઅસ્સ ઉવસમપભવસ્સ નવબંભચેરગુત્તસ્સ અપયમાણસ્સ ભિકખાવિત્તિયસ્સ કુકખીસંબલસ્સ નિરગ્ગિસરણસ્સ સંપકખાલિયસ્સ ચત્તદોસસ્સ ગુણગ્ગાહિયસ્સ નિવ્વિયારસ્સ નિવ્વિત્તિલકખણસ્સ પંચમહવ્વયજુત્તસ્સ અસંનિહિસંચયસ્સ અવિસંવાઈઅસ્સ સંસારપારગામિઅસ્સ નિવ્વાણગમણપજ્જવસાણફલસ્સ પુવ્વિં અન્નાણયાએ અસવણયાએ અબોહીએ અણભિગમેણં અભિગમેણ વા પમાએણં રાગદોસપડિબદ્ધયાએ બાલયાએ મોહયાએ મંદયાએ કિડ્ડયાએ તિગારવગરુયાએ ચઉકકસાઓવગએણં પંચિદિઓવસટ્ટેણ પડિપુન્નભારિયાએ સાયાસોકખમણુપાલયંતેણ ઇહ વા ભવે અન્નેસુ વા ભવગ્ગહણેસુ પાણાઇવાઓ કઓ વા કારાવિઓ વા કીરંતો વા પરેહિં સમણુન્નાઓ તં નિંદામિ ગરિહામિ તિવિહં તિવિહેણં મણેણ વાયાએ કાએણ, અઈઅં નિંદામિ પડુપ્પન્નં સંવરેમિ અણાગયં પચ્ચકખામિ સવ્વં પાણાઈવાયં જાવજ્જીવાએ, અણિસ્સિઓડહં નેવ સયં પાણે અઈવાઈજ્જા નેવન્નેહિં પાણે અઈવાયાવિજ્જા પાણે અઈવાયંતેવિ અન્ને ન સમણુજાણિજ્જા, તંજહા–અરિહંતસકિખઅં સિદ્ધસકિખઅં સાહૂસકિખઅં દેવસકિખઅં અપ્પસકિખઅં, એવં [1]હવઈ ભિકખૂ

[1] ભવઇ પાઠ પણ છે

વા ભિક્ખુણી વા સંજયવિરયપડિહયપચ્ચક્ખાયપાવકમ્મે દિઆ વા રાઓ વા એગઓ વા પરિસાગઓ વા સુત્તે વા જાગરમાણે વા, એસ ખલુ પાણાઇવાયસ્સ વેરમણે હિએ સુહે ખમે નિસ્સેસિએ આણુગામિએ, પારગામિએ સવ્વેસિં પાણાણં સવ્વેસિં ભૂયાણં સવ્વેસિં જીવાણં સવ્વેસિં સત્તાણં અદુક્ખણયાએ અસોયણયાએ અજૂરણયાએ અતિપ્પણયાએ અપીડણયાએ અપરિઆવણયાએ અણુદ્દવણયાએ મહત્થે મહાગુણે મહાણુભાવે મહાપુરિસાણુચિન્ને પરમરિસિદેસિએ પસત્થે, તં દુક્ખક્ખયાએ કમ્મક્ખયાએ મોક્ખયાએ બોહિલાભાએ સંસારુત્તારણાએ ત્તિકટ્ટુ ઉવસંપજ્જિત્તાણં વિહરામિ, પઢમે ભંતે ! મહવ્વએ ઉવટ્ઠિઓ મિ સવ્વાઓ પાણાઇવાયાઓ વેરમણં. ૧

અહાવરે દોચ્ચે ભંતે ! મહવ્વએ મુસાવાયાઓ વેરમણં, સવ્વં ભંતે ! મુસાવાયં પચ્ચક્ખામિ, સે કોહા વા ૧ લોહા વા ૨ ભયા વા ૩ હાસા વા ૪ નેવ સયં મુસં વએજ્જા નેવન્નેહિં મુસં વાયાવિજ્જા મુસં વયંતેવિ અન્ને ન સમણુજાણામિ જાવજ્જીવાએ તિવિહં તિવિહેણં, મણેણં વાયાએ કાએણં ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતંપિ અન્નં ન સમણુજાણામિ, તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ, સે મુસાવાએ ચઉવ્વિહે પન્નત્તે, તંજહા–દવ્વઓ ૧ ખિત્તઓ ૨ કાલઓ ૩ ભાવઓ ૪, દવ્વઓ ણં મુસાવાએ સવ્વદવ્વેસુ, ખિત્તઓ ણં મુસાવાએ લોએ વા અલોએ વા, કાલઓ ણં મુસાવાએ દિઆ વા રાઓ વા, ભાવઓ ણં મુસાવાએ રાગેણ વા દોસેણ વા, જં મએ ઇમસ્સ ધમ્મસ્સ કેવલિપન્નત્તસ્સ અહિંસાલક્ખણસ્સ સચ્ચાહિટ્ઠિયસ્સ વિણયમૂલસ્સ

ખંતિપ્પહાણુસ્સ અહિરણ્ણસોવન્નિયસ્સ ઉવસમપભવસ્સ નવ-
બંભચેરગુત્તસ્સ અપયમાણસ્સ ભિક્ખાવિત્તિયસ્સ કુક્ખીસંબ-
લસ્સ નિરગ્ગીસરણસ્સ સંપક્ખાલિયસ્સ ચત્તદોસસ્સ ગુણગ્ગાહિ-
યસ્સ નિવ્વિયારસ્સ નિવ્વિત્તિલક્ખણસ્સ પંચમહવ્વયજુત્તસ્સ
અસંનિહિસંચયસ્સ અવિસંવાઈઅસ્સ સંસારપારગામિઅસ્સ
નિવ્વાણગમણપજ્જવસાણફલસ્સ પુવ્વિં અન્નાણયાએ અસવ-
ણયાએ અબોહીએ અણભિગમેણ અભિગમેણં વા પમાએણં
રાગદોસપડિબદ્ધયાએ બાલયાએ મોહયાએ મંદયાએ કિડ્ડયાએ
તિગારવગરુયાએ ચઉક્કસાઓવગએણ પંચિંદિઓવસટ્ટેણં
પડિપુન્નભારિયાએ સાયાસોક્ખમણુપાલયંતેણં ઇહં વા ભવે
અન્નેસુ વા ભવગ્ગહણેસુ મુસાવાઓ ભાસિઓ વા ભાસા-
વિઓ વા ભાસિજ્જંતો વા પરેહિં સમણુન્નાઓ તં
નિંદામિ ગરિહામિ તિવિહં તિવિહેણ મણેણં વાયાએ કાએણં,
અઈયં નિંદામિ પડુપ્પન્નં સંવરેમિ અણાગયં પચ્ચક્ખામિ
સવ્વં મુસાવાયં જાવજ્જીવાએ, અણિસ્સિઓઽહં નેવ સયં મુસં
વએજ્જા નેવન્નેહિં મુસં વાયાવેજ્જા મુસં વયંતેવિ અન્ને ન
સમણુજાણિજ્જા, તંજહા—અરિહંતસક્ખિઅં સિદ્ધસક્ખિઅં
સાહુસક્ખિઅં દેવસક્ખિઅં અપ્પસક્ખિઅં, એવં હવઈ ભિક્ખુ
વા ભિક્ખુણી વા સંજયવિરયપડિહયપચ્ચક્ખાયપાવકમ્મે દિઆ
વા રાઓ વા એગઓ વા પરિસાગઓ વા સુત્તે વા જાગરમાણે
વા, એસ ખલુ મુસાવાયસ્સ વેરમણે હિએ સુહે ખમે નિસ્સે-
સિએ આણુગામિએ પારગામિએ સવ્વેસિં પાણાણં સવ્વેસિં
ભૂયાણં સવ્વેસિં જીવાણં સવ્વેસિં સત્તાણં અદુક્ખણયાએ
અસોઅણયાએ અજૂરણયાએ અતિપ્પણયાએ અપીડણયાએ અપ-

રિઆવણયાએ અણુદ્દવણયાએ મહત્થે મહાગુણે મહાણુભાવે મહાપુરિસાણુચિન્ને પરમરિસિદેસિએ પસત્થે તં દુક્ખક્ખયાએ કમ્મક્ખયાએ મોક્ખયાએ બોહિલાભાએ સંસારુત્તારણાએ ત્તિકટ્ટુ ઉવસંપજ્જિત્તાણં વિહરામિ, દોચ્ચે ભંતે! મહવ્વએ ઉવટ્ઠિઓમિ સવ્વાઓ મુસાવાયાઓ વેરમણં ॥ ૨ ॥

અહાવરે તચ્ચે ભંતે! મહવ્વએ અદિન્નાદાણાઓ વેરમણં, સવ્વં ભંતે! અદિન્નાદાણં પચ્ચક્ખામિ, સે ગામે વા નગરે વા અરણ્ણે વા અપ્પં વા બહું વા અણું વા થૂલં વા ચિત્તમંતં વા અચિત્તમંતં વા નેવ સયં અદિન્નં ગિણ્હિજ્જા નેવન્નેહિં અદિણ્ણં ગિણ્હાવિજ્જા અદિન્નં ગિણ્હંતેવિ અન્ને ન સમણુજાણામિ જાવજ્જીવાએ તિવિહં તિવિહેણં, મણેણં વાયાએ કાએણં ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતંપિ અન્નં ન સમણુજાણામિ, તસ્સ ભંતે! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ, સે અદિન્નાદાણે ચઉવ્વિહે પન્નત્તે, તંજહા—દવ્વઓ ખિત્તઓ કાલઓ ભાવઓ, દવ્વઓ ણં અદિન્નાદાણે ગહણધારણિજ્જેસુ દવ્વેસુ ખિત્તઓ ણં અદિન્નાદાણે ગામે વા નગરે વા અરણ્ણે વા કાલઓ ણં અદિન્નાદાણે દિઆ વા રાઓ વા, ભાવઓ ણં અદિન્નાદાણે રાગેણ વા દોસેણ વા, જં મએ ઈમસ્સ ધમ્મસ્સ કેવલિપન્નત્તસ્સ અહિંસાલક્ખણસ્સ સચ્ચાહિટ્ઠિઅસ્સ વિણયમૂલસ્સ ખંતિપ્પહાણસ્સ અહિરણ્ણસોવણ્ણિયસ્સ ઉવસમપભવસ્સ નવબંભચેરગુત્તસ્સ અપયમાણસ્સ ભિક્ખાવિત્તિયસ્સ કુક્ખીસંબલસ્સ નિરગ્ગિસરણસ્સ સંપક્ખાલિયસ્સ ચત્તદોસસ્સ ગુણગ્ગાહિઅસ્સ નિવ્વિઆરસ્સ નિવ્વિત્તિલક્ખણસ્સ પંચમહવ્વયજુત્તસ્સ અસંનિહિસંચયસ્સ અવિસંવાઈયસ્સ સંસારપારગામિઅસ્સ

નિવ્વાણગમણપજ્જવસાણફલસ્સ પુવ્વિં અન્નાણયાએ અસવણ-યાએ અબોહિએ અણભિગમેણં અભિગમેણ વા પમાએણં રાગ-દોસપડિબદ્ધયાએ બાલયાએ મોહયાએ મંદયાએ કિડ્ડયાએ તિગા-રવગુરુયાએ ચઉક્કસાઓવગએણ પંચિંદિઓવસટ્ટેણં પડિપુ-ન્નભારિયાએ સાયાસુક્ખમણુપાલયંતેણં ઇહં વા ભવે અન્નેસુ વા ભવગ્ગહણેસુ અદિન્નાદાણં ગહિઅં વા ગાહાવિઅં વા ઘિપ્પંતં વા પરેહિં સમણુન્નાયં તં નિંદામિ ગરિહામિ તિવિહં તિવિહેણ મણેણં વાયાએ કાએણ, અઈઅં નિંદામિ પડુપ્પન્નં સંવરેમિ અણાગયં પચ્ચક્ખામિ સવ્વં અદિન્નાદાણં જાવજ્જી-વાએ, અણિસ્સિઓઽહં નેવ સયં અદિન્નં ગિણ્હિજ્જા નેવન્નેહિં અદિન્નં ગિણ્હાવિજ્જા અદિન્નં ગિણ્હંતેવિ અન્ને ન સમણુજા-ણિજ્જા તં જહા–અરિહંતસક્ખિઅં સિદ્ધસક્ખિઅં સાહુસક્ખિઅં, દેવસક્ખિઅં અપ્પસક્ખિઅં, એવં હવઇ ભિક્ખૂ વા ભિક્ખુણી વા સંજયવિરયપડિહયપચ્ચક્ખાયપાવકમ્મે દિઆ વા રાઓ વા એગઓ વા પરિસાગઓ વા સુત્તે વા જાગરમાણે વા એસ ખલુ અદિન્નાદાણસ્સ વેરમણે હિએ સુહે ખમે નિસ્સેસિએ આણુગા-મિએ (પારગામિએ) સવ્વેસિં પાણાણં સવ્વેસિં ભૂઆણં સવ્વેસિં જીવાણં સવ્વેસિં સત્તાણં અદુક્ખણયાએ અસોઅણ-યાએ અજૂરણયાએ અતિપ્પણયાએ અપીડણયાએ અપરિઆવ-ણયાએ અણુદ્દવણયાએ મહત્થે મહાગુણે મહાણુભાવે મહાપુરિ-સાણુચિણ્ણે પરમરિસિદેસિએ પસત્થે, તં દુક્ખક્ખયાએ કમ્મ-ક્ખયાએ મુક્ખયાએ બોહિલાભાએ સંસારુત્તારણાએ ત્તિકટ્ટુ ઉવ-સંપજ્જિત્તાણં વિહરામિ, તચ્ચે ભંતે! મહવ્વએ ઉવટ્ઠિઓ મિ સવ્વાઓ અદિન્નાદાણાઓ વેરમણં ॥ ૩ ॥

અહાવરે ચઉત્થે ભંતે ! મહવ્વએ મેહુણાઓ વેરમણં, સવ્વં ભંતે ! મેહુણં પચ્ચક્ખામિ, સે દિવ્વં વા માણુસં વા તિરિક્ખજોણિઅં વા, નેવ સયં મેહુણં સેવિજ્જા નેવન્નેહિં મેહુણં સેવાવિજ્જા મેહુણં સેવંતેવિ અન્ને ન સમણુજાણામિ જાવજ્જીવાએ તિવિહં તિવિહેણં, મણેણં વાયાએ કાએણં ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતંપિ અન્નં ન સમણુજાણામિ, તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ; સે મેહુણે ચઉવ્વિહે પન્નત્તે, તંજહા–દવ્વઓ, ખિત્તઓ, કાલઓ, ભાવઓ, દવ્વઓ ણં મેહુણે રુવેસુ વા રુવસહગએસુ વા, ખિત્તઓ ણં મેહુણે ઉડ્ઢલોએ વા અહોલોએ વા તિરિયલોએ વા, કાલઓ ણં મેહુણે દિઆ વા રાઓ વા, ભાવઓ ણં મેહુણે રાગેણ વા દોસેણ વા, જં મએ ઇમસ્સ ધમ્મસ્સ કેવલિપણ્ણત્તસ્સ અહિંસાલક્ખણસ્સ સચ્ચાહિટ્ઠિઅસ્સ વિણયમૂલસ્સ ખંતિપ્પહાણસ્સ અહિરન્નસોવન્નિઅસ્સ ઉવસમપભવસ્સ નવબંભચેરગુત્તસ્સ અપયમાણસ્સ ભિક્ખાવિત્તિયસ્સ કુક્ખીસંબલસ્સ નિરગ્ગિસરણસ્સ સંપક્ખાલિઅસ્સ ચત્તદોસસ્સ ગુણગ્ગાહિઅસ્સ નિવ્વિઆરસ્સ નિવ્વિત્તિલક્ખણસ્સ પંચમહવ્વયજુત્તસ્સ અસંનિહિસંચયસ્સ અવિસંવાઇઅસ્સ સંસારપારગામિઅસ્સ નિવ્વાણગમણપજ્જવસાણફલસ્સ પુવ્વિં અન્નાણયાએ અસવણયાએ અબોહીએ અણભિગમેણં અભિગમેણં વા પમાએણં રાગદોસપડિબદ્ધયાએ બાલયાએ મોહયાએ મંદયાએ કિડ્ડયાએ તિગારવગરુયાએ ચઉક્કસાઓવગએણં પંચિંદિઓવસટ્ટેણં પડિપુણ્ણભારયાએ સાયાસોક્ખમણુપાલયંતેણં ઇહં વા ભવે અન્નેસુ વા ભવગ્ગહણેસુ મેહુણં સેવિઅં વા સેવાવિઅં વા સેવિજ્જંતં વા પરેહિં સમણુન્નાયં તં નિંદામિ

ગરિહામિ તિવિહં તિવિહેણું મણેણું વાયાએ કાએણુ, અઈયં નિંદામિ પડુપ્પન્ન સંવરેમિ અણાગય પચ્ચક્ખામિ સવ્વ મેહુણું જાવજ્જીવાએ, અણિસ્સિઓહં નેવ સયં મેહુણું સેવિજ્જા નેવન્નેહિ મેહુણું સેવાવિજ્જા મેહુણું સેવંતેવિ અન્ને ન સમણુજાણિજ્જા, તંજહા–અરિહંતસક્ખિઅં સિદ્ધસક્ખિઅ સાહુસક્ખિઅં દેવસક્ખિઅં અપ્પસક્ખિઅં, એવ હવઇ ભિક્ખૂ વા ભિક્ખુણી વા સંજયવિરયપડિહયપચ્ચક્ખાયપાવકમ્મે દિઆ વા રાઓ વા એગઓ વા પરિસાગઓ વા સુત્તે વા જાગરમાણે વા, એસ ખલુ મેહુણસ્સ વેરમણે હિએ સુહે ખમે નિસ્સેસિએ આણુગામિએ (પારગામિએ) સવ્વેસિં પાણાણુ સવ્વેસિં ભૂઆણુ સવ્વેસિં જીવાણુ સવ્વેસિં સત્તાણું અદુક્ખણયાએ અસોઅણયાએ અજૂરણયાએ અતિપ્પણયાએ અપીડણયાએ અપરિઆવણયાએ અણુદ્દવણયાએ મહત્થે મહાગુણે મહાણુભાવે મહાપુરિસાણુચિન્ને પરમરિસિદેસિએ પસત્થે, તં દુક્ખક્ખયાએ કમ્મક્ખયાએ મુક્ખયાએ બોહિલાભાએ સંસારુત્તારણાએ ત્તિકટ્ટુ ઉવસંપજ્જિત્તાણું વિહરામિ, ચઉત્થે ભંતે! મહવ્વએ ઉવટ્ઠીઓ મિ સવ્વાઓ મેહુણાઓ વેરમણં ૪

અહાવરે પંચમે ભંતે! મહવ્વએ પરિગ્ગહાઓ વેરમણં, સવ્વં ભંતે! પરિગ્ગહં પચ્ચક્ખામિ, સે અપ્પં વા બહું વા અણું વા થૂલં વા ચિત્તમંતં વા અચિત્તમંતં વા, નેવ સયં પરિગ્ગહં પરિગિણ્હિજ્જા નેવન્નેહિં પરિગિણ્હાવિજ્જા પરિગ્ગહં પરિગિણ્હંતેવિ અન્ને ન સમણુજાણામિ જાવજ્જીવાએ તિવિહં તિવિહેણું, મણેણું વાયાએ કાએણું ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતંપિ અન્નં ન સમણુજાણામિ, તસ્સ ભંતે! પડિક્કમામિ

નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ, સે પરિગ્ગહે ચઉવ્વિહે પન્નત્તે, તંજહા—દવ્વઓ ખિત્તઓ કાલઓ ભાવઓ, દવ્વઓ ણં પરિગ્ગહે સચિત્તાચિત્તમીસેસુ દવ્વેસુ, ખિત્તઓ ણં પરિગ્ગહે સવ્વલોએ કાલઓણં પરિગ્ગહે દિઆ વા રાઓ વા, ભાવઓ ણં પરિગ્ગહે અપ્પગ્ઘે વા મહગ્ઘે વા રાગેણ વા દોસેણ વા, જં મએ ઇમસ્સ ધમ્મસ્સ કેવલિપન્નત્તસ્સ અહિંસાલક્ખણસ્સ સચ્ચાહિટ્ઠિઅસ્સ વિણયમૂલસ્સ ખંતિપ્પહાણસ્સ અહિરણ્ણ-સોવન્નિયસ્સ ઉવસમપભવસ્સ નવબંભચેરગુત્તસ્સ અપયમાણસ્સ ભિક્ખાવિત્તિઅસ્સ કુક્ખીસંબલસ્સ નિરગ્ગિસરણસ્સ સંપ-ક્ખાલિઅસ્સ ચત્તદોસસ્સ ગુણગ્ગાહિઅસ્સ નિવ્વિઆરસ્સ નિવ્વિત્તિલક્ખણસ્સ પંચમહવ્વયજુત્તસ્સ અસંનિહિસંચયસ્સ અવિસંવાઇઅસ્સ સંસારપારગામિઅસ્સ નિવ્વાણગમણપજ્જ-વસાણફલસ્સ પુવ્વિં અન્નાણયાએ અસવણયાએ અબોહીએ અણભિગમેણં અભિગમેણ વા પમાએણં રાગદોસપડિબદ્ધયાએ બાલયાએ મોહયાએ મંદયાએ કિડ્ડયાએ તિગારવગરુયાએ ચઉક્કસાઓવગએણં પંચિંદિઓવસટ્ટેણં પડિપુન્નભારિયાએ સાયાસોક્ખમણુપાલયંતેણં ઇહં વા ભવે અન્નેસુ વા ભવગ્ગહણેસુ પરિગ્ગહો ગહિઓ વા ગાહાવિઓ વા ઘિપ્પંતો વા પરેહિં સમણુન્નાઓ તં નિંદામિ ગરિહામિ તિવિહં તિવિ-હેણં મણેણં વાયાએ કાએણં, અઇઅં નિંદામિ પડુપ્પન્નં સં-વરેમિ અણાગયં પચ્ચક્ખામિ સવ્વં પરિગ્ગહં જાવજ્જીવાએ, અણિસ્સિઓડહં નેવ સયં પરિગ્ગહં પરિગિણ્હિજ્જા નેવન્નેહિં પરિગ્ગહં પરિગિણ્હાવિજ્જા પરિગ્ગહં પરિગિણ્હંતેવિ અન્ને ન સમણુજાણિજ્જા, તંજહા—અરિહંતસક્ખિઅં સિદ્ધસક્ખિઅં

સાહુસ્સક્ખિઅં દેવસક્ખિઅં અપ્પસક્ખિઅં, એવં હવઇ ભિક્ખૂ વા ભિક્ખુણી વા સંજયવિરયપડિહયપચ્ચક્ખાયપાવકમ્મે દિઆ વા રાઓ વા એગઓ વા પરિસાગઓ વા સુત્તે વા જાગરમાણે વા, એસ ખલુ પરિગ્ગહસ્સ વેરમણે હિએ સુહે ખમે નિસ્સેસિએ આણુગામિએ [પારગામિએ] સવ્વેસિ પાણાણુ સવ્વેસિ ભૂઆણું સવ્વેસિં જીવાણુ સવ્વેસિં સત્તાણુ અદુક્ખણયાએ અસોઅણયાએ અજૂરણયાએ અતિપ્પણયાએ અપીડણયાએ અપરિઆવણયાએ અણુદ્દવણયાએ મહત્થે મહાગુણે મહાણુભાવે મહાપુરિસાણુચિન્ને પરમરિસિદેસિએ પસત્થે, ત દુક્ખક્ખયાએ કમ્મક્ખયાએ મુક્ખયાએ બોહિલાભાએ સંસારુત્તારણાએ ત્તિકટ્ટુ ઉવસંપજ્જિત્તાણું વિહરામિ, પંચમે ભંતે ! મહવ્વએ ઉવટ્ઠિઓ મિ સવ્વાઓ પરિગ્ગહાઓ વેરમણં ૫

અહાવરે છટ્ઠે ભંતે ! વએ રાઇભોઅણાઓ વેરમણં, સવ્વ ભંતે ! રાઇભોઅણં પચ્ચક્ખામિ, સે અસણં વા પાણં વા ખાઇમં વા સાઇમં વા નેવ સયં રાઇ ભુંજિજ્જા નેવન્નેહિં રાઈ ભુંજાવિજ્જા રાઈ ભુંજંતેવિ અન્ને ન સમણુજાણામિ જાવજ્જીવાએ તિવિહં તિવિહેણં, મણેણં વાયાએ કાએણં ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતંપિ અન્નં ન સમણુજાણામિ, તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ, સે રાઇભોઅણે ચઉવ્વિહે પન્નત્તે, તંજહા—દવ્વઓ ખિત્તઓ કાલઓ ભાવઓ, દવ્વઓ ણં રાઇભોઅણે અસણે વા પાણે વા ખાઇમે વા સાઇમે વા, ખિત્તઓ ણં રાઇભોઅણે સમયખિત્તે, કાલઓ ણં રાઇભોઅણે દિઆ વા રાઓ વા ભાવઓ ણં રાઇભોઅણે તિત્તે વા કડુએ વા કસાએ વા અંબિલે વા મહુરે વા લવણે વા રાગેણ

વા દોસેણ વા, જં મએ ઇમસ્સ ધમ્મસ્સ કેવલિપણ્ણત્તસ્સ અહિંસાલકખણસ્સ સચ્ચાહિટ્ઠિઅસ્સ વિણયમૂલસ્સ ખંતિપ્પહાણસ્સ અહિરણ્ણસોવણ્ણિઅસ્સ ઉવસમપભવસ્સ નવબંભચેરગુત્તસ્સ અપયમાણસ્સ ભિકખાવિત્તિઅસ્સ કુકખીસંબલસ્સ નિરગ્ગિસરણસ્સ સંપકખાલિઅસ્સ ચત્તદોસસ્સ ગુણગ્ગાહિઅસ્સ નિવ્વિઆરસ્સ નિવ્વિત્તીલકખણસ્સ પંચમહવ્વયજુત્તસ્સ અસંનિહિસંચયસ્સ અવિસંવાઇયસ્સ સંસારપારગામિઅસ્સ નિવ્વાણગમણપજ્જવસાણફલસ્સ પુવ્વિં અન્નાણયાએ અસવણયાએ અબોહીએ અણભિગમેણં અભિગમેણ વા પમાએણં રાગદોસપડિબદ્ધયાએ બાલયાએ મોહયાએ મંદયાએ કિડ્ડયાએ તિગારવગરુયાએ ચઉકકસાઓવગએણં પંચિંદિઓવસટ્ટેણં પડિપુણ્ણભારિયાએ સાયાસોકખમણુપાલયંતેણં ઇહં વા ભવે અન્નેસુ વા ભવગ્ગહણેસુ રાઇભોઅણં ભુત્તં વા ભુંજાવિઅં વા ભુંજંતં વા પરેહિં સમણુન્નાયં તં નિંદામિ ગરિહામિ તિવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં, અઇઅં નિંદામિ પડુપ્પણં સંવરેમિ અણાગયં પચ્ચકખામિ સવ્વં રાઇભોઅણં જાવજ્જીવાએ, અણિસ્સિઓઽહં નેવ સયં રાઇભોઅણં ભુંજિજ્જા નેવન્નેહિં રાઇભોઅણં ભુંજાવિજ્જા રાઇભોઅણં ભુંજંતેવિ અન્ને ન સમણુજાણિજ્જા, તંજહા–અરિહંતસકિખઅં સિદ્ધસકિખઅં સાહુસકિખઅં દેવસકિખઅં અપ્પસકિખઅં, એવં હવઇ ભિકખૂ વા ભિકખુણી વા સંજયવિરયપડિહયપચ્ચકખાયપાવકમ્મે દિઆ વા રાઓ વા એગઓ વા પરિસાગઓ વા સુત્તે વા જાગરમાણે વા, એસ ખલુ રાઇભોઅણસ્સ વેરમણે હિએ સુએ ખમે નિસ્સેસિએ આણુગામિએ (પારગામિએ) સવ્વેસિં પાણાણં સવ્વેસિં ભૂઆણં સવ્વેસિં જીવાણં સવ્વેસિં સત્તાણં અદુકખણયાએ અ-

સોયણુયાએ અજૂરણુયાએ અતિપ્પણુયાએ અપીડણુયાએ અપ-
રિઆવણુયાએ અણુદ્દવણુયાએ મહત્થે મહાગુણે મહાણુભાવે મ-
હાપુરિસાણુચિણ્ણે પરમરિસિદેસિએ પસત્થે, ત દુકખકખયાએ
કમ્મકખયાએ મુકખયાએ બોહિલાભાએ સંસારુત્તારણાએ ત્તિકટ્ટુ
ઉવસંપજ્જિત્તા ણં વિહરામિ, છટ્ઠે ભંતે! વએ ઉવટ્ઠિઓ મિ
સવ્વાઓ રાઈભોઅણાઓ વેરમણં ૬

ઇચ્ચેઇઆઇં પંચ મહવ્વયાઇં રાઈભોઅણવેરમણછટ્ઠાઈં
અત્તહિઅટ્ઠાયાએ ઉવસંપજ્જિત્તા ણં વિહરામિ

અપ્પસત્થા ય જે જોગા, પરિણામા ય દારુણા, પાણાઇવા-
યસ્સ વેરમણે, એસ વુત્તે અઇક્કમે. ૧ તિવ્વરાગા ય જા
ભાસા, તિવ્વદોસા તહેવ ય, મુસાવાયસ્સ વેરમણે, એસ વુત્તે
અઇક્કમે ૨ ઉગ્ગહંસિ અજાઇત્તા, અવિદિન્ને ય ઉગ્ગહે,
અદિન્નાદાણસ્સ વેરમણે, એસ વુત્તે અઇક્કમે. ૩ સદ્દારુવાર-
સાગંધાફાસાણં પવિયારણે, મેહુણસ્સ વેરમણે, એસ વુત્તે
અઇક્કમે ૪ ઇચ્છા મુચ્છા ય ગેહી ય, કંખા લોભે ય દારુણે,
પરિગ્ગહસ્સ વેરમણે, એસ વુત્તે અઇક્કમે ૫ અઇમત્તે અ
આહારે, સૂરખિત્તમિ સંકિએ, રાઈભોઅણસ્સ વેરમણે, એસ
વુત્તે અઇક્કમે ૬ દંસણનાણચરિત્તે, અવિરાહિત્તા ઠિઓ સમ-
ણધમ્મે, પઢમં વયમણુરક્ખે, વિરયામો પાણાઇવાયાઓ. ૭
દંસણનાણચરિત્તે, અવિરાહિત્તા ઠિઓ સમણધમ્મે, બીઅં
વયમણુરક્ખે, વિરયામો મુસાવાયાઓ ૮ દંસણનાણચરિત્તે,
અવિરાહિત્તા ઠિઓ સમણધમ્મે, તઇઅં વયમણુરક્ખે, વિરયા-
મો અદિન્નાદાણાઓ ૯ દંસણનાણચરિત્તે, અવિરાહિત્તા ઠિઓ

સમણધમ્મે; ચઉત્થં વયમણુરક્ખે, વિરયામો મેહુણાઓ. ૧૦ દંસણનાણચરિત્તે; અવિરાહિત્તા ઠિઓ સમણધમ્મે; પંચમં વયમણુરક્ખે, વિરયામો પરિગ્ગહાઓ. ૧૧ દંસણનાણચરિત્તે, અવિરાહિત્તા ઠિઓ સમણધમ્મે; છટ્ઠં વયમણુરક્ખે, વિરયામો રાઇભોઅણાઓ. ૧૨ આલયવિહારસમિઓ, જુત્તો ગુત્તો ઠિઓ સમણધમ્મે; પઢમં વયમણુરક્ખે, વિરયામો પાણાઇવાયાઓ. ૧૩ આલયવિહારસમિઓ, જુત્તો ગુત્તો ઠિઓ સમણધમ્મે; બીઅં વયમણુરક્ખે, વિરયામો મુસાવાયાઓ. ૧૪ આલયવિહારસમિઓ, જુત્તો ગુત્તો ઠિઓ સમણધમ્મે; તઇઅં વયમણુરક્ખે, વિરયામો અદિન્નાદાણાઓ. ૧૫ આલયવિહારસમિઓ, જુત્તો ગુત્તો ઠિઓ સમણધમ્મે; ચઉત્થં વયમણુરક્ખે, વિરયામો મેહુણાઓ. ૧૬ આલયવિહારસમિઓ, જુત્તો ગુત્તો ઠિઓ સમણધમ્મે; પંચમં વયમણુરક્ખે, વિરયામો પરિગ્ગહાઓ. ૧૭ આલયવિહારસમિઓ, જુત્તો ગુત્તો ઠિઓ સમણધમ્મે; છટ્ઠં વયમણુરક્ખે, વિરયામો રાઇભોઅણાઓ. ૧૮ આલયવિહારસમિઓ, જુત્તો ગુત્તો ઠિઓ સમણધમ્મે; તિવિહેણ અપ્પમત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૧૯ સાવજ્જજોગમેગં, મિચ્છત્તં એગમેવ અન્નાણં; પરિવજ્જંતો ગુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૨૦ અણવજ્જજોગમેગં, સમત્તં એગમેવ નાણં તુ; ઉવસંપન્નો જુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૨૧ દો ચેવ રાગદોસે, દુન્નિ ય ઝાણાઇં અટ્ટરુદ્દાઇં; પરિવજ્જંતો ગુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૨૨ દુવિહં ચરિત્તધમ્મં, દુન્નિ ય ઝાણાઇં ધમ્મસુક્કાઇં; ઉવસંપન્નો જુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૨૩ કિણ્હા નીલા કાઊ, તિન્નિ ય લેસાઓ

અપ્પસત્થાઓ, પરિવજ્જંતો ગુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૨૪ તેઉ પમ્હા સુક્કા, તિન્નિ ય લેસાઓ સુપ્પસત્થાઓ, ઉવસંપન્નો જુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૨૫ મણસા મણસચ્ચવિઊ વાયાસચ્ચેણ કરણસચ્ચેણ, તિવિહેણ વિ સચ્ચવિઊ, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ ૨૬ ચત્તારિ ય દુહસિજ્જા, ચઉરો સન્ના તહા કસાયા ય, પરિવજ્જંતો ગુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ ૨૭ ચત્તારિ ય સુહસિજ્જા, ચઉવ્વિહં સંવરં સમાહિં ચ, ઉવસંપન્નો જુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૨૮ પંચેવ ય કામગુણે, પંચેવ ય અણ્હવે મહાદોસે; પરિવજ્જંતો ગુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ ૨૯ પંચિંદિયસંવરણં, તહેવ પંચવિહમેવ સજ્ઝાયં, ઉવસંપન્નો જુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૩૦ છજ્જીવનિકાયવહં, છપ્પિય ભાસાઉ અપ્પસત્થાઓ, પરિવજ્જંતો ગુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ ૩૧ છવ્વિહમબ્ભિંતરયં, બજ્ઝંપિ ય છવ્વિહં તવોકમ્મં, ઉવસંપન્નો જુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ ૩૨ સત્ત ય ભયઠાણાઇં, સત્તવિહં ચેવ નાણવિબ્ભંગં, પરિવજ્જંતો ગુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ ૩૩ પિંડેસણ પાણેસણ, ઉગ્ગહસત્તિક્કયા મહજ્ઝયણા; ઉવસંપન્નો જુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૩૩ અટ્ઠ ય મયઠાણાઇં, અટ્ઠ ય કમ્માઇં તેસિં બંધં ચ, પરિવજ્જંતો ગુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ ૩૫ અટ્ઠ ય પવયણમાયા, દિટ્ઠા અટ્ઠવિહનિટ્ઠિઅટ્ઠેહિં; ઉવસંપન્નો જુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ ૩૬ નવ પાવનિઆણાઇં, સંસારત્થા ય નવવિહા જીવા, પરિવજ્જંતો ગુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૩૭ નવબંભચેરગુત્તો, દુનવવિહં બંભચેરપરિસુદ્ધં; ઉવસંપન્નો જુત્તો, રક્ખામિ

મહવ્વએ પંચ. ૩૮ ઉવઘાયં ચ દસવિહં, અસંવરં તહ ય સંકિલેસં ચ; પરિવજ્જંતો ગુત્તો, રકખામિ મહવ્વએ પંચ. ૩૯ સચ્ચસમાહિઠ્ઠાણા, દસ ચેવ દસાઉ સમણધમ્મં ચ; ઉવસંપન્નો જુત્તો, રકખામિ મહવ્વએ પંચ. ૪૦ આસાયણં ચ સવ્વં, તિગુણં ઇક્કારસં વિવજ્જંતો; ઉવસંપન્નો જુત્તો, રકખામિ મહવ્વએ પંચ. ૪૧ એવં તિદંડવિરઓ, તિગરણસુદ્ધો તિસલ્લનીસલ્લો; તિવિહેણ પડિકકંતો, રકખામિ મહવ્વએ પંચ. ૪૨

ઇચ્ચેઅં મહવ્વયઉચ્ચારણં, થિરત્તં સલ્લુદ્ધરણં ધિઇબલયં વવસાઓ સાહણટ્ઠો પાવનિવારણં નિકાયણા ભાવવિસોહી પડાગાહરણં નિજ્જૂહણારાહણા ગુણાણં સંવરજોગો પસત્થઝાણોવઉત્તયા જુત્તયા ય નાણે પરમટ્ઠો ઉત્તમટ્ઠો, એસ ખલુ તિત્થંકરેહિં રઇરાગદોસમહણેહિં દેસિઓ પવયણસ્સ સારો છજ્જીવનિકાયસંજમં, ઉવએસિઅં તેલોક્કસક્કયં ઠાણં અબ્ભુવગયા; ણમો ત્થુ તે સિદ્ધ બુદ્ધ મુત્ત નીરય નિસ્સંગ માણમૂરણ-ગુણરયણસાયરમણંતમપ્પમેઅ !; નમો ત્થુ તે મહઇમહાવીરવદ્ધમાણસામિસ્સ; નમો ત્થુ તે અરહઓ, નમો ત્થુ તે ભગવઓ ત્તિકટ્ટુ; એસા ખલુ મહવ્વય ઉચ્ચારણા કયા. ઇચ્છામો સુત્તકિત્તણં કાઉં, નમો તેસિં ખમાસમણાણં જેહિં ઇમં વાઇઅં છવ્વિહમાવસ્સયં ભગવંતં, તંજહા–સામાઇઅં ૧ ચઉવીસત્થો ૨ વંદણયં ૩ પડિકકમણં ૪ કાઉસ્સગ્ગો ૫ પચ્ચકખાણં ૬, સવ્વેહિંપિ એઅમ્મિ છવ્વિહે આવસ્સએ ભગવંતે સસુત્તે સઅત્થે સગંથે સનિજ્જુત્તિએ સસંગહણીએ જે ગુણા વા ભાવા વા અરિહંતેહિં ભગવંતેહિં પણ્ણત્તા વા પરૂવિઆ વા તે ભાવે સદ્દહામો પત્તિયામો રોએમો ફાસેમો પાલેમો અણુપાલેમો, તે

ભાવે સદ્દહંતેહિં પત્તિઅંતેહિં રોઅંતેહિં ફાસંતેહિં પાલંતેહિં અણુપાલતેહિં અતો પકખસ્સ જં વાઇઅં પઢિઅં પરિઅટ્ટિઅં પુચ્છિઅં અણુપેહિઅં અણુપાલિઅ તં દુકખકખયાએ કમ્મકખયાએ મુકખયાએ બોહિલાભાએ સંસારુત્તારણાયાએ ત્તિકટ્ટુ ઉવસંપજ્જિત્તાણું વિહરામિ, અતો પકખસ્સ જ ન વાઇઅં ન પઢિઅ ન પરિઅટ્ટિઅ ન પુચ્છિઅ નાણુપેહિઅ નાણુપાલિઅં સંતે બલે સતે વીરિએ સતે પુરિસકકારપરકકમે તસ્સ આલોએમો પડિક્કમામો નિંદામો, ગરિહામો વિઉટ્ટેમો વિસોહેમો અકરણયાએ અબ્ભુટ્ઠેમો અહારિહ તવોકમ્મ પાયચ્છિત્ત પડિવજ્જામો તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં.

નમો તેસિં ખમાસમણાણું જેહિં ઇમં વાઇઅં અંગબાહિર ઉક્કાલિઅ ભગવંત, તંજહા–દસવેઆલિઅ ૧ કપ્પિઆકપ્પિઅ ૨ ચુલ્લકપ્પસુઅ ૩ મહાકપ્પસુઅ ૪ ઉવાઇઅં ૫ રાયપ્પસેણિઅ ૬ જીવાભિગમો ૭ પણ્ણવણા ૮ મહાપન્નવણા ૯ નંદી ૧૦ અણુઓગદારાઇ ૧૧ દેવિંદત્થઓ ૧૨ તંદુલવિઆલિઅં ૧૩ ચંદાવિજ્ઝય ૧૪ પમાયપ્પમાયં ૧૫ પોરિસિમંડલં ૧૬ મંડલપ્પવેસો ૧૭ ગણિવિજ્જા ૧૮ વિજ્જાચરણવિણિચ્છઓ ૧૯ ઝાણવિભત્તી ૨૦ મરણવિભત્તી ૨૧ આયવિસોહી ૨૨ સંલેહણાસુઅ ૨૩ વીયરાયસુઅ ૨૪ વિહારકપ્પો ૨૫ ચરણવિહી ૨૬ આઉરપચ્ચકખાણ ૨૭ મહાપચ્ચકખાણ ૨૮, સવ્વેહિં પિ એઅંમિ અંગબાહિરે ઉક્કાલિએ ભગવંતે સસુત્તે સઅત્થે સગંથે સનિજ્જુત્તિએ સસંગહણીએ જે ગુણા વા ભાવા વા અરિહંતેહિં ભગવંતેહિં પન્નત્તા વા પરૂવિઆ વા તે ભાવે સદ્દહામો પત્તિઆમો રોએમો ફાસેમો પાલેમો અણુ-

પાલેમો, તે ભાવે સદ્દહંતેહિં પત્તિઅંતેહિં રોઅંતેહિં ફાસંતેહિં પાલંતેહિં અણુપાલંતેહિં અંતો પક્ખસ્સ જં વાઇઅં પઢિઅં પરિઅટ્ટિઅં પુચ્છિઅં અણુપેહિઅં અણુપાલિઅં તં દુક્ખક્ખયાએ કમ્મક્ખયાએ મુક્ખયાએ બોહિલાભાએ સંસારુત્તારણાએ ત્તિકટ્ટુ ઉવસંપજ્જિત્તાણં વિહરામિ, અંતો પક્ખસ્સ જં ન વાઇઅં ન પઢિઅં ન પરિઅટ્ટિઅં ન પુચ્છિઅં નાણુપેહિઅં નાણુપાલિઅં સંતે બલે સંતે વીરિએ સંતે પુરિસકારપરક્કમે તસ્સ આલોએમો પડિક્કમામો નિંદામો ગરિહામો વિઉટ્ટેમો વિસોહેમો અકરણયાએ અબ્ભુટ્ઠેમો અહારિહં તવોકમ્મં પાયચ્છિત્તં પડિવજ્જામો તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં.

નમો તેસિં ખમાસમણાણં જેહિં ઇમં વાઇઅં અંગબાહિરં કાલિઅં ભગવંતં, તંજહા—ઉત્તરજ્ઝયણાઇં ૧ દસાઓ ૨ કપ્પો ૩ વવહારો ૪ ઇસિભાસિઆઇં ૫ નિસીહં ૬ મહાનિસીહં ૭ જંબુદ્દીવપન્નત્તી ૮ સૂરપન્નત્તી ૯ ચંદપન્નત્તી ૧૦ દીવસાગરપન્નત્તી ૧૧ ખુડ્ડિયા વિમાણપવિભત્તી ૧૨ મહલ્લિઆ વિમાણપવિભત્તી ૧૩ અંગચૂલિઆએ ૧૪ વગ્ગચૂલિઆએ ૧૫ વિવાહચૂલિઆએ ૧૬ અરુણોવવાએ ૧૭ વરુણોવવાએ ૧૮ ગરુલોવવાએ ૧૯ (ધરણોવવાએ) વેસમણોવવાએ ૨૦ વેલંધરોવવાએ ૨૧ દેવિંદોવવાએ ૨૨ ઉટ્ઠાણસુએ ૨૩ સમુટ્ઠાણસુએ ૨૪ નાગપરિઆવલિઆણં ૨૫ નિરયાવલિઆણં ૨૬ કપ્પિઆણં ૨૭ કપ્પવડિંસયાણં ૨૮ પુપ્ફિઆણં ૨૯ પુપ્ફચૂલિઆણં ૩૦ (વણ્હિઆણં) વણ્હિદસાણં ૩૧ આસીવિસભાવણાણં ૩૨ દિટ્ઠીવિસભાવણાણં ૩૩ ચારણ(સુમિણ)ભાવણાણં ૩૪ મહાસુમિણભાવણાણં ૩૫ તેઅગ્ગિનિસગ્ગાણં ૩૬, સવ્વેહિં પિ એઅમ્મિ

અંગબાહિરે કાલિએ ભગવંતે સસુત્તે સઅત્થે સગંથે સણિજ્જુત્તિએ સસંગહણીએ જે ગુણા વા ભાવા વા અરિહંતેહિં ભગવંતેહિં પણ્ણત્તા વા પરુવિઆ વા તે ભાવે સદ્દહામો પત્તિઆમો રોએમો ફાસેમો પાલેમો અણુપાલેમો, તે ભાવે સદ્દહંતેહિં રોયંતેહિં ફાસંતેહિં પાલંતેહિં અણુપાલંતેહિં અંતોપકખસ્સ જં વાઈઅં પઢિઅં પરિઅટ્ટિઅં પુચ્છિઅં અણુપેહિઅં અણુપાલિઅં તં દુક્ખક્ખયાએ કમ્મક્ખયાએ મુક્ખયાએ બોહિલાભાએ સંસારુત્તારણાએ ત્તિકટ્ટુ ઉવસંપજ્જિત્તા ણં વિહરામિ, અંતો પક્ખસ્સ જં ન વાઈઅં ન પઢિઅં ન પરિઅટ્ટિઅં ન પુચ્છિઅં નાણુપેહિઅં નાણુપાલિઅં સંતે બલે સંતે વીરિએ સંતે પુરિસક્કારપરક્કમે તસ્સ આલોએમો પડિક્કમામો નિંદામો ગરિહામો વિઉટ્ટેમો વિસોહેમો અકરણયાએ અબ્ભુટ્ઠેમો અહારિહં તવોકમ્મં પાયચ્છિત્તં પડિવજ્જામો તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં.

નમો તેસિં ખમાસમણાણં જેહિં ઇમં વાઈઅં દુવાલસંગં ગણિપિડગં ભગવંતં, તંજહા–આયારો ૧ સૂઅગડો ૨ ઠાણં ૩ સમવાઓ ૪ વિવાહપન્નત્તી ૫ નાયાધમ્મકહાઓ ૬ ઉવાસગદસાઓ ૭ અંતગડદસાઓ ૮ અણુત્તરોવવાઇઅદસાઓ ૯ પણ્હાવાગરણં ૧૦ વિવાગસુઅં ૧૧ દિટ્ઠિવાઓ ૧૨, સવ્વેહિં પિ એઅંમિ દુવાલસંગે ગણિપિડગે ભગવંતે સસુત્તે સઅત્થે સગંથે સણિજ્જુત્તિએ સસંગહણીએ જે ગુણા વા ભાવા વા અરિહંતેહિં ભગવંતેહિં પન્નત્તા વા પરુવિઆ વા તે ભાવે સદ્દહામો પત્તિઆમો રોએમો ફાસેમો પાલેમો અણુપાલેમો, તે ભાવે સદ્દહંતેહિં પત્તિઅંતેહિં રોયંતેહિં ફાસંતેહિં પાલંતેહિં અણુપાલંતેહિં અંતો પક્ખસ્સ જં વાઇઅં પઢિઅં પરિઅટ્ટિઅં પુચ્છિઅં

અણુપેહિઅં અણુપાલિઅં તં દુક્ખક્ખયાએ કમ્મક્ખયાએ મુક્ખયાએ બોહિલાભાએ સંસારુત્તારણાએ ત્તિકટ્ટુ ઉવસંપજ્જિત્તાણું વિહરામિ, અંતો પક્ખસ્સ જં ન વાઇઅં ન પઢિઅં ન પરિઅટ્ટિઅં ન પુચ્છિઅં નાણુપેહિઅં નાણુપાલિઅં સંતે બલે સંતે વીરિએ સંતે પુરિસક્કારપરક્કમે તસ્સ આલોએમો પડિક્કમામો નિંદામો ગરિહામો વિઉટ્ટેમો વિસોહેમો અકરણયાએ અબ્ભુટ્ઠેમો અહારિહં તવોકમ્મં પાયચ્છિત્તં પડિવજ્જામો તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં.

નમો તેસિં ખમાસમણાણં જેહિં ઇમં વાઇઅં દુવાલસંગં ગણિપિડગં ભગવંતં, તં જહા–સમ્મં કાએણ ફાસંતિ પાલંતિ પૂરંતિ તીરંતિ કિટ્ટંતિ સમ્મં આણાએ આરાહંતિ અહં ચ નારાહેમિ તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં.

સુઅદેવયા ભગવઇ, નાણાવરણીઅકમ્મસંઘાયં,
તેસિં ખવેઉ સયયં, જેસિં સુઅસાયરે ભત્તી. ૧

શ્રી પાક્ષિક ખામણા

ઇચ્છામિ ખમાસમણો ! પિઅં ચ મે જં ભે હટ્ઠાણં તુટ્ઠાણં અપ્પાયંકાણં અભગ્ગજોગાણં સુસીલાણં સુવ્વયાણં સાયરિયઉવજ્ઝાયાણં નાણેણં દંસણેણં ચરિત્તેણં તવસા અપ્પાણં ભાવેમાણાણં બહુસુભેણ ભે દિવસો પોસહો પક્ખો વઇક્કંતો અન્નો ય ભે કલ્લાણેણં પજ્જુવટ્ઠિઓ સિરસા મણસા મત્થએણ વંદામિ. ૧ ગુરુ કહે તુબ્ભેહિં સમં.

ઇચ્છામિ ખમાસમણો ! પુવ્વિં ચેઇઆઇં વંદિત્તા નમંસિત્તા તુબ્ભણ્હં પાયમૂલે વિહરમાણેણં જે કેઈ બહુદેવસિયા સાહૂણો

દિટ્ઠા સમાણા વા વસમાણા વા ગામાણુગામં દૂઇજ્જમાણા વા રાઇણિયા સંપુચ્છંતિ ઓમરાઇણિયા વંદંતિ અજ્જયા વંદંતિ અજ્જિયાઓ વંદંતિ સાવયા વંદંતિ સાવિયાઓ વંદંતિ અહંપિ નિસ્સલ્લો નિક્કસાઓ ત્તિકટ્ટુ સિરસા મણસા મત્થએણ વંદામિ. ૨ ગુરુ અહમવિ વંદાવેમિ ચેઇઆઇં.

ઇચ્છામિ ખમાસમણો ! [અબ્ભુટ્ઠિઓહં] ઉવટ્ઠિઓહં તુબ્ભણ્હં સંતિઅં અહાકપ્પં વા વત્થં વા પડિગ્ગહં વા કંબલં વા પાયપુંછણં વા (રયહરણં વા) અક્ખરં વા પયં વા ગાહં સિલોગં વા (સિલોગદ્ધં વા) અટ્ઠં વા હેઉં વા પસિણં વા વાગરણં વા તુબ્ભેહિં ચિઅત્તેણં દિન્નં મએ અવિણએણ પડિચ્છિઅં તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં. ૩ ગુરુ–આયરિઅસંતિઅં.

ઇચ્છામિ ખમાસમણો ! અહમપુવ્વાઇં કયાઇં ચ મે કિઇકમ્માઇં આયારમંતરે વિણયમંતરે સેહિઓ સેહાવિઓ સંગહિઓ ઉવગ્ગહિઓ સારિઓ વારિઓ ચોઇઓ પડિચોઇઓ, ચિઅત્તા મે પડિચોયણા, (અબ્ભુટ્ઠિઓહં) ઉવટ્ઠિઓહં તુબ્ભણ્હં તવતેયસિરીએ ઇમાઓ ચાઉરંતસંસારકંતારાઓ સાહટ્ટુ નિત્થરિસ્સામિ ત્તિકટ્ટુ સિરસા મણસા મત્થએણ વંદામિ. ૪ ગુરુ— નિત્થારગપારગા હોહ.

શ્રી દશવૈકાલિક સૂત્ર મૂલ પાઠ.

૧ દ્રુમપુષ્પિકાધ્યયનમ્.

(અનુષ્ટુબ્વૃત્તમ્)

ધમ્મો મંગલમુક્કિટ્ઠં, અહિંસા સંજમો તવો, દેવા વિ તં નમંસંતિ, જસ્સ ધમ્મે સયા મણો ૧ જહા દુમસ્સ પુપ્ફેસુ

ભમરો આવિયઇ રસં, ન ય પુપ્ફં કિલામેઇ, સો અ પીણેઈ અપ્પયં. ૨ એમેએ સમણા મુત્તા, જે લોએ સંતિ સાહુણો, વિહંગમા વ પુપ્ફેસુ, દાણ ભત્તેસણે રયા. ૩ વયં ચ વિત્તિં લબ્ભામો, ન ય કોઈ ઉવહમ્મઇ, અહાગડેસુ રીયંતે, પુપ્ફેસુ ભમરા જહા. ૪ મહુગારસમા બુદ્ધા, જે ભવંતિ અણિસ્સિયા, નાણાપિંડરયા દંતા, તેણ વુચ્ચંતિ સાહુણો, ત્તિબેમિ. ૫

ઇતિ દુમપુપ્ફિયનામપઢમં અજ્ઝયણં સમત્તં.

૨ શ્રામણ્યપૂર્વિકાધ્યયનમ્.

કહં નુ કુજ્જા સામન્નં, જો કામે ન નિવારએ, પએ પએ વીસીઅંતો, સંકપ્પસ્સ વસંગઓ. ૧ વત્થગંધમલંકારં, ઇત્થિઓ સયણાણિ ય, અચ્છંદા જે ન ભુંજંતિ, ન સે ચાઇત્તિ વુચ્ચઈ ૨ જે અ કંતે પિએ ભોએ, લદ્ધે વિપિટ્ઠિ કુવ્વઈ, સાહીણે ચયઈ ભોએ, સે હુ ચાઇ ત્તિ વુચ્ચઇ. ૩

(કાવ્યમ્)

સમાઈ પેહાઇ પરિવ્વયંતો, સિઆ મણો નિસ્સરઈ બહિદ્ધા, ન સા મહં નોવિ અહંપિ તીસે, ઈચ્ચેવ તાઓ વિણઇજ્જ રાગં. ૪ આયાવયાહી ચય સોગમલ્લં, કામે કમાહી કમિઅં ખુ દુક્ખં, છિંદાહિ દોસં વિણઇજ્જ રાગં, એવં સુહી હોહિસિ સંપરાએ. ૫

અનુષ્ટુબ્વૃત્તમ્

પક્ખંદે જલિઅં જોઈ, ધૂમકેઉં દુરાસયં, નેચ્છંતિ વંતયં ભોત્તું, કુલે જાયા અગંધણે. ૬ ધિગત્થુ તેજસો કામી, જો તં

જીવિયકારણા, વંત ઇચ્છસિ આવેઉં, સેયં તે મરણું ભવે. ૭ અહં ચ ભોગરાયસ્સ, તં ચસિ અંધગવણ્હિણો, મા કુલે ગંધણા હોમો, સંજમં નિહુઓ ચર ૮ જઇ તં કાહિસિ ભાવં, જા જા દિચ્છસિ નારિઓ, વાયાવિદ્ધુવ્વ હડો, અટ્ઠિઅપ્પા ભવિસ્સસિ ૯ તીસે સો વયણં સોચ્ચા, સંજયાઇ સુભાસિયં, અંકુસેણ જહા નાગો, ધમ્મે સંપડિવાઇઓ ૧૦ એવં કરંતિ સંબુદ્ધા, પંડિયા પવિઅક્ખણા, વિણિઅટ્ટંતિ ભોગેસુ, જહા સે પુરિસુત્તમો, ત્તિબેમિ ૧૧

ઇતિ સામન્નપુવ્વિયનામણીયં અજ્ઝયણં સમત્તં.

૩ ક્ષુલ્લકાચારાધ્યયનમ્.

અનુષ્ટુબ્વૃત્તમ્

સંજમે સુટ્ઠિઅપ્પાણં, વિપ્પમુક્કાણ તાઇણં, તેસિમેઅમણાઇન્ન, નિગ્ગંથાણં મહેસિણં. ૧ ઉદ્દેસિયં કીયગડં, નિયાગમભિહડાણિ ય, રાઇભત્તે સિણાણે ય, ગંધમલ્લે અ વીયણે ૨ સંનિહી ગિહિમત્તે અ, રાયપિંડે કિમિચ્છએ, સંવાહણા દંતપહોયણા અ, સંપુચ્છણા દેહપલોયણા અ. ૩ અટ્ઠાવએ અ નાલીએ, છત્તસ્સ ય ધારણટ્ઠાએ, તેગિચ્છં પાહણા પાએ, સમારંભં ચ જોઇણો ૪ સિજ્જાયરપિંડં ચ, આસંદી પલિઅંકએ, ગિહંતરનિસિજ્જા ય, ગાયસ્સુવ્વટ્ટણાણિ ય ૫ ગિહિણો વેઆવડિયં, જા ય આજીવવત્તિયા, તત્તાનિવ્વુડભોઇત્તં, આઉરસ્સરણાણિ અ ૬ મૂલએ સિંગબેરે ય, ઉચ્છુખંડે અનિવ્વુડે, કંદે મૂલે ય સચ્ચિત્તે, ફલે બીએ ય આમએ. ૭ સોવચ્ચલે સિંધવે લોણે, રોમાલોણે ય આમએ, સામુદ્દે પંસુખારે ય,

કાલાલોણે ય આસએ. ૮ ધૂવણે ત્તિ વમણે અ, વત્થિકમ્મ વિરેયણે, અંજણે દંતવણે અ ગાયાભ્ભંગવિભૂસણે. ૯ સવ્વમેયમણાઇન્નં, નિગ્ગંથાણ મહેસિણં, સંજમંમિ અ જુત્તાણં, લહુભૂયવિહારિણં. ૧૦ પંચાસવપરિન્નાયા, તિગુત્તા છસુ સંજયા, પંચનિગ્ગહણા ધીરા, નિગ્ગંથા ઉજ્જુદંસિણો. ૧૧ આયાવયંતિ ગિમ્હેસુ, હેમંતેસુ અવાઉડા, વાસાસુ પડિસંલીણા, સંજયા સુસમાહિયા. ૧૨ પરીસહરિઊદંતા ધૂઅમોહા જિઇંદિઆ, સવ્વદુક્ખપ્પહીણટ્ઠા, પક્કમંતિ મહેસિણો. ૧૩ દુક્કરાઇં કરિત્તાણં, દુસ્સહાઇં સહેત્તુ અ, કે ઇત્થ દેવલોએસુ, કેઇ સિજ્ઝંતિ નીરયા ૧૪ ખવિત્તા પુવ્વકમ્માઇં, સંજમેણ તવેણ ય, સિદ્ધિમગ્ગમણુપત્તા, તાઇણો પરિનિવ્વુડે, ત્તિબેમિ. ૧૫

ઇતિ ખુડ્ડિયાયારકહાનામં તઇયઅજ્ઝયણં સમત્તં.

૪ છજ્જીવણિયજ્ઝયણં.

સુઅં મે આઉસં ! તેણં ભગવયા એવમક્ખાયં ઇહ ખલુ છજ્જીવણિઆનામજ્ઝયણં સમણેણં ભગવયા મહાવીરેણં કાસવેણં પવેઇઆ સુઅક્ખાયા, સુપન્નત્તા સેયં મે અહિજ્જિઉં અજ્ઝયણં ધમ્મપન્નત્તી. ૧ કયરા ખલુ સા છજ્જીવણિઆનામજ્ઝયણં સમણેણં ભગવયા મહાવીરેણં કાસવેણં પવેઇઆ, સુઅક્ખાયા સુપન્નત્તા સેઅં મે અહિજ્જિઉં અજ્ઝયણં ધમ્મપન્નત્તી. ૨ ઇમા ખલુ સા છજ્જીવણિઆનામજ્ઝયણં સમણેણં ભગવયા મહાવીરેણં કાસવેણં પવેઇઆ સુઅક્ખાયા સુપન્નત્તા સેયં મે અહિજ્જિઉં અજ્ઝયણં ધમ્મપન્નત્તી. ૩ તંજહા–પુઢવિકાઇઆ, આઉકાઇઆ, તેઉકાઇઆ, વાઉકાઇઆ,

વણસ્સઈકાઈઆ, તસકાઈઆ ૪ પુઢવી ચિત્તમંતમક્ખાયા અણેગજીવા પુઢોસત્તા અન્નત્થ સત્થપરિણએણં. ૫ આઉ ચિત્તમંતમક્ખાયા અણેગજીવા પુઢોસત્તા, અન્નત્થ સત્થપરિણએણં ૬ તેઊ ચિત્તમંતમક્ખાયા અણેગજીવા પુઢોસત્તા, અન્નત્થ સત્થપરિણએણં. ૭ વાઊ ચિત્તમંતમક્ખાયા અણેગજીવા પુઢોસત્તા અન્નત્થ સત્થપરિણએણં. ૮ વણસ્સઈ ચિત્તમંતમક્ખાયા અણેગજીવા પુઢોસત્તા, અન્નત્થ સત્થપરિણએણં. ૯ તં જહા અગ્ગબીયા મૂલબીઆ પોરબીઆ ખંધબીઆ બીઅરુહા સમુચ્છિમા તણલયા વણસ્સઈકાઈઆ સબીઆ ચિત્તમંતમક્ખાયા અણેગજીવા પુઢોસત્તા, અન્નત્થ સત્થપરિણએણં ૧૦ સે જે પુણ ઇમે અણેગે બહવે તસા પાણા, તં જહા—અંડયા પોયયા જરાઉઆ રસયા સંસેઈમા સમુચ્છિમા ઉબ્ભિઆ ઉવવાઈઆ, જેસિં કેસિં ચિ પાણાણં અભિક્કંતં પડિક્કંતં સંકુચિઅં પસારિઅં રુઅં ભંતં તસિઅં પલાઇઅં આગઈ ગઈ વિન્નાયા, જે અ કીડ પયંગા, જા ય કુંથુપિપીલિઆ, સવ્વે બેઇંદિઆ સવ્વે તેઇંદિયા સવ્વે ચઉરિંદિઆ સવ્વે પંચિંદિઆ સવ્વે તિરિક્ખજોણિઆ, સવ્વે નેરઈઆ સવ્વે મણુઆ સવ્વે દેવા સવ્વે પાણા પરમાહમ્મિઆ, એસો ખલુ છટ્ઠો જીવનિકાઓ તસકાઉ ત્તિ પવુચ્ચઇ ॥ સૂત્ર ૧ ॥

ઇચ્ચેસિં છણ્હં જીવનિકાયાણં નેવ સયં દંડં સમારંભિજ્જા, નેવન્નેહિં દંડં સમારંભાવિજ્જા, દંડં સમારંભંતેવિ અન્ને ન સમણુજાણેજ્જા, જાવજ્જીવાએ તિવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજાણામિ, તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ ॥ સૂત્ર ૨ ॥

પઢમે ભંતે ! મહવ્વએ પાણાઇવાયાઓ વેરમણં સવ્વં ભંતે ! પાણાઇવાયં પચ્ચક્ખામિ, સે સુહુમં વા બાયરં વા, તસં વા થાવરં વા, નેવ સયં પાણે અઇવાઇજ્જા, નેવ અન્નેહિં પાણે અઇવાયાવિજ્જા પાણે અઇવાયંતે વિ અન્ને ન સમણુ-જાણેજ્જા જાવજ્જીવાએ તિવિહં, તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજાણામિ, તસ્સ ભંતે પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ। પઢમે ભંતે મહવ્વએ ઉવટ્ઠિઓમિ સવ્વાઓ પાણાઇવાયાઓ વેરમણં ॥ ૧ ॥ (સૂત્ર ૩)

અહાવરે દુચ્ચે ભંતે ! મહવ્વએ મુસાવાયાઓ વેરમણં, સવ્વં ભંતે ! મુસાવાયં પચ્ચક્ખામિ, સે કોહા વા, લોહા વા, ભયા વા હાસા વા નેવ સયં મુસં વએજ્જા નેવ અન્નેહિં મુસં વાયાવિજ્જા મુસં વયંતે વિ અન્ને ન સમણુજાણિજ્જા, જાવજ્જીવાએ તિવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજાણામિ તસ્સ ભંતે પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ, દુચ્ચે ભંતે ! મહવ્વએ ઉવટ્ઠિઓમિ સવ્વાઓ મુસાવાયાઓ વેરમણં ॥ ૨ ॥ (સૂત્ર ૪)

અહાવરે તચ્ચે ભંતે ! મહવ્વએ અદિન્નાદાણાઓ વેરમણં, સવ્વં ભંતે ! અદિન્નાદાણં પચ્ચક્ખામિ, સે ગામે વા નગરે વા રન્ને વા અપ્પં વા બહું વા અણું વા થૂલં વા ચિત્તમંતં વા અચિત્તમંતં વા નેવ સયં અદિન્નં ગિણ્હિજ્જા નેવન્નેહિં અદિન્નં ગિણ્હાવિજ્જા, અદિન્નં ગિણ્હંતેવિ અન્ને ન સમણુ-જાણેજ્જા જાવજ્જીવાએ તિવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ

કાએણું ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજાણામિ, તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણું વોસિરામિ, તચ્ચે ભંતે ! મહવ્વએ ઉવટ્ઠિઓમિ, સવ્વાઓ અદિન્નાદાણાઓ વેરમણં ॥ ૩ ॥ (સૂત્ર ૫)

અહાવરે ચઉત્થે ભંતે ! મહવ્વએ મેહુણાઓ વેરમણં, સવ્વં ભંતે ! મેહુણં પચ્ચક્ખામિ સે દિવ્વં વા માણુસ્સં વા તિરિક્ખજોણિયં વા નેવ સયં મેહુણં સેવિજ્જા, નેવન્નેહિં મેહુણં સેવાવિજ્જા, મેહુણં સેવંતે વિ અન્ને ન સમણુજાણિજ્જા, જાવજ્જીવાએ તિવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજાણામિ, તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ । ચઉત્થે ભંતે ! મહવ્વએ ઉવટ્ઠિઓમિ સવ્વાઓ મેહુણાઓ વેરમણં ॥ ૪ ॥ (સૂત્ર ૬)

અહાવરે પંચમે ભંતે ! મહવ્વએ પરિગ્ગહાઓ વેરમણં, સવ્વં ભંતે ! પરિગ્ગહં પચ્ચક્ખામિ, સે અપ્પં વા બહું વા અણું વા થૂલં વા ચિત્તમંતં વા અચિત્તમંતં વા નેવ સયં પરિગ્ગહં પરિગિણ્હિજ્જા નેવન્નેહિં પરિગ્ગહં પરિગિણ્હાવિજ્જા પરિગ્ગહં પરિગિણ્હંતે વિ અન્ને ન સમણુજાણિજ્જા, જાવજ્જીવાએ તિવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજાણામિ તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ । પંચમે ભંતે ! મહવ્વએ ઉવટ્ઠિઓમિ સવ્વાઓ પરિગ્ગહાઓ વેરમણં ॥ ૫ ॥ (સૂત્ર ૭)

અહાવરે છટ્ઠે ભંતે ! વએ રાઈભોયણાઓ વેરમણં સવ્વં ભંતે ! રાઈભોયણં પચ્ચક્ખામિ, સે અસણં વા પાણં વા ખાઇમં વા સાઇમં વા નેવ સયં રાઇં ભુંજિજ્જા નેવન્નેહિં રાઇં ભુંજાવિજ્જા રાઇં ભુંજંતે વિ અન્ને ન સમણુજાણિજ્જા, જાવજ્જીવાએ તિવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજાણામિ તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ। છટ્ઠે ભંતે ! વએ ઉવટ્ઠિઓમિ, સવ્વાઓ રાઈભોયણાઓ વેરમણં ॥ ६ ॥ (સૂ૦ ૮) ઇચ્ચેયાઇં પંચ મહવ્વયાઇં રાઈભોઅણવેરમણછટ્ઠાઇં અત્તહિયટ્ઠયાએ ઉવસંપજ્જિત્તાણં વિહરામિ (સૂ૦ ૯)

સે ભિક્ખૂ વા ભિક્ખુણી વા સંજયવિરયપડિહયપચ્ચક્ખાયપાવકમ્મે દિઆ વા રાઓ વા એગઓ વા પરિસાગઓ વા, સુત્તે વા જાગરમાણે વા, સે પુઢવિં વા ભિત્તિં વા, સિલં વા, લેલું વા, સસરક્ખં વા કાયં, સસરક્ખં વા વત્થં, હત્થેણ વા પાએણ વા કટ્ઠેણ વા કિલિંચેણ વા અંગુલિઆએ વા સિલાગાએ વા સિલાગહત્થેણ વા ન આલિહિજ્જા ન વિલિહિજ્જા ન ઘટ્ટિજ્જા ન ભિંદિજ્જા, અન્નં ન આલિહાવિજ્જા ન વિલિહાવિજ્જા ન ઘટ્ટાવિજ્જા ન ભિંદાવિજ્જા, અન્નં આલિહંતં વા વિલિહંતં વા ઘટ્ટંતં વા ભિંદંતં વા ન સમણુજાણિજ્જા જાવજ્જીવાએ તિવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજાણામિ તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ ॥ ૧ ॥ (સૂ૦ ૧૦)

સે ભિક્ખૂ વા ભિક્ખુણી વા સંજયવિરયપડિહયપચ્ચક્ખાય-

પાવકમ્મે દિઆ વા રાઓ વા એગઓ વા પરિસાગઓ વા સુત્તે વા જાગરમાણે વા સે ઉદગં વા ઓસ વા હિમ વા, મહિઅં વા કરગ વા હરતણુગં વા સુદ્ધોદગં વા ઉદઉલ્લં વા કાયં ઉદઉલ્લં વા વત્થં સસિણિદ્ધં વા કાયં સસિણિદ્ધ વા વત્થં ન આમુસિજ્જા ન સંફુસિજ્જા ન આવીલિજ્જા ન પવિ-લિજ્જા, ન અક્ખોડિજ્જા ન પક્ખોડિજ્જા ન આયાવિજ્જા ન પયાવિજ્જા અન્ન ન આમુસાવિજ્જા ન સંફુસાવિજ્જા ન આવીલાવિજ્જા ન પવીલાવિજ્જા, ન અક્ખોડાવિજ્જા ન પક્ખોડા-વિજ્જા ન આયાવિજ્જા ન પયાવિજ્જા, અન્ન આમુસંત વા સંફુસંત વા, આવીલંતં વા, પવીલંતં વા, અક્ખોડંત વા, પક્ખોડંત વા, આયાવંતં વા, પયાવંત વા ન સમણુજાણામિ જાવજ્જીવાએ તિવિહં તિવિહેણં, મણેણં વાયાએ કાએણં ન કરેમિ કારવેમિ કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજાણામિ તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ ॥ ૨ ॥ (સૂ૦ ૧૧)

સે ભિક્ખૂ વા ભિક્ખુણી વા સંજયવિરયપડિહયપચ્ચક્ખાય-પાવકમ્મે દિઆ વા રાઓ વા એગઓ વા પરિસાગઓ વા સુત્તે વા જાગરમાણે વા સે અગણિં વા ઇંગાલં વા મુમ્મુરં વા અચ્ચિં વા જાલં વા અલાય વા સુદ્ધાગણિં વા ઉક્કં વા ન ઉંજેજ્જા ન ઘટ્ટિજ્જા ન ભિંદિજ્જા ન ઉજ્જાલેજ્જા ન પજ્જા-લેજ્જા ન નિવ્વાવિજ્જા અન્નં ન ઉંજાવિજ્જા ન ઘટ્ટાવેજ્જા ન ભિંદાવિજ્જા ન ઉજ્જાલાવેજ્જા ન પજ્જાલાવિજ્જા ન નિવ્વા-વેજ્જા અન્ન ઉંજંત વા ઘટ્ટંત વા ભિંદંત વા ઉજ્જાલંત

વા પજ્જાલંતં વા નિવ્વાવંતં વા ન સમણુજાણિજ્જા, જાવજ્જીવાએ તિવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજાણામિ તસ્સ ભંતે! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ. ૩ (સૂત્ર ૧૨)

સે ભિક્ખૂ વા ભિક્ખુણી વા સંજયવિરયપડિહયપચ્ચક્ખાયપાવકમ્મે દિઆ વા રાઓ વા એગઓ વા પરિસાગઓ વા સુત્તે વા જાગરમાણે વા સે સિએણ વા વિહુણેણ વા વિહુણહત્થેણ વા તાલિઅંટેણ વા પત્તેણ વા, પત્તભંગેણ વા સાહાએ વા સાહાભંગેણ વા, પિહુણેણ વા, પિહુણહત્થેણ વા, ચેલેણ વા, ચેલકણ્ણેણ વા, હત્થેણ વા, મુહેણ વા, અપ્પણો વા કાયં બાહિરં વાવિ પુગ્ગલં, ન ફુમિજ્જા ન વીએજ્જા અન્નં ન ફુમાવિજ્જા ન વીઆવિજ્જા, અન્નં ફુમંતં વા વીઅંતં વા ન સમણુજાણિજ્જા, જાવજ્જીવાએ તિવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં ન કરેમિ ન કારવેમિ કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજાણામિ તસ્સ ભંતે! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ. ૪ (સૂત્ર ૧૩)

સે ભિક્ખૂ વા ભિક્ખુણી વા સંજયવિરયપડિહયપચ્ચક્ખાયપાવકમ્મે દિઆ વા રાઓ વા એગઓ વા પરિસાગઓ વા સુત્તે વા જાગરમાણે વા, સે બીએસુ વા, બીઅપઇટ્ઠેસુ વા રુઢેસુ વા, રુઢપઇટ્ઠેસુ વા, જાએસુ વા જાયપઇટ્ઠેસુ વા હરિએસુ વા હરિઅપઇટ્ઠેસુ વા છિન્નેસુ વા છિન્નપઇટ્ઠેસુ વા સચિત્તેસુ વા સચિત્તકોલપડિનિસ્સએસુ વા ન ગચ્છેજ્જા ન ચિટ્ઠેજ્જા ન નિસીએજ્જા ન તુઅટ્ટેજ્જા અન્નં ન ગચ્છાવેજ્જા ન ચિટ્ઠાવેજ્જા

ન નિસીઆવેજ્જા, ન તુઅટ્ટાવેજ્જા, અન્નં ગચ્છંતં વા, ચિટ્ઠંતં વા, નિસીયતં વા, તુયટ્ટંતં વા, ન સમણુજાણામિ જાવજ્જીવાએ તિવિહં તિવિહેણુ મણેણુ વાયાએ કાએણુ ન કરેમિ, ન કારવેમિ, કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજાણામિ, તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણુ વોસિરામિ ૫ (સૂત્ર ૧૪)

સે ભિક્ખૂ વા ભિક્ખુણી વા સંજયવિરયપડિહયપચ્ચકખાયપાવકમ્મે, દિઆ વા, રાઓ વા, એગઓ વા, પરિસાગઓ વા, સુત્તે વા, જાગરમાણે વા, સે કીડં વા પયગં વા કુંથું વા પિપીલિયં વા હત્થંસિ વા પાયંસિ વા બાહુંસિ વા ઊરુંસિ વા ઉદરંસિ વા સીસંસિ વા વત્થંસિ વા પડિગ્ગહંસિ વા કંબલંસિ વા પાયપુંછણુંસિ વા રયહરણુંસિ વા ગોચ્છગંસિ વા ઉંડગંસિ વા દણ્ડગંસિ વા પીઢગંસિ વા ફલગંસિ વા સેજ્જંસિ વા સંથારગંસિ વા અન્નયરંસિ વા તહપ્પગારે ઉવગરણુજાએ તઓ સંજયામેવ પડિલેહિય પડિલેહિય પમજ્જિય પમજ્જિય એગંતમવણિજ્જા ણો ણું સંઘાયમાવજ્જિજ્જા

અજયં ચરમાણો ય પાણુભૂયાઇં હિંસઈ, બંધઈ પાવયં કમ્મં તં સે હોઈ કડુયં ફલં ૧ અજયં ચિટ્ઠમાણો ય પાણુભૂયાઇં હિંસઈ, બંધઈ પાવયં કમ્મં તં સે હોઇ કડુયં ફલં ૨ અજયં આસમાણો ય પાણુભૂયાઇં હિંસઈ, બંધઈ પાવયં કમ્મં તં સે હોય કડુયં ફલં ૩ અજયં સયમાણો ય પાણુભૂયાઇં હિંસઈ, બંધઈ પાવયં કમ્મં તં સે હોઇ કડુયં ફલં. ૪ અજયં ભુંજમાણો ય પાણુભૂયાઇં હિંસઈ, બંધઈ પાવયં કમ્મં તં સે હોઇ કડુયં ફલં. ૫ અજયં ભાસમાણો ય, પાણુભૂયાઇં હિંસઈ, બંધઈ પાવયં કમ્મં, તં સે હોઇ કડુઅં

ફલં. ૬ કહં ચરે ? કહં ચિટ્ઠે ? કહમાસે ?. કહં સએ ? કહં ભુંજંતો ભાસંતો પાવં કમ્મં ન બન્ધઇ ? ૭ જયં ચરે જયં ચિટ્ઠે જયમાસે જયં સએ, જયં ભુંજંતો ભાસંતો, પાવં કમ્મં ન બંધઈ. ૮ સવ્વભૂયપ્પભૂઅસ્સ, સમ્મં ભૂયાઈ પાસઓ, પિહિઆસવસ્સ દંતસ્સ, પાવં કમ્મં ન બંધઈ. ૯ પઢમં નાણં તઓ દયા, એવં ચિટ્ઠઇ સવ્વસંજએ, અન્નાણી કિં કાહી ? કિં વા નાહી ય સેયપાવગં ? ૧૦ સોચ્ચા જાણઇ કલ્લાણં, સોચ્ચા જાણઈ પાવગં, ઉભયંપિ જાણઇ સોચ્ચા, જં સેઅં તં સમાયરે. ૧૧ જો જીવે વિ ન યાણઇ, અજીવે વિ ન યાણઇ, જીવાજીવે અયાણંતો, કહં સો નાહી ય સંજમે ? ૧૨ જો જીવે વિ વિયાણેઇ અજીવે વિ વિયાણઈ, જીવાજીવે વિયાણંતો, સો હુ નાહી ય સંજમં. ૧૩ જયા જીવમજીવે ય, દો વિ એએ વિયાણઈ, તયા ગઈં બહુવિહં, સવ્વજીવાણ જાણઇ. ૧૪ જયા ગઇં બહુવિહં સવ્વજીવાણ જાણઇ, તયા પુન્નં ચ પાવં ચ, બંધં મુક્ખં ચ જાણઇ. ૧૫ જયા પુણ્ણં ચ પાવં ચ, બંધં મુકખં ચ જાણઇ, તયા નિવ્વિંદએ ભોએ, જે દિવ્વે જે અ માણુસે. ૧૬ જયા નિવ્વિંદિએ ભોએ જે દિવ્વે જે અ માણુસે, તયા ચયઈ સંજોગં, સબ્ભિંતરબાહિરં. ૧૭ જયા ચયઇ સંજોગં, સબ્ભિંતરબાહિરં, તયા મુંડે ભવિત્તાણં પવ્વઇએ અણગારિઅં. ૧૮ જયા મુંડે ભવિત્તાણં, પવ્વઇએ અણગારિઅં, તયા સંવરમુક્કિકટ્ઠં, ધમ્મં ફાસે અણુત્તરં. ૧૯ જયા સંવરમુક્કિકટ્ઠં, ધમ્મં ફાસે અણુત્તરં, તયા ધુણઇ કમ્મરયં, અબોહિકલુસં કડં. ૨૦ જયા ધુણઇ કમ્મરયં, અબોહિકલુસં કડં, તયા સવ્વત્તગં નાણં દંસણં ચાભિગચ્છઇ.

૨૧ જયા સંવત્તગ નાણુ દંસણુ ચાભિગચ્છઇ, તયા લોગમલોગં ચ, જિણો જાણુઇ કેવલી ૨૨ જયા લોગમલોગ ચ, જિણો જાણુઇ કેવલી, તયા જોગે નિરુંભિત્તા, સેલેસિ પડિવજ્જઈ. ૨૩ જયા જોગે નિરુંભિત્તા, સેલેસિં પડિવજ્જઈ, તયા કમ્મં ખવિત્તાણુ, સિદ્ધિ ગચ્છઇ નીરઓ ૨૪ જયા કમ્મ ખવિત્તાણુ, સિદ્ધિ ગચ્છઈ નીરઓ, તયા લોગમત્થયત્થો, સિદ્ધો હવઇ સાસઓ. ૨૫ સુહસાયગસ્સ સમણુસ્સ સાયાઓલગસ્સ નિગામસાઈસ્મ, ઉચ્છોલણાપહોઅસ્સ દુલહા સુગઈ તારિસગસ્સ. ૨૬ તવોગુણપ્પહાણુસ્સ, ઉજ્જુમઇખતિસજમરયસ્સ, પરીસહે જીણુતસ્મ, સુલહા સુગઈ તારિસગસ્સ ૨૭ પચ્છા વિ તે પયાયા, ખિપ્પ ગચ્છતિ અમરભવણાઈ, જેસિં પિઓ તવો સજમો અ, ખતિ અ બંભચેરં ચ. ૨૮ ઇચ્ચેઅ છજ્જીવણિઅં સમ્મદિઠ્ઠી સયા જએ, દુલહં લહિત્તુ સામન્ન, કમ્મુણા ન વિરાહેજ્જાસિ, ત્તિબેમિ ૩૯

ઇતિ ચઉત્થ છજ્જીવણિઆનામજ્ઝયણુ સમત્તં. ૪

બાર માસે કાઉસ્સગ્ગ કરવાનો વિધિ.

ચૈત્ર સુદ ૧૧-૧૨-૧૩ અથવા ૧૨-૧૩-૧૪ અથવા ૧૩-૧૪-૧૫ એ ત્રણ દિવસોએ દરરોજ [1]દેવસિક પ્રતિક્રમણ કર્યા પછી આ કાઉસ્સગ્ગ કરવો (સથારાપોરિસી ભણાવ્યા પહેલા) પ્રથમ ખમા૦ દઇ ઇચ્છા અચિત્તરજ ઓહડાવણુત્થ કાઉસ્સગ્ગ કરું? ઇચ્છ અચિત્તરજ ઓહડાવણુત્થં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં અન્નત્થ કહી ચાર લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ સાગરવરગભીરા સુધી કરવો પારીને લોગસ્સ સપૂર્ણ કહેવો

૧ સજ્ઝાય કર્યા પછી પણ કરાય છે

ગોચરી આલોવવાનો વિધિ.

બેતાલીશ દોષ ટાળી ગોચરી લઇ આવી, ત્રણ વાર નિસીહી કહીને ઉપાશ્રયમાં પ્રવેશ કરે. ગુરુ સન્મુખ આવી નમો ખમાસમણાણં મત્થએણ વંદામિ કહે. પછી પગ મૂકવાની ભૂમિ પ્રમાર્જી ગુરુ અથવા વડીલ સન્મુખ ઊભા રહી, ડાબા પગ ઉપર દાંડો રાખી, જમણા હાથમાં મુહપત્તિ રાખી, ઊભા ઊભા ખમાસમણ દઇ, આદેશ માંગી ઇરિયાવહિ૦ તસ્સ૦ અન્નત્થ૦ કહી એક લોગસ્સનો કાઉસગ્ગ કરે. કાઉસગ્ગમાં જે ક્રમથી ગોચરીમાં જે જે વસ્તુઓ લીધી હોય તે અને તેમાં લાગેલા દોષો સંભારે. પછી "નમો અરિહંતાણં" કહી કાઉસ્સગ્ગ પારી ધારી રાખેલા અતિચાર ક્રમ પ્રમાણે ગુરુને કહી બતાવે. પછી ગુરુને આહાર દેખાડે. પછી ગોચરી આલોવે. તે આ પ્રમાણે—

પડિક્કમામિ ગોઅરચરિઆએ (પગામસજ્ઝાયનો આલાવો)થી માંડી મિચ્છામિ દુક્કડં પર્યંત કહે. પછી તસ્સ ઉત્તરી, અન્નત્થ કહી કાઉસ્સગ્ગ કરે. તે કાઉસ્સગ્ગમાં નીચેની ગાથા વિચારે.

અહો જિણેહિં અસાવજ્જા, વિત્તી સાહૂણ દેસિયા,
મુક્ખસાહણહેઉસ્સ, સાહૂદેહસ્સ ધારણા.

અર્થ—અરે ? મોક્ષસાધનના હેતુરૂપ એવા સાધુના દેહને ટકાવનારી એવી પાપ રહિત વૃત્તિ જિનેશ્વરોએ સાધુઓને દેખાડી છે.

પછી કાઉસ્સગ્ગ પારીને લોગસ્સ કહે.

કોઈ સાધુ કાળ કરે ત્યારે સાધુને કરવાનો વિધિ.

જો કોઈ સાધુ કે સાધ્વીએ રાત્રે કાળ કર્યો હોય અને બીજા સાધુઓને પ્રતિક્રમણ ક્રિયા કરવી હોય તો સ્થાપનાચાર્યજી લઇને તે સ્થાને કે બીજે સ્થાનકે જઈને મનમા ક્રિયા કરવી અને કાળ કરેલ સાધુ તથા બીજા સાધુઓના સ્થાપનાચાર્યજી ત્યા રાખવા નહિ

કોઈ સાધુ અથવા સાધ્વી કાળ કરે કે તરત જ મૃતકના માથાની જગ્યાએ જમીનમા લોઢાની ખીલી મારવી, પછી જે સાધુએ કાળ કર્યો હોય તેની પાસે આવીને એક સાધુ આ પ્રમાણે કહે કોટિક ગચ્છ, વયરીશાખા, ચાદ્રકુલ, આચાર્યશ્રી વિજયસિંહસૂરિ, ઉપાધ્યાય શ્રી સકલચંદ્રજી, પન્યાસ શ્રી સત્યવિજયગણી, સ્થવિર શ્રી (સમુદાયમા વૃદ્ધ સાધુનુ નામ) મહત્તરાશ્રી (મોટા ગુરુણીજીનુ નામ) અમુક મુનિના શિષ્ય (મુનિશ્રી) અમુકની શિષ્યા ( ) મહાપારિઠાવણિઆએ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં અન્નત્થ૦ કહી એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી, પારી પ્રગટ નવકાર કહી ત્રણ વાર વોસિરે વોસિરે કહે, તે વખતે માથે વાસક્ષેપ નાખવો.

કોઈ સાધુ કાળ કરે ત્યારે શ્રાવકને કરવાનો વિધિ.

જો રાત્રિ મૃતક રાખવાનું હોય, તો મૃતકના માથાની નીચે જમીન કે થાંભલે ખીલી મારવી અને નિર્ભય માણસોએ રાત્રે જાગવું પણ ઉંઘવું નહિ.

પ્રથમ દાઢી મૂછ અને માથાના કેશ કાઢી નખાવે, પછી

હાથની છેલ્લી આંગળીના ટેરવાનો છેદ કરે, પછી હાથ પગની આંગળીઓનો ધોળા સુતરથી બંધ કરે, પછી કથરોટમાં બેસાડીને કાચાપાણીથી સ્નાન કરાવે, પછી નવા સુવાળાં કપડાંથી શરીર લુંછીને સુખડ કેસર બરાસનું વિલેપન કરી નવા સુંવાળા વસ્ત્ર પહેરાવે. તે પ્રમાણે સાધુ સાધ્વી હોય તો પ્રથમનો ઓઘો લઈ લેવો, સાધુને નવો ચોળપટ્ટો રા હાથનો પહેરાવી કંદોરો બાંધે તથા નવો શ્વેત કપડો ૩ા હાથનો કેસરના પાંચ અવળા સાથીઆ કરી ઓઢાડે. બીજા કપડાંને કેસરના છાંટા નાખવા, નનામી ઉપર એક ઉત્તરપટ્ટો પાથરવો અને તેના વચલા ભાગમાં એક આટાનો અવળો સાથીઓ કરવો અને સાંડવી હોય તો બેઠકે અવળો સાથીઓ કરવો, તથા સાધ્વી હોય તો લેંઘા વિગેરે નીચેના બધાં વસ્ત્રો સિવાયના ઉપરના ભાગનાં બધાં વસ્ત્રોને કેસરના અવળા પાંચ પાંચ સાથીઆ કરવા તેમજ ઉપર અને નીચેનાં બધા વસ્ત્રોને કેશરનાં છાંટા નાખવા.

ચાર આંગળ પહોળો નવા લુગડાંનો પાટો કેડે બાંધવો. પછી નાવના આકારે ચૌદ પડનો લંગોટ પહેરાવે. તે નાવના આકારે ન હોય, તો કપડાંના ચૌદ પડ કરીને તેનો લંગોટ પહેરાવે. પછી નાનો લેંઘો જાંઘ સુધીનો પહેરાવે, પછી લાંબો લેંઘો પગના કાંડા સુધીનો પહેરાવી કેડે દોરો બાંધીને, એક સાડો ઢીંચણથી નીચે અને પગના કાંડાથી ઉપર સુધીનો પહેરાવે, તેના ઉપર બીજો સાડો પગના કાંડા સુધી પહેરાવી દોરીથી બાંધવો, પછી કંચવાની જગ્યાએ, લુગડાનો પાટો વીંટી ત્રણ કંચવા પહેરાવી એક કપડો ઓઢાડે, પછી સુવાડીને બીજો

કપડા ઓઢાડે અને જમીન ઉપર સુવાડે ત્યા પણ માથાની જગ્યાએ જમીનમા ખીલી ઠોકે, પછી મૃતકની જમણી બાજુએ ચરવળી તથા મુહપત્તિ મૂકે અને ડાબી બાજુએ ઝોળીની અંદર ખડિત પાત્રામા એક લાડુ મૂકે. પછી જે વખતે કાળ કર્યો હોય તે વખતનું કયું નક્ષત્ર હતું તે જોવુ (અથવા બ્રાહ્મણને પૂછવુ) રોહિણી વિશાખા પુનર્વસુ અને ત્રણ ઉત્તરા એ છ નક્ષત્રમા ડાભના બે પૂતળા કરવા જ્યેષ્ઠા, આર્દ્રા, સ્વાતિ, શતભિષા, ભરણી, અશ્લેષા અને અભિજિત આ સાત નક્ષત્રમા પુતળા કરવા નહિ, બાકીના ૧૫ નક્ષત્રમા એકેક પુતળું કરવુ. તે પુતળાના જમણા હાથમા ચરવળી તથા મુહપત્તિ આપવી, તથા ડાબા હાથની ઝોળીમા ભાગેલુ પાત્ર લાડુ સહિત મૂકવુ. જો બે પુતળા હોય તો બનેને તે પ્રમાણે આપવુ પછી પુતળા આદિ બધી વસ્તુ મૃતકની પાસે મૂકવી પછી સારો મજબૂત ત્રીજો કપડો હોય તે પાથરીને તેની અદર બધી વસ્તુઓ સહિત મૃતકને સુવાડીને કપડાના બધા છેડા વીંટવા અને મૃતકના પ્રથમના બધા વસ્ત્રો હોય તે શ્રાવકો ઉના પાણીથી પલાળી સુકાવી ફાડીને પરઠવી દે. અને સથારો કામળી વિગેરે જે ઉનના કપડા હોય તેને ગોમુત્ર છાટે (જો સુતરાઉ કપડાને પલાળવાની જોગવાઈ ન બને તો ગોમુત્ર છાટે તો પણ ચાલે)

સાધુ સાધ્વી કાળધર્મ પામે ત્યારે જોઇતા સામાનની યાદી.

લાડવાના ડોઘલા દીવીઓ વાસની ૪ વાટકા ૪ દેવતા ને કંકુ૫ શેર ૨ સુતર શેર રા બદામ શેર ૧૦ ટોપરા મણ

oા ચોમાસું હોય તો વધારે પુંજણીઓ ૨ સાંજમાં સામાન વાસ ૨ ખપાટીઆં ને છાંણા આશરે ૧૫ ખોડા ઢોરની ગાડી બરાસ તોલો oા કેસર તોલો oા વાસક્ષેપ તોલો oા સોના રૂપાનાં ફુલ બળતણ છૂટા પૈસા રૂા. ૫ ના આશરે તાસ દેવડો બાજરી આશરે મણ ૫ સુખડ રાળ શેર બે ચોમાસું હોય તો વધારે ગુલાલ શેર ૫ નાડું શેર ૧

ગૃહસ્થ મૃતકને લઇ જાય ત્યારે બીજીવાર વાસક્ષેપ મંત્રેલો કે વેચાતો લાવેલો એમ ને એમ નાખવો. ઉપાશ્રયમાંથી મૃતકને બહાર કાઢે ત્યારે પગ તરફથી કાઢે, કોઇએ રોવું નહિ પણ સર્વ શ્રાવકોએ "જય જય નંદા" "જય જય ભદ્દા" એમ બોલતા જવું, અને આગળ બદામો નાણું વિગેરે ઉપાશ્રયથી ઠેઠ સ્મશાન ભૂમિ સુધી એક શ્રાવકે ઉછાળવું. શોક સહિત મહોત્સવપૂર્વક વાજીંત્ર વાગતે મોટા આડંબરથી શુદ્ધ કરી રાખેલ ભૂમિ ઉપર સુખડ વિગેરેનાં ઉત્તમ લાકડાંની ચિતા કરી માંડવી પધરાવે, ત્યારે મૃતકનું મુખ ગામ તરફ રાખી, અગ્નિ-સંસ્કાર કરી, રક્ષા યોગ્ય સ્થાનકે પરઠવી, પવિત્ર થઇ ગુરૂ પાસે આવી સંતિકરં કે લઘુ શાંતિ અથવા બૃહત્‌શાંતિ સાંભળે તથા અનિત્યતાનો ઉપદેશ સાંભળી શ્રાવકો અઠ્ઠાઇ મહોત્સવ કરે, મૃતકને ઉપાડી ગયા પછી આખા મકાનમાં ગોમુત્ર છાંટવું તથા મૃતકના સંથારાની જગ્યા સોના વાણી કરેલ અચિત્ત પાણીથી ધોઇ નાંખવી તથા મૃતકને જ્યાં જીવ છોડ્યો હોય ત્યાં લોટનો અવળો સાથીઓ કરવો. કાળ કરેલ સાધુ સાધ્વીના શિષ્ય કે શિષ્યા અથવા લઘુ પર્યાયવાળા શિષ્ય કે શિષ્યા અવળો વેશ પહેરે અને ઓઘો જમણા હાથમાં રાખી અવળો

કાજો દ્વારથી આસન તરફ લે. અવળો કાજો લેતી વખતે પ્રથમ કરેલ લોટનો અવળો સાથીઓ અવળા કાજામા લઈ લેવો પછી કાજા સબંધી ઇરિયાવહિ પડિક્કમીને અવળા દેવ વાદવાની શરૂઆત કરે

પ્રથમ કલ્લાણકંદની એક થોઈ કહી એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ, પછી અન્નત્થ૦ અરિહંતચેઇ૦ જય વીયરાય૦ ઉવસગ્ગહર૦ નમોર્હત્૦ જાવંત૦ ખમા૦ જાવંતિ૦ નમુત્થુણ૦ જં કિંચિ૦ પાર્શ્વનાથનુ ચૈત્યવદન૦ લોગસ્સ૦ એક લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ અન્નત્થ૦ તસ્સ ઉત્તરી૦ ઇરિયાવહિ૦ ખમાસમણુ દઈ અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ દુક્કડ કહે પછી અવળો વેષ કાઢી નાખીને સવળો વેષ પહેરીને પછી સવળો કાજો લેવા સબધી ઈરિયાવહિ પડિકકમે પછી દેવ વાદવા માટે આવેલા સર્વ સાધુ સાધ્વીઓએ કપડા ચોળપટ્ટો મુહપત્તિ ઓઘાની એક દશી અને કદોરો એ પાચે વસ્તુના છેડા સોનાવાણીમા તથા ગૌમુત્રમા જરા બોળવા. પછી પ્રભુ પધરાવે ત્યા આગળ કકુના પાચ સાથીઆ સવળા કરાવી તેના ઉપર ચોખાના પાચ સાથીઆ કરાવી સભા સમક્ષ સર્વ સાધુ સાધ્વીઓ આઠ થોયથી સવળા દેવ વાદે, તેમા સર્વ ઠેકાણે પાર્શ્વનાથના ચૈત્યવંદનો, સસારદાવા અને સ્નાતસ્યાની સ્તુતિઓ તથા સ્તવનને ઠેકાણે અજિતશાતિ રાગ કાઢ્યા વિના કહે

દેવ વાદી રહ્યા પછી ખમાસમણુ૦ ઈચ્છા૦ ક્ષુદ્રોપદ્રવઓહાડાવણુત્થ કાઉસ્સગ્ગ કરુ ? ઇચ્છ ક્ષુદ્રોપદ્રવ ઓહડાવણુત્થં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં અન્નત્થ૦ કરી ચાર લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ

સાગરવરગંભીરા સુધી કરી એક જણ કાઉસ્સગ્ગ પારીને નમોઽર્હત્૦ કહી સર્વે યક્ષાંબિકા૦ આ સ્તુતિ અને બૃહત્શાંતિ કહીને પારે. પછી પ્રગટ લોગસ્સ કહી અવિધિ આશાતનાનો મિચ્છામિ દુક્કડં દઈ સાધુ સાધ્વી પરસ્પર થોભવંદન કરે.

બહારગામથી સ્વસમાચારીવાળા સાધુ કાળધર્મ પામ્યાના સમાચાર આવે તો ઉપર પ્રમાણે આઠ થોયથી સઘળા દેવ વાંદે તથા અજિતશાંતિ, બૃહત્શાંતિ વિગેરે ઉપર પ્રમાણે કહે.

સાધ્વીના સમાચાર આવે તો સાધ્વીઓ અને શ્રાવિકાઓ સઘળા દેવ વાંદે અને અજિતશાંતિ વિગેરે ઉપર લખ્યા મુજબ કહે.

ખંડ ત્રેવીસમો

ચાર પ્રકરણો

શ્રી જીવવિચારપ્રકરણ

ભુવણપઈવ વીરં નમિઊણ ભણામિ અબુહબોહત્થં,
જીવસરૂવં કિં ચિવિ જહ ભણિયં પુવ્વસૂરીહિં. ૧

જીવા મુત્તા સંસારિણો ય તસથાવરા ય સંસારી,
પુઢવિ–જલ–જલણ–વાઊ–વણસ્સઈ–થાવરા નેયા. ૨

ફલિહ મણિ–રયણ–વિદ્દુમ હિંગુલ હરિયાલ મણસિલ રસીંદા,
કણગાઈ ધાઊ સેઢી વન્નિય અરણેટ્ટ ય પલેવા. ૩

અબ્ભય તૂરી ઊસં મટ્ટી પાહાણ જાઇઓ ણેગા,
સોવીરંજણ લુણાઈ પુઢવી ભેયાઇ ઇચ્ચાઇ. ૪

ભોમંતરિકખ–મુદગ ઓસા હિમ કરગ હરિતણુ મહિયા,
હુંતિ ઘણોદહિમાઈ ભેઆણેગા ય આઉસ્સ ૫

ઇંગાલ જાલ મુમ્મુર ઉક્કાસણિ કણગ વિજ્જુમાઈયા,
અગણિજિયાણ ભેયા નાયવ્વા નિઉણબુદ્ધીએ ૬

ઉબ્ભામગ ઉક્કલિયા, મંડલિ મહ સુદ્ધ ગુંજવાયા ય,
ઘણ તણુ વાયાઈયા ભેયા ખલુ વાઉકાયસ્સ ૭

સાહારણ પત્તેયા વણસ્સઈજીવા દુહા સુએ ભણિયા,
જેસિમણંતાણ તણુ એગા સાહારણા તેઉ. ૮

કંદા અંકુર કિસલય પણગા સેવાલ ભૂમિફોડા ય,
અલ્લયતિય ગજ્જર મોત્થ વત્થુલા થેગ પલ્લંકા. ૯
કોમલફલં ચ સવ્વં ગૂઢ સિરાઈ સિણાઇ પત્તાઈં,
થોહરિ કુંઆરિ ગુગ્ગુલિ ગલોય પમુહાઇ છિન્નરુહા. ૧૦
ઇચ્ચાઇણો અણેગે હવંતિ ભેયા અણંત-કાયાણં,
તેસિં પરિજાણણત્થં લક્ખણમેયં સુએ ભણિયં. ૧૧
ગૂઢ સિર સંધિ પવ્વં સમભંગમહીરુગં ચ છિન્નરુહં,
સાહારણસરીરં તવ્વિવરીયં ચ પત્તેયં. ૧૨
એગ સરીરે એગો જીવો જેસિં તુ તે ય પત્તેયા,
ફલ ફૂલ છલ્લિ કટ્ઠા, મૂલગ પત્તાણિ બીયાણિ. ૧૩
પત્તેયં તરું મુત્તું પંચવિ પુઢવાઇણો સયલલોએ,
સુહુમા હવંતિ નિયમા અંતમુહુત્તાઊ અદિસ્સા. ૧૪
સંખ કવડ્ડય ગંડુલ જલોય ચંદણગ અલસ લહગાઇ,
મેહરિ કિમિ પૂયરગા બેઇંદિય માઇવાહાઈ. ૧૫
ગોમી મંકણ જૂઆ પિપીલિ ઉદ્દેહિયા ય મક્કોડા,
ઇલ્લિય ઘયમિલ્લીઓ સાવય ગોકીડજાઇઓ. ૧૬
ગદ્દહય ચોરકીડા ગોમયકીડા ય ધન્નકીડા ય,
કુંથુ ગોવાલિય ઇલિયા તેઇંદિય ઇંદગોવાઈ. ૧૭
ચઉરિંદિયા ય વિચ્છૂ ઢિંકુણ ભમરા ય ભમરીયા તિડ્ડા,
મચ્છિય ડંસા મસગા કંસારી કવિલ-ડોલાઈ. ૧૮
પંચિંદિયા ય ચઉહા નારય તિરિયા મણુસ્સ દેવા ય,
નેરઇયા સત્તવિહા નાયવ્વા પુઢવી-ભેએણં. ૧૯
જલયર થલયર ખયરા તિવિહા પંચિંદિયા તિરિક્ખા ય,
સુસુમાર મચ્છ કચ્છવ ગાહા મગરા ય જલચારી. ૨૦

ચઉપય ઉરપરિસપ્પા ભુયપરિસપ્પા ય થલયરા તિવિહા,
ગો સપ્પ નઉલ પમુહા બોધવ્વા તે સમાસેણં. ૨૧
ખયરા રોમયપકખી ચમ્મયપકખી ય પાયડા ચેવ,
નરલોગાઓ બાહિં સમુગ્ગપકખી વિયયપકખી. ૨૨
સવ્વે જલ-થલ-ખયરા સમુચ્છિમા ગબ્ભયા દુહા હુંતિ,
કમ્મા-કમ્મગ-ભૂમિ અંતરદીવા મણુસ્સા ય ૨૩
દસહા ભવણાહિવઇ અટ્ઠવિહા વાણમંતરા હુંતિ,
જોઇસિયા પંચવિહા દુવિહા વેમાણિયા દેવા. ૨૪
સિદ્ધા પનરસ ભેયા તિત્થા-તિત્થાઇસિદ્ધભેએણં,
એએ સંખેવેણં જીવ-વિગપ્પા સમકખાયા ૨૫
એએસિં જીવાણં સરીરમાઊઠિઈ સકાયમ્મિ,
પાણા જોણિ પમાણં જેસિં જં અત્થિ તં ભણિમો. ૨૬
અંગુલ અસંખ ભાગો સરીર-મેગિંદિયાણ સવ્વેસિં,
જોયણસહસ્સમહિયં નવરં પત્તેયરુકખાણં. ૨૭
બારસ જોયણ તિન્નેવ ગાઉઆ જોયણં ચ અણુક્કમસો,
બેઇંદિય-તેઇંદિય-ચઉરિંદિય પંચિંદિય દેહમુચ્ચત્તં ૨૮
ધણુ સય પંચ પમાણા નેરઇયા સત્તમાઈ પુઢવીએ,
તત્તો અદ્ધદ્ધૂણા નેયા રયણપ્પહા જાવ ૨૯
જોયણસહસ્સમાણા મચ્છા ઉરગા ય ગબ્ભયા હુંતિ,
ધણુહપુહુત્તં પક્ખિસુ ભુઅચારી ગાઉઅ પુહુત્તં ૩૦
ખયરા ધણુહ પુહુત્તં ભુયગા ઉરગા ય જોયણ પુહુત્તં,
ગાઉઅ પુહુત્તમિત્તા સમુચ્છિમા ચઉપ્પયા ભણિયા. ૩૧
છચ્ચેવ ગાઉઆઇં ચઉપ્પયા ગબ્ભયા મુણેયવ્વા,
કોસતિગં ચ મણુસ્સા ઉક્કોસ સરીરમાણેણં. ૩૨

ઈસાણંત સુરાણં રયણીઓ સત્ત હુંત્તિ ઉચ્ચત્તં,
દુગ દુગ દુગ ચઉ ગેવિજ્જણુત્તરે ઇકિક્કપરિહાણી. ૩૩
બાવીસા પુઢવીએ સત્ત ય આઉસ્સ તિન્નિ વાઉસ્સ,
વાસ સહસ્સા દસ તરુગણાણ તેઊ તિરિત્તાઊ. ૩૪
વાસાણિ બારસાઊ બેઇંદિયાણં તેઇંદિયાણં તુ,
અઉણાપન્નદિણાઇં ચઉરિંદીણં તુ છમ્માસા. ૩૫
સુરનેરઇયાણ ઠિઈ ઉક્કોસા સાગરાણિ તિત્તીસં,
ચઉપ્પય તિરિય મણુસ્સા તિન્નિ ય પલિઓવમા હુંતિ. ૩૬
જલયર ઉરભુયગાણં પરમાઊ હોઈ પુવ્વકોડીઉ,
પક્ખીણં પુણ ભણિઓ અસંખભાગો ય પલિયસ્સ. ૩૭
સવ્વે સુહુમા સાહારણા ય સંમુચ્છિમા મણુસ્સા ય,
ઉક્કોસજહન્નેણં અંતમુહુત્તં ચિય જિયંતિ. ૩૮
ઓગાહણાઉ માણં એવં સંખેવઓ સમક્ખાયં,
જે પુણ ઇત્થ વિસેસા વિસેસસુત્તાઉ તે નેયા. ૩૯
એગિંદિયા ય સવ્વે અસંખઉસ્સપ્પિણી સકાયમ્મિ,
ઉવવજ્જંતિ ચયંતિ ય અણંતકાયા અણંતાઓ. ૪૦
સંખિજ્જ-સમા વિગલા સત્તટ્ઠ ભવા પણિંદિ તિરી-મણુઆ,
ઉવવજ્જંતિ સકાએ નારય દેવા ય નો ચેવ. ૪૧
દસહા જિઆણ પાણા ઇંદિય ઊસાસ આઉ બલ રૂવા,
એગિંદિએસુ ચઉરો વિગલેસુ છ સત્ત અટ્ઠેવ. ૪૨
અસન્નિ સન્નિ પંચિં-દિએસુ નવ દસ કમેણ બોધવ્વા,
તેહિં સહ વિપ્પઓગો જીવાણં ભણ્ણએ મરણં. ૪૩
એવં અણોરપારે સંસારે સાયરમ્મિ ભીમમ્મિ,
પત્તો અણંતખુત્તો જીવેહિં અપત્તધમ્મેહિં. ૪૪

તહ ચઉરાસી લક્ખા સંખા જોણીણ હોઈ જીવાણું,
પુઢવાઈણો ચઉણ્હં પત્તેય સત્ત સત્તેવ. ૪૫

દસ પત્તેય તરુણ ચઉદસ લક્ખા હવંતિ ઇયરેસુ,
વિગલિંદિએસુ દો દો ચઉરો પંચિંદિતિરિયાણં. ૪૬

ચઉરો ચઉરો નારય સુરેસુ મણુઆણ ચઉદસ હવંતિ,
સંપિંડિયા ય સવ્વે ચુલસી લક્ખાઉ જોણીણં. ૪૭

સિદ્ધાણં નત્થિ દેહો ન આઉકમ્મં ન પાણજોણીઓ,
સાઈ અણંતા તેસિં ઠિઈ જિણંદાગમે ભણિઆ. ૪૮

કાલે અણાઈનિહણે જોણિ ગહણમ્મિ ભીસણે ઈત્થ,
ભમિયા ભમિહિંતિ ચિરં જીવા જિણવયણમલહંતા. ૪૯

તા સંપઈ સંપત્તે મણુઅત્તે દુલ્લહે વિ સમ્મત્તે,
સિરિસંતિસૂરિસિટ્ઠે કરેહ ભો ! ઉજ્જમં ધમ્મે ૫૦

એસો જીવવિયારો સંખેવરુઈણ જાણણા હેઊ,
સંખિત્તો ઉદ્ધરિઓ રુદ્દાઓ સુયસમુદ્દાઓ. ૫૧

ઇતિ શ્રી જીવવિચાર પ્રકરણં

શ્રી નવતત્ત્વ પ્રકરણ

જીવાજીવા પુણ્ણં પાવાસવસંવરો ય નિજ્જરણા,
બન્ધો મુક્ખો ય તહા નવતત્તા હુંતિ નાયવ્વા ૧

ચઉદસ ચઉદસ બાયા-લીસા બાસી અ હુંતિ બાયાલા,
સત્તાવન્નં બારસ, ચઉ નવ ભેયા કમેણેસિં. ૨

એગવિહ દુવિહ તિવિહા, ચઉવ્વિહા પંચ છવ્વિહા જીવા,
ચેયણતસઈયરેહિં, વેય-ગઈ—કરણ—કાએહિં. ૩

એગિંદિયસુહુમિયરા, સન્નિયર પણિંદિયા ય સબીતિચઉ,
અપજ્જત્તા પજ્જત્તા, કમેણ ચઉદ્દસ જિયટ્ઠાણા. ૪

નાણં ચ દંસણં ચેવ, ચરિત્તં ચ તવો તહા,
વીરીયં ઉવઓગો ય, એવં જીઅસ્સ લક્ખણં. ૫

આહારસરીરિંદિય-પજ્જત્તી આણપાણભાસમણે,
ચઉ પંચ પંચ છપ્પિય, ઈગવિગલાસન્નિસન્નીણં. ૬

પણિંદિઅત્તિબલૂસા-સાઊ દસ પાણ ચઉ છ સગ અટ્ઠ,
ઇગ-દુ તિ-ચઉરિંદીણં, અસન્નિસન્નીણં નવ દસ ય. ૭

ધમ્માધમ્માગાસા, તિય-તિય-ભેયા તહેવ અદ્ધા ય,
ખંધા દેસ પએસા, પરમાણુ અજીવ ચઉદ્દસહા. ૮

ધમ્માધમ્મા પુગ્ગલ, નહ કાલો પંચ હુંતિ અજીવા,
ચલણસહાવો ધમ્મો, થિરસંઠાણો અહમ્મો ય. ૯

અવગાહો આગાસં, પુગ્ગલજીવાણ પુગ્ગલા ચઉહા,
ખંધા દેસ પએસા, પરમાણુ ચેવ નાયવ્વા. ૧૦

સદ્દંધયાર ઉજ્જોઅ, પભા છાયાતવેહિ અ (ઇય),
વન્ન ગંધ રસા ફાસા, પુગ્ગલાણં તુ લક્ખણં. ૧૧

એગા કોડિ સતસટ્ઠિ, લક્ખા સત્તહુત્તરી સહસ્સા ય,
દો ય સયા સોલહિયા, આવલિયા ઈગમુહુત્તમ્મિ. ૧૨

સમયાવલી મુહુત્તા, દીહા પક્ખા ય માસ વરિસા ય,
ભણિઓ પલિયા સાગર, ઉસ્સપ્પિણિસપ્પિણી કાલો. ૧૩

પરિણામિ જીવ મુત્ત, સપએસા એગ ખિત્તકિરિયા ય,
ણિચ્ચં કારણ કત્તા, સવ્વગય ઇયર અપ્પવેસે ૧૪
સા ઉચ્ચગોઅ મણુદુગ, સુરદુગ પ ચિ દિજાઇ પણ દેહા,
આઇતિતણૂણુવ ગા, આઈમસ ઘયણુસ ઠાણા ૧૫
વન્નચઉક્કા ગુરુલહુ, પરઘા ઉસ્સામ આયવુજ્જોઅં,
સુભખગઇનિમિણુતસદસ સુરનરતિરિઆઉ તિત્થયરં. ૧૬
તસ બાયર પજ્જત્ત, પત્તેઅ થિર સુભં ચ સુભગ ચ,
સુસ્સર આઇજ્જ જસ, તસાઈદસગ ઇમ હોઇ ૧૭
નાણ તરાયદમગં, નવ બીએ નીઅમાય મિચ્છત્તં,
થાવરદસ-નિરયતિગ, કસાય પણુવીસ તિરિયદુગં ૧૮
ઇગબિતિચઉજાઇઓ, કુખગઈ ઉવઘાય હુંતિ પાવસ્સ,
અપસત્થં વન્નચઉ, અપઢમસ ઘયણુસંઠાણા. ૧૯
થાવર સુહુમ અપજ્જં, સાહારણમથિરમસુભદુભગાણિ,
દુસ્સરણાઈજ્જજસ, થાવરદસગ વિવજ્જત્થં ૨૦
ઇંદિઅ કસાય અવ્વય, જોગા પ ચ ચઉ પ ચ તિન્નિ કમા,
કિરિયાઓ પણુવીસં, ઇમા ઉ તાઓ અણુક્કમસો ૨૧
કાઇય અહિગરણિયા, પાઉસિયા પારિતાવણી કિરિયા,
પાણાઇવાયર ભિય, પરિગ્ગહિઆ માયવત્તીઆ. ૨૨
મિચ્છાદ સણુવત્તી, અપચ્ચકખાણા ય દિટ્ઠિ પુટ્ઠિ ય,
પાડુચ્ચિય સામ તો-વણીઅ નેસત્થિ સાહત્થી ૨૩
આણુવણિ વિઆરણિયા, અણુભોગા અણુવક઼ંખપચ્ચઇયા,
અન્ના પઓગ સમુદા-ણ પિજ્જ દોસેરિયાવહિયા ૨૪

સમિઈ ગુત્તી પરિસહ, જઈધમ્મો ભાવણા ચરિત્તાણિ,
પણ તિ દુવીસ દસ બાર, પંચભેએહિં સગવન્ના. ૨૫

ઇરિયા ભાસેસણાદાણે, ઉચ્ચારે સમિઈસુ અ,
મણગુત્તી વયગુત્તી કાયગુત્તી તહેવ ય. ૨૬

ખુહા પિવાસા સીઉણ્હં, દંસાચેલારઇત્થિઓ,
ચરિયા નિસીહિયા સિજ્જા, અક્કોસ વહ જાયણા. ૨૭

અલાભ રોગ તણફાસા, મલ-સક્કાર-પરીસહા,
પન્ના અન્નાણ સમ્મત્તં, ઇઅ બાવીસ પરીસહા. ૨૮

ખંતી મદ્દવ અજ્જવ, મુત્તી તવ સંજમે અ બોધવ્વે,
સચ્ચં સોઅં આકિં-ચણં ચ.બંભં ચ જઈધમ્મો. ૨૯

પઢમમણિચ્ચમસરણં, સંસારો એગયા ય અન્નત્તં,
અસુઇત્તં આસવ સં-વરો ય તહ ણિજ્જરા નવમી. ૩૦

લોગસહાવો બોહીદુલ્લહા ધમ્મસ્સ સાહગા અરિહા,
એઆઓ ભાવણાઓ, ભાવેઅવ્વા પયત્તેણં. ૩૧

સામાઈઅત્થ પઢમં, છેઓવટ્ઠાવણં ભવે બીઅં,
પરિહારવિસુદ્ધીઅં સુહુમં તહ સંપરાયં ચ. ૩૨

તત્તો અ અહક્ખાયં, ખાયં સવ્વંમિ જીવલોગંમિ,
જં ચરિઊણ સુવિહિયા, વચ્ચંતિ અયરામરં ઠાણં. ૩૩

બારસવિહં તવો ણિ-,જ્જરા ય બંધો ચઉવ્વિગપ્પો અ,
પયઇ-ઠિઇ-અણુભાગ-પએસભેએહિં નાયવ્વો. ૩૪

અણસણમૂણોઅરિયા, વિત્તીસંખેવણં રસચ્ચાઓ,
કાયકિલેસો સંલી-ણયા ય બજ્ઝો તવો હોઇ. ૩૫

પાયચ્છિત્તં વિણ્ઓ, વેયાવચ્ચં તહેવ સજ્ઝાઓ,
ઝાણું ઉસ્સગ્ગોઽવિ અ, અબ્ભિંતરઓ તવો હોઇ. ૩૬

પયઈ સહાવો વુત્તો, ઠિઈ કાલાવહારણું,
અણુભાગો રસો ણેઓ, પએસો દલસંચઓ. ૩૭

પડપડિહારસિમજ્જ–, હડચિત્તકુલાલભંડગારીણું,
જહ એએસિં ભાવા, કમ્માણુવિ જાણ તહ ભાવા ૩૮

ઇહ નાણદંસણાવરણ–, વેયમોહાઉનામગોઆણિ,
વિગ્ઘં ચ પણ નવ દુ, અટ્ઠવીસ ચઉતિસય દુ પણવિહં. ૩૯

નાણે અ દંસણાવરણે, વેયણિએ ચેવ અંતરાએ અ;
તીસં કોડાકોડી, અયરાણં ઠિઇ અ ઉક્કોસા ૪૦

સિત્તરિ કોડાકોડી, મોહણિએ વીસ નામગોએસુ,
તિત્તીસં અયરાઇં, આઉટ્ઠિઇબંધ ઉક્કોસા ૪૧

બારસ મુહુત્તં જહન્ના, વેયણિએ અટ્ઠ નામગોએસુ,
સેસાણુંતમુહુત્તં, એયં બંધટ્ઠિઈમાણં ૪૨

સંતપયપરુવણયા, દવ્વપમાણં ચ ખિત્તફુસણા ય,
કાલો અ અંતર ભાગ ભાવે અપ્પાબહુ ચેવ. ૪૩

સંતં સુદ્ધપયત્તા, વિજ્જંત ખકુસુમ વ્વ ન અસંતં;
મુક્ખ ત્તિ પયં તસ્સ ઉ, પરૂવણા મગ્ગણાઇહિં ૪૪

ગઈ ઇંદિએ અ કાએ, જોએ વેએ કસાય નાણે અ,
સંજમ દંસણ લેસા, ભવ સમ્મે સન્નિ આહારે ૪૫

નરગઈ પણિંદિ તસ ભવ, સન્નિ અહક્ખાય ખઇઅસમ્મત્તે;
મુક્ખોણાહાર કેવલ–દંસણનાણે ન સેસેસુ ૪૬

દવ્વપમાણે સિદ્ધાણું, જીવદવ્વાણિ હુંતિણંતાણિ;
લોગસ્સ અંસખિજ્જે, ભાગે ઇક્કો ય સવ્વેવિ. ૪૭

ફુસણા અહિયા કાલો, ઇગસિદ્ધ પડુચ્ચ સાઇઓણંતો;
પડિવાયાભાવાઓ, સિદ્ધાણું અંતરં નત્થિ ૪૮

સવ્વજિયાણમણંતે, ભાગે તે તેસિં દંસણં નાણં;
ખઇએ ભાવે પરિણા-મિએ અ પુણ હોઇ જીવત્તં. ૪૯

થોવા નપુંસસિદ્ધા, થીનરસિદ્ધા કમેણ સંખગુણા;
ઇઅ મુક્ખતત્તમેઅં, નવતત્તા લેસઓ ભણિઆ. ૫૦

જીવાઇ નવ પયત્થે, જો જાણઇ તસ્સ હોઇ સમ્મત્તં;
ભાવેણ સદ્દહંતો, અયાણમાણેવિ સમ્મત્તં. ૫૧

સવ્વાઇ જિણેસર-, ભાસિયાઇં વયણાઇં નન્નહા હુંતિ;
ઇઇ બુદ્ધિ જસ્સ મણે, સમ્મત્તં નિચ્ચલં તસ્સ. ૫૨

અંતોમુહુત્તમિત્તં-પિ ફાસિયં હુજ્જ જેહિં સમ્મત્તં;
તેસિં અવડ્ઢપુગ્ગલ-પરિયટ્ટો ચેવ સંસારો. ૫૩

ઉસ્સપ્પિણી અણંતા પુગ્ગલપરિઅટ્ટઓ મુણેયવ્વો;
તેણંતાતીઅદ્ધા, અણાગયદ્ધા અણંતગુણા. ૫૪

જિણઅજિણ તિત્થતિત્થા, ગિહિ અન્ન સલિંગ થીનરનપુંસા
પત્તેય સયંબુદ્ધા, બુદ્ધબોહિય ઇક્કણિક્કા ય. ૫૫

જિણસિદ્ધા અરિહંતા, અજિણસિદ્ધા ય પુંડરિઅપમુહા;
ગણહારિ તિત્થસિદ્ધા, અતિત્થસિદ્ધાય મરુદેવા. ૫૬

ગિહિલિંગસિદ્ધ ભરહો, વક્કલચીરી ય અન્નલિંગમ્મિ;
સાહુ સલિંગસિદ્ધા, થીસિદ્ધા ચંદણાપમુહા. ૫૭

પુંસિદ્ધા ગોયમાઇ, ગાંગેયાઇ નપુંસયા સિદ્ધા,
પત્તેયસયબુદ્ધા, ભણિયા કરકંડુકવિલાઈ ૫૮
તહ બુદ્ધબોહિ ગુરુબો-હિયા ય ઇગસમયે ઇગસિદ્ધા ય;
ઇગ સમયેવિ અણેગા, સિદ્ધા તેણેગસિદ્ધા ય ૫૯
જઇઆઇ હોઇ પુચ્છા, જિણાણમગ્ગમિ ઉત્તર તઇયા,
ઇક્કસ્સ નિગોયસ્સ, અણંતભાગો ય સિદ્ધિગઓ ૬૦

ઇતિ શ્રી નવતત્ત્વમૂલમ્

દણ્ડક પ્રકરણ.

નમિઉં ચઉવીસ જિણે, તસ્સુત્ત-, વિયાર લેસ દેસણઓ;
દંડગ પએહિ તે ચ્ચિય, થોસામિ સુણેહ ભો ભવ્વા. ૧
નેરઇયા અસુરાઇ, પુઢવાઇ બેઇદિયાદઓ ચેવ,
ગબ્ભય-તિરિય મણુસ્સા, વંતર જોઇસિય વેમાણી ૨
સંખિત્તયરી ઉ ઇમા, સરીર-મોગાહણા ય સંઘયણા,
સન્ના સંઠાણ કસાય, લેસિન્દિય દુ સમુગ્ઘાયા ૩
દિટ્ઠી દંસણનાણે જોગુ-વઓગો-વવાય ચવણ-ઠિઇ,
પજ્જત્તિ કિમાહારે, સન્ની ગઇ આગઇ વેએ ૪
ચઉગબ્ભ-તિરિય-વાઉસુ, મણુઆણ પંચ સેસ તિસરીરા,
થાવર ચઉગે દુહઓ, અંગુલ અસંખભાગ તણૂ ૫
સવ્વેસિં પિ જહન્ના, સાહાવિય અંગુલસ્સ અસંખંસા,
ઉક્કોસ પણ સય ધણુ નેરઇયા સત્ત હત્થ સુરા ૬
ગબ્ભતિરિ સહસ જોયણ, વણસ્સઇ અહિય જોયણ સહસ્સં,
નર તેઇદિ તિગાઉ બેઇદિય જોયણે બાર. ૭

જોયણુ-સેગં ચઉરિંદિ, દેહ-મુચ્ચત્તણં સુએ ભણિઅં
વેઉવ્વિય-દેહં પુણ અંગુલસંખસમારંભે. ૮

દેવ નર અહિય લક્ખં, તિરિયાણં નવ ય જોયણસયાઇં,
દુગુણં તુ નારયાણં, ભણિયં વેઉવ્વિય સરીરં. ૯

અંતમુહુત્તં નિરએ, મુહુત્ત ચત્તારિ તિરિય-મણુએસુ,
દેવેસુ અદ્ધ માસો, ઉક્કોસ વિઉવ્વણાકાલો. ૧૦

થાવર સુર નેરઇઆ, અસંઘયણા ય વિગલ છેવટ્ઠા,
સંઘયણ છગ્ગં ગબ્ભય, નર-તિરિસુવિ મુણેયવ્વં. ૧૧

સવ્વેસિં ચઉ દહ વા, સન્ના સવ્વે સુરા ય ચઉરંસા,
નર તિરિય છ સંઠાણા, હુંડા વિગલિંદિ નેરઇયા. ૧૨

નાણાવિહ ધય સૂઇ, બુબ્બુય વણ વાઉ તેઉ અપકાયા,
પુઢવી મસૂર ચંદા-કારાસંઠાણઓ ભણિયા. ૧૩

સવ્વે વિ ચઉ કસાયા, લેસછગ્ગં ગબ્ભ તિરિય મણુએસુ,
નારય તેઉ વાઉ વિગલા, વેમાણિય તિલેસા, ૧૪

જોઇસિય તેઉ લેસા, સેસા સવ્વેવિ હુંતિ ચઉ લેસા,
ઇંદિય દારં સુગમં, મણુઆણં સત્ત સમુગ્ઘાયા ૧૫

વેયણ કસાય મરણે, વેઉવ્વિય તેયએ ય આહારે,
કેવલિય સમુગ્ઘાયા સત્ત ઇમે હુંતિ સન્નીણં. ૧૬

એગિંદિયાણ કેવલિ, તેઉ આહારગ વિણા ઉ ચત્તારિ,
તે વેઉવ્વિય વજ્જા, વિગલા સન્નીણ તે ચેવ. ૧૭

પણ ગબ્ભ તિરિ સુરેસુ, નારય વાઉસુ ચઉર તિય સેસે,
વિગલ દુ દિઠ્ઠી થાવર, મિચ્છત્તિ સેસ તિય દિઠ્ઠી. ૧૮

થાવર બિતિસુ અચકખુ, ચઉરિંદિસુ તદ્દુગં સુએ ભણિઅં
મણુઆ ચઉ દંસણિણો, સેસેસુ તિગં તિગં ભણિયં. ૧૯
અન્નાણુ નાણુ તિય તિય, સુર તિરિનિરએ થિરે અનાણુદુગં;
નાણાન્નાણુ દુ વિગલે, મણુએ પણુ નાણુ તિઅનાણુ ૨૦
ઇકકારસ સુર નિરએ, તિરિએસુ તેર પન્નર મણુએસુ,
વિગલે ચઉ પણુ વાએ, જોગતિયં થાવરે હોઇ ૨૧
ઉવઓગા મણુએસુ, બારસ નવ નિરય તિરિય દેવેસુ,
વિગલ દુગે પણુ છકકં, ચઉરિંદિસુ થાવરે તિયગં ૨૨
સંખમસંખા સમયે, ગબ્ભય તિરિ વિગલ નારય સુરા ય,
મણુઆ નિયમા સંખા, વણુણંતા થાવર અસંખા ૨૩
અસન્ની નર અસંખા, જહ ઉવવાએ તહેવ ચવણે વિ,
બાવીસ સગ તિ દસ વાસ-, સહસ્સ ઉકિકટ્ઠ પુઢવાઇ ૨૪
તિ દિણુગ્ગિ તિ પલ્લાઉ, નર તિરિ સુર નિરય સાગર તિત્તીસા,
વંતર પલ્લં જોઇસ, વરિસ લકખાહિય પલિય ૨૫
અસુરાણુ અહિયઅયરં, દેસૂણુ દુ પલ્લય નવ નિકાયે,
બારસ વાસુણુ પણુ દિણુ, છમ્માસુકિટ્ઠ વિગલાઉ ૨૬
પુઢવાઇ દસ પયાણું, અંતમુહુત્ત જહન્ન આઉઠિઇ,
દસ સહસ્સ વરિસ ઠિઇયા, ભવણાહિવ નિરય વંતરિઆ ૨૭
વેમાણિય જોઇસિયા, પલ્લ તયટ્ઠંસ આઉઆ હુંતિ,
સુર નર તિરિ નિરએસુ, છ પજ્જત્તી થાવરે ચઉગં
વિગલે પંચ પજ્જત્તી, છદ્દિસિ આહાર હોઇ [illegible]
પણુ ગાઇ પયે ભયણા, અહ સન્નિતિય

ચઉવિહ સુર તિરિએસુ, નિરએસુ અ દીહકાલિગી સન્ના,
વિગલે હેઉવએસા, સન્ના રહિયા થિરા સવ્વે. ૩૦

અણુઆણુ દીહકાલિય, દિટ્ઠિવાઓવએસિયા કે વિ,
પજ્જ પણુ તિરિ મણુઅ ચ્ચિય, ચઉવિહ દેવેસુ ગચ્છંતિ. ૩૧

સંખાઉ પજ્જ પણિંદિ, તિરિયનરેસુ તહેવ પજ્જત્તે,
બૂદગ પત્તેયવણે, એએસુ ચ્ચિય સુરાગમણં. ૩૨

પજ્જત્ત સંખ ગબ્ભય, તિરિય નરા નિરયસત્તગે જંતિ,
નિરય ઉવટ્ટા એએસુ, ઉવવજ્જંતિ ન સેસેસુ. ૩૩

પુઢવી આઉ વણસ્સઇ, મજ્ઝે નારય વિવજ્જિયા જીવા,
સવ્વે ઉવવજ્જંતિ, નિય નિય કમ્માણુમાણેણું. ૩૪

પુઢવાઈ દસ પએસુ, પુઢવી આઊ વણસ્સઈ જંતિ,
પુઢવાઈ દસ પએહિ ય તેઊ વાઉસુ ઉવવાઓ. ૩૫

તેઊ વાઊ ગમણં, પુઢવી પમુહંમિ હોઇ પય નવગે,
પુઢવાઈ ઠાણ દસગા, વિગલાઇતિયં તહિં જંતિ. ૩૬

ગમણાગમણં ગબ્ભય, તિરિયાણં સયલ જીવઠાણેસુ,
સવ્વત્થ જંતિ મણુઆ, તેઊવાઊહિં નો જંતિ. ૩૭

વેય તિય તિરિનરેસુ, ઇત્થી પુરિસો ય ચઉવિહ સુરેસુ;
થિર વિગલ નારએસુ, નપુંસવેઓ હવઇ એગો. ૩૮

પજ્જ મણ બાયરગ્ગિ, વેમાણિય ભવણ નિરય વંતરિયા,
જોઇસ ચઉ પણ તિરિયા, બેઇંદિય તેઇંદિય ભૂ આઉ. ૩૯

વાઊ વણસ્સઇ ચ્ચિય, અહિયા અહિયા કમેણિમે હુંતિ
સવ્વે વિ ઇમે ભાવા, જીણા મએણંતસો પત્તા. ૪૦

સંપઇ તુમ્હ ભત્તસ્સ, દંડગ-પય ભમણ ભગ્ગહિયયસ્સ,
દંડતિય વિરય સુલહં, લહુ મમ દિંતુ મુકખપયં. ૪૧
સિરિ જિણહંસ મુણીસર રજ્જે સિરિ ધવલચંદ સીસેણ.
ગજસારેણ લિહિયા, એસા વિન્નત્તિ અપ્પહિયા. ૪૨

શ્રી લઘુ સંગ્રહણી પ્રકરણ.

નમિય જિણં સવ્વન્નુ, જગપુજ્જં જગગુરું મહાવીરં,
જંબૂદ્દીવ પયત્થે, વુચ્છં સુત્તા સપરહેઊ ૧

ખંડા જોયણ વાસા, પવ્વય કૂડા ય તિત્થ સેઢીઓ,
વિજય દ્દહ સલિલાઓ, પિંડેસિં હોઇ સંઘયણી. ૨

નઉઅ સયં ખંડાણ, ભરહપમાણેણ ભાઇએ લક્ખે,
અહવા નઉઅ સયગુણં, ભરહપમાણં હવઇ લક્ખં. ૩

અહવેગ ખંડ ભરહે, દો હિમવંતે અ હેમવઇ ચઉરો,
અટ્ઠ મહાહિમવંતે, સોલસ ખંડાઇ હરિવાસે ૪

બત્તીસ પુણ નિસઢે, મિલિઆ તેસટ્ઠી બીયપાસે વિ,
ચઉસટ્ઠી ઉ વિદેહે, તિરાસિ પિંડે નઉય સયં ૫

જોયણ પરિમાણાઇ સમચઉરસાઇ ઇત્થ ખંડાઇં,
લક્ખસ્સ ય પરિહિઓ, તપ્પાય ગુણે ય હુંતેવ ૬

વિક્ખંભ વગ્ગ દહ ગુણ, કરણી વટ્ટસ્સ પરિરઓ હોઇ,
વિક્ખંભ પાય ગુણિઓ, પરિરઓ તસ્સ ગણિયપયં. ૭

પરિહી તિલક્ખ સોલસ, સહસ્સ દોય સય સત્તાવીસહિયા,
કોસ તિગટ્ઠાવીસ ધણુસય તેરંગુલદ્ધહિઅ. ૮

સત્તેવ ય કોડિ સયા, નઉઆ છપ્પન્ન સય-સહસ્સાઈં,
ચઉનઉયં ચ સહસ્સા, સય દીવડ્ઢં ચ સાહિયં. ૯

ગાઉઅમેગં પનરસ, ધણુસયા તહ ધણુણિ પન્નરસ,
સટ્ઠિં ચ અંગુલાઈં, જંબૂદીવસ્સ ગણિયપયં. ૧૦

ભરહાઈ સત્ત વાસા, વિયડ્ઢ ચઉ ચઉર તિંસ વટ્ટિયરે,
સોલસ વક્ખારગિરી, દો ચિત્ત વિચિત્ત દો જમગા. ૧૧

દોસય કણયગિરીણં, ચઉ ગયદંતા ય તહ સુમેરૂય,
છ વાસહરા પિંડે, એગુણસત્તરિ સયા દુન્ની. ૧૨

સોલસ વક્ખારેસુ, ચઉ ચઉ કૂડા ય હુન્તિ પત્તેયં,
સોમણસ ગંધમાયણ, સત્તટ્ઠ ય રુપ્પિ-મહાહિમવે. ૧૩

ચઉતીસ વિયડ્ઢેસુ, વિજ્જુપ્પહ નિસઢ નીલવંતેસુ,
તહ માલવંત સુરગિરિ નવ નવ કૂડાઈ પત્તેયં. ૧૪

હિમસિહરિસુ ઇક્કારસ, ઇય ઇગસટ્ઠી ગિરીસુ કૂડાણં,
એગત્તે સવ્વધણં, સય-ચઉરો સત્તસટ્ઠી ય. ૧૫

ચઉસત્ત અટ્ઠ નવગે-, ગારસ કૂડેહિં ગુણહ જહસંખં,
સોલસ દુ દુ ગુણયાલં, દુવે ય સગસટ્ઠી સય ચઉરો. ૧૬

ચઉતીસં વિજએસુ, ઉસહ કૂડા અટ્ઠ મેરુ જંબૂંમિ,
અટ્ઠ ય દેવકુરાએ, હરિકૂડ હરિસ્સહે સટ્ઠી. ૧૭

સાગહ વરદામ પભાસ, તિત્થ વિજયેસુ એરવય ભરહે,
ચઉતીસા તિહિં ગુણિયા, દુરુત્તર સયં તુ તિત્થાણં. ૧૮

વિજ્જાહર અભિઓગિય, સેઢીઓ દુન્નિ દુન્નિ વેઅડ્ઢે,
ઇય ચઉગુણ ચઉત્તીસા, છત્તીસસયં તુ સેઢીણં. ૧૯

ચક્કી જે અબ્બાઇ, વિજયાઇ ઇત્થ હુંતિ ચઉતીસા,
મહ દહ છ પઉમાઇ, કુરુસુ દસગં ત્તિ સોલસગં. ૨૦
ગંગા સિંધૂ રત્તા, રત્તવઇ ચઉ નઇઓ પત્તેયં,
ચઉદસહિ સહસ્સેહિ, સમગ વચ્ચતિ જલહિંમિ. ૨૧
એવં અબ્ભિંતરિયા, ચઉરો પુણ અટ્ઠવીસ સહસ્સેહિં,
પુણરવિ છપ્પન્નેહિં, સહસ્સેહિં જંતિ ચઉ સલિલા. ૨૨
કુરુમજ્ઝે ચઉરાસી, સહસ્સાઇં તહ ય વિજય સોલસેસુ,
બત્તીસાણ નઇણ, ચઉદસ સહસ્સાઇં પત્તેયં. ૨૩
ચઉદસ સહસ્સ ગુણિયા, અડતીસ નઇઓ વિજયમજ્ઝિલ્લા,
સીઓયાએ નિવડંતિ, તહ ય સીયાઇ એમેવ ૨૪
સીયા સીઓયા વિય, બત્તીસ સહસ્સ પંચ લક્ખેહિં,
સવ્વે ચઉદસ લક્ખા, છપ્પન્ન સહસ્સ મેલવિયા ૨૫
છજ્જોયણે સકોસે, ગંગા સિંધૂણ વિત્થરો મૂલે,
દસગુણિઓ પજ્જંતે, ઇય દુ દુ ગુણણેણ સેસાણ. ૨૬
જોયણ સયમુચ્ચિટ્ઠા, કણયમયા સિહરિ ચુલ્લ હિમવંતા,
રુપ્પિ મહાહિમવંતા, દુસ ઉચ્ચા રુપ્પ કણયમયા ૨૭
ચત્તારિ જોયણ સએ, ઉચ્ચિટ્ઠો નિસઢ નીલવંતો ય,
નિસઢો તવણિજ્જમઓ, વેરુલિઓ નીલવંતગિરી ૨૮
સવ્વેવિ પવ્વયવરા, સમયક્ખિત્તંમિ મંદરવિહૂણા,
ધરણિતલે ઉવગાઢા, ઉસ્સેહ ચઉત્થ ભાયંમિ. ૨૯
ખંડાઈ ગાહાહિ, દસહિં દારેહિં જંબુદીવસ્સ,
સંઘયણી સમ્મત્તા, રઇયા હરિભદ્દસૂરિહિં. ૩૦

ખંડ ચોવીસમો

છ કર્મગ્રંથ, ત્રણ ભાષ્ય, તથા તત્વાર્થ સૂત્ર

પહેલો કર્મગ્રન્થ

સિરિવીરજિણં વંદિય, કમ્મવિવાગં સમાસઓ વુચ્છં,
કીરઈ જિએણ હેઉહિં, જેણં તો ભન્નએ કમ્મં. ૧

પયઇઠિઇરસપએસા, તં ચઉહા મોયગસ્સ દિટ્ઠંતા,
મૂલપગઇટ્ઠ ઉત્તર-પગઈ અડવન્નસયભેયં. ૨

ઇહ નાણદંસણાવરણ-વેયમોહાઉનામગોયાણિ,
વિગ્ઘં ચ પણનવદુઅ-ટ્ઠવીસચઉતિસયદુપણવિહં. ૩

મઇસુયઓહીમણકે-વલાણિ નાણાણિ તત્થ મઇનાણં,
વંજણવગ્ગહચઉહા, મણનયણ વિણિંદિયચઉક્કા. ૪

અત્થુગ્ગહઈહાવા-યધારણા કરણમાણસેહિં છહા,
ઇય અટ્ઠવીસભેયં, ચઉદસહા વીસહા વ સુયં. ૫

અક્ખરસન્નીસમ્મં, સાઇઅં ખલુ સપજ્જવસિયં ચ,
ગમિયં અંગપવિટ્ઠં સત્ત વિ એએ સપડિવક્ખા. ૬

પજ્જય અક્ખરપયસં-ઘાયા પડિવત્તિ તહ ય અણુઓગો,
પાહુડપાહુડપાહુડ-વત્થૂપુવ્વા ય સસમાસા. ૭

અણુગામિવડ્ઢમાણ્ય-પડિવાઇયરવિહા છહા ઓહી,
રિઉમઈ વિઉલમઈ મણ-નાણું કેવલમિગવિહાણ ૮

એસિં જં આવરણ, પડુવ્વ ચકખુસ્સ તં તયાવરણં,
દંસણચઉ પણ નિદ્દા, વિત્તિસમ દંસણાવરણં. ૯

ચકખૂદિઠિઅચક્ખૂ-સેસિંદિયઓહિકેવલેહિં ચ,
દંસણમિહ સામન્નં, તસ્સાવરણં તય ચઉહા ૧૦

સુહપડિબોહાનિદ્દા નિદ્દાનિદ્દા ય દુક્ખપડિબોહા,
પયલા ઠિઓવવિટ્ઠ-સ્સ પયલપયલા ઉ ચંકમઓ ૧૧

દિણચિંતિયત્થકરણી, થીણદ્ધી અદ્ધચક્કિઅદ્ધબલા,
મહુલિત્તખગ્ગધારા-લિહણં વ દુહા ઉ વેયણિય ૧૨

ઓસન્ન સુરમણુએ, સાયમસાય તુ તિરિયનિરએસુ,
મજ્જં વ મોહણીયં, દુવિહ દંસણચરણમોહા ૧૩

દંસણમોહં તિવિહં, સમ્મ મીસ તહેવ મિચ્છત્તં,
સુદ્ધ અદ્ધવિસુદ્ધ, અવિસુદ્ધ તં હવઇ કમસો ૧૪

જિઅઅજિઅપુણ્ણપાવા-સવસંવરબંધમુક્ખનિજ્જરણા,
જેણ સદ્દહઈ તય, સમ્મ ખઇગાઇબહુભેય ૧૫

મીસા ન રાગદોસો, જિણધમ્મે અંતમુહુ જહા અન્ને,
નાલિયરદીવમણુણો, મિચ્છં જિણધમ્મવિવરીયં. ૧૬

સોલસ કસાય નવ નો-કસાય દુવિહં ચરિત્તમોહણીયં,
અણઅપ્પચ્ચકખાણા પચ્ચકખાણા ય સંજલણા ૧૭

જાજીવ-વરિસ ચઉમા સપકખગા નરયતિરિયનરઅમરા,
સમ્માણુસવ્વવિરઈ-અહખાયચરિત્તઘાયકરા ૧૮

જલરેણુપુઢવિપવ્વય–રાઈસરિસો ચઉવ્વિહો કોહો,
તિણિસલયાકટ્ઠિય–સેલત્થંભોવમો માણો ૧૯
માયાવલેહિગોમુ–ત્તિમિંઢસિંગઘણુવંસિમૂલસમા,
લોહો હલિદ્દખંજણ–કદ્દમકિમિરાગસામાણો. ૨૦

જસ્સુદયા હોઈ જિએ, હાસ–રઈ–અરઈ–સોગ–ભય–કુચ્છા,
સનિમિત્તમન્નહા વા, તં ઇહ હાસાઈમોહણિયં. ૨૧
પુરિસિત્થિતદુભયં પઈ, અહિલાસો જવ્વસા હવઇ સો ઉ,
થીનરનપુવેઉદઓ, ફુંફુમતણનગરદાહસમો. ૨૨

સુરનરતિરિનરયાઊ, હડિસરિસં નામકમ્મ ચિત્તિસમં,
બયાલતિનવઇવિહં, તિઉત્તરસયં ચ સત્તઠ્ઠી. ૨૩
ગઇજાઇતણુઉવંગા, બંધણ સંઘાયણાણિ સંઘયણા,
સંઠાણવન્નગંધર–સફાસઅણુપુવ્વિવિહગગઈ. ૨૪
પિંડપયડિત્તિ ચઉદસ, પરઘાઉસ્સાસઆયવુજ્જોયં,
અગુરુલહુતિત્થનિમિણો–વઘાયમિય અટ્ઠ પત્તેયા. ૨૫
તસબાયરપજ્જત્તં, પત્તેયથિરં સુભં ચ સુભગં ચ,
સુસરાઇજ્જજસં તસ–દસગં થાવરદસં તુ ઈમં. ૨૬
થાવરસુહુમઅપજ્જં, સાહારણઅથિરઅસુભદુભગાણિ,
દુસ્સરણાઈજ્જાજસ–મિય નામે સેયરા વીસં. ૨૭
તસચઉથિરછક્કં અથિ–રછક્ક સુહુમતિગથાવરચઉક્કં,
સુભગતિગાઇવિભાસા, તદાઇસંખાહિ પયડીહિં. ૨૮
વણ્ણચઉ અગુરુલહુચઉ, તસાઈ–દુતિ–ચઉર–છક્કમિચ્ચાઈ,
ઇઅ અન્નાવિ વિભાસા તયાઇસંખાહિં પયડીહિં. ૨૯

ગઈયાઈણ ઉ કમસો, ચઉપણપણતિપણપંચછછક્કં
પણદુગપણટ્ઠચઉદુગ, ઈય ઉત્તરભેયપણસટ્ઠી. ૩૦
અડવીસજુયા તિનવઈ, સંતે વા પનરબંધણે તિસયં,
બંધણસંઘાયગહો, તણૂસુ સામણ્ણવણ્ણચઉ. ૩૧
ઈય સત્તટ્ઠી બંધો-દએ ય ન ય સમ્મમીસયા બંધે,
બંધુદએ સત્તાએ, વીસદુવીસટ્ઠવણ્ણસયં. ૩૨
નિરયતિરિનરસુરગઈ, ઈગબિયતિયચઉપણિંદિજાઈઓ,
ઓરાલવિઉવ્વાહા-રગતેયકમ્મણ પણ સરીરા. ૩૩
બાહૂરુ પિટ્ઠિ સિર ઉર, ઉયરંગ ઉવંગ અંગુલી પમુહા,
સેસા અંગોવંગા, પઢમતણુતિગસ્સુવંગાણિ. ૩૪
ઉરલાઈપુગ્ગલાણં, નિબદ્ધબજ્ઝંતયાણ સંબંધં,
જં કુણઈ જઉસમં તં, ઉરલાઈબંધણં નેયં. ૩૫
જં સંઘાયઈ ઉરલા-ઈપુગ્ગલે તણગણં વ દંતાલી,
તં સંઘાયં બંધણ-મિવ તણુનામેણ પંચવિહં. ૩૬
ઓરાલવિઉવ્વાહા-રયાણ સગતેયકમ્મજુત્તાણં,
નવબંધણાણિ ઈયરદુ-સહિયાણં તિન્નિ તેસિં ચ ૩૭
સંઘયણમટ્ઠિનિચઓ તં છદ્ધા વજ્જરિસહનારાયં,
તહ રિસહં નારાયં નારાયં અદ્ધનારાયં. ૩૮
કીલિય છેવટ્ઠં ઈહ, રિસહો પટ્ટો ય કીલિયા વજ્જં,
ઉભઓ મક્કડબંધો, નારાયં ઈમમુરાલંગે. ૩૯
સમચઉરંસં નિગ્ગો-હસાઈખુજ્જાઈ વામણં હુંડં,
સંઠાણા વણ્ણા કિણ્હ-નીલલોહિયહલિદ્દસિયા. ૪૦

સુરહિદુરહી રસા પણ, તિત્તકડુકસાયઅંબિલા મહુરા,
ફાસાગુરુલહુમિઉખર-સીઉણ્હસિણિદ્ધરુક્ખટ્ઠા. ૪૧
નીલકસિણં દુગંધં, તિત્તં કડુયં ગુરું ખરં રુક્ખં,
સીયં ચ અસુહનવગં, ઇક્કારસગં સુભં સેસં. ૪૨

ચઉહગઇવ્વણુપુવ્વી, ગઇપુવ્વિદુગં તિગં નિયાઉજુયં,
પુવ્વી ઉદઓ વક્કે, સુહઅસુહવસુટ્ટવિહગગઇ. ૪૩
પરઘાઉદયા પાણી, પરેસિ બલિણં પિ હોઇ દુદ્ધરિસો,
ઊસસણલદ્ધિજુત્તો, હવેઈ ઊસાસનામવસા. ૪૪
રવિબિંબે ઉ જિયંગં, તાવજુયં આયવાઉ ન ઉ જલણે,
જમુસિણફાસસ્સ તહિં, લોહિયવન્નસ્સ ઉદઉ ત્તિ. ૪૫
અણુસિણપયાસરૂવં, જિયંગમુજ્જોયએ ઇહુજ્જોયા,
જઇદેવુત્તરવિક્કિય-જોઇસખજ્જોયમાઇ વ્વ. ૪૬

અંગં ન ગુરુ ન લહુયં, જાયઇ જીવસ્સ અગુરુલહુઉદયા,
તિત્થેણ તિહુયણસ્સ વિ, પુજ્જો સે ઉદઓ કેવલિણો. ૪૭
અંગોવંગનિયમણં, નિમ્માણં કુણઇ સુત્તહારસમં;
ઉવઘાયા ઉવહમ્મઇ, સતણુવયવલંબિગાઇહિં. ૪૮
બિતિચઉપણિંદિય તસા, બાયરઓ બાયરા જિયા થૂલા;
નિયનિયપજ્જત્તિજુયા પજ્જત્તા લદ્ધિકરણેહિં. ૪૯
પત્તેય તણુ પત્તે-ઉદયેણં દંતઅટ્ઠિમાઈ થિરં;
નાભુવરિ સિરાઇ સુહં, સુભગાઓ સવ્વજણઇટ્ઠો ૫૦
સુસરા મહુરસુહઝુણી, આઇજ્જા સવ્વલોયગિજ્ઝવઓ;
જસઓ જસકિત્તીઓ, થાવરદસગં વિવજ્જત્થં. ૫૧

ગોઅં દુહુચ્ચનીયં, કુલાલ ઇવ સુઘડભુંભલાઈયં,
વિગ્ઘં દાણે લાભે, ભોગુવભોગેસુ વીરિએ ય. ૫૨
સિરિહરિયસમં એયં, જહ પડિકૂલેણ તેણ રાયાઈ;
ન કુણઇ દાણાઈયં, એવં વિગ્ઘેણ જીવો વિ. ૫૩
પડિણીયત્તણનિણ્હવ–ઉવઘાયપઓસ અંતરાએણં;
અચ્ચાસાયણયાએ આવરણદુગં જિઓ જયઇ ૫૪
ગુરુભત્તિખંતિકરુણા–વયજોગકસાયવિજયદાણજુઓ;
દઢધમ્માઈ અજ્જઇ, સાયમસાયં વિવજ્જયઓ ૫૫
ઉમ્મગ્ગદેસણામગ્ગ–નાસણાદેવ દવ્વહરણેહિં;
દંસણમોહં જિણમુણિ–ચેઇયસંઘાઈપડિણીઓ ૫૬
દુવિહં પિ ચરણમોહં, કસાયહાસાઈવિસયવિવસમણો;
બધઇ નિરયાઉ મહા–રંભપરિગ્ગહરઓ રુદ્દો ૫૭
તિરિયાઉ ગૂઢહિયઓ, સઢો સસલ્લો તહા મણુસ્સાઉ,
પયઈઇ તણુકસાઓ, દાણરુઈ મજ્ઝિમગુણો ય ૫૮
અવિરયમાઇ સુરાઉ, બાલતવોકામનિજ્જરો જયઇ;
સરલો અગારવિલ્લો, સુહનામં અન્નહા અસુહં. ૫૯
ગુણપેહી મયરહિયો, અજ્ઝયણજ્ઝાવણારુઈ નિચ્ચં;
પકુણઇ જિણાઈભત્તો, ઉચ્ચં નીયં ઇયરહા ઉ. ૬૦
જિણપૂઆવિગ્ઘકરો, હિંસાઇપરાયણો જયઈ વિગ્ઘં;
ઇય કમ્મવિવાગોડયં, લિહિયો દેવિંદસૂરીહિં. ૬૧

બીજો કર્મગ્રન્થ

તહ થુણિમો વીરજિણં, જહ ગુણઠાણેસુ સયલકમ્માઈ;
બન્ધુદઓદીરણયાસત્તાપત્તાણિ ખવિયાણિ ૧

મિચ્છે સાસણ મીસે અવિરય દેસે પમત્ત અપમત્તે;
નિયટ્ટિ અનિયટ્ટિ સુહુમુવસમ ખીણ સજોગિ અજોગિગુણા. ૨

અભિનવકમ્મગ્ગહણં, બંધો ઓહેણ તત્થ વીસસયં;
તિત્થયરાહારગદુગવજ્જં મિચ્છંમિ સત્તરસયં. ૩

નરયતિગજાઈથાવરચઉ, હુંડાયવછિવટ્ઠ નપુમિચ્છં;
સોલંતો ઇગહિઅ સય, સાસણ તિરિથીણદુહગતિગં. ૪

અણમજ્ઝાગિઇ સંઘયણ ચઉ, નિઉજ્જોય કુખગઇત્થિતિ;
પણુવીસંતો મીસે ચઉસયરિદુઆઉઅઅબન્ધા. ૫

સમ્મે સગસયરિ જિણાઉ–બંધિ વઇર નરતિઅ બિયકસાયા;
ઉરલ દુગંતો દેસે, સત્તટ્ઠી તિઅ કસાયંતો. ૬

તેવટ્ઠિ પમત્તે સોગ, અરઈ અથિર દુગ અજસ અસ્સાયં;
વુચ્છિજ્જ છચ્ચ સત્ત વ, નેઈ સુરાઉં જયાનિટ્ઠં. ૭

ગુણસટ્ઠિ અપમત્તે સુરાઉબંધં તુ જઇ ઇહાગચ્છે,
અન્નહ અટ્ઠાવણ્ણા જં આહારગદુગં બંધે. ૮

અડવન્ન અપુવ્વાઇંમિ નિદ્દ દુગંતો છપન્ન પણભાગે,
સુર દુગ પણિંદિ સુખગઈ તસનવ ઉરલવિણુ તણુવંગા. ૯

સમચઉરનિમિણ જિણવણ્ણ અગુરુલહુ ચઉ છલંસિ તીસંતો,
ચરમે છવીસ બંધો હાસરઈ કુચ્છભયભેઓ. ૧૦

અનિયટ્ટિ ભાગપણગે, ઇગેગહીણો દુવીસવિહબન્ધો,
પુમ સંજલણ ચઉણ્હં, કમેણ છેઓ સતરસુહુમે. ૧૧

ચઉદંસણુચ્ચજસનાણ વિગ્ઘદસગંતિ સોલસુચ્છેઓ,
તિસુ સાયબંધછેઓ સજોગિબંધં તુણંતો અ. ૧૨

ઉદઓ વિવાગવેયણમુદીરણમપત્તિ ઇહ દુવીસસયં,
સતરસયં મિચ્છે મીસ-સમ્મ-આહાર-જિણણુદયા. ૧૩
સુહુમતિગાયવ-મિચ્છં મિચ્છત્તં સાસણે ઇગાર-સયં,
નિરયાણુપુવ્વિણુદયા અણ-થાવર-ઇગ વિગલ-અંતો. ૧૪
મીસે સયમણુપુવ્વી-ણુદયા મીસોદએણ મીસંતો,
ચઉસયમજએસમ્માણુપુવ્વિ-ખેવા બિય-કસાયા. ૧૫
મણુતિરિણુ પુવ્વિવિઉવટ્ઠ દુહગ અણાઇજ્જદુગ સતરછેઓ,
સગસીઇ દેસિ તિરિગઇ આઉ નિઉજ્જોય તિકસાયા. ૧૬
અટ્ઠચ્છેઓ ઇગસી પમત્તિ આહાર-જુગલ-પક્ખેવા,
થીણતિગાહારગદુગ છેઓ છસ્સયરિ અપમત્તે ૧૭
સમ્મત્તતિમસંઘયણ તિયગચ્છેઓ બિસત્તરિ અપુવ્વે,
હાસાઇછક્કઅંતો છસટ્ઠિ અનિયટ્ટિવેયતિગ. ૧૮
સંજલણતિગં છચ્છેઓ સટ્ઠિ સુહુમંમિ તુરયલોભંતો,
ઉવસંતગુણે ગુણસટ્ઠિ રિસહનારાય દુગઅંતો. ૧૯
સગવન્ન ખીણ-દુચરિમિ નિદ્દદુગંતો અ ચરિમિ પણવન્ના,
નાણંતરાયદંસણ-ચઉછેઓ સજોગિ બાયાલા ૨૦
તિત્થુદયા ઉરલાથિરખગઇદુગપરિત્તતિગછસંઠાણા,
અગુરુલહુવન્ન-ચઉ-નિમિણતેયકમ્માઇસંઘયણં. ૨૧
દૂસરસૂસરસાયાસાએગયરં ચ તીસ-વુચ્છેઓ,
બારસ અજોગિ સુભગાઇજ્જજસન્નયરવેયણિયં. ૨૨
તસતિગ પણિંદિ મણુયાઉ ગઇજિણુચ્ચંતિ ચરિમ-સમયંતો,
ઉદઉવ્વુદીરણા પરમપમત્તાઈ સગગુણેસુ ૨૩

એસા પયડિ-તિગુણા વેયણિયાહાર જુઅલથીણતિગં,
મણુયાઉ પમત્તંતા અજોગિ અણુદીરગો ભયવં. ૨૪

સત્તા કમ્માણઠિઈ બંધાઈ-લદ્ધ-અત્ત-લાભાણં,
સંતે અડયાલ-સયં જા ઉવસમુ વિજિણુ બિયતઇએ. ૨૫

અપુવ્વાઈ-ચઉક્કે અણ-તિરિ-નિરયાઉ વિણુ બિયાલ સયં,
સંમાઇ ચઉસુ સત્તગ-ખયંમિ ઇગચત્ત-સયમહવા. ૨૬

ખવગં તુ પપ્પ ચઉસુવિ પણયાલં નિરયતિરિસુરાઉવિણા,
સત્તગવિણુ અડતીસં જા અનિયટ્ટી પઢમભાગો. ૨૭

થાવરતિરિનિરયાયવ-દુગ થીણતિગેગ વિગલ સાહારં,
સોલખઓ દુવીસસયં બિયંસિ બિયતિયકસાયંતો. ૨૮

તઈયાઇસુ ચઉદસ-તેર-બાર-છ-પણ-ચઉ-તિહિયસયકમસો,
નપુઇત્થિહાસછગપુંસ તુરિય કોહમયમાયખઓ. ૨૯

સુહુમિ દુસય લોહંતો ખીણ દુચરિમેગસઓ દુનિદ્દખઓ,
નવનવઇ ચરમસમએ ચઉદંસણનાણવિગ્ઘંતો. ૩૦

પણસીઈ સયોગિ અજોગિ દુચરિમે દેવખગઇ ગંધદુગં,
ફાસટ્ઠ વન્નરસ તણ બંધણસંઘાયપણ નિમિણં. ૩૧

સંઘયણઅથિરસંઠાણ-છક્ક અગુરુલહુચઉ અપજ્જત્તં,
સાયં વ અસાયં વા પરિત્તુવંગતિગ સુસર નિયં. ૩૨

બિસયરિખઓ ય ચરિમે તેરસ મણુયતસતિગ-જસાઇજ્જં,
સુભગજિણુચ્ચપણિંદિય-સાયાસાએગયરછેઓ. ૩૩

નરઅણુપુવ્વિ વિણા વા બારસ ચરિમસમયંમિ જો ખવિઉં,
પત્તો સિદ્ધિં દેવિંદવંદિયં નમહ તં વીરં. ૩૪

ત્રીજો બન્ધસ્વામિત્વ કર્મગ્રંથ.

બંધવિહાણવિમુક્કં, વંદિય સિરિવદ્ધમાણજિણચન્દં,
ગઈયાઈસુ વુચ્છં, સમાસઓ બંધસામિત્તં. ૧
ગઇ ઇંદિએ કાયે, જોએ વેએ કસાયનાણેય,
સંજમ દંસણ લેસા, ભવસમ્મે સન્નિ આહારે. ૨
જિણસુરવિઉવાહારદુ-દેવાઉય નરયસુહુમ વિગલતિગં;
એગિંદિથાવરાયવ-નપુમિચ્છં હુંડછેવટ્ઠં. ૩
અણમજ્ઝાગિઇ સંઘયણકુખગ નિયઇત્થિદુહગથીણતિગં;
ઉજ્જોયતિરિદુગં તિરિ-નરાઉનરઉરલદુગરિસહં. ૪
સુરઇગુણવીસવજ્જં, ઇગસઉ ઓહેણ બંધહિં નિરયા;
તિત્થ વિણા મિચ્છિ સયં, સાસણિ નપુચઉ વિણા છનુઈ ૫
વિણુ અણ-છવીસ મીસે, બિસયરિ સંમંમિ જિણનરાઉજુઆ,
ઇય રયણાઈસુ ભંગો, પંકાઈસુ તિત્થયરહીણો ૬
અજિણમણુઆઉ ઓહે, સત્તમિએ નરદુગુચ્ચ વિણુમિચ્છે;
ઇગનવઈ સાસાણે તિરિઆઉ નપુંસચઉવજ્જં. ૭
અણચઉવીસવિરહિઆ, સનરદુગુચ્ચા ય સયરિ મીસદુગે,
સતરસઓ ઓહિ મિચ્છે, પજ્જતિરિયા વિણુ જિણાહારં. ૮
વિણુ નરયસોલ સાસણિ, સુરાઉ અણએગતીસ વિણુ મીસે;
સસુરાઉ સયરિ સંમે, બીયકસાએ વિણા દેસે ૯
ઇય ચઉગુણેસુ વિ નરા, પરમજયા સજિણ ઓહુ દેસાઈ;
જિણઇક્કારસ હીણં, નવસય અપજ્જત્તતિરિયનરા. ૧૦
નિરય વ્વ સુરા નવરં, ઓહે મિચ્છે ઇગિંદિતિગ સહિયા;
કપ્પદુગે વિ ય એવં જિણહીણો જોઇભવણવણે ૧૧

રયણુ વ સણુંકુમારા,-ઇ આણયાઈ ઉજ્જોયચઉરહિયા;
અપજ્જતિરિયવ્વ નવસય,-મિગિંદિપુઢવિજલતરુવિગલે. ૧૨
છનવઇસાસણિ વિણુસુહુ-મતેર કેઇ પુણ બિંતિ ચઉનવઇં,
તિરિયનરાઊહિ વિણા, તણુ-પજ્જત્તિં ન જંતિ.જઓ ૧૩
ઓહુ પણિંદિતસેગઇ-તસે જિણિક્કાર નરતિગુચ્ચવિણા;
મણવયજોગે ઓહો, ઉરલે નરભંગુ તમ્મિસ્સે. ૧૪
આહારછગ વિણોહે, ચઉદસસઉ મિચ્છિ જિણપણગહીણં;
સાસણિ ચઉનવઇ વિણા, તિરિઅનરાઊ સુહુમતેર. ૧૫
અણચઉવીસાઇ વિણા જિણપણજુય સંમિ જોગિણો સાય;
વિણુ તિરિનરાઉકમ્મે, વિ એવમાહારદુગિ ઓહો. ૧૬
સુર ઓહો વેઉવ્વે, તિરિયનરાઉરહિઓ ય તમ્મિસ્સે;
વેઈતિગાઇમબિયતિય-કસાય નવદુચઉપંચગુણે. ૧૭
સંજલણતિગે નવ દસ, લોભે ચઉ અજઇ દુતિ અનાણતિગે;
બારસ અચક્ખુચક્ખુસુ, પઢમા અહખાયચરમચઊ. ૧૮
મણનાણિ સગ જયાઈ, સમઇયછેય ચઉ દુન્નિ પરિહારે;
કેવલદુગિ દો ચરમા-જયાઇ નવ મઇસુઓહિદુગે. ૧૯
અડ ઉવસમિ ચઉ વેયગિ, ખઇયે ઇક્કાર મિચ્છતિગિ દેસે;
સુહુમિ સઠાણં તેરસ, આહારગિ નિયનિયગુણોહો. ૨૦
પરમુવસમિ વટ્ટંતા, આઉ ન બંધંતિ તેણ અજયગુણે,
દેવમણુઆઉહીણો, દેસાઇસુ પુણ સુરાઉ વિણા. ૨૧
ઓહે અટ્ઠારસયં, આહારદુગૂણ-માઇલેસતિગે,
તં તિત્થોણં મિચ્છે, સાણાઇસુ સવ્વહિં ઓહો. ૨૨
તેઊ નરયનવૂણા, ઉજ્જોયચઉનરબારવિણુ સુક્કા,
વિણુ નરયબાર પમ્હા, અજિણાહારા ઇમા મિચ્છે. ૨૩

સવ્વગુણ ભવ્વ-સન્નિસુ, ઓહુ અભવ્વા અસન્નિ મિચ્છસમા,
સાસણિ અસંનિ સંનિવ્વ, કમ્મણભંગો અણાહારે. ૨૪
તિસુ દુસુ સુક્કાઇ-ગુણા ચઉ સગ તેરત્તિ બન્ધસામિત્તં,
દેવિંદસૂરિલિહિયં, નેયં કમ્મત્થયં સોઉં. ૨૫

ચોથો કર્મગ્રન્થ

નમિય જિણં જિઅમગ્ગણ,-ગુણઠાણુવઓગજોગલેસાઓ,
બંધપ્પબહુભાવે, સંખિજ્જાઈ કિમવિ વુચ્છં. ૧
નમિય જિણંવત્તવ્વા, ચઉદસ જિઅઠાણએસુ ગુણઠાણા,
જોગુવઓગો લેસા, બંધુદઓદીરણા સત્તા ૨
તહ મૂલ ચઉદ મગ્ગણ, ઠાણેસુ બાસટ્ઠિ ઉત્તરેસું ચ,
જિઅગુણ જોગુવઓગા, લેસપ્પ બહુ ચ છઠ્ઠાણા. ૩
ચઉદસ ગુણેસુ જિઅ, જોગુવઓગલેસાય બંધહેઉ ચ,
બંધાઈ ચઉ અપ્પા બહું, ચ તો ભાવ સંખાઈ. ૪
ઇહ સુહુમબાયરેગિં,-દિબિતિચઉઅસ નિસંનિપંચિંદી,
અપજ્જત્તા પજ્જત્તા, કમેણ ચઉદસ જિયઠાણા. ૫
બાયરઅસ નિવિગલે અપજ્જિ પઢમબિય સંનિ અપજ્જત્તે,
અજયજુઅ સનિ પજ્જે, સવ્વગુણા મિચ્છ સેસેસુ ૬
અપજ્જત્તછક્કિ કમ્મુર-લમીસજોગા અપજ્જસંનીસુ,
તે સવિઉવમીસએસુ તણુપજ્જેસુ ઉરલમન્ને. ૭
સવ્વે સનિ પજ્જત્ત, ઉરલ સુહુમે સભાસુ તં ચઉસુ,
બાયરિ સવિઉવ્વિદુગં, પજ્જસંનિસુ બાર ઉવઓગા. ૮
પજ્જચઉરિંદિઅસંનિસુ, દુદંસ દુ અનાણ દસસુ ચક્ખુ વિણા,
સંનિ અપજ્જે મણના,-ણચક્ખુકેવલદુગવિહુણા. ૯

સંનિદુગે છલેસ અપ,-જજણાયરે પઢમ ચઉ તિ સેસેસુ,
સત્તટ્ઠ બન્ધુદીરણ, સંતુદયા અટ્ઠ તેરસસુ. ૧૦
સત્તટ્ઠછેગબંધા, સંતુદયા સત્તઅટ્ઠચત્તારિ,
સત્તટ્ઠછપંચદુગં, ઉદીરણા સંનિપજ્જત્તે. ૧૧
ગઇઇંદિએ ય કાયે, જોએ વેએ કસાયનાણેસુ,
સંજમદંસણલેસા, ભવસમ્મે સંનિઆહારે. ૧૨
સુરનરતિરિનિરયગઇ, ઇગબિયતિયચઉપણિંદિ છક્કાયા,
ભૂજલજલણાનિલવણા, તસા ય મણવયણતણુજોગા. ૧૩
વેય નરિત્થિનપુંસા, કસાય કોહમયમાયલોભ ત્તિ,
મઇસુયવહિમણકેવલ,-વિહંગમઇસુઅનાણ સાગારા. ૧૪
સામાઇછેયપરિહા,-રસુહુમઅહખાયદેસજયઅજયા,
ચક્ખુઅચક્ખૂઓહી,-કેવલદંસણ અણાગારા. ૧૫
કિણ્હા નીલા કાઊ, તેઊ પમ્હા ય સુક્ક ભવ્વિયરા,
વેયગખઇગુવસમમિ,-ચ્છમીસસાસાણ સંનિયરે ૧૬
આહારેયર ભેયા સુરનરયવિભંગમઇસુ ઓહિદુગે,
સમ્મત્તતિગે પમ્હા, સુક્કા સન્નીસુ સન્નિદુગં. ૧૭
તમસંનિઅપજ્જજુયં, નરે સબાયરઅપજ્જ તેઊએ,
થાવર ઇગિંદિ પઢમા, ચઉ બાર અસન્નિ દુ દુ વિગલે. ૧૮
દસ ચરમ તસે અજયા,-હારગતિરિતણુકસાયદુઅનાણે,
પઢમતિલેસાભવિયર,-અચક્ખુનપુમિચ્છિ સવ્વે વિ. ૧૯
પજસન્ની કેવલદુગ,-સંજયમણનાણદેસણમીસે,
પણ ચરમપજ્જ વયણે, તિય છ વ પજ્જિયર ચક્ખુંમિ. ૨૦
થીનરપણિંદિ ચરમા, ચઉ અણહારે દુ સંનિ છ અપજ્જા,
તે સુહુમઅપજ્જ વિણા, સાસણિ ઇત્તો ગુણે વુચ્છં. ૨૧

પણુ તિરિ ચઉ સુરનરએ, નરસંનિપણિંદિભવતસિ સવ્વે,
ઇગવિગલભૂદગવણે, દુ દુ એગં ગઇતસઅભવ્વે. ૨૨
વેયતિકસાય નવ દસ, લોભે ચઉ અજય દુ તિ અનાણતિગે,
બારસ અચકખુ ચકખુસુ, પઢમા અહખાઇ ચરમ ચઉ. ૨૩

મણનાણિ સગ જયાઇ, સમઇયછેય ચઉ દુન્નિ પરિહારે,
કેવલદુગિ દો ચરમા,-જયાઇ નવ મઇ સુઓહિદુગે. ૨૪
અડ ઉવસમિ ચઉ વેયગિ, ખઇએ ઇક્કાર મિચ્છતિગિ દેસે,
સુહુમે ય સઠાણં તેર,-જોગ આહાર સુક્કાએ. ૨૫
અસન્નિસુ પઢમદુગ, પઢમતિલેસાસુ છ ચ્ચ દુસુ સત્ત,
પઢમંતિમદુગઅજયા, અણહારે મગ્ગણાસુ ગુણા. ૨૬
સચ્ચેયરમીસઅસ,-ચ્ચમોસમણવઇવિઉવ્વિયાહારા,
ઉરલં મીસા કમ્મણ, ઇય જોગાકમ્મઅણહારે. ૨૭
નરગઇપણિંદિતસતણ,-અચકખુનરનપુકસાયસંમદુગે,
સંનિછલેસાહારગ,-ભવમઇસુઓહિદુગે સવ્વે ૨૮
તિરિઇત્થિ અજયસાસણ,-અનાણઉવસમઅભવ્વમિચ્છેસુ,
તેરાહારદુગૂણા, તે ઉરલદુગૂણા સુરનરએ ૨૯
કમ્મુરલદુગં થાવરિ, તે સવિઉવ્વિદુગ પંચ ઇગિ પવણે,
છ અસંનિ ચરમવઇજુય, તે વિઉવદુગૂણ ચઉ વિગલે. ૩૦
કમ્મુરલમીસવિણુ મણ,-વઇસમઇયછેયચકખુમણનાણે,
ઉરલદુગકમ્મપઢમં,-તિમમણવઇ કેવલદુગંમિ. ૩૧
મણવઇઉરલા પરિહા,-રિ સુહુમિ નવ તે ઉ મીસિ સવિઉવ્વા,
દેસે સવિઉવ્વિદુગા, સકમ્મુરલમીસ અહકખાએ ૩૨

તિ અનાણુ નાણુ પણુ ચઉ, દંસણ બાર જિયલક્ખણુવઓગા,
વિણુમણુનાણુદુકેવલ, નવ સુરતિરિનિરય અજએસુ. ૩૩

તસજોયવેયસુક્કા,-હારનરપણિંદિસંનિભવિ સવ્વે,
નયણેયરપણુલેસા,-કસાઇ દસ કેવલ દુગૂણા. ૩૪

ચઉરિંદિઅસંનિદુઅના,-ણુદંસણ ઇગિબિતિથાવરિ અચક્ખુ,
તિઅનાણુ દંસણુદુગં, અનાણુતિગઅભવિ મિચ્છદુગે. ૩૫

કેવલદુગે નિયદુગં, નવ તિઅનાણુ વિણુ ખઇયિ અહખાયે,
દંસણુનાણુતિગં દે,-સિ મીસિ અન્નાણુમીસં તં. ૩૬

મણુનાણુચક્ખુવજ્જા, અણુહારિ તિન્નિ દંસણ ચઉનાણા,
ચઉનાણુસંજમોવસ,-મવેયગે ઓહિદંસે ય. ૩૭

દો તેર તેર બારસ, મણે કમા અટ્ઠ દુ ચઉ ચઉ વયણે,
ચઉ દુ પણુ તિન્નિ કાયે, જિયગુણુજોગોવઓગન્ને. ૩૮

છસુ લેસાસુ સઠાણું, એગિંદિઅસંનિભૂદગવણેસુ,
પઢમા ચઉરો તિન્નિ ઉ, નારયવિગલગ્ગિપવણેસુ. ૩૯

અહખાયસુહુમકેવલ-દુગિ સુક્કા છવિ સેસઠાણેસુ,
નરનિરયદેવતિરિયા, થોવા દુ અસંખણુંતગુણા. ૪૦

પણુચઉતિદુએગિંદિ, થોવા તિન્નિ અહિયા અણુંતગુણા,
તસ થોવ અસંખગ્ગી, ભૂજલાનિલ અહિય વણુણંતા. ૪૧

મણુવયણુકાયજોગા, થોવા અસંખગુણુ અણુંતગુણા,
પુરિસા થોવા ઇત્થી, સંખગુણાણુંતગુણુ કીવા. ૪૨

માણી કોહી માઇ લોહી અહિય મણુનાણિણો થોવા,
ઓહિ અસંખામઇસુય, અહિયસમ અસંખ વિબ્ભંગા. ૪૩

કેવલિણો ણુંતગુણા, મઈસુયઅન્નાણિ ણુંતગુણ તુલ્લા,
સુહુમા થોવા પરિહા-ર સંખ અહખાય સંખગુણા. ૪૪

છેયસમઈય સંખા, દેસ અસંખગુણ ણુંતગુણ અજયા;
થોવ અસંખદુણંતા, ઓહિનયણકેવલઅચક્ખૂ ૪૫

પચ્છાણુપુવ્વિ લેસા, થોવા દો સંખ ણંત દો અહિયા;
અભવિયર થોવણંતા સાસણ થોવોવસમ સંખા. ૪૬

મીસા સંખા વેયગ, અસંખગુણ ખઇયમિચ્છ દુ અણંતા,
સંનિયર થોવ ણંતા,-ણહાર થોવેયર અસંખા. ૪૭

સવ્વ જિયઠાણ મિચ્છે, સગ સાસણિ પણ અપજ્જ સન્નિદુગ;
સંમે સન્ની દુવિહો, સેસેસુ સંનિપજ્જત્તો. ૪૮

મિચ્છદુગઅજઈ જોગા,-હારદુગૂણા અપુવ્વપણગે ઉ;
મણવઇ ઉરલં સવિઉ,-વ્વ મીસિ સવિઉવ્વદુગ દેસે. ૪૯

સાહારદુગ પમત્તે, તે વિઉવાહારમીસ વિણુ ઇયરે,
કમ્મુરલદુગંતાઈમ,-મણવયણ સયોગિ ન અજોગી ૫૦

તિઅનાણદુદંસાઈમ, દુગે અજઇ દેસિ નાણદંસતિગં;
તે મીસિ મીસા સમણા, જયાઈ કેવલદુ અંતદુગે. ૫૧

સાસણભાવે નાણ વિઉવ્વગાહારગે ઉરલમિસ્સં;
નેગિંદિસુ સાસાણો નેહાહિગયં સુયમયં પિ. ૫૨

છસુ સવ્વા તેઉતિગં ઇગિ છસુ સુણા અયોગિ અલ્લેસા,
બંધસ્સ મિચ્છ અવિરઈ,-કસાયજોગ ત્તિ ચઉ હેઊ. ૫૩

અભિગહિયમણભિગહિયા-ભિનિવસિયસંસઇમણાભોગં;
પણ મિચ્છ બાર અવિરઈ મણકરણાનિયમુ છજિયવહો. ૫૪

નવ સોલ કસાયા પન,– ર જોગ ઇય ઉત્તરા ઉ સગવન્ના;
ઇગચઉપણુતિગુણેસુ,–ચઉતિદુઇગપચ્ચઓ બંધો. ૫૫

ચઉમિચ્છમિચ્છ અવિરઈ,–પચ્ચઇયા સાયસોલપણુતીસા;
જોગ વિણુ તિપચ્ચઇયા,–હારગજિણુવજ્જસેસાઓ. ૫૬

પણુપન્ન પન્ન તિયછહિ,–અચત્ત ગુણુચત્ત છચઉદુગવીસા;
સોલસ દસ નવ નવ સ,–ત્ત હેઉણો ન ઉ અજોગિંમિ. ૫૭

પણુપન્ન મિચ્છિ હારગ,–દુગૂણુ સાસાણિ ·પન્નમિચ્છ વિણુ;
મિસ્સદુગકંમઅણુવિણુ, તિચત્ત મીસે અહ છચત્તા. ૫૮

સદુમિસ્સકંસ અજએ, અવિરઈ કમ્મુરલમીસવિકસાયે;
મુત્તુ ગુણુચત્ત દેસે, છવીસ સાહારદુ પમત્તે. ૫૯

અવિરઈ ઇગારતિકસા,–યવજ્જ અપમત્તી મીસદુગરહિયા;
ચઉવીસ અપુંવ્વે પુણ, દુવીસ અવિઉવ્વિયાહારે ૬૦

અછહાસ સોલ બાયરિ, સુહુમે દસ વેયસંજલણુતિ વિણુા;
ખીણુવસંતિ અલોભા, સજોગિ પુંવ્વુત્ત સગ જોગા. ૬૧

અપમત્તંતા સત્ત,–ઠ્ઠ મીસ અપ્પુંવ્વબાયરા સત્ત;
બંધઇ છસ્સુહુમો એ,–ગમુ વરિમા બંધગાજોગી. ૬૨

આસુહુમં સંતુદયે, અઠ્ઠ વિ મોહ વિણુ સત્ત ખીણુંમિ;
ચઉ ચરિમદુગે અઠ્ઠ ઉ, સંતે ઉવસંતિ સત્તુદએ. ૬૩

ઉઇરંતિ પમત્તંતા, સગઠ્ઠ મીસઠ્ઠ વેયઆઉ વિણા;
છગ અપમત્તાઇ તઓ, છ પંચ સુહુમો પણુવસંતો. ૬૪

પણુ દો ખીણુ દુ જોગી,–ણુદીરગુઅજોગી થોવ ઉવસંતા;
સંખગુણુ ખીણુ સુહુમા,–નિયટ્ટિઅપુંવ્વ સમ અહિયા. ૬૫

જોગિઅપમત્તઈયરે, સંખગુણા દેસસાસણામીસા;
અવિરય અજોગિમિચ્છા, અસંખ ચઉરો દુવે ણંતા ૬૬

ઉવસમખયમીસોદય,-પરિણામા દુનવઠ્ઠારઇગવીસા,
તિય ભેય સંનિવાઈય, સંમં ચરણં પઢમભાવે. ૬૭

બીએ કેવલજુયલં સમં દાણાઇલદ્ધિ પણ ચરણં,
તઇએ સેસુવઓગા, પણ લદ્ધી સમ્મવિરઇદુગં. ૬૮

અન્નાણમસિદ્ધત્તા, સંજમલેસાકસાયગઈવેયા,
મિચ્છં તુરિએ ભવ્વા-ભવ્વત્તજિયત્ત પરિણામે ૬૯

ચઉ ચઉ ગઈસુ મીસગ, પરિણામુદએહિં ચઉ સખઈએહિં;
ઉવસમજુએહિં વા ચઉ, કેવલિ પરિણામુદયખઈએ. ૭૦

ખયપરિણામે સિદ્ધા, નરાણ પણજોગુવસમસેઢીએ;
ઇય પનર સંનિવાઈય,-ભેયા વીસં અસંભવિણો. ૭૧

મોહેવ સમો મીસો, ચઉઘાઈસુ અટ્ઠકમ્મસુ ચ સેસા;
ધમ્માઈ પારિણામિય-ભાવે ખંધા ઉદઈએ વિ. ૭૨

સંમાઇચઉસુ તિગ ચઉ, ભાવા ચઉ પણુવસામગુવસંતે,
ચઉ ખીણાપુવ્વ તિન્નિ, સેસગુણઠ્ઠાણગેગજિએ. ૭૩

સંખિજ્જેગમસંખં પરિત્તજુત્તનિયપયજુયં તિવિહં,
એવમણંતં પિ તિહા, જહન્નમજ્ઝુક્કસા સવ્વે. ૭૪

લહુસંખિજ્જં દુચ્ચિય, અઓ પરં મજ્ઝિમં તુ જા ગુરૂઅં;
જંબૂદ્દીવપમાણય,-ચઉપલ્લપરૂવણાઇ ઇમં. ૭૫

પલ્લાણવટ્ઠિયસલા-ગ પડિસલાગામહાસલાગક્ખા;
જોયણસહસોગાઢા, સવેઈયંતા સસિહભરિયા. ૭૬

તા દીવુદહિસુ ઈકિક,–કકસરિસવંખિવિયનિટ્ઠિએ પઢમે,
પઢમં વ તદન્તં ચિય, પૂણ ભરિએ તંમિ તહ ખીણે. ૭૭

ખિપ્પઈ સલાગપલ્લે,–ગુ સરિસવો ઈય સલાગખવણેણં;
પુન્નો બીયો ય તઓ, પુવ્વિં પિ વ તંમિ ઉદ્ધરિએ. ૭૮

ખીણે સલાગ તઈએ, એવં પઢમેહિં બીયયં ભરસુ;
તેહિં તઈયં તેહિ ય, તુરિયં જા કિર ફુડા ચઉરો. ૭૯

પઢમાતપલ્લુદ્ધરિયા, દીવુદહી પલ્લચઉસરિસવા ય;
સવ્વો વિ એગરાસી, રૂવૂણો પરમસંખિજ્જં. ૮૦

રૂવજુયં તુ પરિત્તા,–સંખં લહુ અસ્સ રાસિ અબ્ભાસે,
જુત્તાસંખિજ્જં લહુ, આવલિયાસમયપરિમાણં ૮૧

બિતિચઉપંચમગુણણે કમા સગાસંખ પઢમચઉસત્તા;
ણંતા તે રૂવજુયા, મજ્ઝારુવૂણ ગુરૂપચ્છા. ૮૨

ઈય સુત્તુત્તં અન્ને વગ્ગિયમિક્કસિ ચઉત્થયમસંખં;
હોઈ અસંખાસંખં લહુ રૂવજુયં તુ તં મજ્ઝં. ૮૩

રુવૂણમાઇમં ગુરૂ તિવિગ્ગઉં તં ઇમે દસ ક્ખેવે;
લોગાકાસપએસા, ધમ્માધમ્મેગજિયદેસા. ૮૪

ઠિઈબંધજ્ઝવસાયા, અણુભાગા જોગછેયપલિભાગા;
દુણ્હ ય સમાણ સમયા, પત્તેયનિગોયએ ખિવસુ. ૮૫

પુણરવિ તંમિ તિવગ્ગિય, પરિત્તણંત લહુ તસ્સ રાસીણં;
અબ્ભાસે લહુ જુત્તા, ણંતં અભવ્વજિયપમાણં. ૮૬

તવ્વગ્ગે પુણ જાયઈ, ણંતાણંત લહુ તં ચ તિક્ખુત્તો;
વગ્ગસુ તહ વિ નં તં હો,–ઈ ણંત ખેવે ખિવસુ છ ઇમે. ૮૭

સિદ્ધા નિગોયજીવા, વણુસ્સઇ કાલપુગ્ગલા ચેવ;
સવ્વમલોગનહં પુણ, તિવગ્ગિઉં કેવલદુગંમિ ૮૮
ખિત્તેણંતાણંતં, હવઈ જિટ્ઠં તુ વવહરઇ મજ્ઝ,
ઇય સુહુમત્થવિયારો, લિહિઓ દેવિંદસૂરીહિં. ૮૯

શતક નામા પાંચમો કર્મગ્રંથ.

નમિઅ જિણં ધુવબંધો-દયસંતા ઘાઇપુન્નપરિઅત્તા,
સેઅર ચઉવિવાગા, વુચ્છં બંધવિહ સામી અ ૧
વન્નચઉતેઅકમ્મા,-ગુરુલહુનિમિણોવઘાયભયકુચ્છા,
મિચ્છકસાયાવરણા, વિગ્ઘં ધુવબંધિ સગચત્તા ૨
તણુવ ગાગિઇસંઘયણ, જાઇગઈખગઈપુવ્વિજિણુસાસ,
ઉજ્જોઆયવપરઘા-તસવીસા ગોઅવેઅણિઅં. ૩
હાસાઇજુઅલદુગવેઅ-આઉ તેવુત્તરી અધુવબંધી(ધા),
ભગા અણાઈસાઈ, અણંતસંતુત્તરા ચઉરો ૪
પઢમબિઆ ધુવઉદઇસુ, ધુવબંધિસુ તઈઅવજ્જભંગતિગં.
મિચ્છંમિ તિન્નિ ભગા દુહાવિ અધુવા તુરિઅભંગા ૫
નિમિણથિરઅથિરઅગુરુઅ-સુહઅસુહતેઅકમ્મચઉવન્ના;
નાણંતરાયદંસણ, મિચ્છ ધુવઉદય સગવીસા ૬
થિરસુભિઅર વિણુ અધુવ,-બંધી મિચ્છવિણુમોહધુવબંધી,
નિદ્દોવઘાયમીસં, સમ્મં પણુનવઇ અધુવુદયા ૭
તસવન્નવીસસગતેઅ,-કમ્મ ધુવબંધી સેસ વેઅતિગં,
આગિઇતિગ વેઅણિઅં, દુજુઅલ સગઉરલુસાસચઉ. ૮

તા દીવુદહિસુ ઈક્કિક,-કકસરિસવંખિવિયનિટ્ઠિએ પઢમે,
પઢમં વ તદન્તં ચિય, પૂણુ ભરિએ તંમિ તહ ખીણે. ૭૭

ખિપ્પઈ સલાગપલ્લે,-ગુ સરિસવો ઇય સલાગખવણેણું;
પુન્નો બીયો ય તઓ, પુવ્વિં પિ વ તંમિ ઉદ્ધરિએ. ૭૮

ખીણે સલાગ તઈએ, એવં પઢમેહિં બીયયં ભરસુ;
તેહિં તઈયં તેહિ ય, તુરિયં જા કિર ફુડા ચઉરો. ૭૯

પઢમાતપલ્લુદ્ધરિયા, દીવુદહી પલ્લચઉસરિસવા ય;
સવ્વો વિ એગરાસી, રૂવૂણો પરમસંખિજ્જં. ૮૦

રૂવજુયં તુ પરિત્તા,-સંખં લહુ અસ્સ રાસિ અબ્ભાસે,
જુત્તાસંખિજ્જં લહુ, આવલિયાસમયપરિમાણું ૮૧

બિતિચઉપંચમગુણણે કમા સગાસંખ પઢમચઉસત્તા;
ણંતા તે રૂવજુયા, મજ્ઝારુવૂણ ગુરૂપચ્છા. ૮૨

ઇય સુત્તુત્તં અન્ને વગ્ગિયમિક્કસિ ચઉત્થયમસંખં;
હોઇ અસંખાસંખં લહુ રૂવજુયં તુ તં મજ્ઝં. ૮૩

રુવૂણમાઇમં ગુરૂ તિવિગ્ગઉં તં ઇમે દસ કખેવે;
લોગાકાસપએસા, ધમ્માધમ્મેગજિયદેસા. ૮૪

ઠિઇબંધજ્ઝવસાયા, અણુભાગા જોગછેયપલિભાગા;
દુણ્હ ય સમાણ સમયા, પત્તેયનિગોયએ ખિવસુ. ૮૫

પુણરવિ તંમિ તિવગ્ગિય, પરિત્તણંત લહુ તસ્સ રાસીણં;
અબ્ભાસે લહુ જુત્તા, ણંતં અભવ્વજિયપમાણં. ૮૬

તબ્વગ્ગે પુણ જાયઇ, ણંતાણંત લહુ તં ચ તિકખુત્તો;
વગ્ગસુ તહ વિ નં તં હો,-ઇ ણંત ખેવે ખિવસુ છ ઇમે. ૮૭

સિદ્ધા નિગોયજીવા, વણુસ્સઇ કાલપુગ્ગલા ચેવ;
સવ્વમલોગનહં પુણ, તિવગ્ગિઉં કેવલદુગંમિ. ૮૮

ખિત્તેણુંતાણુતં, હવઈ જિટ્ઠુ તુ વવહરઈ મજ્ઝ,
ઇય સુહુમત્થવિયારો, લિહિઓ દેવિંદસૂરીહિં. ૮૯

શતક નામા પાંચમો કર્મગ્રંથ.

નમિય જિણું ધુવબંધો-દયસંતા ઘાઇપુન્નપરિઅત્તા,
સેઅર ચઉવિવાગા, વુચ્છં બંધવિહ સામી અ. ૧

વન્નચઉતેઅકમ્મા,-ગુરુલહુનિમિણોવઘાયભયકુચ્છા,
મિચ્છકસાયાવરણા, વિગ્ઘં ધુવબંધિ સગચત્તા ૨

તણુવંગાગિઇસંઘયણ, જાઇગઇખગઇપુવ્વિજિણુસાસ,
ઉજ્જોઆયવપરઘા-તસવીસા ગોઅવેઅણિઅ. ૩

હાસાઇજુઅલદુગવેઅ-આઉ તેવુત્તરી અધુવબંધી(ધા),
ભંગા અણાઈસાઈ, અણંતસંતુત્તરા ચઉરો ૪

પઢમબિઆ ધુવઉદઇસુ, ધુવબંધિસુ તઇઅવજ્જભંગતિગં.
મિચ્છંમિ તિન્નિ ભગા દુહાવિ અધુવા તુરિઅભંગા ૫

નિમિણથિરઅથિરઅગુરુઅ-સુહઅસુહતેઅકમ્મચઉવન્ના,
નાણંતરાયદંસણ, મિચ્છં ધુવઉદય સગવીસા ૬

થિરસુભિઅર વિણુ અધુવ,-બંધી મિચ્છવિણુમોહધુવબંધી,
નિદ્દોવઘાયમીસં, સમ્મં પણુનવઇ અધુવુદયા ૭

તસવન્નવીસસગતેઅ,-કમ્મ ધુવબંધી સેસ વેઅતિગં,
આગિઇતિગ વેઅણિઅ, દુજુઅલ સગઉરલુસાસચઉ ૮

ખગઇતિરિદુગ નીઅં ધુવસંતા સમ્મ મીસમણુયદુગં;
વિઉવ્વિક્કાર જિણાઊ હારસગુચ્ચા અધુવસંતા. ૯

પઢમતિગુણેસુ મિચ્છં, નિયમા અજયાઇઅટ્ઠગે ભજ્જં;
સાસાણે ખલુ સમ્મં, સંતં મિચ્છાઇદસગે વા. ૧૦

સાસણમીસેસુ ધુવં, મીસં મિચ્છાઇનવસુ ભયણાએ;
આઇદુગે અણનિઅમા, ભઇઆ મીસાઇનવગંમિ. ૧૧

આહારસત્તગં વા, સવ્વગુણે બિતિગુણે વિણા તિત્થં;
નોભયસંતે મિચ્છો, અંતમુહુત્તં ભવે તિત્થે. ૧૨. ૧૨

કેવલજુઅલાવરણા, પણ નિદ્દા બારસાઇમકસાયા;
મિચ્છં તિ સવ્વઘાઇ, ચઉનાણતિદંસણાવરણા. ૧૩

સંજલણ નોકસાયા, વિગ્ઘં ઇઅ દેસઘાઇ ય અઘાઈ;
પત્તેયતણુટ્ઠાઊ, તસવીસા ગોઅદુગવન્ના. ૧૪

સુરનરતિગુચ્ચસાયં તસદસતણુવંગ વઇરચઉરંસં;
પરઘાસગતિરિઆઊ, વન્નચઉપણિંદિ સુભખગઈ. ૧૫

બાયાલ પુણ્ણપગઈ અપઢમસંઠાણખગઇસંઘયણા;
તિરિદુગઅસાયનીઓ,-વઘાયઇગવિગલનિરયતિગં. ૧૬

થાવરદસવન્નચઉક્કા:, ઘાઇ પણયાલ સહિઅ બાસીઇ;
પાવપયડિ ત્તિ દોસુ વિ વન્નાઇગહા સુહા અસુહા. ૧૭

નામધુવબંધિનવગં દંસણ પણ નાણ વિગ્ઘ પરઘાયં;
ભયકુચ્છમિચ્છસાસં જિણ ગુણતીસાઅપરિઅત્તા. ૧૮

તણુઅટ્ઠ વેઅદુજુઅલ, કસાય ઉજ્જોઅગોઅદુગ નિદ્દા,
તસવીસાઉ પરિત્તા, ખિત્તવિવાગાણુપુવ્વીઓ. ૧૯

ઘણુઘાઈદુગોઅજિણા, તસિઅરતિગસુભગદુભગચઉસાસં;
જાઇતિગ જિઅવિવાગા, આઊ ચઉરો ભવવિવાગા. ૨૦

નામધુવોદયચઉતણુ,-વઘાયસાહારણિઅરુજ્જોઅતિગં;
પુગ્ગલવિવાગિબંધો, પયઇઠિઇરસપએસ ત્તિ. ૨૧

મૂલપયડીણ અડસત્ત, છેગબંધેસુ તિન્નિ ભૂગારા,
અપ્પતરા તિઅ ચઉરો, અવટ્ઠિઓ ન હુ અવત્તવ્વો. ૨૨

એગાદહિગે ભૂઓ, એગાઇ ઊણગંમિ અપ્પતરો,
તમ્મત્તોઽવઠિયઓ, પઢમે સમએ અવત્તવ્વો. ૨૩

નવ છ ચ્ચઉ દસે દુ દુ, તિ દુ મોહે દુ ઇગવીસ સત્તરસ;
તેરસ નવ પણ ચઉ તિ દુ, ઇક્કો નવ અટ્ઠ દસ દુન્નિ. ૨૪

તિપણ છઅટ્ઠનવહિઆ, વીસા તીસેસતીસ ઇગ નામે,
છસ્સગઅતિબંધા સેસેસુ ય ઠાણમિક્કિક્કં ૨૫

વીસયરકોડિકોડિ, નામે ગોએ અ સત્તરી મોહે,
તીસિયરચઉસુ ઉદહી નિરયસુરાઉંમિ તિત્તીસા ૨૬

મુત્તુ અકસાયઠિઇ, બાર મુહુત્તા જહન્ન વેઅણિએ,
અટ્ટ નામગોએસુ, સેસએસુ મુહુત્તંતો ૨૭

વિગ્ઘાવરણ અસાએ, તીસં અટ્ઠાર સુહુમવિગલતિગે,
પઢમાગિઇસંઘયણે, દસ દુસુવરિમેસુ દુગવુડ્ઢી. ૨૮

ચાલીસ કસાએસું, મિઉલહુનિદ્ધુણ્હસુરહિસિઅમહુરે,
દસ દોસડ્ઢ સમહિઆ, તે હલિદ્દંબિલાઇણં. ૨૯

દસ સુહવિહગઇઉચ્ચે, સુરદુગથિરછક્કપુરિસરઇહાસે,
મિચ્છે સત્તરિ મણુદુગ ઇત્થી સાએસુ પન્નરસ. ૩૦

ભયકુચ્છઅરઈસોએ, વિઉવ્વિતિરિઉરલનિરયદુગનીએ,
તેઆ પણ અથિરછક્કે, તસ ચઉ થાવર ઇગ પણિંદી. ૩૧

નપુકુખગઈસાસચઉ–ગુરુકક્ખડરુક્ખસીયદુગગંધે,
વીસં કોડાકોડી એવઈઆબાહ વાસસયા. ૩૨

ગુરુ કોડિકોડિ અંતો, તિત્થાહારણ ભિન્નમુહુ બાહા,
લહુ ઠિઇ સંખગુણૂણા, નરતિરિઆણાઉ પલ્લતિગં. ૩૩

ઇગવિગલ પુવ્વકોડી પલિઆસંખંસ આઉ ચઉ અમણા,
નિરુવકમાણ છમાસા, અબાહ સેસાણ ભવતંસો. ૩૪

લહુઠિઇબંધો સંજલણ,–લોહપણવિગ્ઘનાણદંસેસુ,
ભિન્નમુહુત્તં તે અટ્ઠ, જસુચ્ચે બારસ ય સાએ. ૩૫

દોઇગમાસો પક્ખો સંજલણતિગે પુમટ્ઠ વરિસાણિ,
સેસાણુક્કોસાઓ, મિચ્છત્તઠિઈઈ જં લદ્ધં. ૩૬

અયમુક્કોસો ગિંદિસુ, પલિયાસંખંસહીણ લહુબંધો,
કમસો પણવીસાએ, પન્ના સય સહસ સંગુણિઓ. ૩૭

વિગલઅસન્નિસુ જિટ્ઠો કણિટ્ઠઓ પલ્લસંખભાગૂણો;
સુરનિરયાઉ સમા દસ, સહસ્સ સેસાઉ ખુડ્ડભવં. ૩૮

સવ્વાણ વિ લહુબંધે, ભિન્નમુહુ અબાહ આઉજિટ્ઠે વિ;
કેઇ સુરાઉસમં જિણ,–મંતમુહૂ બિંતિ આહારં. ૩૯

સત્તરસ સમહિઆ કિર ઇગાણુપાણુંમિ હુંતિ ખુડ્ડભવા;
સગતીસસયતિહુત્તર, પાણૂ પુણ ઇગમુહુત્તંમિ. ૪૦

પણસટ્ઠિ સહસ પણ સય, છત્તીસા ઇગમુહુત્તખુડ્ડભવા;
આવલિઆણં દો સય, છપ્પન્ના એગખુડ્ડભવે. ૪૧

અવિરયમમ્મો તિત્થં આહારદુગામરાઉ ય પમત્તો;
મિચ્છદ્દિટ્ઠિ બંધઇ, જિટ્ઠઠિઇ સેસ પયડીણ. ૪૨

વિગલસુહુમાઉગતિગં, તિરિમણુઆ સુરવિઉવ્વિનિરયદુગં;
એગિંદિથાવરાયવ આઇસાણા સુરુક્કોસં. ૪૩

તિત્થિઉરલદુગુજ્જોઅ છિવટ્ઠં સુરનિરય સેસ ચઉગઇઆ;
આહારજિણમપુવ્વો,-ઽનિઅટ્ટિસંજલણપુરિસલહુ ૪૪

સાય જસુચ્ચાવરણા, વિગ્ઘ સુહુમો વિઉવ્વિછ અસન્ની;
સન્ની વિ આઉ બાયર-પજ્જેગિંદી ઉ સેસાણં ૪૫

ઉક્કોસજહન્નેઅર, ભંગા સાઈ અણાઇ ધુવ અધુવા,
ચઉહા સગ અજહન્નો, સેસતિગે આઉચઉસુ દુહા. ૪૬

ચઉભેઓ અજહન્નો, સંજલણાવરણનવગવિગ્ઘાણં;
સેસતિગિ સાઇ અધુવો, તહ ચઉહા સેસપયડીણં. ૪૭

સાણાઇઅપુવ્વંતે, અયરંતોકોડિકોડિઓ નહિગો;
બંધો ન હુ હીણો ન ય મિચ્છે ભવ્વિઅરસન્નિમિ ૪૮

જઇલહુબંધો બાયર પજ્જ અસંખગુણ સુહુમપજ્જહિગો;
એસિં અપજ્જાણ લહૂ, સુહુમેઅર અપજ્જપજ્જગુરુ ૪૯

લહુ બિઅપજ્જઅપજ્જે, અપજ્જેઅર બિઅગુરુ હિગો એવં;
તિચઉઅસન્નિસુ નવરં સંખગુણો બિઅઅમણપજ્જે. ૫૦

તો જઇજિટ્ઠો બંધો, સંખગુણો દેસવિરયહસ્સિઅરો,
સમ્મચઉ સન્નિચઉરો ઠિઇબંધાણુકમ સંખગુણા ૫૧

સવ્વાણવિ જિટ્ઠઠિઇ, અસુભા જં સાઇસંકિલેસેણં,
ઇઅરા વિસોહિઓ પુણ મુત્તું નરઅમરતિરિઆઉં. ૫૨

સુહુમનિગોઆઇખણુ-પ્પજોગ બાયર ય વિગલઅમણુમણા;
અપજ્જલહુ પઢમદુગુરુ પજહુસ્સિઅરો અસંખગુણો. ૫૩

અપજ્જત્તતસુક્કોસો પજ્જજહન્નિઅરુ એવ ઠિઇઠાણા;
અપજેઅર સંખગુણા, પરમપજવિએ અસંખગુણા. ૫૪

પઇખણુમસંખગુણવિરિઅ અપજપઇઠિઇમસંખલોગસમા;
અજ્ઝવસાયા અહિઆ, સત્તસુ આઉસુ અસંખગુણા. ૫૫

તિરિનિરયતિજોઆણું નરભવજુઅ સચઉપલ્લ તેસટ્ઠં;
થાવરચઉઇગવિગલા-યવેસુ પણસીઇસયમયરા. ૫૬

અપઢમસંઘયણાગિઇ-ખગઇઅણમિચ્છદુહગથીણતિગં;
નિઅનપુઇત્થિ દુતીસં પણિંદિસુ અબંધઠિઇ પરમા. ૫૭

વિજયાઇસુ ગેવિજ્જે તમાઇ દહિસય દુતીસ તેસટ્ઠં;
પણસીઇ સયયબંધો, પલ્લતિગં સુરવિઉવ્વિદુગે. ૫૮

સમયાદસંખકાલં, તિરિદુગનીએસુ આઉ અંતમુહૂ;
ઉરલિ અસંખપરટ્ટા, સાયઠિઇ પુવ્વકોડૂણા. ૫૯

જલહિસયં પણસીઅં, પરઘુસ્સાસે પણિંદિ તસચઉગે;
બત્તીસં સુહવિહગઇ, પુમસુભગતિગુચ્ચ ચઉરંસે. ૬૦

અસુખગઇજાઇઆગિઇ, સંઘયણાહારનિરયજોઅદુગં;
થિરસુભજસથાવરદસ, નપુઇત્થી દુજુઅલમસાયં. ૬૧

સમયાદંતમુહુત્તં, મણુદુગજિણવઇરઉરલુવંગેસુ,
તિત્તીસયરા પરમો અંતમુહૂ લહૂવિ આઉજિણે. ૬૨

તિવ્વો અસુહસુહાણું સંકેસવિસોહિઓ વિવજ્જયઓ;
મંદરસો ગિરિમહિરય,-જલરેહાસરિસકસાએહિં. ૬૩

ચઉઠાણાઈ અસુહો, સુહન્નહા વિગ્ઘદેસઆવરણા,
પુમસંજલણિગદુતિચઉ-ઠાણરસા સેસ દુગમાઇ. ૬૪

નિંબુચ્છુરસો સહજો દુતિચઉભાગકઢિઈક્કભાગંતો,
ઇગઠાણાઇ અસુહો, અસુહાણ સુહો સુહાણં તુ ૬૫

તિવ્વમિગથાવરાયવ સુરમિચ્છાવિગલસુહુમનિરયતિગં;
તિરિમણુઆઉ તિરિનરા, તિરિદુગછેવટ્ઠ સુરનિરયા ૬૬

વિઉવિસુરાહારગદુગ સુખગઇવન્નચઉતેઅજિણસાયં,
સમચઉપરઘાતસદસ, પણિંદિસાસુચ્ચ ખવગા ઉ ૬૭

તમતમગા ઉજ્જોઅ, સમ્મસુરા મણુઅઉરલદુગવઇરં;
અપમત્તો અમરાઉં, ચઉગઇ મિચ્છા ઉ સેસાણ ૬૮

થીણતિગ અણમિચ્છ મંદરસ સંજમુમ્મુહો મિચ્છો,
બિઅતિઅકસાય અવિરય-દેસપમત્તો અરઇસોએ ૬૯

અપમાઇ હારગદુગ, દુનિદ્દઅસુવન્નહાસરઇકુચ્છા,
ભયમુવઘાયમપુવ્વો, અનિઅટ્ટી પુરિસસંજલણે ૭૦

વિગ્ઘાવરણે સુહુમો, મણુતિરિઆ સુહુમવિગલતિગઆઉ,
વેઉવ્વિછક્કમમરા નિરયા ઉજ્જોઅઉરલદુગ ૭૧

તિરિદુગનિઅં તમતમા જિણમવિરયનિરયવિણિગથાવરયં;
આસુહુમાયવ સમ્મો વ સાયથિરસુભજસા સિઅરા ૭૨

તસવન્નતેઅચઉમણુ ખગઇદુગ પણિંદિ સાસપરઘુચ્ચં,
સંઘયણાગિઇનપુથી સુભગિઅરતિમિચ્છચઉગઈઆ. ૭૩

ચઉતેઅવન્ન વેઅણિઅ-નામણુક્કોસ સેસધુવબંધી,
ઘાઈણ અજહન્નો ગોએ દુવિહો ઇમો ચઉહા. ૭૪

સેસંમિ દુહા, ઇગ દુગ-ણુગાઇ જા અભવણંતગુણિઆણુ,
ખંધા ઉરલોચિઅવગ્ગણા ઉ તહ અગહણંતરિઆ. ૭૫

એમેવ વિઉવ્વાહાર,-તેઅભાસાણુપાણુમણકમ્મે;
સુહુમા કમાવગાહો, ઊણૂણંગુલઅસંખંસો. ૭૬

ઇક્કિક્કહિઆ સિદ્ધા-ણંતંસા અંતરેસુ અગ્ગહણા;
સવ્વત્થ જહન્નુચિઆ, નિઅણંતંસાહિઆ જિટ્ઠા. ૭૭

અંતિમચઉફાસદુગંધ,-પંચવન્નરસકમ્મખંધદલં;
સવ્વજિઅણંતગુણરસ, અણુજુત્તમણંતયપએસં. ૭૮

એગપએસોગાઢં નિઅસવ્વપએસઓ ગહેઇ જિઓ;
થોવો આઉ તદંસો, નામે ગોએ સમો અહિઓ. ૭૯

વિગ્ઘાવરણે મોહે સવ્વોવરિ વેઅણીઇ જેણપ્પે;
તસ્સ ફુડત્તં ન હવઇ, ઠિઇવિસેસેણ સેસાણં. ૮૦

નિઅજાઇલદ્ધદલિઆ-ણંતંસો હોઇ સવ્વઘાઇણં;
બજ્ઝંતીણ વિભજ્જઇ, સેસં સેસાણ પઇસમયં. ૮૧

સમ્મદરસવ્વવિરઇ, અણવીસંજોઅદંસખવગે અ;
મોહસમસંતખવગે ખીણસજોગિઅરગુણસેઢી. ૮૨

ગુણસેઢી દલરયણા-ણુસમયમુદયાદસંખગુણણાએ;
એયગુણા પુણ કમસો, અસંખગુણનિજ્જરા જીવા. ૮૩

પલિઆસંખંસમુહૂ, સાસણઇઅરગુણઅંતરં હસ્સં;
ગુરુ મિચ્છિ બે છસઠ્ઠી ઇઅરગુણે પુગ્ગલદ્ધંતો. ૮૪

ઉદ્ધારઅદ્ધખિત્તં પલિઅ તિહા સમયવાસસયસમએ;
કેસવહારો દીવો-દહિઆઉતસાઇપરિમાણં. ૮૫

દવ્વે ખિત્તે કાલે, ભાવે ચઉહ દુહ બાયરો સુહુમો;
હોઇ અણંતુસ્સપ્પિણી–પરિમાણો પુગ્ગલપરટ્ટો ૮૬

ઉરલાઈસત્તગેણં એગજિઓ મુઅઇ ફુસિઅ સવ્વ અણૂ;
જત્તિઅકાલિ સ થૂલો, દવ્વે સુહુમો સગન્નયરા ૮૭
લોગપએસોસપ્પિણિ–સમયા અણુભાગબંધઠાણા ય,
જહતહ કમમરણેણં પુટ્ઠા ખિત્તાઇથૂલિઅરા. ૮૮
અપ્પયરપયડિબંધી, ઉક્કડજોગી અ સન્નિપજ્જત્તો,
કુણઇ પએસુક્કોસં, જહન્નય તસ્સ વચ્ચાસે. ૮૯
મિચ્છ અજય ચઉ આઊ બિતિગુણ–વિણુમોહિસત્તમિચ્છાઈ;
છણ્હં સતરસસુહુમો અજયા દેસા બિતિકસાએ ૯૦

પણઅનિઅટ્ટીસુખગઈ, નરાઉસુરસુભગતિગવિઉવ્વિદુગં;
સમચઉરસમસાય વઇરં મિચ્છો વ સમ્મો વા ૯૧
નિદ્દાપયલાદુજુઅલ–ભયકુચ્છાતિત્થ સમ્મગો સુજઈ,
આહારદુગં સેસા ઉક્કોસપએસગા મિચ્છો ૯૨
સુમુણી દુન્નિ અસન્ની નિરયતિગસુરાઉસુરવિઉવ્વિદુગં,
સમ્મો જિણં જહન્નં સુહુમનિગોઆઈખણિ સેસા ૯૩

દંસણછગભયકુચ્છા બિતિતુરિઅકસાયવિગ્ઘનાણાણં;
મૂલછગેડણુક્કોસો ચઉહ દુહા સેસિ સવ્વત્થ ૯૪
સેઢિઅસંખિજ્જંસે જોગટ્ઠાણાણિ પયડિઠિઇભેઆ,
ઠિઇબંધજ્ઝવસાયા–ણુભાગઠાણા અસંખગુણા. ૯૫
તત્તો કમ્મપએસા અણંતગુણિઆ તઓ રસચ્છેઆ,
જોગા પયડિપએસં ઠિઇઅણુભાગં કસાયાઓ. ૯૬

ચઉદસરજ્જૂ લોગો, બુદ્ધિકઓ સત્તરજ્જુમાણુઘણો;
તદ્દીહેગપએસા સેઢી પયરો અ તવ્વગ્ગો. ૯૭

અણદંસનપુંસિત્થી વેઅચ્છક્કં ચ પુરિસવેઅં ચ;
દો દો એગંતરિએ, સરિસે સરિસં ઉવસમેઈ. ૯૮

અણમિચ્છમીસસમ્મં, તિઆઉઇગવિગલથીણતિગુજ્જોઅં;
તિરિનિરયથાવરદુગં સાહારાયવઅડનપુત્થી. ૯૯

છગપુમસંજલણા દો–નિદ્દાવિગ્ઘાવરણખએ નાણી;
દેવિંદસૂરિલિહિઅં સયગમિણં આયસરણટ્ઠા. ૧૦૦

સપ્તતિકાનામા ષષ્ઠઃ કર્મગ્રન્થઃ

સિદ્ધપએહિં મહત્થં બંધોદયસંતપયડિઠાણાણં;
વુચ્છં સુણ સંખેવં નીસંદં દિટ્ઠિવાયસ્સ. ૧

કઇ બંધંતો વેયઇ ? કઈ કઇ વા સંતપયડિઠાણાણિ ?
મૂલુત્તર પગઈસું ભંગવિગપ્પા મુણેઅવ્વા. ૨

અટ્ઠવિહસત્તછબ્બંધએસુ, અટ્ઠેવ ઉદયસંતંસા;
એગવિહે તિવિગપ્પો એગવિગપ્પો અબંધંમિ. ૩

સત્તટ્ઠબંધ અટ્ઠુદય–સંત તેરસસુ જીવઠાણેસુ;
એગંમિ પંચ ભંગા દો ભંગા હુંતિ કેવલિણો. ૪

અટ્ઠસુ એગવિગપ્પો છસ્સુવિ ગુણસન્નિએસુ દુવિગપ્પો;
પત્તેઅં પત્તેઅં બંધોદયસંતકમ્માણં. ૫

પંચનવદુન્નિઅટ્ઠા–વીસા ચઉરો તહેવ બાયાલા;
દુન્નિ અ પંચ ય ભણિયા પયડીઓ આણુપુવ્વીએ. ૬

બંધોદયસંતંસા નાણાવરણંતરાઇએ પંચ,
બંધોવરમેવિ ઉદય–સંતંસા હુંતિ પંચેવ. ૭

બંધસ્સ ય સંતસ્સ ય પગઈઠ્ઠાણાઇં તિન્નિ તુલ્લાઇં;
ઉદયટ્ઠાણાઇં દુવે ચઉ પણગં દંસણાવરણે. ૮

બિઆવરણે નવબંધગેસુ, ચઉપંચ ઉદય નવ સંતા,
છચ્ચઉબંધે ચેવં ચઉબંધુદએ છલંસા ય. ૯

ઉવરયબંધે ચઉ પણ નવંસ ચઉરુદય છચ્ચ ચઉ સંતા;
વેઅણિ આઉય ગોએ વિભજ્જ મોહં પરં વુચ્છ. ૧૦

ગોઅંમિ સત્ત ભંગા, અટ્ઠ ય ભંગા હવંતિ વેઅણિએ;
પણ નવ નવ પણ ભંગા આઉચઉક્કે વિ કમસો ઉ. ૧૧

બાવીસ ઇક્કવીસા, સત્તરસં તેરસેવ નવ પંચ,
ચઉ તિગ દુગં ચ ઇક્કં બંધટ્ઠાણાણિ મોહસ્સ ૧૨

એગં વ દો વ ચઉરો એત્તો એગાહિઆ દસુક્કોસા,
ઓહેણ મોહણિજ્જે ઉદયટ્ઠાણાણિ નવ હુંતિ. ૧૩

અટ્ઠ ય સત્ત ય છ ચ્ચઉ, તિગ દુગ એગાહિઆ ભવે વીસા;
તેરસ બારિક્કારસ, ઇત્તો પંચાઇ એગૂણા ૧૪

સંતસ્સ પયઠિઠાણાણિ તાણિ મોહસ્સ હુંતિ પન્નરસ;
બંધોદયસંતે પુણ ભંગવિગપ્પા બહૂ જાણ ૧૫

છબ્બાવીસે ચઉ ઇગવીસે, સત્તરસ તેરસે દો દો,
નવબંધગે વિ દુન્નિ ઉ ઇક્કિક્કમઓ પર ભગા. ૧૬

દસ બાવીસે નવ ઇગવીસે સત્તાઇ ઉદયકમ્મંસા,
છાઇ નવ સત્તરસે, તેરે પંચાઇ અટ્ઠેવ ૧૭

ચત્તારિઆઈ નવબંધએસુ ઉક્કોસ સત્તમુદયંસા;
પંચવિહબંધગે પુણ ઉદઓ દુણ્હં મુણેઅવ્વો. ૧૮

ઇત્તો ચઉબંધાઈ, ઇક્કિક્કુદયા હવંતિ સવ્વેવિ;
બંધોવરમે વિ તહા, ઉદયાભાવે વિ વા હુજ્જા. ૧૯

ઇક્કગ છક્કિક્કારસ, દસ સત્ત ચઉક્ક ઇક્કગં ચેવ;
એએ ચઉવીસગયા, બાર દુગિક્કંમિ [1]ઇક્કારા. ૨૦

નવ તેસીઇસએહિં, ઉદયવિગપ્પેહિં મોહિઆ જીવા;
અઉણુત્તરિસીઆલા, પયવિંદસએહિં વિન્નેઆ. ૨૧

નવપંચાણઉઅસએ ઉદયવિગપ્પેહિં મોહિઆ જીવા;
અઉણુત્તરિ એગુત્તરિ પયવિંદસએહિં વિન્નેઆ. ૨૨

તિન્નેવ ય બાવીસે ઇગવીસે અટ્ઠવીસ સત્તરસે;
છચ્ચેવ તેર નવ બં-ધએસુ પંચેવ ઠાણાણિ. ૨૩

પંચવિહચઉવિહેસું, છ છક્ક સેસેસુ જાણ પંચેવ;
પત્તેઅં પત્તેઅં ચત્તારિ અ બંધવુચ્છેએ. ૨૪

દસનવપન્નરસાઇં, બંધોદયસંતપયડિઠાણાણિ;
ભણિઆણિ મોહણિજ્જે ઇત્તો નામં પરં વુચ્છં. ૨૫

તેવીસ પણ્ણવીસા, છવ્વીસા અટ્ઠવીસ ગુણતીસા;
તીસેગતીસમેગં, બંધટ્ઠાણાણિ નામસ્સ. ૨૬

ચઉપણવીસા સોલસ, નવ બાણઉઈસયા ય અડયાલા;
એયાલુત્તરછાયા-લસયા ઇક્કિક્કબંધવિહી. ૨૭

---

૧. ચઉવીસં દુગિક્કિમિક્કારા એતન્મતાંતરં.

વીસિગવીસા ચઉવી-સગા ઉ એગાહિઆ ય ઇગતીસા,
ઉદયટ્ઠાણાણિ ભવે નવ અટ્ઠ ય હુંતિ નામસ્સ. ૨૮

ઇક્કબિઆલિક્કારસ તિત્તીસા છસ્સયાણિ તિત્તીસા,
બારસસત્તરસસયાણુ-હિગાણિ બિપચસીઇહિ ૨૯

અઉણુત્તીસિક્કારસ, સયાણિહિઅ સત્તરપચસટ્ઠીહિં,
ઇક્કિક્કગં ચ વીસા, દટ્ઠુદયંતેસુ ઉદયવિહિ ૩૦

તિ દુનઉઇ, ગુણનઉઇ અડસી છલસી અસીઇ ગુણસીઇ;
અટ્ઠયછપ્પન્નત્તરિ, નવ અટ્ઠ ય નામસતાણિ ૩૧

અટ્ઠ ય બારસ બારસ, બંધોદયસતપયઠિઠાણાણિ,
ઓહેણાએસેણ ય, જત્થ જહાસભવ વિભજે. ૩૨

નવ પણગોદયસંતા, તેવીસે પન્નવીસ છવ્વીસ;
અટ્ઠ ચઉર્ટ્ઠવીસે નવ સગિ ગુણતીસ તીસંમિ ૩૩

એગેગમેગતીસે એગે એગુદય અટ્ઠ સતમિ,
ઉવરયબધે દસ દસ વેઅગ સતમિ ઠાણાણિ ૩૪

તિવિગપ્પપગઇઠાણેહિ, જીવગુણસન્નિએસુ ઠાણેસુ,
ભંગા પઉજિયવ્વા, જત્થ જહાસભવો ભવઇ ૩૫

તેરસસુ જીવસખેવએસુ નાણતરાયતિવિગપ્પો,
ઇક્કમિ તિદુવિગપ્પો કરણં પઇ ઇત્થ અવિગપ્પો ૩૬

તેરે નવ ચઉ પણગ નવ સતેગમિ ભંગમિક્કારા,
વેઅણિઆઉયગોએ, વિભજ્જ મોહં પરં વુચ્છ ૩૭

પજ્જત્તગસન્નિઅરે, અટ્ઠ ચઉક્ક ચ વેઅણિયભંગા,
સત્ત ય તિગ ચ ગોએ, પત્તેઅં જીવઠાણેસુ. ૩૮

પજ્જત્તાડપજ્જત્ત, સમણે પજ્જત્તઅમણ સેસેસુ;
અટ્ઠાવીસં દસગં નવગં પણગં ચ આઉસ્સ. ૩૯

અટ્ઠસુ પંચસુ એગે, એગ દુગં દસ ય મોહબંધગએ;
તિગ ચઉ નવ ઉદયગએ, તિગ તિગ પન્નરસ સંતંમિ. ૪૦

પણ દુગ પણગં પણ ચઉ, પણગં પણગા હવંઈ તિન્નેવ;
પણ છપ્પણગં છચ્છ-પ્પણગં અટ્ઠટ્ઠ દસગં તિ. ૪૧

સત્તેવ અપજ્જત્તા, સામી સુહુમા ય બાયરા ચેવ;
વિગલિંદિઆઉ તિન્નિ ઉ, તહ ય અસન્ની અ સન્ની અ. ૪૨

નાણંતરાય તિવિહમવિ, દસસુ દો હુંતિ દોસુ ઠાણેસુ;
મિચ્છાસાણે બીએ નવ ચઉ પણ નવ ય સંતંસા. ૪૩

મિસ્સાઇ નિયટ્ટીઓ, છ ચ્ચઉ પણ નવ ય સંતકમ્મંસા;
ચઉબંધ તિગે ચઉ પણ નવંસ દુસુ જુગલ છસ્સંતા. ૪૪

ઉવસંતે ચઉ પણ નવ, ખીણે ચઉરુદય છચ્ચ ચઉ સંતા;
વેઅણિ આઉ અ ગોએ, વિભજ્જ મોહં પરં વુચ્છં. ૪૫

ચઉ છસ્સુ દુન્નિ સત્તસુ એગે ચઉગુણિસુ વેઅણિઅભંગા;
ગોએ પણ ચઉ દો તિસુ, એગટ્ઠસુ દુન્નિ ઇક્કંમિ. ૪૬

અટ્ઠચ્છાહિગવીસા, સોલસ વીસં ચ બારસ છ દોસુ;
દો ચઉસુ તીસુ ઇક્કં, મિચ્છાઇસુ આઉએ ભંગા. ૪૭

ગુણઠાણએસુ અટ્ઠસુ ઇક્કિક્કં મોહબંધઠાણં તુ;
પંચ અનિઅટ્ટિઠાણે, બંધોવરમો પરં તત્તો. ૪૮

સત્તાઇ દસ ઉ મિચ્છે સાસાયણમીસએ નવુક્કોસા;
છાઈ નવ ઉ અવિરએ, દેસે પંચાઇ અટ્ઠેવ. ૪૯

વિરએ ખઓવસમિએ, ચઉરાઇ સત્ત છચ્ચ પુવ્વંમિ;
અનિઅટ્ટિબાયરે પુણ, ઇક્કો વ દુવે વ ઉદયંસા. ૫૦

એગં સુહુમસરાગો વેએઇ અવેઅગા ભવે સેસા,
ભંગાણુ ચ પમાણુ પુવ્વુદ્દિટ્ઠેણુ નાયવ્વં. ૫૧

ઇક્કક છડિક્કારિક્કા–રસેવ ઇક્કારસેવ નવ તિન્નિ,
એએ ચઉવીસગયા, બાર દુગે પંચ ઇક્કંમિ. ૫૨

બારસ પણસટ્ઠિસયા, ઉદયવિગપ્પેહિં મોહિઆ જીવા,
ચુલસીઇ સત્તુત્તરી, પયવિંદસએહિં વિન્નેઆ. ૫૩

અટ્ઠગ ચઉ ચઉ ચઉરટ્ઠગા ય, ચઉરો અ હુંતિ ચઉવીસા;
મિચ્છાઈઅપુવ્વંતા, બારસ પણગ ચ અનિઅટ્ટી. ૫૪

જોગોવઓગલેસા,–ઇએહિં ગુણિઆ હવંતિ કાયવ્વા,
જે જત્થ ગુણઠાણે હવંતિ તે તત્થ ગુણકારા ૫૫

અટ્ઠટ્ઠી બત્તીસં બત્તીસં સટ્ઠિમેવ બાવન્ના,
ચોઆલ દોસુ વીસા વિઅ, મિચ્છમાઇસુ સામન્ન ૫૬

તિન્નેગે એગેગં તિગ મીસે પંચ ચઉસુ તિગ પુવ્વે,
ઇક્કાર બાયરંમિ ઉસુહુમે ચઉ તિન્નિ ઉવસંતે. ૫૭

છન્નવ છક્કં તિગ સત્ત, દુગ દુગ તિગ દુગ તિ અટ્ઠ ચઉ;
દુગ છચ્ચઉ દુગ પણ ચઉ, ચઉ દુગ ચઉ પણગ એગ ચઊ. ૫૮

એગેગમટ્ઠ એગેગમટ્ઠ, છઉમત્થકેવલિજિણાણું,
એગ ચઉ એગ ચઉ અટ્ઠ ચઉ દુ છક્કમુદયંસા. ૫૯

ચઉ પણવીસા સોલસ, નવ ચત્તાલા સયા ય બાણુઉઈ,
બત્તીસુત્તર છાયાલ–સયા મિચ્છસ્સ બંધવિહી ૬૦

અટ્ઠ સયા ચઉસટ્ઠી બત્તીસયાઇં સાસણે ભેઆ;
અટ્ઠાવીસાઇસું સવ્વાણડ્ઠહિગછન્નઉઇ. ૬૧

ઇગચત્તિગાર બત્તીસ છ સય ઇગતીસિગારનવનઉઇ;
સત્તરિગસિ ગુતીસચઉદ, ઇગારચઉસટ્ઠિ મિચ્છુદયા. ૬૨

બત્તીસ દુન્નિ અટ્ઠ ય બાસીઇ સયા ય પંચ નવ ઉદયા;
બારહિઆ તેવીસા બાવન્નિક્કારસ સયા ય. ૬૩

દો છક્કટ્ઠ ચઉક્કં પણ નવ ઇક્કાર છક્કગં ઉદયા;
નેરઇઆઇસુ સત્તા તિ પંચ ઇક્કારસ ચઉક્કં. ૬૪

ઇગ વિગલિંદિઅ સગલે પણ પંચ ય અટ્ઠ બંધઠાણાણિ;
પણ છક્કિક્કારુદયા પણ પણ બારસ ય સંતાણિ. ૬૫

ઇઅ કમ્મપગઇઠાણાણિ, સુટ્ઠુ બંધુદયસંતકમ્માણં;
ગઇઆઇએહિં અટ્ઠસુ, ચઉપ્પયારેણ નેયાણિ. ૬૬

ઉદયસ્સુદીરણાએ, સામિત્તાઓ ન વિજ્જઇ વિસેસો;
મુત્તૂણ ય ઇગયાલં, સેસાણં સવ્વપયડીણં. ૬૭

નાણંતરાયદસગં દંસણ નવ વેઅણિજ્જ મિચ્છત્તં;
સમ્મત્ત લોભ વેઆ-ઉઆણિ નવ નામ ઉચ્ચં ચ. ૬૮

તિત્થયરાહારગવિરહિઆઉ અજ્જેઇ સવ્વ પયડીઓ;
મિચ્છત્તવેઅગો સા-સણોવિ ગુણવીસસેસાઓ. ૬૯

છાયાલસેસ મીસો અવિરયસમ્મો તિઆલપરિસેસા;
તેવન્ન દેસવિરઓ વિરઓ સગવન્નસેસાઓ. ૭૦

ઇગુણટ્ઠિમપ્પમત્તો બંધઇ દેવાઉઅસ્સ ઇઅરોવિ;
અટ્ઠાવન્નમપુવ્વો, છપ્પન્નં વાવિ છવ્વીસં. ૭૧

બાવીસા એગૂણં બંધઈ અટ્ઠારસ તમનિઅટ્ટિ;
સતરસ્સ સુહુમસરાગો, સાયમમોહો સજોગત્તિ ૭૨
એસો ઉ બંધસામિત્ત-ઓહો ગઇઆઈએસુ વિ તહેવ,
ઓહાઓ સાહિજ્જઈ જત્થ જહા પગઈસબ્ભાવો. ૭૩
તિત્થયરદેવનિરયા-ઉઅં ચ તિસુ તિસુ ગઈસુ બોધવ્વં;
અવસેસા પયડીઓ હવંતિ સવ્વાસુ વિ ગઈસુ ૭૪
પઢમકસાયચઉક્કં દંસણતિગ સત્તગા વિ ઉવસંતા,
અવિરયસમ્મત્તાઓ, જાવ નિઅટ્ટિ ત્તિવિ નાયવ્વા. ૭૫.
સત્તટ્ઠ નવ ય પનરસ સોલસ અટ્ઠારસેવ ગુણવીસા,
એગાહિ દુ ચઉવીસા પણુવીસા બાયરે જાણ ૭૬
સત્તાવીસં સુહુમે અટ્ઠાવીસં ચ મોહપયડીઓ,
ઉવસંતવીઅરાએ, ઉવસંતા હુંતિ નાયવ્વા ૭૭
પઢમકસાયચઉક્કં ઇત્તો મિચ્છત્તમીસસમ્મત્તં,
અવિરયસમ્મે દેસે પમત્તિ અપમત્તિ ખીઅંતિ. ૭૮
અનિઅટ્ટિબાયરે થીણ-ગિદ્ધિતિગનરયતિરિઅનામાઓ,
સંખિજ્જઇમે સેસે તપ્પાઉગ્ગાઓ ખીઅંતિ. ૭૯
ઈત્તો હણઇ કસાય-ટ્ઠગં પિ પચ્છા નપુંસગં ઈત્થી;
તો નોકસાયછક્કં, છુહઈ સંજલણકોહંમિ. ૮૦
પુરિસં કોહે કોહં, માણે માણં ચ છુહઇ માયાએ,
માયં ચ છુહઇ લોહે, લોહં સુહુમં પિ તો હણઇ ૮૧
ખીણકસાયદુચરિમે, નિદ્દં પયલં ચ હણઇ છઉમત્થો,
આવરણમંતરાએ, છઉમત્થો ચરમસમયંમિ. ૮૨

દેવગઇસહગયાઓ, દુચરમસમયભવિઅંમિ ખીઅંતિ;
સવિવાગેઅરનામા, નીઆગોઅંમિ તત્થેવ. ૮૩

અન્નયર વેયણીઅં, મણુઆઉઅમુચ્ચગોઅ નવ નામે;
વેએઈ અજોગિ જિણો, ઉક્કોસજહન્નમિક્કારા. ૮૪

મણુઅગઈ જાઇતસબાયરં ચ, પજ્જત્તસુભગમાઇજ્જં;
જસકિત્તી તિત્થયરં નામસ્સ હવંતિ નવ એઆ. ૮૫

તચ્ચાણુપુવ્વિસહિઆ તેરસ ભવસિદ્ધિઅસ્સ ચરમંમિ;
સંતંસગમુક્કોસં, જહન્નયં બારસ હવંતિ. ૮૬

મણુઅગઈસહગયાઓ ભવખિત્તવિવાગજિઅવિવાગાઓ;
વેઅણિઅન્નયરુચ્ચં ચરમસમયંમિ ખીઅંતિ. ૮૭

અહસુઇઅસયલજગસિહર–મરુઅનિરુવમસહાવસિદ્ધિસુહં;
અનિહણમવ્વાબાહં તિરયણસારં અણુહવંતિ. ૮૮

દુરહિગમ–નિઉણ–પરમત્થ–રુઈરબહુભંગદિટ્ઠિવાયાઓ;
અત્થા અણુસરિઅવ્વા, બંધોદયસંતકમ્માણં. ૮૯

જો જત્થ અપડિપુન્નો, અત્થો અપ્પાગમેણ બદ્ધો ત્તિ;
તં ખમિઊણ બહુસુઆ પૂરેઊણં પરિકહંતુ. ૯૦

ગાહગ્ગં સયરીએ ચંદમહત્તરમયાણુસારીએ;
ટીગાઇ નિઅમિઆણં, એગૂણા હોઇ નઉઈઓ. ૯૧

શ્રી ચૈત્યવંદન ભાષ્ય

વંદિત્તુ વંદણિજ્જે, સવ્વે ચિઇવંદણાઇ સુવિયારં,
બહુ વિત્તિ ભાસ ચુણ્ણી સુયાણુસારેણ વુચ્છામિ. ૧

દહતિગ અહિગમ પણગં, દુદિસિ તિહુગ્ગહ તિહા ઉ વંદણયા,
પણિવાય નમુક્કારા, વન્ના સોલ સય સીયાલા ૨

ઇગસીઈ સય તુ પયા, સગનઉઇ મ પયા ઓ પણ દંડા,
બાર અહિગાર ચઉ વંદણિજ્જ સરણિજ્જ ચઉહ જિણા. ૩

ચઉરો થુઈ નિમિત્તટ્ઠ, બારહ હેઊ અ સોલ આગારા,
ગુણવીસ દોસ ઉસ્સગ્ગ,–માણ થુત્ત ચ સગ વેલા ૪

દસ આસાયણ ચાઓ, સવ્વે ચિઇવંદણાઈ ઠાણાઈ,
ચઉવીસ દુવારેહિ દુસહસ્સા હુંતિ ચઉસયરા ૫

તિન્નિ નિસીહી તિન્નિ ઉ પયાહિણા તિન્નિ ચેવ ય પણામા,
તિવિહા પૂયા ય તહા અવત્થતિય ભાવણ ચેવ ૬

તિદિસિનિરિક્ખણવિરઈ, પયભૂમિપમજ્જણં ચ તિક્ખુત્તો,
વન્નાઇતિય મુદ્દાતિયં ચ તિવિહં ચ પણિહાણં. ૭

ઘર જિણહર જિણપૂયાવાવારચ્ચાયઓ નિસીહિ તિગં,
અગ્ગદ્દારે મજ્ઝે તઇયા ચિઇવંદણાસમએ ૮

અંજલિબદ્ધો, અદ્ધોણઓ અ પચંગઓ અ તિપણામા,
સવ્વત્થ વા તિવારં, સિરાઇ નમણે પણામતિયં. ૯

અંગગ્ગભાવભેયા, પુપ્ફાહારથુઇહિં પૂયતિગ,
પચુવયાગ અટ્ઠો,–વયાર સવ્વોવયારા વા ૧૦

ભાવિજ્જ અવત્થતિય, પિંડત્થ પયત્થ રૂવરહિયત્તં,
છઉમત્થ કેવલિત્ત સિદ્ધત્તં ચેવ તસ્સત્થો. ૧૧

ન્હવણચ્ચગેહિં છઉમત્થ, વત્થપડિહારગેહિં કેવલિયં,
પલિયકુસ્સગ્ગેહિ અ જિણસ્સ ભાવિજ્જ સિદ્ધત્તં. ૧૨

ઉડ્ઢાહો તિરિયાણં તિદિસાણ નિરિક્ખણં ચઈજ્જહવા,
પચ્છિમ દાહિણ વામણ જિણમુહન્નત્થ દિટ્ઠિજુઓ. ૧૩

વન્નતિયં વન્નત્થા,-લંબણમાલંબણં તુ પડિમાઈ,
જોગજિણમુત્તસુત્તી,-મુદ્દાભેએણ મુદ્દતિયં. ૧૪

અન્નુન્નંતરિઅંગુલિ કોસાગારેહિં દોહિં હત્થેહિં,
પિટ્ટોવરિ કુપ્પર,-સંઠિએહિં તહ જોગમુદ્દત્તિ. ૧૫

ચત્તારિ અંગુલાઈ, પુરઓ ઊણાઈ જત્થ પચ્છિમઓ,
પાયાણં ઉસ્સગ્ગો એસા પુણ હોઇ જિણમુદ્દા. ૧૬

મુત્તાસુત્તી મુદ્દા, જત્થ સમા દોવિ ગબ્ભિયા હત્થા,
તે પુણ નિલાડદેસે લગ્ગા અન્ને અલગ્ગ ત્તિ. ૧૭

પંચંગો પણિવાઓ, થયપાઢો હોઇ જોગમુદ્દાએ,
વંદણ જિણમુદ્દાએ પણિહાણં મુત્તસુત્તીએ. ૧૮

પણિહાણતિગં ચેઇઅમુણિવંદણ પત્થણા સરૂવં વા,
મણવયકાએગત્તં, સેસતિયત્થો ય પયડુત્તિ. ૧૯

સચ્ચિત્તદવ્વમુજ્ઝણમ,-ચ્ચિત્તમણુજ્ઝણં મણેગત્તં,
ઇગસાડિઉત્તરાસંગુ, અંજલી સિરસિ જિણદિટ્ઠે. ૨૦

ઇઅ પંચવિહાભિગમો અહવા મુચ્ચંતિ રાયચિણ્હાઇં,
ખગ્ગં છત્તોવાણહ મઉડં ચમરે અ પંચમએ. ૨૧

વંદંતિ જિણે દાહિણ,-દિસિ ટ્ઠિયા પુરુસ વામદિસિ નારી,
નવ કર જહન્ન સટ્ઠિકર જિટ્ઠમજ્ઝુગ્ગહો સેસો. ૨૨

નમુક્કારેણ જહન્ના ચિઇવંદણ મજ્ઝ દંડથુઇજુઅલા,
પણ દંડ થુઇચઉક્કગ,-થયપણિહાણેહિં ઉક્કોસા. ૨૩

અન્ને બિતિ ઇગેણુ સક્કત્થએણુ જહન્ન વંદણયા,
તદ્દુગતિગેણુ મજ્ઝા ઉક્કોસા ચઉહિં પચહિં વા ૨૪

પણિવાઓ પંચંગો, દો જાણુ કરદુગુત્તમંગ ચ,
સુમહત્થ-નમુક્કારા, ઇગ દુગ તિગ જાવ અટ્ઠ સયં ૨૫

અડસટ્ઠિ અટ્ઠવીસા, નવનઉયસયં ચ દુસય સગનઉયા,
દો-ગુણતીસ દુ સટ્ઠા, દુસોલ અડ નઉયસય દુવન્નસયં ૨૬

ઇઅ નવકાર-ખમાસમણ,-ઇરિઅ-સક્કત્થયાઇ દંડેસુ,
પણિહાણેસુ અ અદુરુત્ત-વન્ન સોલ સય સીયાલા ૨૭

નવ બત્તીસ તિત્તીસા તિચત્ત અડવીસ સોલ વીસ પયા,
મંગલ-ઇરિયા-સક્કત્થયાઇસુ એગસીઇસય ૨૮

અટ્ઠટ્ઠનવટ્ઠ ય અટ્ઠવીસ, સોલસ ય વીસ વીસામા,
કમસો મગલ-ઇરિયા, સક્કત્થયાઇસુ સગનઉઈ ૨૯

વણ્ણટ્ઠસટ્ઠિ નવ પય, નવકારે અટ્ઠ સપયા તત્થ,
સગ સંપય પય તુલ્લા, સતરક્ખર અટ્ઠમી દુપયા ૩૦

પણિવાય અક્ખરાઇં, અટ્ઠાવીસં તહા ય ઇરિયાએ,
નવનઉઅમક્ખરસય, દુતીસ પય સપયા અટ્ઠ ૩૧

દુગ દુગ ઇગ ચઉ ઇગ પણ, ઇગાર છગ ઇરિય-સપયાઇ પયા,
ઇચ્છા ઇરિ ગમ પાણા જે મે એગિંદિ અભિ તસ્સ ૩૨

અબ્ભુવગમો નિમિત્તં ઓહે-યરહેઉ સંગહે પચ,
જીવ-વિરાહણ-પડિક્કમણ,-ભેયઓ તિન્નિ ચૂલાએ ૩૩

દુ તિ ચઉ પણ પણ દુ,-ચઉ-તિપય સક્કત્થય સ પયાઇ પયા,
નમુ આઇગ પુરિસો લોગુ, અભય ધમ્મડપ્પ જિણમવ્વં. ૩૪

થોઅંતં સંપયા ઓહ, ઇયરહેઉવઓગ તદ્દેઉ,
સવિસેસુવઓગ સરૂવ,–હેઉ નિયસમફલ ય મુકખે. ૩૫

દો સગનઉઆ વન્ના, નવ સંપય પય તિત્તીસ સકકથએ,
ચેઇયથયટ્ઠ સંપય તિચત્તપય વન્ન દુસય ગુણતીસા. ૩૬

દુ છ સગ નવ તિય છ ચઉ, છપ્પય ચિઇસંપયા પયા પઢમા,
અરિહં વંદણ સદ્ધા અન્ન સુહુમ એવ જા તાવ. ૩૭

અબ્ભુવગમો નિમિત્તં, હેઉ ઇગ બહુ વયંત આગારા,
આગંતુગ આગારા ઉસ્સગ્ગાવહિ સરૂવટ્ઠ. ૩૮

નામથયાઇસુ સંપય પયસમ અડવીસ સોલ વીસ કમા,
અદુરુત્ત વન્ન દોસટ્ઠ દુસયસોલટ્ઠનઉઅસયં. ૩૯

પણિહાણિ દુવન્નસયં કમેણ સગ તિ ચઉવીશ તિત્તીસા,
ગુણતીસ અટ્ઠવીસા ચઉતીસિગતીસ બાર ગુરુ વન્ના. ૪૦

પણ દંડા સકકત્થયચેઇઅ નામ સુઅ સિદ્ધત્થય ઇત્થ,
દો ઇગ દો દો પંચ ય, અહિગારા બારસ કમેણ. ૪૧

નમુ જેય અ અરિહં લોગ, સવ્વ પુકખ તમ સિદ્ધ જો દેવા,
ઉજ્જિં ચત્તા વેઆ,–વચ્ચગ અહિગરા પઢમપયા. ૪૨

પઢમહિગારે વંદે, ભાવજિણે બીયએ ઉ દવ્વજિણે,
ઇગચેઇય ઠવણજિણે, તઇય ચઉત્થંમિ નામજિણે. ૪૩

તિહુઅણઠવણજિણે પુણ પંચમએ વિહરમાણજિણ છટ્ઠે,
સત્તમએ સુયનાણં, અટ્ઠમએ સવ્વસિદ્ધથુઇ. ૪૪

તિત્થાહિવ વીરથુઇ, નવમે દસમે ય ઉજ્જયંત થુઈ,
અટ્ઠાવયાઇ ઈગદિસિ સુદિટ્ઠિસુરસમરણા ચરિમે. ૪૫

નવ અહિગારા ઈહ લલિઅવિત્થરા વિત્તિમાઇ અણુસારા,
તિન્નિ સુયપરંપરયા બીઓ દસમો ઇગારસમો ૪૬

આવસ્સય ચુણ્ણીએ, જં ભણિયં સેસાયા જહિચ્છાએ,
તેણુ ઉજ્જિંતાઈ વિ, અહિગારા સુયમયા ચેવ ૪૭

બીઓ સુયત્થયાઈ, અત્થઓ વન્નિઓ તહિં તેવ,
સક્કત્થય તે પઢિઓ, દવ્વાડરિહડવસરિ પયડત્થો. ૪૮

અસઢાડડઈન્નણુવજ્જં ગીઅત્થ અવારય તિ મજ્ઝત્થા,
આયરણા વિ હુ આણુ ત્તિ, વયણુઓ સુગહુ મન્નતિ ૪૯

ચઉ વંદણિજ્જ જિણુ મુણિ, સુય સિદ્ધા ઈહ સુરા ય સરણિજ્જા
ચઉહ જિણા નામ ઠવણુ, દવ્વ, ભાવ જિણુ ભેએણું. ૫૦

નામજિણા જિણુનામા, ઠવણુજિણા પુણુ જિણિંદપડિમાઓ,
દવ્વજિણા જિણુજીવા ભાવજિણા સમવસરણુત્થા ૫૧

અહિગય જિણુ પઢમથુઈ, બીયા સવ્વાણુ તઇઅ નાણુસ્સ,
વેયાવચ્ચગરાણું ઉવઓગત્થ ચઉત્થ થુઈ. ૫૨

પાવખવણુત્થ ઇરિઆઈ, વંદણુવત્તિઆઈ છ નિમિત્તા,
પવયણુસુર સરણુત્થં ઉસ્સગ્ગો ઇઅ નિમિત્તઠું ૫૩

ચઉ તસ્સ ઉત્તરીકરણુ, પમુહ સદ્ધાઇઆ ય પણુ હેઉ,
વેયાવચ્ચગરત્તાઇ તિન્નિ ઇઅ હેઉ બારસગ ૫૪

અન્નત્થઆઈ બારસ આગારા એવમાઇયા ચઉરો,
અગણી પણિુદિ છિંદણુ, બોહી ખોભાડડઈ ડક્કો ય ૫૫

ઘોડગ લય ખભાઇ, માલુદ્ધી નિઅલ સબરિ ખલિણુ વહૂ,
લંબુત્તર થણુ સંજઇ, ભમુહ ગુલિ વાયસ કવિટ્ઠો ૫૬

સિરકંપ મૂઅ વારુણિ પેહન્તિ ચઇજ્જ દોસ ઉસ્સગ્ગે,
લંબુત્તર થણ સંજઇ, ન દોસ સમણીણ સવહુ સડ્ઢીણં ૫૭
ઇરિ ઉસ્સગ્ગપમાણં, પણવીસુસ્સાસ અટ્ઠ સેસેસુ,
ગંભીર મહુર સદ્દં મહત્થ જુત્તં હવઇ થુત્તં. ૫૮
પડિક્કમણે ચેઇય જિમણ ચરિમ પડિક્કમણ સુઅણ પડિબોહે,
ચિઇવંદણ ઇઅ જઇણો, સત્ત ઉ વેલા અહોરત્તં. ૫૯
પડિક્કમઓ ગિહિણો વિ હુ, સગવેલા પંચવેલ ઇઅરસ્સ,
પૂઆસુ તિસંઝાસુ અ, હોઇ તિવેલા જહન્નેણં. ૬૦
તંબોલ પાણ ભોયણ, વાણહ મેહુન્ન સુઅણ નિટ્ઠવણં,
મુત્તુચ્ચારં જૂઅં, વજ્જે જિણનાહ જગઇએ. ૬૧
ઇરિ નમુક્કાર નમુત્થુણ, રિહંત થુઇ લોગ સવ્વ થુઇ પુક્ખ,
થુઇ સિદ્ધા વેયા થુઇ નમુત્થુ જાવંતિથય જયવી. ૬૨
સવ્વોવાહિ વિસુદ્ધં, એવં જો વંદએ સયા દેવે,
દેવિંદવિંદમહિઅં, પરમપયં પાવઇ લહુ સો. ૬૩

શ્રી ગુરુવંદન ભાષ્ય

ગુરુવંદણમહ તિવિહં, તં ફિટ્ટા છોભ બારસાવત્તં,
સિરનમણાઇસુ પઢમં પુણ્ણ ખમાસમણ દુગિ બીઅં. ૧
જહ દુઓ રાયાણં, નમિઉં કજ્જં નિવેઇઉં પચ્છા,
વીસજ્જિઓ વિ વંદિઅ, ગચ્છઇ એમેવ ઇત્થ દુગં. ૨
આયારસ્સ ઉ મૂલં, વિણઓ સો ગુણવઓ અ પડિવત્તી,
સા ય વિહિ વંદણાઓ, વિહી ઇમો બારસાવત્તે. ૩

તઇયં તુ છંદણુ દુગે, તત્થ મિહો આઇમં સયલસંઘે,
બીયં તુ દંસણીણ ય, પયટ્ઠિઆણં ચ તઇયં તુ ૪
વંદણુ ચિઇ કિઇકમ્મં, પૂઆકમ્મં ચ વિણયકમ્મં ચ,
કાયવ્વં કસ્સ વ કેણ, વાવિ કાહેવ કઇખુત્તો ૫
કઈ ઓણયં કઇ સિરં કઇહિં વ આવસ્સએહિં પરિસુદ્ધ,
કઇદોસવિપ્પમુક્કં કિઇકમ્મ કીસ કીરઇ વા. ૬
પણ નામ પણાહરણા અજુગ્ગ પણ જુગ્ગ પણ ચઉ અદાયા,
ચઉદાય પણ નિસેહા ચઉ અણિસેહ ટ્ઠકારણયા ૭
આવસ્સય મુહણંતય, તણુપેહ પણીસ દોસ બત્તીસા,
છગુણ ગુરુઠવણ દુગ્ગહ, દુછવીસ ક્ખર ગુરુ પણીસા ૮
પય અડવન્ન છઠાણા છગ્ગુરુવયણા આસાયણતિત્તીસ,
દુવિહી દુવીસ દારેહિં, ચઉસયા બાણઉઇ ઠાણા ૯
વદણય ચિઇકમ્મ કિઇકમ્મ વિણયકમ્મ પૂઅકમ્મ,
ગુરુવંદણ પણ નામા દવ્વે ભાવે દુહાહરણા (દુહોહેણ) ૧૦
સીયલય ખુડ્ડુએ વીર કણ્હ સેવગ દુ પાલએ સંબે,
પચે એ દિઠ્ઠંતા, કિઇકમ્મે દવ્વભાવેહિં. ૧૧
પાસત્થો ઓસન્નો કુસીલ સંસત્તઓ અહાછંદો,
દુગ દુગ તિ દુ ણેગવિહા અવંદણિજ્જા જિણમયંમિ ૧૨
આયરિય ઉવજ્ઝાએ પવત્તિ થેરે તહેવ રાયણિએ,
કિઇકમ્મ નિજ્જરટ્ઠા કાયવ્વમિમેસિં પંચણ્હં ૧૩
માય પિઅ જિટ્ઠભાયા ઓમાવિ તહેવ સવ્વ રાયણિએ,
કિઇકમ્મ ન કારિજ્જા, ચઉ સમણાઇ કુણંતિ પુણો ૧૪

વિક્ખિત્ત પરાહુતે અ પમત્તે મા કયાઇ વંદિજ્જા,
આહારં નીહારં કુણમાણે કાઉકામે અ. ૧૫

પસંતે આસણત્થે અ ઉવસંતે ઉવટ્ઠિએ,
અણુન્નવિત્તુ મેહાવી કિઇકમ્મં પઉંજઈ. ૧૬

પડિકમણે સજ્ઝાએ કાઉસ્સગ્ગાવરાહ પાહુણએ,
આલોયણ સંવરણે ઉત્તમટ્ઠે ય વંદણયં. ૧૭

દોઓણયમહાજાયં આવત્તા બાર ચઉ સિર તિગુત્તં,
દુપવેસિગ નિક્ખમણં, પણવીસાવસ્સય કિઈકમ્મે. ૧૮

કિઈકમ્મંપિ કુણંતો, ન હોઈ કિઈકમ્મ નિજ્જરાભાગી,
પણવીસામન્નયરં સાહૂ ઠાણં વિરાહંતો. ૧૯

દિટ્ઠિપડિલેહ એગા છ ઉડ્ઢ પપ્ફોડ તિગતિગંતરિઆ,
અક્ખોડ પમજ્જણયા, નવ નવ મુહપત્તિ પણવીસા. ૨૦

પાયાહિણેણ તિઅતિઅ વામેઅર બાહુ સીસ મુહ હિયએ,
અંસુડ્ઢાહો પિટ્ઠે ચઉ છપ્પય દેહ પણવીસા. ૨૧

આવસ્સએસુ જહ કુણઇ પયત્તં અહીણમઈરિત્તં,
તિવિહ કરણોવઉત્તો તહ તહ સે નિજ્જરા હોઈ. ૨૨

દોસ અણાઢિઅ થડ્ઢિઅ પવિદ્ધ પરિપિંડિઅં ચ ટોલગઈ,
અંકુસ કચ્છભરિંગિઅ મચ્છુવ્વત્તં મણપઉટ્ઠં. ૨૩

વેઈય બદ્ધ ભયંતં, ભય ગારવ મિત્ત કારણા તિન્નં,
પડણીય રુઠ તજ્જિઅ, સઢ હીલિઅ વિપલિઉચિયયં. ૨૪

દિટ્ઠમદિટ્ઠં સિંગં કર તમ્મોઅણ અણિદ્ધણાલિદ્ધં,
ઊણં ઉત્તર ચૂલિઅ, મૂઅં ઢડ્ઢર ચુડલિયં ચ. ૨૫

બત્તીસ દોસ પરિસુદ્ધં કિઇકમ્મં જો પઉંજઇ ગુરુણં,
સો પાવઈ નિવ્વાણં, અચિરેણ વિમાણવાસં વા. ૨૬
ઇહ છચ્ચ ગુણા વિણઓવયાર માણાઇભંગ ગુરુપૂઆ,
તિત્થયરાણ ય આણા સુઅધમ્મારાહણાડકિરિયા ૨૭
ગુરુગુણજુત્તં તુ ગુરું, ઠાવિજ્જા અહવ તત્થ અક્ખાઇ,
અહવા નાણાઇ તિઅં, ઠવિજ્જ સક્ખં ગુરુઅભાવે ૨૮
અક્ખે વરાડએ વા, કટ્ઠે પુત્થે અ ચિત્તકમ્મે અ,
સબ્ભાવમસબ્ભાવં ગુરુઠવણા ઇત્તરાવકહા ૨૯
ગુરુવિરહંમિ ઠવણા ગુરુવએસોવદંસણત્થં ચ,
જિણવિરહંમિ જિણબિંબ,–સેવણામંતણં સહલં. ૩૦
ચઉદિસિ ગુરુગ્ગહો ઇહ, અહુટ્ઠ તેરસ કરે સપરપક્ખે,
અણણુન્નાયસ્સ સયા, ન કપ્પએ તત્થ પવિસેઉં. ૩૧
પણ તિગ બારસ દુગ તિગ ચઉરો છટ્ઠાણ પય ઇગુણતીસં,
ગુણતીસ સેસ આવસ્સયાઇ સવ્વપય અડવન્ના ૩૨
ઇચ્છા ય અણુન્નવણા અવ્વાબાહં ચ જત્ત જવણા ય,
અવરાહખામણાવિ ય વંદણદાયસ્સ છટ્ઠાણા ૩૩
છંદેણણુજાણામિ તહત્તિ તુબ્ભંપિ વટ્ટએ એવં,
અહમવિ ખામેમિ તુમં વયણાઇ વંદણરિહસ્સ. ૩૪
પુરઓ પક્ખાસન્ને ગંતા ચિટ્ઠણ નિસીઅણા યમણે,
આલોયણડપડિસુણણે પુવ્વાલવણે અ આલોએ ૩૫
તહ ઉવદંસ નિમંતણ, ખદ્ધાયયણે તહા અપડિસુણણે,
ખદ્ધત્તિ ય તત્થગએ, કિં તુમ તજ્જાય નો સુમણે. ૩૬

નો સરસિ કહું છિત્તા પરિસંભિત્તા અણુટ્ઠિયાઇ કહે,
સંથાર પાયઘટ્ટણ ચિટ્ઠુરચ્ચ સમાસણે આવિ. ૩૭
ઇરિયા કુસુમિણુસગ્ગો, ચિઇવંદણ પુત્તિ વંદણાલોયં,
વંદણ ખામણ વંદણ સંવર ચઉછોભ દુ સજ્ઝાઓ. ૩૮
ઇરિયા ચિઇવંદણ પુત્તિ, વંદણ ચરિમ વંદણા લોયં,
વંદણ ખામણ ચઉ છોભ દિવસુસ્સગ્ગો દુ સજ્ઝાઓ. ૩૯
એયં કિઇકમ્મવિહિં, જુંજંતા ચરણકરણમાઉત્તા,
સાહૂ ખવંતિ કમ્મં અણેગભવસંચિયમણંતં. ૪૦
અપ્પમઇ ભવ્વ બોહત્થ ભાસિયં વિવરિયં ય જમિહ મએ,
તં સોહંતુ ગિયત્થા અણભિનિવેસી અમચ્છરિણો. ૪૧

શ્રી પચ્ચક્ખાણ ભાષ્ય.

દસ પચ્ચખાણ ચઉ વિહિ આહાર દુવીસગાર અદુરુત્તા,
દસ વિગઇ તીસ વિગઇગય દુહભંગા છ સુદ્ધિફલં. ૧
અણાગયમઇક્કંતં કોડિસહિયં નિયંટિ અણગારં,
સાગાર નિરવસેસં પરિમાણકડં સકે અદ્ધા. ૨
નવકારસહિઅ પોરિસિ, પુરિમડ્ઢેગાસણેગઠાણે અ,
આયંબિલ અભત્તટ્ઠે, ચરિમે અ અભિગ્ગહે વિગઈ. ૩
ઉગ્ગએ સૂરે અ નમો પોરિસિ પચ્ચક્ખ ઉગ્ગએ સૂરે,
સૂરે ઉગ્ગએ પુરિમં, અભત્તટ્ઠં પચ્ચક્ખાઇ ત્તિ. ૪
ભણઇ ગુરુ સીસો પુણ, પચ્ચક્ખામિ ત્તિ એવ વોસિરઇ,
ઉવઓગિત્થ પમાણં, ન પમાણં વંજણચ્છલણા. ૫

પઢમે ઠાણે તેરસ બીએ તિન્નિ ઉ તિગાઇ તઇઅંમિ;
પાણસ્સ ચઉત્થંમિ, દેસવગાસાઇ પંચમએ,

નમુ પોરિસી સડ્ઢા પુરિમવડ્ઢ અંગુઠમાઇ અડ તેર,
નિવિ વિગઈ બિલ તિય તિય, દુ ઇગાસણુ એગઠાણાઇ. ૭

પઢમંમિ ચઉત્થાઇ, તેરસ બીયમિ તઇય પાણસ્સ,
દેસવગાસ તુરિએ ચરિમે જહસભવં નેય. ૮

તહ મજ્ઝ પચ્ચકખાણેસુ ન પિ હુ સૂરુગ્ગયાઇ વોસિરઇ,
કરણવિહી ઉ ન ભન્નઇ, જહાવસીયાઇ બિઅછદે. ૯

તહ તિવિહ પચ્ચકખાણે ભન્નતિ અ પાણગસ્સ આગારા,
દુવિહાહારે અચિત્ત,-ભોઇણો તહ ય ફાસુજલે ૧૦

ઈત્તુચ્ચિય ખવણુબિલ, નિવિયાઇસુ ફાસુય ચિય જલ તુ,
સડ્ઢા વિ પિયતિ તહા પચ્ચકખતિ ય તિહાહારં ૧૧

ચઉહાહાર તુ નમો, રત્તિપિ મુણીણ સેસ તિહ ચઉહા,
નિસિ પોરિસિ પુરિમેગાસણાઇ સડ્ઢાણ દુતિચઉહા ૧૨

ખુહપસમ ખમેગાગી આહારિ વ એઇ દેઇ વા સાયં,
ખુહિઓ વિ ખિવઇ કુટ્ઠે જં પંકુવમં તમાહારો ૧૩

અસણે મુગ્ગોયણ સત્તુ, મ ડ પય ખજ્જ રબ્બ કંદાઈ,
પાણે કંજિય જવ કયર, કકકડોદગ સુરાઇ જલં ૧૪

ખાઇમે ભત્તોસ ફલાઇ, સાઇમે સુઠિ જીર અજમાઇ,
મહુ ગુલ તબોલાઇ અણહારે મોઅ નિબાઇ. ૧૫

દો નવકારિ છ પોરિસિ, સગ પુરિમુડ્ઢે ઇગાસણે અટ્ઠ,
સત્તગઠાણિ અબિલિ, અટ્ઠ પણ ચઉત્થ છપ્પાણે ૧૬

ચઉ ચરિમે ચઉ ભિગ્ગહિ, પણ પાવરણે નવટ્ઠ નિવ્વીએ,
આગારુક્ખિત્ત વિવે-ગમુત્તુ દવવિગઇ નિયમિટ્ઠ. ૧૭

અન્ન સહ દુ નમુક્કારે અન્ન સહ પચ્છ દિસ ય સાહુ સવ્વ,
પોરિસિ છ સડ્ઢપોરિસિ, પુરિમડ્ઢે સત્ત સમહત્તરા. ૧૮

અન્ન સહસ્સાગારિ અ, આઉંટણ ગુરુ અ પારિ મહ સવ્વ,
એગ બિઆસણિ અટ્ઠ ઉ, સગ ઇગઠાણે અઉંટ વિણા. ૧૯

અન્ન સહ લેવા ગિહ ઉક્ખિત્ત પડુચ્ચ પારિ મહ સવ્વ,
વિગઇ નિવ્વિગએ નવ પડુચ્ચ વિણ અંબિલે અટ્ઠ. ૨૦

અન્ન સહ પારિ મહ સવ્વ પંચ ખવણે છ પાણિ લેવાઇ,
ચઉ ચરિમં ગુટ્ઠાઇ ભિગ્ગહિ અન્ન સહ મહ સવ્વ. ૨૧

દુદ્ધ મહુ મજ્જ તિલ્લં, ચઉરો દવવિગઇ ચઉર પિંડદવા,
ઘય ગુલ દહિયં પિસિયં મક્ખણ પક્કન્ન દો પિંડા. ૨૨

પોરિસિ સડ્ઢ અવડ્ઢં દુભત્ત નિવ્વિગઇ પોરિસાઇ સમા,
અંગુટ્ઠ મુટ્ઠિ ગંઠી સચિત્ત દવ્વાઇ ભિગ્ગહિયં. ૨૩

વિસ્સરણમણાભોગો સહસાગારો સયં મુહપવેસો,
પચ્છન્નકાલ મેહાઇ, દિસિવિવજ્જાસુ દિસિમોહો. ૨૪

સાહુવયણ ઉગ્ઘાડા પોરિસી તણુસુત્થયા સમાહિ ત્તિ,
સંઘાઇકજ્જ મહત્તર.ગિહત્થ વંદાઇ સાગારી. ૨૫

આઉંટણ મંગાણં, ગુરુ પાહુણ સાહુ ગુરુ અભુટ્ઠાણં,
પરિઠાવણ વિહિગહિએ જઇણ પાવરણ કડિપટ્ટો. ૨૬

ખરડિય લૂહિઅ ડોવા-ઇ લેવ સંસટ્ઠ ડુચ્ચ ભંડાઇ,
ઉક્ખિત્ત પિંડ વિગઇણ- મક્ખિયં અંગુલીહિ મણા. ૨૭

લેવાડં આયામાઈ ઇઅર સોવીરમચ્છમુસિણજલં,
ધોયણ બહુલ સસિત્થં ઉસ્સેઇમઈ અર સિત્થવિણા. ૨૮

પણ ચઉ ચઉ ચઉ દુ દુવિહ, છ ભક્ખ દુદ્ધાઇ વિગઇ ઇગવીસં,
તિ દુ તિ ચઉવિહ અભક્ખા ચઉ મહુમાઈ વિગઇ બાર ૨૯

ખીર ઘય દહિ અ તિલ્લ, ગુલ પક્કન્ન છ ભક્ખવિગઈઓ,
ગો મહિસી ઉટ્ટિ અય એલગાણ પણ દુદ્ધ અહ ચઉરો. ૩૦

ઘય દહિયા ઉટ્ટિવિણા, તિલ સરિસવ અયસિ લટ્ટ તિલ્લ ચઊ,
દવગુડ પિંડગુડા દો, પક્કન્નં તિલ્લ ઘયતલિયં ૩૧

પયસાડિ ખીર પેયા વલેહિ દુદ્ધટ્ટિ દુદ્ધ વિગઈગયા,
દક્ખ બહુ અપ્પ તંદુલ તચ્ચુન્ન બિલસહિઅ દુદ્ધે ૩૨

નિબ્ભંજણ વીસંદણ પક્કોસહિતરિય કિટ્ટિ પક્કઘય,
દહિએ કરંબ સિહરિણિ સલવણદહિ ઘોલ ઘોલવડા ૩૩

તિલકુટ્ટી નિબ્ભજણ પક્કતિલ પક્કુસહિ તરિય તિલ્લમલી,
સક્કર ગુલવાણય પાય, ખંડ અદ્ધકઢિ ઇક્ખુરસો ૩૪

પૂરિય તવ પૂઆ બી-યપૂઅ તન્નેહ તુરિય ઘાણાઈ,
ગુલહાણી જલલપ્પસિ, ય પંચમો પુત્તિકય પૂઓ ૩૫

દુદ્ધદહી ચઉરંગુલ દવગુલ ઘય તિલ્લ એગ ભત્તુવરિં,
પિંડગુલ મક્ખણાણં અદ્દામલયં ચ સંસટ્ઠં. ૩૬

દવ્વહયા વિગઈ વિગઇ-ગય પુણો તેણ તં હયં દવ્વં,
ઉદ્ધરિએ તત્તંમિ ય, ઉક્કિટ્ઠં દવ્વં ઇમં ચન્ને. ૩૭

તિલસક્કુલિ વરસોલા-ઇ, રાયણ બાઇ દક્ખવાણાઇ,
ડોલી તિલ્લાઈ ઇઅ, સરસુત્તમ દવ્વ લેવકડા. ૩૮

વિગઇગયા સંસટ્ઠા ઉત્તમદવ્વા ય નિવ્વિગઇયંમિ,
કારણજાયં મુત્તું કપ્પંતિ ન ભુત્તું જં વુત્તં. ૩૯
વિગઇં વિગઇભીઓ, વિગઇગયં જો અ ભુંજએ સાહૂ,
વિગઈ વિગઇસહાવા વિગઈ વિગઇં બલા નેઇ. ૪૦
કુત્તિય મચ્છિય ભામર મહું તિહા કટ્ઠપિટ્ઠ મજ્જ દુહા,
જલ થલ ખગ મંસતિહા ઘયવ્વ મકઍણુ ચઉ અભક્ખા. ૪૧
મણ વયણ કાય મણવય મણતણુ વયતણુ તિજોગી સગ સત્ત,
કરકારણ મઇ દુ તિજુઇ, તિકાલિ સીયાલ ભંગસયં. ૪૨
એયં ચ ઉત્તકાલે સયં ચ મણ વય તણુહિં પાલણિયં,
જાણગડજાણગપાસ ત્તિ, ભંગચઉગે તિસુ અણુન્ના. ૪૩
ફાસિય પાલિય સોહિય તીરિય કિટ્ટિય આરાહિય છ સુદ્ધં,
પચ્ચક્ખાણં ફાસિય વિહિણોચિયકાલિ જં પત્તં. ૪૪
પાલિય પુણ પુણ સરિયં, સોહિય ગુરુદત્ત સેસ ભોયણઓ,
તીરિય સમહિય કાલા, કિટ્ટિય ભોયણસમયસરણા. ૪૫
ઇઅ પડિઅરિઅં આરા-હિયં, તુ અહવા છ સુદ્ધિ સદ્દહણા,
જાણણ વિણયડણુભાસણ, અણુપાલણ ભાવસુદ્ધિ ત્તિ. ૪૬
પચ્ચક્ખાણસ્સ ફલં, ઇહ પરલોએ ય હોઇ દુવિહં તુ,
ઇહલોએ ધમ્મિલ્લાઇ, દામન્નગમાઇ પરલોએ. ૪૭
પચ્ચક્ખાણમિણં સે-વિઊણ, ભાવેણ જિણવરુદ્દિટ્ઠં,
પત્તા અણંત જીવા સાસય સુક્ખં અણાબાહં. ૪૮

શ્રી તત્ત્વાર્થાધિગમસૂત્રમ્

પ્રથમોઽધ્યાયઃ

૧ સમ્યગ્દર્શનજ્ઞાનચારિત્રાણિ મોક્ષમાર્ગઃ । ૨ તત્ત્વાર્થશ્રદ્ધાનં સમ્યગ્દર્શનમ્ । ૩ તન્નિસર્ગાદધિગમાદ્વા । ૪ જીવાજીવાશ્રવબન્ધસંવરનિર્જરામોક્ષાસ્તત્ત્વમ્ । ૫ નામસ્થાપનાદ્રવ્યભાવતસ્તન્ન્યાસઃ । ૬ પ્રમાણનયૈરધિગમઃ । ૭ નિર્દેશસ્વામિત્વસાધનાધિકરણસ્થિતિવિધાનતઃ । ૮ સત્સઙ્ખ્યાક્ષેત્રસ્પર્શનકાલાન્તરભાવાલ્પબહુત્વૈશ્ચ । ૯ મતિશ્રુતાવધિમનઃપર્યાયકેવલાનિ જ્ઞાનમ્ । ૧૦ તત્પ્રમાણે । ૧૧ આદ્યે પરોક્ષમ્ । ૧૨ પ્રત્યક્ષમન્યત્ । ૧૩ મતિઃ સ્મૃતિઃ સંજ્ઞા ચિન્તાઽઽભિનિબોધ ઇત્યનર્થાન્તરમ્ । ૧૪ તદિન્દ્રિયાનિન્દ્રિયનિમિત્તમ્ । ૧૫ અવગ્રહેહાપાયધારણાઃ । ૧૬ બહુબહુવિધક્ષિપ્રાનિશ્રિતાસન્દિગ્ધાનુક્તધ્રુવાણાં સેતરાણામ્ । ૧૭ અર્થસ્ય । ૧૮ વ્યંજનસ્યાવગ્રહઃ । ૧૯ ન ચક્ષુરનિન્દ્રિયાભ્યામ્ । ૨૦ શ્રુતં મતિપૂર્વં દ્વ્યનેકદ્વાદશભેદમ્ । ૨૧ દ્વિવિધોઽવધિઃ । ૨૨ ભવપ્રત્યયો નારકદેવાનામ્ । ૨૩ યથોક્તનિમિત્તઃ ષડ્વિકલ્પઃ શેષાણામ્ । ૨૪ ઋજુવિપુલમતી મનઃપર્યાયઃ ૨૫ વિશુદ્ધ્યપ્રતિપાતાભ્યાં તદ્વિશેષઃ । ૨૬ વિશુદ્ધિક્ષેત્રસ્વામિવિષયેભ્યોઽવધિમનઃપર્યાયયોઃ । ૨૭ મતિશ્રુતયોર્નિબન્ધઃ સર્વદ્રવ્યેષ્વસર્વપર્યાયેષુ । ૨૮ રૂપિષ્વવધેઃ । ૨૯ તદનન્તભાગે મનઃપર્યાયસ્ય । ૩૦ સર્વદ્રવ્યપર્યાયેષુ કેવલસ્ય । ૩૧ એકાદીનિ ભાજ્યાનિ યુગપદેકસ્મિન્નાચતુર્ભ્યઃ । ૩૨ મતિશ્રુતાવધયો વિપર્ય-

ચશ્ચ । ૩૩ સદસતોરવિશેષાદ્યદૃચ્છોપલબ્ધેરુન્મત્તવત્ । ૩૪ નૈગમ-સઙ્ગ્રહવ્યવહારર્જુસૂત્રશબ્દા નયાઃ । ૩૫ આદ્યશબ્દૌ દ્વિત્રિભેદૌ ॥

દ્વિતીયોઽધ્યાયઃ

ઔપશમિકક્ષાયિકૌ ભાવૌ મિશ્રશ્ચ જીવસ્ય સ્વતત્ત્વમૌદયિકપારિણામિકૌ ચ । ૨ દ્વિનવાષ્ટાદશૈકવિંશતિત્રિભેદા યથાક્રમમ્ । ૩ સમ્યક્ત્વચારિત્રે ૪ જ્ઞાનદર્શનદાનલાભભોગોપભોગવીર્યાણિ ચ । ૫ જ્ઞાનાજ્ઞાનદર્શનદાનાદિલબ્ધયશ્ચતુસ્ત્રિત્રિપંચભેદાઃ સમ્યક્ત્વચારિત્રસંયમાસંયમાશ્ચ । ૬ ગતિકષાયલિંગમિથ્યાદર્શનાજ્ઞાનાસંયતાસિદ્ધત્વલેશ્યાશ્ચતુશ્ચતુસ્ત્ર્યેકૈકૈકૈકષડ્ભેદાઃ । ૭ જીવભવ્યાભવ્યત્વાદીનિ ચ । ૮ ઉપયોગો લક્ષણમ્ । ૯ સ દ્વિવિધોઽષ્ટચતુર્ભેદઃ । ૧૦ સંસારિણો મુક્તાશ્ચ । ૧૧ સમનસ્કામનસ્કાઃ । ૧૨ સંસારિણસ્ત્રસસ્થાવરાઃ । ૧૩ પૃથિવ્યબ્વનસ્પતયઃ સ્થાવરાઃ । ૧૪ તેજોવાયૂ દ્વીન્દ્રિયાદયશ્ચ ત્રસાઃ । ૧૫ પંચેન્દ્રિયાણિ । ૧૬ દ્વિવિધાનિ । ૧૭ નિર્વૃત્ત્યુપકરણે દ્રવ્યેન્દ્રિયમ્ । ૧૮ લબ્ધ્યુપયોગૌ ભાવેન્દ્રિયમ્ । ૧૯ ઉપયોગઃ સ્પર્શાદિષુ । ૨૦ સ્પર્શનરસનઘ્રાણચક્ષુઃશ્રોત્રાણિ । ૨૧ સ્પર્શરસગન્ધવર્ણશબ્દાસ્તેષામર્થાઃ । ૨૨ શ્રુતમનિન્દ્રિયસ્ય । ૨૩ વાય્વન્તાનામેકમ્ ૨૪ કૃમિપિપીલિકાભ્રમરમનુષ્યાદીનામેકૈકવૃદ્ધાનિ । ૨૫ સંજ્ઞિનઃ સમનસ્કાઃ । ૨૬ વિગ્રહગતૌ કર્મયોગઃ । ૨૭ અનુશ્રેણિ ગતિઃ । ૨૮ અવિગ્રહા જીવસ્ય । ૨૯ વિગ્રહવતી ચ સંસારિણઃ પ્રાક્ ચતુર્ભ્યઃ । ૩૦ એકસમયોઽવિગ્રહઃ । ૩૧ એકં દ્વૌ વાઽનાહારકઃ । ૩૨ સમ્મૂર્ચ્છનગર્ભોપપાતા જન્મ । ૩૩ સચિત્તશીતસંવૃતાઃ સેતરા મિશ્રાશ્ચૈકશસ્તદ્યોનયઃ । ૩૪ જરાય્વણ્ડપોતજાનાં ગર્ભઃ । ૩૫

નારકદેવાનામુપપાત· । ૩૬ શેષાણા સમ્મૂર્છનમ્ । ૩૭ ઔદારિકવૈક્રિયાહારકતૈજસકાર્મણાનિ શરીરાણિ. ૩૮ પર પરં સૂક્ષ્મમ્ ૩૯ પ્રદેશતોઽસઙ્ખ્યેયગુણં પ્રાક્ તૈજસાત્ ૪૦ અનન્તગુણે પરે ૪૧ અપ્રતિઘાતે ૪૨ અનાદિસમ્બન્ધે ચ. ૪૩ સર્વસ્ય. ૪૪ તદાદીનિ ભાજ્યાનિ યુગપદેકસ્યાઽઽચતુર્ભ્ય. ૪૫ નિરુપભોગમન્ત્યમ્ ૪૬ ગર્ભસમ્મૂર્છનજમાદ્યમ્ ૪૭ વૈક્રિયમૌપપાતિકમ્. ૪૮ લબ્ધિપ્રત્યય ચ ૪૯ શુભ વિશુદ્ધમવ્યાઘાતિ ચાહારકં ચતુર્દશપૂર્વધરસ્યૈવ ૫૦ નારકસમ્મૂર્છિનો નપુંસકાનિ. ૫૧ ન દેવા (૫૨) ઔપપાતિકચરમદેહોત્તમપુરુષાસઙ્ખ્યેયવર્ષાયુષોઽનપવર્ત્યાયુષ .

તૃતીયોઽધ્યાયઃ

૧ રત્નશર્કરાવાલુકાપઙ્કધૂમતમોમહાતમ·પ્રભાભૂમયો ઘનામ્બુવાતાકાશપ્રતિષ્ઠા સપ્તાધોઽધ પૃથુતરા· ૨ તાસુ નરકા ૩ નિત્યાશુભતરલેશ્યાપરિણામદેહવેદનાવિક્રિયા ૪ પરસ્પરોદીરિતદુ ખા ૫ સ ક્લિષ્ટાસુરોદીરિતદુ·ખાશ્ચ પ્રાક્ ચતુર્થ્યા ૬ તેષ્વેકત્રિસપ્તદશસપ્તદશદ્વાવિ શતિત્રયસ્ત્રિંશત્સાગરોપમા· સત્ત્વાના પરા સ્થિતિ ૭ જમ્બૂદ્વીપલવણાદય શુભનામાનો દ્વીપસમુદ્રા· ૮ દ્વિર્દ્વિર્વિષ્કમ્ભા· પૂર્વપૂર્વપરિક્ષેપિણો વલયાકૃતય ૯ તન્મધ્યે મેરુનાભિર્વૃત્તો યોજનશતસહસ્રવિષ્કમ્ભો જમ્બૂદ્વીપ ૧૦ તત્ર ભરતહૈમવતહરિવિદેહરમ્યકહૈરણ્યવતૈરાવતવર્ષા ક્ષેત્રાણિ ૧૧ તદ્વિભાજિન પૂર્વાપરાયતા હિમવન્મહાહિમવન્નિષધનીલરુક્મિશિખરિણો વર્ષધરપર્વતા· ૧૨ દ્વિર્ધાતકીખણ્ડે. ૧૩ પુષ્કરાર્ધે ચ ૧૪ પ્રાગ્માનુષોત્તરાન્મનુષ્યા ૧૫ આર્યા મ્લિશશ્ચ. ૧૬

ભરતૈરાવતવિદેહાઃ કર્મભૂમયોઽન્યત્ર દેવકુરૂત્તરકુરુભ્યઃ ૧૭ નૃસ્થિતી પરાપરે ત્રિપલ્યોપમાન્તર્મુહૂર્તે. ૧૮ તિર્યગ્યોનીનાં ચ.

ચતુર્થોઽધ્યાયઃ

૧ દેવાશ્ચતુર્નિકાયાઃ ૨ તૃતીયઃ પીતલેશ્યઃ ૩ દશાષ્ટપંચદ્વાદશવિકલ્પાઃ કલ્પોપપન્નપર્યન્તાઃ ૪ ઇન્દ્રસામાનિકત્રાયસ્ત્રિંશપારિષદ્યાત્મરક્ષલોકપાલાનીકપ્રકીર્ણકાભિયોગ્યકિલ્બિષિકાશ્ચૈકશઃ ૫ ત્રાયસ્ત્રિંશલોકપાલવર્જ્યા વ્યન્તરજ્યોતિષ્કાઃ ૬ પૂર્વયોર્દ્વીન્દ્રાઃ ૭ પીતાન્તલેશ્યાઃ ૮ કાયપ્રવીચારા આ ઐશાનાત્ ૯ શેષાઃ સ્પર્શરૂપશબ્દમનઃપ્રવીચારાઃ ૧૧ ભવનવાસિનોઽસુરનાગવિદ્યુત્સુપર્ણાગ્નિવાતસ્તનિતોદધિદ્વીપદિક્કુમારાઃ ૧૨ વ્યન્તરાઃ કિન્નરકિમ્પુરુષમહોરગગન્ધર્વયક્ષરાક્ષસભૂતપિશાચાઃ ૧૩ જ્યોતિષ્કાઃ સૂર્યાશ્ચન્દ્રમસો ગ્રહનક્ષત્રપ્રકીર્ણતારકાશ્ચ. ૧૪ મેરુપ્રદક્ષિણાનિત્યગતયો નૃલોકે. ૧૫ તત્કૃતઃ કાલવિભાગઃ ૧૬ બહિરવસ્થિતાઃ ૧૭ વૈમાનિકાઃ ૧૮ કલ્પોપપન્નાઃ કલ્પાતીતાશ્ચ. ૧૯ ઉપર્યુપરિ. ૨૦ સૌધર્મૈશાનસાનત્કુમારમાહેન્દ્રબ્રહ્મલોકલાન્તકમહાશુક્રસહસ્રારેષ્વાનતપ્રાણતયોરારણાચ્યુતયોર્નવસુ ગ્રૈવેયકેષુ વિજયવૈજયન્તજયન્તાપરાજિતેષુ સર્વાર્થસિદ્ધે ચ. ૨૧ સ્થિતિપ્રભાવસુખદ્યુતિલેશ્યાવિશુદ્ધીન્દ્રિયાવધિવિષયતોઽધિકાઃ ૨૨ ગતિશરીરપરિગ્રહાભિમાનતો હીનાઃ ૨૩ પીતપદ્મશુક્લલેશ્યા દ્વિત્રિશેષેષુ. ૨૪ પ્રાગ્ગ્રૈવેયકેભ્યઃ કલ્પાઃ ૨૫ બ્રહ્મલોકાલયા લોકાન્તિકાઃ ૨૬ સારસ્વતાદિત્યવહ્ન્યરુણગર્દતોયતુષિતાવ્યાબાધમરુતોઽરિષ્ટાશ્ચ. ૨૭ વિજયાદિષુ દ્વિચરમાઃ ૨૮ ઔપપાતિકમનુષ્યેભ્યઃ શેષાસ્તિર્યગ્યોનયઃ ૨૯ સ્થિતિઃ ૩૦ ભવનેષુ દક્ષિણાર્ધાધિપતીનાં પલ્યોપમમધ્યર્ધમ્. ૩૧ શેષાણાં

પાદોને. ૩૨ અસુરેન્દ્રયોઃ સાગરોપમમધિકં ચ. ૩૩ સૌધર્માદિષુ યથાક્રમમ્. ૩૪ સાગરોપમે. ૩૫ અધિકે ચ ૩૬ સપ્ત સાનત્કુમારે. ૩૭ વિશેષત્રિસપ્તદશૈકાદશત્રયોદશપંચદશભિરધિકાનિ ચ. ૩૮ આરણાચ્યુતાદૂર્ધ્વમેકૈકેન નવસુ ગ્રૈવેયકેષુ વિજયાદિષુ સર્વાર્થસિદ્ધે ચ. ૩૯ અપરા પલ્યોપમમધિક ચ ૪૦ સાગરોપમે ૪૧ અધિકે ચ ૪૨ પરત પરત પૂર્વા પૂર્વાઽનન્તરા. ૪૩ નારકાણા ચ દ્વિતીયાદિષુ ૪૪ દશ વર્ષસહસ્રાણિ પ્રથમાયામ્ ૪૫ ભવનેષુ ચ. ૪૬ વ્યન્તરાણાં ચ ૪૭ પરા પલ્યોપમમ્ ૪૮ જ્યોતિષ્કાણામધિકમ્ ૪૯ ગ્રહાણામેકમ્ ૫૦ નક્ષત્રાણામર્ધમ્. ૫૧ તારકાણા ચતુર્ભાગ (૫૨) જઘન્યા ત્વષ્ટભાગઃ ૫૩ ચતુર્ભાગઃ શેષાણામ્.

પંચમોઽધ્યાય

૧ અજીવકાયા ધર્માધર્માકાશપુદ્ગલા ૨ દ્રવ્યાણિ જીવાશ્ચ. ૩ નિત્યાવસ્થિતાન્યરૂપીણિ. ૪ રૂપિણઃ પુદ્ગલા ૫ આકાશાદેકદ્રવ્યાણિ. ૬ નિષ્ક્રિયાણિ ચ. ૭ અસંખ્યેયા પ્રદેશા ધર્માધર્મયો ૮ જીવસ્ય ચ ૯ આકાશસ્યાનન્તા ૧૦ સંખ્યેયાસંખ્યેયાશ્ચ પુદ્ગલાનામ્. ૧૧ નાણો ૧૨ લોકાકાશેવગાહઃ ૧૩ ધર્માધર્મયોઃ કૃત્સ્ને ૧૪ એકપ્રદેશાદિષુ ભાજ્ય પુદ્ગલાનામ્. ૧૫ અસખ્યેયભાગાદિષુ જીવાનામ્. ૧૬ પ્રદેશસંહારવિસર્ગાભ્યા પ્રદીપવત્. ૧૭ ગતિસ્થિત્યુપગ્રહો ધર્માધર્મયોરુપકારઃ ૧૮ આકાશસ્યાવગાહ ૧૯ શરીરવાઙ્મન પ્રાણાપાનાઃ પુદ્ગલાનામ્. ૨૦ સુખદુખજીવિતમરણોપગ્રહાશ્ચ. ૨૧ પરસ્પરોપગ્રહો જીવાનામ્. ૨૨ વર્તના પરિણામ ક્રિયા પરત્વાપરત્વે ચ કાલસ્ય. ૨૩ સ્પ-

ર્શરસગન્ધવર્ણવન્તઃ પુદ્ગલાઃ ૨૪ શબ્દબન્ધસૌક્ષ્મ્યસ્થૌલ્યસંસ્થાનભેદતમશ્છાયાતપોદ્યોતવન્તશ્ચ. ૨૫ અણવઃ સ્કન્ધાશ્ચ. ૨૬ સંઘાતભેદેભ્ય ઉત્પદ્યન્તે. ૨૭ ભેદાદણુઃ ૨૮ ભેદસંઘાતાભ્યાં ચાક્ષુષાઃ ૨૯ ઉત્પાદવ્યયધ્રૌવ્યયુક્તં સત્. ૩૦. તદ્ભાવાવ્યયં નિત્યમ્. ૩૧ અર્પિતાનર્પિતસિદ્ધેઃ ૩૨ સ્નિગ્ધરુક્ષત્વાદ્બન્ધઃ ૩૩ ન જઘન્યગુણાનામ્. ૩૪ ગુણસામ્યે સદૃશાનામ્. ૩૫ દ્વ્યધિકાદિગુણાનાં તુ. ૩૬ બન્ધે સમાધિકૌ પારિણામિકૌ. ૩૭ ગુણપર્યાયવદ્ દ્રવ્યમ્. ૩૮ કાલશ્ચેત્યેકે. ૩૯ સોનન્તસમયઃ ૪૦ દ્રવ્યાશ્રયા નિર્ગુણા ગુણાઃ ૪૧ તદ્ભાવઃ પરિણામઃ ૪૨ અનાદિરાદિમાંશ્ચ. ૪૩ રૂપિષ્વાદિમાન્. ૪૪ યોગોપયોગૌ જીવેષુ.

ષષ્ઠોઽધ્યાયઃ

૧ કાયવાઙ્મનઃકર્મ યોગઃ ૨ સ આસ્રવઃ ૩ શુભઃ પુણ્યસ્ય. ૪ અશુભઃ પાપસ્ય. ૫ સકષાયાકષાયયોઃ સામ્પરાયિકેર્યાપથયોઃ ૬ અવ્રતકષાયેન્દ્રિયક્રિયાઃ પંચ ચતુઃ પંચ પંચવિંશતિસંખ્યાઃ પૂર્વસ્ય ભેદાઃ ૭ તીવ્રમન્દજ્ઞાતાજ્ઞાતભાવવીર્યાધિકરણવિશેષેભ્યસ્તદ્વિશેષઃ ૮ અધિકરણં જીવાજીવાઃ ૯ આદ્યં સંરમ્ભસમારમ્ભારમ્ભયોગકૃતકારિતાનુમતકષાયવિશેષૈસ્ત્રિસ્ત્રિસ્ત્રિશ્ચતુશ્ચૈકશઃ ૧૦ નિર્વર્તનાનિક્ષેપસંયોગનિસર્ગાદ્વિચતુર્દ્વિત્રિભેદાઃ પરમ્। ૧૧ તત્પ્રદોષનિહ્નવમાત્સર્યાન્તરાયાસાદનોપઘાતા જ્ઞાનદર્શનાવરણયોઃ। ૧૨ દુઃખશોકતાપાક્રન્દનવધપરિદેવનાન્યાત્મપરોભયસ્થાન્યસદ્વેદ્યસ્ય। ૧૩ ભૂતવ્રત્યનુકમ્પાદાનં સરાગસંયમાદિયોગઃ ક્ષાન્તિઃ શૌચમિતિ સદ્વેદ્યસ્ય। ૧૪ કેવલિશ્રુતસંઘધર્મદેવાવર્ણવાદો દર્શનમોહસ્ય। ૧૫ કષાયોદયાત્તીવ્રાત્મપરિણામશ્ચારિત્રમોહસ્ય। ૧

બહ્વારમ્ભપરિગ્રહત્વં ચ નારકસ્યાયુષઃ । ૧૭ માયા તૈર્યગ્યોનસ્ય । ૧૮ અલ્પારમ્ભપરિગ્રહત્વં સ્વભાવમાર્દવાર્જવં ચ માનુષસ્ય । ૧૯ નિઃશીલવ્રતત્વં ચ સર્વેષામ્ । ૨૦ સરાગસંયમસંયમાસંયમાકામનિર્જરાબાલતપાંસિ દૈવસ્ય । ૨૧ યોગવક્રતા વિસંવાદનં ચાશુભસ્ય નામ્નઃ । ૨૨ વિપરીતં શુભસ્ય । ૨૩ દર્શનવિશુદ્ધિર્વિનયસંપન્નતાશીલવ્રતેષ્વનતિચારોઽભીક્ષ્ણજ્ઞાનોપયોગસંવેગૌ શક્તિતસ્ત્યાગતપસી સઙ્ઘસાધુસમાધિવૈયાવૃત્યકરણમર્હદાચાર્યબહુશ્રુતપ્રવચનભક્તિરાવશ્યકાપરિહાણિર્માર્ગપ્રભાવનાપ્રવચનવત્સલત્વમિતિ તીર્થકૃત્ત્વસ્ય । ૨૪ પરાત્મનિન્દાપ્રશંસે સદસદ્ગુણચ્છાદનોદ્ભાવને ચ નીચૈર્ગોત્રસ્ય । ૨૫ તદ્વિપર્યયો નીચૈર્વૃત્ત્યનુત્સેકૌ ચોત્તરસ્ય । ૨૬ વિઘ્નકરણમન્તરાયસ્ય ।

સપ્તમોઽધ્યાય

૧ હિંસાઽનૃતસ્તેયાબ્રહ્મપરિગ્રહેભ્યો વિરતિર્વ્રતમ્ । ૨ દેશસર્વતોઽણુમહતી । ૩ તત્સ્થૈર્યાર્થં ભાવના પઞ્ચ પઞ્ચ । ૪ હિંસાદિષ્વિહામુત્ર ચાપાયાવદ્યદર્શનમ્ । ૫ દુઃખમેવ વા । ૬ મૈત્રીપ્રમોદકારુણ્યમાધ્યસ્થાનિ સત્ત્વગુણાધિકક્લિશ્યમાનાવિનેયેષુ । ૭ જગત્કાયસ્વભાવૌ ચ સંવેગવૈરાગ્યાર્થમ્ । ૮ પ્રમત્તયોગાત્પ્રાણવ્યપરોપણં હિંસા । ૯ અસદભિધાનમનૃતમ્ । ૧૦ અદત્તાદાનં સ્તેયમ્ । ૧૧ મૈથુનમબ્રહ્મ । ૧૨ મૂર્છા પરિગ્રહઃ । ૧૩ નિઃશલ્યો વ્રતી । ૧૪ અગાર્યનગારશ્ચ । ૧૫ અણુવ્રતોઽગારી । ૧૬ દિગ્દેશાનર્થદણ્ડવિરતિસામાયિકપૌષધોપવાસોપભોગપરિભોગાતિથિસંવિભાગવ્રતસંપન્નશ્ચ । ૧૭ મારણાન્તિકીં સંલેખનાં જોષિતા । ૧૮ શઙ્કાકાઙ્ક્ષાવિચિકિત્સાઽન્યદૃષ્ટિપ્રશંસાસંસ્તવા

સમ્યગ્દૃષ્ટેરતિચારાઃ । ૧૯ વ્રતશીલેષુ પંચ પંચ યથાક્રમમ્ । ૨૦ બન્ધવધચ્છવિચ્છેદાતિભારારોપણાન્નપાનનિરોધાઃ । ૨૧ મિથ્યોપદેશરહસ્યાભ્યાખ્યાનકૂટલેખક્રિયાન્યાસાપહારસાકારમન્ત્રભેદાઃ । ૨૨ સ્તેનપ્રયોગતદાહૃતાદાનવિરુદ્ધરાજ્યાતિક્રમહીનાધિકમાનોન્માનપ્રતિરૂપકવ્યવહારાઃ । ૨૩ પરવિવાહકરણેત્વરપરિગૃહીતાપરિગૃહીતાગમનાનંગક્રીડાતીવ્રકામાભિનિવેશાઃ । ૨૪ ક્ષેત્રવાસ્તુહિરણ્યસુવર્ણધનધાન્યદાસીદાસકુપ્યપ્રમાણાતિક્રમાઃ । ૨૫ ઊર્ધ્વાધસ્તિર્યગ્વ્યતિક્રમક્ષેત્રવૃદ્ધિસ્મૃત્યન્તર્ધાનાનિ । ૨૬ આનયનપ્રેષ્યપ્રયોગશબ્દરૂપાનુપાતપુદ્ગલક્ષેપાઃ । ૨૭ કન્દર્પકૌકુચ્યમૌખર્યાસમીક્ષ્યાધિકરણોપભોગાધિકત્વાનિ । ૨૮ યોગદુષ્પ્રણિધાનાનાદરસ્મૃત્યનુપસ્થાપનાનિ । ૨૯ અપ્રત્યવેક્ષિતાપ્રમાર્જિતોત્સર્ગાદાનનિક્ષેપસંસ્તારોપક્રમણાનાદરસ્મૃત્યનુપસ્થાપનાનિ । ૩૦ સચિત્તસંબદ્ધસંમિશ્રાભિષવદુષ્પકવાહારાઃ । ૩૧ સચિત્તનિક્ષેપપિધાનપરવ્યપદેશમાત્સર્યકાલાતિક્રમાઃ । ૩૨ જીવિતમરણાશંસામિત્રાનુરાગસુખાનુબન્ધનિદાનકરણાનિ । ૩૩ અનુગ્રહાર્થં સ્વસ્યાતિસર્ગો દાનમ્ । ૩૪ વિધિદ્રવ્યદાતૃપાત્રવિશેષાત્તદ્વિશેષઃ ।

અષ્ટમોઽધ્યાયઃ

૧ મિથ્યાદર્શનાવિરતિપ્રમાદકષાયયોગા બન્ધહેતવઃ । ૨ સકષાયત્વાજ્જીવઃ કર્મણો યોગ્યાન્પુદ્ગલાનાદત્તે । ૩ સ બન્ધઃ । ૪ પ્રકૃતિસ્થિત્યનુભાવપ્રદેશાસ્તદ્વિધયઃ । ૫ આદ્યો જ્ઞાનદર્શનાવરણવેદનીયમોહનીયાયુષ્કનામગોત્રાન્તરાયાઃ । ૬ પંચનવદ્વ્યષ્ટાવિંશતિચતુર્દ્વિચત્વારિંશદ્દ્વિપંચભેદા યથાક્રમમ્ । ૭ મત્યાદીનામ્ । ૮ ચક્ષુરચક્ષુરવધિકેવલાનાં નિદ્રાનિદ્રાનિદ્રા–પ્રચલાપ્રચલા-

પ્રચલાસ્ત્યાનગૃદ્ધિવેદનીયાનિ ચ । ૯ સદસદ્વેદ્યે । ૧૦ દર્શન-ચારિત્રમોહનીયકષાયનોકષાયવેદનીયાખ્યાસ્ત્રિદ્વિષોડશનવભેદાઃ સમ્યક્ત્વમિથ્યાત્વતદુભયાનિ કષાયનોકષાયાવનન્તાનુબન્ધ્યપ્રત્યાખ્યાન-પ્રત્યાખ્યાનાવરણસંજ્વલનવિકલ્પાશ્ચૈકશ ક્રોધમાનમાયાલોભાઃ હાસ્યરત્યરતિશોકભયજુગુપ્સાસ્ત્રીપુંનપુંસકવેદાઃ । ૧૧ નારકતૈર્યગ્યોનમાનુષદૈવાનિ । ૧૨ ગતિજાતિશરીરાઙ્ગોપાઙ્ગનિર્માણબન્ધનસઙ્ઘાતસંસ્થાનસંહનનસ્પર્શરસગન્ધવર્ણાનુપૂર્વ્યગુરુલઘૂપઘાતપરાઘાતાડડતપોદ્યોતોચ્છ્વાસવિહાયોગતયઃ પ્રત્યેકશરીરત્રસસુભગસુસ્વરશુભસૂક્ષ્મપર્યાપ્તસ્થિરાદેયયશાંસિ સેતરાણિ તીર્થકૃત્ત્વં ચ । ૧૩ ઉચ્ચૈર્નીચૈશ્ચ । ૧૪ દાનાદીનામ્ । ૧૫ આદિતસ્તિસૃણામન્તરાયસ્ય ચ ત્રિંશત્સાગરોપમકોટાકોટ્ય પરા સ્થિતિ । ૧૬ સપ્તતિર્મોહનીયસ્ય । ૧૭ નામગોત્રયોર્વિંશતિ । ૧૮ ત્રયસ્ત્રિંશત્સાગરોપમાણ્યાયુષ્કસ્ય । ૧૯ અપરા દ્વાદશમુહૂર્તા વેદનીયસ્ય । ૨૦ નામગોત્રયોરષ્ટૌ । ૨૧ શેષાણામન્તર્મુહૂર્તમ્ । ૨૨ વિપાકોડનુભાવઃ । ૨૩ સ યથાનામ । ૨૪ તતશ્ચ નિર્જરા । ૨૫ નામપ્રત્યયાઃ સર્વતો યોગવિશેષાત્સૂક્ષ્મૈકક્ષેત્રાવગાઢસ્થિતા સર્વાત્મપ્રદેશેષ્વનન્તાનન્તપ્રદેશા । ૨૬ સદ્વેદ્યસમ્યક્ત્વહાસ્યરતિપુરુષવેદશુભાયુર્નામગોત્રાણિ પુણ્યમ્ ।

નવમોડધ્યાયઃ

૧ આસ્રવનિરોધઃ સંવર । ૨ સ ગુપ્તિસમિતિધર્માનુપ્રેક્ષાપરીષહજયચારિત્રૈઃ । ૩ તપસા નિર્જરા ચ । ૪ સમ્યગ્યોગનિગ્રહો ગુપ્તિઃ । ૫ ઈર્યાભાષૈષણાદાનનિક્ષેપોત્સર્ગાઃ સમિતયઃ । ૬ ઉત્તમઃ ક્ષમામાર્દવાર્જવશૌચસત્યસંયમતપસ્ત્યાગાકિંચન્ય-

બ્રહ્મચર્યાણિ ધર્મઃ। ૭ અનિત્યાશરણસંસારૈકત્વાન્યત્વાશુચિત્વાસ્રવસંવરનિર્જરાલોકબોધિદુર્લભધર્મસ્વાખ્યાતતત્ત્વાનુચિન્તનમનુપ્રેક્ષાઃ માર્ગાચ્યવનનિર્જરાર્થં પરિષોઢવ્યાઃ પરિષહાઃ। ૯ ક્ષુત્પિપાસાશીતોષ્ણદંશમશકનાગ્ન્યારતિસ્ત્રીચર્યાનિષદ્યાશય્યાઽઽક્રોશવધયાચનાઽલાભરોગતૃણસ્પર્શમલસત્કારપુરસ્કારપ્રજ્ઞાઽજ્ઞાનાદર્શનાનિ ૧૦ । સૂક્ષ્મસંપરાયચ્છદ્મસ્થવીતરાગયોશ્ચતુર્દશ । ૧૧ એકાદશ જિને। ૧૨ બાદરસંપરાયે સર્વે। ૧૩ જ્ઞાનાવરણે પ્રજ્ઞાઽજ્ઞાને। ૧૪ દર્શનમોહાન્તરાયયોરદર્શનાલાભૌ। ૧૫ ચારિત્રમોહે નાગ્ન્યારતિસ્ત્રીનિષદ્યાઽઽક્રોશયાચનાસત્કારપુરસ્કારાઃ। ૧૬ વેદનીયે શેષાઃ। ૧૭ એકાદયો ભાજ્યા યુગપદેકોનવિંશતેઃ। ૧૮ સામાયિકછેદોપસ્થાપ્યપરિહારવિશુદ્ધિસૂક્ષ્મસંપરાયયથાખ્યાતાનિ ચારિત્રમ્। ૧૯ અનશનાવમૌદર્યવૃત્તિપરિસંખ્યાનરસપરિત્યાગવિવિક્તશય્યાસનકાયક્લેશા બાહ્યં તપઃ। ૨૦ પ્રાયશ્ચિત્તવિનયવૈયાવૃત્ત્યસ્વાધ્યાયવ્યુત્સર્ગધ્યાનાન્યુત્તરમ્। ૨૧ નવચતુર્દશપંચદ્વિભેદં યથાક્રમં પ્રાગ્ધ્યાનાત્। ૨૨ આલોચનપ્રતિક્રમણતદુભયવિવેકવ્યુત્સર્ગતપશ્છેદપરિહારોપસ્થાપનાનિ। ૨૩ જ્ઞાનદર્શનચારિત્રોપચારાઃ। ૨૪ આચાર્યોપાધ્યાયતપસ્વિશૈક્ષકગ્લાનગણકુલસંઘસાધુસમનોજ્ઞાનામ્। ૨૫ વાચનાપૃચ્છનાઽનુપ્રેક્ષાઽઽમ્નાયધર્મોપદેશાઃ। ૨૬ બાહ્યાભ્યન્તરોપધ્યોઃ। ૨૭ ઉત્તમસંહનનસ્યૈકાગ્રચિન્તાનિરોધો ધ્યાનમ્। ૨૮ આમુહૂર્તાત્। આર્તરૌદ્રધર્મશુક્લાનિ। ૩૦ પરે મોક્ષહેતૂ। ૩૧ આર્તમમનોજ્ઞાનાં સમ્પ્રયોગે તદ્વિપ્રયોગાય સ્મૃતિસમન્વાહારઃ। ૩૨ વેદનાયાશ્ચ। ૩૩ વિપરીતં મનોજ્ઞાનામ્। ૩૪ નિદાનં ચ। ૩૫ તદવિરતદેશવિરતપ્રમત્તસંયતાનામ્। ૩૬ હિંસાઽનૃતસ્તેયવિષયસંરક્ષણેભ્યો રૌદ્રમવિરતદેશવિરતયોઃ। ૩૭

આજ્ઞાડપાયવિપાકસંસ્થાનવિચયાય ધર્મમપ્રમત્તસંયતસ્ય । ૩૮ ઉપશાન્તક્ષીણકષાયયોશ્ચ । ૩૯ શુક્લે ચાદ્યે । ૪૦ પરે કેવલિનઃ । ૪૧ પૃથક્ત્વૈકત્વવિતર્કસૂક્ષ્મક્રિયાડપ્રતિપાતિવ્યુપરતક્રિયાનિવૃત્તીનિ । ૪૨ તત્ ત્ર્યેકકાયયોગાયોગાનામ્ । ૪૩ એકાશ્રયે સવિતર્કે પૂર્વે । ૪૪ અવિચાર દ્વિતીયમ્ । ૪૫ વિતર્કઃ શ્રુતમ્ । ૪૬ વિચારોડર્થવ્યઞ્જનયોગસંક્રાન્તિ । ૪૭ સમ્યગ્દૃષ્ટિશ્રાવકવિરતાનન્તવિયોજકદર્શનમોહક્ષપકોપશમકોપશાન્તમોહક્ષપકક્ષીણમોહજિનાઃ ક્રમશોડસઙ્ખ્યેયગુણનિર્જરા ૪૮ પુલાકબકુશકુશીલનિર્ગ્રન્થસ્નાતકા નિર્ગ્રન્થા ૪૯ સંયમશ્રુતપ્રતિસેવનાતીર્થલિઙ્ગલેશ્યોપપાતસ્થાનવિકલ્પતઃ સાધ્યા ।

દશમોડધ્યાયઃ

૧ મોહક્ષયાદ્ જ્ઞાનદર્શનાવરણાન્તરાયક્ષયાચ્ચ કેવલમ્ । ૨ બન્ધહેત્વભાવનિર્જરાભ્યામ્ । ૩ કૃત્સ્નકર્મક્ષયો મોક્ષ । ૪ ઔપશમિકાદિભવ્યત્વાભાવાચ્ચાન્યત્ર કેવલસમ્યક્ત્વજ્ઞાનદર્શનસિદ્ધત્વેભ્ય ૫ તદનન્તરમૂર્ધ્વં ગચ્છત્યાલોકાન્તાત્ । ૬ પૂર્વપ્રયોગાદસઙ્ગત્વાદ્બન્ધચ્છેદાત્તથાગતિપરિણામાચ્ચ તદ્ગતિ ૭ ક્ષેત્રકાલગતિલિંગતીર્થચારિત્રપ્રત્યેકબુદ્ધબોધિતજ્ઞાનાવગાહનાન્તરસંખ્યાલ્પબહુત્વત સાધ્યા ॥

ખંડ પચ્ચીશમો

સૂતક સંબંધી ખુલાસો

ઘણા સમયથી જૈન સમાજમાં સૂતક સંબંધી કેટલીક મનફાવતી માન્યતાઓ ગતાનુગતિક રીતે પ્રચાર પામેલી દેખાય છે. તે શ્રી તપગચ્છમાન્ય જૈન શાસ્ત્રોને સંમત નથી. તે માટે સુજ્ઞ જનોએ વિચાર કરવાની જરૂર છે, જન્મ મરણના સૂતકો સંબંધી શ્રી તપગચ્છને માન્ય કયા વિચારો છે, તે જાણવા માટે પરમપૂજ્ય સ્વ૦ સકલાગમ-રહસ્યવેદી આચાર્ય મહારાજ શ્રી વિજયદાનસૂરીશ્વરજીવિરચિત "વિવિધ પ્રશ્નોત્તર" ભા૦ ૧ માંથી નીચેનો પ્રશ્નોત્તર ધ્યાન આપીને વિચારવા જેવો છે.

પ્રશ્ન ૨૩૭—જેના ઘરમાં જન્મ અથવા મરણ થયેલ હોય તેના ઘરના માણસોથી દેવપૂજા થઇ શકે? તેના ગોત્રીઓને કેટલા દિવસનું સૂતક લાગે? પરદેશમાં જન્મ મરણનું કેટલા દિવસનું સૂતક લાગે! તથા તેના ઘરે સાધુઓ આહારપાણી માટે કેટલા દિવસે વહોરવા જાય!

ઉત્તર—જેના ઘરમાં જન્મ અથવા મરણ થએલ હોય તેને સ્નાન કર્યા પછી દેવપૂજા થઇ શકે. પુત્ર અથવા પુત્રીના જન્મ સંબંધી સૂતક-માં કાંઇ પણ વિશેષ નથી. શ્રી વ્યવહાર ભાષ્યની પીઠિકામાં સૂતક વર્જવાના બે ભેદ છે. લૌકિક અને લોકોત્તર. લૌકિક સૂતકના બે ભેદ છે. એક અલ્પકાળનું અને બીજું જાવજ્જીવનું. તેમાં અલ્પ-કાળનું લૌકિક સૂતક દશ દિવસ વર્જવું, એમ સામાન્યપણે કહેલ છે. ગોત્રીઓને આશ્રિત અથવા પરદેશમાં જન્મ મરણ સંબંધી સૂતક જુદું કહ્યું નથી. મૃતક સંબંધમાં નાના પ્રકારના ભેદો કોઇક કહે છે. તેવા

બેરો કોઇ પણ પ્રમાણિક ગ્રન્થોમાં ન હોવાથી કપોલકલ્પિત અજ્ઞાન-સૂચક જાણવા. સૂતકીના ઘેર ગોચરી આશ્રયી જે દેશમાં બ્રાહ્મણાદિક જેટલા દિવસે ભિક્ષાએ જાય તેટલા દિવસે સાધુઓને જવાને કલ્પે (અહીં શ્રી હીરપ્રશ્ન વિગેરેના પાઠો છે, તે પણ અત્રે આપ્યા છે)

શ્રી પ્રભુપૂજા આશ્રિત શ્રી 'સેનપ્રશ્ન' ના ચોથા ઉલ્લાસમાં ઉલ્લેખ છે કે—

जन्मसूतके मरणसूतके च प्रतिमा पूज्यते न वेति प्रश्नोऽत्रोत्तरम् ।

उभयत्रापि स्नानकरणान्तरं प्रतिमापूजननिषेधो ज्ञातो नास्तीति ॥ ७८ ॥

સારાંશ—જન્મ સૂતકમા તથા મરણ સૂતકમા શ્રી જિનપ્રતિમાની પૂજા થાય કે નહિ? ઇતિ પ્રશ્ન અત્ર ઉત્તર–બન્ને સૂતકમા સ્નાન કર્યા પછી શ્રી જિનપ્રતિમા પૂજાનો નિષેધ જાણ્યો નથી

સાધુઓને વહોરવા જવા આશ્રિત શ્રી સેનપ્રશ્નના ત્રીજા ઉલ્લાસમાં કહેલ છે કે—

सूतकगृहं साधव आहारार्थं यान्ति न वेति प्रश्नोऽत्रोत्तरम् । यत्र देशे सूतकगृहे यावद्भिर्वासरैर्ब्राह्मणादयो भिक्षार्थं व्रजन्ति, तत्रास्माभिरपि तथा विधेयमिति वृद्धव्यवहार ॥ २०१ ॥

સારાંશ—સાધુઓ સૂતકવાળા ઘરે આહારને અર્થે જાય કે નહિ?

ઇતિ પ્રશ્ન, અત્ર ઉત્તર—જે દેશમા બ્રાહ્મણાદિકો સૂતકીના ઘરે જેટલા દિવસે ભિક્ષાને અર્થે જાય તે દેશમા આપણે પણ તેમ કરવુ, એવો વૃદ્ધ વ્યવહાર છે

ઉપર જણાવેલ શ્રી સેનપ્રશ્નના પાઠોનો વિચાર કરતાં જન્મ અને મરણનુ સૂતક લોકોત્તર નથી; લૌકિક વ્યવહાર છે. અને તે પણ અમુક

દિવસ જ પાળવાનો પ્રતિબંધ નથી, કિન્તુ દેશરીતિ જ કહેલ છે. સ્નાન કર્યા પછી શ્રી પ્રભુપૂજાનો નિષેધ નથી. એક ગોત્રવાળાને અમુક દિવસનું સૂતક, પરદેશમાં જન્મ અથવા મૃત્યુ થયું હોય તો અમુક દિવસનું સૂતક, મૃતકને અડકે, ખાંધ દે કે બાળવાનું વિગેરે કાર્ય કરે તેને અમુક દિવસનું સૂતક, અમુક વર્ષની વયવાળો મરણ પામે તો અમુક દિવસનું સૂતક ઇત્યાદિ વિષયમાં કોઈ પણ પ્રમાણિક ગ્રન્થમાં કંઇ પણ જાતનો ખુલાસો નથી, છતાં કેટલાક મરજી મુજબ બોલે છે અને લખે છે તે ઉચિત નથી.

આ લંબાણુ વિવેચનથી વાંચકોને માલુમ પડશે કે આજકાલ સૂતકના નામે સમાજમાં જે પ્રવૃત્તિને ઉત્તેજન અપાય છે તે અનુચિત છે. આમાં એક મોભવાળાને કશોએ બાધ હોવાનું શાસ્ત્રકાર મહારાજે જણાવ્યું નથી. જેઓ એકતાલીસ વિગેરે દિવસો સુધી વહોરાવવું નહિ, અમુક દિવસ સુધી પ્રભુપૂજા કરવી નહિ. સામાયક પ્રતિક્રમણ કરવા નહિ, ઇત્યાદિ માને છે, તેઓ કેવલ ધર્મનો અંતરાય પોતે પામે છે અને બીજાઓને પમાડે છે, એ ભૂલવા જેવું નથી.

પૂછાયેલા પ્રશ્નોનો ઉત્તર

સૂતક સંબંધી હીરપ્રશ્નોત્તરાણિ નામના ગ્રન્થમાં અકબરનરેશ પ્રતિબોધક જગદ્‌ગુરુ મહાપ્રભાવિક પૂ. આચાર્ય મહારાજ શ્રીમદ્ હીરસૂરીશ્વરજી મહારાજે આપ્યો છે, તે પણ જાણવા લાયક હોઇ નીચે પ્રમાણે આપવામાં આવે છે.

શ્રી હીરપ્રશ્ન–ચોથો ઉલ્લાસ

येषां गृहे पुत्रपुत्रीजन्म जातं भवति तद् गृह मनुजाः खरतरपक्षे स्वगृहपानीयेन देवपूजां न कुर्वन्ति, तद् यतिनोऽपि तद् गृहे दश दिनानि यावत् न विहरन्ति तदक्षराणि कुत्र सन्ति? आत्मपक्षे चैतदाश्रित्य को विधिरिति? प्रश्नः

अत्रोत्तरम्—

अत्र यद् गृहे पुत्रपुत्रीप्रसवो जातो भवति तद् गृह-पानीयेन देवपूजा न शुध्यति इति अक्षराणि शास्त्रे ज्ञातानि न सन्ति, इति तथा तद् गृहे विहरणाश्रित्य यस्मिन्देशे यो लोकव्यवहार तदनुसारेण यतिभि॰ कर्तव्यं दश दिन निर्व-घस्तु शास्त्रे ज्ञातो नास्ति इति

અર્થ—જેમના ઘરમાં પુત્ર પુત્રીનો જન્મ થયો હોય, તે ઘરના મનુષ્યો ખરતરગચ્છમા પોતાના ઘરના પાણીથી દેવપૂજા કરતા નથી તેમના સાધુઓ પણ તે ઘરમા દશ દિવસ સુધી વહોરવા જતા નથી તે અક્ષરો ક્યા છે? અને આ સબધી આપણા પક્ષમા શો વિધિ છે? એ પ્રશ્ન

જવાબ

અર્થ—અહીંયા જેના ઘરમા પુત્ર પુત્રીનો જન્મ થયો હોય તેના ઘરના પાણીથી દેવપૂજા શુદ્ધ થતી નથી એવા અક્ષરો શાસ્ત્રમા જાણવામા આવ્યા નથી, તથા તેના ઘરમા વહોરવા સબધી જે દેશમાં જેવો લોકવ્યવહાર હોય તે અનુસાર સાધુઓએ કરવુ દશ દિવસનો આગ્રહ શાસ્ત્રમા જાણ્યો નથી

સેનપ્રશ્નમા બીજા ઉલ્લાસમા પૂ વિજયસેનસૂરીશ્વરજી મહારાજ પણ જણાવે છે કે—

प्रसूतापत्या स्त्री ऋतुमतीनां मासं यावन्न संघट्टयति कस्यापि च न करोति रन्धनक्रिया आत्मीयानां तु दश दिनक यावत् तत् किं ?

उत्तरम्—

प्रसूतापत्या स्त्रीसंघट्टनादि दश दिनानि न करोति इति लोकरितिस्तत्रापि देशविशेषे क्वचिन्न्यूनाधिकत्वमपि ।

પ્રશ્નનો અર્થ—જે સ્ત્રીએ સંતતિને જન્મ આપ્યો હોય તે સ્ત્રી કડવામતિના ગચ્છમાં એક મહિના સુધી કોઈ પણ ચીજને અડકતી નથી તેમ રાંધવાની ક્રિયા કરતી નથી. આપણા પક્ષમાં તો દશ દિવસ સુધી પલાય છે, તો તેનું શું ?

ઉત્તરનો અર્થ—જે સ્ત્રીએ પુત્રપુત્રીને જન્મ આપ્યો હોય તે સ્ત્રી સંઘટ્ટનાદિ દશ દિવસ સુધી નથી કરતી તે લોકરીતિ છે, તેમાં પણ દેશવિશેષમાં ઓછું વધતું પણ હોય છે.

પુસ્તક વાંચનારને સૂચના.

૧ પુસ્તકને થૂંક લગાડવું નહિ.

૨ પુસ્તકને અશુદ્ધ વાચવું નહિ.

૩ પુસ્તકને પગ લગાડવો નહિ.

૪ પુસ્તકને પટકવું નહિ

૫ પુસ્તકને પાસે રાખી વાછૂટ કરવી નહિ.

૬ પુસ્તકને પાસે રાખી ભોજન કરવું નહિ.

૭ પુસ્તકને પાસે રાખી લઘુનીતિ (પીશાબ) કરવો નહિ.

૮ પુસ્તકને પાસે રાખી વડીનીતિ (ઝાડો) કરવો નહિ.

૯ પુસ્તકનો અક્ષર થૂંકથી ભુંસવો નહિ.

૧૦ પુસ્તક ઉપર બેસવું કે સૂવું નહિ.

૧૧ પુસ્તકનો અગ્નિથી નાશ કરવો નહિ.

૧૨ પુસ્તકનો પાણીથી નાશ કરવો નહિ.

૧૩ પુસ્તકને ફાડી–તેનાથી વિષ્ટા આદિ ઉપાડી કોઇ પણ પ્રકારે આશાતના કરવી નહિ.